2024

Výroční zprávy

- **o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024**
- **o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2024**

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR

CS

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Lucemburk
LUCEMBURSKO

Tel. +352 4398-1
Dotazy: eca.europa.eu/cs/contact
Internetová stránka: eca.europa.eu
Sociální sítě: @EUauditors

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (http://europa.eu).
Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2025

Pozn.: upozorňujeme, že z důvodu zaokrouhlení nemusí některé součty údajů v tomto dokumentu odpovídat součtu jednotlivých položek.

Podle čl. 287 odst. 1 a 4 SFEU, čl. 264 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (přepracované znění), a čl. 42 odst. 2 a čl. 43 nařízení Rady (EU) 2018/1877 ze dne 26. listopadu 2018 o finančním nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond a o zrušení nařízení (EU) 2015/323, ve spojení s článkem 279 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (přepracované znění), a čl. 92 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 806/2014 ze dne 15. července 2014, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení krize úvěrových institucí a některých investičních podniků v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí a Jednotného fondu pro řešení krizí a mění nařízení (EU) č. 1093/2010

přijal Účetní dvůr Evropské unie na svém zasedání dne 3. a 10. července 2025

VÝROČNÍ ZPRÁVY
za rozpočtový rok 2024

Zprávy spolu s odpověďmi orgánů a institucí na připomínky Účetního dvora byly zaslány orgánům udílejícím absolutorium a ostatním orgánům a institucím.

Členy Účetního dvora v době přijetí těchto zpráv byli:

Tony Murphy (předseda), Nikolaos Milionis, Klaus-Heiner Lehne, Iliana Ivanova, Bettina Jakobsen, Jan Gregor, Mihails Kozlovs, Ildikó Gáll-Pelcz, Annemie Turtelboom, Ivana Maletić, François-Roger Cazala, Joëlle Elvinger, Helga Berger, Marek Opioła, Jorg Kristijan Petrovič, Stef Blok, George Marius Hyzler, Lefteris Christoforu, Laima Liucija Andrikienė, Keit Pentus-Rosimannus, Katarína Kaszasová, João Leão, Alejandro Blanco Fernández, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, Petri Sarvamaa, Hans Lindblad a Lucian Romașcanu.

Obsah

Strana

Výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024 5

Odpovědi orgánů a institucí na výroční zprávu o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024 438

Výroční zpráva o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024 527

Odpovědi Evropské komise na výroční zprávu o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024 563

Výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024

Práci na výroční zprávě o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024 vedl Jan Gregor, který je členem odpovědným za výroční zprávu. Zpravodajové odpovědní za jednotlivé kapitoly: Jan Gregor (kapitoly 1 a 11), Lefteris Christoforu (kapitola 2), Jorg Kristijan Petrovič (kapitoly 3 a 12), Katarína Kaszasová (kapitola 4), Mihails Kozlovs (kapitola 5), Stef Blok (kapitola 6), Klaus-Heiner Lehne (kapitola 7), Marek Opioła (kapitola 8), Laima Liucija Andrikienė (kapitola 9) a Ildikó Gáll-Pelcz (kapitola 10).

Zleva doprava: Ildikó Gáll-Pelcz, Mihails Kozlovs, Katarína Kaszasová, Jan Gregor, Laima Liucija Andrikienė, Stef Blok, Klaus-Heiner Lehne, Jorg Kristijan Petrovič, Lefteris Christoforou a Marek Opioła.

Obsah

		Strana
Obecný úvod		8
Kapitola 1	Prohlášení o věrohodnosti a podpůrné informace	11
Kapitola 2	Rozpočtové a finanční řízení	60
Kapitola 3	Rozpočet EU a dosahování výsledků	111
Kapitola 4	Příjmy	163
Kapitola 5	Jednotný trh, inovace a digitální agenda	193
Kapitola 6	Soudržnost, odolnost a hodnoty	215
Kapitola 7	Přírodní zdroje a životní prostředí	263
Kapitola 8	Migrace a správa hranic Bezpečnost a obrana	286
Kapitola 9	Sousedství a svět	307
Kapitola 10	Evropská veřejná správa	329
Kapitola 11	Nástroj pro oživení a odolnost	342
Kapitola 12	Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zvláštních zprávách z roku 2021	387
Příloha		431
Odpovědi orgánů a institucí		438

Úvod

0.1. Evropský účetní dvůr (EÚD) je orgánem Evropské unie (EU) a externím auditorem finančních prostředků EU. V této funkci vystupujeme jako nezávislý ochránce finančních zájmů všech občanů EU, a to zejména tím, že pomáháme zdokonalovat finanční řízení EU.

0.2. V souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU)[1] se naše výroční zpráva o plnění rozpočtu EU zabývá příjmy i výdaji. Uvádí naše *prohlášení o věrohodnosti* týkající se spolehlivosti účetní závěrky EU a toho, nakolik byl rozpočet EU využíván v souladu s platnými právními předpisy. Toto prohlášení je doplněno zvláštními hodnoceními hlavních výdajových oblastí rozpočtu EU. Letos naše výroční zpráva obsahuje nové zvláštní posouzení týkající se okruhu 6 *víceletého finančního rámce (VFR)* „Sousedství a svět“. Evropskými rozvojovými fondy se zabývá samostatná výroční zpráva.

0.3. Rada Evropské unie a Evropský parlament každoročně schvalují souhrnný rozpočet EU. V květnu 2020 Rada Evropské unie schválila *NextGenerationEU (NGEU)*, což je dočasný nástroj, který byl zřízen v reakci na socioekonomický dopad koronavirové pandemie a který je financován vydáváním dluhopisů. NGEU zajišťuje financování pro Nástroj pro oživení a odolnost[2], na nějž připadá přibližně 90 % financování z NGEU, a také navýšení finančních prostředků pro stávající programy víceletého finančního rámce na období 2021–2027, které musí být vynaloženy v souladu s odvětvovými pravidly. O legalitě a správnosti výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost vydáváme samostatný výrok.

0.4. Jak souhrnný rozpočet EU, tak financování z nástroje NGEU podléhají *postupu udělování absolutoria*. Tímto postupem Evropský parlament na doporučení Rady rozhoduje, zda Evropská komise náležitým způsobem vykonávala své rozpočtové povinnosti. Základem postupu udělování absolutoria je naše výroční zpráva spolu s dalšími našimi výstupy. Jakmile je výroční zpráva zveřejněna, zasíláme ji parlamentům členských států, Evropskému parlamentu a Radě.

---

[1] Články 285 až 287 SFEU.

[2] Nařízení (EU) 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

0.5. Výroční zpráva je rozčleněna takto:

— ***kapitola 1*** obsahuje prohlášení o věrohodnosti a shrnutí výsledků našeho auditu spolehlivosti účetní závěrky a legality a správnosti příjmových a výdajových operací, na nichž se zakládá účetní závěrka, včetně informací Komise o správnosti, a shrnutí naší koncepce auditu. Dále v této výroční zprávě používáme pojem „správnost“ ve významu „legalita a správnost“,

— v ***kapitole 2*** předkládáme analýzu rozpočtového a finančního řízení EU,

— v ***kapitole 3*** pojednáváme o výkonnostních aspektech (tj. *hospodárnosti*, *efektivnosti* a *účinnosti*) plnění rozpočtu a zaměřujeme se na analýzu a shrnutí klíčových informací o výkonnosti ze zvláštních zpráv přijatých v roce 2024, výkonnost výdajových programů v okruhu 1 víceletého finančního rámce a na následnou kontrolu opatření přijatých v návaznosti na doporučení uvedená v naší zprávě o výkonnosti rozpočtu EU za rok 2021,

— v ***kapitole 4*** uvádíme výsledky našeho testování správnosti příjmových operací EU, naší prověrky prvků systémů vnitřní kontroly pro správu příjmů a našeho přezkumu *výročních zpráv Komise o činnosti*,

— ***kapitoly 5–10*** uvádějí výsledky našeho testování správnosti operací podle jednotlivých okruhů VFR na období 2021–2027 a náš přezkum výročních zpráv o činnosti Komise, prvků jejích systémů vnitřní kontroly a dalších mechanismů správy a řízení,

— ***kapitola 11*** představuje naše posouzení dodržování podmínek pro platby z Nástroje pro oživení a odolnost a také náš přezkum *výročních zpráv o činnosti* Komise, naši prověrku vybraných systémů dohledu a kontroly a naši koncepci auditu Nástroje pro oživení a odolnost,

— ***kapitola 12*** prezentuje opatření přijatá v návaznosti na doporučení uvedená v našich zvláštních zprávách z roku 2021,

— v ***dodatku*** informujeme o podmíněných závazcích vyplývajících z toho, jak Komise a Rada plnily své úkoly podle nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí.

0.6. Svá zjištění se snažíme formulovat jasně a stručně. Někdy se však nelze vyhnout použití pojmů, které jsou specifické pro EU, její politiky a rozpočet nebo pro účetnictví a audit. Na našich internetových stránkách jsme proto zveřejnili glosář, v němž jsou tyto pojmy vysvětleny. Pojmy z glosáře jsou v každé kapitole při prvním výskytu vyznačeny *kurzívou*.

0.7. Spolu s touto zprávou předkládáme také odpovědi Komise (a případně dalších orgánů a institucí EU) na naše zjištění.

Kapitola 1

Prohlášení o věrohodnosti a podpůrné informace

Obsah

	Body
Prohlášení o věrohodnosti předkládané Evropským účetním dvorem Evropskému parlamentu a Radě – zpráva nezávislého auditora	I.–XL.
Úvod	1.1.–1.3.
Spolehlivost účetní závěrky	1.4.–1.7.
Účetní závěrka nebyla zatížena významnými (materiálními) nesprávnostmi	1.4.–1.6.
Hlavní záležitosti auditu týkající se finančních výkazů za rok 2024	1.7.
Správnost operací	1.8.–1.26.
Náš výrok se vztahuje na rozpočtové příjmové a výdajové operace	1.9.–1.11.
Žádné významné (materiální) chyby v příjmech, ale značný podíl výdajů je zatížen významnou (materiální) mírou chyb	1.12.–1.22.
Nejvíce k odhadované míře chyb i nadále přispívají chyby ve způsobilosti, které se oproti loňskému roku zvýšily	1.23.–1.26.
Informace Komise o správnosti	1.27.–1.37.
Míra chyb uváděná Komisí není přímo srovnatelná s naším odhadem chyb a je pravděpodobně podhodnocená	1.27.–1.37.
Podezření z podvodu oznamujeme úřadům EPPO a OLAF	1.38.–1.45.
Závěry	1.46.–1.48.
Přílohy	
Příloha 1.1 – Koncepce a metodika auditu	

Prohlášení o věrohodnosti předkládané Evropským účetním dvorem Evropskému parlamentu a Radě – zpráva nezávislého auditora

Výrok

I. Provedli jsme audit:

a) konsolidované účetní závěrky Evropské unie, která se skládá z konsolidovaných finančních výkazů[1] a ze zpráv o plnění rozpočtu[2] za rozpočtový rok 2024, schválené Komisí dne 25. června 2025;

b) legality a správnosti uskutečněných *operací*, na nichž se tato účetní závěrka zakládá, jak to vyžaduje článek 287 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Spolehlivost účetní závěrky

Výrok o spolehlivosti účetní závěrky

II. Domníváme se, že konsolidovaná účetní závěrka Evropské unie (EU) za rok 2024 zobrazuje věrně ve všech významných (materiálních) ohledech finanční situaci Evropské unie k 31. prosinci 2024, *výsledky* jejích činností, peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s finančním nařízením a s účetními pravidly založenými na mezinárodně uznávaných účetních standardech pro veřejný sektor.

---

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (přepracované znění) – Úř. věst. L 2024/2509 26.9.2024, s. 1, článek 249.

[2] Tamtéž, článek 250.

Legalita a správnost operací, na nichž se zakládá účetní závěrka

Příjmy

Výrok o legalitě a správnosti příjmů

III. Podle našeho názoru jsou příjmy, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2024, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

Výdaje

IV. Za rok 2024 vydáváme i nadále dva samostatné výroky o legalitě a správnosti výdajů. Odráží to skutečnost, že *Nástroj pro oživení a odolnost* je dočasným nástrojem prováděným a financovaným způsobem, který se zásadně liší od rozpočtových výdajů v rámci víceletého finančního rámce (VFR).

Záporný výrok o legalitě a správnosti rozpočtových výdajů

V. Vzhledem k významnosti skutečnosti popsané ve východisku pro vyjádření záporného výroku o legalitě a správnosti rozpočtových výdajů se domníváme, že rozpočtové výdaje schválené v účetní závěrce za rozpočtový rok 2024 jsou zatíženy významnou (materiální) mírou chyb.

Výrok s výhradou o legalitě a správnosti výdajů Nástroje pro oživení a odolnost

VI. Podle našeho názoru, s výhradou vlivu skutečností a možného vlivu skutečností uvedených ve východisku pro výrok s výhradou o legalitě a správnosti výdajů Nástroje pro oživení a odolnost, jsou výdaje Nástroje pro oživení a odolnost schválené v účetní závěrce za rozpočtový rok 2024 ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

Východisko pro vyjádření výroků

VII. Audit jsme provedli v souladu s etickými kodexy a mezinárodními auditorskými standardy (ISA) vydanými Mezinárodní federací účetních (IFAC) a mezinárodními standardy nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) vydanými Mezinárodní organizací nejvyšších kontrolních institucí (INTOSAI). Naše odpovědnost vymezená těmito standardy a etickými kodexy je podrobněji popsána v oddílu naší zprávy Odpovědnost auditora. Zde rovněž uvádíme více informací o východisku pro náš výrok o příjmech (viz bod ***XXXV***) a výdajích z Nástroje pro oživení a odolnost (viz bod ***XXXVII***). Splnili jsme rovněž požadavky na nezávislost a dodrželi etické požadavky stanovené Etickým kodexem pro auditory a účetní znalce vydaným Radou pro mezinárodní etické standardy účetních. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření výroků.

Východisko pro vyjádření záporného výroku o legalitě a správnosti rozpočtových výdajů

VIII. Naše celková odhadovaná míra chyb v rozpočtových výdajích schválených v účetní závěrce za rozpočtový rok 2024 činí 3,6 %. Významnou (materiální) mírou chyb je zatížena podstatná část těchto výdajů. Týká se to především úhradových výdajů, na které se vztahují komplikovaná pravidla a u nichž odhadovaná míra chyb činí 5,2 %. Objem těchto výdajů v roce 2024 činil 115,7 miliardy EUR, což představuje 68,9 % našeho kontrolovaného základního souboru[3]. Dopady zjištěných chyb jsou proto ve schválených výdajích za tento rok jak významné (materiální), tak rozsáhlé.

Východisko pro výrok s výhradou o legalitě a správnosti výdajů Nástroje pro oživení a odolnost

IX. Zjistili jsme níže uvedené kvantitativní a kvalitativní prvky:

- kvantitativní zjištění se týkala šesti ze 28 plateb členským státům z Nástroje pro oživení a odolnost (a souvisejícího zúčtování předběžného financování). Pět z těchto plateb bylo ve významném (materiálním) rozsahu zatíženo chybami. Podotýkáme, že dochází k nárůstu celkového finančního dopadu kvantitativních zjištění,
- nedostatků v posouzení *ex ante* prováděném Komisí,
- případů nejasně definovaných milníků/cílů, které přispívaly k tomu, že při posuzování jejich uspokojivého splnění se ve větší míře vycházelo z volného uvážení,
- přetrvávajících nedostatků v kontrolních systémech členských států,
- problémů se spolehlivostí informací, které členské státy uvedly ve svých prohlášeních řídicích subjektů.

X. Dále jsme zjistili závažné nedostatky v postupu jmenování soudců související s reformou zaměřenou na posílení nezávislosti a nestrannosti soudů v Polsku změnou disciplinárního režimu soudců. Soudní dvůr Evropské unie nyní projednává věc týkající se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce přímo související s touto záležitostí. V této fázi nebudeme, dokud Soudní dvůr Evropské unie v této věci nevydá konečné rozhodnutí, ohledně nezávislosti a nestrannosti kolegia, a tedy ohledně uspokojivého splnění příslušných dvou milníků, činit žádný závěr. Uspokojivé splnění těchto milníků bylo podmínkou pro jakoukoli platbu z nástroje RRF Polsku.

[3] Další informace uvádíme ve své výroční zprávě za rok 2024, body ***1.15*** a ***1.18***.

XI. Na základě výše uvedeného jsme dospěli k závěru, že u schválených výdajů Nástroje pro oživení a odolnost za daný rok je celkový vliv našich zjištění významný (materiální), avšak nikoli rozsáhlý.

Hlavní záležitosti auditu

Posuzovali jsme závazek týkající se důchodů a jiných zaměstnaneckých požitků

XII. Rozvaha EU obsahuje závazek týkající se důchodů a jiných zaměstnaneckých požitků v hodnotě 93,1 miliardy EUR na konci roku 2024 (2023: 90,8 miliardy EUR).

XIII. Větší část závazku týkajícího se důchodů a jiných zaměstnaneckých požitků souvisí s důchodovým systémem úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a činí 84,8 miliardy EUR (2023: 82,7 miliardy EUR). Zaúčtovaný závazek je odhadem současné hodnoty očekávaných budoucích plateb z titulu důchodových závazků, jež bude EU povinna provést.

XIV. Požitky vyplácené v rámci důchodového systému se účtují na vrub rozpočtu EU. EU nemá zvláštní důchodový fond na pokrytí nákladů na budoucí důchodové závazky, avšak za výplatu požitků společně ručí členské státy a na náklady související s financováním důchodového systému přispívají jednou třetinou úředníci. Tento závazek vypočítává jménem účetního Komise jednou ročně Eurostat za použití parametrů, jako je věkový profil a střední délka života úředníků EU, a dále předpokladů týkajících se budoucí ekonomické situace. Tyto parametry a předpoklady posuzují také pojistněmatematičtí poradci Komise.

XV. V roce 2024 zůstaly penzijní závazky stabilní, s drobným nárůstem souvisejícím s očekávaným vývojem nákladů na služby a úrokových nákladů. Diskontní sazba se navíc zvýšila o 0,3 %.

XVI. Druhou největší částí závazku týkajícího se důchodů a jiných zaměstnaneckých požitků je odhadovaný závazek EU vůči společnému systému nemocenského pojištění, který na konci roku 2024 dosáhl 6,9 miliardy EUR (2023: 6,3 miliardy EUR). Tento závazek plyne z nákladů na zdravotní péči o zaměstnance EU splatných po ukončení jejich služebního poměru (po odečtení jejich příspěvků).

XVII. V rámci našeho auditu hodnotíme pojistněmatematické předpoklady učiněné u těchto systémů a výsledné ocenění. Naše hodnocení vychází z práce externích a nezávislých pojistněmatematických odborníků. Kontrolujeme základní údaje použité při výpočtech, pojistněmatematické parametry a výpočet závazku. Prověřujeme také prezentaci závazků v konsolidované rozvaze a v příloze ke konsolidované účetní závěrce.

XVIII. V této souvislosti jsme prověřovali zbývající závazek Spojeného království související s důchodovým systémem úředníků Evropské unie a Společným systémem zdravotního pojištění ve výši 9,9 miliardy EUR (2023: 10,2 miliardy EUR). Ověřovali jsme správnost údajů použitých k výpočtu a to, zda byla Spojenému království přiřazena pouze proporčně příslušná část z tohoto celkového závazku.

XIX. Dospěli jsme k závěru, že odhad celkového závazku týkajícího se důchodů a jiných zaměstnaneckých požitků, jakož i podíl Spojeného království na tomto závazku, jsou v konsolidované roční účetní závěrce zobrazeny věrně.

Posoudili jsme významné odhady na konci roku uvedené v účetní závěrce

XX. Na konci roku 2024 činila odhadovaná hodnota vzniklých způsobilých výdajů, které mají být proplaceny příjemcům, ale zatím nebyly vykázány, 160,7 miliardy EUR (2023: 155,2 miliardy EUR). Tyto částky byly zaúčtovány jako výdaje příštích období[4].

XXI. Hlavním důvodem pro zvýšení tohoto odhadu u všech programů je především skutečnost, že předchozí programové období nyní končí a čerpání fondů VFR na období 2021–2027 probíhá pomaleji, než se předpokládalo. Hodnota skutečných podaných nároků byla nižší, než se předpokládalo, a ke konci roku bylo nutné provést odhad ohledně větší částky. Časově rozlišené částky zaúčtované v souvislosti s Nástrojem pro oživení a odolnost, které jsou založeny na prognózách budoucích plateb, činily 7,9 miliardy EUR (2023: 7,4 miliardy EUR).

XXII. Pro posouzení těchto odhadů na konci roku jsme prověřovali systém, který Komise zavedla pro výpočet oddělení účetních období, abychom se ujistili o jeho správnosti a úplnosti v těch generálních ředitelstvích, v nichž byla vynaložena většina nákladů. Během auditní práce na vzorku faktur a plateb předběžného financování jsme prověřovali příslušné výpočty pro oddělení účetních období a zaměřili se přitom na riziko zkreslení časově rozlišených částek.

XXIII. Dospěli jsme k závěru, že roční účetní závěrka věrně zobrazuje odhady celkové výše výdajů příštích období a ostatních záloh vyplacených členským státům.

[4] Zahrnují výdaje příštích období na straně pasiv rozvahy ve výši 66,8 miliardy EUR a na straně aktiv rozvahy částku 93,9 miliardy EUR snižující hodnotu předběžného financování.

Posoudili jsme dopad útočné války Ruska proti Ukrajině na účetní závěrku

XXIV. Jelikož EU poskytuje Ukrajině pomoc ve formě půjček a grantů, posuzovali jsme výpočty Komise týkající se finanční expozice EU, jakož i jejich východiska, abychom se ujistili, že skutečné i potenciální důsledky této události jsou v účetní závěrce EU náležitě zobrazeny. Stejně jako nezávislí externí odborníci jsme posoudili výpočty Komise, abychom se ujistili, že byly zohledněny všechny relevantní informace.

XXV. Dospěli jsme k závěru, že dopad útočné války Ruska proti Ukrajině na konsolidovanou účetní závěrku je v konsolidované roční účetní závěrce zobrazen věrně.

Posuzovali jsme dopad nástroje NGEU na účetní závěrku

XXVI. Pomocí nástroje NextGenerationEU (NGEU) mobilizovala EU značné zdroje, aby zmírnila socioekonomický dopad koronavirové pandemie. Pro financování NGEU vydává Evropská komise dluhopisy na kapitálových trzích. Tyto prostředky jsou členským státům poskytovány v podobě nevratných grantů nebo úvěrů do výše předem sjednaného přídělu. Tyto činnosti mají na finanční výkazy významný dopad. Nejvýznamnější částí NGEU je Nástroj pro oživení a odolnost (RRF), jehož prostřednictvím byly do konce roku 2024 vyplaceny granty ve výši 197,5 miliardy EUR a úvěry ve výši 108,7 miliardy EUR

XXVII. V rámci běžných auditních postupů jsme kontrolovali aktiva, pasiva, příjmy a výdaje EU včetně těch, které se týkají NGEU. Dospěli jsme k závěru, že jsou v konsolidované roční účetní závěrce zobrazeny věrně.

Jiné záležitosti

Informace uvedené v oddíle „Hlavní události rozpočtového roku“

XXVIII. Za poskytnutí „ostatních informací“ odpovídá Komise. Tímto pojmem se rozumí dokument „Hlavní události rozpočtového roku“, ale nikoliv konsolidovaná účetní závěrka nebo naše zpráva o ní. Náš výrok o konsolidované účetní závěrce se k těmto ostatním informacím nevztahuje a my k nim nevydáváme žádný závěr týkající se jistoty. V souvislosti s auditem konsolidované účetní závěrky je naší povinností tyto ostatní informace přečíst a zvážit, zda nejsou ve významné (materiální) míře nekonzistentní s konsolidovanou účetní závěrkou nebo poznatky, které jsme získali v průběhu auditu, nebo se jinak nejeví být významně (materiálně) zkresleny. Pokud dospějeme k závěru, že ostatní informace jsou významně (materiálně) zkresleny, jsme povinni tuto skutečnost uvést ve své zprávě. V této souvislosti nemáme žádné připomínky.

Výnosy z výpůjček na financování NGEU

XXIX. Podotýkáme, že částky výpůjček na financování nevratné finanční podpory NGEU jsou v rozpočtu a v konsolidované účetní závěrce prezentovány odlišně. Částky vypůjčené na financování nevratné finanční podpory členským státům v souvislosti s NGEU, které se na příjmech EU v roce 2024 podílely 29 %, jsou v souladu s nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost zaúčtovány jako vnější účelově vázané příjmy, nad rámec schváleného rozpočtu. Ve výkazu o finanční výkonnosti nejsou tyto částky uvedeny jako příjmy, nicméně výdaje související s nevratnou finanční podporou NGEU zde zaúčtovány jsou, což má negativní dopad na hospodářský výsledek daného roku. Negativní hospodářské výsledky zvyšují schodek čistých aktiv uvedených v rozvaze EU, a musí být proto financovány z budoucích rozpočtů.

Odpovědnost vedení

XXX. Podle článků 310 až 325 SFEU a podle finančního nařízení je Komise odpovědná za vypracování a prezentaci konsolidované účetní závěrky EU na základě mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor a za legalitu a správnost operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Součástí této odpovědnosti vedení je navrhnout, zavést a provádět vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení a prezentaci účetní závěrky, jež neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti způsobené *podvodem* nebo chybou. Vedení je odpovědné za to, aby činnosti, finanční operace a informace zobrazené v účetní závěrce byly v souladu s příslušnými předpisy (zákony, nařízeními, zásadami, pravidly a normami), jimž se řídí. Konečnou odpovědnost za legalitu a správnost operací, na jejichž základě je účetní závěrka EU sestavena, nese Komise (článek 317 SFEU).

XXXI. Při sestavování konsolidované účetní závěrky má vedení povinnost posoudit, zda je EU schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, vysvětlit a popsat v účetní závěrce záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použít účetnictví založené na předpokladu nepřetržitého trvání subjektu, s výjimkou případu, kdy má v úmyslu subjekt zrušit nebo ukončit činnost, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

XXXII. Za dohled nad procesem účetního výkaznictví EU odpovídá Komise.

XXXIII. Podle finančního nařízení (hlava XIII) musí účetní Komise předložit konsolidovanou účetní závěrku EU k auditu nejprve v její předběžné podobě do 31. března následujícího roku a její konečnou verzi do 31. července. Předběžná účetní závěrka by již měla poskytovat věrný a poctivý obraz finanční situace EU. Je proto nezbytně nutné, aby všechny položky zaúčtované v předběžné účetní závěrce byly prezentovány jako konečné výpočty, jež nám umožní provést naši práci v souladu s finančním nařízením (hlavou XIII) a v daných lhůtách. Ke změnám mezi předběžnou a konečnou účetní závěrkou by za obvyklých okolností mělo docházet pouze v důsledku našich připomínek.

Odpovědnost auditora za audit konsolidované účetní závěrky a uskutečněných operací

XXXIV. Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že konsolidovaná účetní závěrka EU neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti a že uskutečněné operace jsou legální a správné, a na základě našeho auditu předložit Evropskému parlamentu a Radě prohlášení o věrohodnosti týkající se spolehlivosti účetní závěrky a legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Přiměřená jistota představuje vysokou míru jistoty, avšak není zárukou toho, že audit odhalí všechny případy významné (materiální) nesprávnosti nebo nesouladu, které se vyskytly. K těm může docházet v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí přijatá na základě konsolidované účetní závěrky EU.

XXXV. Pokud jde o příjmy, při auditu vlastních zdrojů odvozených z hrubého národního důchodu, daně z přidané hodnoty a nerecyklovaných plastových obalových odpadů vycházíme ze statistik a údajů, na jejichž základě jsou tyto zdroje vypočteny, a posuzujeme systémy, které Komise používá pro zpracování těchto údajů až do okamžiku, kdy jsou příspěvky členských států přijaty a zahrnuty do konsolidované účetní závěrky. U tradičních vlastních zdrojů zkoumáme účty celních orgánů a analyzujeme tok cel a poplatků do okamžiku, kdy příslušné částky obdrží Komise a kdy jsou zaznamenány v účetní závěrce. V případě cel hrozí riziko, že dovozci clo nevykáží u národních celních orgánů, nebo je vykáží v nesprávné výši. Skutečně vybrané dovozní clo proto nedosáhne částky, která by měla být teoreticky vybrána. Tento rozdíl se nazývá neuhrazeným clem. Související částky kráceného cla nejsou zachyceny v účetních systémech členských států pro tradiční vlastní zdroje a nespadají do rozsahu našeho výroku auditora o příjmech.

XXXVI. Pokud jde o výdaje, kontrolujeme platební operace v okamžiku, kdy vznikly, byly zaznamenány a schváleny. Tato kontrola se vztahuje na všechny kategorie plateb kromě záloh v okamžiku, kdy jsou provedeny. Zálohové platby kontrolujeme, když příjemce prostředků poskytne doklady o jejich řádném využití a orgán či subjekt tyto doklady přijme zúčtováním zálohové platby, což může nastat až v následujícím roce.

XXXVII. U výdajů Nástroje pro oživení a odolnost je na rozdíl od ostatních rozpočtových výdajů podmínkou pro platbu uspokojivé dosažení předem stanovených milníků a cílů. K dalším požadavkům patří zákaz rušit cíle nebo milníky, které byly uspokojivě splněny již dříve, a nepřípustnost dvojího financování. K podmínkám způsobilosti stanoveným v nařízení patří nutnost dodržet období způsobilosti a zásadu „významně nepoškozovat“ a dále nenahrazovat opakující se výdaje státního rozpočtu. Náš audit se proto zaměřuje na to, zda byly splněny podmínky pro platbu a podmínky způsobilosti. Protože soulad výdajů vynaložených konečnými příjemci s pravidly EU a národními pravidly není podmínkou pro platby z Nástroje pro oživení a odolnost, při auditu tento aspekt systematicky neposuzujeme. Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost nestanoví další kritéria, jak vykládat slovo „uspokojivý“, a ponechává proto Komisi při posuzování uspokojivého splnění milníků a cílů široký prostor pro vlastní uvážení. Posouzení kvalitativních výsledků s sebou nese nutnost učinit řadu závěrů, což může vést k rozdílným výkladům. Toto riziko hrozí obzvláště v případech, kdy jsou milníky nebo cíle stanoveny neurčitě.

XXXVIII. Při provádění auditu uplatňujeme odborný úsudek a zachováváme profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

a) identifikovat a vyhodnotit rizika významných (materiálních) nesprávností v konsolidované účetní závěrce a rizika, že uskutečněné operace nejsou ve významné (materiální) míře, ať z důvodu podvodu nebo chyby, v souladu s požadavky právních předpisů EU. Navrhujeme a provádíme auditorské postupy reagující na tato rizika a získáváme dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Případy významných (materiálních) nesprávností nebo nesouladu, k nimž došlo v důsledku podvodu, se odhalují obtížněji než případy způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol. U takových případů tudíž hrozí vyšší riziko, že nebudou odhaleny;

b) seznámit se s vnitřním kontrolním systémem účetní jednotky relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout vhodné auditorské postupy, ale nikoli abychom mohli vyjádřit výrok o účinnosti vnitřního kontrolního systému;

c) posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a vysvětlující a popisné informace, které v této souvislosti vedení účetní jednotky uvedlo v účetní závěrce;

d) posoudit, zda je vhodné, že vedení použilo účetnictví založené na předpokladu stálého trvání účetní jednotky, a zda s ohledem na získané důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota související s událostmi nebo podmínkami, které mohou zásadním způsobem zpochybnit schopnost subjektu nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností ve zprávě upozornit na vysvětlující a popisné informace uvedené v této souvislosti v konsolidované účetní závěrce, a pokud tyto vysvětlující a popisné informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události a podmínky mohou vést k tomu, že subjekt přestane nepřetržitě trvat;

e) vyhodnocovat celkovou prezentaci, členění a obsah konsolidované účetní závěrky, včetně vysvětlujících a popisných informací, a dále to, zda konsolidovaná účetní závěrka věrně prezentuje podkladové operace a události;

f) získávat dostatečné a vhodné důkazní informace o finančních údajích účetních jednotek, jejichž údaje se v rámci Evropské unie konsolidují, aby bylo možné vyjádřit výrok ke konsolidované účetní závěrce a operacím, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Odpovídáme za řízení a provedení auditu a související dohled a neseme výhradní odpovědnost za výrok auditora;

XXXIX. Naší povinností je informovat Komisi a další kontrolované subjekty mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných auditních zjištěních, včetně významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

XL. Ze záležitostí, o nichž jsme jednali s Komisi a ostatními kontrolovanými subjekty, vybíráme ty, které byly pro audit konsolidované účetní závěrky za běžné období nejvýznamnější, a které tudíž představují hlavní záležitosti auditu běžného období. Tyto záležitosti popisujeme v naší zprávě, pokud právní předpisy jejich zveřejnění nezakazují nebo jestliže v krajně výjimečném případě usoudíme, že bychom o dané záležitosti neměli v naší zprávě informovat, protože lze reálně očekávat, že možné negativní dopady zveřejnění převáží nad jeho přínosem z hlediska veřejného zájmu.

10. července 2025

Tony Murphy
předseda

Evropský účetní dvůr

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Lucemburk

Úvod

1.1. Tato kapitola výroční zprávy:

a) popisuje základ našeho *prohlášení o věrohodnosti* a podává přehled našich připomínek a závěrů týkajících se spolehlivosti účetní závěrky EU a správnosti uskutečněných *operací* v oblasti příjmů a výdajů ve *víceletém finančním rámci* (VFR);

b) obsahuje informace o našich hlášeních případů podezření z podvodu Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a o našich auditech opatření EU v boji proti podvodům;

c) uvádí shrnutí naší koncepce auditu (viz ***příloha 1.1***).

1.2. V roce 2024 představovaly celkové výdaje vládních institucí členských států (8,833 bilionů EUR) 49,7 % jejich *hrubého národního důchodu (HND)* (17,776 bilionů EUR). Výdaje z rozpočtu EU činily 191,1 miliardy EUR, což představuje 2,2 % celkových výdajů vládních institucí členských států EU a 1,1 % jejich HND (viz ***obrázek 1.1***).
S přihlédnutím k dodatečným platbám z *účelově vázaných příjmů* na granty *Nástroje pro oživení a odolnost* ve výši 55,9 miliardy EUR (viz bod ***2.22***) financovaných dluhem EU činily platby v roce 2024 celkem 247,0 miliard EUR[5].

[5] Konsolidovaná roční účetní závěrka EU za rok 2024, zprávy o plnění rozpočtu a vysvětlivky, oddíl 6.3 VFR: čerpání *prostředků na platby*“.

Obrázek 1.1 – Výdaje z rozpočtu EU na rok 2024 a výdaje vládních institucí zemí EU-27 v poměru k HND

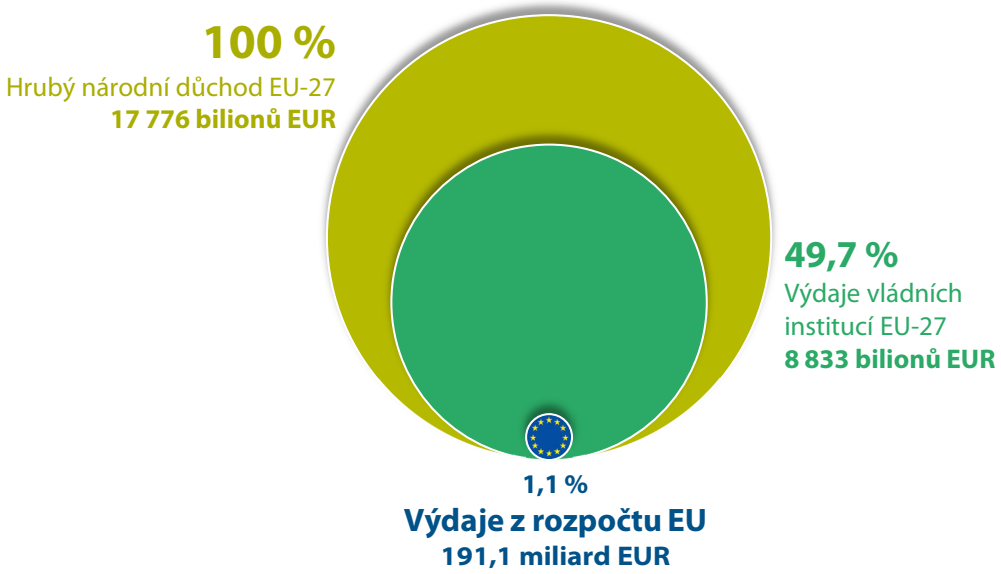

Zdroj: EÚD na základě údajů o HND EU-27 z konsolidované účetní závěrky Evropské komise za rok 2024 – příloha A – Příjmy; výdaje vládních institucí zemí EU-27: databáze Eurostatu – příjmy a výdaje vládních institucí a hlavní souhrnné ukazatele (údaje ze dne 28. dubna 2025); rozpočtové výdaje EU: Evropská komise – konsolidovaná účetní závěrka Evropské unie za rok 2024.

1.3. Prostředky EU jsou *příjemcům* vypláceny formou jednorázových plateb / ročních splátek nebo jako řada plateb v rámci víceletých výdajových režimů. Platby z rozpočtu EU na rok 2024 sestávaly z předběžného financování ve výši 49,0 miliardy EUR a dalších plateb ve výši 142,1 miliardy EUR. Jak ukazuje ***obrázek 1.2***, největší podíl rozpočtu EU směřoval do okruhů „Přírodní zdroje a životní prostředí“ a „Soudržnost, odolnost a hodnoty“, po nichž následoval okruh „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“.

Obrázek 1.2 – Výdaje z rozpočtu EU na rok 2024 podle okruhů VFR

(v mld. EUR)

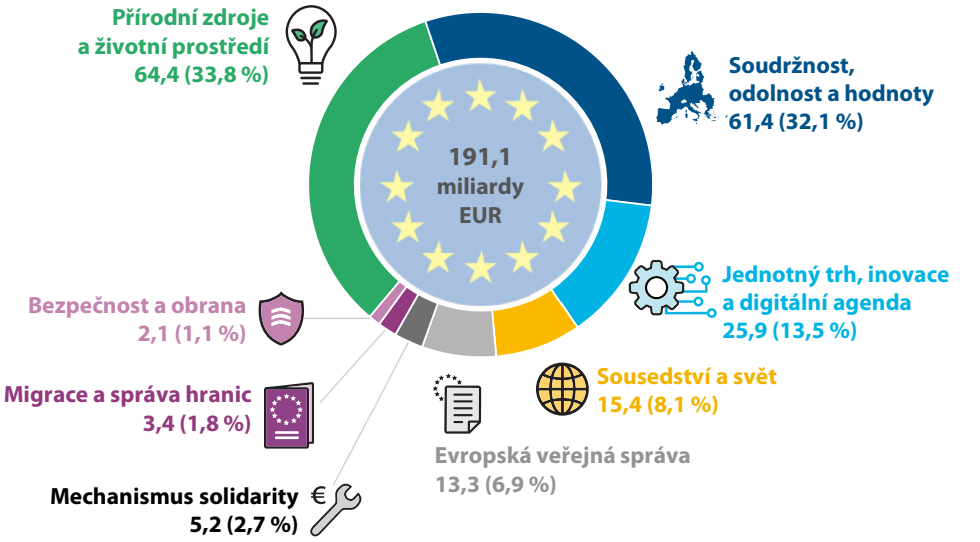

VFR 1 (kapitola 5)	Jednotný trh, inovace a digitální agenda
VFR 2 (kapitola 6)	Soudržnost, odolnost a hodnoty
VFR 3 (kapitola 7)	Přírodní zdroje a životní prostředí
VFR 4 (kapitola 8)	Migrace a správa hranic
VFR 5 (kapitola 8)	Bezpečnost a obrana
VFR 6 (kapitola 9)	Sousedství a svět
VFR 7 (kapitola 10)	Evropská veřejná správa
Mechanismus solidarity	(mimo VFR)

Zdroj: EÚD.

Spolehlivost účetní závěrky

Účetní závěrka nebyla zatížena významnými (materiálními) nesprávnostmi

1.4. Naše zjištění se týkají *konsolidované účetní závěrky*[6] EU (dále jen „účetní závěrky“) za rozpočtový rok 2024. Obdrželi jsme ji spolu s prohlášením účetního k auditu dne 30. června 2025, tj. což je konečná lhůta pro podání, kterou stanoví *finanční nařízení*. K účetní závěrce je připojen oddíl „Hlavní události rozpočtového roku“[7], na který se náš výrok auditora nevztahuje. V souladu s auditorskými standardy jsme však posuzovali, nakolik informace v něm uvedené odpovídají informacím v účetní závěrce.

1.5. Z účetní závěrky zveřejněné Komisí vyplývá, že k 31. prosinci 2024 činily celkové závazky 827,3 miliardy EUR a celková aktiva 518,5 miliardy EUR. Rozdíl 308,8 miliardy EUR připadá na (negativní) čistá aktiva, která zahrnují rezervy a tu část výdajů, která EU vznikla do 31. prosince a která musí být financována z budoucích rozpočtů. Podrobný rozpis aktiv a pasiv uvádí obrázek ***1.3***. (Záporný) *výsledek hospodaření* za rok 2024 činil 97,2 miliardy EUR. K záporným čistým aktivům a výsledku hospodaření přispěly významnou měrou částky vynaložené na program *NextGenerationEU* (NGEU).

---

[6] Článek 247 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

[7] Pokyny k doporučeným postupům 2 (RPG 2) – „Finanční výkazy – diskuse a analýza“ Rady pro mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor (IPSASB).

Obrázek 1.3 – Aktiva a pasiva EU k 31. prosinci 2024

(v mld. EUR)

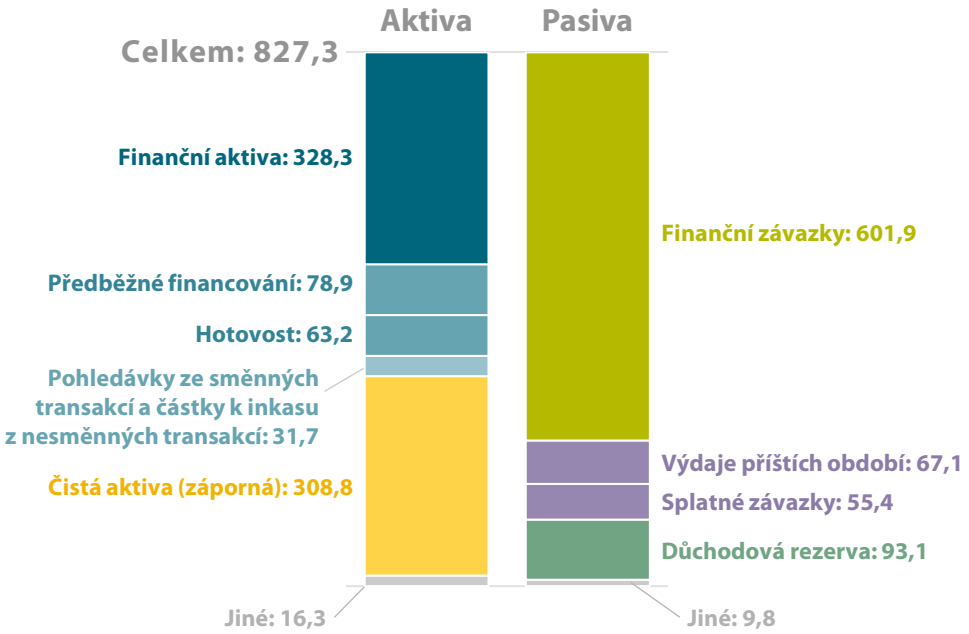

Zdroj: EÚD.

1.6. Při auditu jsme zjistili, že účetní závěrka není zatížena významnými (materiálními) nesprávnostmi. Výsledky naší práce v oblasti finančního a rozpočtového řízení finančních prostředků EU prezentujeme v ***kapitole 2***.

Hlavní záležitosti auditu týkající se finančních výkazů za rok 2024

1.7. Hlavní záležitosti auditu jsou skutečnosti, které byly podle našeho odborného úsudku při auditu účetní závěrky za běžné období nejdůležitější. Posuzovali jsme je v kontextu auditu finančních výkazů jako celku a při vypracování souvisejícího výroku, ale nepředkládáme o nich samostatný výrok. O hlavních záležitostech auditu informujeme v našem prohlášení o věrohodnosti.

Správnost operací

1.8. Prověřovali jsme příjmy a výdaje EU s cílem posoudit, zda byly její zdroje vybrány a vynaloženy v souladu s platnými právními předpisy[8]. Níže shrnujeme výsledky našeho auditu, které v případě příjmů podrobně popisujeme v ***kapitole 4*** a v případě výdajů v ***kapitolách 5 až 10***. Níže uvedený přehled nezahrnuje výsledky naší auditní práce na výdajích Nástroje pro oživení a odolnost, které prezentujeme v ***kapitole 11***.

Náš výrok se vztahuje na rozpočtové příjmové a výdajové operace

1.9. U příjmů jsme přiměřenou jistotu pro svůj výrok získali na základě posouzení vybraných klíčových systémů, doplněného o testování operací. Vzorek kontrolovaných 65 operací byl stanoven tak, aby byl reprezentativní pro všechny zdroje rozpočtových příjmů EU, které zahrnují *příjmy z vlastních zdrojů* (cla a příjmy odvozené z daně z přidané hodnoty (DPH) a vlastní zdroje odvozené z HND a nerecyklovaných plastových obalových odpadů) a příjmy z jiných zdrojů. Náš vzorek rovněž zahrnoval vnější *účelově vázané příjmy* použité k financování nevratné (grantové) složky Nástroje pro oživení a odolnost, jež představuje částky, které si Komise vypůjčila v rámci nástroje NGEU (viz body ***4.2–4.4***). EU bude muset tyto částky v budoucnu splatit. Náš kontrolovaný základní soubor za rok 2024 pro příjmy měl hodnotu 250,6 miliardy EUR (viz ***obrázek 4.1***).

1.10. Pro výdaje jsme vybrali reprezentativní vzorek 812 operací z našeho kontrolovaného základního souboru, který zahrnoval *zúčtování* plateb předběžného financování a průběžné a konečné platby přijaté Komisí (nebo jiným orgánem či subjektem spravujícím finanční prostředky EU) a vyplacené z rozpočtu EU *konečným příjemcům*. Výsledky našeho testování těchto operací jsme zohlednili při práci na prohlášení o věrohodnosti a na odhadu podílu nesprávných operací v celkovém kontrolovaném základním souboru, a to v těch částech výdajů, který byly podle našeho názoru zatíženy významnou (materiální) mírou chyb (viz bod 1.16***1.15***), a v každém okruhu víceletého finančního rámce, k němuž předkládáme zvláštní posouzení (okruhy 1, 2, 3, 6 a 7). Zkoumané operace a příklady uvedené v této zprávě nejsou východiskem pro závěry o konkrétních členských státech a příslušných zemích anebo regionech, které jsou příjemci prostředků (viz bod ***22 přílohy 1.1***).

[8] Včetně operací z VFR na období 2014–2020 a předchozích VFR.

1.11. Hodnota našeho základního souboru pro výdaje činila v roce 2024 celkem 167,9 miliardy EUR, včetně navýšení z NGEU pro stávající programy VFR na období 2021–2027, kde související prostředky musí být vynaloženy v souladu s odvětvovými pravidly. Tato částka zahrnuje jak příspěvky Spojeného království, tak platby ve prospěch Spojeného království v souladu s podmínkami dohody o vystoupení[9].
Na ***obrázku 1.4*** jsou uvedeny výdaje z rozpočtu EU a náš kontrolovaný základní soubor pro výdaje, rozčleněné podle okruhů víceletého finančního rámce (rozpočtové oblasti) a typu platby: *průběžné* a konečné platby, *zúčtování* předběžného financování a každoroční rozhodnutí o schválení účetní závěrky (viz body ***19*** a ***20 přílohy 1.1***).

[9] Články 136 a 138 Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii.

Obrázek 1.4 – Srovnání kontrolovaného základního souboru (167,9 miliardy EUR) a výdajů z rozpočtu EU (191,1 miliardy EUR) podle okruhů VFR v roce 2024

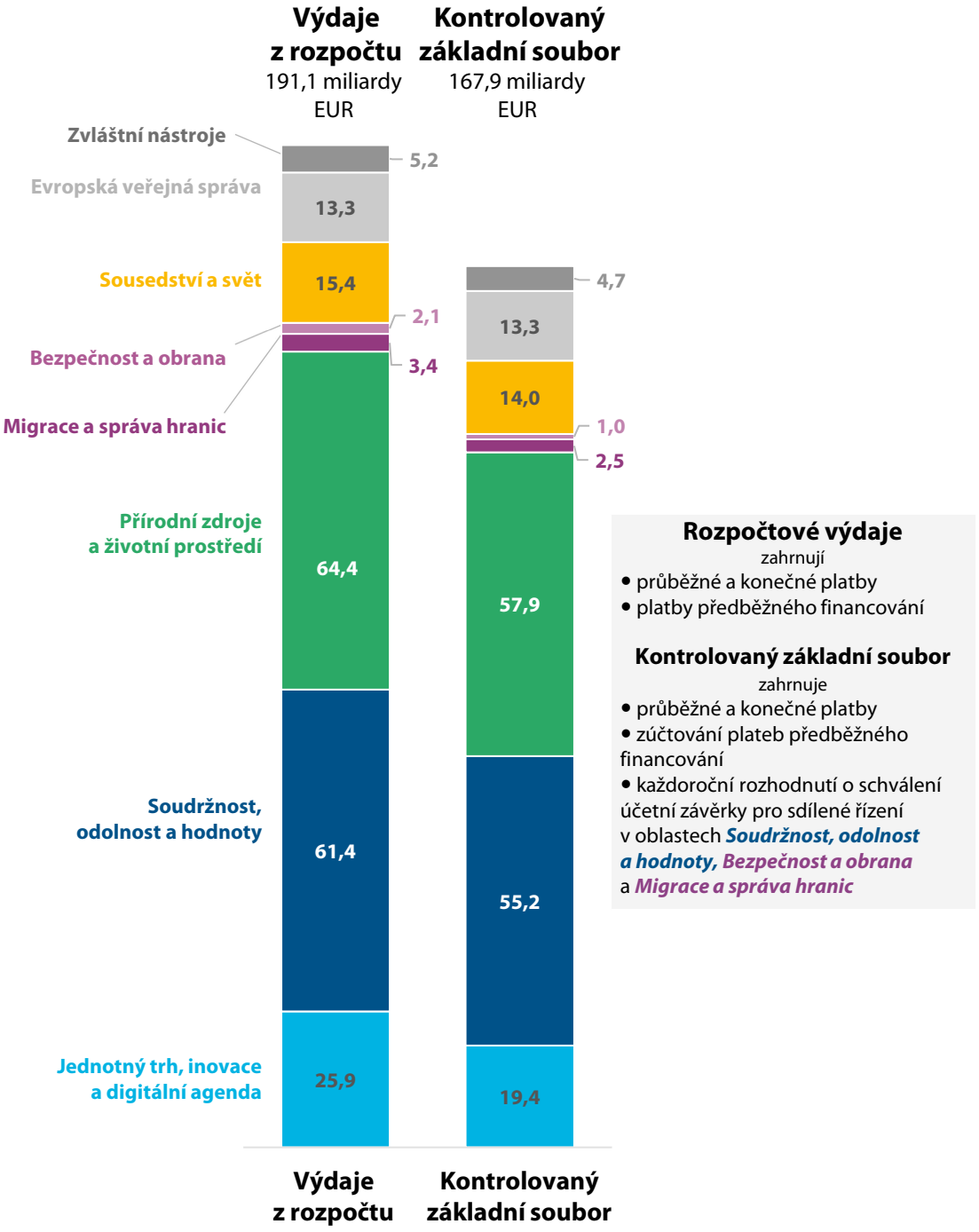

Zdroj: EÚD.

Žádné významné (materiální) chyby v příjmech, ale značný podíl výdajů je zatížen významnou (materiální) mírou chyb

1.12. Pokud jde o správnost příjmů a výdajů EU, jsou naše hlavní zjištění tato:

a) **Příjmy:** Z důkazních informací celkově vyplývá, že míra chyb v příjmech nebyla významná (materiální). Systémy pro řízení příjmů, které jsme prověřovali, byly obecně účinné. Některé prvky kontrolních systémů pro správu výhrad k DPH a *otevřených případů* týkajících se *tradičních vlastních zdrojů* nicméně byly účinné částečně. Kromě toho bylo poskytování informací o *výhradách k HND* a vykazování údajů o vlastním zdroji z plastů, jakož i některé prvky klíčových vnitřních kontrol tradičních vlastních zdrojů, které jsme posuzovali ve třech členských státech, částečně účinné (viz ***kapitola 4***)./ Dále bylo částečně účinné také poskytování informací o… (začala bych takto - návaznost na předchozí větu)

b) **Výdaje:** z našich důkazních informací vyplývá, že celková míra chyb[10] byla významná (materiální) ve výši 3,6 %. S 95 % mírou jistoty se domníváme, že *odhadovaná míra chyb* v daném základním souboru se pohybuje mezi 2,6 % (dolní hranice míry chyb) a 4,6 % (horní hranice míry chyb). K míře chyb přispěl nejvíce okruh „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ (1,8 procentního bodu), následovaný okruhem „Přírodní zdroje a životní prostředí“ (0,9 procentního bodu), „Sousedství a svět“ (0,4 procentního bodu) a „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ (0,4 procentního bodu) (viz ***obrázek 1.5***).

[10] Definice „chyby“ je uvedena v ***příloze 1.1***, bod ***25)***.

Obrázek 1.5 – Odhadovaná míra chyb ve výdajích a co k ní nejvíce přispělo v roce 2024

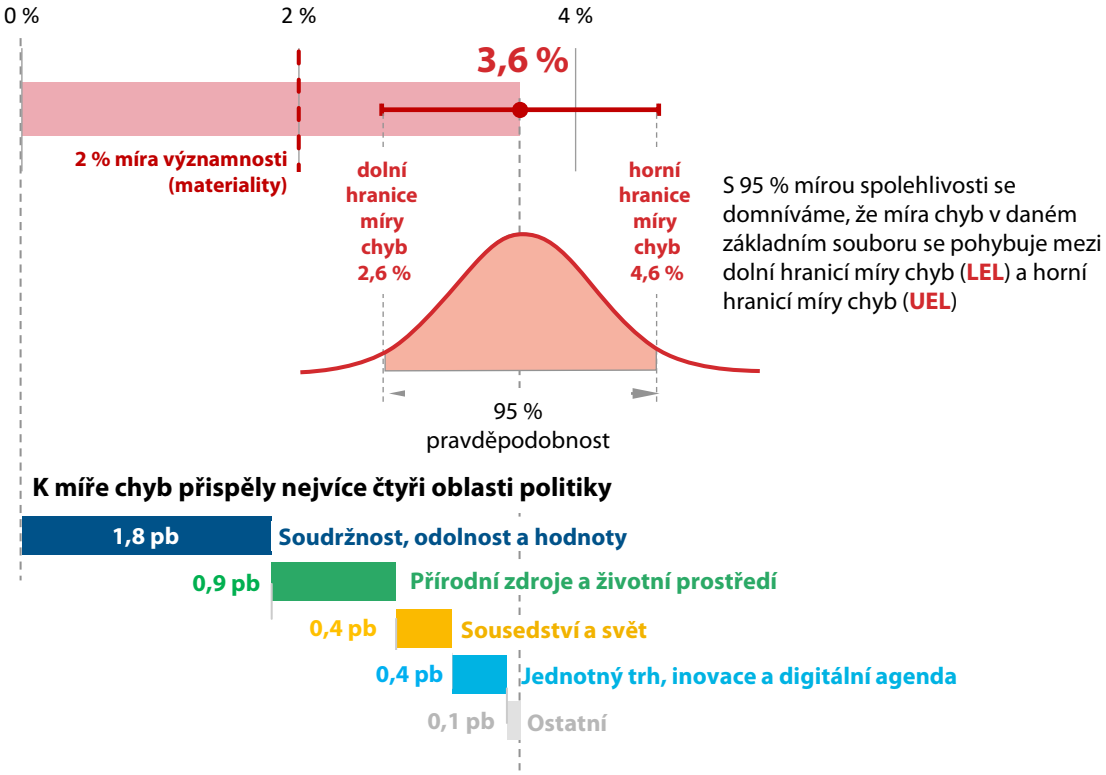

pb: procentní body

Zdroj: EÚD.

1.13. Od roku 2021 zůstává dolní hranice našeho 95 % *intervalu spolehlivosti*[11] pro odhadovanou míru chyb nad prahem významnosti (materiality) ve výši 2,0 %. To znamená, že máme přiměřenou jistotu, že míra chyb v kontrolovaném základním souboru je v každém z těchto let nad *prahem významnosti*. Srovnání odhadované míry chyb v letech 2020 až 2024 je uvedeno na ***obrázku 1.6***.

[11] Vysvětlení 95 % intervalu spolehlivosti viz bod ***27) přílohy 1.1***.

Obrázek 1.6 – Odhadovaná míra chyb (2020–2024)

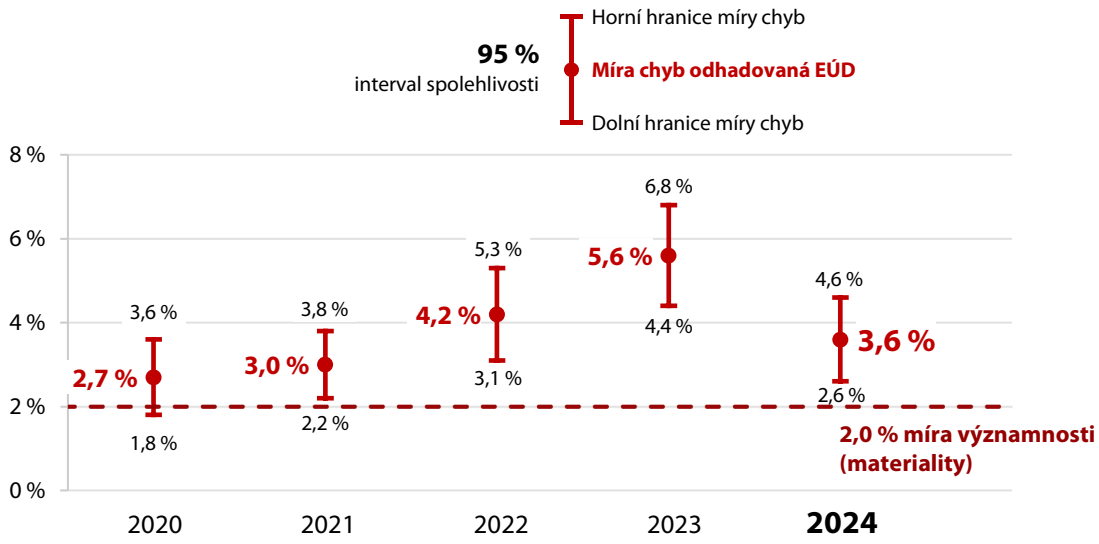

Zdroj: EÚD.

1.14. Srovnání naší odhadované míry chyb v oblastech „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“, „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ a „Přírodní zdroje a životní prostředí“ mezi lety 2020 a 2024 a námi odhadovaná míra chyb pro oblast „Sousedství a svět“ v roce 2024 jsou uvedeny na ***obrázku 1.7***. Další informace jsou uvedeny v bodech ***1.19***–***1.22*** a v ***kapitolách 5, 6, 7 a 9***.

Obrázek 1.7 – Odhadovaná míra chyb u okruhů 1, 2, 3 a 6 VFR (2020–2024)

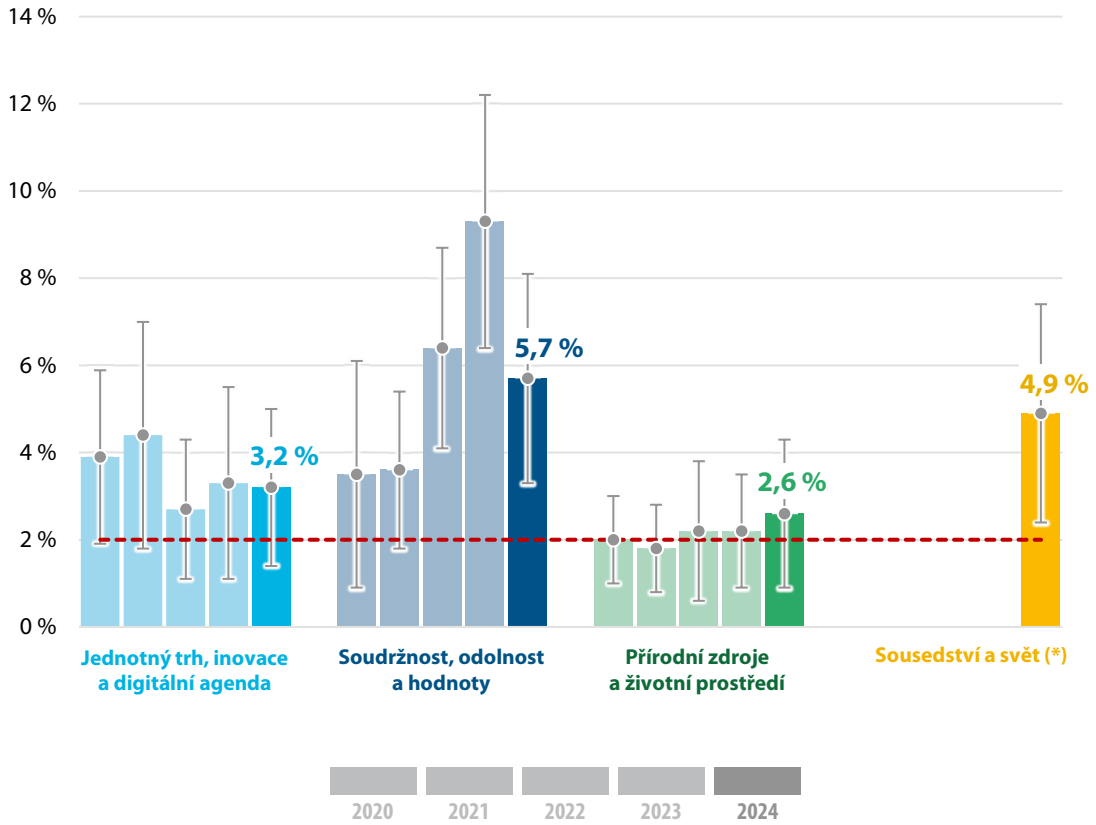

*Pro oblast „Sousedství a svět“ jsme mezi lety 2020 a 2023 nepředložili zvláštní posouzení.

Zdroj: EÚD.

1.15. Výsledky našeho auditu za rok 2024 opětovně potvrzují naše hodnocení z předchozích let, že způsob vyplácení prostředků má dopad na riziko vzniku chyb. ***Obrázek 1.8*** ukazuje, že kontrolované oblasti zatížené významnou (materiální) mírou chyb představují 68,9 % našeho kontrolovaného základního souboru (2023: 64,4 %). Na základě výsledků našeho testování operací ve všech okruzích VFR odhadujeme míru chyb u této části výdajů na 5,2 % (2023: 7,9 %).

Obrázek 1.8 – Podíl našeho kontrolovaného základního souboru v roce 2024 zatížený významnou (materiální) mírou chyb

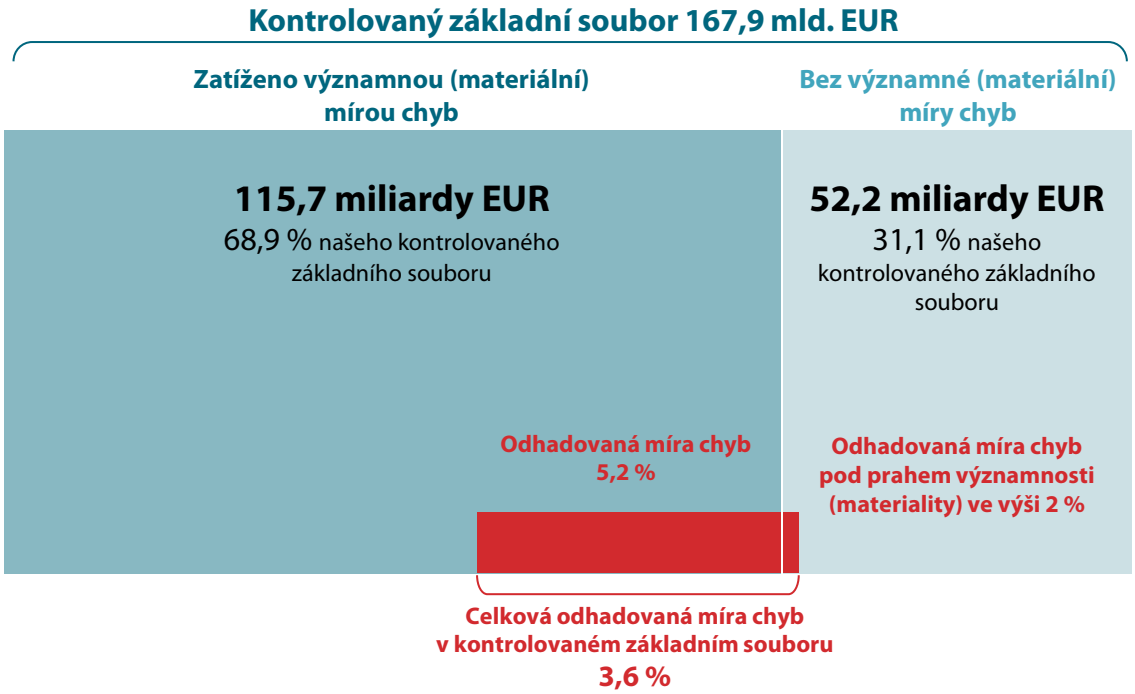

Zdroj: EÚD.

1.16. Kontrolované oblasti zatížené významnou (materiální) mírou chyb zahrnují zejména **úhradové platby**, kde příjemci musí předkládat žádost o úhradu způsobilých nákladů, které jim vznikly. Příjemci musí doložit nejen to, že provádějí činnost způsobilou pro podporu, ale také musí předložit důkazní informace, že jim vznikly náklady, o jejichž úhradu mohou žádat. Často jsou přitom povinni dodržovat složitá pravidla, která stanoví, o úhradu čeho lze žádat (způsobilost) a co se považuje za řádně vzniklé náklady (pravidla pro *zadávání veřejných zakázek* nebo pravidla *státní podpory*).

1.17. Dospěli jsme k závěru, že 31,1 % našeho kontrolovaného základního souboru nebylo ve významném rozsahu zatíženo chybami, což znamená, že odhadovaná míra chyb v této části výdajů je pod prahem významnosti (materiality) ve výši 2 % (viz ***obrázek 1.8***). Tato část základního souboru zahrnuje výdaje související s **nárokovými platbami**, pro které musí příjemci splňovat určité podmínky (např. *přímé platby* pro zemědělce, s výjimkou *ekoschémat*), a také část správních výdajů (platy a důchody zaměstnanců EU), rozpočtovou podporu pro země mimo EU a opatření v oblasti mobility studentů a dalších subjektů v rámci programu *Erasmus+* (viz ***obrázek 1.9***). Tato část výdajů byla i v předchozích letech bez významné (materiální) míry chyb. Zjistili jsme však chyby týkající se nezpůsobilých nákladů.

1.18. Jak ukazuje ***obrázek 1.9***, nejvíce k části našeho kontrolovaného základního souboru zatížené významnou (materiální) mírou chyb přispěl okruh „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ (49,1 miliardy EUR), po němž následují „Přírodní zdroje a životní prostředí“ (28,4 miliardy EUR), „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ (15,3 miliardy EUR) a „Sousedství a svět“ (11,8 miliardy EUR). Naše zjištění k hlavním politickým oblastem jsou shrnuta v bodech ***1.19***–***1.22***.

Obrázek 1.9 – Rozdělení našeho kontrolovaného základního souboru podle míry chyb a okruhů VFR

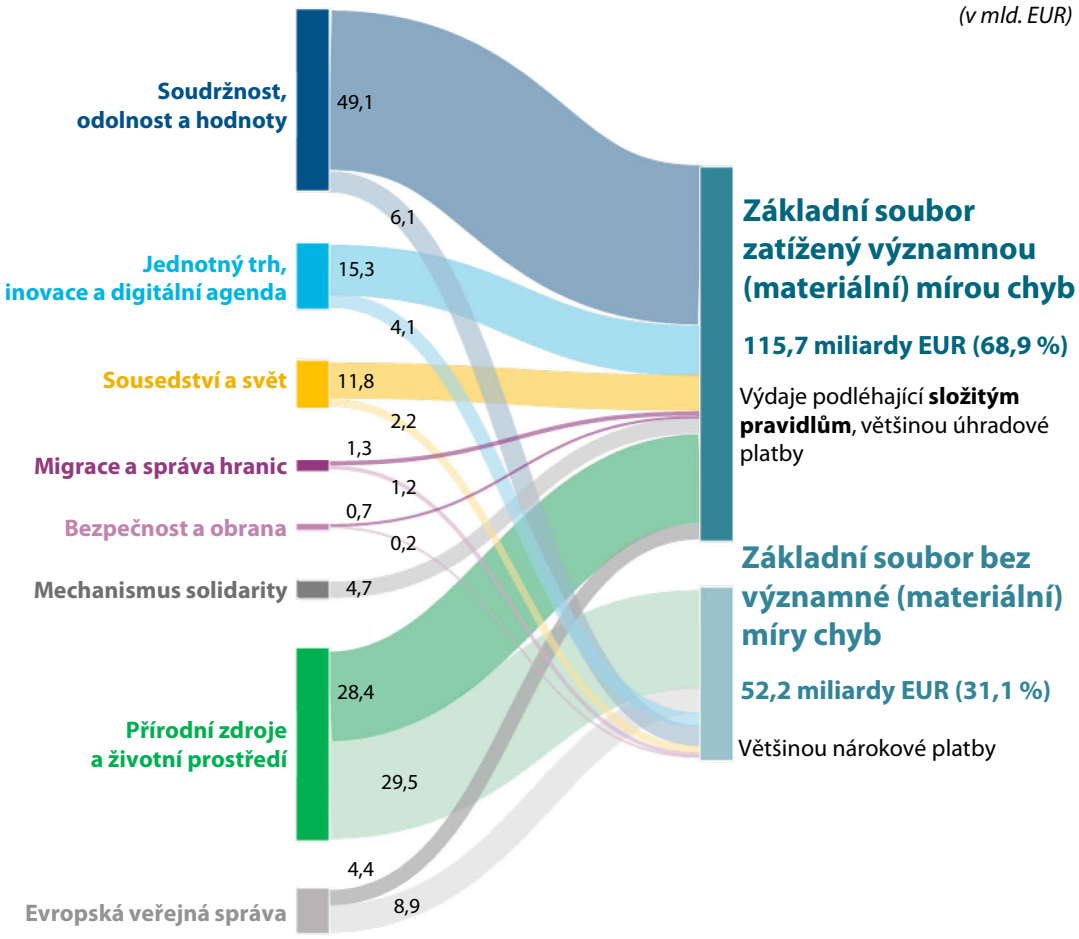

Zdroj: EÚD.

1.19. „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ (***kapitola 5***): stejně jako v předchozích letech zůstávají hlavním zdrojem chyb v této oblasti výdaje na výzkum a inovace (hlavně z programu Horizont 2020), na něž připadá většina plateb v tomto okruhu. Chyby v této oblasti zahrnují různé kategorie nezpůsobilých nákladů (zejména nezpůsobilé částky týkající se přímých osobních nákladů, další *přímé náklady* a nezpůsobilé subdodávky). Nezpůsobilé nepřímé náklady jsme zjistili také v projektu *Nástroje pro propojení Evropy*.

1.20. „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ (***kapitola 6***): výdaje v tomto okruhu se provádějí především prostřednictvím *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (EFRR), *Fondu soudržnosti* (FS) a *Evropského sociálního fondu plus* (ESF+) a zahrnují zejména úhradové platby. V tomto roce zůstaly jak náš odhad míry chyb, tak počet chyb, které jsme zjistili v tomto okruhu, významné, byly však nižší než v loňském roce. K hlavním typům vyčíslených chyb patřily nezpůsobilé náklady a projekty, nesrovnalosti v zadávacích řízeních a chybějící základní podkladová dokumentace.

1.21. „Přírodní zdroje a životní prostředí“ (***kapitola 7***): z našich výsledků vyplývá, že míra chyb byla významná (materiální) u těchto výdajových oblastí jako celku: ekoschémata, rozvoj venkova, tržní opatření a ostatní oblasti politiky okruhu 3 VFR mimo *společnou zemědělskou politiku (SZP)*. Na tyto výdajové oblasti připadá zhruba 54 % výdajů v tomto okruhu; tyto výdaje jsou hlavně založeny na úhradách. Nejčastějšími chybami zjištěnými v těchto oblastech jsou administrativní chyby, nezpůsobilé výdaje, nedodržování agroenvironmentálních závazků / klimatických závazků / závazků ekoschématu.

1.22. „Sousedství a svět“ (***kapitola 9***): v této oblasti se většinou jedná o výdaje založené na úhradách, které se týkají *vnější činnosti* financované z rozpočtu EU. Všechny typy výdajů v tomto okruhu jsou zatíženy významnou (materiální) mírou chyb s výjimkou plateb na *rozpočtovou podporu* a správní výdaje, jež představují přibližně 15 % těchto výdajů. Většina chyb zjištěných v této oblasti se týkala nezpůsobilých nákladů, porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek, absence základní podkladové dokumentace a nezpůsobilých projektů nebo příjemců.

Nejvíce k odhadované míře chyb i nadále přispívají chyby ve způsobilosti, které se oproti loňskému roku zvýšily

1.23. Níže podrobně popisujeme typy chyb zjištěné v části kontrolovaného základního souboru, v níž přetrvává významná (materiální) míra chyb. ***Obrázek 1.10*** porovnává odhadovanou míru chyb pro tuto část kontrolovaného základního souboru a vývoj hlavních typů chyb v letech 2020 až 2024 a ukazuje podíl jednotlivých typů chyb na odhadované míře chyb v roce 2024.

Obrázek 1.10 – Odhadovaná míra chyb pro část výdajů zatíženou významnou (materiální) mírou chyb a podíl jednotlivých typů chyb

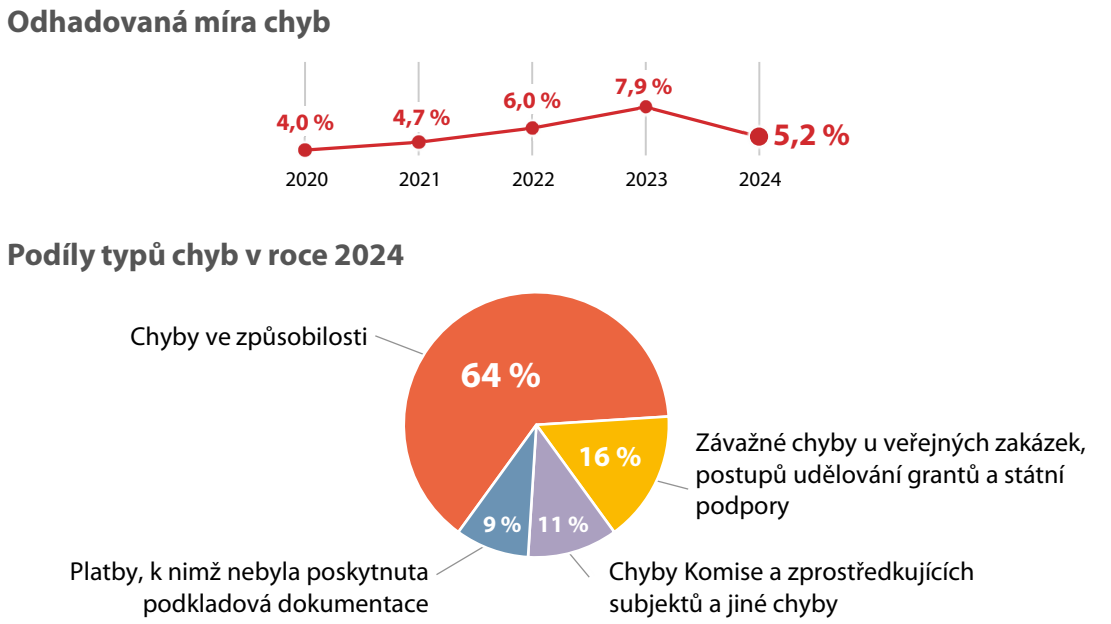

Zdroj: EÚD.

1.24. V roce 2024 jsme i nadále nacházeli chyby ve způsobilosti. Nejvíce k odhadované míře chyb v části našeho kontrolovaného základního souboru zatížené významnou (materiální) mírou chyb přispěly oblasti „Soudržnost, odolnost a hodnoty“, „Přírodní zdroje a životní prostředí“, „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ a „Sousedství a svět“, a to 64 % (2023: 53 %). Na těchto chybách se nezpůsobilé projekty nebo nezpůsobilí příjemci podíleli 17 %, 15 % –výdaje, které nevznikly nebo nesouvisely s projektem, nezpůsobilé přímé osobní náklady nebo další přímé náklady 10 %, nesprávné prohlášení o zemědělské ploše /zvířatech nebo porušení závazků 6 % a nezpůsobilé činnosti 4 % (viz ***obrázek 1.11***).

Obrázek 1.11 – Rozdělení chyb týkajících se nezpůsobilosti v roce 2024

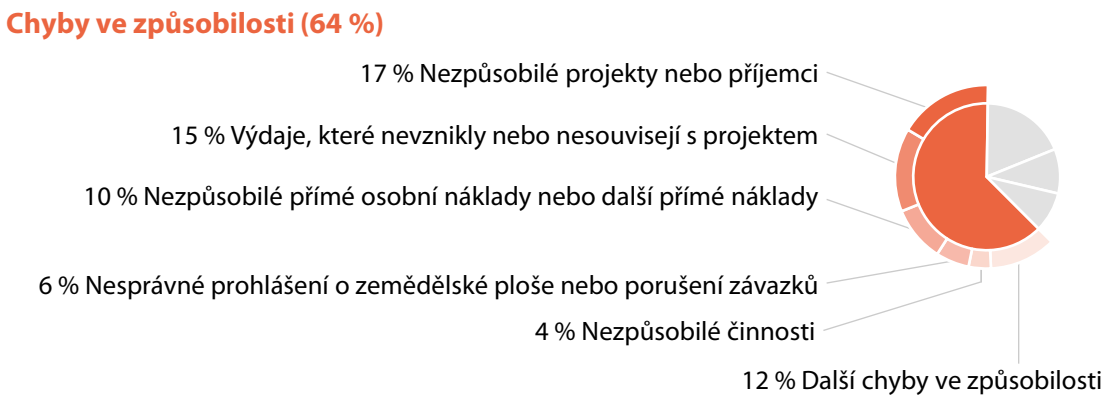

Zdroj: EÚD.

1.25. Chyby související s porušením pravidel pro zadávání veřejných zakázek a postupů pro udělování grantů, především v oblastech „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ a „Sousedství a svět“, přispěly v roce 2024 k odhadované míře chyb u této části výdajů 16 % (2023: 31 %). Pokles byl způsoben zejména tím, že jsme v roce 2024 zjistili méně případů nedodržení pravidel státní podpory v oblasti „Soudržnost, odolnost a hodnoty“. Hlavními druhy chyb zjištěnými při zadávání veřejných zakázek byly: neoprávněná podstatná změna zakázky bez nového zadávacího řízení nebo výzvy k podávání návrhů (k míře chyb přispěla 5 %), protiprávní nebo diskriminační kritéria pro výběr nebo udělení zakázky stanovená v oznámeních o zahájení zadávacího řízení nebo v zadávací dokumentaci (přispěla 5 %) a chybějící dokumentace o zadávacím řízení (přispěla 4 %) (viz ***obrázek 1.12***).

Obrázek 1.12 – Rozdělení závažných chyb v zadávání veřejných zakázek, řízeních o udělení grantu a státní podpoře v roce 2024

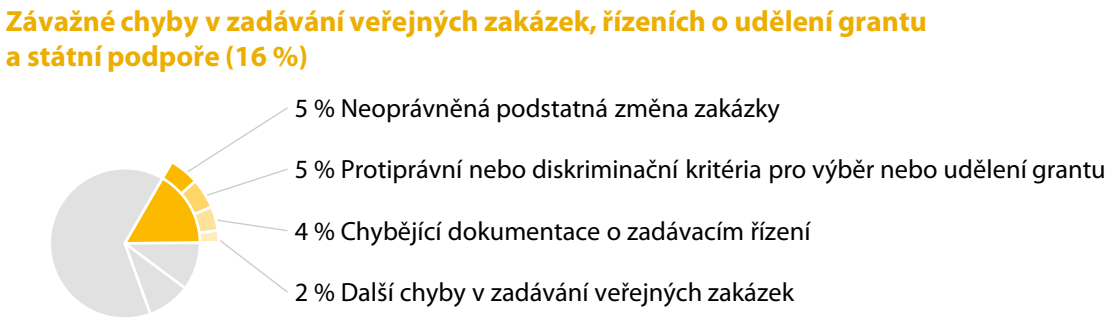

Zdroj: EÚD.

1.26. Kromě toho ovlivnily míru chyb v této části výdajů dva další typy chyb. Zaprvé, chyby Komise a zprostředkujících subjektů a jiné chyby, zejména orgánů členských států, u operací týkajících se nově zavedených ekoschémat v oblasti „Přírodní zdroje a životní prostředí“; ty přispěly k odhadované míře chyb 11 % (2023: 3 %). Zadruhé, platby, k nimž nebyla poskytnuta základní podkladová dokumentace, především v oblastech „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ a „Sousedství a svět“; ty přispěly 9 % (2023: 13 %).

Informace Komise o správnosti

Míra chyb uváděná Komisí není přímo srovnatelná s naším odhadem chyb a je pravděpodobně podhodnocená

1.27. Za plnění rozpočtu EU nese konečnou odpovědnost Komise[12], a to bez ohledu na způsob řízení (tj. *přímé, nepřímé* nebo *sdílené řízení*).

1.28. Komise ve své *výroční zprávě o řízení a výkonnosti* poskytuje klíčové agregované informace o vnitřní kontrole a finančním řízení uvedené ve *výročních zprávách o činnosti* jednotlivých generálních ředitelství Komise. Za spolehlivost informací ve výročních zprávách o činnosti odpovídají příslušní generální ředitelé, ale výroční zprávu o řízení a výkonnosti přijímá sbor komisařů, který tedy v konečném důsledku nese odpovědnost za vypracování této zprávy a za informace v ní obsažené.

1.29. Komise ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti uvádí svůj odhad rizika při platbě[13] v roce 2024 pro všechny okruhy VFR kromě okruhu 3 „Přírodní zdroje a životní prostředí“. Odhad Komise pro riziko při platbě pro okruhy VFR, k nimž předkládáme zvláštní posouzení, spolu s rozpětími našeho 95 % intervalu spolehlivosti[14] námi odhadované míry chyb jsou uvedeny na ***obrázku 1.13***. Údaje Komise pro okruhy 2 a 6 se nacházejí pod dolní hranicí našeho intervalu spolehlivosti a údaje pro okruh 1 spadají do dolní poloviny rozpětí.

---

[12] Článek 317 SFEU.

[13] Čl. 253 odst. 1 písm. b) bod i) finančního nařízení vyžaduje, aby výroční zpráva o řízení a výkonnosti obsahovala „odhadovanou míru chyb“ ve výdajích EU.

[14] Vysvětlení 95 % intervalu spolehlivosti viz bod ***28) přílohy 1.1***.

Obrázek 1.13 – Náš odhad míry chyb za rok 2024 a odhad rizika při platbě stanovený Komisí pro okruhy 1, 2 a 6 víceletého finančního rámce

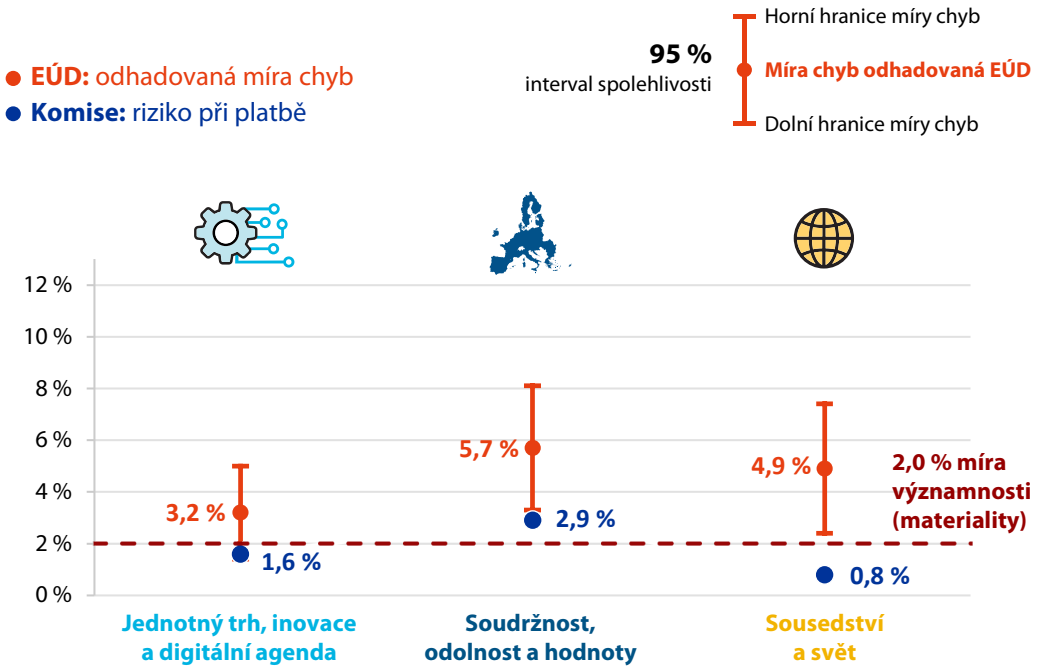

Zdroj: EÚD.

1.30. Existují různé důvody, proč jsou odhady Komise nižší než námi odhadované míry chyb. Mezi tyto důvody patří inherentní rozdíly mezi příslušnými úlohami a mandáty Komise a EÚD, ale také omezení v *řídicích a kontrolních systémech* (viz bod ***1.34***).

1.31. EÚD je externím auditorem EU a poskytuje nezávislý výrok auditora o *legalitě a správnosti* finančních operací v daném roce. EÚD je v tomto ohledu povinen informovat o všech případech nesrovnalostí bez ohledu na to, zda je možné uplatnit *finanční opravu*. Komise se naopak zaměřuje na případy nesrovnalostí, u nichž vidí právní důvody pro zpětné získání příslušných částek. Komise neuplatňuje finanční opravy, pokud je například zjištěná nesrovnalost způsobena nedostatkem v jejích vlastních operacích.

1.32. Konkrétněji řečeno, odhad Komise týkající se „nesrovnalostí“ vychází z definice stanovené v *nařízení o společných ustanoveních*: „jakékoli porušení použitelného práva, které vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu a v jehož důsledku je nebo by mohl být poškozen rozpočet Unie tím, že by byl z uvedeného rozpočtu uhrazen neoprávněný výdaj“.

1.33. „Chybu“ definujeme jako částku vyplacenou z rozpočtu EU, u níž nebyly splněny podmínky pro vyplacení. Naše definice proto zahrnuje nejen porušení platných právních předpisů v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářských subjektů, ale také chyby, kterých se dopustily vnitrostátní a regionální správní orgány nebo samotná Komise a které poškodily rozpočet EU. Odhadovaná míra chyb, kterou uvádíme, by se kromě toho neměla vykládat jako ekvivalent částky finančních oprav, jež může Komise v souladu s platnými pravidly uložit.

1.34. Stejně jako v předchozích letech jsme zjistili omezení v systémech řízení a kontroly, které ovlivňují odhad Komise ohledně rizika při platbě v různých oblastech politiky. Analýza omezení zjištěných v okruzích VFR 1, 2 a 6 je uvedena v následujících bodech.

1.35. Okruh 1 **„Jednotný trh, inovace a digitální agenda“** (celkové příslušné výdaje Komise: 24 miliard EUR): Komise odhadla riziko při platbě na 1,6 %, tedy v dolní polovině našeho rozpětí míry chyb (intervalu spolehlivosti) a pod námi odhadovanou mírou chyb ve výši 3,2 % (viz body ***5.10*** a ***5.40***). Tento okruh tvoří především výdaje, které Komise klasifikuje jako výdaje s nízkým rizikem (56 % celkových výdajů tohoto okruhu). Kumulativní *míra zbytkových chyb* Komise pro programy *Horizont 2020*, *Horizont Evropa* a Digitální Evropa činí při zohlednění nápravných opatření přibližně 1,8 %. V případě programu Horizont 2020 vychází ze zjištěných měr chyb. U programů Horizont Evropa a Digitální Evropa však Komise dosud nemá k dispozici míru chyb vycházející z dokončených kontrol *ex post*, a pro odhad míry chyb proto použila cílovou maximální míru chyb ve výši 2 % (viz body ***5.41*** a ***5.42***).

1.36. Okruh 2 **„Soudržnost, odolnost a hodnoty“** (celkové příslušné výdaje Komise: 62 miliard EUR): odhad Komise činil 2,9 %, což je výrazně pod dolní hranicí našeho rozpětí míry chyb (viz obrázek ***6.6***). Tento okruh zahrnuje *operační programy*, které Komise klasifikuje především jako programy s nižším nebo středním rizikem (61 % celkových výdajů tohoto okruhu) v závislosti na jejich potvrzené míře chyb. Míru chyb za rok 2024 v okruhu 2 VFR jsme odhadli na 5,7 % (viz bod ***6.10***).

Komise vypočítává míru chyb pro účely řízení a kontroly. Tato míra chyb je odvozena z měr vykázaných *auditními orgány*, které Komise ověřuje prostřednictvím dokumentárních přezkumů a auditů souladu s předpisy založených na posouzení rizik. Avšak:

— dokumentární přezkumy jsou ze své podstaty limitovány tím, že odhalovat neoprávněné výdaje, které zůstaly neodhaleny členskými státy, není jejich cílem[15]. Neodhalují ani systémové nedostatky v práci auditních orgánů.

— Komise nadále zjišťuje nesrovnalosti prostřednictvím svých auditů souladu s předpisy[16]. Jelikož však provádí pouze omezený počet takových auditů a výsledky neextrapoluje na část základního souboru výdajů v oblasti soudržnosti, které se její audit netýká, existuje vysoké riziko, že mnoho chyb zůstává neodhaleno a následně není zohledněno při stanovení celkové míry chyb. Navýšení a paušální sazby pro nezkontrolované programy zahrnované do maximální míry Komise od roku 2021 řeší tento problém pouze částečně[17].

Kromě toho pravidelně zjišťujeme neodhalené chyby v důsledku nedostatků v auditní činnosti Komise a auditních orgánů[18]. Na základě toho jsme dospěli k závěru, že řídicí a kontrolní systémy členských států stále nejsou vždy účinné při prevenci nebo odhalování nesrovnalostí ve výdajích vykázaných příjemci (viz bod ***6.65***). Proto je riziko při platbě stanovené Komisí podhodnoceno a skutečná míra chyb je pravděpodobně vyšší než ta, kterou Komise uvádí.

1.37. Okruh 6 **„Sousedství a svět“** (celkové příslušné výdaje Komise: 20 miliard EUR): Komisí odhadované riziko při platbě (0,8 %) bylo pod dolní hranicí našeho rozpětí míry chyb (viz bod ***9.28***). Komise považuje 92 % výdajů v rámci tohoto okruhu za výdaje s nízkým rizikem. Hlavním prvkem použitým k výpočtu rizika při platbě pro tento okruh je výsledek studie míry zbytkových chyb (RER). V roce 2024 se Komise rozhodla revidovat metodiku studie míry zbytkových chyb s účinností od roku 2025. V rámci našeho auditu jsme však zjistili, že některé nedostatky v metodologii přetrvávají. Pro rok 2024 jsme odhadli míru chyb v okruhu 6 VFR na 4,9 %, což naznačuje, že Komise riziko při platbě nadále podhodnocuje.

---

[15] Přezkum 03/2024, body VI a 65–66.

[16] Tamtéž, bod 68.

[17] Tamtéž, body 41 a 42.

[18] Zvláštní zpráva 26/2021: „Správnost výdajů u politiky soudržnosti EU: Komise každoročně zveřejňuje minimální odhadovanou míru chyb, která není konečná“.

Podezření z podvodu oznamujeme úřadům EPPO a OLAF

1.38. Podvodem se rozumí jakýkoliv úmyslný čin či opomenutí související s použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, neposkytnutím požadovaných informací nebo nesprávným použitím finančních prostředků EU[19]. Podvody vedou k poškození nebo potenciálnímu poškození finančních zájmů EU.

1.39. Primární odpovědnost za předcházení podvodům a jejich odhalování nese jak vedení subjektu, tak ti, kteří jsou pověřeni jeho správou a řízením. Článek 325 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) vyžaduje, aby EU a její členské státy bojovaly proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy EU.

1.40. Jako externí auditor EU nemáme pravomoc vyšetřovat případy podezření z podvodu poškozujícího finanční zájmy EU. Tyto případy jsme však povinni oznamovat příslušným orgánům v rámci naší povinnosti podle čl. 287 odst. 2 SFEU podávat zprávy o „zejména o jakýchkoli nesrovnalostech“, které zjistíme při prověřování legality, správnosti a řádného finančního řízení všech příjmů a výdajů EU. Riziko podvodu zohledňujeme před zahájením auditů (viz body ***32***–***34*** v ***příloze 1.1***) a pravidelně své postupy přezkoumáváme.

1.41. Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) předáváme veškerá podezření ze spáchání trestného činu, která spadají do jeho působnosti a která se týkají zúčastněných členských států, a úřadu OLAF veškerá podezření z podvodu, korupce nebo jiné nelegální činnosti postihující finanční zájmy EU. Tato podezření mohou vyvstat buď z naší auditní práce (včetně auditů výkonnosti), nebo na základě informací poskytnutých přímo nám třetími stranami. Úřad evropského veřejného žalobce a úřad OLAF poté tyto případy sledují a rozhodují o případném zahájení trestního (v případě EPPO) nebo administrativního (v případě OLAF) vyšetřování a podle potřeb spolupracují s orgány členských států. Od března 2022 postupujeme případy podezření z podvodu EPPO i OLAF, pokud se týkají záležitosti, která spadá do pravomoci obou úřadů.

---

[19] Článek 3 směrnice (EU) 2017/1371 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (směrnice o ochraně finančních zájmů).

1.42. V roce 2024 jsme úřadu OLAF nahlásili 19 případů (2023: 20 případů) podezření z podvodu, z nichž 15 bylo zjištěno během naší kontroly výdajů za rok 2023, tři během naší kontroly výdajů za rok 2022 a jeden v rámci auditu výkonnosti provedeného v roce 2023 a zahrnujícího programové období od roku 2017 do roku 2025. Na základě těchto nahlášených údajů úřad OLAF již zahájil šest vyšetřování. Souběžně jsme sedm z těchto případů nahlásili úřadu EPPO, přičemž EPPO zahájil vyšetřování všech z nich. Další dva případy týkající se Polska, které byly původně předány pouze úřadu OLAF, byly předány úřadu EPPO na začátku roku 2025, kdy nabylo účinnosti jmenování polského evropského žalobce do úřadu EPPO. Naše kontrola výdajů za rok 2024 již zjistila sedm případů podezření z podvodu.

1.43. Nejčastějšími důvody pro podezření z podvodu byly:

- úmyslné použití nebo předložení nepravdivých, nesprávných nebo neúplných prohlášení nebo dokumentů anebo nezpřístupnění informací v rozporu s konkrétní povinností, vedoucí ke zneužití nebo neoprávněnému zadržení finančních prostředků EU,
- umělé vytváření podmínek nezbytných pro financování ze strany EU,
- nesprávné použití prostředků EU, tj. za jiným účelem, než pro který byly původně přiděleny.

Úřad OLAF dle svého sdělení na základě uzavřených vyšetřování vycházejících z informací, které vyplynuly z naší auditní práce mezi lety 2010 a 2024, kdy mu bylo postoupeno 254 případů, doporučil ke zpětnému získání částku v celkové výši 545,6 milionu EUR.

1.44. Kromě postupování případů úřadům EPPO a OLAF v této výroční zprávě uvádíme informace o tom, jak Komise a členské státy prováděly své politiky pro rizika podvodu. V ***kapitole 6*** uvádíme, že jsme zjistili nedostatky v plánování a přípravě auditní činnosti auditních orgánů, jako jsou nedostatky v postupech výběru vzorků a neúplné kontrolní seznamy, které neobsahovaly konkrétní otázky týkající se dvojího financování nebo podvodů (viz bod ***6.46***). Dále uvádíme, že Komise ve většině ohledů provedla doporučení 5.2 z naší výroční zprávy za rok 2020 týkající se sledování rizika podvodů při auditech operací prováděných auditními orgány (viz příloha ***6.2***).

1.45. Podvody se zabýváme i v rámci dalších samostatných auditů. V roce 2024 jsme zveřejnili zvláštní zprávu o zpětném získávání neoprávněných výdajů EU[20], v jejímž závěru uvádíme, že systémy, které Komise používá k řízení a sledování neoprávněných výdajů vynaložených příjemci finančních prostředků EU, jsou částečně účinné. Na začátku roku 2025 jsme také zveřejnili zvláštní zprávu o podvodech na DPH při dovozu[21]. Celkově jsme dospěli k závěru, že jsou-li používány zjednodušené dovozní celní postupy, finanční zájmy EU nejsou dostatečně chráněny před podvody na DPH při dovozu. Kromě toho jsme zjistili, že existují závažné nedostatky v kontrolách členských států, ve spolupráci mezi členskými státy i na úrovni EU a ve způsobu, jakým Komise monitoruje činnosti členských států zaměřené na boj proti zneužívání těchto postupů. Dále jsme dospěli k závěru, že stávající opatření nejsou dostatečná k tomu, aby v souvislosti s těmito postupy zajistila účinnou prevenci a odhalování podvodů na DPH při dovozu a také rovnováhu mezi usnadněním obchodu a ochranou finančních zájmů EU. V současné době provádíme audit kontrolních systémů Komise a členských států pro předcházení podvodům v Nástroji pro oživení a odolnost a také audit uspořádání orgánů EU bojujících proti podvodům a způsobu jejich spolupráce.

[20] Zvláštní zpráva 07/2024: „Systémy Komise pro zpětné získání neoprávněných výdajů EU – mají potenciál získat zpět více peněz rychleji“

[21] Zvláštní zpráva 08/2025: „Podvody na dani z přidané hodnoty při dovozu – při používání zjednodušených celních postupů nejsou dostatečně chráněny finanční zájmy EU“.

Závěry

1.46. Účelem této kapitoly je doložit výrok auditora uvedený v prohlášení o věrohodnosti. Související výsledky auditu uvádíme v bodech ***1.47*** a ***1.48***.

1.47. Dospěli jsme k závěru, že účetní závěrka není zatížena významnými (materiálními) nesprávnostmi.

1.48. Pokud jde o správnost operací, máme za to, že příjmové operace nebyly ve významném (materiálním) rozsahu zatíženy chybami. V případě výdajů výsledky našeho auditního testování reprezentativního vzorku 812 operací ukazují, že odhadovaná míra chyb činí 3,6 %. Dospěli jsme k závěru, že významnou (materiální) mírou chyb je zatížena podstatná část těchto výdajů. Týká se to především úhradových výdajů, na které se vztahují komplikovaná pravidla a u nichž odhadovaná míra chyb činí 5,2 %. Objem těchto výdajů se v roce 2024 zvýšil na 115,7 miliardy EUR, což představuje 68,9 % našeho kontrolovaného základního souboru (2023: 64,4 %). K námi odhadované míře chyb nejvíce přispěly chyby týkající se způsobilosti a zadávání zakázek.

Přílohy

Příloha 1.1 – Koncepce a metodika auditu

1) Tato příloha nastiňuje naši koncepci a metodiku auditu spolehlivosti účetní závěrky EU a správnosti operací, na nichž je založeno účetnictví příjmů a výdajů (rozpočtových výdajů) ve víceletém finančním rámci (VFR). Naše koncepce auditu výdajů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, který je odlišný a dočasný, je popsána v ***kapitole 11***.

2) Své kontroly koncipujeme tak, abychom mohli předpokládaným uživatelům poskytnout přiměřenou jistotu. Naše auditní metodika je v souladu s mezinárodními auditorskými standardy vydanými Mezinárodní federací účetních (IFAC) a Mezinárodní organizací nejvyšších kontrolních institucí (INTOSAI). Zajišťuje doložení našich auditních výroků dostatečnými a vhodnými důkazními informacemi.

3) Předkládáme výrok auditora (prohlášení o věrohodnosti) o spolehlivosti účetní závěrky a správnosti uskutečněných operací, který doplňujeme zvláštními posouzeními hlavních oblastí činnosti EU. Tato posouzení uvádějí podrobné výsledky kontrol a související závěry týkající se uskutečněných operací a systémů v těchto oblastech.

ČÁST 1 – Koncepce auditu spolehlivosti účetní závěrky

4) Zkoumáme konsolidovanou účetní závěrku EU, abychom určili, zda je spolehlivá. Účetní závěrka sestává z:

   a) konsolidovaných finančních výkazů;

   b) zpráv o plnění rozpočtu.

5) Konsolidovaná účetní závěrka by měla řádně ve všech významných (materiálních) ohledech zobrazovat:

   a) finanční situaci Evropské unie na konci roku;

   b) výsledky jejího hospodaření a peněžní toky;

   c) výkaz změn čistých aktiv za daný rok.

6) V rámci našeho auditu:

   a) porozumíme složkám vnitřní kontroly;

   b) hodnotíme kontrolní prostředí v oblasti účetnictví;

   c) kontrolujeme fungování hlavních účetních postupů a účetní uzávěrku ke konci roku;

   d) analyzujeme hlavní účetní údaje s důrazem na konzistentnost a přiměřenost;

   e) analyzujeme a sesouhlasíme účty anebo zůstatky a související uváděné informace;

   f) provádíme testování detailních údajů závazků, plateb a některých položek rozvahy na základě reprezentativních vzorků a kritérií významnosti;

   g) posuzujeme, zda je celková prezentace účetní závěrky v souladu s platným rámcem účetního výkaznictví;

   h) je-li to možné, využíváme v souladu s mezinárodními auditorskými standardy práce jiných auditorů, zejména při auditu výpůjčních a úvěrových operací řízených Komisí, ke kterým jsou k dispozici zprávy externího auditora.

ČÁST 2 – Koncepce auditu správnosti operací

7) Uskutečněné operace jsou převody prostředků z rozpočtu EU až po úroveň konečných příjemců a převody příjmů z členských států a jiných zdrojů do rozpočtu EU.

8) Koncepce auditu, při němž posuzujeme, zda se výdajové operace, na nichž se zakládá účetní závěrka EU, provádějí v souladu s pravidly a předpisy EU, se zakládá především na přímém testování souladu u reprezentativního vzorku operací. To může být doplněno prověrkou vybraných systémů řízení a kontroly.

9) Svou auditní činnost organizujeme podle různých okruhů víceletého finančního rámce a její výsledky vykazujeme stejným způsobem v souladu se strukturou rozpočtu, kterou stanovil normotvůrce.

Prověrka systémů řízení a kontroly

10) Komise, další orgány a instituce EU, orgány členských států, země anebo regiony, které jsou příjemci prostředků, ustavují kontrolní systémy, které používají k řízení rizika pro rozpočet a k dohledu nad správností operací a zajišťování správnosti těchto operací. Každoročně prověřujeme vybrané systémy řízení a kontroly a výsledky své práce týkající se systémů předkládáme spolu s doporučeními ke zlepšení v ***kapitolách 4–10***.

Testování operací

11) Reprezentativní vzorek operací vybíráme tak, že základní soubor uskutečněných operací rozdělíme na výdaje s vysokým rizikem a výdaje s nízkým rizikem, a to na základě roční analýzy rizik vycházející ze způsobu výplaty prostředků, z výsledků našich minulých auditů a posouzení řídicích a kontrolních systémů. Tuto klasifikaci používáme také ve fázi podávání zpráv, abychom z výsledků našeho auditu určili podíl kontrolovaného základního souboru, který je zatížen významnou (materiální) mírou chyb. ***Obrázek 1.14*** znázorňuje, jak roční analýza rizik navazuje na výsledky auditů z předchozích let.

Obrázek 1.14 – Proces ročního auditu výdajů

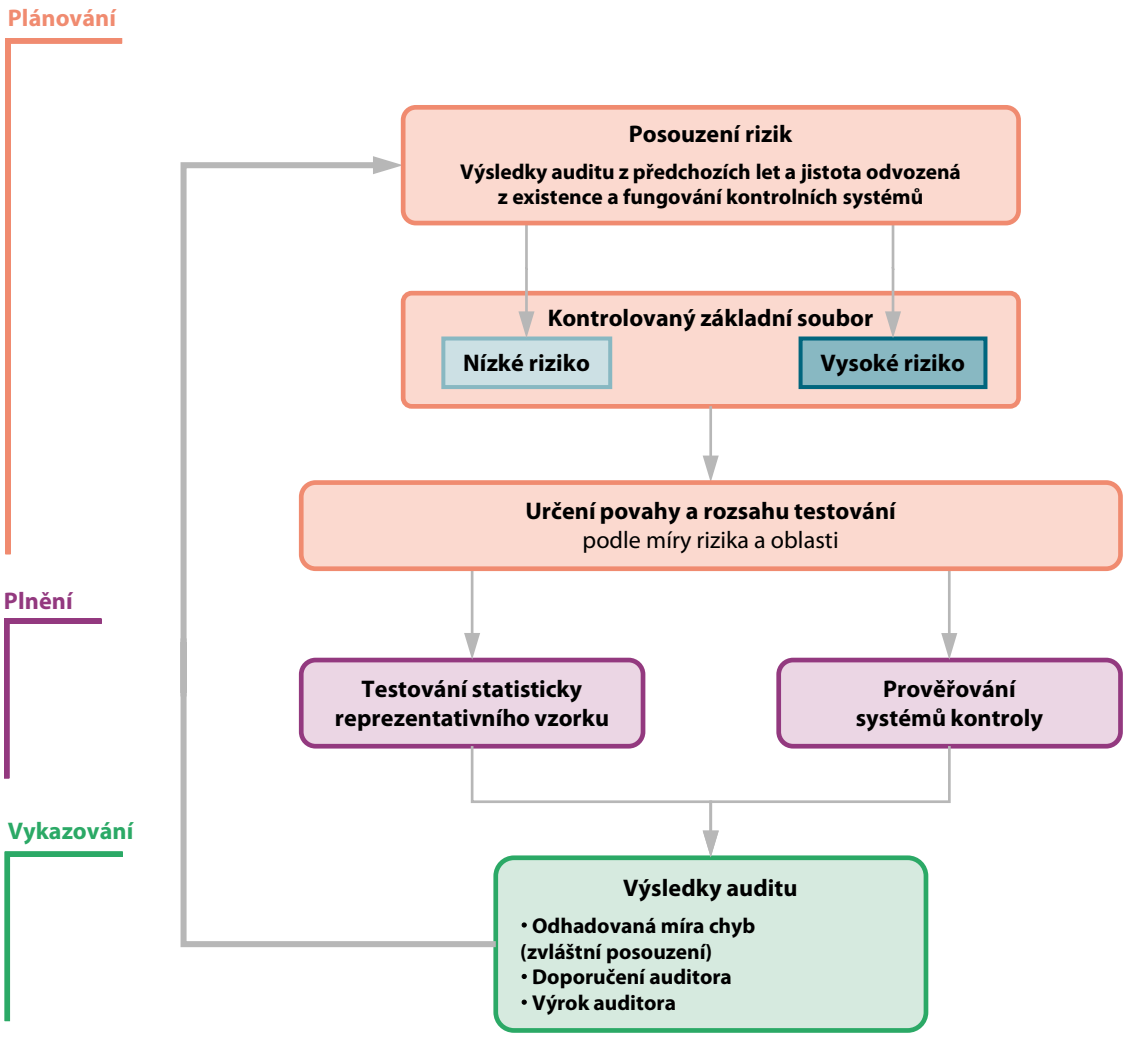

Zdroj: EÚD.

12) Nejprve stanovíme celkovou velikost vzorku operací pro všechny výdaje EU na základě naší kategorizace kontrolovaného základního souboru na výdaje s nízkým rizikem (zejména nárokové výdaje) a výdaje s vysokým rizikem (zejména výdaje založené na úhradách) a na základě našich předpokladů týkajících se odhadované míry chyb a směrodatné odchylky. Hlavním cílem tohoto přístupu je zvýšit účinnost naší auditní činnosti tím, že se více zaměříme na vysoce rizikové oblasti, a vytvořit dostatečný základ pro formulaci závěru, zda má významná (materiální) chyba, kterou v rámci své práce zjistíme, rozsáhlý dopad (viz body ***37*** a ***38***).

13) Některé části základního souboru považujeme za málo rizikové (pravděpodobně prosté významné (materiální) míry chyb), pokud máme dostatečné důkazy o tom, že odhadovaná míra chyb je pod prahem významnosti (materiality), a to na základě testování detailních údajů, které jsme provedli v předchozích letech, a na základě jistoty, kterou můžeme odvodit z existence a fungování kontrolních systémů, jsou-li příslušné údaje k dispozici. Výdaje považujeme za vysoce rizikové (pravděpodobně zatížené významnou (materiální) mírou chyb), pokud z výsledků naší práce v předchozích letech vyplývá, že odhadovaná míra chyb přesahuje míru významnosti (materiality) anebo nám dosud shromážděné důkazy neumožňují dospět k jinému závěru.

14) Při stanovování velikosti vzorku pro každý okruh VFR vycházíme ze schválené částky výdajů, našeho rozdělení základního souboru na výdaje s nízkým rizikem a výdaje s vysokým rizikem a také ze skutečnosti, zda vypracováváme specifické posouzení či nikoliv. K tomu účelu využíváme model jistoty, který vychází z kombinovaného hodnocení přirozeného a kontrolního rizika a zohledňuje, jak velkou jistotu je možno odvodit z řídicích a kontrolních systémů. V rámci každého okruhu víceletého finančního rámce, k němuž předkládáme zvláštní posouzení (***kapitoly 5, 6, 7, 9*** a ***10***), testujeme reprezentativní vzorek operací, abychom byli schopni určit odhadovanou míru chyb pro daný okruh.

15) Ke stanovení velikosti vzorku u příjmových operací používáme rovněž kombinované posouzení rizik.

16) K výběru výkazů výdajů nebo plateb a na nižší úrovni i jednotlivých položek operace používáme *metodu pro* stratifikovaný *výběr vzorku podle peněžních jednotek*. U každé vybrané operace zkoumáme, jak byla vypočtena výše vykazovaných výdajů nebo platby. To obnáší sledování platby z rozpočtového účtu až ke konečnému příjemci (například zemědělci, organizátorovi školení či projektu rozvojové pomoci), přičemž na všech úrovních se testuje dodržování příslušných podmínek.

17) Určujeme, zda byla žádost nebo platba provedena za účelem schváleným v rozpočtu a stanoveným v právních předpisech a zda byla v souladu s platnými právními předpisy EU. Patří mezi ně finanční pravidla (SFEU, finanční nařízení), základní právní předpisy zavádějící dotčenou politiku, program nebo činnost, pravidla nebo nařízení stanovená v souladu s těmito základními právními předpisy a smluvní rámec. V souladu se zásadou subsidiarity je mnoho pravidel stanoveno na národní úrovni. Patří mezi ně nejen směrnice provádějící právní předpisy EU ve vnitrostátním právu (např. směrnice o zadávání veřejných zakázek), ale také kritéria způsobilosti pro mnoho režimů sdíleného řízení. Při posouzení řádně zohledňujeme výklad unijního a národního práva ze strany soudů členských států nebo nezávislých národních subjektů a pravomocných orgánů a Soudního dvora Evropské unie.

18) Při testování příjmových operací (***kapitola 4***) vychází naše prověrka vlastních zdrojů odvozených z hrubého národního důchodu, daně z přidané hodnoty a z nerecyklovaných plastových obalových odpadů ze statistik a údajů, na jejichž základě byly příslušné hodnoty vypočteny. U tradičních vlastních zdrojů zkoumáme výpisy z účtů celních orgánů a tok cel a poplatků – opět až do okamžiku, kdy je obdrží Komise a kdy jsou zaznamenány v účetní závěrce.

19) Výdaje prověřujeme v okamžiku, kdy konečným příjemcům finančních prostředků EU vznikly při provádění činností a kdy je následně schválí Komise („*schválené výdaje*“). To se týká všech typů plateb. V praxi to znamená, že základní soubor operací zahrnuje průběžné i konečné platby. Předběžné financování (zálohy) neprověřujeme v okamžiku, kdy jsou prostředky převedeny, ale v okamžiku, kdy:

    a) konečný příjemce prostředků EU (například zemědělec, výzkumný ústav, společnost provádějící veřejnou zakázku na stavební práce nebo služby) doloží jejich řádné využití, tj. jakmile bylo dosaženo pokroku ve financovaných činnostech anebo byly vynaloženy náklady;

    b) Komise (nebo jiný orgán či subjekt spravující prostředky EU) zúčtováním zálohy konečné využití prostředků (dosažený pokrok anebo související náklady) schválí.

20) Změny v právních předpisech týkající se „Soudržnosti“ přijaté po skončení VFR na období 2014–2020 měly dopad na to, co Komise v této oblasti považuje za „schválené výdaje“. Od roku 2017 tvoří náš kontrolovaný základní soubor pro tento okruh VFR výdaje zaúčtované v účetní závěrce, kterou každoročně schvaluje Komise. To znamená, že naše koncepce spočívá v testování operací, u nichž členské státy mají v souladu s předpisy provést veškerá příslušná opatření k opravě chyb, které zjistí. Smyslem našeho testování operací v okruhu „Soudržnost“ je kromě přispění k prohlášení o věrohodnosti také přezkum práce auditních orgánů a formulace závěru o spolehlivosti hlavního ukazatele správnosti Komise pro tuto oblast – míry zbytkových chyb.

21) Náš auditní vzorek je koncipován tak, aby z něj bylo možno odhadnout míru chyb ve výdajích jako celku, nikoliv chyby v jednotlivých operacích (například v konkrétním projektu). Míry chyb vykázané u těchto vybraných nákladových položek nelze interpretovat jako závěr o příslušných operacích, jsou spíše přímým příspěvkem k celkové míře chyb ve výdajích EU.

22) Neprověřujeme operace v každém členském státě, přijímajícím státě a regionu každý rok. Uvádíme-li konkrétní členské státy, státy anebo regiony, které jsou příjemci prostředků, neznamená to, že se podobné příklady nemohou vyskytnout jinde. Ilustrativní příklady v této zprávě nejsou východiskem pro závěry o konkrétních členských státech a státech anebo regionech, které jsou příjemci prostředků.

23) Zvažujeme, zda můžeme efektivně využívat kontroly správnosti, které již provedli jiní auditoři. Pokud chceme výsledky těchto kontrol využít pro svou auditní práci, posuzujeme v souladu s mezinárodními auditorskými standardy nezávislost a způsobilost jiných auditorů a rozsah a vhodnost jejich práce.

24) Pro část základního kontrolovaného souboru, která se týká agentur a společných podniků EU, využíváme výsledky auditní práce provedené pro naše specifické výroční zprávy o těchto agenturách[22] a podnicích[23].

[22] Výroční zpráva o agenturách EU za rozpočtový rok 2023

[23] Výroční zpráva o společných podnicích EU za rozpočtový rok 2023

Hodnocení výsledků testování operací

25) „Chybu“ definujeme jako objem finančních prostředků, které neměly být z rozpočtu EU vyplaceny. K chybám dochází, když finanční prostředky nejsou použity v souladu s platnými předpisy EU nebo zvláštními národními pravidly.

26) Chyba se může týkat celé částky jednotlivé operace nebo její části. Posuzujeme, zda jsou chyby vyčíslitelné nebo nevyčíslitelné, tedy zda je možné změřit, do jaké míry byla kontrolovaná částka chybou zatížena.

27) Celkový dopad chyb určujeme zohledněním kvalitativních i kvantitativních aspektů. Kvalitativní hodnocení zohledňuje význam porušených pravidel a závažnost skutečností a skutečné nebo potenciální důsledky. Kvantitativní posouzení vychází z vyčíslitelných chyb zjištěných testováním vzorku operací, které extrapolujeme, abychom poskytli statistický odhad – odhadovanou míru chyb. Dále vypočítáváme 95 % interval spolehlivosti pro míru chyb v kontrolovaném základním souboru. Jde o rozpětí, v němž se podle našeho názoru s 95 % mírou jistoty pohybuje míra chyb v kontrolovaném základním souboru.

28) Chyby zjištěné a opravené před našimi kontrolami a nezávisle na nich se do výpočtu chyb nezapočítávají, protože jejich odhalení a oprava svědčí o tom, že systémy řízení a kontroly fungují účinně.

29) Naše kritéria pro vyčíslení chyb ve veřejných zakázkách se liší od kritérií používaných Komisí nebo členskými státy. Vyčíslujeme pouze závažná porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Za 100 % chybu v zadání zakázky označujeme pouze taková porušení pravidel, v jejichž důsledku zakázka nebyla udělena nejlepší nabídce. Výdaje v rámci takové zakázky jsou tudíž nezpůsobilé. Na rozdíl od Komise nepoužíváme pro různé typy porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek paušální sazby[24]. Při vyčíslování chyb ve veřejných zakázkách vycházíme z objemu nezpůsobilých výdajů v kontrolovaných operacích. Rozhodli jsme se, že od roku 2025 sladíme naši metodu vyčíslování chyb v zadávání zakázek s metodou, kterou používá Komise v oblasti soudržnosti.

[24] Rozhodnutí C(2019) 3452, které obsahuje přílohu s pokyny k určování finančních oprav, jež mají být provedeny u výdajů financovaných Unií v případě nedodržení platných pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

30) Pro okruhy víceletého finančního rámce, k nimž předkládáme zvláštní posouzení, a také pro příjmy a celkový rozpočet EU uvádíme „odhadovanou míru chyb“. Ta zohledňuje pouze vyčíslitelné chyby a vyjadřuje se v procentech. Příklady vyčíslitelných chyb zahrnují nezpůsobilé náklady a projekty, porušení smluvních nebo grantových podmínek, nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu a chybějící základní podkladová dokumentace. Odhadujeme také dolní hranici míry chyb a horní hranici míry chyb.

31) Naše koncepce neumožňuje shromažďovat údaje o četnosti chyb v celém základním souboru. Prezentované údaje o četnosti chyb zjištěných v daném okruhu víceletého finančního rámce, ve výdajích řízených určitým generálním ředitelstvím nebo ve výdajích konkrétního členského státu tedy nejsou ukazatelem četnosti chyb v operacích financovaných EU nebo v jednotlivých členských státech.

ČÁST 3 – Auditorské postupy týkající se podvodů

32) Identifikujeme a vyhodnocujeme rizika významných (materiálních) nesprávností v konsolidované účetní závěrce a rizika, že uskutečněné operace nejsou ve významné (materiální) míře, ať z důvodu podvodu nebo chyby, v souladu s požadavky právních předpisů EU.

33) Navrhujeme a provádíme auditorské postupy reagující na tato rizika a získáváme dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vydat svůj výrok. Případy významných (materiálních) nesprávností nebo nesouladu, k nimž došlo v důsledku podvodu, se odhalují obtížněji než případy způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol. U takových případů tudíž hrozí vyšší riziko, že nebudou odhaleny;

34) Máme-li důvodné podezření, že došlo k podvodu, oznámíme to Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), a to v závislosti na jejich oblasti působnosti.

ČÁST 4 Prohlášení o věrohodnosti – vypracování našeho výroku auditora

35) Náš výrok vychází z dostatečných a vhodných důkazních informací, které získáváme prověrkou řídicích a kontrolních systémů a testováním operací.

36) Provedená práce nám umožňuje dospět k informovanému výroku o tom, zda chyby v základním souboru přesahují hranice významnosti (materiality) či nikoliv. U svých výroků uplatňujeme práh významnosti (materiality) ve výši 2,0 %. Bereme rovněž v úvahu povahu, výši a kontext chyb a další informace, které jsou k dispozici (viz bod ***27***).

37) Pokud zjistíme významnou (materiální) míru chyb a stanovíme její dopad na výrok auditora, musíme určit, zda tyto chyby v základním souboru mají rozsáhlý dopad[25]. Pokud jsou chyby významné (materiální) a mají rozsáhlý dopad, vydáváme záporný výrok.

38) Má se za to, že chyby či absence důkazních informací mají „rozsáhlý dopad“, pokud podle úsudku auditora nejsou omezeny na specifické prvky, účty nebo položky finančních výkazů (tj. vyskytují se na různých účtech či v různých operacích, které se testovaly). I pokud takto omezeny jsou, mají přesto rozsáhlý dopad, jestliže představují nebo mohou představovat podstatnou část účetní závěrky nebo se týkají zveřejněných informací, jež jsou pro porozumění finančním výkazům jejich uživateli zásadní.

ČÁST 5 – Vztah mezi výrokem auditora o spolehlivosti účetní závěrky a výrokem auditora o správnosti operací

39) Mezinárodní auditorské standardy[26] stanoví, že pokud auditoři vydávají výrok o spolehlivosti účetní závěrky i o správnosti operací, na nichž se účetní závěrka zakládá, modifikovaný výrok o správnosti operací sám o sobě nemusí vést k modifikovanému výroku o spolehlivosti účetní závěrky.

---

[25] Mezinárodní auditorský standard (ISA) 705 (revidovaný), Modifikace výroku ve zprávě nezávislého auditora

[26] ISSAI 4000, bod 16.

Kapitola 2

Rozpočtové a finanční řízení

Obsah

	Body
Úvod	2.1.
Rozpočtové a finanční řízení v roce 2024	2.2.–2.28.
Vlivem NGEU byly platby v roce 2024 vyšší než závazky	2.2.–2.11.
Trend téměř úplného čerpání prostředků na závazky, patrný v posledních letech, pokračoval i v roce 2024	2.6.–2.8.
Provedené platby byly vyšší než původní plán a nižší než strop VFR	2.9.–2.11.
Čerpání fondů ve sdíleném řízení: VFR na období 2014–2020 byl téměř vyčerpán, avšak úrovně čerpání VFR na období 2021–2027 jsou nadále nízké	2.12.–2.19.
Čerpání prostředků z ESI fondů na období 2014–2020 dosáhlo 97 %, přičemž 21 členských států čerpalo nad 95 %	2.12.–2.15.
Čerpání prostředků z fondů ve sdíleném řízení na období 2021–2027 podle nařízení o společných ustanoveních je i nadále nízké	2.16.–2.18.
Provádění plateb z EZFRV v rámci nové SZP se v roce 2024 zrychlilo	2.19.
Čerpání grantů z Nástroje pro oživení a odolnost bylo oproti očekávání nižší, zatímco čerpání z navýšení nástroje NGEU se v roce 2024 zrychlilo	2.20.–2.25.
Celkové zbývající závazky začaly v roce 2024 klesat, avšak pomaleji, než se čekalo	2.26.–2.28.
Rizika a výzvy	2.29.–2.69.
Rostoucí riziko zrušení přidělení prostředků na závazky a nutnost rychlejšího provádění	2.29.–2.31.
Rizika týkající se včasného čerpání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost	2.32.–2.33.
Budoucí víceleté finanční rámce budou muset zohlednit rostoucí zátěž způsobenou závazky souvisejícími s výpůjčkami pro NGEU	2.34.–2.50.
Nesplacené výpůjčky EU se v roce 2024 zvýšily o více než 30 %	2.35.–2.42.
Splácení výpůjček NGEU je odloženo do budoucích VFR	2.43.–2.47.

Očekávané náklady na výpůjčky NGEU ve stávajícím VFR byly v roce 2024 revidovány a jejich objem snížen, avšak oproti původním odhadům by přesto mohly být dvojnásobné 2.48.–2.50.

Během ruské útočné války je z rozpočtu EU i nadále poskytována podpora Ukrajině 2.51.–2.56.

Expozice rozpočtu EU se nadále zvyšuje 2.57.–2.65.

Předpokládá se, že expozice rozpočtu EU dále poroste 2.60.–2.61.

Kumulativní finanční výkonnost společného rezervního fondu je poprvé kladná 2.62.–2.65.

Inflace v EU klesá ke 2 %, což omezuje její další nepříznivý dopad na stávající VFR 2.66.–2.69.

Závěry a doporučení 2.70.–2.78.

Závěry 2.70.–2.78.

Doporučení

Úvod

2.1. V této kapitole představujeme hlavní skutečnosti, které se týkají rozpočtového a finančního řízení rozpočtu EU na rok 2024 a jeho dalšího financování. Informujeme rovněž o rozpočtových a finančních rizicích a výzvách, kterým může EU v příštích letech čelit. Východiskem této kapitoly je náš přezkum plnění rozpočtu EU a dokumentů zveřejněných Komisí a dalšími zúčastněnými stranami. Zohledňujeme zde také naši práci, jejíž výsledky jsou uvedeny v našich zvláštních zprávách a stanoviscích.

Rozpočtové a finanční řízení v roce 2024

Vlivem NGEU byly platby v roce 2024 vyšší než závazky

2.2. V tomto oddíle analyzujeme plnění rozpočtu EU v roce 2024. Tento rok byl čtvrtým rokem provádění *víceletého finančního rámce* (VFR) na období 2021–2027 i nástroje *NextGenerationEU* (NGEU).

2.3. Od roku 2023 zahrnujeme do naší analýzy všechny druhy prostředků na závazky a platby (roční rozpočtové prostředky, *přenosy* a částky, které byly znovu dány k dispozici, účelově vázané příjmy nástroje NGEU a další druhy účelově vázaných příjmů). Úvěry jsou mimorozpočtovými položkami a do naší analýzy tedy nespadají.

2.4. V rámci revize VFR v polovině období přijaté v únoru 2024 byla zavedena revidovaná technická úprava[1], kterou byl mimo jiné zvýšen strop VFR pro prostředky na závazky na rok 2024 ze 186,0 miliard EUR na 186,8 miliardy EUR. Strop VFR pro prostředky na platby na rok 2024 ve výši 170,5 miliardy EUR se nezměnil. V rámci této revize byly nad rámec stropů VFR zřízeny také dva nové zvláštní nástroje, a to *rezerva pro Ukrajinu* a *nástroj EURI*.

2.5. ***Obrázek 2.1*** znázorňuje celkový rozpočet EU na rok 2024, který je k dispozici pro prostředky na závazky a na platby. Roční rozpočet EU tvoří 85,8 % celkových dostupných prostředků na závazky a 54,3 % celkových dostupných prostředků na platby. Zbývající část představují účelově vázané příjmy nástroje NGEU, ostatní účelově vázané příjmy, přenosy prostředků a částky, které byly znovu dány k dispozici.
Od roku 2024 jsou závazky z účelově vázaných příjmů NGEU omezeny na správní výdaje Komise[2].

---

[1] COM(2024) 110.

[2] Čl. 12 odst. 4 nařízení (EU) 2021/241.

Obrázek 2.1 – Celkové dostupné prostředky v roce 2024 včetně grantů NGEU

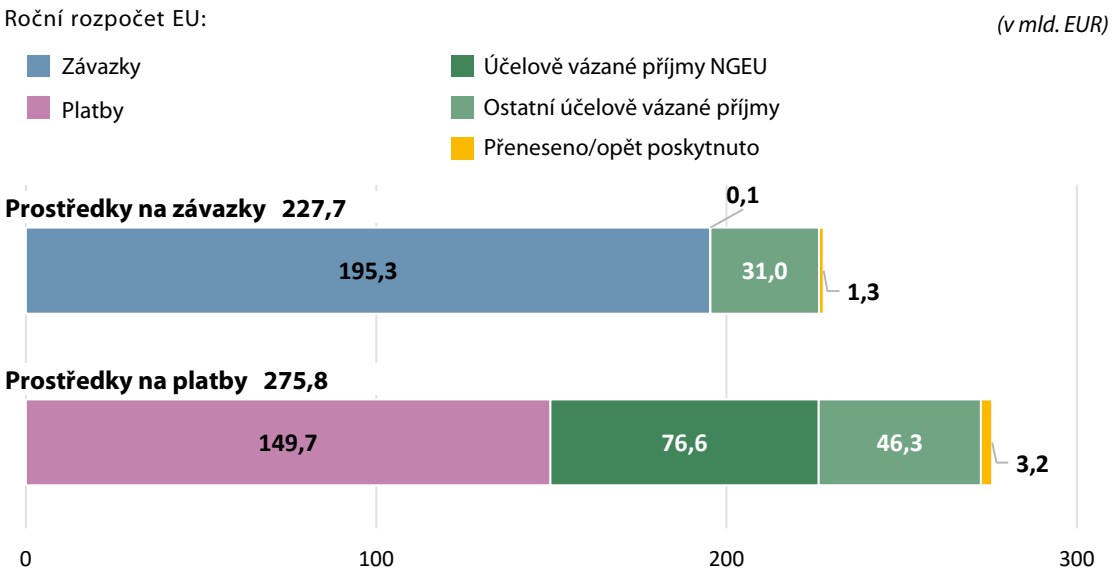

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024 a dalších údajů Komise.

Trend téměř úplného čerpání prostředků na závazky, patrný v posledních letech, pokračoval i v roce 2024

2.6. Rozpočtový orgán schválil počáteční roční rozpočet EU na rok 2024 ve výši 189,4 miliardy EUR prostředků na závazky, viz ***obrázek 2.2***. V roce 2024 bylo přijato pět opravných rozpočtů, jejichž celkovým čistým dopadem bylo zvýšení prostředků na platby o 5,9 miliardy EUR na 195,3 miliardy EUR, což je nad stropem VFR ve výši 186,8 miliardy EUR. Došlo k tomu prostřednictvím *zvláštních nástrojů* VFR. Tyto nástroje poskytují další finanční prostředky nad rámec stropů VFR a jsou určeny na nové nebo nepředvídané události.

2.7. Celkové závazky přijaté v rámci konečného rozpočtu na rok 2024 činily 193,1 miliardy EUR, tj. 98,9 % dostupné částky. Nevyužité prostředky na závazky ve výši 2,2 miliardy EUR pocházely zejména z *Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR)* (0,8 miliardy EUR), *Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI)* (0,5 miliardy EUR) a *Fondu soudržnosti (FS)* (0,2 miliardy EUR). Z nevyužitých prostředků byla do roku 2025 přenesena 1,0 miliarda EUR, z čehož 0,5 miliardy EUR bylo určeno na nástroj NDICI a 0,3 miliardy EUR na *rezervu evropské solidarity*. Zbývající nevyužité prostředky ve výši 1,2 miliardy EUR propadly, z čehož 1,1 miliardy EUR se týkala pozastavených prostředků na závazky na základě prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/2506.

Obrázek 2.2 – Plnění ročních rozpočtových závazků EU pro rok 2024

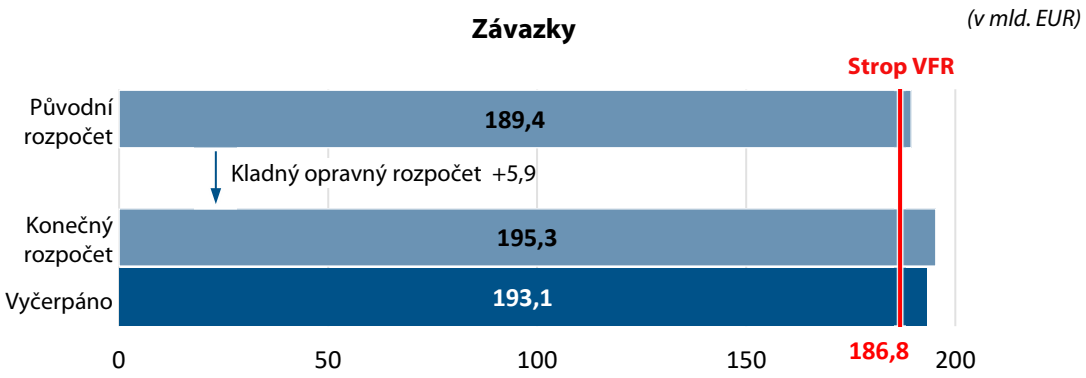

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

2.8. Při zahrnutí dodatečných závazků ve výši 19,7 miliardy EUR z účelově vázaných příjmů, dále 0,9 miliardy EUR přenesených prostředků a znovu poskytnutých částek dosáhly v roce 2024 celkové závazky 213,7 miliardy EUR. Využití rozpočtových prostředků na závazky z celkové výše 227,7 miliardy EUR činilo 93,9 %.

Provedené platby byly vyšší než původní plán a nižší než strop VFR

2.9. Původní schválený rozpočet prostředků na platby ve výši 142,6 miliardy EUR byl nižší než strop VFR, který činil 170,5 miliardy EUR, viz ***obrázek 2.3***. Opravnými rozpočty se prostředky na platby zvýšily o 7,1 miliardy EUR, čímž se celkový konečný rozpočet zvýšil na 149,7 miliardy EUR.

2.10. Celkové platby provedené v rámci konečného rozpočtu činily 146,1 miliardy EUR, což představovalo 97,6 % z celkové dostupné částky. Z nevyužitých prostředků ve výši 3,6 miliardy EUR bylo do roku 2025 přeneseno celkem 3,5 miliardy EUR, z čehož 1,9 miliardy EUR bylo určeno na výpůjční náklady NGEU. Zbývající nevyužité prostředky ve výši 0,1 miliardy EUR propadly.

Obrázek 2.3 – Provádění plateb z ročního rozpočtu EU v roce 2024

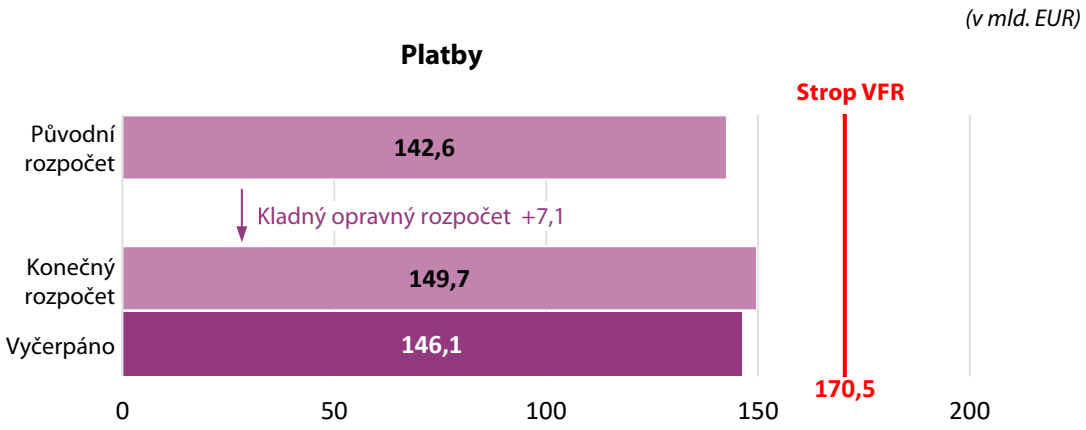

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

2.11. Při zahrnutí dodatečných plateb ve výši 98,2 miliardy EUR z účelově vázaných příjmů (souvisejících především s NGEU a REPowerEU) plus 2,7 miliardy EUR přenesených prostředků a znovu poskytnutých částek dosáhly v roce 2024 celkové platby 247,0 miliard EUR. Čerpání rozpočtu na platby dosáhlo 89,6 % všech prostředků na platby ve výši 275,8 miliardy EUR.

Čerpání fondů ve sdíleném řízení: VFR na období 2014–2020 byl téměř vyčerpán, avšak úrovně čerpání VFR na období 2021–2027 jsou nadále nízké

Čerpání prostředků z ESI fondů na období 2014–2020 dosáhlo 97 %, přičemž 21 členských států čerpalo nad 95 %

2.12. *Evropské strukturální a investiční fondy* (fondy ESI) řídí společně Komise a členské státy. Údaje jsou hlášeny prostřednictvím online platformy veřejně přístupných dat. Na konci roku 2024 činily celkové platby na ESI fondy na období 2014–2020 475,2 miliardy EUR, tj. 97,0 % celkových dostupných finančních prostředků (489,9 miliardy EUR). Platby v roce 2024 činily 27,3 miliardy EUR.

2.13. Na ***obrázku 2.4*** uvádíme kumulativní míru čerpání jednotlivých fondů ESI na konci roku 2024 (bez prostředků nástroje NGEU). Míra čerpání vyjadřuje procentní podíl *plateb předběžného financování* a *průběžných plateb* členským státům z rozpočtu EU za vykázané výdaje z celkové výše přidělených částek na dané období. Průběžné platby se provádějí poté, co členské státy předloží Komisi žádosti o platbu. V důsledku toho nemusí míry čerpání, které zde uvádíme, vyjadřovat úplný pokrok v provádění projektů ani celkovou částku, kterou již *příjemci* od členských států obdrželi.

Obrázek 2.4 – Čerpání fondů ESI na období 2014–2020 (bez nástroje NGEU), stav na konci roku 2024

(v mld. EUR)

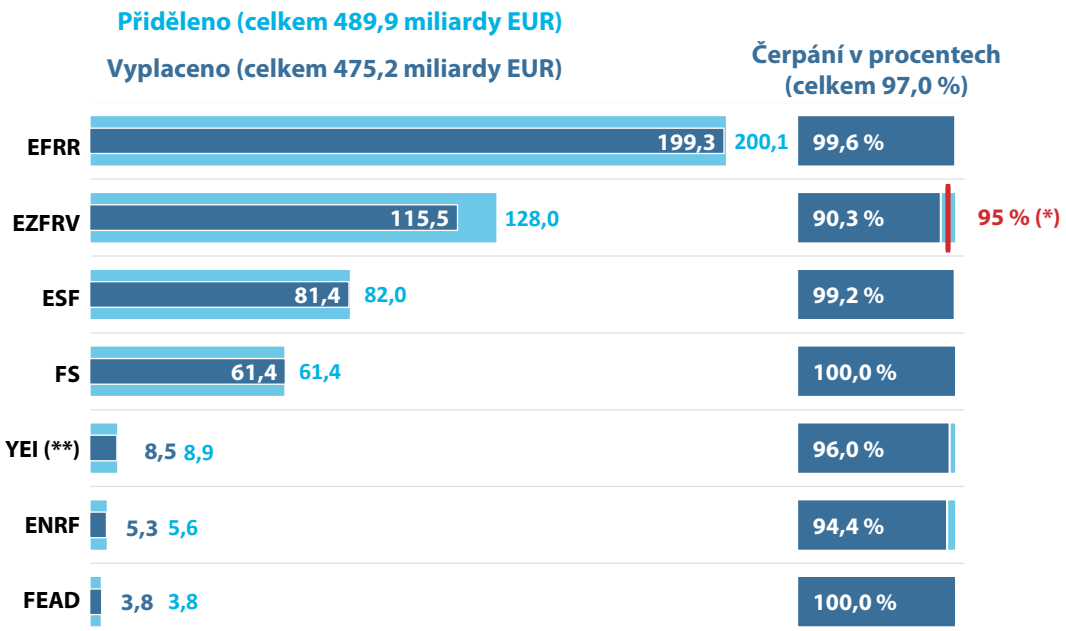

EFRR: Evropský fond pro regionální rozvoj
EZFRV: Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ESF: Evropský sociální fond
FS: Fond soudržnosti
YEI: Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí
ENRF: Evropský námořní a rybářský fond
FEAD: Fond evropské pomoci nejchudším osobám

(*) Červená čára označuje míru čerpání bez dodatečných přídělů na EZFRV na roky 2021 a 2022 ve výši 28,1 miliardy EUR z VFR na období 2021–2027. Důvodem těchto dodatečných přídělů na EZFRV bylo zavedení dvouletého přechodného období, po jehož uplynutí se fond stal v plném rozsahu součástí strategických plánů společné zemědělské politiky na období 2023–2027.
(**) YEI zahrnuje zvláštní příděl z ESF.

Zdroj: EÚD na základě platformy veřejně přístupných údajů Komise ke dni 6. ledna 2025 a dalších údajů Komise.

2.14. Další pokrok v provádění plateb z ESI fondů v roce 2024 vedl k tomu, že 21 členských států do konce roku 2024 čerpalo více než 95 % prostředků fondů ESI, které jim byly přiděleny, viz ***obrázek 2.5***.

Obrázek 2.5 – Míry čerpání fondů ESI na období 2014–2020 (bez nástroje NGEU), stav na konci roku 2024

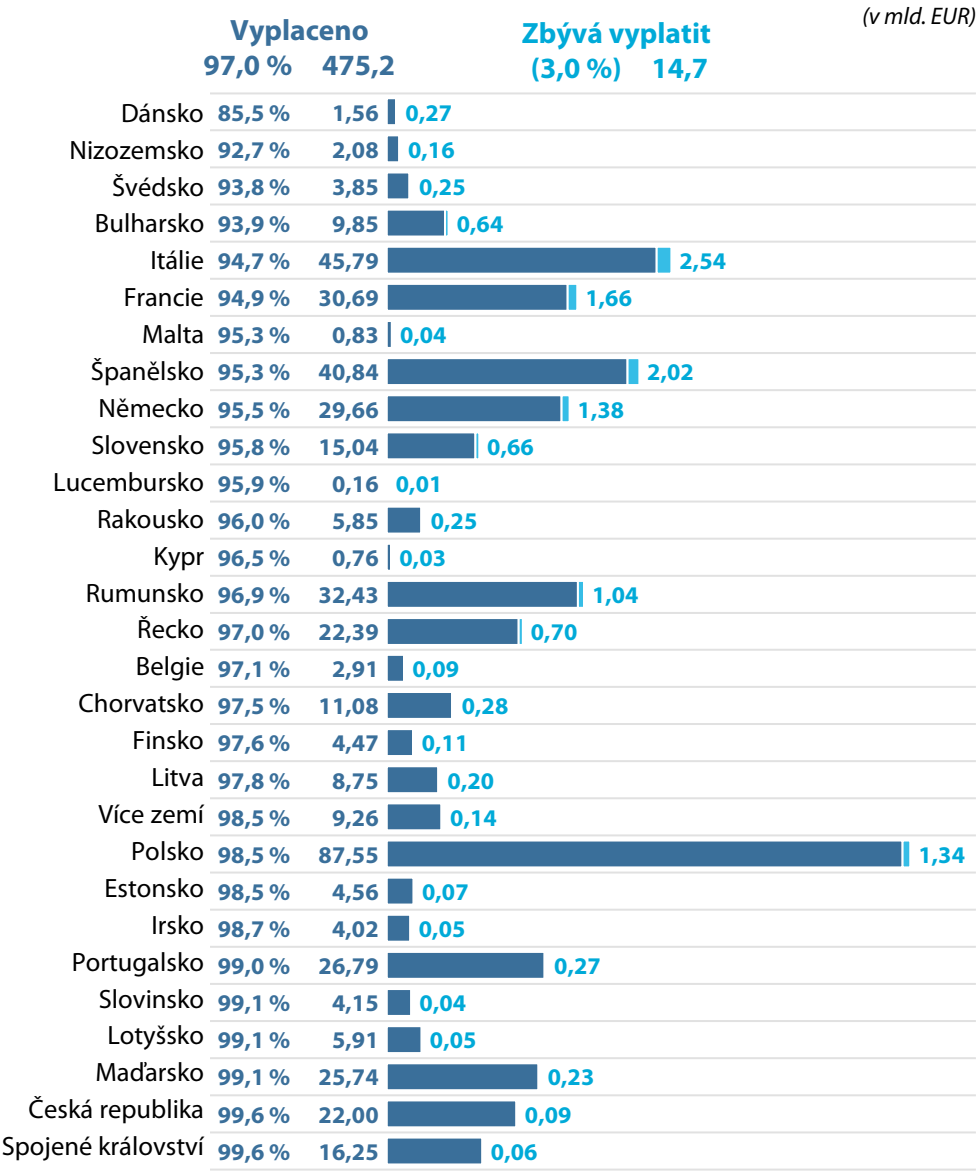

Zdroj: EÚD na základě platformy veřejně přístupných údajů Komise ke dni 6. ledna 2025.

2.15. V roce 2024 byla lhůta pro předložení konečných žádostí o průběžné platby v rámci všech fondů ESI (kromě *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)*) prodloužena o jeden rok do 31. července 2025. Konečný zůstatek bude vypořádán do konce roku 2026.

Čerpání prostředků z fondů ve sdíleném řízení na období 2021–2027 podle nařízení o společných ustanoveních je i nadále nízké

2.16. V případě fondů ve *sdíleném řízení* činily roce 2024 roční platby podle *nařízení o společných ustanoveních*[3] 14,7 miliardy EUR (2023: 6,3 miliardy EUR), z čehož 5,2 miliardy EUR představovaly platby předběžného financování (2023: 4,1 miliardy EUR) a 9,5 miliardy EUR představovaly průběžné platby (2023: 2,2 miliardy EUR). Na konci roku 2024 činily celkové platby 27,6 miliardy EUR, což představovalo pouze 7 % prostředků pro tyto fondy ve VFR na období 2021−2027 (395 miliard EUR), viz ***obrázek 2.6***.

[3] Nařízení (EU) 2021/1060.

Obrázek 2.6 – Čerpání fondů ve sdíleném řízení podle nařízení o společných ustanoveních na období 2021–2027, stav na konci roku 2024

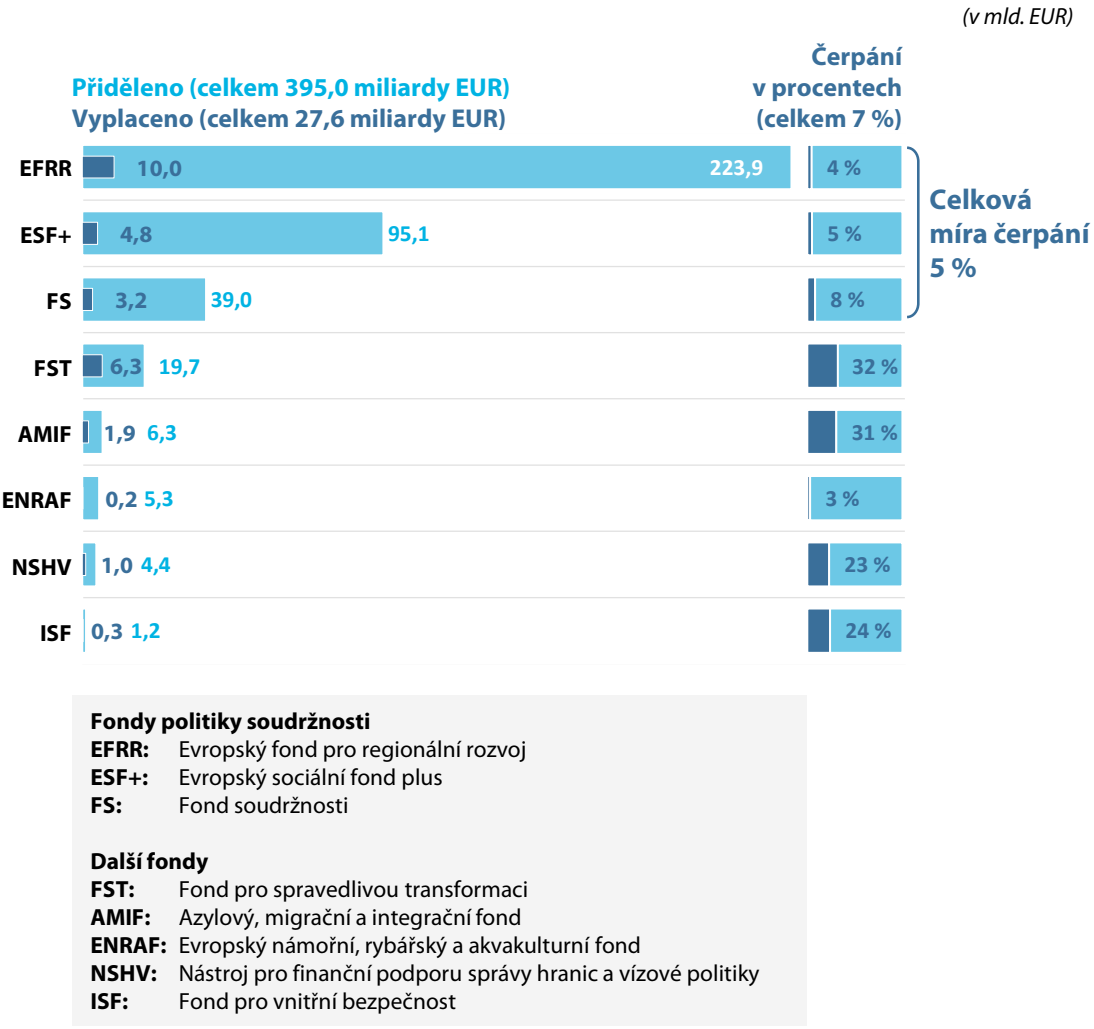

Pozn.: částky za FST zahrnují údaje NGEU.

Zdroj: EÚD na základě platformy veřejně přístupných údajů Komise ke dni 6. ledna 2025.

2.17. Provádění fondů politiky soudržnosti (EFRR, FS a ESF+), na něž připadá více než 90 % prostředků z fondů ve sdíleném řízení podle nařízení o společných ustanoveních na období 2021–2027, bylo i nadále nízké. Porovnáme-li jejich provádění (předběžné financování a průběžné platby) s předchozím *programovým obdobím* (viz ***obrázek 2.7***), celková míra čerpání těchto tří fondů byla na konci roku 2024 pouze 5 % oproti 14 % v odpovídajícím okamžiku předchozího VFR (konec roku 2017). Jelikož konec období způsobilosti souvisejících výdajů[4] a lhůta pro výplatu konečného zůstatku[5] jsou pro VFR na období 2021–2027 stanoveny o jeden rok dříve než v předchozím programovém období, tlak na čerpání finančních prostředků EU se ještě zvýší.

Obrázek 2.7 – Provádění fondů soudržnosti v roce 4: míra čerpání současného VFR nedosahuje ani poloviny míry čerpání předchozího VFR

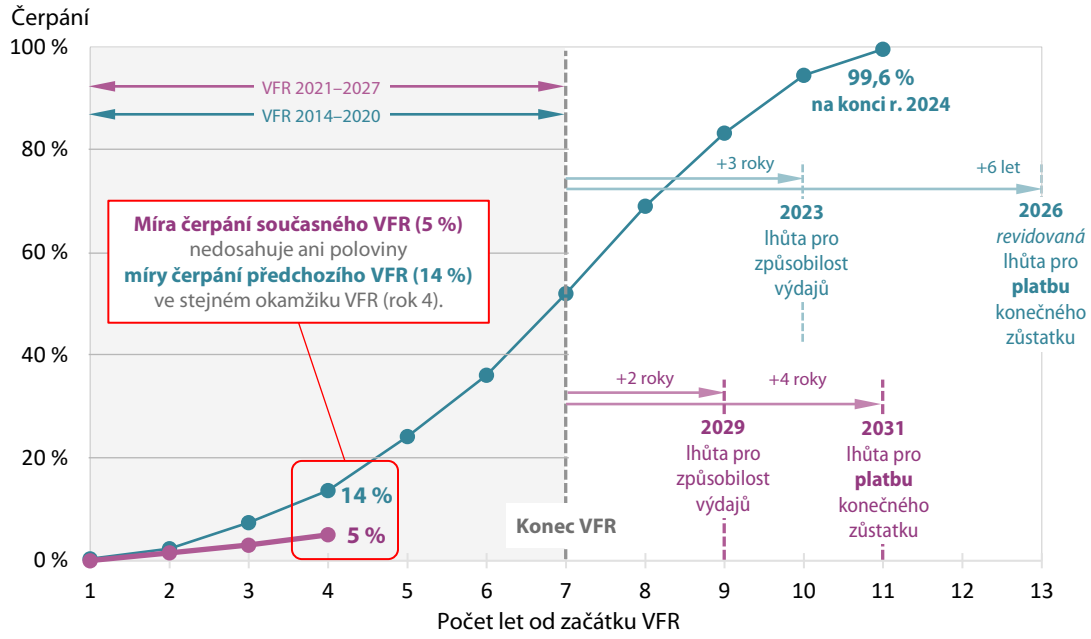

Pozn.: včetně předběžného financování a průběžných plateb.

Zdroj: EÚD na základě platformy veřejně přístupných údajů Komise ke dni 6. ledna 2025.

[4] Čl. 63 odst. 2 nařízení (EU) 2021/1060.

[5] Tamtéž, čl. 102 odst. 5.

2.18. Míry čerpání v jednotlivých členských státech jsou uvedeny na ***obrázku 2.8***.

Obrázek 2.8 – Míra čerpání fondů ve sdíleném řízení na období 2021–2027 podle nařízení o společných ustanoveních v jednotlivých členských státech, stav na konci roku 2024

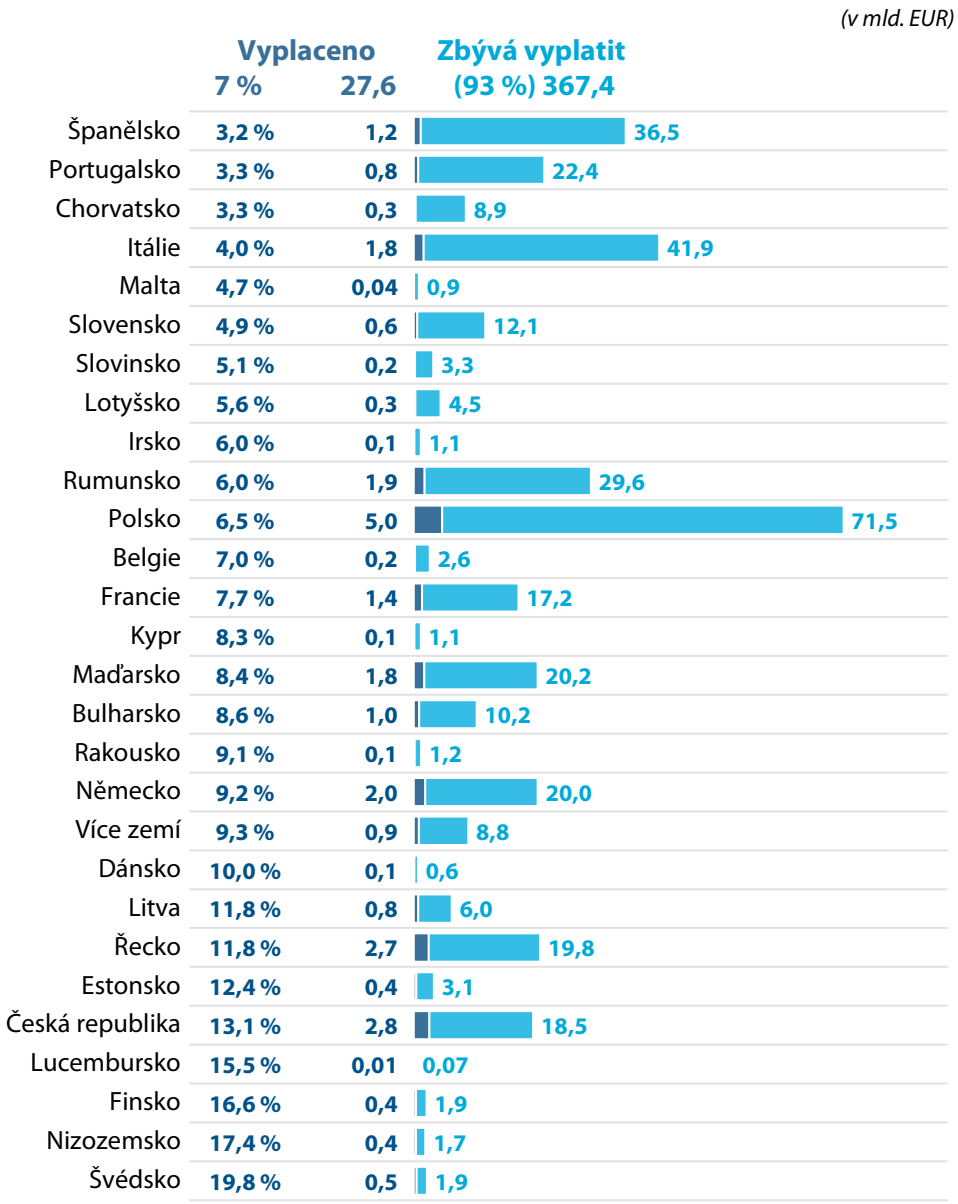

Zdroj: EÚD na základě platformy veřejně přístupných údajů Komise ke dni 6. ledna 2025.

Provádění plateb z EZFRV v rámci nové SZP se v roce 2024 zrychlilo

2.19. Na EZFRV se od roku 2023 vztahují nová nařízení o *společné zemědělské politice* (SZP)[6]. Čerpání prostředků z EZFRV na období 2023–2027 začalo v roce 2023, a to po přechodném období 2021–2022[7]. Na konci roku 2024[8] činily platby z EZFRV 6,3 miliardy EUR (2023: 0,7 miliardy EUR), přičemž míra čerpání činila 9,5 % ve srovnání s 1 % v roce 2023.

Čerpání grantů z Nástroje pro oživení a odolnost bylo oproti očekávání nižší, zatímco čerpání z navýšení nástroje NGEU se v roce 2024 zrychlilo

2.20. V únoru 2023 Evropský parlament a Rada změnily nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, aby umožnily členským státům zahrnout do jejich plánů na podporu oživení a odolnosti kapitolu *REPowerEU*, a postupně tak ukončit závislost EU na dovozu fosilních paliv z Ruska a bojovat proti změně klimatu. Na konci roku 2024 měly tuto kapitolu ve svých revidovaných plánech pro oživení a odolnost zahrnutou všechny členské státy kromě Bulharska.

2.21. Komise bude těchto 26 doposud schválených kapitol financovat z příjmů ze *systému obchodování s emisemi (ETS)* ve výši až 19,5 miliardy EUR a z přídělů z *rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu*[9] ve výši až 2,1 miliardy EUR. S financováním pocházejícím vedle nástroje NGEU i ze systému ETS a z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu by celková částka grantů z Nástroje pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU, mohla dosáhnout 359,5 miliardy EUR. Tento objem nezahrnuje správní výdaje, jejichž částky jsou velmi nízké. Z této celkové částky 359,5 miliardy EUR zbývá přidělit na závazky 0,6 miliardy EUR.

---

[6] Nařízení (EU) 2021/2115 a nařízení (EU) 2021/2116.

[7] Nařízení (EU) 2020/2220.

[8] Platforma veřejně přístupných údajů Komise ke dni 31. března 2025.

[9] Článek 21 nařízení 2021/241 ve znění nařízení (EU) 2023/435.

2.22. Roční platby grantů z Nástroje pro oživení a odolnost v roce 2024 činily 55,9 miliardy EUR, z čehož 7,9 miliardy EUR bylo financováno z kapitoly REPowerEU a 48,0 miliard EUR z grantů nástroje NGEU. Roční platby grantů z Nástroje pro oživení a odolnost financované z NGEU byly pouze poloviční oproti výši, kterou Komise očekávala v červnu 2023 (96 miliard EUR)[10]. V prosinci 2024 však 15 členských států předložilo žádosti o platbu v celkové výši 58,5 miliardy EUR[11].

2.23. Po odečtení plateb, jejichž výše na konci roku 2024 činila 197,5 miliardy EUR, z celkové částky přijatých závazků ve výši 358,9 miliardy EUR zůstává k dispozici 161,4 miliardy EUR grantů z Nástroje pro oživení a odolnost, které mají být vyplaceny do konce roku 2026, viz ***obrázek 2.9***.

Obrázek 2.9 – Provádění grantů z Nástroje pro oživení a odolnost podle zdroje, stav na konci roku 2024

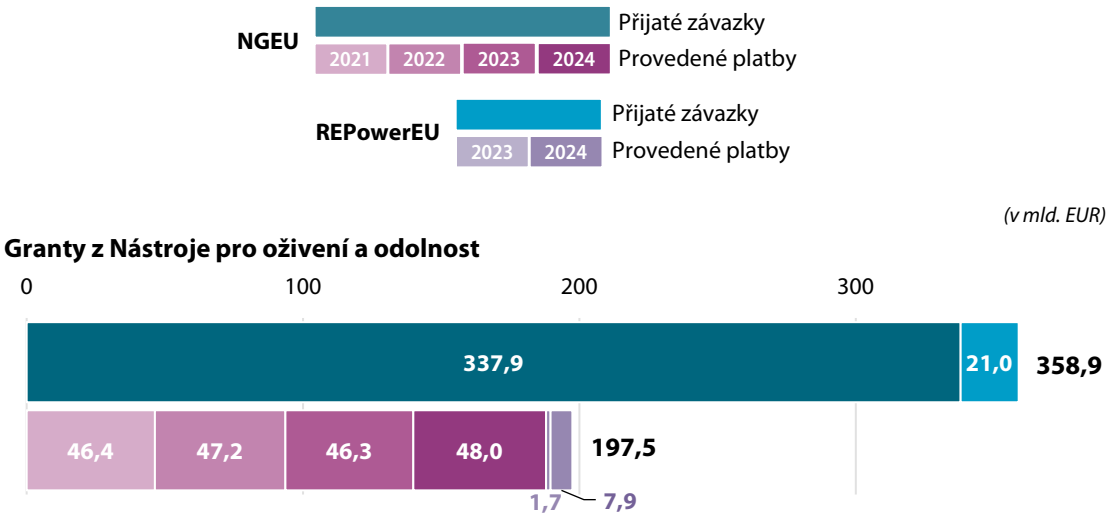

Pozn.: částky nezahrnují správní výdaje.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024 a dalších údajů Komise.

2.24. V rozsahu, v jakém jednotlivé členské státy doposud čerpaly granty z Nástroje pro oživení a odolnost, jsou značné rozdíly, viz ***obrázek 2.10***.

[10] COM(2023) 390, tabulka 3.

[11] Harmonogram srovnávacího přehledu oživení a odolnosti vypracovaný Komisí.

Obrázek 2.10 – Granty vyplacené z Nástroje pro oživení a odolnost a částky, které zbývá vyplatit, na základě revidovaných přídělů podle členských států, stav na konci roku 2024

(v mld. EUR)

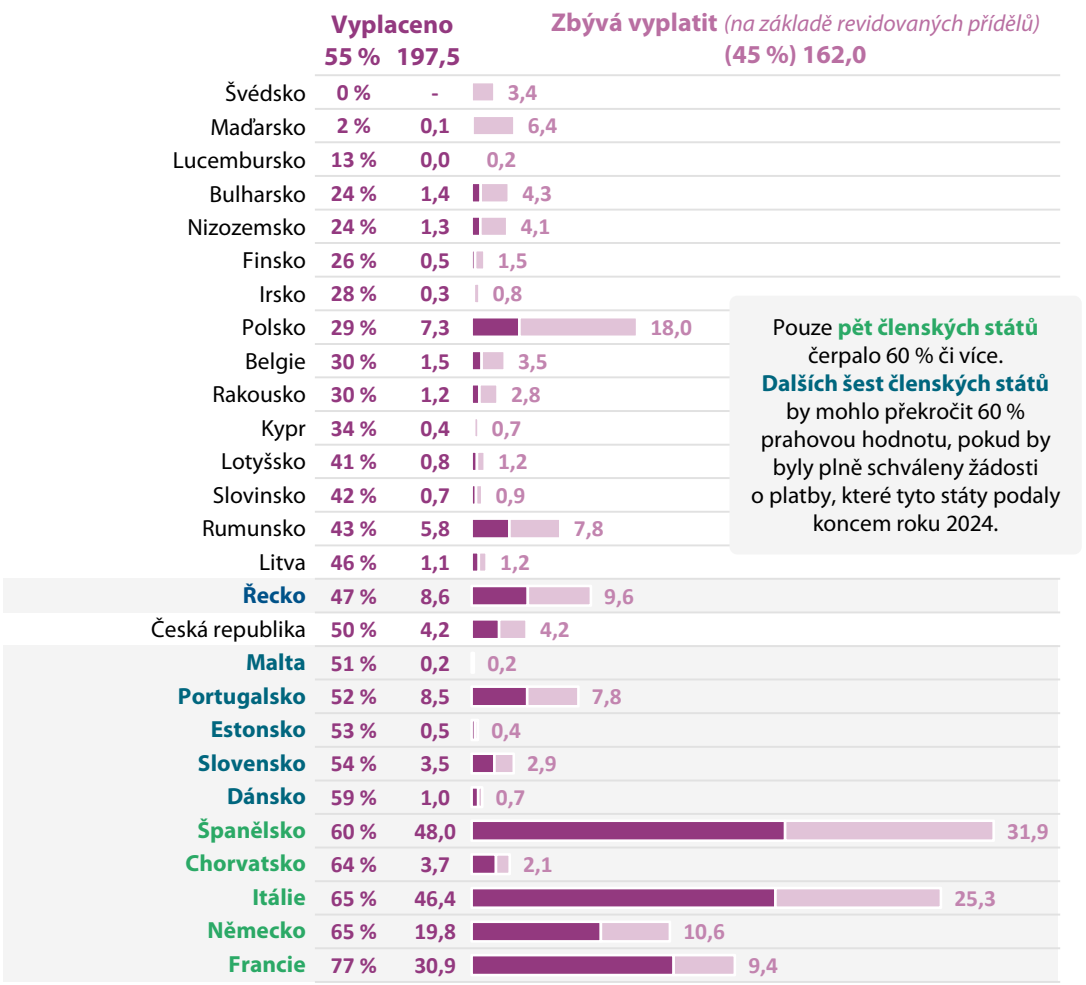

Pozn.: částky nezahrnují správní výdaje.
Částka, kterou zbývá vyplatit, vychází z revidovaného přídělu zahrnujícího 0,6 miliardy EUR, které mají být přiděleny na závazky do konce roku 2026.
Švédsko předložilo svou první žádost o platbu (1,6 miliardy EUR) v prosinci 2024. Maďarsko obdrželo pouze předběžné financování a žádost o platbu dosud nepředložilo.

Zdroj: EÚD na základě srovnávacího přehledu Nástroje pro oživení a odolnost a dalších údajů Komise.

2.25. Celkové závazky na navýšení prostředků NGEU na programy VFR činí 82,9 miliardy EUR[12], viz ***obrázek 2.11***. Roční platby na navýšení prostředků z NGEU na stávající programy VFR v roce 2024 činily 24,6 miliardy EUR, což oproti předchozím rokům představuje výrazný nárůst (2021: 7,2 miliardy EUR, 2022: 16,1 miliardy EUR, 2023: 19,0 miliardy EUR). Do konce roku 2024 dosáhnou celkové výše 66,9 miliardy EUR. Díky tomu lze do konce roku 2026 provádět platby až do výše 16 miliard EUR. Prudký nárůst plateb z *Fondu pro spravedlivou transformaci (FST)* byl způsoben zejména mimořádným jednorázovým předběžným financováním vyplaceným v březnu 2024 (5,9 miliardy EUR)[13] navazujícím na přijetí nařízení o platformě STEP[14], jak jsme uvedli ve výroční zprávě za rok 2023[15].

[12] Výroční zpráva za rok 2023, bod 2.26.

[13] COM(2024) 276, s. 1.

[14] Čl. 11 odst. 3 nařízení (EU) 2024/795.

[15] Výroční zpráva za rok 2023, bod 2.19.

Obrázek 2.11 – Provádění nástroje NGEU týkající se navýšení prostředků na programy EU, stav na konci roku 2024

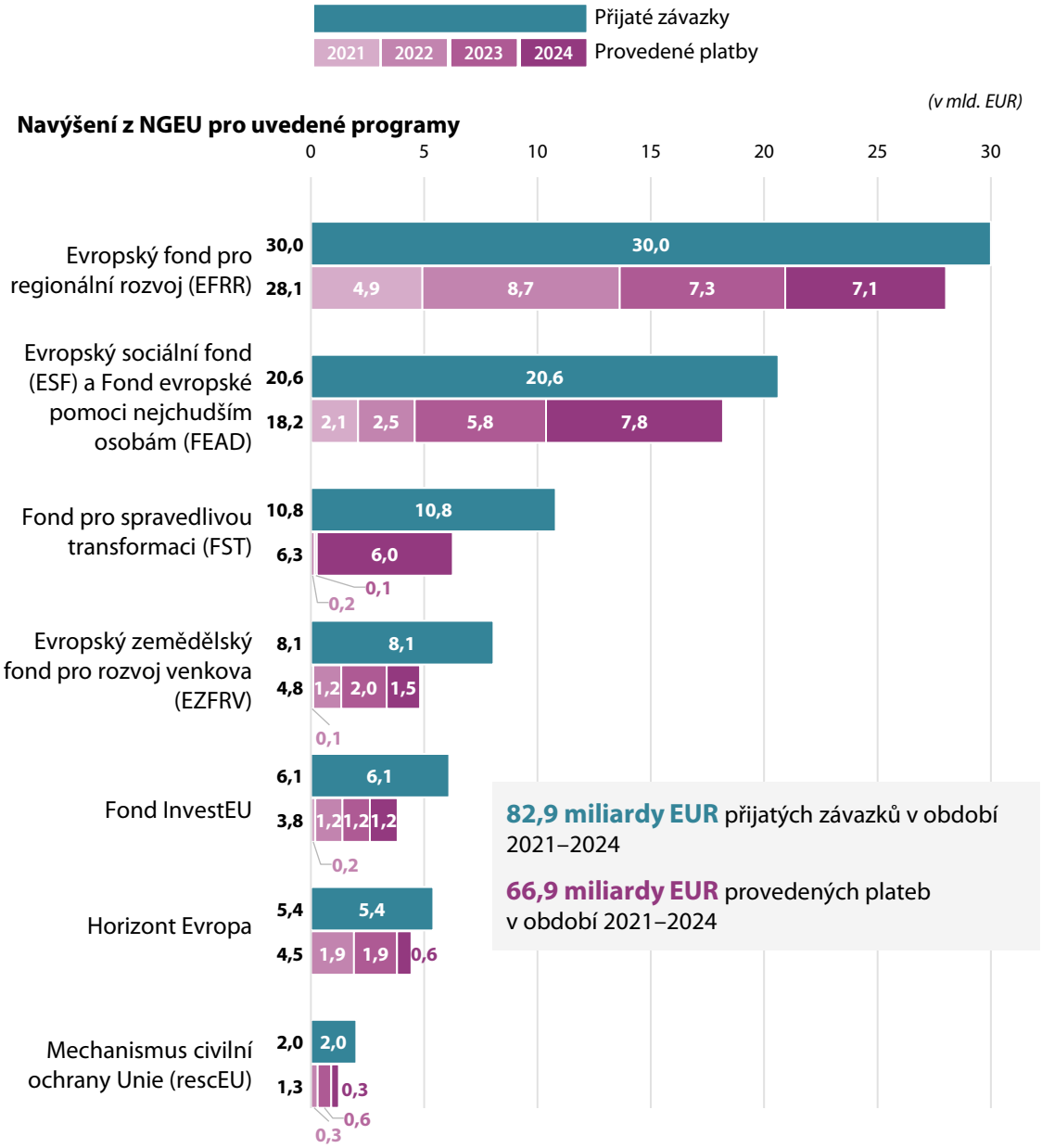

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

Celkové zbývající závazky začaly v roce 2024 klesat, avšak pomaleji, než se čekalo

2.26. *Zbývajícími závazky* se rozumí celková výše přijatých závazků, které dosud nebyly vyplaceny. Na konci roku 2024 dosáhly celkové zbývající závazky, které budou muset být v následujících letech uhrazeny, pokud nebudou zrušeny, 507,4 miliard EUR, z čehož 166,3 miliard EUR se týkalo financování grantů nástroje NGEU. Zbývající závazky byly sice nižší než v roce 2023, kdy dosáhly rekordní výše 543 miliard EUR, nicméně jejich celkový objem byl oproti odhadu Komise z června 2024 ve výši 473,9 miliardy EUR[16] přesto o 33,5 miliardy EUR vyšší. Přehled celkových zbývajících závazků je uveden na ***obrázku 2.12***.

Obrázek 2.12 – Celkové zbývající závazky podle zdroje a okruhu VFR, stav na konci roku 2024

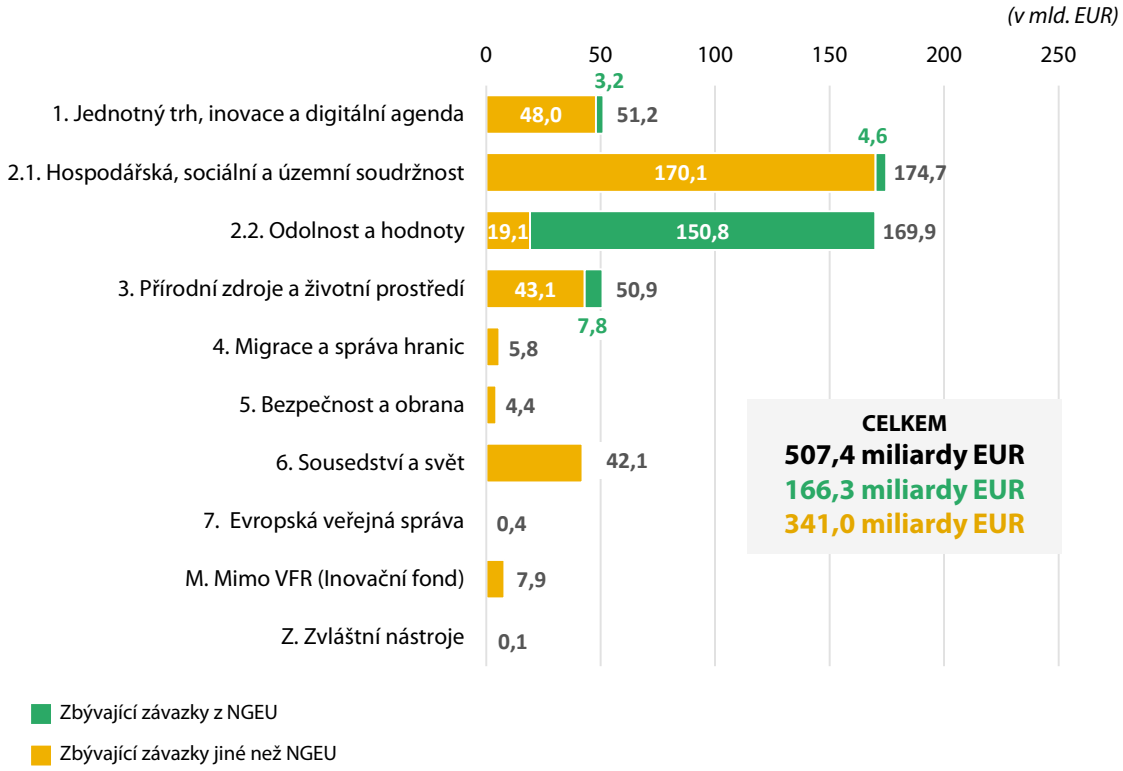

Pozn.: Inovační fond je financován z účelově vázaných příjmů a mimo VFR, ale vykazuje se v účetní závěrce EU.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024 a zpráv o plnění rozpočtu z účetního systému Komise.

[16] COM(2024) 276, tabulka 4.

2.27. Celkové zbývající závazky na konci roku 2024 podle roku původu jsou uvedeny na ***obrázku 2.13***.

Obrázek 2.13 – Celkové zbývající závazky podle roku původu a druhu financování, stav na konci roku 2024

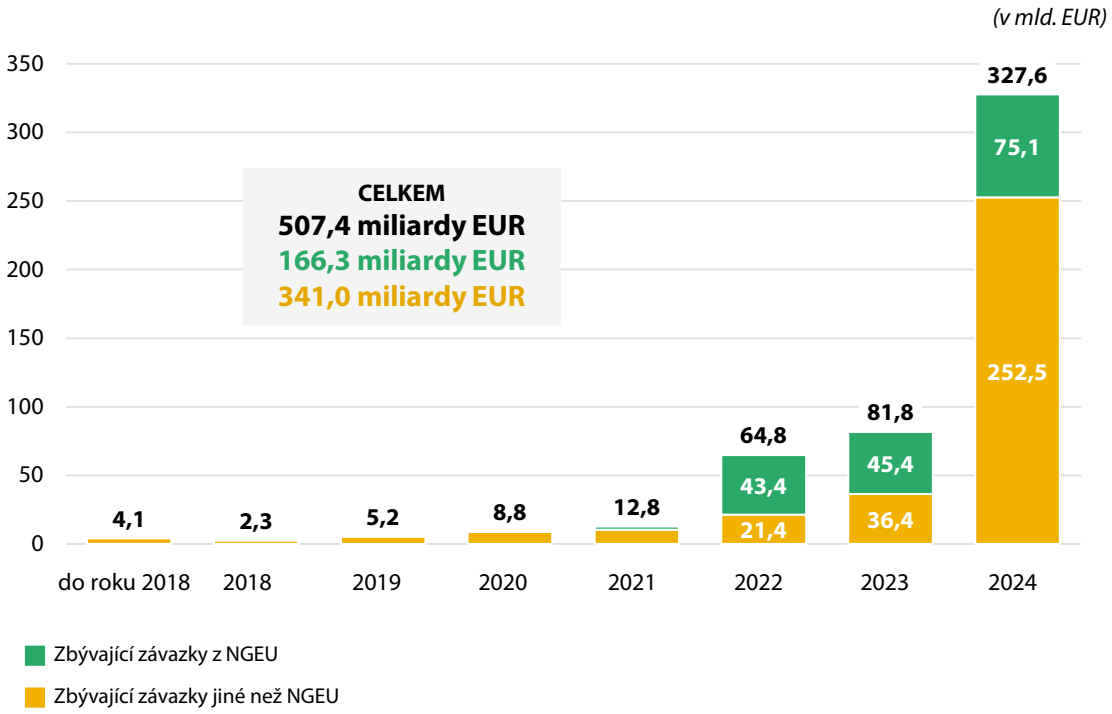

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024 a zpráv o plnění rozpočtu z účetního systému Komise.

2.28. Očekává se, že objem zbývajících závazků NGEU v letech 2025–2026 klesne, protože do konce roku 2026 budou muset být buď provedeny platby, nebo zrušeny závazky. Zároveň se však očekává, že v nadcházejících letech porostou zbývající závazky ze stávajícího VFR. V roce 2024 Komise v rámci revize své prognózy zbývajících závazků z plnění VFR na konci roku 2027 zvýšila odhad jejich objemu z 322,9 miliardy EUR[17] na 364,7 miliardy EUR[18], viz ***obrázek 2.14***.

[17] COM(2023) 390, tabulka 4.

[18] COM(2024) 276, tabulka 4.

Obrázek 2.14 – Zbývající závazky, závazky a platby v období 2007–2024 a prognóza na období 2025–2027

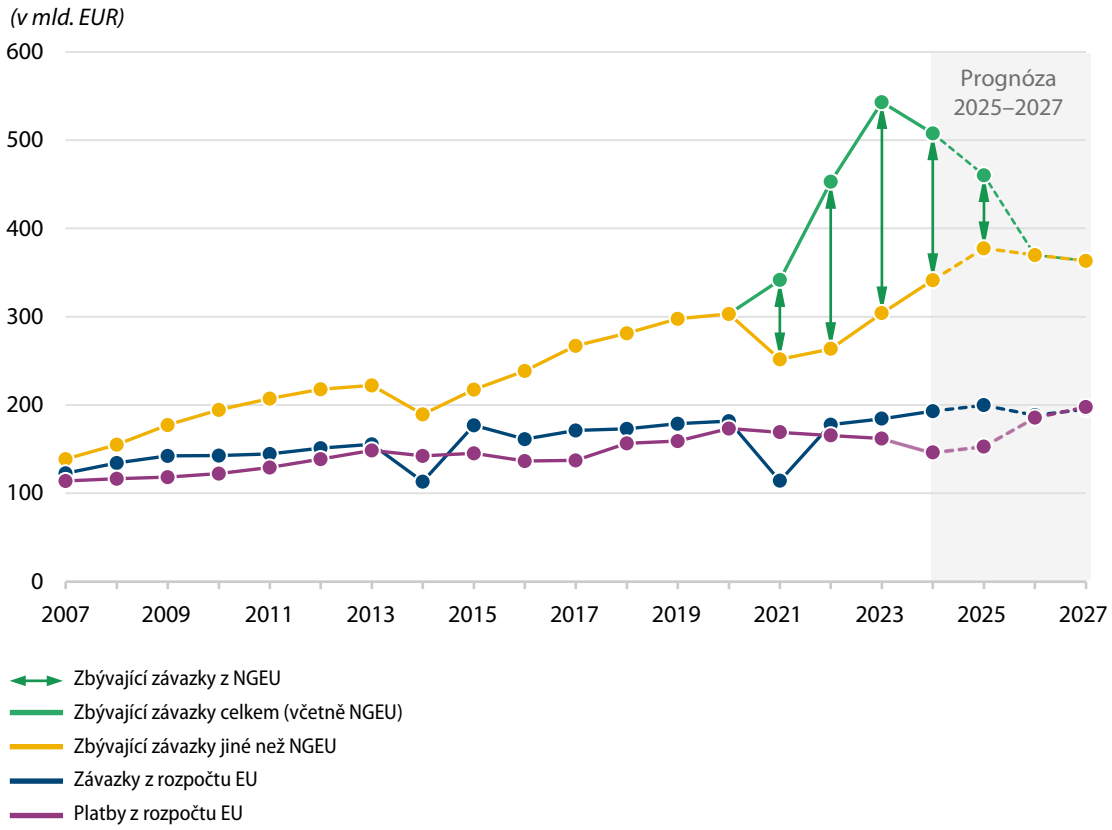

Pozn.: prognózy od roku 2025 již nezahrnují jiné přenosy nebo účelově vázané příjmy než prostředky nástroje NGEU a Nástroje pro Ukrajinu.

Zdroj: EÚD na základě údajů z konsolidovaných účetních závěrek EU za období 2007–2024 a zprávy COM(2024) 276.

Rizika a výzvy

Rostoucí riziko zrušení přidělení prostředků na závazky a nutnost rychlejšího provádění

2.29. Podle prognózy Komise z roku 2024 měl objem zrušených přídělů prostředků na závazky na období 2025–2027 činit 8,8 miliardy EUR[19] (prognóza v roce 2023 na období 2024–2027: 8,1 miliardy EUR[20]). Tento nárůst odhadovaného objemu byl způsoben především programy soudržnosti v rámci stávajícího VFR a EZFRV. V případě EZFRV se zrušení přidělení prostředků na závazky očekává ve chvíli, kdy budou v roce 2026 ukončeny programy předchozího VFR. Programy soudržnosti pro VFR na období 2021−2027 čelí značnému riziku zrušení přidělení prostředků na závazky počínaje rokem 2027.

2.30. Pokud jde o FS, EFRR a ESF+, podle prognózy Komise by celkové zrušené příděly prostředků na závazky měly činit 2,7 miliardy EUR. Oproti prognóze z roku 2023 ve výši 2,2 miliardy EUR se jedná o významný nárůst a oproti prognóze na rok 2022 ve výši 0,4 miliardy EUR jde o zvýšení téměř sedminásobné[21]. Prognóza předpokládá prudké zrychlení čerpání těchto prostředků v letech 2026 a 2027. Pokud k tomu nedojde, částky ohrožené zrušením přidělených prostředků na závazky budou i nadále růst, a to i při zohlednění očekávaného dopadu nařízení o platformě STEP[22]. Aby se tomuto riziku zabránilo, musí členské státy v příštích letech čerpat prostředky mnohem rychlejším tempem než v období 2014–2020, viz ***obrázek 2.7***. Kromě toho v rámci stávajícího VFR končí způsobilost o jeden rok dříve a výplata konečného zůstatku se rovněž posune o jeden rok, viz bod ***2.17***. Stále tudíž platí naše doporučení z roku 2023[23], aby Komise přijala nezbytná opatření u programů, u nichž hrozí zrušení přidělení prostředků na závazky. Jsme si však vědomi toho, že 1. dubna 2025 Komise předložila dva legislativní návrhy týkající se nařízení o fondech politiky soudržnosti na programové období 2021–2027[24], díky nimž by se za určitých okolností mohlo riziko zrušení přidělení těchto prostředků na závazky snížit.

---

[19] COM(2024) 276, tabulka 2.

[20] COM(2023) 390, tabulka 2.

[21] COM(2022) 315, tabulka 2.

[22] COM(2024) 276, oddíl 2.3. Zrušení přidělení prostředků na závazky.

[23] Výroční zpráva za rok 2023, doporučení 2.1.

[24] COM(2025)123 a COM(2025)164.

2.31. Podle Komise[25] je většina těchto zrušení přidělených prostředků na závazky způsobilá pro nástroj EURI[26], který je určen k financování překročených nákladů na výpůjčky NGEU nad rámec rozpočtových možností, před mobilizací příspěvků členských států[27].

Rizika týkající se včasného čerpání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost

2.32. Na konci roku 2024 činily platby grantů z Nástroje pro oživení a odolnost členským státům celkem 197,5 miliardy EUR (55 % celkové dostupné částky), viz ***obrázek 2.9***. Tyto platby však nemusí nutně odrážet počet nebo důležitost milníků a cílů, kterých členské státy dosáhly, a vztah mezi obdrženými finančními prostředky a dosaženými milníky se v jednotlivých členských státech liší.

2.33. V roce 2024 jsme ve zvláštní zprávě o Nástroji pro oživení a odolnost[28] dospěli k závěru, že ve druhé polovině prováděcího období tohoto nástroje existují rizika týkající se včasného čerpání prostředků a dokončení opatření. Navíc koncentrace milníků a cílů do této fáze, zejména u investic, představuje z hlediska úplného čerpání významné riziko, protože investice obvykle vyžadují delší dobu provádění.

Budoucí víceleté finanční rámce budou muset zohlednit rostoucí zátěž způsobenou závazky souvisejícími s výpůjčkami pro NGEU

2.34. V rámci naší analýzy dluhu EU jsme zkoumali výpůjčky na finančních trzích sestávající především z dlouhodobých dluhopisů. Těmito výpůjčkami je financován nástroj NGEU a finanční pomoc členským státům a zemím mimo EU. Přehled programů EU financovaných z výpůjček EU je uveden na ***obrázku 2.15***.

---

[25] COM(2024) 276, oddíl 2.3. Zrušení přidělení prostředků na závazky.

[26] Čl. 1 odst. 6 nařízení (EU, Euratom) 2024/765.

[27] Výroční zpráva za rok 2023, bod 2.32.

[28] Zvláštní zpráva 13/2024.

Obrázek 2.15 – Programy financované z nesplacených výpůjček EU, stav na konci roku 2024

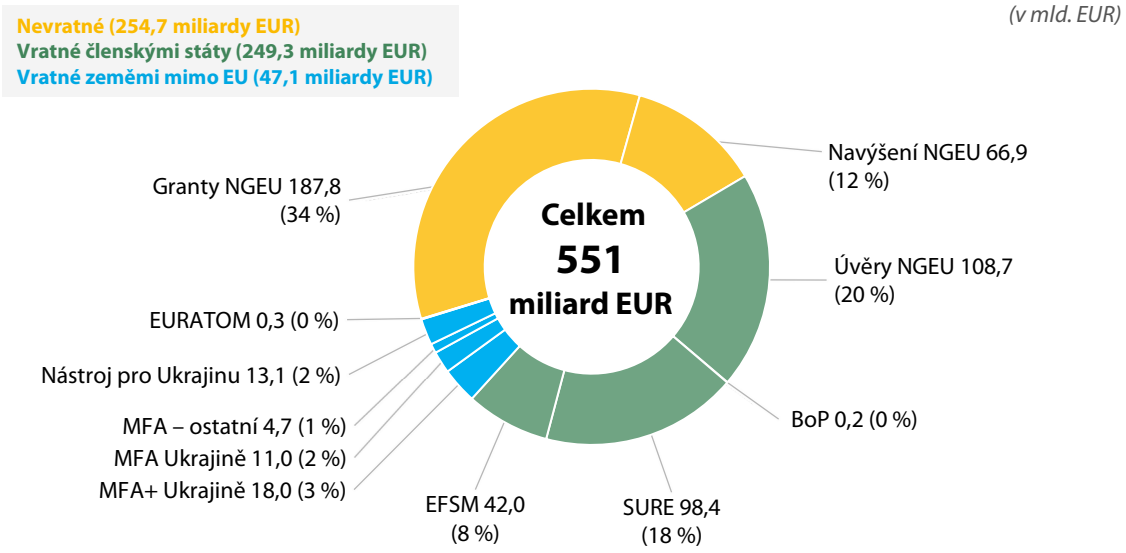

BoP:	Nástroj podpory platební bilance
EFSM:	evropský mechanismus finanční stabilizace
MFA:	makrofinanční pomoc
NGEU:	Nástroj Evropské unie na podporu oživení
SURE:	podpora na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci

Pozn.: uvedené částky nezahrnují část grantů Nástroje pro oživení a odolnost financovaných z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu nebo ze systému ETS.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

Nesplacené výpůjčky EU se v roce 2024 zvýšily o více než 30 %

2.35. V posledních pěti letech Komise výrazně zvýšila emise dluhopisů, jelikož se při financování větších programů, jako jsou SURE a NGEU, spoléhá na kapitálové trhy, viz ***obrázek 2.16***. Do roku 2027 by nesplacené výpůjčky EU mohly překročit 900 miliard EUR, což je téměř desetkrát více než v roce 2020, před zřízením nástroje NGEU.

Obrázek 2.16 – Neplacené dluhopisy EU od roku 2010

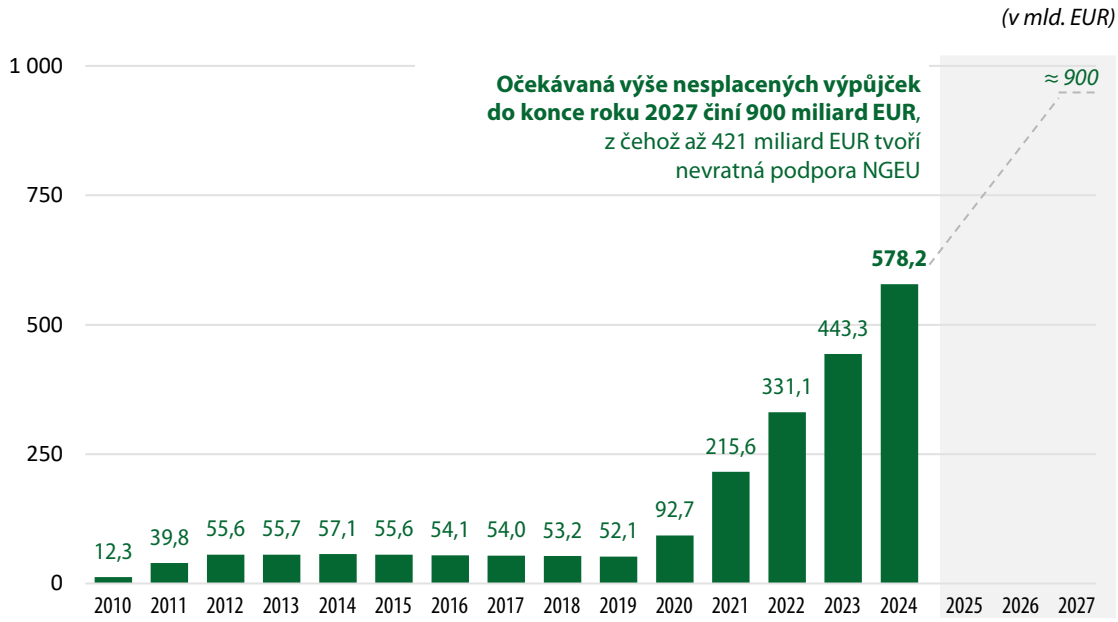

Pozn.: emise dluhopisů EU jsou uvedeny v hrubé nominální hodnotě dluhu. Nejsou zde zahrnuty pokladniční poukázky EU (23,1 miliardy EUR).

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024 a informací poskytnutých Komisí.

2.36. Z nesplacených dluhopisů EU ve výši 578,2 miliardy EUR na konci roku 2024 bylo vyplaceno 254,7 miliardy EUR (44 %) na *nevratnou podporu* v rámci NGEU, kterou členské státy nemají povinnost splatit. Tato částka nezahrnuje část grantů Nástroje pro oživení a odolnost financovaných z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu nebo ze systému ETS.

2.37. Od prosince 2022 se standardním přístupem Komise k financování programů finanční pomoci prostřednictvím výpůjček[29] stala *diverzifikovaná strategie financování*[30]. Na konci roku 2024 činila nominální hodnota nesplacených výpůjček EU 601,3 miliardy EUR (2023: 458,5 miliardy EUR). Nesplacené výpůjčky zahrnovaly pokladniční poukázky EU v nominální hodnotě 23,1 miliardy EUR (2023: 15,2 miliardy EUR). Mají splatnost kratší než jeden rok a jsou vydávány za účelem řízení likvidity. Přehled splatnosti výpůjček EU (kromě pokladničních poukázek EU) podle programového období je uveden na ***obrázku 2.17***. Současná struktura splatností je rozdělena mezi stávající a následné VFR, aby bylo zajištěno, že závazky splácení výpůjček jsou rozloženy v čase a nejsou soustředěny do jediného VFR.

[29] Článek 224 finančního nařízení.

[30] Výroční zpráva za rok 2023, bod 2.36.

Obrázek 2.17 – Roční objemy nesplacených dluhopisů EU, které mají být splaceny, stav na konci roku 2024

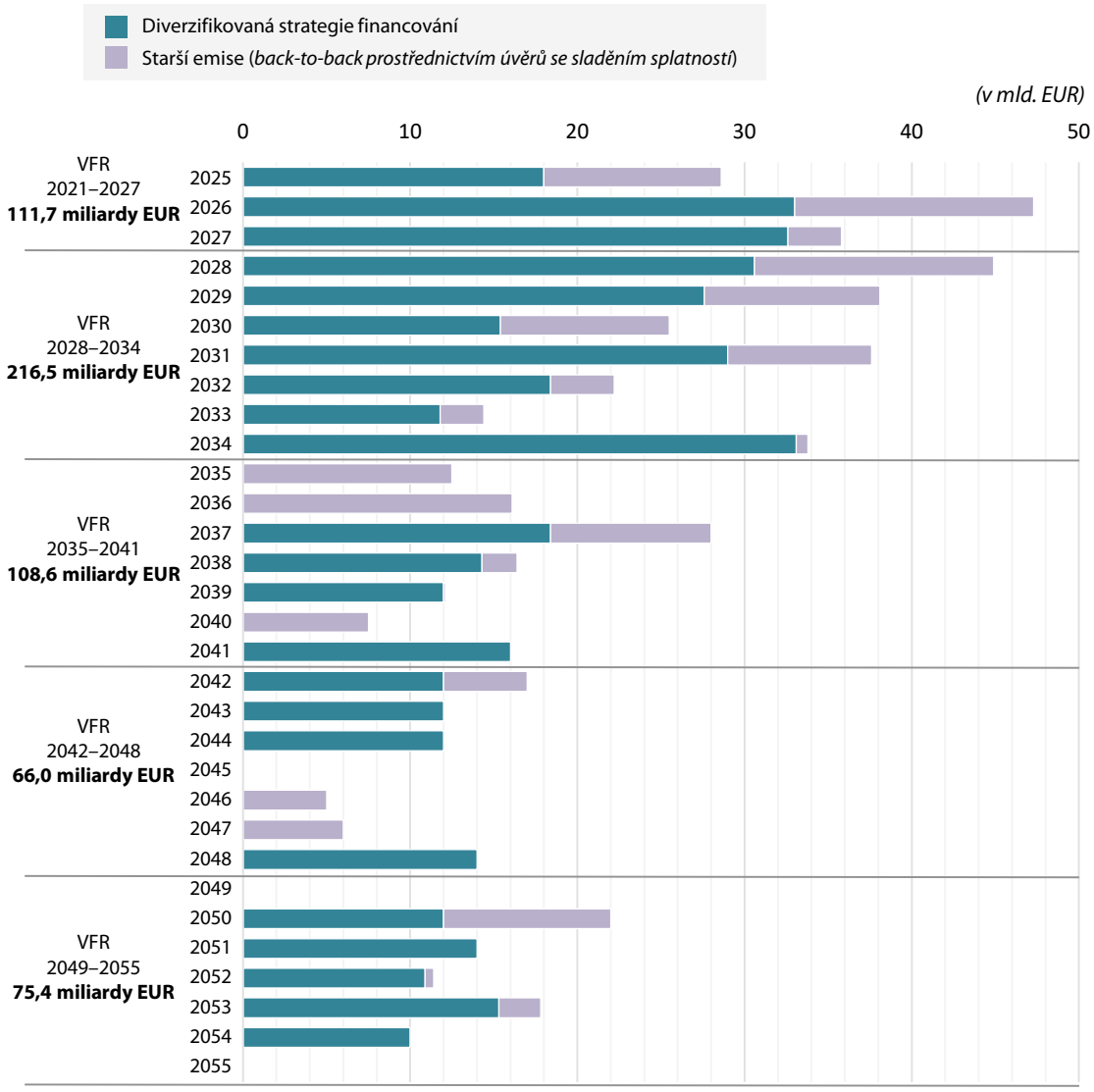

Pozn.: částky jsou uvedeny v nominální hodnotě a nezahrnují pokladniční poukázky.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

2.38. Výpůjční operace EU jsou zajištěny záručním mechanismem koncipovaným tak, aby bylo zajištěno, že bude vždy možné dodržet závazky vyplývající z obsluhy dluhu. Tato záruka je poskytována prostřednictvím manévrovacího prostoru rozpočtu EU, což je roční rozpětí mezi stropem vlastních zdrojů (tj. maximální částkou, kterou může EU požadovat od členských států) a vlastními zdroji potřebnými k financování skutečné výše prostředků na platby v rámci víceletého finančního rámce. Pro období 2021–2027 je trvalý strop vlastních zdrojů nastaven na 1,4 % *hrubého národního důchodu (HND)* Evropské unie. Rozpočet na rok 2024 zahrnoval vlastní zdroje ve výši 0,79 % HND EU na financování rozpočtových výdajů[31], což znamená, že na konci roku bylo na pokrytí rozpočtových závazků k dispozici rozpětí ve výši 0,61 %.

2.39. V praxi slouží manévrovací prostor jako záruka poslední instance pro investory: pokud by se EU při splácení svého dluhu potýkala s obtížemi (např. kvůli opožděným nebo neúplným splátkám ze strany příjemců úvěrů), může Komise požádat členské státy o dodatečné příspěvky, aby své závazky mohla splnit. Než Komise o tyto příspěvky požádá, nejprve informuje, že má zavedena opatření ke zmírnění rizik a řízení likvidity[32]. Manévrovací prostor není předem financovanou rezervou. K platbám ze strany členských států vede pouze tehdy, pokud standardní rozpočtové zdroje EU a přísun prostředků od dlužníků nepostačují k pokrytí splácení výpůjček EU. Tento mechanismus[33] představuje pro členské státy právní závazek.

2.40. Komise předkládá normotvůrci EU každý rok zprávu o *podmíněných závazcích* vyplývajících z rozpočtových záruk a finanční pomoci a o udržitelnosti těchto podmíněných závazků[34]. Na základě údajů dostupných na konci roku 2023 Komise odhaduje, že dostupný manévrovací prostor v rámci trvalého stropu vlastních zdrojů – po odečtení vlastních zdrojů potřebných k financování prostředků na platby z rozpočtu EU (kromě NGEU) – činí 114,7 miliardy EUR v roce 2025, 89,1 miliardy EUR v roce 2026 a 86,9 miliardy EUR v roce 2027[35], viz ***obrázek 2.18***. Tyto částky odpovídají 0,6 %, 0,5 % a 0,4 % HND EU (v uvedeném pořadí).

---

31 Konsolidovaná účetní závěrka EU za rok 2024, příloha 6.7.

32 Tamtéž.

33 Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053.

34 COM(2024) 507.

35 Tamtéž, přílohy.

2.41. Kromě manévrovacího prostoru v rámci trvalého stropu vlastních zdrojů bylo rozhodnutím o vlastních zdrojích zavedeno další dočasné a výjimečné zvýšení stropu vlastních zdrojů o 0,6 % HND EU do roku 2058, výhradně s cílem zaručit splacení výpůjček NGEU. Komise odhaduje, že pro období do roku 2027 zůstane k dispozici téměř veškerý manévrovací prostor v rámci dočasného stropu vlastních zdrojů[36], viz ***obrázek 2.18***.

[36] Tamtéž, přílohy.

Obrázek 2.18 – Manévrovací prostor v rámci trvalého a dočasného stropu vlastních zdrojů

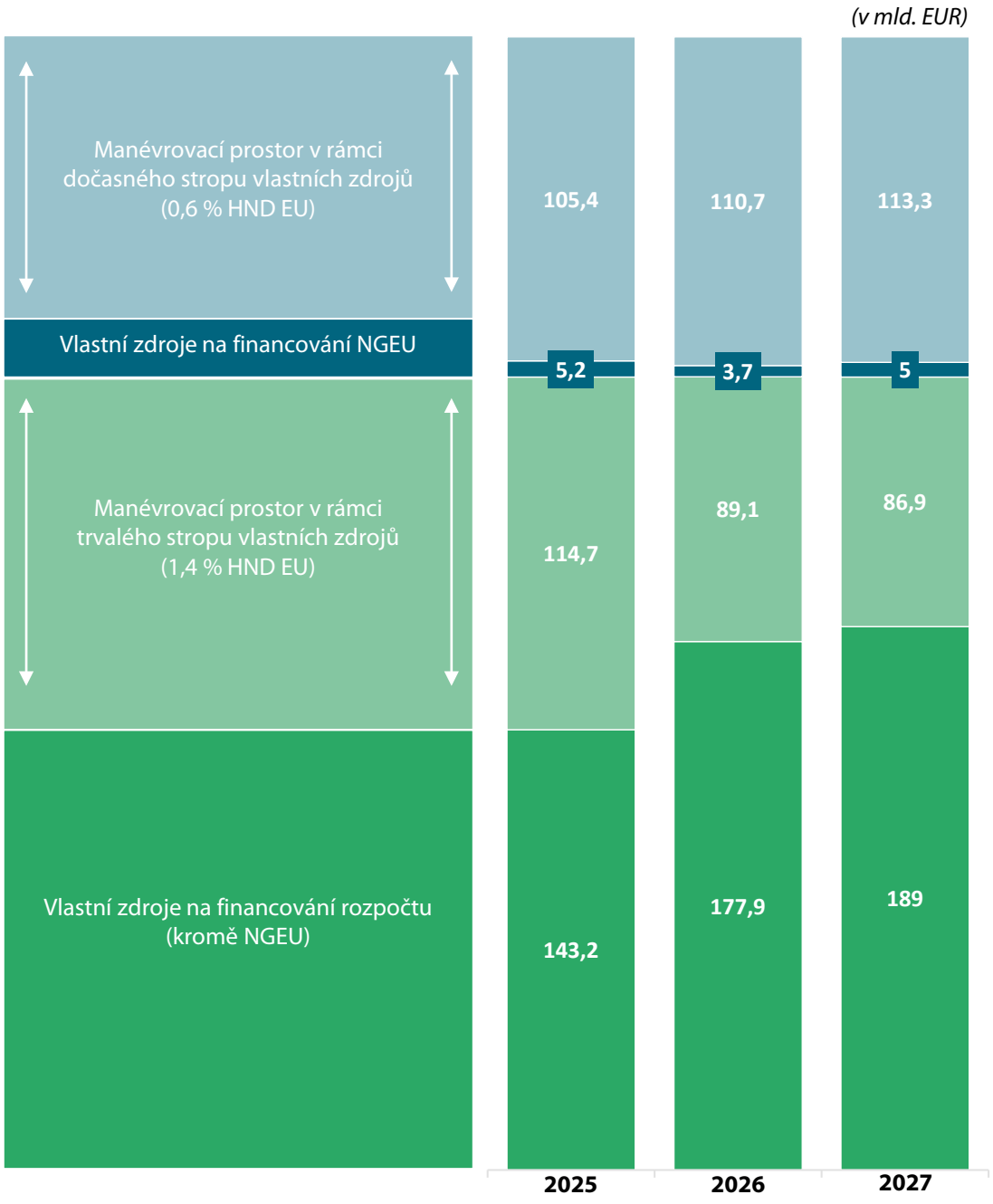

Zdroj: EÚD na základě COM(2024) 507.

2.42. Aby byla zajištěna udržitelnost budoucích VFR, bude nutné zvážit rostoucí zátěž související s výpůjčními závazky, zejména se splácením jistiny a úroků, a dostupnost odpovídajících záruk.

Splácení výpůjček NGEU je odloženo do budoucích VFR

2.43. Důvodem pro zřízení programu NGEU bylo poskytnout členským státům finanční prostředky ve výši až 712 miliard EUR, z čehož až 291 miliard EUR bylo určeno na půjčky z Nástroje pro oživení a odolnost a až 421 miliard EUR na nevratnou podporu NGEU. Do konce roku 2024 z něj EU vyplatila 363,5 miliardy EUR, viz ***obrázek 2.19***.
Do konce roku 2026 si EU může pro NGEU vypůjčit ještě až 348,5 miliardy EUR.
Po tomto datu musí být výpůjčky omezeny výhradně na refinancování[37].

Obrázek 2.19 – Výplaty v rámci nástroje NGEU, stav na konci roku 2024

(v mld. EUR)

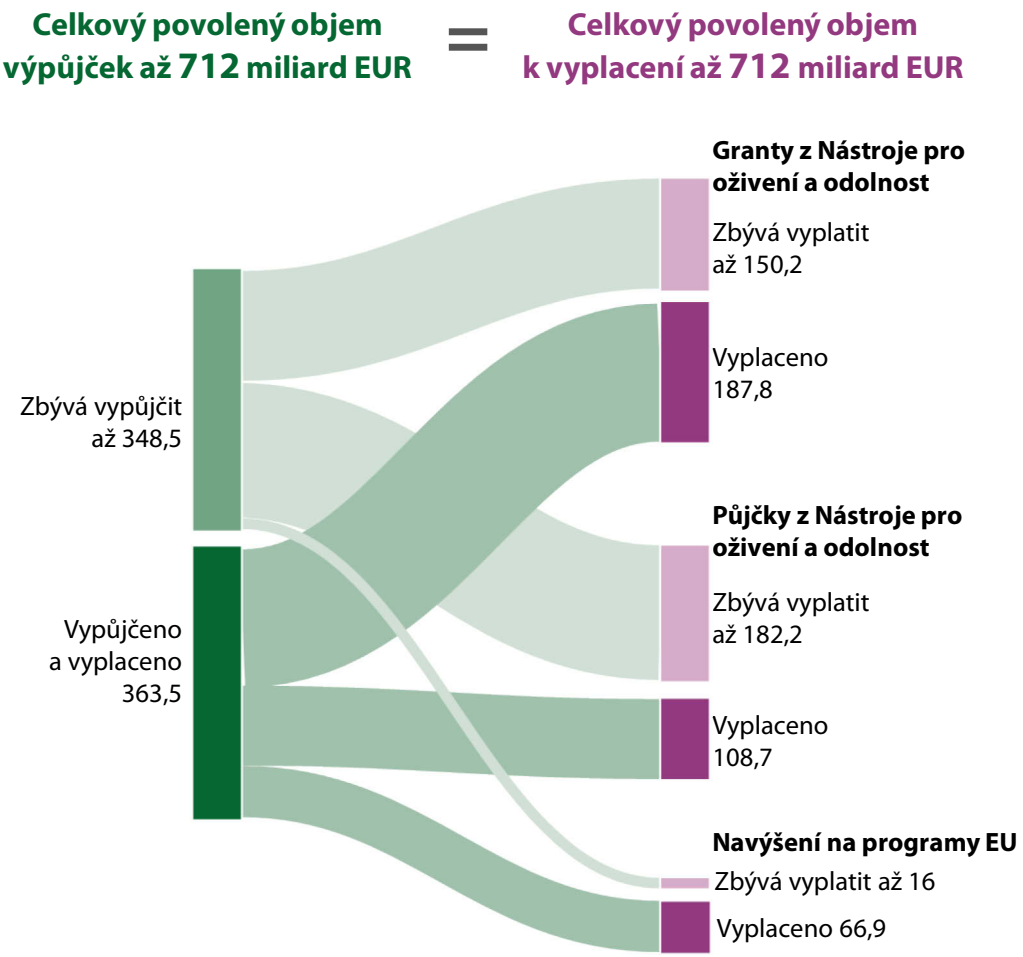

Pozn.: výpůjčky vykázané pro NGEU představují pouze ty prostředky, které byly do konce roku 2024 přiděleny přímo na nástroj NGEU. Nezahrnují část grantů Nástroje pro oživení a odolnost financovaných z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu nebo ze systému ETS.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

[37] 18. bod odůvodnění rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053.

2.44. Splácení výpůjček v rámci NGEU může být zahájeno ještě před koncem roku 2027, pokud v rozpočtové položce zůstanou k dispozici nevyužité prostředky na pokrytí nákladů na financování NGEU. Jinak musí být splácení zahájeno v roce 2028 a dokončeno nejpozději v roce 2058[38]. Většina splátek je proto odložena do budoucích VFR, protože splátkový kalendář musí být stabilní a předvídatelný a roční splátky výpůjček NGEU jsou omezeny na 7,5 % maximální výše nevratné podpory z NGEU[39] (tj. 31,6 miliardy EUR ročně).

2.45. Na ***obrázku 2.20*** je uveden výhled, jak by se dluh NGEU mohl vyvíjet za předpokladu maximálního povoleného objemu výpůjček v rámci NGEU a lineárního splácení. Nicméně v praxi se výpůjčky a jejich splácení pravděpodobně nebudou těchto lineárních modelů držet.

[38] Tamtéž, čl. 5 odst. 2.

[39] Tamtéž.

Obrázek 2.20 – Výhled vývoje výpůjček NGEU a jejich splácení, stav na konci roku 2024

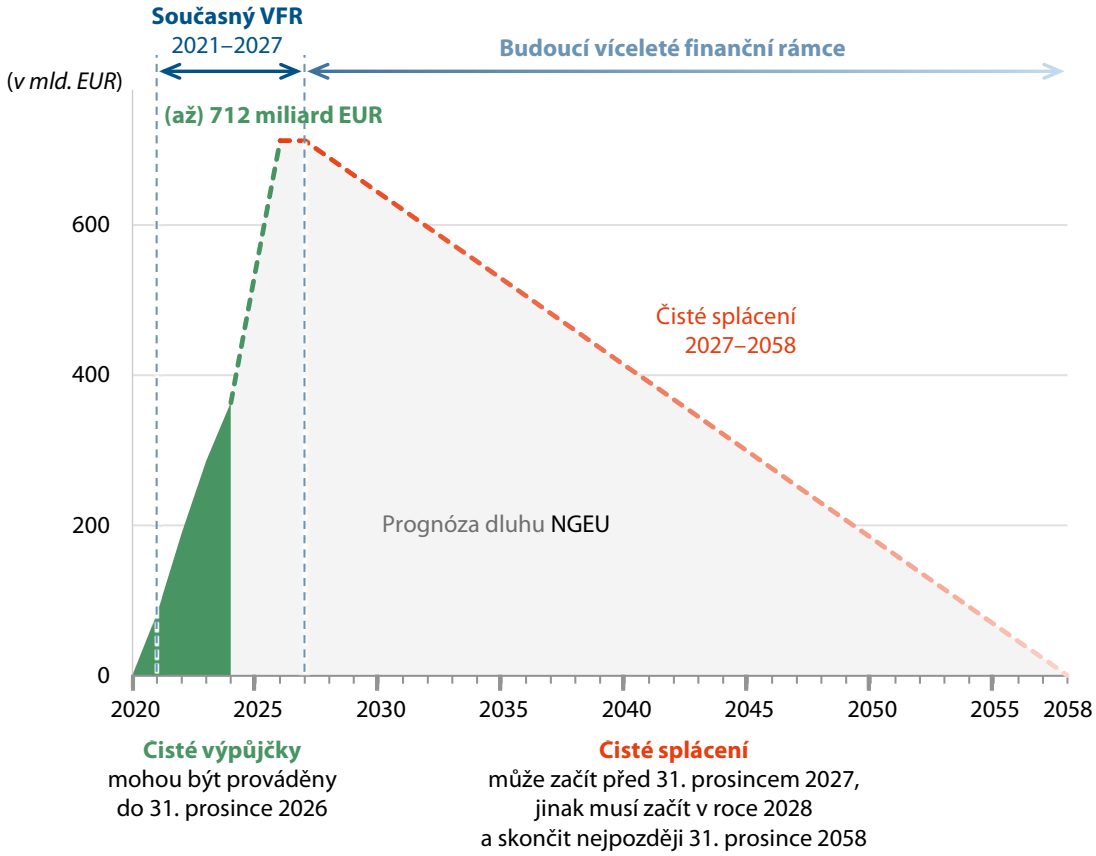

Pozn.: výpůjčky vykázané pro NGEU představují pouze ty prostředky, které byly do konce roku 2024 přiděleny přímo na nástroj NGEU.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024 a rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053.

2.46. Aby Komise dosáhla požadovaného stabilního a předvídatelného snižování závazků[40], je možné, že dluhové nástroje s končící platností bude muset refinancovat vydáním nástrojů nových, jimiž v okamžiku splatnosti splatí ty staré[41]. Změny tržních podmínek by mohly vést k nárůstu nebo poklesu výpůjčních nákladů, které budou muset být v případě výpůjček NGEU souvisejících s granty a navýšením[42] hrazeny z rozpočtu EU. Normotvůrce EU a Komise se shodli na tom, že výdaje z rozpočtu EU související se splácením NGEU by neměly vést k nepřiměřenému snížení programových výdajů nebo investičních nástrojů v rámci stávajícího VFR[43]. Bez ohledu na velikost budoucích VFR by splátkový kalendář výpůjček na nevratnou podporu v rámci NGEU mohl ovlivnit celkové prostředky na platby budoucích VFR. Veškeré náklady, které EU vynaloží v souvislosti s výpůjčkami na úvěry v rámci NGEU, včetně nákladů spojených s řízením rizik týkajících se úrokových sazeb a jiných finančních rizik, nesou přijímající země.

2.47. V únoru 2024 Evropská rada souhlasila s tím, aby se výnosy z jakýchkoli nových vlastních zdrojů zavedených po roce 2023 použily na předčasné splácení výpůjček v rámci NGEU[44]. V našem stanovisku k návrhu Komise[45] jsme uvedli, že z dostupných informací nelze posoudit, zda očekávané roční příjmy postačí i k zamýšlenému pokrytí potřeb splácení v rámci nástroje NGEU. Od doby, kdy Komise v roce 2023 předložila svůj návrh, jednání nepokročila natolik, aby bylo možné tyto nové vlastní zdroje zavést. Nicméně zavedení nových vlastních zdrojů není předpokladem pro to, aby EU byla schopna výpůjčky NGEU splatit.

---

40 Tamtéž.

41 COM(2024) 93, příloha.

42 Prováděcí nařízení Komise (EU, Euratom) 2023/2825, čl. 11 odst. 1.

43 Interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020, příloha II.

44 EUCO 2/24.

45 Stanovisko 04/2023, bod 20.

Očekávané náklady na výpůjčky NGEU ve stávajícím VFR byly v roce 2024 revidovány a jejich objem snížen, avšak oproti původním odhadům by přesto mohly být dvojnásobné

2.48. Celkové přidělené prostředky na náklady na financování NGEU dohodnuté v roce 2020 pro VFR na období 2021–2027 činily 14,9 miliardy EUR v rámci okruhu 2b VFR. Byly určeny na financování úrokových a kuponových plateb souvisejících s výpůjčkami NGEU[46]. Tyto odhady roku 2020 vycházely z očekávaných úrokových sazeb výpůjček v rozmezí od 0,55 % v roce 2021 do 1,15 % v roce 2027[47]. Skutečné úrokové sazby však výrazně vzrostly[48], což mělo nepříznivý dopad na mezní náklady financování EU. Náklady na financování dosáhly vrcholu v roce 2023, kdy narostly z 0,15 % v roce 2021 na 3,63 %. Klesat začaly v první polovině roku 2024[49], viz ***obrázek 2.21***.

Obrázek 2.21 – Změny v nákladech EU na financování

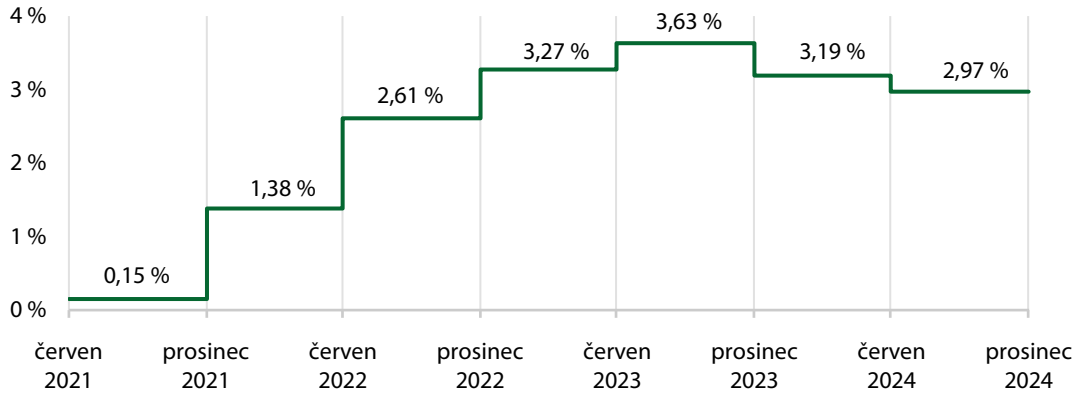

Pozn.: náklady na financování v jednotlivých časových úsecích vycházejí ze sazby v době vykazování, mohou však kolísat v důsledku měnících se tržních podmínek.

Zdroj: EÚD na základě COM(2025) 70.

[46] Odhady Komise na rozpočtový rok 2024 (část Finanční plánování na období 2025–2027, s. 9).

[47] Publikace typu „briefing“ *Revision of the EU's long-term budget for 2021 to 2027* výzkumné služby Evropského parlamentu, s. 7.

[48] *Key ECB interest rates*.

[49] COM(2025) 70.

2.49. Podle Komise činily v období 2021–2024 úrokové výdaje na nevratnou podporu z NGEU 5,4 miliardy EUR (3,4 miliardy EUR v roce 2024). To bylo oproti původní prognóze ve výši 3,7 miliardy EUR téměř o 50 % více[50]. Komise očekává, že v roce 2025 zaplatí na úrocích přibližně 5 miliard EUR[51], v roce 2026 částku 8 miliard EUR[52] a v roce 2027 částku v rozmezí 10,5–11,9 miliardy EUR[53]. Celkové úrokové výdaje ve stávajícím VFR by se tak mohly pohybovat v rozmezí 29–30,4 miliardy EUR, což je přibližně dvojnásobek původní prognózy Komise ve výši 14,9 miliardy EUR[54].

2.50. V roce 2024 byl v publikaci typu „briefing“, kterou si nechal vypracovat Evropský parlament[55], uveden odhad, že výše celkových úroků související s nevratnou podporou v rámci NGEU by se v příštím VFR (2028–2034) mohla pohybovat v rozmezí 70,9–73,8 miliardy EUR.

Během ruské útočné války je z rozpočtu EU i nadále poskytována podpora Ukrajině

2.51. Podle Komise uvolnila EU a její členské státy od začátku ruské útočné války do konce roku 2024 na podporu Ukrajiny a jejího lidu více než 130 miliard EUR, viz ***obrázek 2.22***.

---

[50] Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (v prostředcích na závazky) – v běžných cenách, položka 2.6. *Financing and repayment – NextGenerationEU*.

[51] Odhady Komise na rozpočtový rok 2026, (oddíl *Policy highlights*, část 3.4.3. *Recovery and resilience cluster*).

[52] Tamtéž.

[53] Odhady Komise na rozpočtový rok 2026 (oddíl *Financial programming 2027*, část 2.2.2. *Sub-Heading 2b – Resilience and values*.

[54] Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (v prostředcích na závazky) – v běžných cenách, položka 2.6. *Financing and repayment – NextGenerationEU*.

[55] *Management of debt liabilities in the EU budget under the post 2027 MFF*.

Obrázek 2.22 – Podpora EU pro Ukrajinu od začátku ruské útočné války

(v mld. EUR)

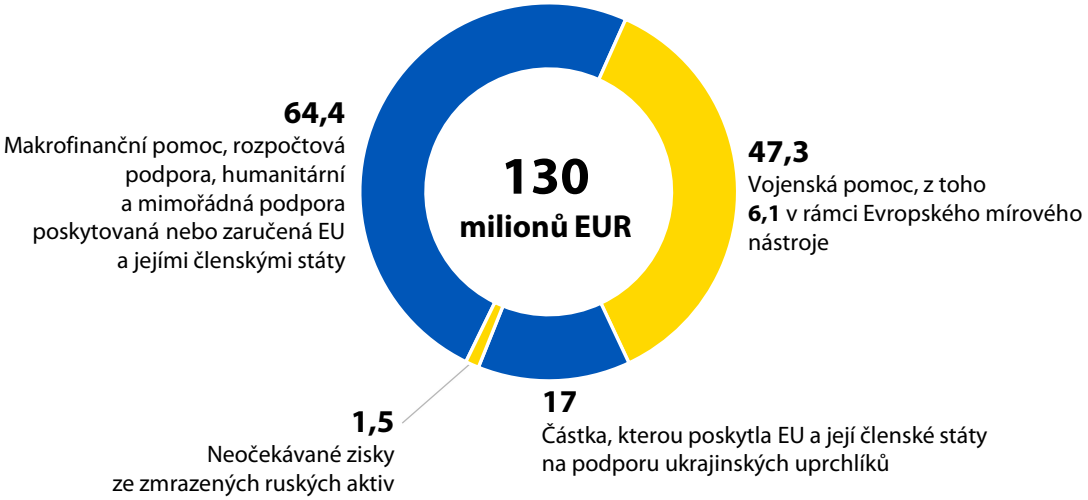

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

2.52. V únoru 2024 zřídil normotvůrce EU Nástroj pro Ukrajinu, jehož cílem je poskytnout v letech 2024–2027 podporu Ukrajině ve výši až 50 miliard EUR. Do konce roku 2024 bylo v rámci tohoto nástroje uvolněno 19,6 miliardy EUR, z čehož 13,1 miliardy EUR představovaly úvěry.

2.53. V rámci pilíře III Nástroje pro Ukrajinu může EU během stávajícího období VFR subvencovat výpůjční náklady Ukrajiny související jak s úvěry z Nástroje pro Ukrajinu, tak s mimořádnými úvěry *makrofinanční pomoci* poskytnutými v roce 2022. V roce 2024 činila úroková subvence spojená s mimořádnými úvěry makrofinanční pomoci 0,2 miliardy EUR. Subvence na úvěry z Nástroje pro Ukrajinu budou mít dopad na rozpočet až od roku 2025. V publikaci typu „briefing“ pro Evropský parlament[56] se však odhaduje, že pokud Ukrajina neuhradí v příštím VFR Unii žádné úroky z úvěrů, mohlo by to vést k dodatečné zátěži pro rozpočet EU ve výši přibližně 1,65 miliardy EUR ročně, tj. v letech 2028–2034 celkem 11,5 miliardy EUR.

[56] *Management of debt liabilities in the EU budget under the post 2027 MFF*.

2.54. V říjnu 2024 Evropský parlament a Rada zřídily mechanismus úvěrové spolupráce pro Ukrajinu[57], jehož cílem je poskytovat Ukrajině podporu EU v rámci iniciativy skupiny G7 nazvané „Úvěry pro urychlení mimořádných příjmů pro Ukrajinu“. V rámci této iniciativy vyplatí EU během roku 2025 mimořádnou půjčku makrofinanční pomoci ve výši 18,1 miliardy EUR[58] v několika tranších. Stejně jako v případě úvěrů z Nástroje pro Ukrajinu a odchylně od finančního nařízení[59] nevyžaduje tento úvěr tvorbu rezerv do společného rezervního fondu[60].

2.55. Očekává se, že splacení tohoto úvěru bude pokryto budoucím přísunem mimořádných příjmů z ruských státních aktiv zmrazených v rámci sankcí EU uvalených na Rusko. Upozorňujeme však na právní složitosti související s problematikou zmrazení ruských aktiv a využitím neočekávaných zisků[61]. Tyto sankce musí být navíc pravidelně znovu schvalovány, což vyžaduje jednomyslný souhlas všech členských států EU. To znamená, že pokud dojde ke změnám v právním rámci nebo nebude dosaženo konsenzu členských států, tyto mimořádné příjmy se mohou snížit, což může mít finanční důsledky pro budoucí rozpočty EU. Jelikož jsou tyto úvěry v konečném důsledku zaručeny rozpočtem a manévrovacím prostorem EU, může být vlivem jakýchkoli faktorů ovlivňujících neočekávané zisky nutné buď snížit výdaje z rozpočtu EU, nebo zvýšit finanční příspěvky členských států, aby byla v případě nesplácení ze strany Ukrajiny zachována fiskální stabilita.

2.56. Na konci roku 2024 činily schválené – nesplacené, nebo dosud nevyplacené – úvěry Ukrajině 80,1 miliardy EUR, z čehož bylo vyplaceno 42,1 miliardy EUR. Komise zároveň do roční účetní závěrky EU zahrnula opravnou položku ve výši 15,8 miliardy EUR k úvěrům, které již byly Ukrajině vyplaceny (2023: 8,8 miliardy EUR). Tato opravná položka odráží očekávané ztráty během doby trvání úvěrů. Přehled schválených nesplacených úvěrů pro Ukrajinu na konci roku 2024 je uveden na ***obrázku 2.23***. Vedle toho poskytl Euratom společnosti Energoatom 0,3 miliardy EUR ve formě úvěrů, k nimž byla zaúčtována opravná položka ve výši 0,1 miliardy EUR.

---

[57] Nařízení (EU) 2024/2773.

[58] *Annex to the G7 Finance Ministers’ Statement on Extraordinary Revenue Acceleration (ERA) Loan initiative*.

[59] Čl. 214 odst. 1 finančního nařízení.

[60] Čl. 14 odst. 2 nařízení (EU) 2024/2773.

[61] Výzkumná služba Evropského parlamentu, *Legal options for confiscation of Russian state assets to support the reconstruction of Ukraine*, únor 2024, s. 41.

V dubnu 2024 Ukrajina splatila v souladu s plánovanými splatnostmi 0,6 miliardy EUR z předchozích úvěrů.

Obrázek 2.23 – Posloupnost schválených – nesplacených nebo dosud nevyplacených – úvěrů Ukrajině, včetně rezerv a záruk členských států

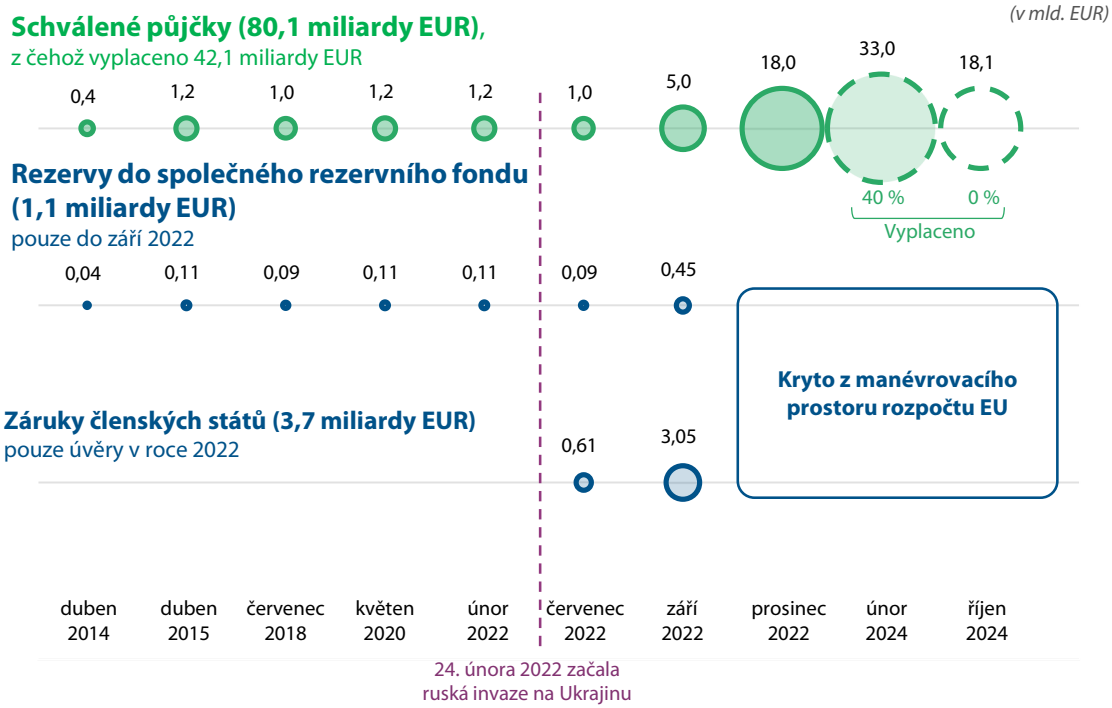

Pozn.: údaje nezahrnují nesplacenou půjčku ve výši 0,3 miliardy EUR, kterou Euratom poskytl společnosti Energoatom.
Na konci roku 2024 stále zbývalo zaplatit do rezerv společného rezervního fondu na úvěry z roku 2022 celkem 0,34 miliardy EUR.

Zdroj: EÚD na základě platných právních předpisů a konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

Expozice rozpočtu EU se nadále zvyšuje

2.57. Při analýze expozice rozpočtu EU jsme zohlednili:

a) záruky z rozpočtu EU k výpůjčkám na trzích, které byly zdrojem financování půjček vyplácených členským státům nebo zemím mimo EU, v případě nesplácení těchto půjček;

b) závazky, které mohou vzniknout v budoucnu, dojde-li k určité události, které se vykazují v roční účetní závěrce jako *podmíněné závazky* a jsou tvořeny *rozpočtovými zárukami*, které již byly poskytnuty na vyplacené částky[62].

2.58. Výsledná expozice rozpočtu EU na konci roku 2024 činila 342 miliard EUR, což představovalo zvýšení o 14,8 % z 298,0 miliard EUR na konci roku 2023. Na ***obrázku 2.24*** je uvedena současná expozice rozpočtu EU a používaný systém ochrany, který má zajistit, aby EU mohla plnit své dluhové závazky.

[62] Příloha 4.1.1 konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

Obrázek 2.24 – Celková expozice rozpočtu EU, stav na konci roku 2024 podle jejího zdroje a krytí rizika

(v mld. EUR)	Expozice rozpočtu EU		Systém ochrany **PŘED** využitím rozpočtu EU	Systém ochrany **PO** využití rozpočtu EU
	2023	**2024**		
Úvěry z NGEU	79,2	108,7		Manévrovací prostor v rámci dočasného stropu vlastních zdrojů (0,6 % HND EU)
Úvěry ze SURE	98,4	98,4	–	Manévrovací prostor v rámci trvalého stropu vlastních zdrojů (1,4 % HND EU) + Záruka členských států (25 %)
Úvěry z EFSM	42,8	42,0		Manévrovací prostor v rámci trvalého stropu vlastních zdrojů (1,4 % HND EU)
Úvěry na podporu platební bilance	0,2	0,2		
Úvěry MFA+ *Ukrajině*	18,0	18,0		
Úvěry z Nástroje pro Ukrajinu	–	13,1		
Mimořádné úvěry MFA *Ukrajině*	6,0	6,0	Společný rezervní fond (9 %) + Dobrovolná záruka členských států (61 %)	
Úvěry MFA *Ukrajině*	5,6	5,0	Společný rezervní fond (od 9 % do 70 %)	–
Záruka pro Ukrajinu	–	0,1		
Úvěry od Euratomu pro *Energoatom*	0,3	0,3		
Záruka EFSI	21,6	21,0		
Záruka za vnější úvěrový mandát	19,9	19,2		
Záruka EFSD	0,5	0,5		
Záruka NDICI-EFSD+	0,6	1,3		
Záruka InvestEU	1,4	3,5		
Jiné úvěry MFA	3,6	4,7		
Celkem	**298**	**342**		

Pozn.: obrázek vychází z přístupu uvedeného v bodě ***2.57***.
Míry tvorby rezerv složek členských států v rámci záruky InvestEU se mohou lišit od standardní míry. Jakákoli částka, která není krytá rezervami, je krytá protizárukami členských států.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

2.59. V říjnu 2024 Komise dospěla k závěru[63], že na základě údajů z konce roku 2023 bude manévrovací prostor, který je dostupný do konce roku 2027, stačit k tomu, aby pokryl případné ztráty vyplývající ze závazků (z operací mimo NGEU i z operací NGEU), jež jsou tímto manévrovacím prostorem zajištěny, viz ***obrázek 2.18***.

Předpokládá se, že expozice rozpočtu EU dále poroste

2.60. Očekává se, že expozice rozpočtu EU se bude dále zvyšovat a do roku 2027 dosáhne až 567 miliard EUR, viz ***obrázek 2.25***.

Obrázek 2.25 – Minulá a předpokládaná expozice rozpočtu EU

(v mld. EUR v běžných cenách)

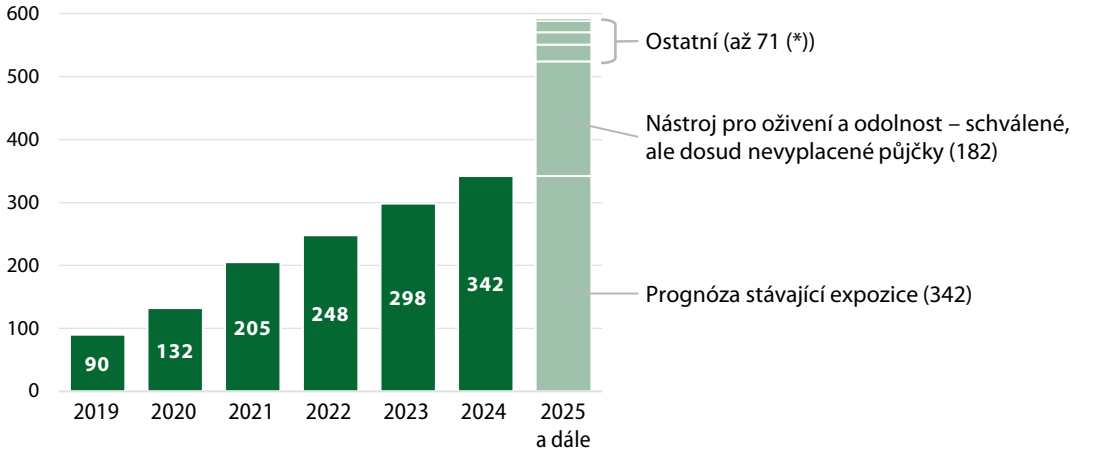

(*) Ostatní až 71:
- Schválené, ale dosud nevyplacené rozpočtové záruky za operace (až 27)
- Nástroj pro Ukrajinu (až 19,9)
- Mechanismus úvěrové spolupráce pro Ukrajinu (až 18,1)
- Nástroj pro západní Balkán (až 4)
- Nástroj pro reformy a růst pro Moldavsko (až 1,5)
- Makrofinanční pomoc Jordánsku (až 0,5)

Pozn.: obrázek vychází z přístupu uvedeného v bodě ***2.57***, ale pro období „2025 a dále“ nezohledňuje splácení úvěrů, které jsou splatné v letech 2025–2027.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

[63] COM(2024) 507, Závěry.

2.61. Celkovou expozici lze rozčlenit na roční expozice, což je maximální částka, kterou je třeba pokrýt z rozpočtu EU neboli z manévrovacího prostoru, pokud v kterémkoli roce dojde k prodlení se splácením[64]. Komise nám poskytla data na základě údajů o roční expozici rozpočtu EU na konci roku 2023 z finanční pomoci členským státům a zemím mimo EU a také z *vnějšího zápůjčního mandátu* (ELM). Vypočítali jsme, že celková expozice pro rok 2025 činí 14,5 miliardy EUR. Tento údaj však nezahrnuje roční expozici ze zbývajících programů, na něž se vztahují rozpočtové záruky (EFSI, InvestEU, EFSD a EFSD+). V roce 2022 jsme Komisi doporučili[65] odhad celkové roční expozice zveřejňovat.

Kumulativní finanční výkonnost společného rezervního fondu je poprvé kladná

2.62. Od roku 2021 jsou všechny rezervy na finanční závazky EU vyplývající z rozpočtových záruk, úvěrů na finanční pomoc a úvěrového nástroje Euratomu sdruženy v aktivech *společného rezervního fondu*[66].

2.63. K 31. prosinci 2024 činila tržní hodnota aktiv společného rezervního fondu 23,2 miliardy EUR (2023: 18,8 miliardy EUR). Zdroje společného rezervního fondu jsou rozděleny do oddílů odpovídajících jednotlivým přispívajícím nástrojům[67], viz ***obrázek 2.26***.

---

[64] Zvláštní zpráva 05/2023, obrázek 2.

[65] Výroční zpráva za rok 2022, doporučení 2.3.

[66] Článek 212 finančního nařízení.

[67] Nařízení (EU) č. 131/03, článek 3.

Obrázek 2.26 – Společný rezervní fond a jeho složky, stav na konci roku 2024

(v mld. EUR)

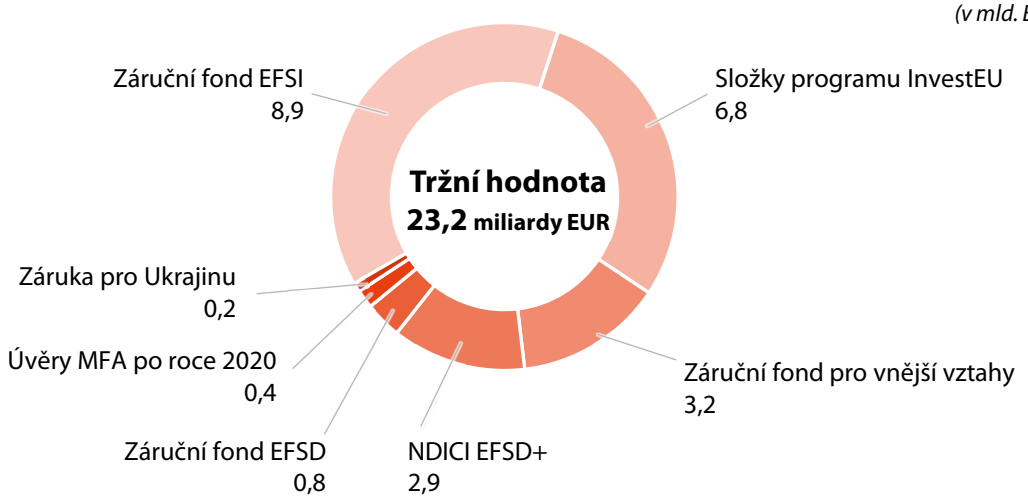

EFSI: Evropský fond pro strategické investice
NDICI: Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci
EFSD+: Evropský fond pro udržitelný rozvoj plus
EFSD: Evropský fond pro udržitelný rozvoj
MFA: Makrofinanční pomoc

Pozn.: 0,6 miliardy EUR z aktiv uvedených v rámci oddílů InvestEU je rozděleno do oddílů členských států (Česko, Finsko, Rumunsko, Malta, Bulharsko, Řecko), které jsou financovány samostatně z národních nebo regionálních příspěvků.

Zdroj: EÚD na základě konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

2.64. Cílem Komise při řízení společného rezervního fondu je přinejmenším chránit vložený kapitál (zachování kapitálu)[68]. Po kladné výkonnosti v roce 2024 ve výši 0,8 miliardy EUR se poprvé od vzniku fondu v roce 2021 dostala do kladných hodnot také kumulativní (nerealizovaná) finanční výkonnost portfolia (1,4 %, tj. 0,3 miliardy EUR).

2.65. Komise může z tohoto fondu čerpat prostředky, které jsou nezbytné k vyplacení čerpaných rozpočtových záruk souvisejících s operacemi v zemích EU i mimo EU a ke krytí nesplácených úvěrů zemí mimo EU, a teprve pak začít využívat prostředky z rozpočtu EU. U makrofinanční pomoci a úvěrů Euratomu k nesplácení prozatím nikdy nedošlo, nicméně na konci roku 2023 činilo kumulativní čisté čerpání prostředků souvisejících s nesplácením u operací a se snížením hodnoty kapitálových investic v rámci rozpočtových záruk 1,2 miliardy EUR, z čehož 0,9 miliardy EUR se týkalo ELM[69], pro nějž je tvorba rezerv součástí oddílu Záruční fond pro vnější vztahy.

[68] COM(2024) 180, část 2.

[69] Návrh souhrnného rozpočtu Evropské unie na rok 2025 – pracovní dokument, část XI, s. 67.

Inflace v EU klesá ke 2 %, což omezuje její další nepříznivý dopad na stávající VFR

2.66. Nařízení o VFR stanoví maximální roční stropy (prostředky na závazky a na platby) v cenách roku 2018[70]. Úprava na běžné ceny se v ročním rozpočtu EU provádí ročním pevně stanoveným 2% zvýšením (deflátorem). Kupní síla rozpočtu EU se snižuje (nebo zvyšuje) o rozdíl mezi tímto pevným deflátorem a průměrnou mírou inflace.

2.67. V roce 2022 se průměrná inflace v EU výrazně zvýšila na 9,2 %. Následně klesla v roce 2023 na 6,4 %[71] a v roce 2024 na 2,6 %[72], viz ***obrázek 2.27***. Komise předpokládá další její pokles v roce 2025 na 2,3 % a v roce 2026 na 1,9 %[73].
Pro eurozónu Komise předpokládá průměrnou inflaci v roce 2025 ve výši 2,1 % a v roce 2026 ve výši 1,7 %[74]. To obecně odpovídá nynějším prognózám Evropské centrální banky pro eurozónu ve výši 2,0 % v roce 2025 a 1,6 % v roce 2026[75].

---

70 Příloha I nařízení (EU, Euratom) 2020/2093.

71 Eurostat – Harmonizovaný index spotřebitelských cen – míra inflace.

72 Evropská hospodářská prognóza – jaro 2025.

73 Tamtéž.

74 Tamtéž.

75 Makroekonomické projekce Evropské centrální banky k červnu 2025.

Obrázek 2.27 – Roční průměrná míra inflace v EU a eurozóně (2012–2027)

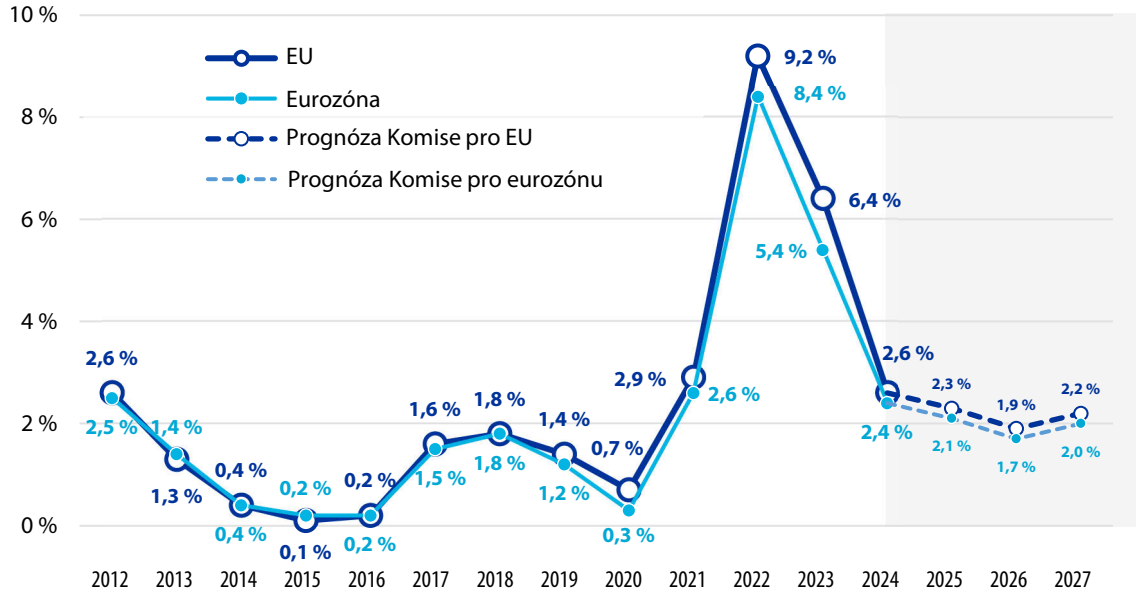

Zdroj: EÚD na základě údajů Eurostatu a Evropské hospodářské prognózy Komise – jaro 2025 a pro rok 2027 na základě údajů MMF týkajících se míry inflace a průměrných spotřebitelských cen.

2.68. Inflační otřesy, k nimž došlo v letech 2022 a 2023, tento 2% roční deflátor používaný Komisí výrazně překročily, což mělo negativní dopad na kupní sílu rozpočtu EU. Vzhledem k inflačním výhledům vypracovaným Komisí[76] a MMF[77] odhadujeme, že rozpočet EU by do konce roku 2027 mohl ztratit přibližně 13,9 procentních bodů své kupní síly, viz ***obrázek 2.28***. Náš odhad zohledňuje jak nedávnou, tak i předpokládanou míru inflace, které obě klesají ke 2 %.

[76] Evropská hospodářská prognóza – jaro 2025.

[77] MMF – míra inflace, průměrné spotřebitelské ceny.

Obrázek 2.28 – Změny kupní síly rozpočtu EU (2019–2027)

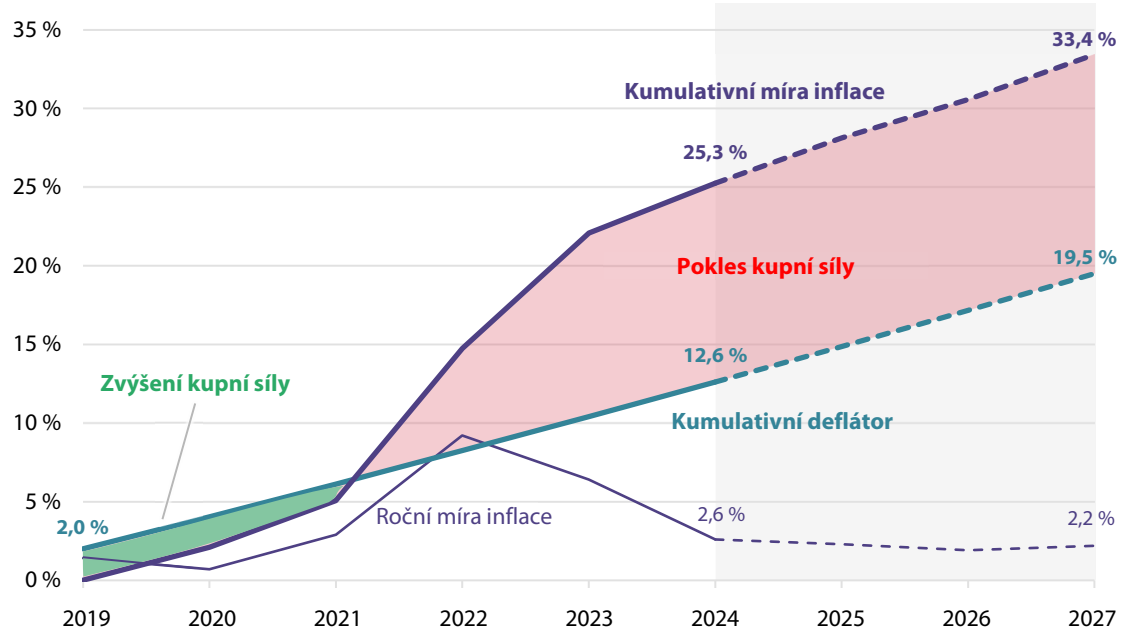

Pozn.: na základě hodnot z roku 2018.

Zdroj: EÚD na základě údajů Eurostatu a Evropské hospodářské prognózy Komise – jaro 2025 a pro rok 2027 na základě údajů MMF týkajících se míry inflace a průměrných spotřebitelských cen.

2.69. Pevně stanovený 2% roční deflátor poskytuje jednoduchý a předvídatelný rámec pro rozpočtové plánování během celého VFR. Až do konce roku 2021 byl obecně v souladu s historickým vývojem úrovní cen[78]. Pevný deflátor však neumožňuje přizpůsobit rozpočet EU neočekávaným hospodářským podmínkám, zejména prudkému nárůstu inflace. Navíc rozsah dopadu inflace není ve všech členských státech EU stejný, viz ***obrázek 2.29***.

[78] *The impact of inflation on the EU budget*, listopad 2022.

Obrázek 2.29 – Očekávaná kumulativní míra inflace podle členských států v období 2019–2027

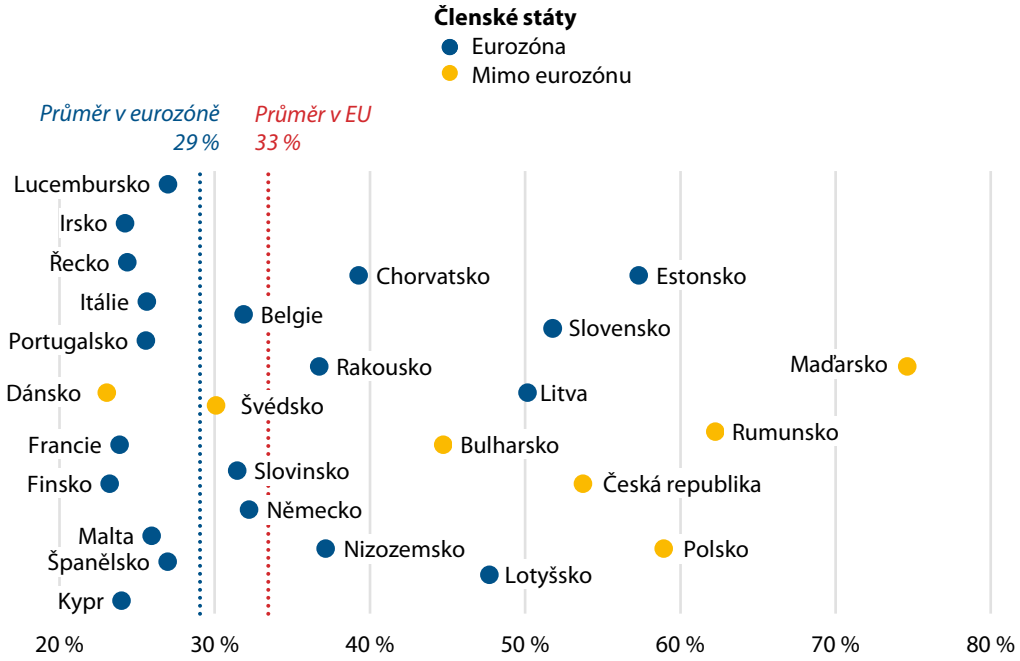

Zdroj: EÚD na základě údajů Eurostatu a Evropské hospodářské prognózy Komise – jaro 2025 a pro rok 2027 na základě údajů MMF týkajících se míry inflace a průměrných spotřebitelských cen.

Závěry a doporučení

Závěry

2.70. V roce 2024 byly z ročního rozpočtu EU využity téměř všechny prostředky na závazky a platby. Vlivem NGEU byly celkové platby v roce 2024 vyšší než celkové závazky. Čerpání prostředků z ESI fondů na období 2014–2020 dosáhlo 97 %, zatímco celkové platby z fondů ve sdíleném řízení podle nařízení o společných ustanoveních představovaly pouze 7 % částky těchto fondů ve VFR na období 2021–2027. Kumulativní rozdíl v čerpání prostředků z fondů politiky soudržnosti (EFRR, FS a ESF+), které dohromady představují více než 90 % těchto prostředků, odpovídá zpoždění při provádění o více než jeden rok ve srovnání s VFR na období 2014–2020.
Viz body ***2.2***–***2.19***.

2.71. Roční platby grantů z Nástroje pro oživení a odolnost v roce 2024 v celkové výši 55,9 miliardy EUR představovaly polovinu částky, kterou Komise očekávala v červnu 2023 (96 miliard EUR). V prosinci 2024 však 15 členských států předložilo žádosti o platbu v celkové výši 58,5 miliardy EUR. Ze závazků na granty z Nástroje pro oživení a odolnost ve výši 358,9 miliardy EUR bylo do konce roku 2024 vyplaceno 197,5 miliardy EUR (55 %), takže do konce roku 2026 by mělo být vyplaceno 161,4 miliardy EUR (45 %). Roční platby související s navýšením NGEU u stávajícího VFR dosáhly v roce 2024 výše 24,6 miliardy EUR, což oproti předchozím letům představuje významný nárůst, a celková částka na konci roku 2024 se tak zvýšila na 66,9 miliardy EUR (81 %). Viz body ***2.20***–***2.25***.

2.72. Na konci roku 2024 činily celkové zbývající závazky včetně financování grantů NGEU celkem 507,4 miliardy EUR. Oproti loňské rekordní výši 543 miliard EUR to sice představuje pokles, ale oproti odhadu Komise z června 2024 je to stále o 33,5 miliardy EUR více. Viz body ***2.26***–***2.28***.

2.73. Riziko, že přidělení prostředků na závazky budou zrušena, se v roce 2024 zvýšilo a prognózy na období 2025–2027 vzrostly na 8,8 miliardy EUR. Nedojde-li k výrazně rychlejšímu provádění fondů ze strany členských států, rizikové částky budou nadále růst. Viz body ***2.29***–***2.31***.

2.74. Na konci roku 2024 činily platby grantů členským státům z Nástroje pro oživení a odolnost celkem 197,5 miliardy EUR (55 %). Skutečnost, že milníky a cíle jsou zejména u investic soustředěny do pozdější fáze prováděcího období Nástroje pro oživení a odolnost, však pro včasné a plné čerpání představuje riziko.
Viz body ***2.32***–***2.33***.

2.75. Celkové úrokové výdaje související s NGEU by se ve stávajícím VFR mohly pohybovat v rozmezí 29–30,4 miliard EUR, což je přibližně dvojnásobek původní prognózy Komise ve výši 14,9 miliardy EUR. Očekává se, že výpůjčky EU, související i nesouvisející s NGEU, se do konce stávajícího VFR výrazně zvýší a většina splátek bude odložena do budoucích VFR. Aby byla u budoucích VFR zajištěna udržitelnost, bude nutné zohlednit rostoucí zátěž spojenou s výpůjčními závazky, dostupnost přiměřených záruk a potřebu zajistit dostatečné zdroje pro provádění programů EU. Bez ohledu na velikost budoucích VFR by splátkový kalendář výpůjček na nevratnou podporu v rámci NGEU mohl ovlivnit celkové prostředky na platby budoucích VFR. Viz body ***2.34***–***2.50***.

2.76. EU a její členské státy uvolnily od začátku ruské útočné války do konce roku 2024 na podporu Ukrajiny a jejího lidu více než 130 miliard EUR. Z této částky vyplatila EU 42,1 miliardy EUR ve formě úvěrů, přičemž zbývá vyplatit dalších 38 miliard EUR. Viz body ***2.51***–***2.56***.

2.77. Expozice rozpočtu EU z rozpočtových záruk a podmíněných závazků EU se zvýšila z 298 miliard EUR v roce 2023 na 342 miliard EUR v roce 2024 a očekává se, že do roku 2027 se dále zvýší na 567 miliard EUR. Na konci roku 2024 bylo poskytnuto, avšak ještě nevyplaceno dalších 182 miliard EUR ve formě půjček z Nástroje pro oživení a odolnost, viz ***obrázek 2.25***. V roce 2024 se kumulativní finanční výkonnost společného rezervního fondu dostala poprvé od jeho vzniku do kladných hodnot. K 31. prosinci 2024 činila tržní hodnota aktiv společného rezervního fondu 23,2 miliardy EUR. Viz body ***2.57***–***2.65***.

2.78. Inflační otřesy v letech 2022 a 2023 sice oslabily kupní sílu rozpočtu EU, situace se však do jisté míry stabilizovala a nedávná i předpokládaná míra inflace se blíží ke 2 %. Viz body ***2.66***–***2.69***.

Doporučení

Doporučení 2.1 – Zajistit, aby splácení nástroje NGEU zohledňovalo provádění programů EU

Komise by k výpůjčkám nevratné podpory NGEU měla navrhnout a zavést vhodné splátkové kalendáře, v nichž zohlední provádění stávajících a budoucích programů EU.

Cílové datum provedení: do konce roku 2026.

Kapitola 3

Rozpočet EU a dosahování výsledků

Obsah

	Body
Úvod	3.1.
Část 1 – Výsledky našich auditů výkonnosti: hlavní sdělení	3.2.–3.40.
Úvod	3.2.–3.7.
Reakce EU na oživení po krizi	3.8.–3.11.
Zvýšení hospodářské konkurenceschopnosti EU ve prospěch všech občanů	3.12.–3.18.
Odolnost vůči hrozbám pro bezpečnost EU a dodržování evropských hodnot svobody, demokracie a právního státu	3.19.–3.25.
Změna klimatu, životní prostředí a přírodní zdroje	3.26.–3.32.
Fiskální politiky a veřejné finance v EU	3.33.–3.38.
Hlavní institucionální zúčastněné strany	3.39.–3.40.
Evropský parlament	3.39.
Rada Evropské unie	3.40.
Část 2 – Výkonnost *programů* v rámci okruhu 1 víceletého finančního rámce	3.41.–3.85.
Úvod	3.41.–3.42.
Rozsah a koncepce	3.43.
Rámec pro podávání zpráv o výkonnosti byl stabilní a generoval informace v souladu s pokyny	3.44.–3.46.
Koncepce ukazatelů výkonnosti se zlepšila, ale stále existují nedostatky ve sledovatelnosti vykázaných výsledků	3.47.–3.62.
Ukazatele výkonnosti jsou v současném období víceletého finančního rámce lépe koncipovány, s určitými výjimkami	3.47.–3.52.
Sledovatelnost vykázaných výsledků není dostatečná	3.53.–3.62.
Existovala jasná metodika pro posuzování pokroku při plnění cílů klíčových ukazatelů výkonnosti, ale hodnocení bylo optimistické	3.63.–3.77.

Domníváme se, že pokrok při dosahování cílů klíčových ukazatelů výkonnosti je menší, než uvádí posouzení Komise 3.63.–3.68.

Stávající programy jsou většinou na dobré cestě k dosažení cílů, zatímco programy z předchozího období splnily své cíle částečně 3.69.–3.77.

Závěry a doporučení 3.78.–3.85.

Část 3 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zprávě o výkonnosti rozpočtu EU – stav ke konci roku 2021 3.86.–3.89.

Přílohy

Příloha 3.1 – Projednání zvláštních zpráv ve výborech Evropského parlamentu

Příloha 3.2 – Příklady včasných opatření, která Komise provedla v návaznosti na doporučení uvedená ve zvláštních zprávách EÚD z roku 2024

Příloha 3.3 – Okruh 1 VFR – Jednotný trh, inovace a digitální agenda na období 2021–2027 (v prostředcích na závazky)

Příloha 3.4 – Řídící a prováděcí struktura programů

Příloha 3.5 – Stav klíčových ukazatelů výkonnosti k 31. 12. 2023 na základě hodnocení EÚD

Příloha 3.6 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení ke zprávě Evropského účetního dvora o výkonnosti rozpočtu EU – stav ke konci roku 2021

Úvod

3.1. V letošním roce se naše kapitola o *výkonnosti* týká těchto témat:

- část 1 – *výsledky* a hlavní sdělení z našich zvláštních zpráv o výkonnosti za rok 2024, jakož i související informace od Komise a rozpočtových a legislativních orgánů (Evropského parlamentu a Rady);
- část 2 – analýza vykazování informací o výkonnosti Komisí v její výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023, pro okruh 1 *víceletého finančního rámce* (VFR) „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“;
- část 3 – provádění doporučení, která jsme předložili v naší zprávě o výkonnosti rozpočtu EU za rok 2021.

Část 1 – Výsledky našich auditů výkonnosti: hlavní sdělení

Úvod

3.2. Ve zvláštních zprávách se zabýváme tím, nakolik jsou při plnění rozpočtu EU uplatňovány zásady *řádného finančního řízení*[1]. Zaměřujeme se přitom na hlavní cíle v oblasti výkonnosti a *souladu* s *předpisy*. V roce 2024 jsme zveřejnili 28 zvláštních zpráv, které se zabývají řadou výzev, jimž EU čelí v souvislosti různými výdajovými oblastmi a politikami.

3.3. Naše auditní činnost se zaměřovala na níže uvedené strategické oblasti, které v souladu s naší strategií na období 2021–2025 považujeme za priority:

- reakce EU na oživení po krizi,
- zvýšení hospodářské konkurenceschopnosti EU ve prospěch všech občanů,
- odolnost vůči hrozbám pro bezpečnost EU a dodržování evropských hodnot svobody, demokracie a právního státu,
- změna klimatu, životní prostředí a přírodní zdroje,
- fiskální politiky a veřejné finance v EU.

3.4. Na ***obrázku 3.1*** uvádíme přehled všech zvláštních zpráv, které jsme zveřejnili v roce 2024 v rozdělení podle strategických oblastí.

[1] Článek 33 finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Unie, září 2024.

Obrázek 3.1 – Strategické oblasti EÚD, o nichž pojednávaly zvláštní zprávy vydané v roce 2024

Reakce EU na oživení po krizi	▪ ZZ 12/2024: Reakce EU na pandemii onemocnění COVID-19 ▪ ZZ 13/2024: *Čerpání* finančních prostředků z *Nástroje pro oživení a odolnost* ▪ ZZ 25/2024: Digitalizace zdravotní péče
Konkurence-schopnost	▪ ZZ 04/2024: Dosažení cílů EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu ▪ ZZ 08/2024: Ambice EU v oblasti umělé inteligence ▪ ZZ 10/2024: Uznávání odborných kvalifikací v EU ▪ ZZ 11/2024: Průmyslová politika EU v oblasti obnovitelného vodíku ▪ ZZ 21/2024: Státní podpora v době krize ▪ ZZ 23/2024: Označování potravin v EU
Odolnost a evropské hodnoty	▪ ZZ 02/2024: Koordinační úloha Evropské služby pro vnější činnost ▪ ZZ 03/2024: Právní stát v EU ▪ ZZ 05/2024: Rejstřík transparentnosti EU ▪ ZZ 06/2024: Nástroj pro uprchlíky v Turecku ▪ ZZ 17/2024: *Svěřenský fond EU* pro Afriku ▪ ZZ 18/2024: Finanční podpora EU v oblasti zdravotních systémů ve vybraných partnerských zemích ▪ ZZ 26/2024: Integrace státních příslušníků třetích zemí v EU ▪ ZZ 28/2024: Prosazování práva EU
Změna klimatu, životní prostředí a přírodní zdroje	▪ ZZ 01/2024: Snižování emisí oxidu uhličitého z osobních automobilů ▪ ZZ 09/2024: Bezpečnost dodávek plynu v EU ▪ ZZ 14/2024: Ekologická transformace ▪ ZZ 15/2024: Přizpůsobování se změně klimatu v EU ▪ ZZ 19/2024: Ekologické zemědělství v EU ▪ ZZ 20/2024: Plány společné zemědělské politiky
Fiskální politiky a veřejné finance	▪ ZZ 07/2024: Systémy Komise pro zpětné získání neoprávněných výdajů EU ▪ ZZ 16/2024: Příjmy EU z nerecyklovaných plastových obalových odpadů ▪ ZZ 22/2024: Dvojí financování z rozpočtu EU ▪ ZZ 24/2024: Veřejná služba EU ▪ ZZ 27/2024: Boj proti škodlivým daňovým režimům a vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany podniků

Zdroj: EÚD.

3.5. Kontrolované subjekty mají právo reagovat na naše připomínky[2]. Jejich odpovědi, v nichž je rovněž uvedeno, zda naše doporučení přijímají, či nepřijímají, zveřejňujeme společně se zvláštními zprávami. Naše zvláštní zprávy z roku 2024 obsahovaly 230 doporučení (v roce 2023 jich bylo 220) k široké škále témat. Subjekty, které jsme kontrolovali, zcela přijaly 69 % našich doporučení, částečně bylo přijato 17 % doporučení (viz ***obrázek 3.2***). Téměř polovina doporučení, která nebyla přijata, byla soustředěna ve třech[3] zvláštních zprávách.

Obrázek 3.2 – Přijetí doporučení z našich zvláštních zpráv z roku 2024 kontrolovanými subjekty ve srovnání s rokem 2023

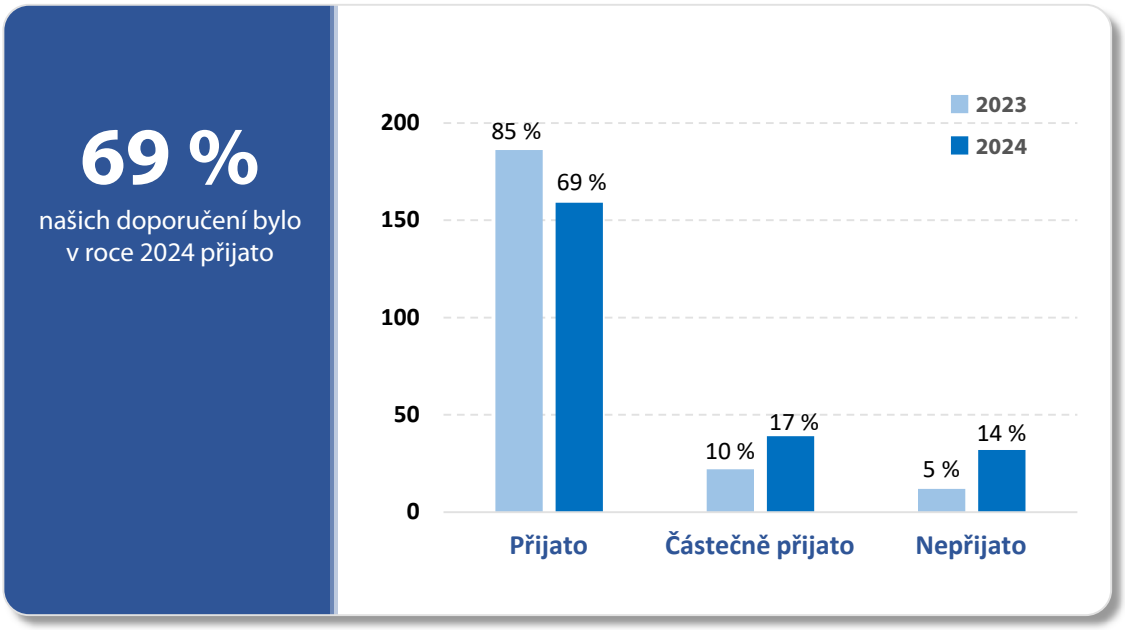

Zdroj: EÚD.

3.6. Většina našich doporučení byla adresována Evropské komisi (viz ***obrázek 3.3***).

[2] Tamtéž, článek 265.

[3] Zvláštní zprávy: 05/2024, 08/2024 a 22/2024.

Obrázek 3.3 – Rozdělení doporučení podle kontrolovaných subjektů

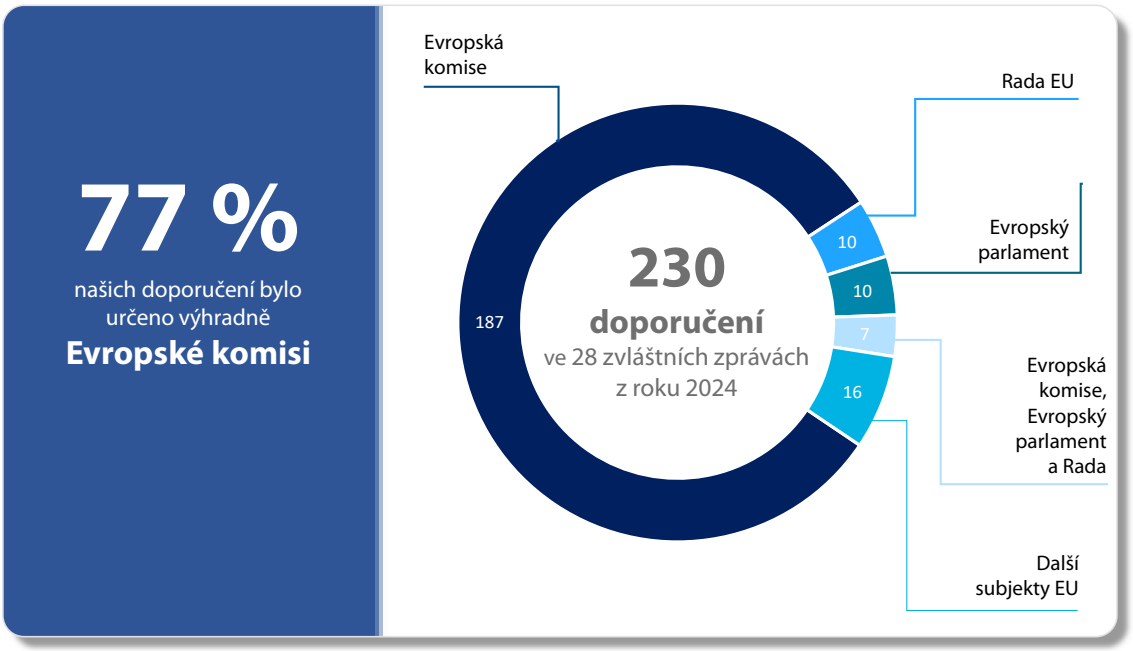

Zdroj: EÚD.

3.7. V následujících bodech uvádíme hlavní sdělení našich zvláštních zpráv, které jsme rozdělili podle jednotlivých strategických oblastí. Tato sdělení doplňujeme o přehled odkazů na naše zvláštní zprávy ze strany Rady a ze strany Evropského parlamentu v jeho usnesení o udělení *absolutoria*. Odkazujeme rovněž na projednávání zvláštních zpráv ve výborech Evropského parlamentu až do konce května (viz ***příloha 3.1***) a uvádíme příklady prvních opatření, která Komise přijala (viz ***příloha 3.2***). Tyto informace uvádíme jako doplnění k odpovědím Komise na naše zvláštní zprávy vyjadřujícím její postoj. Pravidelná následná kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, kterou provádíme po třech letech, není těmito informacemi nijak dotčena.

Reakce EU na oživení po krizi

3.8. V roce 2024 jsme vydali tři zvláštní zprávy věnované tématům spadajícím do této strategické oblasti (viz ***obrázek 3.4***).

Obrázek 3.4 – Zvláštní zprávy zveřejněné v roce 2024 týkající se strategické oblasti reakce EU na oživení po krizi

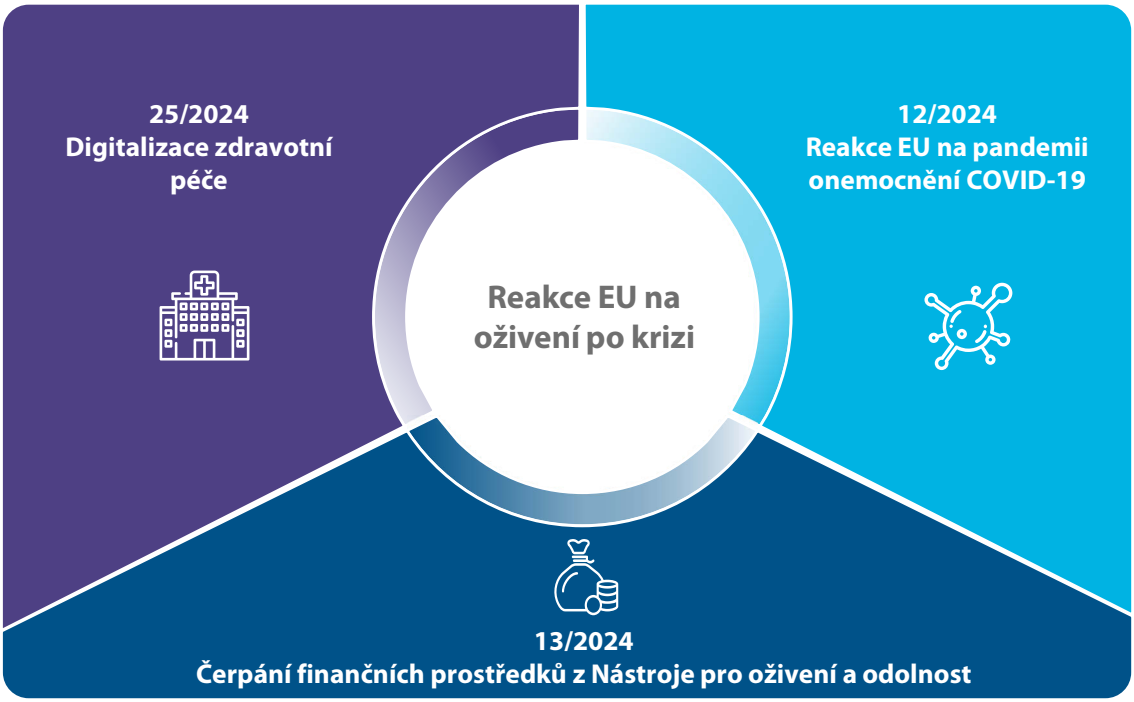

Zdroj: EÚD.

3.9. V reakci EU na **pandemii onemocnění COVID-19** hrály společně s Evropskou komisí důležitou úlohu dvě agentury EU působící v oblasti veřejného zdraví: Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí a Evropská agentura pro léčivé přípravky. Dospěli jsme k závěru[4], že i když tyto agentury nebyly na vleklou pandemii plně připraveny, zvládly ji obecně dobře. Zjistili jsme rovněž, že Komise a agentury využívají poznatky, které získaly v době pandemie.

3.10. Pandemie onemocnění COVID-19 zdůraznila význam **digitalizace zdravotní péče**. Zjistili jsme[5], že Komise účinně podporovala členské státy při digitalizaci jejich systémů zdravotní péče. Po pandemii byl politický rámec EU posílen a Komise poskytla členským státům pokyny ohledně fondů EU a zároveň monitorovala pokrok. Členské státy se nicméně potýkaly s překážkami, které jim bránily čerpat prostředky z fondů EU, a ani Komise, ani většina členských států nemají ucelený přehled o tom, jak byly tyto fondy využity.

[4] Zvláštní zpráva 12/2024.

[5] Zvláštní zpráva 25/2024.

3.11. Pokud jde o čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, dospěli jsme k závěru[6], že pokračuje se zpožděním. I když Komise a členské státy na toto zpoždění reagovaly, rizika pro dokončení opatření, a tudíž pro dosažení cílů nástroje přetrvávají.

Zvýšení hospodářské konkurenceschopnosti EU ve prospěch všech občanů

3.12. V roce 2024 jsme vydali šest zvláštních zpráv věnovaných tématům spadajícím do této strategické oblasti (viz ***obrázek 3.5***).

Obrázek 3.5 – Zvláštní zprávy zveřejněné v roce 2024 týkající se strategické oblasti hospodářská konkurenceschopnost EU

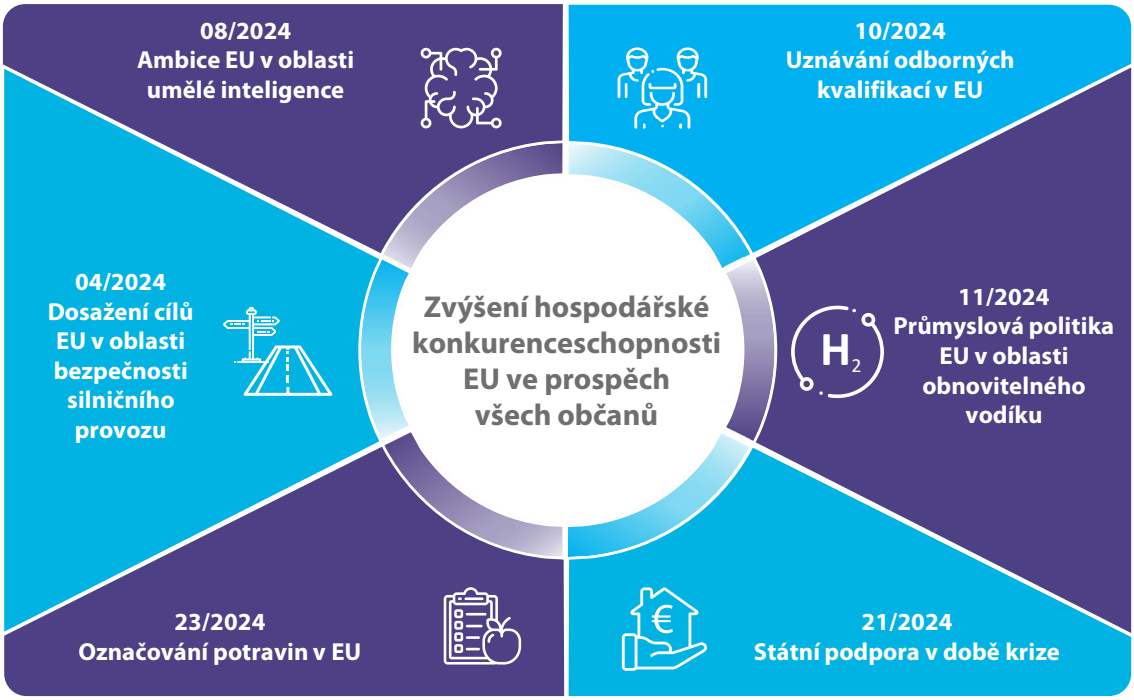

Zdroj: EÚD.

[6] Zvláštní zpráva 13/2024.

3.13. V oblasti **bezpečnosti silničního provozu** jsme zjistili[7], že Komise v rámci své koordinační úlohy zavedla přístup bezpečného systému EU s ambiciózními cíli snížit do roku 2030 počet úmrtí a vážných zranění na silnicích na polovinu a do roku 2050 se přiblížit nule. Dále jsme dospěli k závěru, že monitorování pokroku členských států je pro Komisi náročné. Zjistili jsme také nedostatky v opatřeních Komise a ve výběru spolufinancovaných projektů. Při stávající míře pokroku bez dalšího úsilí na straně EU a členských států není dosažení těchto ambiciózních cílů pravděpodobné.

3.14. Ačkoli se opatření Komise týkala klíčových rozměrů, které jsou důležité pro rozvoj ekosystému EU pro **umělou inteligenci** (AI), zjistili jsme[8], že do doby provádění auditu měla tato opatření omezený účinek a neurychlila investice do umělé inteligence usilujících o to, aby EU udržela krok s globálními lídry. Opatření Komise a členských států dále nebyla účinně koordinována, neboť Komisi chyběly potřebné nástroje řízení a také informace.

3.15. Dospěli jsme k závěru[9], že uznávání **odborných kvalifikací** v EU je základním, avšak málo používaným mechanismem pro uplatňování práva občanů vykonávat povolání v jiném členském státě. Uplatňování související směrnice EU o uznávání odborných kvalifikací stále vykazovalo nedostatky a informace poskytované občanům nebyly vždy spolehlivé. Orgány členských států nezačlenily do postupu uznávání odborných kvalifikací výstražný mechanismus.

3.16. Komise vytyčila směr pro vytvoření trhu s **obnovitelným vodíkem** v EU ve své vodíkové strategii a *plánu REPowerEU* s finančním prostředky ve výši 18,8 miliardy EU na období 2021–2027. Dospěli jsme k závěru[10], že Komise byla při vytváření nezbytných podmínek pro vznikající trh s vodíkem a pro související hodnotový řetězec částečně úspěšná. Právní rámec byl z větší části přijat, ale problémy přetrvávají, např. přijímání budoucích strategických rozhodnutí o tom, jak postupovat vpřed, aniž by docházelo ke vzniku nových strategických závislostí.

---

[7] Zvláštní zpráva 04/2024.

[8] Zvláštní zpráva 08/2024.

[9] Zvláštní zpráva 10/2024.

[10] Zvláštní zpráva 11/2024.

3.17. V návaznosti na narušení ekonomiky způsobené pandemií COVID-19 a útočnou válkou Ruska proti Ukrajině jsme zjistili[11], že Komise rychle reagovala na potřeby členských států v oblasti **státní podpory**, avšak v monitorování podpory a jednotnosti pravidel byly nedostatky.

3.18. Zjistili jsme[12], že **označování potravin** v EU může pomoci spotřebitelům přijímat lépe informovaná rozhodnutí při nákupu potravin, existují však významné mezery v právním rámci EU a slabé stránky v oblasti monitorování, podávání zpráv, kontrolních systémů a sankcí. Spotřebitelé se tak mohou setkávat s etiketami, jež mohou být matoucí nebo zavádějící nebo kterým ne vždy rozumí.

Odolnost vůči hrozbám pro bezpečnost EU a dodržování evropských hodnot svobody, demokracie a právního státu

3.19. V roce 2024 jsme vydali osm zvláštních zpráv věnovaných tématům spadajícím do této strategické oblasti (viz ***obrázek 3.6***).

[11] Zvláštní zpráva 21/2024.

[12] Zvláštní zpráva 23/2024.

Obrázek 3.6 – Zvláštní zprávy zveřejněné v roce 2024 týkající se strategické oblasti odolnost a evropské hodnoty

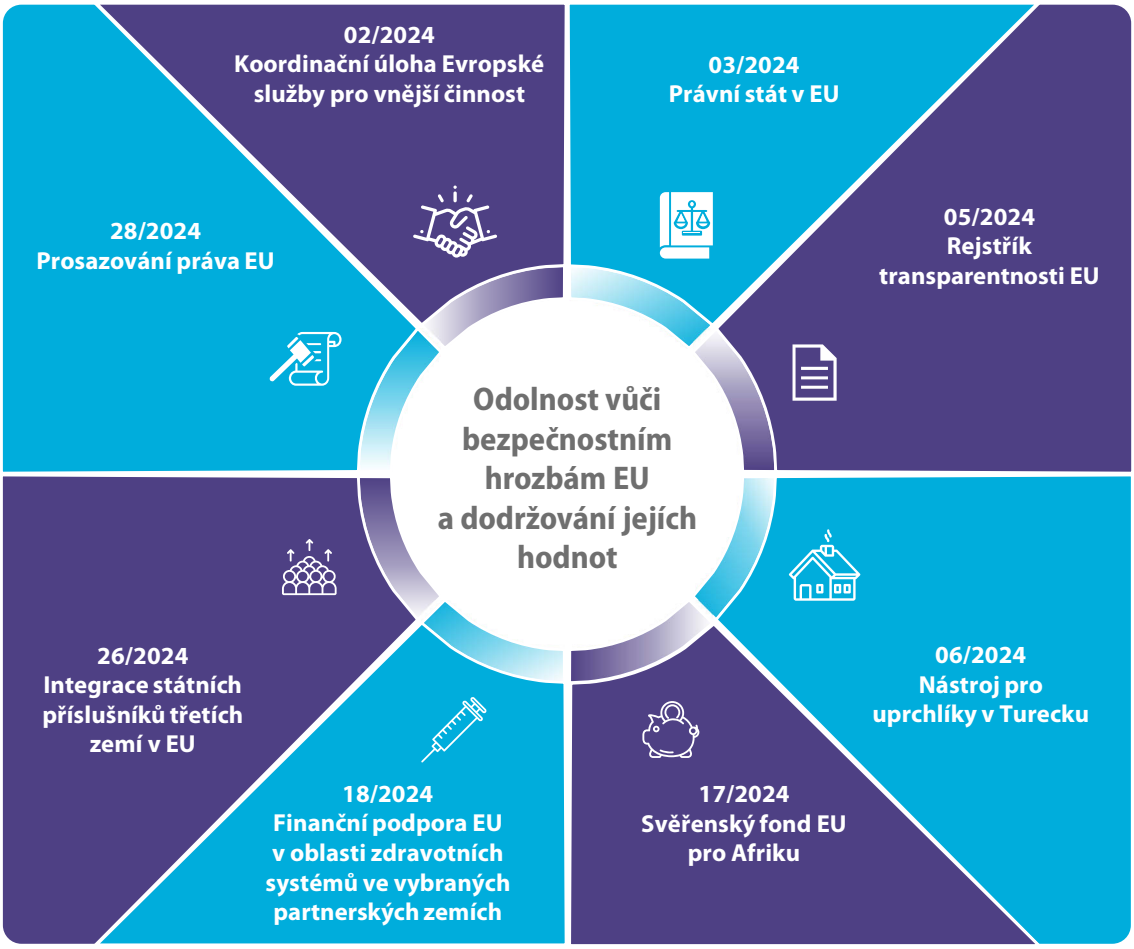

Zdroj: EÚD.

3.20. Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) je diplomatická služba Evropské unie. Zjistili jsme[13], že **koordinace ESVČ**, a to jak interně, tak s Komisí a Radou, byla většinou účinná, což jí umožnilo náležitě podporovat vysokou představitelku EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku při plnění jejího mandátu. Zjistili jsme však určité nedostatky v oblasti správy informací, personálního obsazení a podávání zpráv.

[13] Zvláštní zpráva 02/2024.

3.21. Dospěli jsme k závěru[14], že nařízení o *podmíněnosti* z roku 2020 spolu se specifickými ustanoveními Nástroje pro oživení a odolnost a nařízení o společných ustanoveních pro oblast politiky soudržnosti přináší zlepšení při ochraně finančních zájmů EU před porušováním zásad **právního státu** a že opatření, která byla dosud přijata v souvislosti s jednou zemí, byla v souladu s nařízením. V nařízení jsme ale identifikovali určité aspekty, které je obtížné uplatňovat, a také řadu rizik, která by *účinnost* přijatých opatření mohla výrazně omezit.

3.22. Dospěli jsme k závěru[15], že ačkoli Komise zlepšila svou správu s cílem odhalovat a napravovat **porušení práva EU**, uzavření případů nesplnění povinnosti stále trvá příliš dlouho.

3.23. Dospěli jsme k závěru[16], že interinstitucionální dohoda o **rejstříku transparentnosti** z roku 2021 obsahuje hlavní prvky, které jsou stanoveny mezinárodními zásadami pro rámec lobbingu, a že rejstřík transparentnosti poskytuje občanům užitečné informace, které jim umožňují lobbistické činnosti sledovat. Nedostatky a mezery v těchto informacích však snižují transparentnost lobbistických činností, které v těchto třech signatářských orgánech probíhají.

---

[14] Zvláštní zpráva 03/2024.

[15] Zvláštní zpráva 28/2024.

[16] Zvláštní zpráva 05/2024.

3.24. V oblasti migrace a podpory uprchlíků jsme zjistili následující skutečnosti.

- **Nástroj pro uprchlíky v Turecku** poskytoval v obtížné situaci relevantní podporu a Komise provedla naše předchozí doporučení, a tak řízení nástroje zlepšila. Nástroj by však mohl dosáhnout větší efektivnosti vynaložených prostředků a mít větší prokazatelný *dopad*[17].

- Projekty podporované z ***Nouzového svěřenského fondu Evropské unie pro Afriku*** vykázaly realizaci řady výsledků. Podpora z fondu se však stále dostatečně nezaměřuje na dohodnuté priority[18].

- Podpora z ***Azylového*, migračního a integračního fondu** hrála při integraci státních příslušníků třetích zemí v EU relevantní úlohu, ale její dopad dosud nelze prokázat[19].

3.25. EU poskytuje **finanční prostředky systémům zdravotní péče v partnerských zemích**. Dospěli jsme k závěru[20], že Komise přidělovala finanční prostředky podle svých obecných priorit. V metodice přidělování se však vyskytovaly nedostatky. Účinnost projektů omezovaly problémy v oblasti koordinace a udržitelnosti a monitorování neposkytovalo ucelenou představu o činnostech Komise v oblasti zdraví.

---

[17] Zvláštní zpráva 06/2024.

[18] Zvláštní zpráva 17/2024.

[19] Zvláštní zpráva 26/2024.

[20] Zvláštní zpráva 18/2024.

Změna klimatu, životní prostředí a přírodní zdroje

3.26. V roce 2024 jsme zveřejnili šest zvláštních zpráv věnovaných této strategické oblasti (viz ***obrázek 3.7***).

Obrázek 3.7 – Zvláštní zprávy zveřejněné v roce 2024 týkající se strategické oblasti změna klimatu, životní prostředí a přírodní zdroje

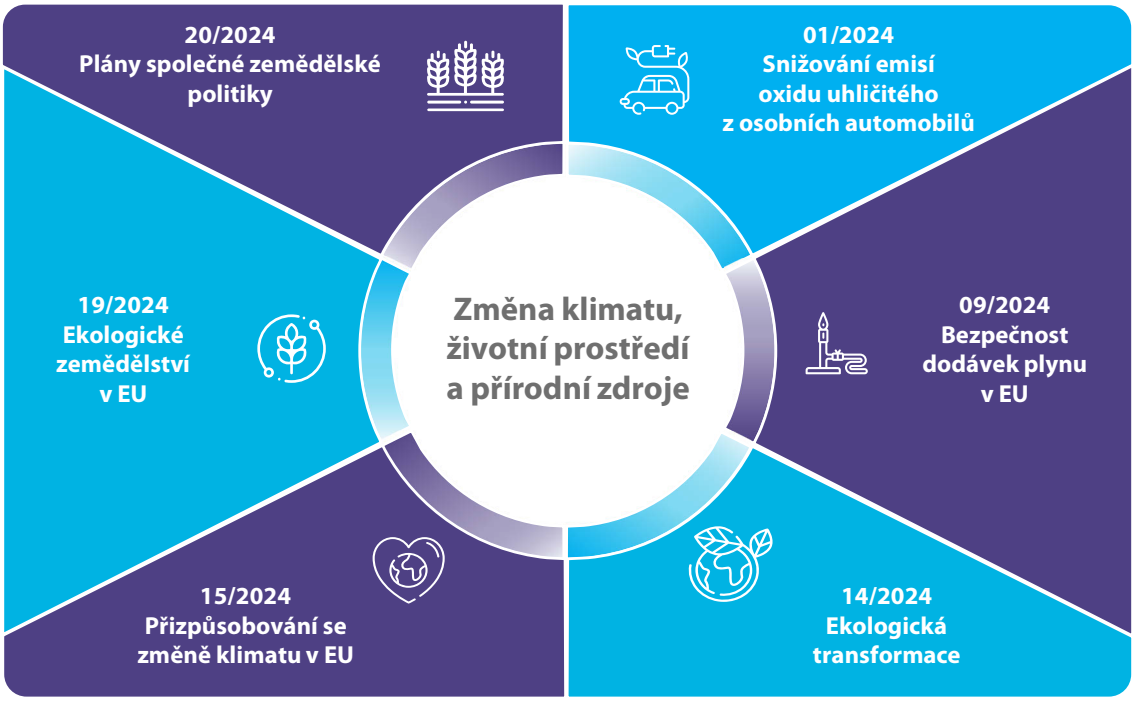

Zdroj: EÚD.

3.27. Od roku 2020, kdy začaly platit přísnější emisní cíle, se emise oxidu uhličitého (CO_2) z nových osobních automobilů začaly výrazně snižovat. Příčinou bylo zejména širší využívání elektrických vozidel. **Emise CO_2** z osobních automobilů se spalovacími motory se nesnížily. Dospěli jsme k závěru[21], že přestože Komise shromažďovala a ověřovala údaje o emisích CO_2 z osobních automobilů v souladu s nařízením, ohledně přesnosti údajů o emisích CO_2, které ve svých prohlášeních o shodě pro nové automobily uvádějí výrobci, neexistuje dostatečná jistota.

[21] Zvláštní zpráva 01/2024.

3.28. Útočná válka Ruska proti Ukrajině vyvolala v EU krizi **dodávek plynu** a krizi cenové dostupnosti. Rámec EU pro bezpečnost dodávek plynu byl podroben zkoušce. Zjistili jsme[22], že rámec řeší bezpečné dodávky plynu nerovnoměrně a že dopad opatření přijatých v reakci na zneužívání plynu jako zbraně ze strany Ruska není vždy zřejmý.

3.29. V oblasti **přizpůsobování se změně klimatu** jsme zjistili[23], že celkový rámec EU pro politiku přizpůsobení se změně klimatu je solidní, v jeho provádění jsou však nedostatky a mezery. Většina kontrolovaných projektů se zabývala riziky spojenými s klimatem účinně, některé však měly na rostoucí adaptační kapacitu malý nebo nulový dopad a několik projektů by mohlo vést k nevhodnému přizpůsobení.

3.30. V oblasti **ekologického zemědělství** jsme zjistili[24], že ve strategii EU týkající se ekologického zemědělství chybí důležité prvky, jakými jsou například vyčíslitelné cíle nebo způsob měření dosaženého pokroku. Finanční prostředky EU přidělené na ekologické zemědělství pomohly zvýšit plochu využívanou pro ekologickou produkci, ale environmentální ani tržní cíle nebyly dostatečně zohledněny.

3.31. V rámci Nástroje pro oživení a odolnost plánovaly členské státy vydat přibližně 275 miliard EUR na opatření v oblasti klimatu spadající pod pilíř **ekologické transformace**. Naše analýza[25] však odhalila v koncepci nástroje a v provádění opatření v oblasti ekologické transformace nedostatky. Zaznamenali jsme, že při sledování výdajů v oblasti klimatu se pracuje ve znační míře s aproximacemi a že některé koeficienty mohly vést k nadhodnocení.

3.32. Cílem nové *společné zemědělské politiky* (SZP) na období 2023–2027, která vychází z **plánů SZP** definovaných každým členským státem, je zvýšit ambice v oblasti životního prostředí a klimatu. Zjistili jsme[26], že plány nové SZP byly ekologičtější než v rámci předchozí SZP, ale neodpovídaly ambicím EU v oblasti klimatu a životního prostředí. Dále chyběly klíčové prvky pro hodnocení ekologické výkonnosti.

---

[22] Zvláštní zpráva 09/2024.

[23] Zvláštní zpráva 15/2024.

[24] Zvláštní zpráva 19/2024.

[25] Zvláštní zpráva 14/2024.

[26] Zvláštní zpráva 20/2024.

Fiskální politiky a veřejné finance v EU

3.33. V roce 2024 jsme vydali pět zvláštních zpráv věnovaných tématům spadajícím do této strategické oblasti (viz ***obrázek 3.8***).

Obrázek 3.8 – Zvláštní zprávy zveřejněné v roce 2024 týkající se strategické oblasti fiskální politika a veřejné finance

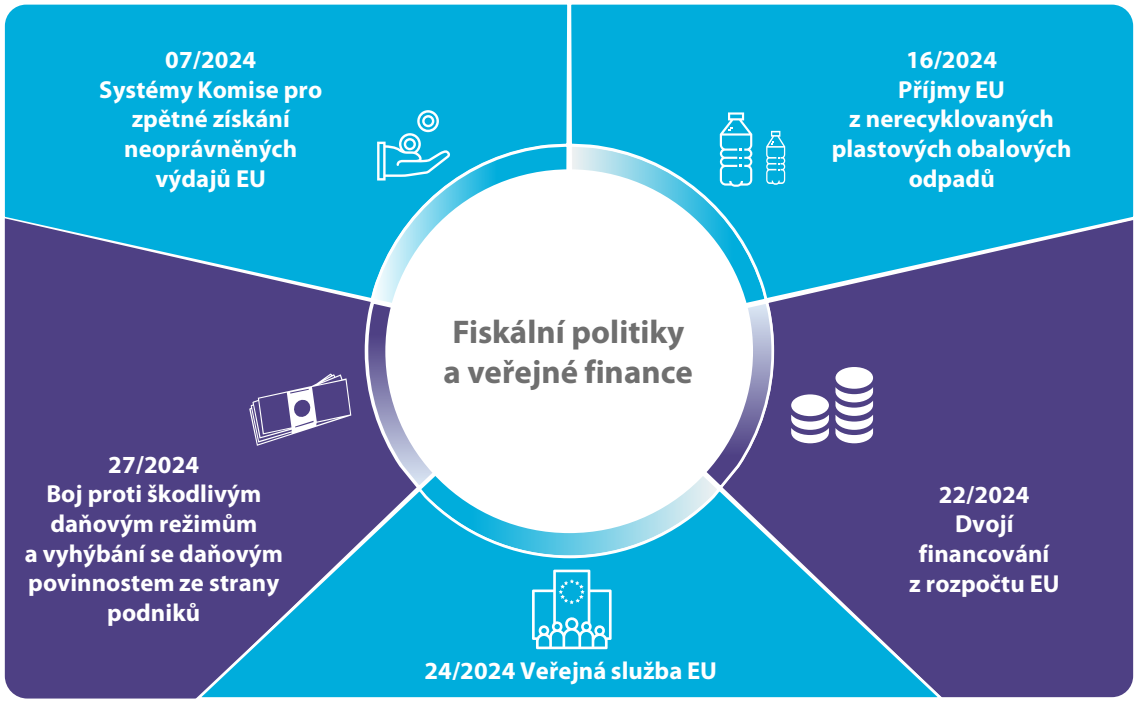

Zdroj: EÚD.

3.34. V oblasti **zpětného získávání neoprávněných výdajů** od příjemců prostředků EU jsme dospěli k závěru, že[27] Komise v rámci přímého a *nepřímého řízení* zajišťuje, aby byly neoprávněné výdaje vykazovány přesně a bez prodlení, jejich zpětné získání však trvá příliš dlouho. U *sdíleného řízení* je míra zpětného získání prostředků na úrovni *příjemců* u *Evropského zemědělského záručního fondu* (EZZF) obecně nižší než u přímého a nepřímého řízení. Od roku 2006 se nezlepšila a mezi členskými státy existují značné rozdíly v míře zpětně získaných částek i míře odpisů. Co se týče oblasti soudržnosti, Komise systémy členských států pro zpětné získávání prostředků nesleduje, protože neoprávněné výdaje jsou z výdajů vyjmuty a na rozpočet EU nemají vliv.

[27] Zvláštní zpráva 07/2024.

3.35. Posuzovali jsme zavedení nového ***vlastního zdroje z nerecyklovaných plastových obalových odpadů*** vyprodukovaných členskými státy. Dospěli jsme k závěru, že[28] členské státy nebyly na tento krok dostatečně připraveny a používané údaje nebyly dostatečně srovnatelné a spolehlivé.

3.36. Posuzovali jsme systémy Komise a členských států, které mají předcházet **dvojímu financování** z Nástroje pro oživení a odolnost na straně jedné a z fondů politiky soudržnosti a *Nástroje pro propojení Evropy* na straně druhé. Zjistili jsme, že[29] využívání finančních nástrojů založených na financování, které není spojeno s náklady, vede k vyššímu riziku dvojího financování.

3.37. S ohledem na stále náročnější okolnosti, s nimiž se EU potýká, jsme zjistili, že[30] orgány EU řešily nové priority přerozdělením **zaměstnanců veřejné služby EU** tam, kde tito byli nejvíce zapotřebí, a diverzifikovaly náborové kanály. Spoléhaly se více na zaměstnance se smlouvami na dobu určitou, i když to obnáší určitá rizika z hlediska kontinuity činnosti. Orgány mají potíže se získáváním pracovníků s určitými profily a nevyužívají všech možností flexibility ve svém **rámci zaměstnanosti**, pokud jde o výkonnost zaměstnanců a kariérní příležitosti.

3.38. Pokud jde o úsilí EU v **boji proti škodlivým daňovým režimům a vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany podniků**, zjistili jsme, že[31] v rámci své omezené pravomoci v oblasti přímého zdanění přijala EU právní rámec a používá podpůrné nástroje jako první obrannou linii v boji proti škodlivým daňovým praktikám. Odhalili jsme však nedostatky v tom, jak byla daná pravidla uplatňována, a rovněž jsme konstatovali, že chybí společný rámec pro monitorování výkonnosti, a to jak na úrovni členských států, tak EU.

---

[28] Zvláštní zpráva 16/2024.

[29] Zvláštní zpráva 22/2024.

[30] Zvláštní zpráva 24/2024.

[31] Zvláštní zpráva 27/2024.

Hlavní institucionální zúčastněné strany

Evropský parlament

3.39. Usnesení Evropského parlamentu o udělení absolutoria za rok 2023 určené Komisi, *výkonným agenturám* a *evropským rozvojovým fondům* odkazuje na 12[32] z našich 28 zpráv zveřejněných v roce 2024. Níže uvádíme několik příkladů.

- Parlament několikrát odkázal na naši zprávu[33] o rejstříku transparentnosti EU. Vyzval například Komisi, aby zavedla nezbytné prostředky zajišťující, aby všichni zástupci zájmových skupin, kteří oslovují orgány EU, byli zapsáni v rejstříku transparentnosti. Komise byla rovněž vyzvána, aby navrhla změnu přílohy II interinstitucionální dohody ze dne 20. května 2021 tak, aby vyžadovala, aby zástupci zájmových skupin zapisovali své finanční podporovatele do rejstříku transparentnosti EU, i když v rejstříku uvedou, že zastupují pouze zájmy svých vlastních členů.

- Pokud jde o naši zprávu[34] o systémech Komise pro zpětné získávání neoprávněných výdajů EU, Parlament vyzval Komisi, aby upřednostnila výběr finančních prostředků, u nichž již uplynula splatnost *inkasních příkazů*, a aby průběžně informovala Výbor pro rozpočtovou kontrolu o dosaženém pokroku.

---

[32] Zvláštní zprávy: 03/2024, 05/2024, 07/2024, 13/2024, 14/2024, 15/2024, 16/2024, 17/2024, 18/2024, 19/2024, 20/2024 a 22/2024.

[33] Zvláštní zpráva 05/2024.

[34] Zvláštní zpráva 07/2024.

- Pokud jde o naši zprávu[35] o čerpání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, Parlament naléhavě vyzval Komisi, aby v případě potřeby přijala rozhodná a rychlá opatření, včetně uložení *finančních oprav*, a aby plně využila ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, pokud v kontrolních systémech členských států budou přetrvávat nedostatky.

- Pokud jde o naši zprávu[36] o dvojím financování z rozpočtu EU, Parlament se domnívá, že aby byly dodrženy zásady *adicionality* a doplňkovosti a současně se zabránilo riziku dvojího financování, opatření, která již byla zahrnuta v jiných vnitrostátních plánech využívajících finanční prostředky EU (např. soudržnost, zemědělství atd.), by buďto neměla být zahrnuta do plánů pro oživení a odolnost, nebo by měla být podrobněji popsána, i když v souvislosti s nimi nevznikají žádné náklady. Parlament dále naléhavě vyzval Komisi, aby byla v souvislosti s odhalováním možných případů dvojího financování i nadále ostražitá a proaktivní.

Rada Evropské unie

3.40. Do konce května 2025 vypracovala Rada závěry k 17 zvláštním zprávám z 28 zvláštních zpráv vydaných v roce 2024. Celkově tyto závěry podpořily naše doporučení a obsahovaly další připomínky, z nichž některé jsou podrobněji popsány níže.

- V návaznosti na naši zprávu[37] o snižování emisí oxidu uhličitého z osobních automobilů Rada vyzvala Komisi, aby společně se schvalovacími orgány členských států v rámci fóra pro výměnu informací o prosazování vypracovala a využívala harmonizované elektronické certifikáty schválení typu, kde jsou údaje strukturovány.

- Pokud jde o naši zprávu[38] o svěřenském fondu EU pro Afriku, Rada vyzvala Komisi, aby vypracovala udržitelné přístupy pro větší soudržnost mezi rozvojovou a migrační politikou. Jejich součástí by mělo být udržitelné řešení základních příčin nelegální migrace. Je třeba podporovat technické a odborné vzdělávání a odbornou přípravu a školení, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost posílení postavení žen jako hybatelek změn v *udržitelném rozvoji*.

---

[35] Zvláštní zpráva 13/2024.

[36] Zvláštní zpráva 22/2024.

[37] Zvláštní zpráva 01/2024.

[38] Zvláštní zpráva 17/2024.

- Pokud jde o naše zprávy o Nástroji pro oživení a odolnost[39] a v rámci nařízení (EU) 2021/241, Rada vyzvala Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy pokračovala v určování konkrétních způsobů, jak zjednodušit proces podávání zpráv, zabránit zdvojování a omezit administrativní práci související s prováděním nástroje a zároveň zajistit odpovídající ochranu finančních zájmů Unie.

- Pokud jde o naši zprávu[40] o přizpůsobování se změně klimatu, Rada vyzvala Komisi, aby poskytla řešení a příklady osvědčených postupů v souvislosti s financováním adaptačních opatření ve veřejném a soukromém sektoru.

[39] Zvláštní zprávy: 13/2024, 14/2024 a 22/2024.

[40] Zvláštní zpráva 15/2024.

Část 2 – Výkonnost *programů* v rámci okruhu 1 víceletého finančního rámce

Úvod

3.41. Při posuzování zpráv Komise o výkonnosti se každý rok zaměřujeme na jednu konkrétní oblast. Letos jsme se zabývali dostupnými informacemi o výkonnosti v okruhu 1 „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“, které byly uvedeny v *přehledech výkonnosti programů* (PVP) *výroční zprávy o řízení a výkonnosti za rok 2023* (AMPR).

3.42. Na okruh „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ byl z rozpočtu původně vyčleněn příděl ve výši 132 781 milionů EUR. Více než polovina tohoto rozpočtu připadá na program *Horizont Evropa* (76 400 milionu EUR). Jeho hlavním cílem je usnadňovat spolupráci a posilovat dopad výzkumu a inovací při rozvoji, podpoře a provádění politik EU při současném řešení globálních výzev. Naše zjištění o *správnosti* výdajů z tohoto okruhu víceletého finančního rámce jsou uvedena v ***kapitole 5*** naší výroční zprávy.

Rozsah a koncepce

3.43. Analyzovali jsme výroční zprávu Komise o řízení a výkonnosti, což je rámcová výroční zpráva Komise o výkonnosti rozpočtu EU. Kontrolovali jsme správné uplatňování rámce Komise pro podávání zpráv o výkonnosti u přehledů výkonnosti programů pro okruh 1 VFR ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023. Vzali jsme v úvahu naši předchozí auditní práci a zkoumali jsme, jak byly použity ukazatele pro vykazování výkonnosti. U všech čtyř programů zařazených do vzorku (Horizont Evropa, Nástroj pro propojení Evropy, Kosmický program EU a *InvestEU*) jsme zkoumali spolehlivost informací o výkonnosti včetně ukazatelů vykázaných v přehledech výkonnosti programů. Vzhledem k tomu, že na program Horizont Evropa připadá 57 % celkového rozpočtu okruhu 1 víceletého finančního rámce (viz ***příloha 3.3*** a ***obrázek 3.9***), provedli jsme podrobné testování vykázaných ukazatelů. Řídící a prováděcí struktura programů je shrnuta v ***příloze 3.4***. Posuzovali jsme také celkový pokrok ukazatelů.

Obrázek 3.9 – Okruh 1 VFR na období 2021–2027

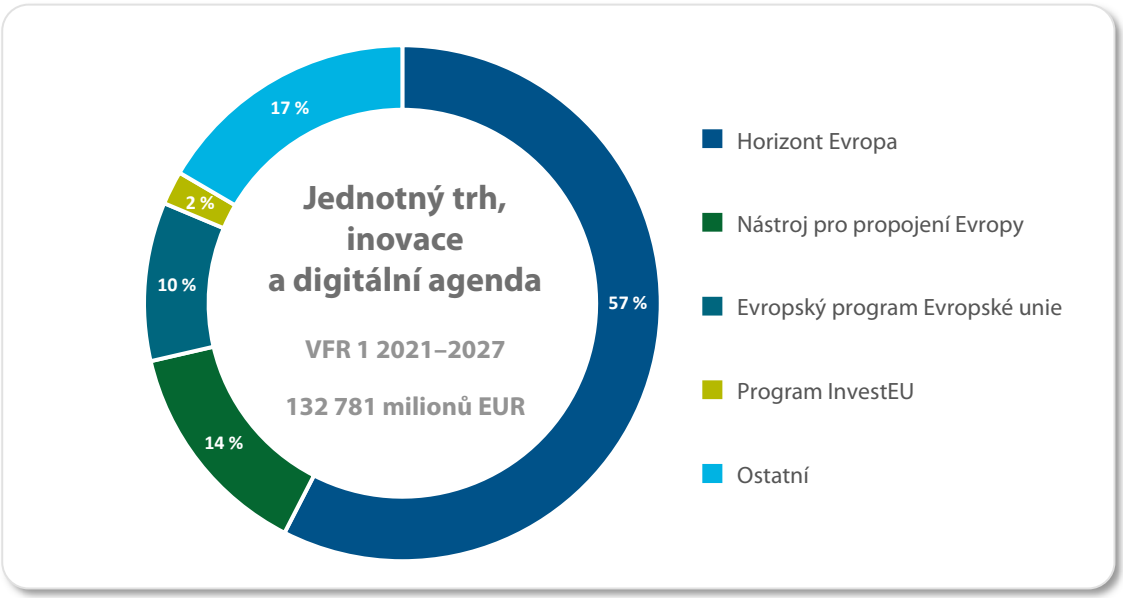

Zdroj: Evropská komise, víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (*v závazcích*) – v cenách roku 2018.

Rámec pro podávání zpráv o výkonnosti byl stabilní a generoval informace v souladu s pokyny

3.44. V rámci našeho přezkumu výroční zprávy o řízení a výkonnosti za rok 2023 jsme prezentovali, jak Komise výroční zprávu o řízení a výkonnosti připravuje. Rámec pro podávání zpráv pro výroční zprávu o řízení a výkonnosti zůstal stabilní a řídicí rada Komise vydala příslušné pokyny. Prověřované přehledy výkonnosti programů byly v souladu s těmito pokyny.

3.45. Rozpočtové údaje vykázané v přehledech výkonnosti programů zařazených do vzorku byly získány z účetního systému Komise. V těchto vykázaných údajích jsme nezjistili významné (materiální) *chyby*, s výjimkou toho, že celkový rozpočet programu Horizont Evropa na období 2021–2027 byl v důsledku přerozdělení finančních prostředků podhodnocen o 367 milionů EUR.

3.46. Kvalitu údajů obsažených ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti kontroluje Generální ředitelství pro rozpočet (GŘ BUDG). Náš přezkum výroční zprávy o řízení a výkonnosti za rok 2022 tyto kontroly podrobněji vysvětluje. Zjistili jsme, že většina kvantitativních odkazů na programy, které jsme kontrolovali ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023, byla založena na příslušných podpůrných důkazech.

Koncepce ukazatelů výkonnosti se zlepšila, ale stále existují nedostatky ve sledovatelnosti vykázaných výsledků

Ukazatele výkonnosti jsou v současném období víceletého finančního rámce lépe koncipovány, s určitými výjimkami

3.47. Celkově se domníváme, že klíčové ukazatele výkonnosti v obou *programových obdobích* 2014–2020 i 2021–2027 vybraných do vzorku byly ve značné míře definovány podle zásady SMART, což znamená, že byly „konkrétní“, „měřitelné“, „dosažitelné“, „relevantní“ a „časově vymezené“. Klíčové ukazatele výkonnosti pro programy na období 2014–2020 se však dostatečně nezabývaly výsledky (CEF 2014–2020) a dopady (*Horizont* 2020 a Nástroj pro propojení Evropy na období 2014–2020) (viz ***tabulka 3.1***), což znamená, že jejich užitečnost při posuzování výkonnosti programů byla omezená. Nástroj pro propojení Evropy na období 2014−2020 zahrnoval především ukazatele *výstupů*, které měří množství (např. počet dodavatelských míst, počet vytvořených Wi-Fi hotspotů). Program Horizont 2020 měl dva ukazatele dopadu, ale posledním vykazovaným rokem byl rok 2016 a za následné období údaje chybí.

Tabulka 3.1 – Typy *klíčových ukazatelů výkonnosti*

Program	Vstup	Výstup	Výsledek	Dopad	Celkem
2014–2020					
Horizont 2020	–	▪▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪▪	28
CEF	▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪	–	17
2021–2027					
Horizont Evropa	–	▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪	27
CEF	▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪	–	–	16
Program InvestEU	–	▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪▪	59
Kosmický program EU	–	▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪	▪▪▪▪▪▪▪▪▪	34
Celkem	**6**	**64**	**71**	**40**	**181**

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti přiložených k návrhům rozpočtů na roky 2022 a 2025.

3.48. Pro období 2021–2027 byl do nařízení začleněn vyváženější soubor ukazatelů pro tři z těchto programů. Pokud jde o Nástroj pro propojení Evropy na období 2021−2027, klíčové ukazatele výkonnosti stanovené právními předpisy programu zahrnují ukazatele *vstupů* a výstupů, zatímco ukazatele výsledků a dopadů byly vypracovány později v *pracovním dokumentu útvarů* Komise, který pojednává o rámci pro monitorování a hodnocení. Ty nebyly zahrnuty do tabulek údajů o výkonnosti přiložených k návrhu rozpočtu na rok 2025.

3.49. V hodnocení dvou programů na období 2014–2020 (v polovině období u Nástroje pro propojení Evropy a *ex post* u programu Horizont 2020) Komise informovala o nedostatcích v systémech monitorování výkonnosti. Koncepce ukazatelů programu Horizont 2020 byla z hlediska efektů[41] vyhodnocena jako slabá, s chybějícími výchozími hodnotami a cíli. Informace o výkonnosti založené na vlastních hlášeních ze strany příjemců nemusí být přesné[42]. V hodnocení Nástroje pro propojení Evropy bylo uvedeno, že ukazatele výkonnosti pro zastřešující cíle politiky nebyly rozvinuté natolik, aby umožnily měření dopadů[43].

3.50. V naší zvláštní zprávě 24/2023 „Inteligentní města – Hmatatelná řešení, ale roztříštěnost komplikuje jejich širší přijetí“ jsme dospěli k závěru, že měření dopadu programu omezuje nedostatek vhodných ukazatelů.

3.51. Soubor nástrojů Komise pro *zlepšování právní úpravy* doporučuje, aby stanovované ukazatele byly věrohodné pro neodborníky, jednoznačné a snadno interpretovatelné“. Pokud jde o období 2021–2027, domníváme se, že dva z ukazatelů programu Horizont Evropa (viz ***rámeček 3.1***) a jeden ukazatel Kosmického programu EU bylo obtížné interpretovat.

Rámeček 3.1

Příklad obtížně interpretovatelných ukazatelů programu Horizont Evropa

Příklad ukazatele programu Horizont Evropa: „Odhadované souhrnné efekty v důsledku využití výsledků financovaných programem, pokud jde o zvládání konkrétních politických priorit Unie a globálních výzev (včetně *cílů udržitelného rozvoje*), včetně příspěvku k celému životnímu cyklu tvorby politik a právních předpisů (jako jsou normy a standardy) (mnohorozměrné: pro každou stanovenou prioritu)“. Interpretace tohoto ukazatele je obtížná, což zvyšuje riziko méně přesného vykazování.

---

41 Hodnocení *ex post* rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizont 2020, (COM(2024) 49 final), s. 5.

42 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě – Hodnocení *ex post* programu Horizont 2020, rámcového programu EU pro výzkum a inovace (SWD(2024) 29 final, part 2/2), s. 34.

43 Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o hodnocení Nástroje pro propojení Evropy v polovině období, (SWD(2018) 44 final/2), s. 93.

3.52. Pokud jde o program InvestEU, dva z osmi ukazatelů uvedených v přehledech výkonnosti programů nebyly dostatečně konkrétní. Ukazatele „mobilizované investice“ a „*multiplikační efekt*“ dostatečně jasně nespecifikují, zda odkazují na schválené, podepsané nebo uhrazené operace. Zainteresovaný čtenář by musel vrátit k definicím těchto ukazatelů uvedených v souboru návrhu rozpočtu týkajícího se *metadat* ukazatelů na rok 2025, aby se dozvěděl, že se oba ukazatele týkají schválených operací. Bez těchto informací by čtenář mohl vykázanou výkonnost nadhodnotit.

Sledovatelnost vykázaných výsledků není dostatečná

3.53. Zkoumali jsme hodnoty jednotlivých klíčových ukazatelů výkonnosti uvedenými v přehledech výkonnosti programů. Ačkoli jsme uznali zlepšení ve stávajícím programovém období, nadále jsme zjišťovali nedostatky ve sledovatelnosti podkladových údajů, jak uvádíme v ***tabulce 3.2***.

Tabulka 3.2 – Sledovatelnost údajů pro klíčové ukazatele výkonnosti uvedených v přehledech výkonnosti programů

Program	Vysledovatelnost				Celkem
	Dobrá	Částečná	Nedostatečná	Neexistuje	
	Zdroj důkazů				
	Úplný a sesouhlasený podrobný seznam	Částečný nebo nesesouhlasený podrobný seznam	Snímek obrazovky systému	Nelze sledovat	
2014–2020					
Horizont 2020	0	0	5	0	5
CEF 2014–2020	3	1	0	0	4
2021–2027					
Horizont Evropa	7	2	0	0	9
CEF 2021–2027	8	0	0	0	8
Kosmický program EU	5	1	0	0	6
InvestEU	2	6	0	0	8
Celkem	**25**	**10**	**5**	**0**	**40**

Pozn.: Komise vybrala 40 klíčových ukazatelů výkonnosti, které mají být vykázány v přehledech výkonnosti programů, z celkem 181 klíčových ukazatelů výkonnosti použitých pro programy zařazené do vzorku.

Zdroj: EÚD.

Období 2014–2020

3.54. Komise extrahuje klíčové ukazatele výkonnosti pro program Horizont 2020 a pro Nástroj pro propojení Evropy na období 2014–2020 na základě údajů shromážděných od příjemců. Podrobné údaje, na nichž se čísla zakládají, jsou však k dispozici pouze pro samotné datum vykázání, následně se údaje mění v důsledku nových záznamů v systému.

3.55. V případě programu Horizont 2020 Komise mohla doložit údaje vykázané v přehledech výkonnosti programů pro klíčové ukazatele výkonnosti pomocí snímků obrazovek ze systému, které zobrazují součty údajů ke datu vykázání, ale nemohla poskytnout další podrobnosti. Systém Komise nám neumožňoval ověřit přesnost těchto klíčových ukazatelů výkonnosti. Nedostatek podrobných informací o vykazovaných klíčových ukazatelích výkonnosti pro program Horizont 2020 významně omezuje spolehlivost předložených údajů. Tento problém se sledovatelností údajů si již útvary Komise uvědomily.

3.56. Pokud jde o Nástroj pro propojení Evropy na období 2014–2020, Komise nám poskytla podrobné seznamy konkrétních údajů o výkonnosti podporující klíčové ukazatele výkonnosti vykázané v přehledech výkonnosti programů.

Období 2021–2027

Horizont Evropa

3.57. Hodnocení[44] programu Horizont 2020 poukázalo na otázku „vícenásobného započtení“ výsledků projektů. Komise zlepšila svůj přístup k monitorování výkonnosti programu Horizont Evropa tím, že k určitým datům vyexportovala kopii vykázaných údajů o projektech. Projektoví referenti Komise nyní ověřují dokumenty s pravidelně podávanými výkazy vypracovanými příjemci. Oproti tomu v předchozím programové období klíčové ukazatele výkonnosti vycházely ze zpráv průběžně podávaných příjemci a nebyly předmětem ověřování.

[44] Hodnocení *ex post* rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizont 2020 (SWD(2024) 29 final, part 2/2), příloha II (s. 34).

3.58. Údaje z Generálního ředitelství pro výzkum a inovace (GŘ RTD) se shromažďují v základním informačním systému, zatímco údaje Společného výzkumného střediska (JRC) a Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) jsou GŘ RTD poskytovány e-mailem. Ve vykázaných ukazatelích jsme zjistili určité nepřesnosti. Pokud jde o dva klíčové ukazatele výkonnosti pro recenzované vědecké publikace a výzkumné pracovníky zapojené do prohlubování dovedností, zjistili jsme nesrovnalosti v údajích poskytnutých GŘ RTD, ve dvojím započítání položek v případě údajů JRC a v případě EIT v nesesouhlasených podrobných seznamech. V hodnocení v polovině období[45] bylo provádění ustanovení o monitorování a podávání zpráv z nařízení o programu Horizont Evropa vyhodnoceno jako „částečně dokončené“.

CEF 2021–2027

3.59. Pokud jde o Nástroj pro propojení Evropy na období 2021–2027, Komise nám poskytla podrobný seznam všech ukazatelů zahrnutých do přehledů výkonnosti programů a my jsme byli schopni je sladit s vykázanými údaji.

Kosmický program EU

3.60. Obdrželi jsme podpůrné důkazy pro klíčové ukazatele výkonnosti začleněné do přehledu výkonnosti Kosmického programu EU. Plnění všech klíčových ukazatelů výkonnosti probíhalo podle plánu, nicméně u dvou z nich (průzkumy spokojenosti uživatelů v EU, pokud jde o služby *Galileo* a EGNOS) byly vykázané údaje založeny na 51 (Galileo) a 62 (EGNOS) odpovědích získaných v rámci průzkumu. Tyto průzkumy probíhaly formou otevřené výzvy na internetových stránkách programu. Pokud by se jako reference použil počet registrovaných uživatelů těchto internetových stránek, činila by míra „odpovědí“ 9 % v případě služby Galileo a 2 % u služby EGNOS. Domníváme se, že tyto míry „odpovědí“ jsou příliš nízké a nejsou spolehlivým odrazem spokojenosti uživatelů. Navíc tři klíčové ukazatele výkonnosti v přehledu výkonnosti programu, které se týkají spokojenosti uživatelů, se týkají situace v předchozích letech: dva (Galileo a EGNOS) se vztahují k roku 2022 a jeden (Copernicus) k roku 2021.

[45] Pracovní dokument útvarů Komise – Hodnocení Průběžné hodnocení rámcového programu pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2024)“, (SWD(2025) 110 final), s. 100.

3.61. V naší zvláštní zprávě 07/2021 jsme analyzovali Kosmický program EU a doporučili jsme, aby Komise monitorovala dosahování cílů na základě souboru vhodných ukazatelů výkonnosti. Letos jsme provedli kontrolu opatření přijatých v návaznosti na toto doporučení (viz ***příloha 12.1 kapitoly 12***) a dospěli jsme k závěru, že doporučení bylo provedeno v některých ohledech.

Program InvestEU

3.62. V případě Programu InvestEU pocházejí zdrojové údaje pro vykazované klíčové ukazatele výkonnosti z operačních zpráv prováděcích partnerů, které neobsahují údaje na úrovni projektů, ale na úrovni finančních produktů. Komise nemohla poskytnout informace na úrovni projektů, neboť InvestEU je prováděn prostřednictvím nepřímého řízení a míra kontrol prováděných Komisí je založena na kontrolách přiměřenosti a věrohodnosti a na monitorovacích návštěvách. V případě potřeby a na požádání jsou prováděcí partneři povinni poskytnout podrobné informace o předložených údajích.

Existovala jasná metodika pro posuzování pokroku při plnění cílů klíčových ukazatelů výkonnosti, ale hodnocení bylo optimistické

Domníváme se, že pokrok při dosahování cílů klíčových ukazatelů výkonnosti je menší, než uvádí posouzení Komise

3.63. U obou období VFR používá Komise standardní metodiku k posouzení pokroku při dosahování klíčových ukazatelů výkonnosti v přehledech výkonnosti programů na škále: „splněno“, „na dobré cestě“, „mírný pokrok“, „zasluhuje pozornost“ nebo „nejsou k dispozici žádné údaje“.

3.64. Tato metodika hodnocení se používá také u tabulek údajů o výkonnosti, které Komise přikládá k návrhu rozpočtu. Tabulky obsahují zprávy o programových ukazatelích, včetně podrobností, jako jsou výchozí hodnoty, milníky, skutečný pokrok, cíle, druhy ukazatelů, zdroje a data uzávěrky. Milníky nejsou poskytovány konzistentně, Což posuzování pokroku při provádění komplikuje.

3.65. Analyzovali jsme posouzení pokroku vykázaného u našeho vzorku přehledů výkonnosti programů z roku 2023 za obě období, které provedla Komise, přičemž jsme použili podobnou metodiku, jaká je popsána v příloze naší zprávy o výkonnosti rozpočtu EU za rok 2019. V 19 % případů (34 ze 181) se naše posouzení výkonnosti lišilo od posouzení Komise (***tabulka 3.3***). To lze vysvětlit také skutečností, že posouzení Komise bere v úvahu probíhající projekty, které dosud nejsou ve vykazovaných údajích viditelné.

Tabulka 3.3 – Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti – Komise a Evropský účetní dvůr

Program	EK	EÚD	EK	EÚD	EK	EÚD	EK	EÚD	EK	EÚD	Celkem
	Splněno		Na dobré cestě		Mírný pokrok		Zasluhuje pozornost		Nebylo posuzováno		
2014–2020											
Horizont 2020	2	2	15	14	6	3	0	3	5	6	28
CEF 2014–2020	1	2	12	4	4	2	0	9	0	0	17
2021–2027											
Horizont Evropa	0	0	6	5	2	3	0	0	19 (*)	19 (*)	27
CEF 2021–2027	0	0	14	10	2	3	0	3	0	0	16
InvestEU	0	0	6	6	0	0	0	0	53	53	59
Kosmický program EU	0	0	23	24	0	0	0	3	11	7	34
Celkem	**3**	**4**	**76**	**63**	**14**	**11**	**0**	**18**	**88**	**85**	**181**

* Střednědobé a dlouhodobé ukazatele, které se budou měřit v relevantních případech (u AMPR za rok 2023 to bylo příliš brzy), jak je uvedeno v příloze rámce výkonnosti rozpočtu EU.
Pozn.: Evropská komise (ES).

Zdroj: EÚD.

3.66. ***Rámeček 3.2*** uvádí dva příklady programů na období 2014–2020, u nichž se domníváme, že posouzení pokroku ze strany Komise nebylo v souladu s výsledky vykázanými v přehledech výkonnosti programů.

Rámeček 3.2

Příklad nadhodnocených posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti uvedených v přehledech výkonnosti programů (2014–2020)

Horizont 2020

Ukazatel	Výchozí hodnota	Pokrok	Cíl	Výsledky k 31. 12. 2023	Posouzení Komise
Patentové přihlášky a patenty udělené pro všechny společenské výzvy	0	13 %	3,0 v r. 2025	0,38 ve srovnání s cílem 3,0	Mírný pokrok

Zdroj: Přehled výkonnosti programu Horizont Evropa PPS (výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023).

CEF 2014–2020

Ukazatel	Výchozí hodnota	Pokrok	Cíl	Výsledky k 31. 12. 2023	Posouzení Komise
CEF Doprava – tratě v provozu vybavené evropským systémem řízení železniční dopravy	0	6 %	5 491 km v roce 2024	326 km z 5 491 km	Mírný pokrok

Zdroj: Přehled výkonnosti programu CEF 2021–2027 (výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023).

V obou případech se posouzení „mírný pokrok“ nezdá být realistické, neboť vykázané výsledky jsou ke konci roku 2023, takže doba k dosažení očekávaných cílů je velmi omezená. Naše posouzení těchto dvou ukazatelů je „zasluhuje pozornost“.

Komise poskytuje podrobné informace o vývoji ukazatele v tabulkách údajů o výkonnosti a očekává, že pokrok u obou ukazatelů se bude výrazně zvyšovat.

3.67. Pokud jde o období 2021–2027, programy jsou v počátečních fázích, a Komise tak má stále čas provádění programu dokončit. Hodnocení pokroku je ztíženo, neboť i v případech, kdy byly průběžné cíle stanoveny, nejsou v přehledech výkonnosti programů uvedeny. Přehledy výkonnosti programů porovnávají výsledky na konci roku 2023 s cílem na konci programového období. Dva takové příklady jsou uvedeny ***rámečku 3.3***.

Rámeček 3.3

Příklad nadhodnocených posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti uvedených v přehledech výkonnosti programů (2021–2027)

Horizont Evropa

Ukazatel	Výchozí hodnota	Pokrok	Cíl	Výsledky k 31. 12. 2023	Posouzení Komise
Recenzované vědecké publikace programu Horizont Evropa	0	2 %	179 000 v roce 2030	2 843 ve srovnání s cílem 179 000	Mírný pokrok

Zdroj: Přehled výkonnosti programu Horizont Evropa PPS (výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023).

CEF 2021–2027

Ukazatel	Výchozí hodnota	Pokrok	Cíl	Výsledky k 31. 12. 2023	Posouzení Komise
Počet čerpacích stanic pro alternativní paliva vybudovaných nebo modernizovaných s podporou programu	0	1 %	38 000 v roce 2029	497 čerpacích stanic pro alternativní paliva z 38 000 stanic	Na dobré cestě

Zdroj: Přehled výkonnosti programu CEF 2021–2027 (výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023)

U ukazatele Horizont Evropa je obtížné pochopit posouzení mírného pokroku bez odkazu na cíl ve výši 5 100 pro rok 2023, který Komise předložila v tabulkách údajů o výkonnosti na podporu návrhu rozpočtu na rok 2025.

U ukazatele Nástroje pro propojení Evropy se hodnocení „na dobré cestě“ jeví jako optimistické ve srovnání s cílem pro rok 2029 a s průběžným cílem 12000 pro rok 2026 v tabulkách údajů o výkonnosti podporujících návrh rozpočtu na rok 2025.

Komise poskytuje podrobné informace o vývoji ukazatele v tabulkách údajů o výkonnosti a očekává, že pokrok u obou ukazatelů se bude výrazně zvyšovat.

3.68. V případě programu InvestEU byly v přehledech výkonnosti uvedeny všechny čtyři ukazatele s cíli stanovenými v nařízení spolu se čtyřmi dalšími ukazateli bez stanovených cílů, což omezuje možnost posoudit pokrok při dosahování cílů programu. Soubor nástrojů pro zlepšování právní úpravy doporučuje použít vysvětlené cílové hodnoty, aby bylo možné uvést hodnotu ukazatele do souvislostí.

Stávající programy jsou většinou na dobré cestě k dosažení cílů, zatímco programy z předchozího období splnily své cíle částečně

3.69. Klíčové ukazatele výkonnosti poskytují užitečné informace o pokroku a dosahování cílů. Do jaké míry financované akce řešily potřeby na úrovni EU, však nelze posoudit pouze na základě toho, zda ukazatele splnily své cíle; je nutné hodnocení ze strany Komise, jakmile bude program proveden. V následujících bodech prezentujeme pokrok ukazatelů na základě našeho posouzení informací uvedených v tabulkách údajů o výkonnosti, které se v některých případech lišily od pokroku vykázaného Komisí (viz bod ***3.65***).

Období 2014–2020

3.70. Zkoumali jsme také některé ukazatele programu Horizont 2020, které byly naposledy vykázány v pracovních dokumentech k návrhu rozpočtu na rok 2022. Spolu s tabulkami údajů o výkonnosti, které byly přiloženy k návrhu rozpočtu na rok 2025, program Horizont 2020 předložil 28 ukazatelů (***příloha 3.5***), z nichž 16 (57 %) vypovídá o tom, že cíle bylo dosaženo nebo že jeho dosažení je na dobré cestě. Domníváme se, že z hlediska vykazovaných ukazatelů program dosáhl svých cílů pouze částečně, zejména proto, že je téměř dokončen. Pouze dva ze šesti cílů programu („vynikající věda“ a „Společné výzkumné středisko“) vykazují všechny ukazatele jako „dosažené“ nebo „na dobré cestě“.

3.71. V *hodnocení ex post* programu Horizont 2020 se uvádí[46], že program Horizont 2020 měl zásadní význam pro podporu společnosti a hospodářství založeného na znalostech a inovacích. Upozorňuje se zda však i na skutečnost, že Horizont 2020 sice některé ze svých cílů nebo cílových hodnot klíčových ukazatelů výkonnosti splnil, neplatí to ale o všech jeho cílech a ukazatelích.

3.72. Pokud jde o Nástroj pro propojení Evropy na období 2014–2020, který se stejně jako program Horizont 2020 blíží dokončení, tabulky údajů o výkonnosti prezentovaly 17 ukazatelů (***příloha 3.5***), přičemž 11 (65 %) pravděpodobně nedosáhne svých cílů, z čehož vyplývá, že program jako celek nedosáhl svých cílů. Pouze dva ze šesti cílů programu („veřejné úkoly“ a „moderní sítě“) vykazují všechny své ukazatele jako splněné nebo na dobré cestě.

[46] Hodnocení *ex post* rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizont 2020 (SWD(2024) 29 final), s. 93 a 97.

3.73. Zpráva o hodnocení *ex post* za období 2014–2020 by měla být zveřejněna začátkem roku 2026. V závěru hodnocení v polovině období se uvádí[47], že nařízení o Nástroji pro propojení Evropy postrádá relevantní, dobře definované a spolehlivé klíčové ukazatele výkonnosti.

Období 2021–2027

3.74. V tabulkách údajů o výkonnosti bylo předloženo 27 ukazatelů (***příloha 3.5***) pro program Horizont Evropa, které se zaměřovaly na tři specifické cíle. Každý ze specifických cílů měl šest ukazatelů, které odpovídají střednědobým a dlouhodobým obdobím a pro něž ještě nejsou k dispozici údaje. Jednalo se o ukazatele výsledků a dopadu a program byl stále v počátečních fázích provádění. Pět (56 %) z devíti vykázaných ukazatelů je na dobré cestě ke splnění cílů. Podle hodnocení v polovině období[48] je program na dobré cestě k dosažení svých cílů.

3.75. V případě programu CEF na období 2021–2027 bylo v tabulkách údajů o výkonnosti uvedeno 16 ukazatelů (***příloha 3.5***), které se zabývaly třemi specifickými cíli, přičemž 10 (63 %) z 16 ukazatelů bylo na dobré cestě k dosažení jejich cílů.

3.76. V případě programu InvestEU uváděly tabulky údajů o výkonnosti 59 ukazatelů (***příloha 3.5***), které se zaměřovaly na sedm specifických cílů. Vzhledem k tržně orientované povaze Programu InvestEU však pět z těchto specifických cílů, které měly celkem 37 ukazatelů, nezahrnovalo cíle, jichž má být dosaženo, což omezuje možnost posoudit pokrok při dosahování cílů programu. Komise navíc ve svém hodnocení v polovině období uvedla[49], že u ukazatelů založených na schváleních, a nikoliv na úhradách (např. „mobilizované investice“) odpovídají vykazované údaje spíše očekáváním než skutečným efektům.

3.77. V případě Kosmického programu EU uváděly tabulky údajů o výkonnosti 34 ukazatelů (***příloha 3.5***) zaměřených na šest specifických cílů, přičemž na dobré cestě k dosažení svých cílů bylo 24 (71 %) z 34.

---

[47] Pracovní dokument útvarů Komise k hodnocení Nástroje pro propojení Evropy v polovině období (SWD(2018) 44 final/2), s. 15.

[48] Pracovní dokument útvarů Komise – Hodnocení, Průběžné hodnocení rámcového programu pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2024) (SWD(2025) 110 final), s. 97.

[49] Pracovní dokument útvarů Komise – Průběžné hodnocení Programu InvestEU (SWD(2024) 228 final), s. 37.

Závěry a doporučení

3.78. Rámec Komise pro podávání zpráv o výkonnosti byl stabilní a odkazy Komise na výkonnost okruhu 1 VFR v její výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023 se řídily institucionálními pokyny. Ve vykázaných údajích jsme zjistili drobné nesrovnalosti (body ***3.44***–***3.46***).

3.79. Celkově byly ukazatele výkonnosti vykazované za obě období v přehledech výkonnosti programů založeny na zásadě SMART. Ukazatele byly v období 2021–2027 vylepšeny tak, aby lépe řešily škálu výkonnosti programů, od vstupů až po dopad. Nástroj pro propojení Evropy však stále nemá ukazatele výsledků a dopadů (bod ***3.47***). V některých případech bylo obtížné ukazatele interpretovat (body ***3.51*** a ***3.52***).

3.80. Existovaly nedostatky ve sledovatelnosti údajů, na nichž jsou ukazatele výkonnosti založeny, zejména u programu Horizont 2020. To výrazně oslabuje jejich spolehlivost (bod ***3.55***). Ačkoli Komise zlepšila způsob, jakým byly tyto údaje u programu Horizont Evropa kontrolovány, i nadále jsme zjišťovali nesrovnalosti v podkladových údajích (body ***3.53*** a ***3.57***–***3.58***).

3.81. Vykázané ukazatele výkonnosti Kosmického programu EU nebyly plně reprezentativní, pokud jde o názory uživatelů programu. Komisi jsme již dříve doporučili, aby používala vhodné ukazatele výkonnosti (body ***3.60*** a ***3.61***).

3.82. Komise vykazuje pokrok při dosahování klíčových ukazatelů výkonnosti v přehledech výkonnosti programů. U 19 % ukazatelů zahrnutých do vzorku přehledů výkonnosti programů jsme pokrok vyhodnotili odlišně. U většiny z nich jsme měli za to, že pokrok výsledků nebyl tak dobrý, jak se domnívala Komise (body ***3.63***–***3.67***). Pokud jde o Program InvestEU, 50 % ukazatelů uvedených v přehledech výkonnosti programů nemělo žádný cíl (bod ***3.68***), což omezuje možnost posuzovat pokrok dosažený při plnění cílů programu.

3.83. U programu Horizont 2020 i u Nástroje pro propojení Evropy na období 2014–2020 se domníváme, že méně než polovina ukazatelů výkonnosti ukazuje, že výsledků bylo dosaženo nebo jsou na dobré cestě (body ***3.70***–***3.73***). Oba tyto programy se blíží dokončení.

3.84. V případě programů na období 2021–2027 a ukazatelů, pro něž jsou k dispozici údaje, je pokrok programu Horizont Evropa, Nástroje pro propojení Evropy a Kosmického programu EU buďto na dobré cestě, nebo je mírný. U Programu InvestEU neměla většina ukazatelů žádné cíle, a proto je nelze použít k posouzení pokroku (bod ***3.76***).

3.85. Na základě svých závěrů doporučujeme:

Doporučení 3.1 – Dále zlepšit sledovatelnost údajů podporujících vykazování klíčových ukazatelů výkonnosti

Aby se dále zlepšila spolehlivost klíčových ukazatelů výkonnosti, které Komise uvádí v přehledech výkonnosti programů, měla by zajistit jasnou a zdokumentovanou vazbu podkladových údajů o výkonnosti na částky vykazované v přehledech výkonnosti programů.

Cílové datum provedení: výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2025.

Doporučení 3.2 – Zlepšit monitorování ukazatelů

Aby podpořila lepší podávání zpráv o výkonnosti po celou dobu provádění programu, měla by Komise stanovit v průběhu programového období více než jeden milník pro ty ukazatele, u nichž je měření průběžného pokroku relevantní.

Cílové datum provedení: při podávání zprávy o výkonnosti příštího VFR.

Doporučení 3 – Zlepšit posouzení klíčového ukazatele výkonnosti

Aby Komise zlepšila své posuzování pokroku při dosahování cílů klíčových ukazatelů výkonnosti uvedených v přehledech výkonnosti programů, měla by posouzení, která se spoléhají na jiné informace než na potvrzené údaje, odůvodňovat.

Cílové datum provedení: výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2025.

Část 3 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zprávě o výkonnosti rozpočtu EU – stav ke konci roku 2021

3.86. Tato část obsahuje informace o kontrole opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zprávě o výkonnosti rozpočtu EU za rozpočtový rok 2021.

3.87. Zpráva obsahovala dvě doporučení, přičemž obě byla rozdělena na tři dílčí doporučení. Všechna tato doporučení i dílčí doporučení byla určena Komisi a Komise je přijala.

3.88. Provedli jsme přezkum, abychom posoudili, do jaké míry byly zjištěné nedostatky odstraněny. Letos měla být splněna dvě ze šesti dílčích doporučení. Podle našeho posouzení bylo jedno provedeno v plném rozsahu a druhé bylo provedeno ve většině ohledů. Čtyři zbývající dílčí doporučení měla cílová data spojená s přípravou VFR na období po roce 2027, která v době našeho auditu stále probíhala. U tří z nich jsme byli schopni posoudit pokrok dosažený při provádění a zjistili jsme, že již byly provedeny ve většině ohledů.

3.89. Komise se domnívá, že nový účetní systém SUMMA nabízí technicky lepší možnosti sledování výdajů souvisejících s horizontálními prioritami. Pro příští víceletý finanční rámec a před rozšířením sledování těchto výdajů má Komise v úmyslu posoudit relevantnost, jakož i náklady a přínosy jakéhokoli nového vývoje v oblasti IT. V současné době a v souladu se základními právními požadavky příslušných programů účetní systém automaticky sleduje a vykazuje pouze výdaje v oblasti klimatu. U ostatních horizontálních priorit, jako je biologická rozmanitost, digitální oblast a rovnost žen a mužů, se Komise spoléhá na manuálně vkládané údaje; manuální vkládání údajů je časově náročný proces náchylný k chybám. Přehled stavu provádění těchto pěti doporučení je uveden v ***příloze 3.6***.

Přílohy

Příloha 3.1 – Projednání zvláštních zpráv ve výborech Evropského parlamentu

Číslo zprávy	Název zprávy	Výbor
ZZ 01/2024	Snižování emisí oxidu uhličitého z osobních automobilů	ENVI
ZZ 02/2024	Koordinační úloha Evropské služby pro vnější činnost	CONT, AFET
ZZ 03/2024	Právní stát v EU	CONT, BUDG, LIBE DRFMG
ZZ 04/2024	Dosažení cílů EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu	TRAN
ZZ 05/2024	Rejstřík transparentnosti EU	CONT
ZZ 06/2024	Nástroj pro uprchlíky v Turecku	CONT
ZZ 07/2024	Systémy Komise pro zpětné získání neoprávněných výdajů EU	CONT
ZZ 08/2024	Ambice EU v oblasti umělé inteligence	IMCO, LIBE
ZZ 09/2024	Bezpečnost dodávek plynu v EU	
ZZ 10/2024	Uznávání odborných kvalifikací v EU	IMCO, CULT
ZZ 11/2024	Průmyslová politika EU v oblasti obnovitelného vodíku	
ZZ 12/2024	Reakce EU na pandemii onemocnění COVID-19	SANT
ZZ 13/2024	Čerpání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost	CONT, REGI
ZZ 14/2024	Ekologická transformace	CONT, BUDG
ZZ 15/2024	Přizpůsobování se změně klimatu v EU	CONT, ENVI
ZZ 16/2024	Příjmy EU z nerecyklovaných plastových obalových odpadů	BUDG

Číslo zprávy	Název zprávy	Výbor
ZZ 17/2024	Svěřenský fond EU pro Afriku	CONT, DEVE, LIBE
ZZ 18/2024	Finanční podpora EU v oblasti zdravotních systémů ve vybraných partnerských zemích	
ZZ 19/2024	Ekologické zemědělství v EU	AGRI
ZZ 20/2024	Plány společné zemědělské politiky	CONT, AGRI, ENVI
ZZ 21/2024	*Státní podpora* v době krize	
ZZ 22/2024	Dvojí financování z rozpočtu EU	CONT, BUDG
ZZ 23/2024	Označování potravin v EU	ENVI
ZZ 24/2024	Veřejná služba EU	CONT, BUDG
ZZ 25/2024	Digitalizace zdravotní péče	SANT
ZZ 26/2024	Integrace státních příslušníků třetích zemí v EU	
ZZ 27/2024	Boj proti škodlivým daňovým režimům a vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany podniků	FISC
ZZ 28/2024	Prosazování práva EU	PETI

Zdroj: ECA, datum uzávěrky 31. května.

Příloha 3.2 – Příklady včasných opatření, která Komise provedla v návaznosti na doporučení uvedená ve zvláštních zprávách EÚD z roku 2024

Reakce EU na oživení po krizi

Příloha V zprávy Komise o provádění Nástroje pro oživení a odolnost, která byla zveřejněna v říjnu 2024 a týká se čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost, dále objasnila pojem *konečných příjemců* podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a podrobně popsala rozsah zveřejněných údajů o 100 konečných příjemcích, kteří na provádění opatření Nástroje pro oživení a odolnost obdrželi nejvyšší částku finančních prostředků. Údaje o nových platbách, splněných *milnících* a *cílech* a konečných příjemcích byly zveřejněny ve srovnávacím přehledu oživení a odolnosti.

Zvýšení hospodářské konkurenceschopnosti EU ve prospěch všech občanů

V září 2024 přijala Komise pokyny k cílům pro spotřebu obnovitelných paliv nebiologického původu v odvětví průmyslu a dopravy, jakož i čtyři dokumenty s pokyny na podporu členských států při provádění revidovaných směrnic o energii z obnovitelných zdrojů a energetické *účinnosti* ve vnitrostátním právu.

Zpráva o přezkumu programu Partnerství pro čistý vodík byla zveřejněna v listopadu 2024.

V návaznosti na návrhy Komise přijaly Parlament a Rada v prosinci 2024 směrnici o posílení přeshraničního prosazování pravidel silničního provozu.

V březnu 2025 bylo přijato sdělení o unii dovedností, jedním z jejíž cílů je uznávání dovedností a kvalifikací na celém jednotném trhu. Dále prováděcí zpráva o směrnici o uznávání odborných kvalifikací se očekává v roce 2025.

Odolnost vůči hrozbám pro bezpečnost EU a dodržování evropských hodnot svobody, demokracie a právního státu

V květnu 2024 dokončila Komise svou analýzu situace v oblasti právního státu v Polsku a dospěla k závěru, že již neexistuje zřejmé riziko závažného porušení zásad právního státu. V prosinci 2024 měla Komise za to, že Maďarsko dostatečně neřeší porušování zásad právního státu, a proto zachovává opatření na ochranu rozpočtu EU.

V prosinci 2024 přijala Komise dvě rozhodnutí o opatřeních v oblasti transparentnosti. První se týká jednání mezi členy Komise a zástupci zájmových skupin a druhé jednání mezi zaměstnanci Komise zastávajícími vedoucí funkce a zástupci zájmových skupin.

Změna klimatu, životní prostředí a přírodní zdroje

Pokud jde o Nástroj pro oživení a odolnost a jeho příspěvek k ekologické transformaci, Komise v červenci 2024 v návaznosti na naše doporučení aktualizovala pokyny k plánům pro oživení a odolnost a v únoru 2025 vydala sdělení: Cesta k příštímu víceletému finančnímu rámci.

V březnu 2025 vydala Komise podle nařízení o Sociálním fondu pro klimatická opatření technické pokyny k uplatňování zásady „*významně nepoškozovat*“.

V oblasti přizpůsobování se změně klimatu vydala Komise v prosinci 2024 podpůrnou studii o potřebách v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a přeshraničních investic k realizaci sítě TEN-T. V únoru 2025 publikovala Komise zprávu o provádění rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních.

Komisí financovaná studie s názvem „Hrubý odhad potenciálu *strategických plánů SZP* (EU-18) pro zmírnění změny klimatu v období 2023–2027“ byla zveřejněna v listopadu 2024.

Komise přijala právní předpisy stanovující postupy pro ověřování emisí CO_2 u osobních a lehkých užitkových vozidel na konci roku 2023. V roce 2024 zveřejnila Komise svou první zprávu a pracovní dokument útvarů Komise o skutečných emisích z lehkých užitných vozidel v provozu a data z reálného provozu shromážděná v letech 2021 a 2022.

V únoru 2025 vydala Komise sdělení s cílem posílit konkurenceschopnost a atraktivitu zemědělsko-potravinářského odvětví: Vize pro zemědělství a potraviny.

Fiskální politiky a veřejné finance

V září 2024 bylo přijato (přepracované znění) *finančního nařízení*, které tento dokument uvádí do souladu s balíčkem pravidel víceletého finančního rámce na období 2021–2027, zlepšuje řízení krizí a dále posiluje ochranu finančních zájmů EU.

V říjnu 2024 Komise v příloze IV zprávy o provádění Nástroje pro oživení a odolnost dále objasnila pojem dvojího financování v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Rovněž v říjnu 2024 zveřejnil Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) výzvu k podávání nabídek na výběr nového dodavatele či dodavatelů pro realizaci testů na počítači. Od začátku roku 2025 funguje nový systém výběrových řízení EPSO – jednotný portál pro uchazeče.

Příloha 3.3 – Okruh 1 VFR – Jednotný trh, inovace a digitální agenda na období 2021–2027 (v prostředcích na závazky)

v *milionech EUR* a v cenách roku 2018

Program	Rozpočet	Dodatečné finanční prostředky*	Celkem
1. Výzkum a inovace	**83 159**	**8 500**	**91 659**
Horizont Evropa	76 400	8 500	84 900
Program Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu	1 757		1 757
Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor (ITER)	5 000		5 000
Jiné	2		2
2. Evropské strategické investice	**29 366**	**6 600**	**35 966**
Program InvestEU	2 800	6 600	9 400
Nástroj pro propojení Evropy – Doprava	11 384		11 384
Nástroj pro propojení Evropy – Energetika	5 180		5 180
Nástroj pro propojení Evropy – Digitální technologie	1 832		1 832
Program Digitální Evropa	6 761		6 761
Jiné	146		146
Decentralizované agentury	1 263		1 263
3. Jednotný trh	**5 861**		**5 861**
Program pro jednotný trh (včetně COSME)	3 735		3 735
Program EU pro boj proti podvodům	161		
Spolupráce v oblasti daní (program FISCALIS)	239		
Spolupráce v oblasti cel (program Clo)	843		
Jiné	72		72
Decentralizované agentury	811		811
4. Vesmír	**13 443**		**13 443**
Kosmický program EU	13 202		13 202
Decentralizované agentury	241		241
TOLERANCE	952		952
Celkový rozpočet okruhu 1 víceletého finančního rámce	**132 781**		**147 881**

* Mimo rozpočtové fondy EU prostřednictvím nástroje NGEU nebo článku 5 nařízení o VFR.

Zdroj: Evropská komise, víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (v závazcích) – v cenách roku 2018.

Příloha 3.4 – Řídící a prováděcí struktura programů

Program	Způsob provádění	Příslušné GŘ	Přidružená GŘ
Horizont 2020 Horizont Evropa	U obou programů: - *přímé řízení* ze strany generálních ředitelství, výkonných agentur a Společného výzkumného střediska, - nepřímé řízení prostřednictvím evropských partnerství a prostřednictvím EIT, ESA, Agentury pro evropský globální navigační družicový systém atd.	RTD	AGRI, CLIMA, CNECT, DEFIS, EAC, EMPL, ENER, ENV, GROW, HOME, MARE, MOVE, SANTE, JRC
CEF 2014–2020 CEF 2021–2027	Přímé řízení ze strany agentury *CINEA* pro odvětví dopravy a energetiky a agentury HADEA pro digitální odvětví.	MOVE, CNECT, ENER	
InvestEU	Nepřímé řízení prostřednictvím *skupiny EIB* a dalších prováděcích a poradních partnerů.	ECFIN / GROW	
Kosmický program EU	Zejména nepřímé řízení s Agenturou Evropské unie pro kosmický program, Evropskou kosmickou agenturou a Evropskou organizací pro využívání meteorologických družic, jakož i s dalšími pověřenými subjekty.	DEFIS	

Zdroj: přehledy výkonnosti programů“ vypracované Komisí.

Příloha 3.5 – Stav klíčových ukazatelů výkonnosti k 31. 12. 2023 na základě hodnocení EÚD

Horizont 2020

Specifický cíl	Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti					Celkem
	Splněno	Na dobré cestě	Mírný pokrok	Zasluhuje pozornost	Bez cílové hodnoty	
Společnost a hospodářství založené na znalostech a inovacích	–	–	1	1	1	3
Vynikající věda	1	4	–	–	–	5
Vedoucí postavení v průmyslu	1	3	–	1	2	7
Společenské výzvy	–	2	1	1	3	7
Evropský inovační a technologický institut	–	3	1	–	–	4
Společné výzkumné středisko	–	2	–	–	–	2
Celkem	**2**	**14**	**3**	**3**	**6**	**28**
	7 %	**50 %**	**11 %**	**11 %**	**21 %**	

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti z návrhů rozpočtu na roky 2022 a 2025.

Horizont Evropa

Specifický cíl	Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti				Celkem
	Na dobré cestě	Mírný pokrok	Bez cílové hodnoty	Nejsou k dispozici žádné údaje	
Vědecký	–	3	–	6	9
Technologický a hospodářský	3	–	–	6	9
Společenský	2	–	1	6	9
Celkem	**5**	**3**	**1**	**18**	**27**
	56 %	**33 %**	**11 %**		

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

CEF 2014–2020

Specifický cíl	Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti				Celkem
	Splněno	Na dobré cestě	Mírný pokrok	Zasluhuje pozornost	
Interoperabilita	–	–	–	6	6
Efektivní doprava	–	–	–	3	3
Zvýšit konkurenceschopnost	–	1	1	–	2
Dodávky energie	–	1	1	–	2
Veřejné úkoly	1	1	–	–	2
	1	1	–	–	2
Celkem	**2**	**4**	**2**	**9**	**17**
	12 %	**24 %**	**12 %**	**53 %**	

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

CEF 2021–2027

Specifický cíl	Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti			Celkem
	Na dobré cestě	Mírný pokrok	Zasluhuje pozornost	
Doprava	4	–	3	7
Energetika	3	2	–	5
Digitální transformace	3	1	–	4
Celkem	**10**	**3**	**3**	**16**
	63 %	**19 %**	**19 %**	

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

Program InvestEU

Specifický cíl	Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti		Celkem
	Na dobré cestě	Bez cílové hodnoty	
Podpora finančních a investičních operací, které přispívají k obecným cílům InvestEU	5	16	21
Podpora finančních a investičních operací v rámci udržitelné infrastruktury	0	15	15
Podpora finančních a investičních operací v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace […]	0	2	2
Zlepšit přístup k finančním prostředkům a jejich dostupnost pro *malé a střední podniky* a pro malé společnosti se střední tržní kapitalizací […]	0	9	9
Zlepšit přístup k mikrofinancování a financování pro sociální podniky a jejich dostupnost, podporovat finanční a investiční operace související se sociálními investicemi, kompetencemi a dovednostmi a rozvíjet a konsolidovat trhy sociálních investic	0	10	10
V rámci Poradenského centra InvestEU poskytovat poradenskou podporu při identifikaci, přípravě a vývoji investičních projektů veřejným a soukromým subjektům	0	1	1
Vytvořit veřejně přístupný internetový portál InvestEU pro předkladatele projektů se sídlem v EU	1	0	1
Celkem	**6**	**53**	**59**
	10 %	**90 %**	

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

Kosmický program EU

Specifický cíl	Posouzení klíčových ukazatelů výkonnosti					Celkem
	Na dobré cestě	Mírný pokrok	Zasluhuje pozornost	Bez cílové hodnoty	Nejsou k dispozici žádné údaje	
Zabezpečené služby určování polohy, navigace a určování času	15	–	–	–	1	16
Přesné a spolehlivé údaje z pozorování Země	4	–	2	2	–	8
Monitorování, sledování a identifikace kosmických objektů a kosmického odpadu	5	–	–	–	–	5
Spolehlivé, bezpečné a nákladově efektivní služby družicové komunikace	–	–	–	–	2	2
Bezpečná a nákladově efektivní možností přístupu do vesmíru	–	–	1	–	–	1
Podporovat rozvoj silné kosmické ekonomiky EU	–	–	–	1	1	2
Celkem	**24**	**–**	**3**	**3**	**4**	**34**
	71 %	**0 %**	**9 %**	**9 %**	**12 %**	

Zdroj: EÚD na základě tabulek údajů o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

Příloha 3.6 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení ke zprávě Evropského účetního dvora o výkonnosti rozpočtu EU – stav ke konci roku 2021

Míra přijetí: přijato; částečně přijato; nepřijato; informace nejsou k dispozici.

Rozsah provádění: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
		Míra provedení	Poznámky
Lépe začlenit horizontální politické priority do výkonnostního rámce Komise by měla lépe začlenit horizontální politické priority do výkonnostního rámce při současném zohlednění nákladů a proveditelnosti svého přístupu tak, že: **Doporučení 1 a):** bude dále rozvíjet výsledky svého pilotního projektu týkajícího se ukazatelů výkonnosti v souvislosti s účinkem rozpočtových výdajů na horizontální priority a na základě vyvozených závěrů provede vhodná opatření;			Cílové datum provedení: při přípravě na VFR po roce 2027. Komise zahrnula oddíl o horizontálních prioritách do přílohy I výroční zprávy o řízení a výkonnosti za rok 2023. Kromě toho pro účely podávání zpráv o klimatu vydala v listopadu 2024 třetí výroční zprávu o dopadu zelených dluhopisů nástroje *NextGenerationEU*. Komise v souvislosti s přípravou příštího VFR plánuje pokračovat v práci na agregaci ukazatelů na úrovni rozpočtu EU.

Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
		Míra provedení	Poznámky
Doporučení 1 b): zdokonalí metodiku sledování výdajů v oblasti rovnosti žen a mužů, posílí minimální kritéria pro bodové hodnocení používané jako ukazatele rovnosti žen a mužů v EU a v budoucích legislativních návrzích začlení rovnost žen a mužů do programů;			Cílové datum provedení: při přípravě na VFR po roce 2027. Přehledy výkonnosti programů, která jsou připojena k výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023, obsahují příslušné informace, které jsou k dispozici pro každý program, rozčleněné podle pohlaví. V souvislosti s přípravou příštího VFR se provádí posílení metodiky pro sledování rovnosti žen a mužů.
Doporučení 1 c): bude analyzovat, zda sledovat výdaje podporující digitální transformaci a cíle udržitelného rozvoje, a případně rozhodne jak.			Cílové datum provedení: při přípravě na VFR po roce 2027. Komise ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za roky 2022 a 2023 informovala o odhadovaném rozpočtovém příspěvku různých výdajových programů EU k digitální agendě EU. Pokud jde o cíle udržitelného rozvoje, Komise v přehledech výkonnosti programů nevykazovala výdaje, uváděla spíše příklady příspěvků ke každému z cílů. Při přípravě VFR na období po roce 2027 plánuje Komise dále analyzovat sledování digitálních výdajů a cílů udržitelného rozvoje.

Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
		Míra provedení	Poznámky
Posílit podávání zpráv o horizontálních politických prioritách ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti a v *přehledech výkonnosti programů* Aby se zlepšila spolehlivost informací o horizontálních politických prioritách, které se vykazují v souboru *integrovaných finančních zpráv a zpráv o vyvozování odpovědnosti*, a to jak u jednotlivých programů, tak u celého rozpočtu EU, Komise by měla: **Doporučení 2 a)** v co největším možném rozsahu prezentovat přesné finanční i nefinanční informace o horizontálních politických prioritách ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti;			Za účelem začlenění vykazování horizontálních priorit a jeho zlepšení Komise aktualizovala své pokyny pro přípravu návrhu rozpočtu a svých přehledů výkonnosti programů. Proces k zajištění spolehlivosti podkladových údajů však není plně automatizován a do značné míry závisí na ručním zadávání údajů.
Doporučení 2 b): ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti i v programových prohlášeních vykazovat využívání výdajů, které současně přispívají k několika horizontálním politickým prioritám, aby byly zdůrazněny synergie mezi těmito politikami, a vytvořit budoucí nový účetní systém pro sledování finančních prostředků;			Cílovým datem provedení je výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2023, s výjimkou budoucího účetního systému, který by měl být zaveden pro příští VFR. Podávání zpráv o horizontálních prioritách a synergiích mezi nimi se ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023 zlepšilo. Pokud však jde o podávání zpráv o příštím víceletém finančním rámci, Komise plánuje posoudit relevantnost a provést analýzu nákladů a přínosů veškerých dalších zlepšení svého nového účetního systému nad rámec jakýchkoli dodatečných vykazovacích povinností pro příjemce rozpočtových prostředků EU.

Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
		Míra provedení	Poznámky
Doporučení 2 c): ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti vykazovat celkové příslušné výdaje rozpočtu, které mají pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.			Vykazované informace o rovnosti žen a mužů ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2023 zahrnovaly jak souhrnné částky, tak bodové hodnocení programů zahrnujících intervence v oblasti rovnosti žen a mužů.

Zdroj: EÚD.

Kapitola 4

Příjmy

Obsah

	Body
Úvod	4.1.–4.8.
Stručný popis	4.2.–4.3.
Rozsah a koncepce auditu	4.4.–4.8.
Správnost operací	4.9.
Prověrka prvků vnitřních kontrolních systémů	4.10.–4.35.
Komise uzavřela *cyklus ověřování HND* za období 2020–2024 podle plánu	4.11.–4.13.
Ověřování Komise v oblasti údajů o HND je ovlivněno zpožděními na straně členských států	4.14.–4.15.
Počet *výhrad k DPH* i *počet otevřených případů týkajících se TVZ* se rychle snižoval, dlouhodobé nedostatky však přetrvávají	4.16.–4.18.
Nadále zjišťujeme nedostatky ve správě tradičních vlastních zdrojů a způsobu, jakým o nich členské státy účtují	4.19.–4.23.
Údaje členských států o plastech nejsou plně v souladu s pravidly EU	4.24.–4.26.
Zavádění celní reformy EU provází rizika zpoždění	4.27.–4.30.
Posouzení zjednodušeného systému vlastního zdroje z DPH provedené Komisí nezahrnovalo dopad na příspěvky členských států	4.31.–4.35.
Výroční zprávy o činnosti	4.36.–4.37.
Závěr a doporučení	4.38.–4.41.
Závěr	4.38.–4.39.
Doporučení	4.40.–4.41.

Přílohy

Příloha 4.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení

Příloha 4.2 – Počet dosud nevyřízených výhrad týkajících se HND, DPH a plastů a otevřených případů týkajících se tradičních vlastních zdrojů podle jednotlivých členských států k 31. prosinci 2024

Příloha 4.3 – Sestavování výkazů cel (vybraných a dosud nevybraných) pro účely TVZ a jejich zaznamenání na účtech a v rozpočtu EU

Příloha 4.4 – Čistý dopad zmrazení vážené průměrné sazby na její hodnotě z roku 2016 (se změnami příspěvků odvozených z DPH i HND)

Úvod

4.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se příjmů, které zahrnují čtyři kategorie *vlastních zdrojů*, jiné příjmy a částky vypůjčené na financování výdajů nástroje *NextGenerationEU* (NGEU). Přehled příjmů v roce 2024 uvádí ***obrázek 4.1***.

Obrázek 4.1 – Příjmy – přehled za rok 2024 (*)

(v mld. EUR)

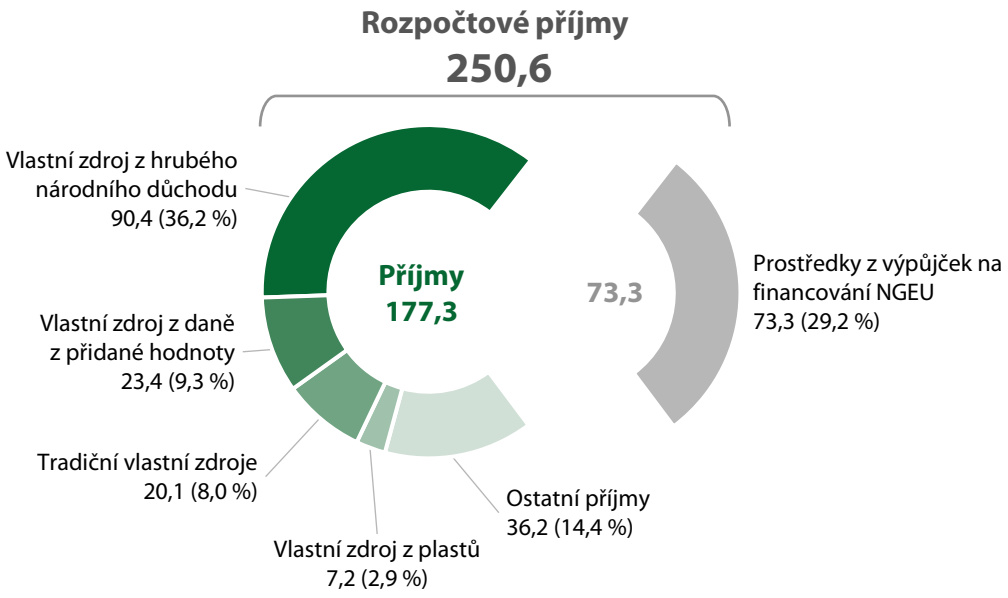

(*) Celková částka 250,6 miliardy EUR odpovídá příjmům EU ve zprávách o plnění rozpočtu na rok 2024, které vycházejí z upravených pravidel pro účetnictví na bázi peněžních toků. Částka 175,8 miliardy EUR uvedená ve výkazu finanční výkonnosti je vypočtena za použití akruálního účetnictví. Výnosy z výpůjček na financování NGEU jsou v souladu s nařízením 2020/2094[1] ve zprávách o plnění rozpočtu uvedeny jako příjmy, ve výkazu o finanční výkonnosti však v souladu s účetními pravidly jako příjmy uvedeny nejsou.

Zdroj: EÚD na základě údajů z konsolidované účetní závěrky Evropské unie za rok 2024.

[1] Nařízení (EU) 2020/2094, kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi COVID-19.

Stručný popis

4.2. V roce 2024 pocházelo 56 % příjmů EU z vlastních zdrojů z[2]:

a) ***vlastního zdroje odvozeného z hrubého národního důchodu (HND)***, který zajišťuje 36 % příjmů EU a používá se k vyrovnání rozpočtu EU poté, co byly vypočteny příjmy ze všech ostatních zdrojů. Každý členský stát přispívá poměrnou částí na základě svého HND;

b) ***vlastního zdroje odvozeného z daně z přidané hodnoty (DPH)***, který představuje 9 % příjmů EU. Odpovídá procentnímu podílu z příjmů členských států z vybrané DPH;

c) ***tradičních vlastních zdrojů (TVZ)***, na které připadá 8 % příjmů EU. Tvoří je dovozní cla vybíraná členskými státy. Do rozpočtu EU plyne 75 % celkové částky a zbylých 25 % si členské státy ponechávají na pokrytí nákladů na výběr;

d) ***vlastního zdroje z nerecyklovaných plastových obalových odpadů (vlastní zdroj z plastových obalových odpadů)***, který tvoří 3 % příjmů EU. Vypočítává se uplatněním jednotné sazby na hmotnost plastových obalových odpadů vyprodukovaných v každém členském státě.

4.3. Částky vypůjčené na financování nevratné finanční podpory členským státům v souvislosti s nástrojem NGEU představují 29 % příjmů EU. K dalším významným zdrojům patří příspěvky a náhrady plynoucí z dohod a *programů* Unie, které tvoří 11 % příjmů EU. Sem spadají částky zpětně získaných prostředků od členských států v oblasti soudržnosti, odolnosti a hodnot, jednotného trhu, inovací a digitální agendy, jakož i příspěvky třetích zemí na programy a činnosti EU.

[2] Rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053 o systému vlastních zdrojů Evropské unie.

Rozsah a koncepce auditu

4.4. Naším cílem bylo vydat výrok o příjmových *operacích*, a přispět tak k *prohlášení o věrohodnosti*. S použitím koncepce a metod auditu popsaných v ***příloze 1.1*** jsme kontrolovali:

a) *reprezentativní vzorek* 65 *inkasních příkazů* Komise (včetně deseti inkasních příkazů týkajících se grantů NGEU);

b) systémy Komise, které:

   i) ověřují, zda jsou údaje členských států o HND, DPH a plastových obalových odpadech vhodným základem pro výpočet a výběr příspěvků vlastních zdrojů;

   ii) ověřují, zda mají členské státy účinné systémy pro výběr, vykazování a úhradu správných částek TVZ do rozpočtu EU;

   iii) provádějí výpočet částek plynoucích z oprav vlastních zdrojů;

c) systémy pro účtování a správu TVZ ve třech členských státech (v Česku, Itálii a ve Švédsku), vybrané na základě částky cla poskytnutého do rozpočtu EU i našeho vlastního hodnocení rizik;

d) spolehlivost informací o *správnosti* vlastních zdrojů uvedených ve *výročních zprávách o činnosti* Generálního ředitelství pro rozpočet (GŘ BUDG) a Eurostatu.

4.5. Systémy Komise pro výpočet příspěvků odvozených z HND, DPH a plastů jsme posuzovali na základě statistik a údajů poskytnutých členskými státy a ověřených Komisí.

4.6. U tradičních vlastních zdrojů nejsou některá cla dovozci deklarována nebo jsou vnitrostátním celním orgánům deklarována nesprávně, což vede k nižšímu objemu vybraných dovozních cel – tzv. „*výpadku cla*“. Tento výpadek cla cel není evidován v účetních systémech členských států pro TVZ a náš výrok auditora o správnosti příjmů se na něj nevztahuje. Jelikož však může mít vliv na výši cla, kterou členské státy vybraly, i nadále posuzujeme opatření, která EU přijala k tomu, aby snížila objem neuhrazených cel, a zmírnila tak riziko neúplnosti tradičních vlastních zdrojů.

4.7. V květnu 2023 předložila Komise legislativní návrh celní reformy EU[3]. Na základě milníků uvedených v tomto návrhu jsme zkoumali pokrok, kterého Komise při přípravě provádění reformy dosáhla. Již nesledujeme provádění akčního plánu Komise v celní oblasti ze září 2020[4], neboť Komise začlenila většinu jeho zbývajících opatření do návrhu celní reformy a přestala o něm podávat interní zprávy.

4.8. Prověřovali jsme rovněž zprávu Komise o fungování systému vlastního zdroje z DPH[5] po zjednodušení tohoto systému v roce 2021. Naším cílem bylo posoudit, zda zpráva plně odráží dopad tohoto zjednodušení.

---

[3] COM(2023) 258.

[4] Sdělení Komise „Posunutí celní unie na další úroveň: akční plán“ (COM(2020) 581), 28. září 2020.

[5] COM(2024) 569.

Správnost operací

4.9. V tomto oddíle předkládáme svá zjištění týkající se správnosti příjmových operací, na kterých se zakládá účetní závěrka EU. Náš závěr vychází z prověrky reprezentativního vzorku příjmových operací a z našeho posouzení systémů Komise pro ověřování, výpočet a výběr příjmů. Z prověrky vzorku 65 inkasních příkazů vyplynulo, že ani jeden z nich neobsahuje *vyčíslitelnou chybu*.

Prověrka prvků vnitřních kontrolních systémů

4.10. Prověřovali jsme několik kontrolních systémů (viz bod *4.4*). Naše připomínky k těmto systémům nemají vliv na náš výrok o správnosti příjmů EU (viz ***kapitola 1***). Poukazujeme v nich však na nedostatky ve výběru jednotlivých kategorií vlastních zdrojů. Dále jsme zaznamenali nedostatky v opatřeních EU zaměřených na snížení výpadku cel a zmírnění rizika neúplnosti TVZ.

Komise uzavřela *cyklus ověřování HND* za období 2020–2024 podle plánu

4.11. V rámci svého víceletého procesu Komise zkoumala, zda členské státy sestavují své národní účty v souladu s právními požadavky[6] a zda jsou údaje o HND spolehlivé, úplné a srovnatelné[7]. Na základě vzorku šesti členských států jsme zjistili, že Komise dodržela harmonogram a postupy stanovené pro ověřovací cyklus (viz *obrázek 4.2*).

[6] Nařízení (EU) č. 549/2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii.

[7] Nařízení (EU) 2019/516 o harmonizaci hrubého národního důchodu v tržních cenách.

Obrázek 4.2 – Cyklus ověřování vlastního zdroje z HND za období 2020–2024

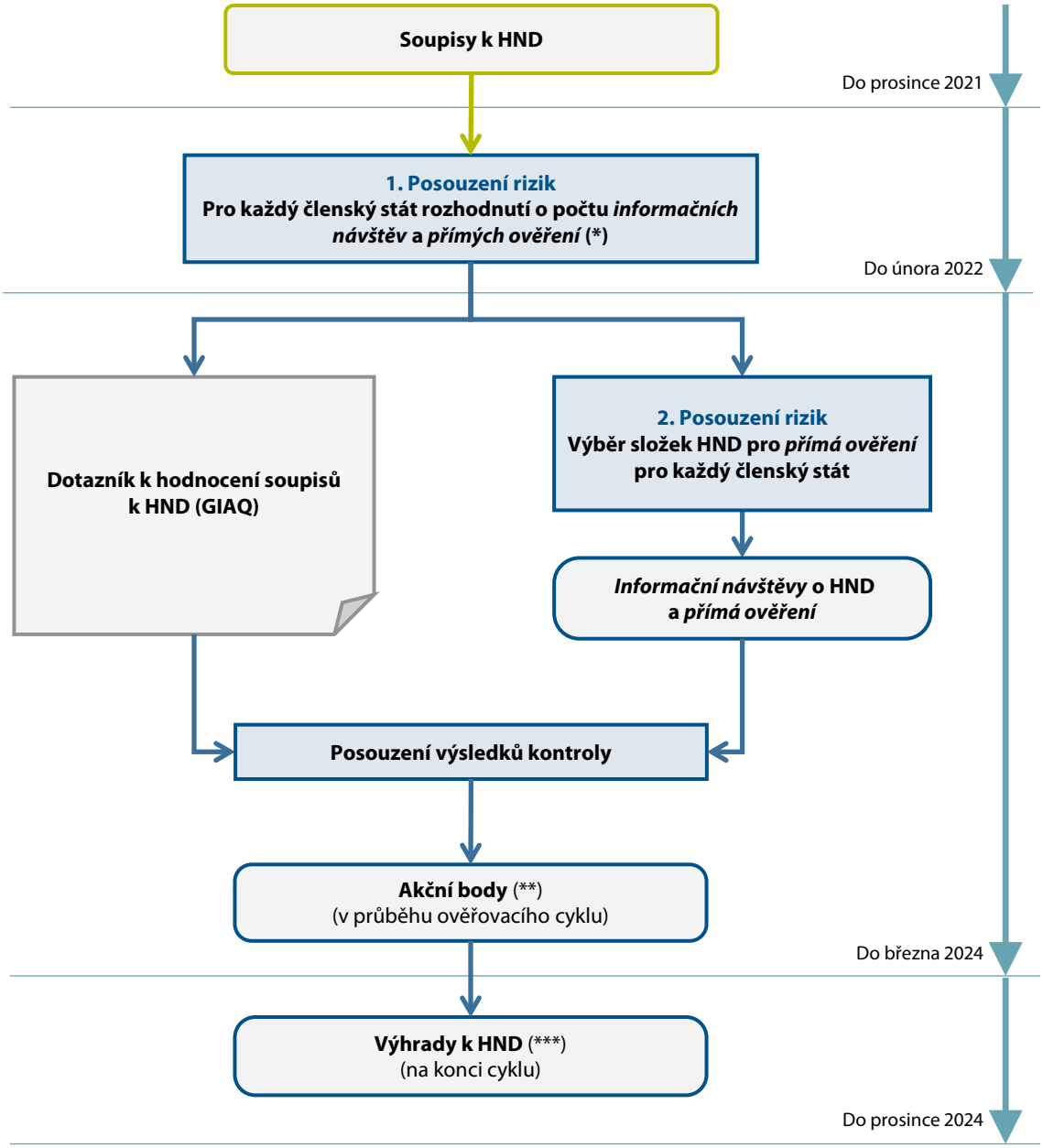

(*) Výsledky posouzení rizik:

	Informační návštěvy *minimální počet návštěv*	Přímá ověření *minimální počet ověření*
Nízké riziko	1	1
Střední riziko	1	2
Vysoké riziko	2	3

(**) Členské státy a Eurostat se dohodnou na akčních bodech s cílem zavést metodické změny, vyjasnit nebo doplnit informace obsažené v soupisu k HND nebo body, které má Eurostat provést.
(***) Výhrady jsou ochranným opatřením, které má zabránit riziku, že opravy údajů o HND použitých pro účely vlastních zdrojů (o nichž existují obavy) budou po čtyřech letech v souladu s právními předpisy promlčeny.

Zdroj: rámcové dokumenty expertní skupiny pro HND pro cyklus ověřování HND za období 2020–2024.

4.12. V prosinci 2024 uzavřela Komise cyklus ověřování HND na období 2020–2024 tím, že vznesla 86 *výhrad k údajům o HND* (jedna výhrada byla vznesena v roce 2023). Komise vydává výhrady, pokud zjistí nedostatky, které představují významné riziko pro spolehlivost, srovnatelnost a úplnost údajů o HND. Ve většině případů jsou členské státy povinny poskytnout informace k řešení těchto výhrad do roku 2026. Pokud jde o cyklus ověřování údajů o HND za období 2020–2024, Komise se v návaznosti na zavedení nového vnitrostátního účetního standardu[8] rozhodla využít rozsáhlého a podrobného kola kontrol provedených v předchozím cyklu 2016–2019. To ve srovnání s předchozím cyklem 2016–2019 vedlo k výrazně nižšímu počtu výhrad (86 oproti 300).

4.13. V souladu s doporučením, které jsme uvedli v naší výroční zprávě za rok 2020 (viz ***příloha 4.1***), Komise pro ověřovací cyklus údajů o HND za období 2020–2024 zkrátila období pro revize údajů o vlastním zdroji odvozeným z HND z deseti na šest let tím, že vznesla výhrady k údajům za rok 2018 a následující roky. Tím se snížila rozpočtová nejistota pro Komisi i členské státy, neboť založené na HND se mohou změnit, zatímco výhrady zůstávají otevřené.

Ověřování Komise v oblasti údajů o HND je ovlivněno zpožděními na straně členských států

4.14. Ke dni 31. prosince 2024 bylo stále nevyřešeno 23 výhrad k HND z ověřovacího cyklu 2016–2019 (kromě toho existovala jedna nevyřešená výhrada z cyklu 2020–2024, viz ***příloha 4.2***). Zjistili jsme, že do konce roku 2024 poskytly členské státy informace týkající se 13 z 23 nevyřešených výhrad z cyklu 2016–2009. Komise v té době tyto informace ověřovala. Pokud jde o zbývajících deset výhrad (osm s lhůtou v roce 2021 a dvě v roce 2022), a o výhradu z cyklu 2020–2024, u níž byla lhůta stanovena na rok 2024, pět dotčených členských států[9] poskytlo ve stanovené lhůtě pouze částečné informace.

4.15. Členské státy neposkytly nezbytné informace včas, což zpožďuje práci Komise na následném ověřování a limituje její schopnost výhrady zrušit. V důsledku toho rovněž může docházet k hromadění nevyřešených výhrad jak v dotčených členských státech, tak v Komisi, což povede k riziku dalšího zpoždění při řešení nových výhrad vznesených Komisí při uzávěrce cyklu HND za období 2020–2024.

---

[8] Evropský systém účtů (ESA 2010).

[9] Bulharsko, Chorvatsko, Lucembursko, Malta a Rumunsko.

Počet *výhrad k DPH* i *počet otevřených případů týkajících se TVZ* se rychle snižoval, dlouhodobé nedostatky však přetrvávají

4.16. Na ***obrázku 4.3*** je znázorněn postup, jímž Komise ověřuje výpočet *základu pro DPH* a výše TVZ prováděný členskými státy. V ***příloze 4.2*** je uveden přehled zbývajících výhrad a otevřených případů na konci roku 2024, které Komise stanovila v souvislosti se zjištěnými nedostatky. Ve srovnání s minulým rokem se počet výhrad k DPH výrazně snížil z 67 na 40 (snížení o 40 %) a počet otevřených případů v souvislosti s TVZ poklesl z 274 na 204 (tj. snížení o 26 %). Míra poklesu počtu výhrad a otevřených případů je podstatně vyšší než v roce 2023, kdy činila 17 % u výhrad k DPH a 3 % u výhrad týkajících se tradičních vlastních zdrojů.

Obrázek 4.3 – Postup ověřování základu DPH a TVZ členských států

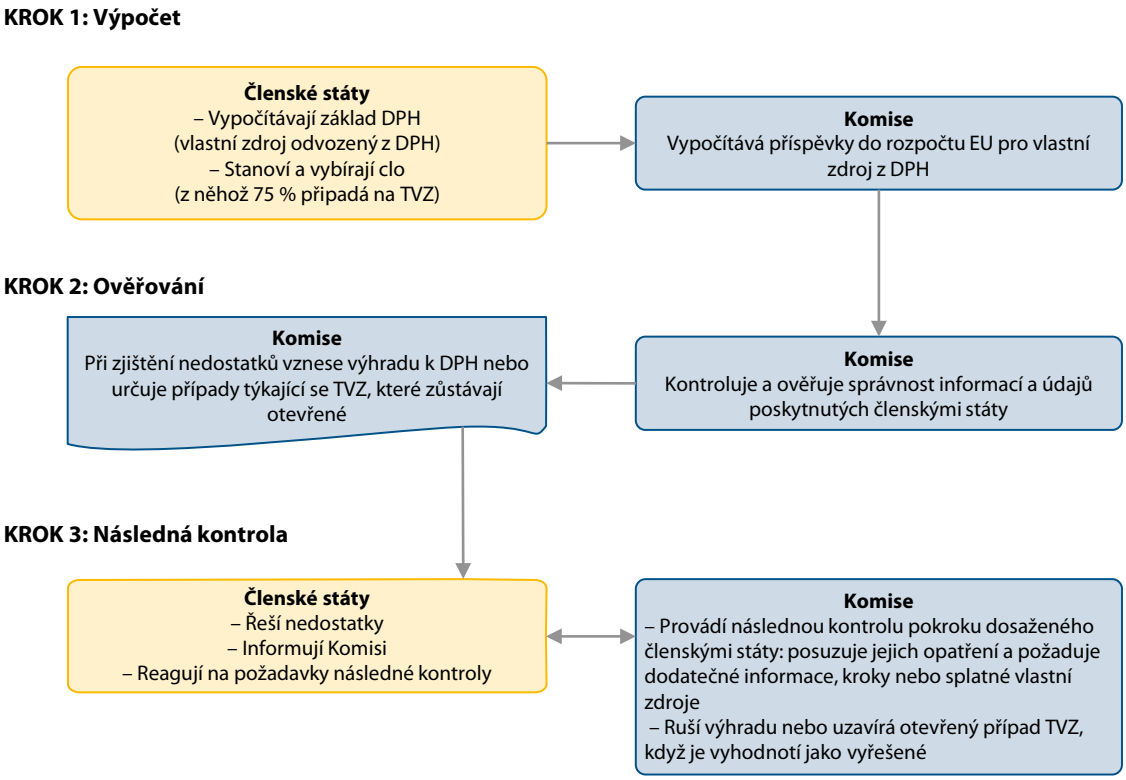

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

4.17. V roce 2024 zrušila Komise 32 výhrad k DPH vznesených v rámci rozhodnutí o vlastních zdrojích z roku 2014[10] (29 v roce 2023). Vzhledem k zavedení zjednodušených výkazů DPH podle rozhodnutí o vlastních zdrojích z roku 2020[11] zároveň vznesla méně nových výhrad (pět v roce 2024 oproti 15 v roce 2023). Počet dlouhodobě nevyřešených výhrad (otevřených déle než pět let) se během roku rovněž snížil ze deseti na šest. Čtyři ze zbývajících šesti výhrad však zůstávají otevřené devět a více let. Rovněž jsme konstatovali, že u tří ze šesti výhrad Komise v roce 2024 nijak nepokročila k jejich zrušení.

4.18. Počet dlouhodobě otevřených případů týkajících se TVZ se na konci roku 2024 snížil ze 103 na 80 (22 %). Komise však neupřednostňovala dlouhodobě otevřené případy a jejich relativní podíl se nezměnil. Činí téměř 40 %.

Nadále zjišťujeme nedostatky ve správě tradičních vlastních zdrojů a způsobu, jakým o nich členské státy účtují

4.19. Prověřovali jsme, jak Česká republika, Itálie a Švédsko sestavují výkazy TVZ (tj. výkaz vybraného cla a výkaz stanoveného, ale dosud nevybraného cla)[12] a jaké používají postupy pro správu TVZ, které mají uhradit do rozpočtu EU (viz ***příloha 4.3***). Naše posouzení klíčových vnitřních kontrolních systémů členských států pro TVZ uvádíme na ***obrázku 4.4***.

[10] Rozhodnutí (EU, Euratom) 2014/335 o systému vlastních zdrojů Evropské unie.

[11] Rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053 o zrušení rozhodnutí 2014/335.

[12] Rozhodnutí (EU, Euratom) 2018/194, kterým se stanoví vzory účetních výkazů nároků na vlastní zdroje, ve znění rozhodnutí (EU) 2022/523.

Obrázek 4.4 – Posouzení klíčových vnitřních kontrolních systémů pro TVZ ve vybraných členských státech

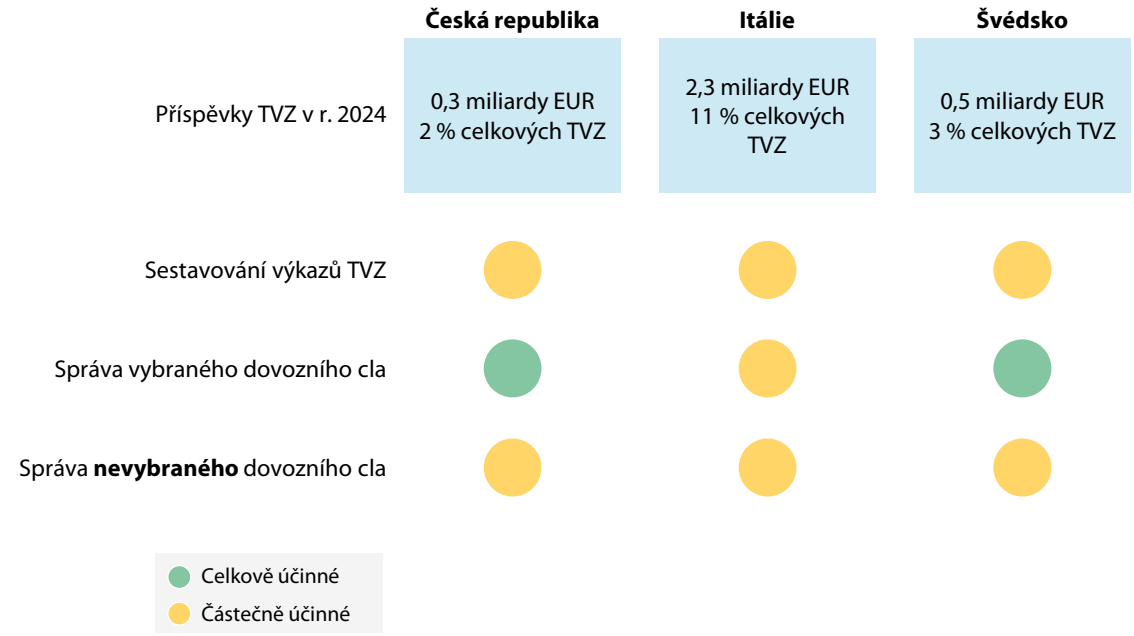

Zdroj: EÚD.

4.20. Zjistili jsme, že ve výkazech TVZ České republiky a Švédska byla některá cla vykázána v nesprávných sloupcích. V Itálii jsme zaznamenali nesrovnalosti mezi některými údaji ve výkazu stanovených, ale nevybraných cel a souvisejícími rozpisy poskytnutými italskými orgány.

4.21. Rovněž jsme zjistili, že správa vybraných cel v Itálii byla ovlivněna zpožděními při přijímání správních rozhodnutí o opravách vybraných cel. Docházelo také ke zpožděním při účtování oprav a při proplácení příslušných částek dovozcům.

4.22. Naše audity v těchto třech členských státech odhalily několik nedostatků ve správě stanovených, ale dosud nevybraných cel. Zjistili jsme případy zpoždění při stanovování celního dluhu v Česku, nesprávné rozdělení částečných plateb mezi cla a národní příjmy v Itálii a prodlení při vymáhání celního dluhu a odepisování nevymahatelných cel ve Švédsku.

4.23. Komise stále odhaluje a hlásí podobné nedostatky ve správě cel, která dosud nebyla v členských státech vybrána, a ve způsobu, jakým se o nich účtuje. V roce 2024 navštívila Komise v rámci svého programu kontrol 12 členských států, aby posoudila spolehlivost jejich výkazů TVZ. Systémy a postupy související s účty TVZ v šesti členských státech vyhodnotila jako obecně uspokojivé. V pěti státech byly vyhodnoceny jako částečně uspokojivé a v jednom jako neuspokojivé (viz ***obrázek 4.5***).

Obrázek 4.5 – Posouzení spolehlivosti výkazů TVZ provedené Komisí

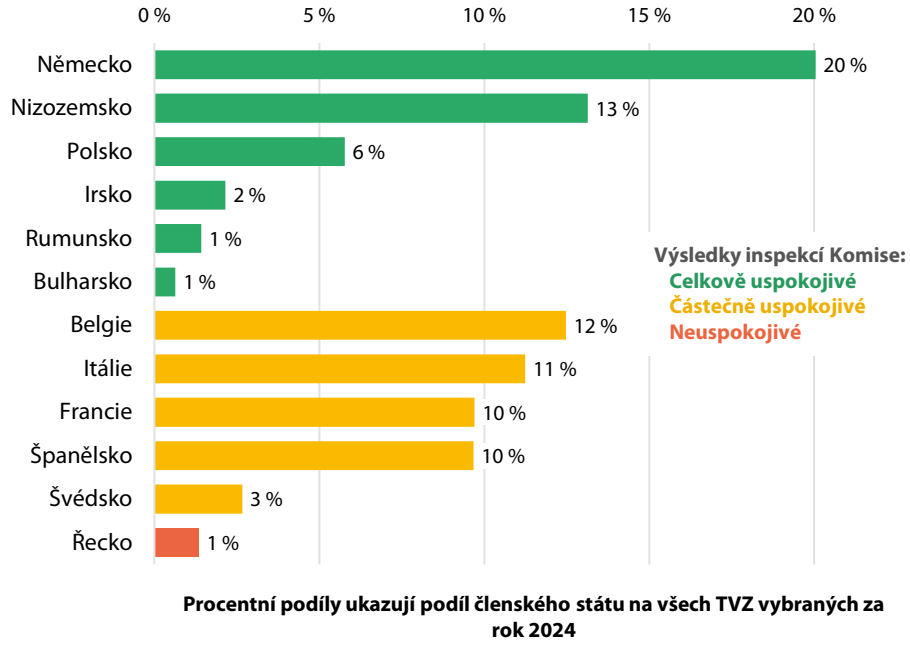

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

Údaje členských států o plastech nejsou plně v souladu s pravidly EU

4.24. V roce 2024 předložily členské státy Komisi své roční výkazy statistických údajů o hmotnosti vyprodukovaných a recyklovaných plastových obalových odpadů pro účely vlastního zdroje z plastů za rok 2022 a revidované údaje za rok 2021. Expertní skupina pro statistiky o plastových obalových odpadech, která je složena ze zástupců všech členských států a které předsedá Komise, ve svém výročním stanovisku za rok 2024 uvedla, že tyto údaje jsou náležité z hlediska spolehlivosti, srovnatelnosti a úplnosti, přičemž uznala, že další zlepšování výpočtů týkajících se plastových obalových odpadů je nepřetržitý proces.

4.25. K odhadu vyprodukovaných plastových obalových odpadů musí členské státy použít dvě různé kompilační metody a vyvážením jejich výsledků dospět k jednomu odhadu[13]. Zkoumali jsme, zda členské státy tento požadavek splnily. Zjistili jsme, že 18 členských států předložilo údaje na základě těchto dvou metod (14 v roce 2023) a jeden členský stát (v roce 2023 ani jeden) tyto výsledky vyvážil (viz ***obrázek 4.6***). Použití obou metod a jejich vyvážení zajišťuje srovnatelnost a spolehlivost údajů poskytovaných členskými státy. V naší zvláštní zprávě 16/2024[14] o vlastním zdroji z plastů jsme doporučili, aby Komise i členské státy do roku 2026 zlepšily srovnatelnost a spolehlivost údajů používaných pro výpočet příspěvků členských států.

[13] Nařízení (EU) 2023/595, kterým se stanoví formulář pro výkaz týkající se vlastního zdroje z nerecyklovaných plastových obalových odpadů.

[14] Zvláštní zpráva 16/2024: „Příjmy EU z nerecyklovaných plastových obalových odpadů: náročný začátek komplikovaný nedostatečnou srovnatelností a spolehlivostí údajů“.

Obrázek 4.6 – Metody používané členskými státy k odhadu množství vyprodukovaných plastových obalových odpadů

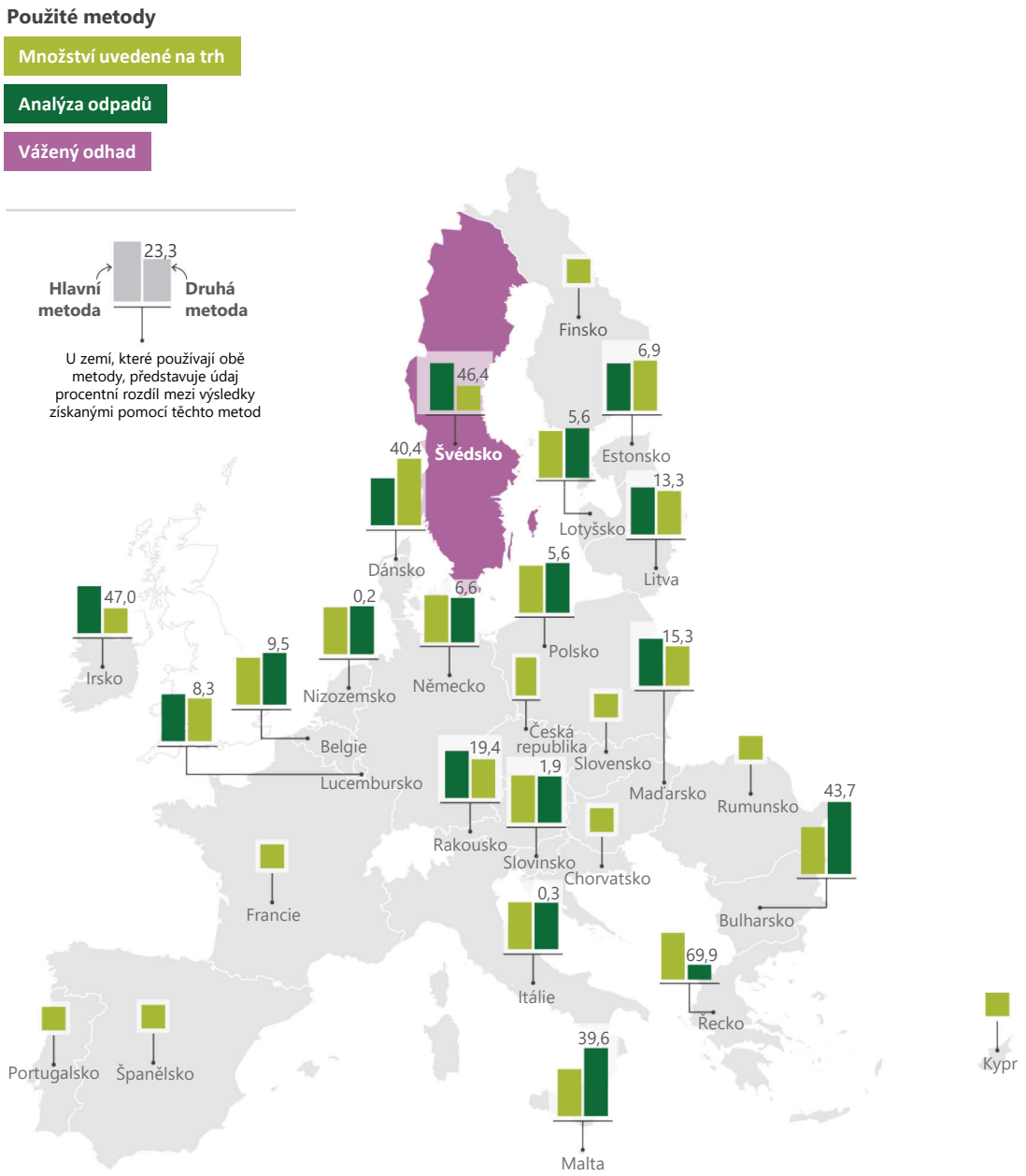

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

4.26. V roce 2024 Komise pokračovala ve své práci na stávajícím ověřovacím cyklu 2023–2026 a provedla formální inspekční návštěvy ve 12 členských státech. Do konce roku 2024 vznesla vůči čtyřem z těchto členských států deset výhrad, které se týkají zejména těchto dvou kompilačních metod (viz ***příloha 4.2***). Je možné, že v roce 2025, jakmile budou příslušné inspekční cykly dokončeny, budou vzneseny další výhrady vůči jiným členským státům.

Zavádění celní reformy EU provází rizika zpoždění

4.27. Návrh celní reformy zveřejněný Komisí v květnu 2023 předpokládal, že reforma bude zaváděna postupně po dobu 10 až 15 let. Podle návrhu by měl být v roce 2026 zřízen nový subjekt, *Celní úřad Evropské unie* (EUCA), odpovědný za řízení rizik na úrovni EU, který by měl být plně funkční od roku 2028. Dále by mělo od roku 2028 v prvotní omezené provozní fázi začít fungovat *celní datové centrum EU*, což je centralizovaný soubor systémů, které mají nahradit stávající celní IT infrastruktury v členských státech, a řešit tak problematiku elektronického obchodu.

4.28. V roce 2024 přijal Evropský parlament legislativní usnesení o návrhu celní reformy[15], vyzývá k tomu, aby bylo dat. centrum uvedeno do plného provozu dříve, než je plánováno. V dubnu 2025 jednání v Radě Evropské unie stále probíhala. Na začátku roku 2025 Komise oznámila[16], že je připravena spolupracovat se spolunormotvůrci na předsunutí částí navrhované reformy do roku 2026, a řešit tak výzvy spojené s prudkým nárůstem dovozů nízké hodnoty v rámci elektronického obchodu.

4.29. Konstatujeme, že dokud nebude reforma přijata a provedena, budou přetrvávat dříve zjištěné nedostatky, jako je nedostatečná celounijní analýza finančních rizik[17] a problémy spojené s výběrem správných částek DPH a cel za zboží a služby prodávané přes internet[18]. Podotýkáme rovněž, že dokud nebude reforma přijata, nebude Komise schopna se na její provádění plně připravit.

4.30. V roce 2024 jsme zaznamenali, že ačkoli Komise podnikla k provedení celní reformy některé počáteční přípravné kroky, nevypracovala plán, který by obsahoval podrobné harmonogramy a rozdělení povinností a umožnil sledovat pokrok. Reforma je rozsáhlý a komplexní projekt. Právní předpisy zůstávají ve fázi návrhu a s ohledem na původní harmonogram provádění Komise a na výzvu Parlamentu k jeho urychlení (viz body ***4.27***–***4.28***) existuje značné riziko, že celní reforma nebude provedena podle původně plánovaného harmonogramu.

---

[15] EP-PE_TC1-COD(2023)0156.

[16] Sdělení Komise: „Komplexní soubor nástrojů EU pro bezpečný a udržitelný elektronický obchod“.

[17] Zvláštní zpráva 04/2021 „Celní kontroly: nedostatečná harmonizace brání ochraně finančních zájmů EU“.

[18] Zvláštní zpráva 12/2019: „Elektronický obchod: zbývá vyřešit řadu nedostatků při výběru DPH a cel“.

Posouzení zjednodušeného systému vlastního zdroje z DPH provedené Komisí nezahrnovalo dopad na příspěvky členských států

4.31. V roce 2021 Komise zjednodušila systém vlastního zdroje z DPH, aby zjednodušila související výpočty a snížila administrativní zátěž jak pro sebe, tak pro členské státy. Toto zjednodušení zahrnovalo odstranění většiny úprav a výjimek a zmrazení *vážené průměrné sazby* (WAR) uplatňované ve *víceletém finančním rámci* na období 2021–2027 na její hodnotě z roku 2016, čímž byla odstraněna povinnost členských států každý rok vypočítávat novou váženou průměrnou sazbu.

4.32. V roce 2024 vydala Komise v souladu s právním závazkem[19] zprávu se svým prvním posouzením změn, v níž v závěru uvádí, že nový systém účinně zjednodušuje výpočty a je vhodný pro výběr vlastního zdroje z DPH. Podle zprávy Komise členské státy uvádějí, že toto zjednodušení má na jejich administrativní zátěž pozitivní dopad.

4.33. Ve zprávě se rovněž zmiňují obavy některých členských států ohledně zmrazené vážené průměrné sazby pro rok 2016, která plně neodráží změny sazeb DPH. V závěru se však uvádí, že rozdíly mezi zmrazenou váženou průměrnou sazbou a sazbou DPH, která se používala v předchozím systému v letech 2021 až 2024, se většinou pohybovaly v rozmezí jednoho procentního bodu.

4.34. Porovnali jsme příspěvky členských států odvozené z DPH vypočtené pomocí zmrazené vážené průměrné sazby s potenciální výší příspěvků vypočtených podle předchozího systému pro výpočet vlastního zdroje z DPH. Použití zmrazené vážené průměrné sazby celkově vedlo ke snížení vlastního zdroje z DPH o 1,6 miliardy EUR za dané období (3 % celkových příspěvků založených na DPH). Příspěvky pěti členských států založené na DPH se v daném období snížily o více než 5 %, zatímco v jednom členském státě se zvýšily o 4 %.

[19] Nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89, článek 13a.

4.35. Toto snížení neovlivnilo celkový rozpočet EU, neboť bylo kompenzováno *vyrovnávací úlohou vlastního zdroje z HND*, který vyvažuje pokles příjmů z jiných zdrojů. Vypočítali jsme dodatečné příspěvky založené na HND, které členské státy musely poskytnout, aby kompenzovaly snížení vlastního zdroje odvozeného z DPH o 1,6 miliardy EUR vzniklé použitím zmrazené vážené průměrné sazby za rok 2016. Kombinované výsledky výpočtů DPH i HND jsou uvedeny v ***příloze 4.4***. Relativně nedotčeny byly pouze členské státy, jejichž základ DPH je omezen na 50 % jejich základu HND, nebo ty, jejichž sazby DPH byly mezi lety 2021 a 2023 stabilní. Pro některé členské státy je čistý dopad použití zmrazené vážené průměrné sazby za rok 2016 významný. Dva členské státy přispěly o více než 100 milionů EUR méně, než by musely, pokud by se zmrazená vážená průměrná sazba nepoužila, a příspěvek tří států byl o více než 100 milionů EUR vyšší. Tato analýza nebyla do zprávy Komise zahrnuta.

Výroční zprávy o činnosti

4.36. Informace o správnosti vlastních zdrojů ve výročních zprávách o činnosti za rok 2024 zveřejněných GŘ BUDG a Eurostatem naše připomínky a závěry obecně potvrzují.

4.37. Ve své výroční zprávě o činnosti za rok 2024 GŘ BUDG uvedlo, že dokončilo vyčíslení ztrát tradičních vlastních zdrojů v důsledku podhodnocení dovozu textilu a obuvi z Číny v období 2011–2017 u sedmi členských států[20]. Kumulativní výše ztráty tradičních vlastních zdrojů souvisejících s podhodnocením všemi zbývajícími členskými státy se k 31. prosinci 2024 v účetní závěrce EU odhaduje na 0,9 miliardy EUR a související úroky z prodlení na 0,3 miliardy EUR. Cílem GŘ BUDG je dokončit výpočty pro zbývající členské státy v průběhu roku 2025.

[20] Rakousko, Německo, Irsko, Lucembursko, Nizozemsko, Slovensko a Švédsko.

Závěr a doporučení

Závěr

4.38. Z důkazních informací celkově vyplývá, že míra chyb v příjmech nebyla významná (materiální). Námi prověřované systémy související s příjmy byly obecně účinné. Některé prvky kontrolních systémů pro správu výhrad k DPH a otevřených případů týkajících se TVZ však byly účinné částečně (viz body ***4.17*** a ***4.18***). Kromě toho bylo poskytování informací o výhradách k HND a vykazování údajů o vlastním zdroji z plastů, jakož i některé prvky klíčových vnitřních kontrol tradičních vlastních zdrojů, které jsme posuzovali ve třech členských státech, částečně účinné (viz body ***4.15***, ***4.20***–***4.22*** a ***4.25***).

4.39. Zjistili jsme rovněž, že existují rizika ovlivňující včasné provedení celní reformy a že první hodnoticí zpráva Komise o reformě vlastního zdroje z DPH nezahrnovala její dopad na příspěvky členských států (viz body ***4.30*** a ***4.34***). Tyto nedostatky nemají vliv na náš výrok auditora o správnosti příjmů, protože se přímo netýkají operací, na nichž se zakládá účetní závěrka.

Doporučení

4.40. Výsledky následné kontroly opatření přijatých v návaznosti na naše doporučení jsou uvedeny v ***tabulce 4.1***. Provedli jsme rovněž přezkum čtyř doporučení z našich výročních zpráv za roky 2020, 2021 a 2022, která měla být provedena během roku 2024. Zjistili jsme, že Komise v plném rozsahu realizovala dvě doporučení a jedno doporučení realizovala v některých ohledech. Co se týče posledního doporučení, část byla realizována v plném rozsahu a zbývající prvky již nebyly relevantní.

4.41. Na základě našich zjištění a závěrů za rok 2024 Komisi doporučujeme:

Doporučení 4.1 – Urychlit přípravy na zavedení navrhované celní reformy

Zintenzívnit opatření, aby bylo zajištěno včasné zavedení celní reformy, jakmile bude přijata, a to vypracováním plánu, který stanoví podrobné harmonogramy a rozdělí odpovědnost za sledování pokroku, pokud jde o:

a) zřízení a počáteční provoz Celního úřadu EU do doby, než bude mít Celní úřad EU provozní kapacitu k plnění vlastního rozpočtu;

b) vývoj, provádění a údržbu celního datového centra EU.

Cílové datum provedení: do konce roku 2026.

Přílohy

Příloha 4.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení

Míra přijetí: přijato, částečně přijato, nepřijato, informace nejsou k dispozici.

Rozsah realizace: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2020	Komisi doporučujeme, aby: **Doporučení 3.1:** přezkoumala a aktualizovala způsob, jakým bude v budoucích víceletých cyklech ověřovat údaje členských států o HND, aby se proces dále zefektivnil a zkrátilo se období, po něž zůstávají údaje o HND po skončení cyklu otevřené.			Viz bod ***4.13***.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2021	Komisi doporučujeme: **Doporučení 3.2:** přezkoumala postupy pro správu výhrad k DPH, aby Komise mohla stanovit harmonizovanější a přísnější lhůty pro vnitrostátní orgány a zefektivnit další sledování a rušení výhrad.			Komise v tomto ohledu své vnitřní postupy zatím neaktualizovala. Na konci roku 2024 Komise stále prováděla přezkum svých vnitřních postupů, aby zohlednila nové zjednodušené výkazy k DPH a změny právního rámce zavedené zjednodušeným systémem DPH.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2022	Komisi doporučujeme, aby: **Doporučení 4.1:** přezkoumala své postupy pro řešení případů neuplatňování směrnice o DPH, které by mohly mít dopad na rozpočet EU, a to: a) systematickým monitorováním včasnosti různých kroků jak *řízení o nesplnění povinnosti*, tak dalších donucovacích opatření, jejichž cílem je zajistit dodržování předpisů, a přijetím včasných opatření, která zabrání nadměrným zpožděním; b) posoudila, zda má nesoulad s dopadem na vlastní zdroj odvozený z DPH zjištěný v jednom členském státě průřezovou povahu, a může se tedy vztahovat i na jiné členské státy; c) přijetím včasných opatření, případně stanovením průřezových výhrad, které zajistí správné úhrady národních příspěvků založených na DPH do rozpočtu EU.	✓ ✓ ✓	 	Doporučení 4.1 a): dokončila (Generální ředitelství pro daně a celní unii) přezkum svého interního rámce pro sledování správy svých donucovacích opatření. Většina případů nesplnění povinnosti týkajících se směrnice o DPH, které nebyly na konci roku 2022 vyřešeny, byla uzavřena. Doporučení 4.1 b) a c): Po schválení změněného nařízení 1553/89 Komise v březnu 2025 sdílela s členskými státy svůj přístup k uplatňování čl. 3 odst. 2 písm. c). V rámci tohoto přístupu by se výpočet opravy vyžadoval pouze v případech nesplnění povinnosti, v souvislosti s nimiž bylo zasláno formální upozornění, a členský stát případy nesplnění povinnosti, která byla potvrzena Soudním dvorem Evropské unie, přiznal. Komise by tak mohla vznášet výhrady k neuplatňování směrnice o DPH, pouze pokud by byla jedna z těchto podmínek splněna.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2022	Komisi doporučujeme, aby: **Doporučení 4.2:** bez odkladu dokončila opětovné posouzení žádostí členských států (které obdržela do května 2022 a na něž se tedy nevztahují lhůty dané předpisy), v nichž státy vyjadřují nesouhlas s původním posouzením případů odpisů TVZ Komisí.			Komise dokončila opětovné posouzení všech 59 nevyřízených případů odpisů týkajících se žádostí členských států, které nesouhlasily s původním posouzením případů odpisů Komisí (případy nahlášené do 3. května 2022).

Zdroj: EÚD.

Příloha 4.2 – Počet dosud nevyřízených výhrad týkajících se HND, DPH a plastů a otevřených případů týkajících se tradičních vlastních zdrojů podle jednotlivých členských států k 31. prosinci 2024

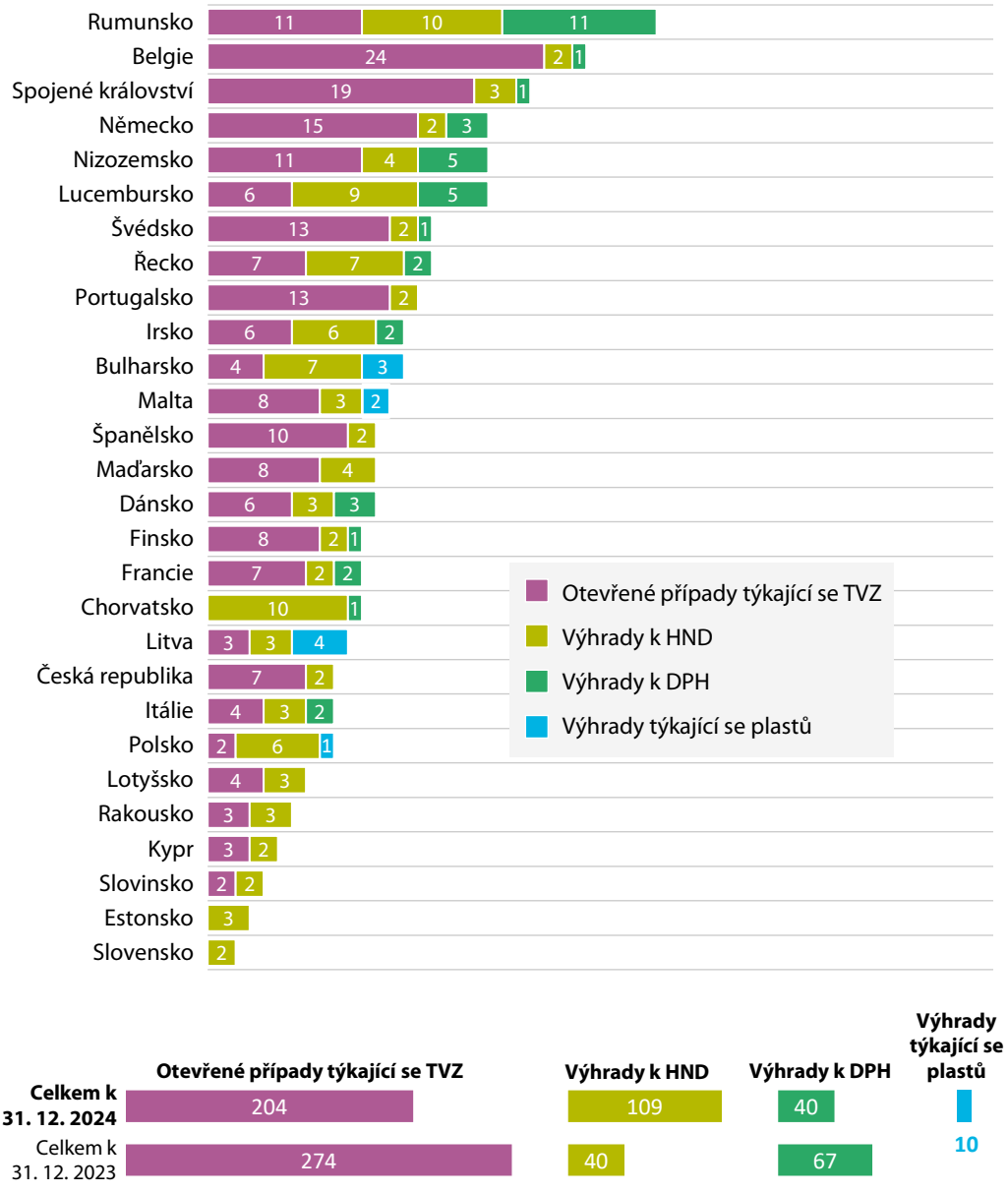

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

Příloha 4.3 – Sestavování výkazů cel (vybraných a dosud nevybraných) pro účely TVZ a jejich zaznamenání na účtech a v rozpočtu EU

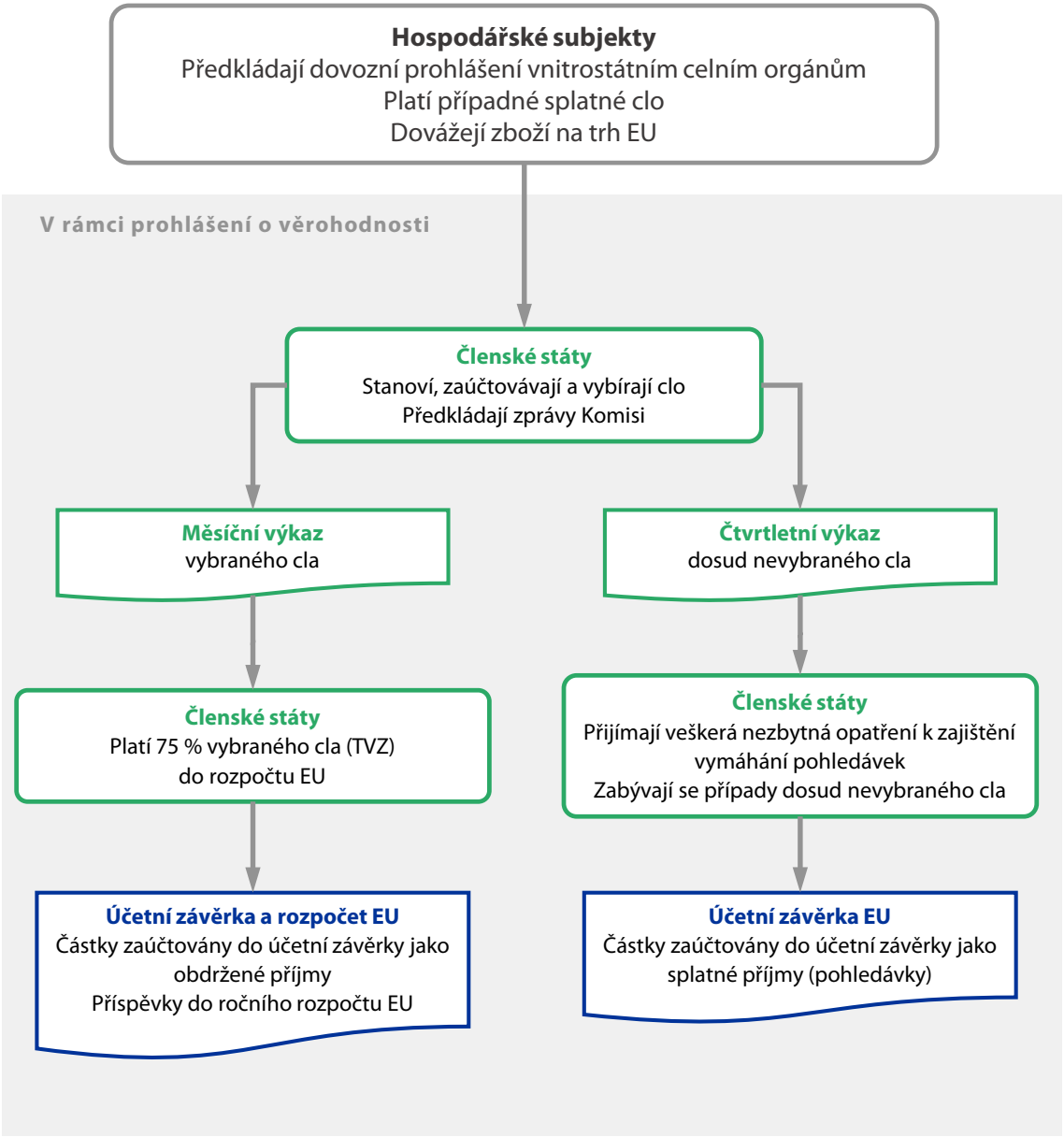

Zdroj: EÚD na základě platných právních předpisů a pravidel EU.

Příloha 4.4 – Čistý dopad zmrazení vážené průměrné sazby na její hodnotě z roku 2016 (se změnami příspěvků odvozených z DPH i HND)

(v tis. EUR)

Členské státy	2021	2022	2023	Celkem (2021–2023)
Belgie	13 673	5 066	–20 708	–1 969
Bulharsko	755	123	–3 550	–2 672
Česká republika	–13 357	–9 611	–9 084	–32 051
Dánsko	11 466	12 491	14 496	38 452
Německo	–160 432	–171 094	–136 900	–468 426
Estonsko	895	981	1 186	3 062
Irsko	–12 716	–2 206	–12 126	–27 047
Řecko	–36 160	–32 781	–34 930	–103 871
Španělsko	–2 891	–11 790	–61 953	–76 634
Francie	90 276	91 400	157 123	338 799
Chorvatsko	1 859	2 153	2 733	6 745
Itálie	52 989	–34 879	–15 308	2 803
Kypr	729	813	996	2 538
Lotyšsko	1 218	1 180	1 851	4 248
Litva	1 914	618	736	3 268
Lucembursko	1 590	1 653	2 062	5 304
Maďarsko	–9 243	–4 853	–5 482	–19 579
Malta	441	491	625	1 558
Nizozemsko	58 296	88 046	109 661	256 003
Rakousko	–32 646	20 170	35 049	22 573
Polsko	17 739	19 435	–66 926	–29 752
Portugalsko	2 765	7 564	9 454	19 784
Rumunsko	–22 033	–27 162	–20 864	–70 059
Slovinsko	814	634	2 621	4 069
Slovensko	–527	–1 299	–6 732	–8 558
Finsko	8 081	8 477	12 383	28 942
Švédsko	24 505	34 380	43 585	102 470
Celkem	0	0	0	0

Pozn.: záporné částky představují snížení příspěvků členských států a kladné částky odpovídají zvýšení příspěvků.

Zdroj: EÚD.

Kapitola 5

Jednotný trh, inovace a digitální agenda

Obsah

	Body
Úvod	5.1.–5.9.
Stručný popis	5.2.–5.8.
Rozsah a koncepce auditu	5.9.
Správnost operací	5.10.–5.33.
Chyby ve výzkumných programech	5.15.–5.30.
Nejvíce zatíženy chybami jsou osobní náklady	5.15.–5.16.
Někteří příjemci se dosud nepřizpůsobili změnám zavedeným pravidly programu Horizont Evropa	5.17.–5.18.
Někteří příjemci žádají o úhradu nezpůsobilých nákladů na výzkumné pracovníky vyslané z jiných organizací	5.19.–5.20.
Další chyby v osobních nákladech	5.21.
Nezpůsobilé jiné *přímé náklady*	5.22.–5.24.
Zjednodušení pomocí financování jednorázovými částkami	5.25.–5.30.
Chyby v infrastrukturních projektech	5.31.–5.33.
Přezkum řízení finanční podpory v oblasti výzkumu určené třetím stranám, jak ho provádí Komise	5.34.–5.39.
Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy	5.40.–5.43.
Závěry a doporučení	5.44.–5.47.
Závěry	5.44.–5.45.
Doporučení	5.46.–5.47.
Přílohy	
Příloha 5.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení pro okruh „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“	

Úvod

5.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se okruhu 1 *víceletého finančního rámce* „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“. Přehled hlavních činností a výdajů v rámci tohoto okruhu v roce 2024 znázorňuje ***obrázek 5.1***.

Obrázek 5.1 – Platby a kontrolovaný základní soubor

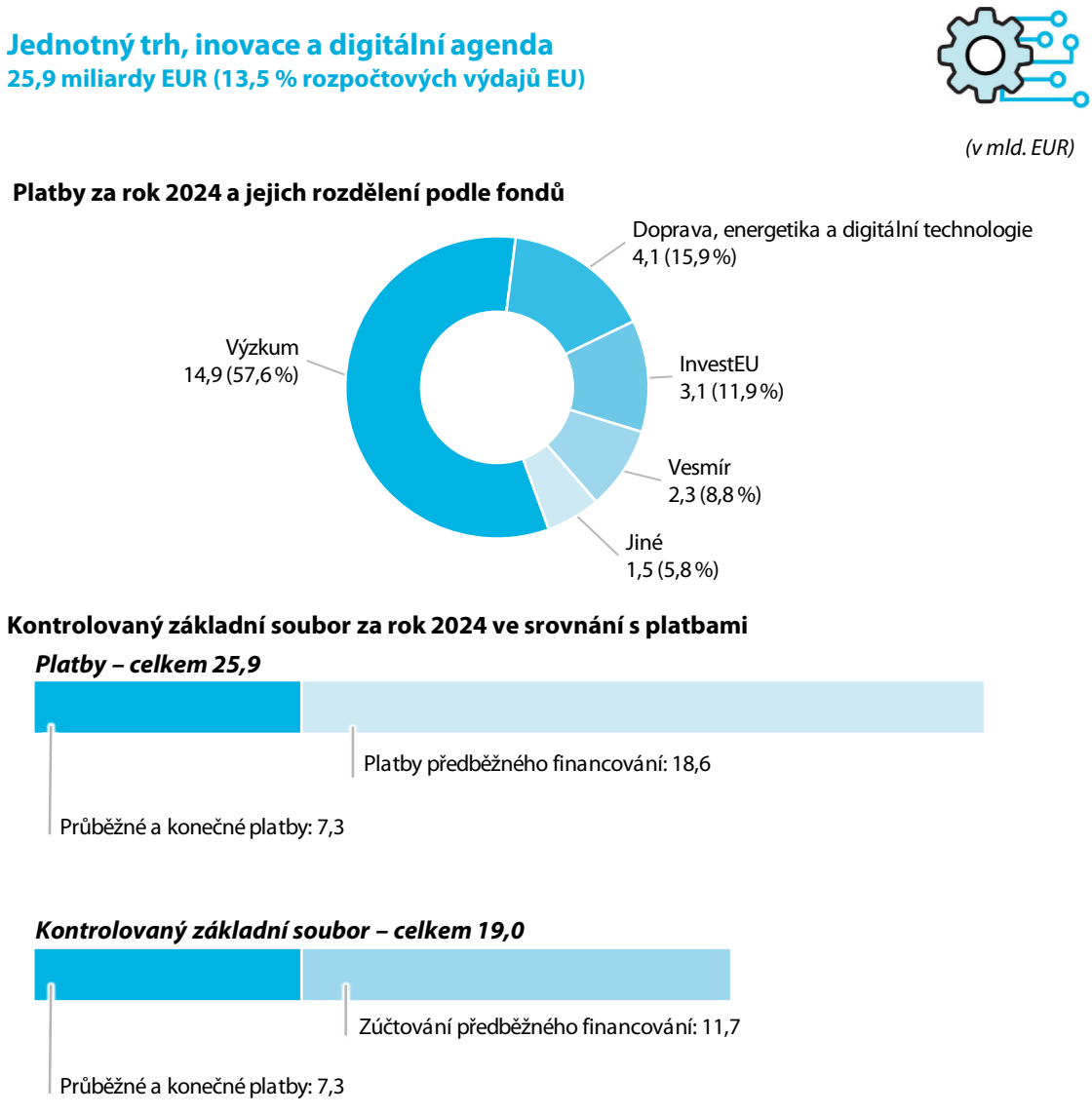

Zdroj: EÚD na základě údajů z *konsolidované účetní závěrky* Evropské unie za rok 2024.

Stručný popis

5.2. *Programy* financované v rámci okruhu „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ jsou různorodé a jejich cílem je financovat projekty, které mimo jiné přispívají k výzkumu a inovacím, rozvoji evropské dopravní infrastruktury, odvětví energetiky a digitální technologie, sektoru komunikací, digitální transformace a jednotného trhu a politiky pro oblast vesmíru.

5.3. Většinu výdajů na programy v tomto okruhu řídí přímo Komise, a to i prostřednictvím *výkonných agentur*. Zbývající části rozpočtu v rámci okruhu 1 VFR plní *společné podniky* a *decentralizované agentury* (viz relevantní oddíly příslušných specifických výročních zpráv za rozpočtový rok 2024).

5.4. Hlavními *programy* pro výzkum a inovace jsou program *Horizont Evropa* na období 2021–2027 a jeho předchůdce *Horizont 2020* (H2020) na období 2014–2020. V roce 2024 připadaly přibližně dvě třetiny *operací* týkajících se výzkumu, které jsme kontrolovali, na program Horizont 2020.

5.5. V rámci okruhu 1 VFR jsou financovány i infrastrukturní projekty, jako je *Nástroj pro propojení Evropy (CEF)*, fond *InvestEU* a kosmické programy, včetně systému *Galileo* (globální družicový navigační systém EU), evropská služba pro pokrytí geostacionární navigací (EGNOS) a Evropský program pozorování Země Copernicus.

5.6. Většina výdajů na výzkum v rámci programu Horizont a nástroje CEF má podobu *grantů*, poskytovaných *příjemcům* ze soukromého nebo veřejného sektoru, kteří se účastní projektů. Komise nejprve příjemcům po podpisu grantové dohody poskytuje předběžné financování. V případech grantů, které jsou určeny na úhradu skutečných nákladů a které jsou nejběžnějším druhem financování výzkumu, příjemci vykazují své skutečné náklady a ty jsou jim následně propláceny. U *jednorázových grantů* se příjemcům vyplácí předem stanovená jednorázová částka za každý dokončený pracovní balíček bez ohledu na skutečně vzniklé náklady, tj. finanční podpora se vyplácí po dokončení pracovních balíčků.

5.7. Kosmické programy jsou obecně řízeny nepřímo specializovanými prováděcími subjekty (jako je Evropská kosmická agentura a Agentura EU pro Kosmický program), kterým jsou propláceny skutečné výdaje na programy.

5.8. Finanční nástroje (tj. půjčky, záruky a kapitálové investice) v rámci Programu InvestEU provádějí hlavně Evropská investiční banka nebo Evropský investiční fond a využívají při tom finanční zprostředkovatele.

Rozsah a koncepce auditu

5.9. Na základě koncepce a metod auditu uvedených v ***příloze 1.1*** jsme v tomto okruhu víceletého finančního rámce v roce 2024 kontrolovali:

a) statisticky reprezentativní vzorek 127 operací, které pokrývají všechny výdajové oblasti spadající do tohoto okruhu víceletého finančního rámce. Vzorek se skládal z 99 operací v oblasti výzkumu a inovací (65 operací z programu Horizont 2020 a 34 operací z programu Horizont Evropa) a 28 operací spadajících pod jiné programy (konkrétně deseti operací z Nástroje pro propojení Evropy, čtyř operací jiných finančních nástrojů a šesti operací z kosmických programů a programů jednotného trhu. Kontrolovaní příjemci se nacházeli v 17 členských státech a čtyřech zemích mimo EU;

b) Komisí prováděné řízení *finanční podpory třetím stranám* ve výzkumných programech;

c) informace o *správnosti* uvedené ve *výročních zprávách o činnosti* Generálního ředitelství pro komunikační sítě, obsah a technologie (GŘ CNECT) a *Výkonné agentury Evropské rady pro výzkum (ERCEA)* a následně začleněné do *výroční zprávy* Komise *o řízení a výkonnosti* (*AMPR*).

Zohlednili jsme rovněž výsledky našich ročních auditů 11 agentur EU, Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) a společných podniků plnících rozpočet v rámci VFR1. Ty vycházejí z prověrky 222 operací a vykázali jsme je v našich specifických výročních zprávách za rok rozpočtový rok 2023.

Správnost operací

5.10. Ze 127 operací, které jsme kontrolovali, 32 (25 %) obsahovalo *chyby*. Na základě 28 chyb, které jsme vyčíslili, a dodatečných chyb zjištěných v operacích prováděných agenturami EU, společnými podniky a Evropským technologickým institutem odhadujeme míru chyb na 3,2 % (viz ***obrázek 5.2***).

Obrázek 5.2 – Odhadovaný dopad vyčíslitelných chyb

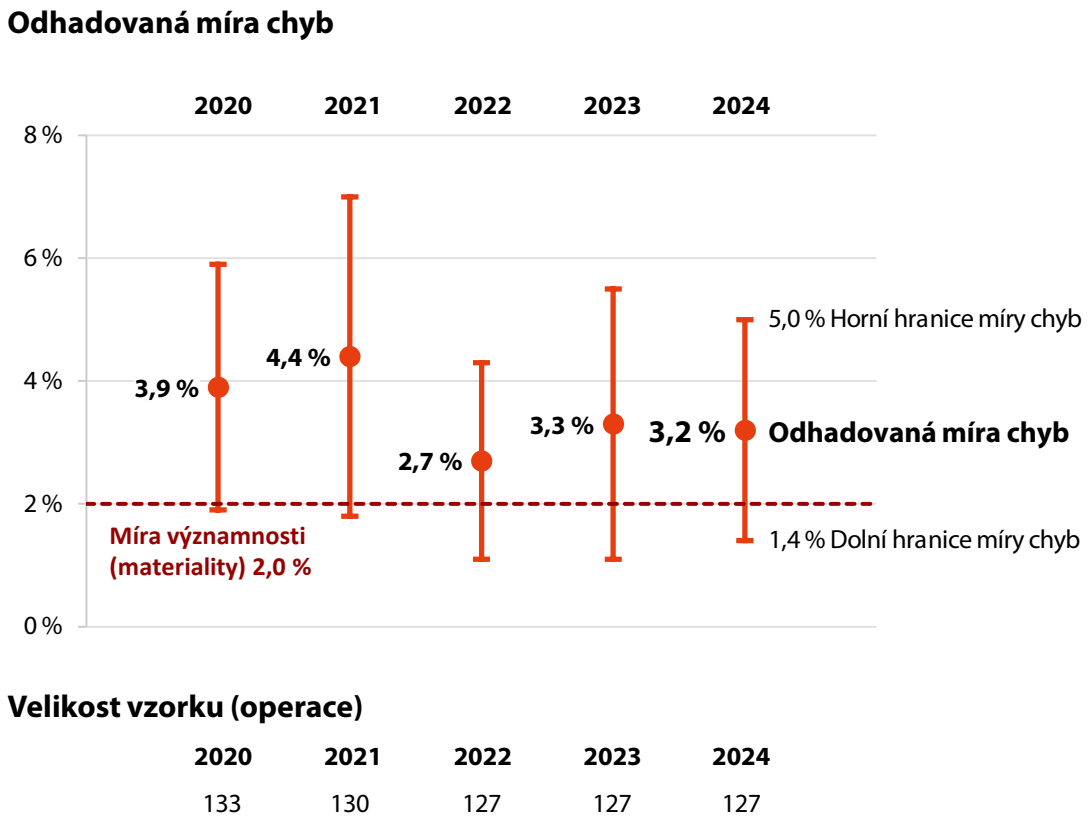

Velikost vzorku (operace)

2020	2021	2022	2023	2024
133	130	127	127	127

Zdroj: EÚD.

5.11. Podíl typů chyb na námi *odhadované míře chyb* za rok 2024 s rozlišením mezi výzkumem a ostatními operacemi uvádí ***obrázek 5.3***.

Obrázek 5.3 – Podíl typů chyb na odhadované míře chyb

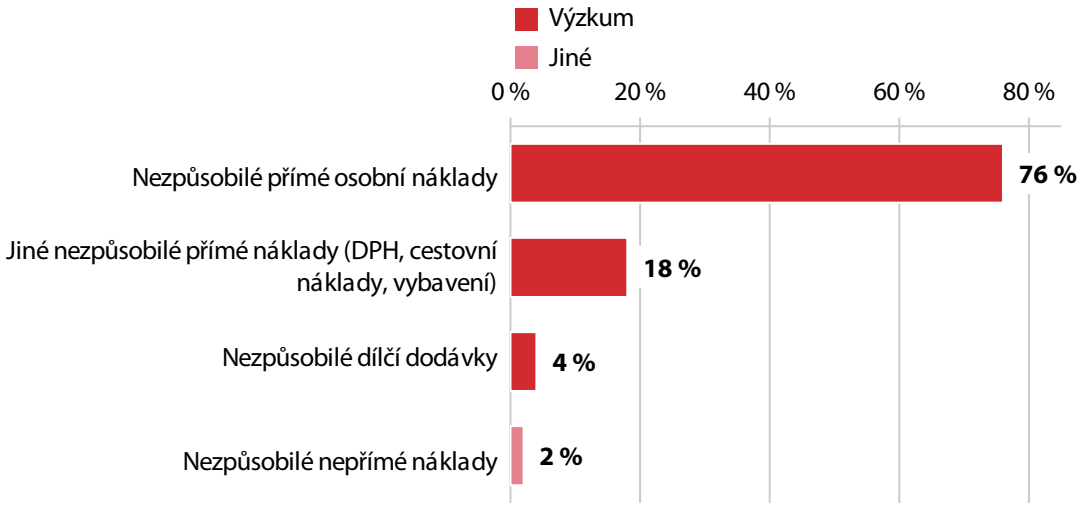

Zdroj: EÚD.

5.12. Výzkum je i nadále vysoce rizikovým výdajovým programem. V rámci našeho reprezentativního vzorku jsme zjistili *vyčíslitelné chyby* v 26 z 99 kontrolovaných operací v oblasti výzkumu (26 %). Při auditu jsme nezjistili žádné významné rozdíly mezi programem Horizont 2020 a programem Horizont Evropa, pokud jde o správnost výdajů, a to navzdory zjednodušením, která byla v rámci programu Horizont Evropa zavedena, aby příjemcům usnadnila vykazování nákladů.

5.13. V případě ostatních programů a činností jsme zjistili vyčíslitelné chyby u tří z 28 operací ve vzorku, z nichž dvě byly vyčíslitelné (obě se týkaly CEF).

5.14. Komise v řadě případů z našeho vzorku uplatnila před našimi kontrolami nápravná opatření, která neměla na naši odhadovanou míru chyb v této kapitole významný dopad.

Chyby ve výzkumných programech

Nejvíce zatíženy chybami jsou osobní náklady

5.15. Chyby související s osobními náklady, které představují největší podíl nákladů u většiny výzkumných projektů, jsme zjistili u 24 (tj. 24 %) z 99 kontrolovaných výzkumných operací. Mezi programem Horizont 2020 a programem Horizont Evropa opět nejsou žádné významné rozdíly.

5.16. Kromě výše uvedených vyčíslitelných chyb jsme rovněž vykázali dvě nevyčíslitelné chyby vyplývající z nesprávného uplatňování pravidel pro výpočet osobních nákladů v projektech programu Horizont Evropa.

Někteří příjemci se dosud nepřizpůsobili změnám zavedeným pravidly programu Horizont Evropa

5.17. V rámci programu Horizont 2020 musí příjemci pro své zaměstnance vypočítávat roční nebo měsíční hodinové sazby a násobit je počtem hodin strávených na projektech EU. V rámci programu Horizont Evropa však byla pravidla zjednodušena: příjemci musí nyní vypočítávat denní sazby a násobit je počtem dní (v ekvivalentech dnů) strávených prací na projektech EU.

5.18. Z našich auditů však vyplynulo, že ne všichni příjemci se novým pravidlům přizpůsobili. U pěti z 34 operací programu Horizont Evropa v našem vzorku jsme zjistili, že příjemci buď stále používali předchozí metodu výpočtu, nebo se novými pravidly neřídili v plném rozsahu. U tří z nich to vedlo k nesprávným výkazům nákladů.

Někteří příjemci žádají o úhradu nezpůsobilých nákladů na výzkumné pracovníky vyslané z jiných organizací

5.19. Oba výzkumné programy umožňují příjemcům žádat o úhradu osobních nákladů na výzkumné pracovníky, kteří jsou přímo zaměstnáni jinou organizací a přiděleni k nim – pokud tato jiná organizace není příjemcem stejného projektu. V takovém případě má právo žádat o úhradu nákladů pouze příjemce, který pracovníky zaměstnává. Oba programy dále omezují způsobilé náklady na skutečné náklady vzniklé zaměstnávající organizaci a tyto náklady musí schválit Komise.

5.20. Chyby v nákladech týkajících se vyslaných osob jsme zjistili u čtyř operací v našem vzorku. Příklad uvádíme v ***rámečku 5.1***.

Rámeček 5.1

Příklad chyby ve vykázaných nákladech na vyslané výzkumné pracovníky

Jeden veřejný subjekt v Belgii vykázal náklady na dva výzkumné pracovníky v rámci grantu programu Horizont 2020, z nichž oba byli vysláni z jiných organizací.

U jednoho z nich příjemce uzavřel dohodu o dočasném přidělení s jinou organizací, která danou osobu nezaměstnávala přímo, ale prostřednictvím jednočlenné společnosti. Nebyly tedy splněny požadavky na způsobilost osobních nákladů. Tyto náklady však mohly být způsobilé jako náklady na subdodávky, pokud by byly Komisi předem oznámeny a Komise je schválila.

Druhým výzkumným pracovníkem byl doktorand, který pracoval pro příjemce, ale byl zaměstnán univerzitou, která byla ve skutečnosti dalším příjemcem podle téže grantové dohody. To opět není v souladu s pravidly způsobilosti.

Další chyby v osobních nákladech

5.21. K dalším chybám v osobních nákladech patřilo použití odhadovaných částek namísto skutečných nákladů, vykazování nákladů, které příjemci nevznikly, a účtování dnů odpracovaných na projektu v době nepřítomnosti. Příklad uvádíme v ***rámečku 5.2***. V našem vzorku jsme rovněž zjistili tři případy, kdy průměrné náklady nebyly vypočteny v souladu s účetní praxí příjemce ani s pravidly Komise.

Rámeček 5.2

Příklad příjemce žádajícího o úhradu nákladů za čas, který nebyl věnován práci na auditovaném projektu

Příjemce – nezisková organizace působící v Belgii – získal grant v rámci programu Horizont Evropa a vykázal náklady na zaměstnance pracující na projektu v průběhu dvanáctiměsíčního vykazovaného období.

Příjemce požadoval náklady na jednu osobu za 215 dnů, což je maximální možný počet dní v rámci programu Horizont Evropa. Tato osoba vykázala 261,5 pracovního dne práce na projektu, ze záznamů příjemce nicméně vyplývá, že tato osoba byla nepřítomna z důvodu dovolené za kalendářní rok, krátkodobé pracovní neschopnosti a dalších důvodů po dobu 55,5 dne, a pracovala tedy pouze po dobu 206 dnů. Náklady, jejichž úhradu příjemce požadoval, byly proto příliš vysoké.

Nezpůsobilé jiné *přímé náklady*

5.22. Klíčovou podmínkou způsobilosti nákladů je, že musí být vynaloženy v souvislosti s akcí a musí být nezbytné pro její provedení. Stejně jako v předchozích letech[1] jsme zjistili, že tato podmínka nebyla u čtyř operací, které jsme kontrolovali v roce 2024, splněna. Ve dvou případech příjemce uplatnil náklady na konference, které neměly přímou vazbu na projekt nebo které zahrnovaly společenské akce, které nebyly pro projekt zapotřebí.

5.23. Ve 12 výzkumných projektech, u nichž jsme tyto náklady kontrolovali, jsme rovněž zjistili čtyři chyby ve výkazech nákladů souvisejících s vybavením. Příklad uvádíme v ***rámečku 5.3***.

Rámeček 5.3

Příklad chyby ve výkazu nákladů souvisejících s vybavením

Příjemci mohou k provedení výzkumného projektu potřebovat nakoupit specializovaného vybavení a jsou oprávněni požadovat úhradu příslušných odpisových nákladů. Pokud si příjemce pořídí vybavení na leasing, může požadovat úhradu nákladů až do výše odpisových nákladů podobného aktiva.

V rámci jednoho projektu programu Horizont Evropa soukromý subjekt v Irsku nesprávně vykázal náklady na leasing dvou strojů namísto nižších odpisových nákladů na podobné vybavení.

5.24. V neposlední řadě jsme rovněž zjistili deset vyčíslitelných chyb v jiných kategoriích nákladů v našem vzorku. Jednalo se o vykázání odpočitatelné *DPH*, nezpůsobilé interně fakturované zboží a služby, náklady vzniklé po skončení kontrolovaného účetního období, chybějící podklady a použití nesprávných směnných kurzů.

[1] Výroční zpráva za rok 2023, bod 5.22, výroční zpráva za rok 2022, bod 5.22.

Zjednodušení pomocí financování jednorázovými částkami

5.25. V rámci programu Horizont Evropa může Komise rovněž poskytovat finanční podporu výzkumným projektům formou jednorázových grantů, pokud je tato možnost uvedena v pracovních programech nebo výzvě k předkládání návrhů. Jednorázové financování je možností *zjednodušeného vykazování nákladů* stanovenou v článku 125 *finančního nařízení*, která vyžaduje, aby byly předem poskytnuty podrobné odhady nákladů pro každou kategorii nákladů na příjemce a pracovní balíček. Před podpisem grantové dohody odborníci najatí Komisí posuzují odhady nákladů ve srovnání s navrhovanými činnostmi, aby bylo zajištěno, že budou přiměřené, a nikoli nadměrné. Komise poté vyplatí částku grantu v závislosti na „řádném provedení" pracovních balíčků, které posoudí odborníci.

5.26. V našem stanovisku[2] k pravidlům pro účast na akcích v rámci sedmého rámcového programu jsme uvedli, že „[jednorázové] částky jsou vhodné pro jasně definované pracovní [balíčky] v rámci každého projektu", a konstatovali jsme, že „[p]otíže při provádění tohoto režimu by vznikly zejména v situacích, kdy by došlo k opoždění pracovních [balíčků], nebo pokud by byly dokončeny jen částečně či nahrazeny jinými činnostmi". V naší následné zvláštní zprávě[3] o zjednodušujících opatřeních začleněných do programu Horizont 2020 jsme Komisi doporučili, aby zintenzivnila testování [jednorázových] částek a zahájila nové pilotní iniciativy „s cílem určit nejvhodnější typy projektů, posoudit možné nedostatky a navrhnout vhodná nápravná opatření".

5.27. Součástí naší výroční zprávy za rok 2022[4] byl přezkum postupů Komise pro poskytování jednorázových finančních prostředků na výzkum, a zejména „jediné jednorázové částky", pokud má tato částka pokrýt plné financování projektu ze strany EU.

---

[2] Stanovisko 1/2006.

[3] Zvláštní zpráva 28/2018, doporučení 2.

[4] Výroční zpráva za rok 2022, body 5.25–5.32.

5.28. V červenci 2024 Komise posoudila využití financování jednorázovými částkami v rámci programů Horizont 2020 a Horizont Evropa[5]. Hlavním výsledkem, jež z posouzení vyplynul, byla skutečnost, že příjemci se domnívají, že tato forma financování přesouvá zaměření z nákladů na vědecký obsah projektů a snižuje administrativní zátěž spojenou s řízením grantů a náklady na vykazování a podávání zpráv. Podotýkáme však, že Komise dosud nedokončila žádné odborné přezkumy *ex post* týkající se provádění jednorázových grantů (proces byl zahájen na konci roku 2024).

5.29. V roce 2024 jsme kontrolovali jednu (naši první) jedinou jednorázovou operaci. Další podrobnosti jsou uvedeny v ***rámečku 5.4***.

Rámeček 5.4

Příklad auditu jednorázové platby grantu

Veřejný příjemce v Nizozemsku se účastnil projektu v oblasti biomedicíny. Komise poskytla 6 milionů EUR na celý projekt formou jednorázového financování, z něhož 2 miliony EUR byly přiděleny kontrolovanému příjemci. Projekt byl rozdělen do 11 pracovních balíčků realizovaných 7 příjemci. Celková výše grantu a jednotlivé částky splatné příjemcům za každý pracovní balíček byly stanoveny na základě odhadů nákladů příjemců a jejich odborného posouzení.

Kontrolovali jsme první *průběžnou platbu* týkající se účasti příjemce na pracovních balíčcích 1 až 4, která byla v době platby vykázána jako dokončená.

Přezkoumali jsme jak projektové dokumenty, které příjemce předložil Komisi, tak další informace poskytnuté během auditu, abychom ověřili, zda příjemce realizoval svou část pracovních balíčků realizoval. Posuzovali jsme také, zda byly zdroje uvedené v rozpočtu využity podle plánu.

Zjistili jsme, že příjemce nezakoupil konkrétní položku vybavení (s odhadovanými náklady přibližně 25 000 EUR) zahrnutou do podepsané grantové dohody, ale použil jiný nástroj, který již vlastnil. Příjemce však tuto změnu přístupu ve zprávách o projektu nezmínil. Komise dospěla k závěru, že oba související pracovní balíčky byly provedeny k její spokojenosti, a provedla úhradu souvisejících jednorázových částek (celkem 742 000 EUR) v plné výši.

Na základě informací získaných během auditu není jasné, zda bylo zahrnutí této konkrétní položky vybavení do návrhu rozpočtu nezbytné a odůvodněné.

---

[5] *Assessment of Lump Sum Funding*, Evropská komise, červenec 2024.

5.30. Do roku 2027 hodlá Komise provést minimálně 50 % rozpočtu (alokovaného na výzvy) v rámci programu Horizont Evropa ve formě jediné jednorázové částky financování. K dnešnímu dni je však poskytování těchto finančních prostředků omezené a představuje pouze přibližně 15 % všech grantů podepsaných v roce 2024, jak dokládá ***obrázek 5.4***. Očekáváme proto, že v nadcházejících letech se bude financování jednorázovými částkami v našem vzorku postupně více odrážet.

Obrázek 5.4 – Hodnota a podíl jednorázových grantů v programu Horizont Evropa v letech 2022–2024

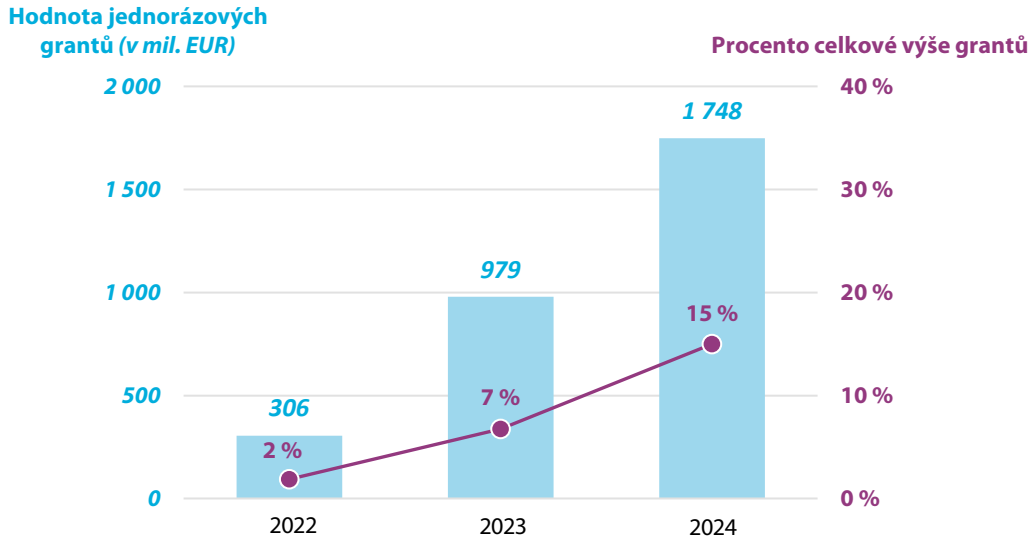

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

Chyby v infrastrukturních projektech

5.31. U infrastrukturních projektů v rámci programu CEF se velká většina úhrad nákladů týká stavebních prací a studií provedených dodavateli. Příjemci mohou rovněž žádat o úhradu osobních nákladů, pokud jsou přímo spojeny s prováděním akce a nezahrnují žádné *nepřímé náklady*. Nepřímé náklady, včetně výdajů na správu, lidské zdroje a odbornou přípravu, jsou obecně v této souvislosti nezpůsobilé.

5.32. Zjistili jsme jeden případ, kdy příjemce vykázal nepřímé náklady, které nebyly způsobilé (viz ***rámeček 5.5***).

Rámeček 5.5

Příklad příjemce, který vykázal nepřímé náklady na projekt Nástroje pro propojení Evropy

Ve Francii byl za účelem řízení jedné konkrétní části dopravního projektu Nástroje pro propojení Evropy zřízen veřejný subjekt. Příjemce do svého výkazu nákladů za kontrolované období zahrnul náklady související s osobou, která pracovala v týmu lidských zdrojů na úkolech horizontální povahy, jako je nábor, mzdy a odborné vzdělávání, které nebylo možné přímo přiřadit k projektu.

Odpovídající náklady proto nebyly způsobilé pro financování z prostředků EU a příjemce je neměl do své žádosti zahrnout.

5.33. U jiné operace Nástroje pro propojení Evropy jsme zjistili nesoulad mezi náklady, které příjemce vykázal Komisi, a podkladovými platbami zaznamenanými v jeho účetním systému. Zjistili jsme také, že příjemce zorganizoval v souvislosti s tímto projektem zadávací řízení, které nebylo v souladu s ustanoveními grantové dohody ani s interními pravidly příjemce.

Přezkum řízení finanční podpory v oblasti výzkumu určené třetím stranám, jak ho provádí Komise

5.34. V rámci výzkumných programů se finanční podpora třetím stranám obecně využívá k poskytování podpory menším projektům a subjektům. Komise spolu s výkonnými agenturami uzavírá grantové dohody s jedním nebo více příjemci, kteří působí jako prováděcí subjekty, a to tak, že poskytují granty třetím stranám.

5.35. Maximální částka, kterou může třetí strana získat prostřednictvím tohoto typu financování, činí 60 000 EUR, není-li v pracovním programu nebo výzvě stanoveno jinak, jak se uvádí v článku 207 finančního nařízení. Příjemci, kteří rozdělují podporu třetím stranám, jsou povinni zajistit, aby třetí strany plnily zvláštní závazky, včetně závazků týkajících se střetu zájmů, důvěrnosti a etiky a závazku dodržovat právo EÚD na audit.

5.36. Toto téma jsme vybrali k důkladnému posouzení jak kvůli specifickým rizikům spojeným s tím, že financování EU distribuují a kontrolují jiné subjekty, tak kvůli významnému nárůstu tohoto typu financování. Výše finanční podpory v podobě grantů programu Horizont 2020 na celé programové období činila 2,5 miliardy EUR. Na konci roku 2024 byla výše tohoto typu podpory v programu Horizont Evropa již více než dvojnásobná (5,5 miliardy EUR).

5.37. Přezkoumali jsme pokyny Komise k řízení těchto grantů a prověřili jsme 11 operací, které byly součástí našeho vzorku pro okruh 1 víceletého finančního rámce za roky 2023 a 2024.

5.38. Z našich auditů vyplynuly níže uvedené skutečnosti.

- Prahová hodnota 60 000 EUR byla překročena u devíti z těchto 11 případů (s individuálními granty až do výše 330 000 EUR), aniž by bylo v pracovním programu nebo výzvě uvedeno řádné odůvodnění odchylky. Tento postup není v souladu s požadavky stanoveným právními předpisy. Podle Komise jsou vyšší částky u některých druhů akcí nezbytně nutné. Domníváme se, že toto vysvětlení nedostačuje k odůvodnění individuálního financování třetí strany, jehož částka přesahuje výše uvedenou prahovou hodnotu.

- Pouze ve třech z 11 případů byly všechny povinnosti stanovené v grantových dohodách EU uvedeny v dohodách uzavřených mezi příjemci a třetími stranami. Ve dvou dalších případech byly některé povinnosti uvedeny, ale ve zbývajících šesti případech nebyla ve smluvních podmínkách uvedena žádná z těchto povinností. U jedné z operací třetí strana zpochybnila naše auditní práva z důvodu chybějících odpovídajících ustanovení v dohodě s příjemcem a umožnila nám přístup k důkazním informacím nutným pro naši auditní práci až po zdlouhavé komunikaci.

5.39. Dále jsme zjistili, že příjemci pověření Komisí řízením finanční podpory určené třetím stranám nejsou povinni prokazovat *účinnost* svých kontrol k zajištění správnosti výdajů EU. Domníváme se, že to představuje značné riziko pro *řádné finanční řízení* a ochranu finančních zájmů EU.

Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy

5.40. Přezkoumali jsme informace uvedené ve výroční zprávě Komise o řízení a výkonnosti za rok 2024 týkající se odhadovaného rizika při platbě ve výši 1,6 % v oblastech politiky spadajících do okruhu 1 VFR. Tento procentní podíl je, jako po většinu předchozích let, na spodní hranici námi odhadované míry chyb a pod prahem významnosti (materiality).

5.41. V roce 2024 se hlavní výdaje GŘ CNECT týkaly programů Horizont 2020, Horizont Evropa a Digitální Evropa, zatímco výdaje ERCEA se týkaly programů Horizont 2020 a Horizont Evropa. Pokud jde o program Horizont 2020, Komise vypočítala a ve zprávě uvedla jednu kumulativní reprezentativní zjištěnou míru chyb ve výši přibližně 3,6 %. Kumulativní *míra zbytkových chyb* s přihlédnutím k nápravným opatřením činí přibližně 1,8 % (jednotlivé míry chyb činí u GŘ CNECT přibližně 1,8 % a u ERCEA 0,9 %).

5.42. Vzhledem k tomu, že auditní kampaně *ex post* pro programy Horizont Evropa a Digitální Evropa byly zahájeny ve druhé polovině roku 2024, není dosud u těchto programů k dispozici žádná zjištěná míra chyb. GŘ CNECT a ERCEA proto jako odhadovanou míru zbytkových chyb u těchto programů použily svou cílovou míru zbytkových chyb v maximální výši 2 %.

5.43. Domníváme se, že výroční zprávy o činnosti GŘ CNECT a ERCEA reflektovaly informace, které měla tato ředitelství k dispozici a na jejichž základě prezentovaly věrné posouzení finančního řízení, pokud jde o správnost operací, na nichž se zakládají výdaje okruhu 1 VFR.

Závěry a doporučení

Závěry

5.44. Ze všech shromážděných důkazních informací, které předkládáme v této kapitole, vyplývá, že míra chyb ve výdajích na „Jednotný trh, inovace a digitální agendu“ byla významná (materiální). V tomto okruhu víceletého finančního rámce z našeho testování operací vyplývá, že odhadovaná celková míra chyb činí 3,2 %.

5.45. Hlavním faktorem přispívajícím k chybám v rámci okruhu 1 VFR jsou nezpůsobilé nebo nesprávně vykázané osobní náklady ve výdajích na výzkum. Navzdory všem zjednodušujícím opatřením, která byla postupně zapracována do právního základu, a navzdory pokynům Komise pro příjemce zůstává stav již několik let beze změny[6]. Značný počet příjemců se stále potýká s obtížemi při správném uplatňování pravidel, a to i v rámci programu Horizont Evropa. V této souvislosti konstatujeme, že Komise má v úmyslu ještě více využívat financování jednorázovými částkami, aby se podávání zpráv o projektech a vyplácení finanční podpory EU zjednodušilo.

Doporučení

5.46. Zjištění z našeho přezkumu opatření přijatých v návaznosti na doporučení vyjádřená ve výročních zprávách za roky 2021, 2022 a 2023, která měla být provedena do roku 2024, jsou uvedena v ***příloze 5.1***. Komise v plném rozsahu realizovala čtyři doporučení, jedno doporučení provedla ve většině ohledů a jedno doporučení realizováno nebylo.

5.47. Na základě tohoto přezkumu a zjištění a závěrů za rok 2024 Komisi doporučujeme:

[6] Výroční zpráva za rok 2018, bod 5.16, výroční zpráva za rok 2019, bod 4.11, výroční zpráva za rok 2020, bod 4.13, výroční zpráva za rok 2021, bod 4.12, výroční zpráva za rok 2022, bod 5.13 a výroční zpráva za rok 2023, bod 5.13.

Doporučení 5.1 – Přezkoumat provádění grantů v podobě jednorázových částek

Přezkoumat reprezentativní vzorek grantů jednorázových částek a analyzovat zkušenosti získané z dosavadního provádění grantů jednorázových částek a metod použitých ke stanovení finanční podpory EU s cílem poskytnout vstupy pro budoucí využívání financování jednorázovými částkami.

Cílové datum provedení: polovina roku 2026.

Doporučení 5.2 – Zlepšit řízení finanční podpory určené třetím stranám

a) Stanovit minimální kontrolní standardy, které příjemci budou uplatňovat, aby byla zajištěna účinná kontrola správnosti výdajů EU.

b) Požadovat, aby příslušné povinnosti vyplývající z grantové dohody EU byly rovněž zohledněny buď v dohodách příjemců s třetími stranami, nebo v pravidlech pro příjemce poskytovaných třetím stranám.

c) Uvádět dostatečné odůvodnění, pokud pracovní programy nebo výzvy umožňují individuální podporu třetích stran vyšší než 60 000 EUR.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Přílohy

Příloha 5.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení pro okruh „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“

Míry přijetí: přijato; částečně přijato; nepřijato; informace nejsou k dispozici.

Rozsah provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2021	Doporučujeme, aby Komise do poloviny roku 2024 (HE): **Doporučení 1:** důrazně vybízela k používání nástroje Personnel Costs Wizard (viz bod 4.25) (který je k dispozici na účastnickém portálu), zejména pak určitými kategoriemi příjemců, kteří jsou náchylnější k chybám, jako například *malé a střední podniky* a noví účastníci (pro H2020).			Program Horizont Evropa: GŘ RTD očekává, že nástroj bude připraven v roce 2025.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2022	Doporučujeme, aby Komise do konce roku 2024: **Doporučení 1b – Vyhodnotit financování jednorázovými částkami** před příštími výzvami programu Horizont Evropa posoudila, zda je vhodné používat granty financované jednorázovými částkami u projektů s velkým rozpočtem, a stanovila maximální částku pro tyto granty.			
	Doporučujeme, aby Komise do konce roku 2023: **Doporučení 2 – Zlepšit hodnocení jednorázových grantů odborníky** u jednorázových grantů zajistila, aby hodnocení žádostí o grant odborníky, zejména návrhů rozpočtu v nich uvedených, byla prováděna s náležitým ohledem na relevantní referenční hodnoty a aby byla řádně zdokumentována.			
	Doporučujeme, aby Komise do konce prvního čtvrtletí roku 2024: **Doporučení 3 – Jasněji definovat požadavky na provádění grantů programu Horizont Evropa** dále u jednorázových grantů specifikovala požadavky na řádné provádění, včetně prvků každého pracovního balíčku, jejichž provedení povede k platbě, a poskytla			Komise přezkoumala většinu pokynů s cílem vyjasnit požadavky definující řádné provádění jednorázových grantů. Probíhá další kolo revize a do června 2025 byly zveřejněny některé revidované pokyny.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
	podrobné pokyny zúčastněným stranám, které se účastní hodnocení provádění projektů.			
	Doporučujeme, aby Komise do poloviny roku 2024: **Doporučení 4 – Definovat rozsah kontrol *ex post* prováděných u jednorázových grantů** u jednorázových grantů vymezila rozsah kontrol *ex post*, které by měly zahrnovat kontroly vysoce rizikových oblastí, jako jsou pravidla pro zadávání veřejných zakázek, neexistence střetu zájmů a využívání zdrojů uvedených v grantové dohodě.			
2023	Doporučujeme, aby Komise do konce roku 2024: **Doporučení 3 – Dále rozpracovat pokyny pro kontroly *ex ante* týkající se zadávacích řízení** dále rozpracovala pokyny popisující rozsah kontrol, které se mají provádět u zadávacích řízení u projektů Nástroje pro propojení Evropy v rámci kontrol *ex ante* a které mají být zaměřeny na konzistentnost kritérií pro výběr a zadání zakázky zveřejněných v příslušných oznámeních o zadávacím řízení.			

Zdroj: EÚD.

Kapitola 6

Soudržnost, odolnost a hodnoty

Obsah

	Body
Úvod	6.1.–6.9.
Stručný popis	6.2.–6.5.
Cíle politiky a její výdajové nástroje	6.2.
Řízení finančních prostředků	6.3.–6.5.
Rozsah a koncepce auditu	6.6.–6.9.
Správnost operací	6.10.–6.38.
Výsledky našeho testování operací	6.10.–6.15.
Sdílené řízení	6.16.–6.31.
Nezpůsobilé náklady a projekty	6.16.–6.22.
Zjištěná porušení pravidel vnitřního trhu týkající se zadávání veřejných zakázek a státní podpory	6.23.–6.27.
Chybějící základní dokumentace	6.28.–6.29.
Finanční nástroje	6.30.–6.31.
Operace řízené přímo nebo nepřímo Komisí	6.32.–6.34.
Řádné finanční řízení	6.35.
Jiné výdaje	6.36.–6.38.
Správa a řízení	6.39.–6.62.
Posouzení činnosti auditních orgánů	6.39.–6.51.
U 44 % hodnoty balíčků pro poskytnutí jistoty, které jsme kontrolovali v roce 2024, přesahovala míra zbytkových chyb práh významnosti (materiality)	6.39.–6.43.
Nedostatky v činnosti auditních orgánů snižují míru, v níž se Komise může spoléhat na jejich závěry	6.44.–6.51.
Činnosti Komise za účelem získávání jistoty a vykazování míry zbytkových chyb ve výročních zprávách Komise o činnosti	6.52.–6.62.
Komise se domnívá, že míra neoprávněných výdajů ve schválené účetní závěrce je významná (materiální)	6.54.–6.58.
Uzávěrka programových období 2007–2013 a 2014–2020	6.59.–6.62.

Závěr a doporučení **6.63.–6.68.**

Závěr **6.63.–6.66.**

Doporučení **6.67.–6.68.**

Přílohy

Příloha 6.1 – Členění našeho vzorku sdíleného operací v rámci sdíleného řízení a souvisejících zjištění v rámci prohlášení o věrohodnosti za rok 2024

Příloha 6.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení v oblasti „Soudržnost, odolnost a hodnoty“

Úvod

6.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se okruhu 2 *víceletého finančního rámce* „Soudržnost, odolnost a hodnoty“. Přehled hlavních činností a výdajů v rámci tohoto okruhu v roce 2024 a velikost kontrolovaného základního souboru jsou uvedeny na ***obrázku 6.1***.

Obrázek 6.1 – Platby a kontrolovaný základní soubor

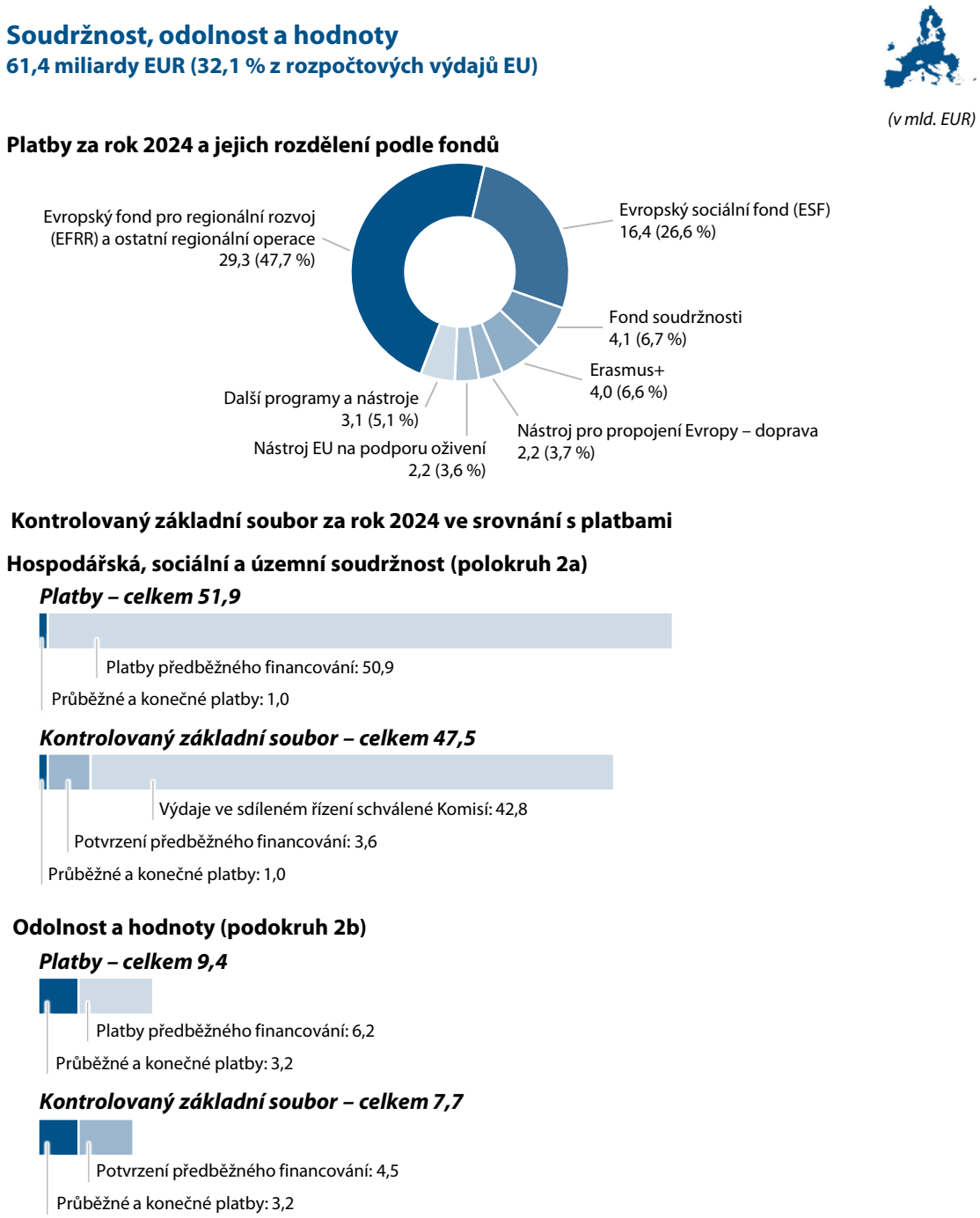

Zdroj: EÚD na základě údajů z *konsolidované účetní závěrky* Evropské unie za rok 2024.

Stručný popis

Cíle politiky a její výdajové nástroje

6.2. Výdaje v tomto okruhu se zaměřují na snižování rozdílů v rozvoji mezi jednotlivými členskými státy a regiony EU (podokruh 2a) a na opatření na podporu a ochranu hodnot EU, což přispívá k větší odolnosti EU vůči současným i budoucím výzvám (podokruh 2b). Cíle politik v rámci okruhu 2 víceletého finančního rámce „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ (podokruh 2a[1] a podokruh 2b) a související fondy a nástroje jsou uvedeny na ***obrázku 6.2***.

[1] Články 162 a 174 až 178 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Obrázek 6.2 – Cíle politiky a platby

(v mld. EUR (*))

Podokruh 2a – Hospodářská, sociální a územní soudržnost
má za cíl zmenšovat rozdíly v rozvoji mezi regiony / členskými státy EU.

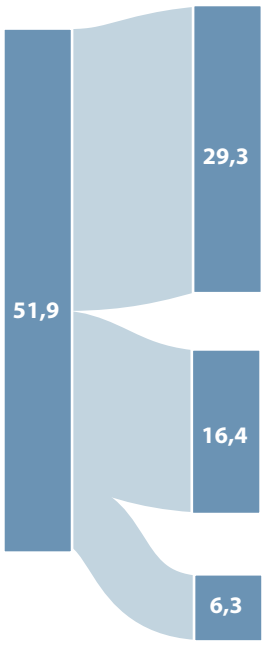

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
vyrovnává rozdíly mezi regiony tím, že podporuje inovace a výzkum, digitální agendu, malé a střední podniky, nízkouhlíkové hospodářství, udržitelný a integrovaný rozvoj všech typů území a místních iniciativ.

Evropský sociální fond (ESF) a ESF+
usiluje o dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti, spravedlivé sociální ochrany, kvalifikovanosti a odolnosti pracovní síly a inkluzivní a soudržné společnosti, které jsou ústředním faktorem pro vymýcení chudoby; v programovém období 2021–2027 zahrnuje ESF+ Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD) a program EU pro zaměstnanost a sociální inovace, a provádí evropský pilíř sociálních práv.

Fond soudržnosti (FS)
financuje v zájmu podpory udržitelného rozvoje projekty v oblasti životního prostředí a dopravy v členských státech, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru dosahovaného v EU. FS napomáhá financování projektů transevropských sítí prostřednictvím **Nástroje pro propojení Evropy(CEF)**.

Podokruh 2b – Odolnost a hodnoty
má za cíl posílit odolnost EU prosazováním hodnot EU.

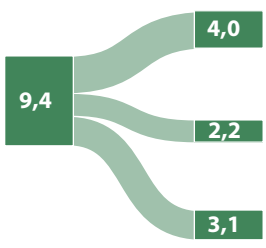

Erasmus+
podporuje vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport podporou mobility mládeže a aktivní účasti.

Nástroj EU na podporu oživení / NextGenerationEU (**)
podporuje členské státy EU při oživení po pandemii COVID-19.

Další programy a nástroje, jako např. program Kreativní Evropa, program Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) a zvláštní nástroje na podporu hospodářského oživení v EU po pandemii COVID-19 (program EU pro zdraví (EU4Health) a nástroj pro mimořádnou podporu (ESI) atd.).

(*) Výdaje v okruhu 2 VFR v roce 2024.
(**) 2,2 miliardy EUR zahrnuje zejména úroky z úvěrů.

Zdroj: EÚD.

Řízení finančních prostředků

6.3. Fondy politiky soudržnosti (*EFRR/FS* a *ESF*) se provádějí v rámci *sdíleného řízení*. Procesy řízení, kontroly a získávání jistoty a související úlohy a odpovědnosti popisuje ***obrázek 6.3***.

Obrázek 6.3 — Postupy řízení, kontroly a získávání jistoty v politice soudržnosti na programové období 2014–2020

Sdílené řízení

GŘ REGIO
GŘ EMPL

Evropská komise

Komise nese konečnou odpovědnost za plnění rozpočtu EU

- Schvaluje operační programy (OP) a veškeré velké projekty
- Společně s členskými státy provádí OP
- Spolufinancuje způsobilé náklady operací u jednotlivých OP
- Provádí přezkum dokumentace každého balíčku pro poskytnutí jistoty, kontroly úplnosti a správnosti, aby mohly schválit roční účetní závěrku a uvolnit částku ve výši 10 %, kterou si před tím Komise ponechala jako záruku (*). Provádí také vybrané audity souladu s předpisy v členských státech
- Tyto kontroly provádí za účelem potvrzení míry zbytkových chyb předkládaných auditními orgány a následně je zveřejňuje ve své výroční zprávě o činnosti za následující rok, spolu s váženým průměrem, který slouží jako jeden z klíčových ukazatelů výkonnosti

Členské státy

Národní/regionální orgány:

- Předkládají víceleté OP na celou dobu trvání VFR
- Spolufinancují způsobilé náklady operací u jednotlivých OP

Řídící orgány

- Řídí operační programy tím, že zajišťují správnost výdajů na soudržnost
- Vybírají operace
- Ověřují veškeré výdaje na základě žádostí o platbu předložených příjemci
- Kontrolují způsobilost výdajů, než jsou jako osvědčené předloženy Komisi

Certifikační orgány

- Vypracovávají a předkládají žádosti o platby
- Sestavují a osvědčují účetní závěrku

Auditní orgány

- Ověřují výdaje obsažené v roční účetní závěrce
- Vypracovávají výroční kontrolní zprávu, která uvádí míru zbytkových chyb daného operačního programu a výrok auditora o správnosti vykázaných výdajů a účinném fungování řídicích a kontrolních systémů.

Příjemci

- Usilují o dosažení ukazatelů výstupů a výsledků obsažených v grantových dohodách
- Provádějí operace
- Prostřednictvím řídicích orgánů jim jsou vypláceny úhrady (příspěvky na úrovni EU a na národní/regionální úrovni)

(*) Článek 130 nařízení (EU) č. 1303/2013 omezuje úhradu *průběžných plateb* na 90 %.

Zdroj: EÚD.

6.4. Proces kontroly a získávání jistoty se opírá o kombinovanou práci při kontrole *správnosti* na všech třech úrovních uvedených na ***obrázku 6.3***. Řídící orgány představují „první linii obrany“ a v členských státech plní funkci orgánu odpovědného za správnost plateb. Členské státy potvrzují roční účetní závěrku každého *operačního programu (OP)* a podávají zprávu Komisi, která nese konečnou odpovědnost za plnění rozpočtu EU. Auditní orgány poskytují jistotu tím, že Komisi vykazují *míru zbytkových chyb* výdajů, za které odpovídají. Obecným cílem je zajistit, aby míra *nesrovnalostí* v roční účetní závěrce operačního programu byla nižší než 2 % (*práh významnosti (materiality)* pro *legalitu a správnost*) vykázané částky.

6.5. Okruh 2 víceletého finančního rámce „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ zahrnuje také financování EU prostřednictvím *programů* nebo opatření, které jsou řízeny buď přímo *generálními ředitelstvími (GŘ)* Komise (a to i prostřednictvím výkonných agentur EU)[2], nebo nepřímo s podporou partnerských organizací nebo jiných orgánů (jako například národních agentur programu *Erasmus+*), v podokruhu 2b (viz ***obrázek 6.2***).

Rozsah a koncepce auditu

6.6. Cílem naší auditní práce bylo přispět k celkovému *prohlášení o věrohodnosti* popsanému v ***příloze 1.1*** a posoudit správnost výdajů jak v rámci celého okruhu 2 VFR, tak v rámci fondů politiky soudržnosti (podokruh 2a). Posuzovali jsme rovněž spolehlivost auditní činnosti provedené auditními orgány a útvarem interního auditu Komise.

6.7. Na základě koncepce a metod auditu uvedených v ***příloze 1.1*** jsme pro tento okruh víceletého finančního rámce v roce 2024 kontrolovali prvky popsané na ***obrázku 6.4***.

[2] GŘ COMM, GŘ DIGIT, GŘ EMPL, GŘ REGIO, Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA), *Evropská výkonná agentura pro zdraví a digitální oblast (HADEA)* a *Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA)* v souvislosti s výdaji našeho základního souboru v roce 2024.

Obrázek 6.4 – Kontrolované prvky

Statisticky reprezentativní **vzorek 223 operací** vztahujících se na celé rozpětí výdajů spadajících do okruhu 2 víceletého finančního rámce. Naším cílem bylo odhadnout výši chyb v tomto okruhu/, a přispět tak k celkovému prohlášení o věrohodnosti.

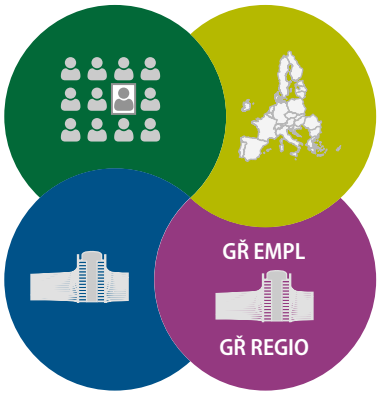

Práci provedenou **auditními orgány** s cílem potvrdit informace obsažené ve 30 balíčcích pro poskytnutí jistoty na programové období 2014–2020, jež se vztahovaly ke 189 operacím, které tyto orgány předtím kontrolovaly.

Činnost Komise při přezkumu a potvrzení míry zbytkových chyb v balíčcích pro poskytnutí jistoty na programové období 2014–2020 a její auditní činnost týkající se aspektů správnosti těchto balíčků.

Informace o správnosti uvedené ve **výročních zprávách o činnosti GŘ EMPL a GŘ REGIO** a poté začleněné do výroční zprávy o řízení a výkonnosti vypracované Komisí.

Zdroj: EÚD.

6.8. Celkový základní soubor ve výši 55,2 miliardy EUR (viz ***obrázek 6.1***) zahrnuje výdaje v rámci sdíleného řízení (45,6 miliardy EUR) z různých *programových období*:

a) období **2014–2020**: 45,1 miliardy EUR ve schválených účetních závěrkách předložených za 409 operačních programů a 344 *balíčků pro poskytnutí jistoty* za účetní období 2022/2023;

b) období **2007–2013** a **1999–2006** 0,3 miliardy EUR v rámci 14 operačních programů (7 v každém období), které Komise uzavřela nebo částečně uzavřela v roce 2024;

c) období **2021–2027**: 0,2 miliardy EUR ve schválené účetní závěrce předložené pro 11 programů na účetní období 2022/2023.

6.9. Výběr **223** *operací* byl proveden podle následujícího schématu (pro podrobnosti o rozložení vybraných operací viz ***obrázek 6.5***):

a) uplatněním dvoufázové metody výběru vzorku:

— období 2014–2020: **189** operací vybraných ze vzorku auditních orgánů v rámci 409 operačních programů v celkové výši 42,7 miliardy EUR. Nejprve jsme vybrali 30 balíčků (29 v roce 2023) z programového období 2014–2020 z výdajů certifikovaných v 344 balíčcích pro poskytnutí jistoty v roce 2024, které byly zkontrolovány auditními orgány a přijaty Komisí. Náš výběr neobsahoval žádné operace starší než z programového období 2014–2020,

— období 2021–2027: **4** operace vybrané v rámci 10 programů v celkové výši 0,2 miliardy EUR. Za období 2021–2027 jsme do vzorku vybírali přímo výdaje z programů certifikovaných v roční účetní závěrce a schválených Komisí. Vybrali jsme jeden program a následně čtyři operace z tohoto programu. K prověření operací jsme použili přímé testování bez ohledu na to, zda byly či nebyly kontrolovány *auditním orgánem*;

b) uplatněním jednofázového přístupu:

— finanční nástroje: **8** operací vybraných na základě čerpání, které členské státy vykázaly prostřednictvím finančních nástrojů v rámci 125 operačních programů ve výši 2,4 miliardy EUR (ve srovnání se 124 operačními programy a částkou 3 miliardy EUR za rok 2023),

— *přímé* a *nepřímé řízení* Komise: **22** operací z 9,7 miliardy EUR výdajů z programů.

Obrázek 6.5 – Rozdělení vzorku

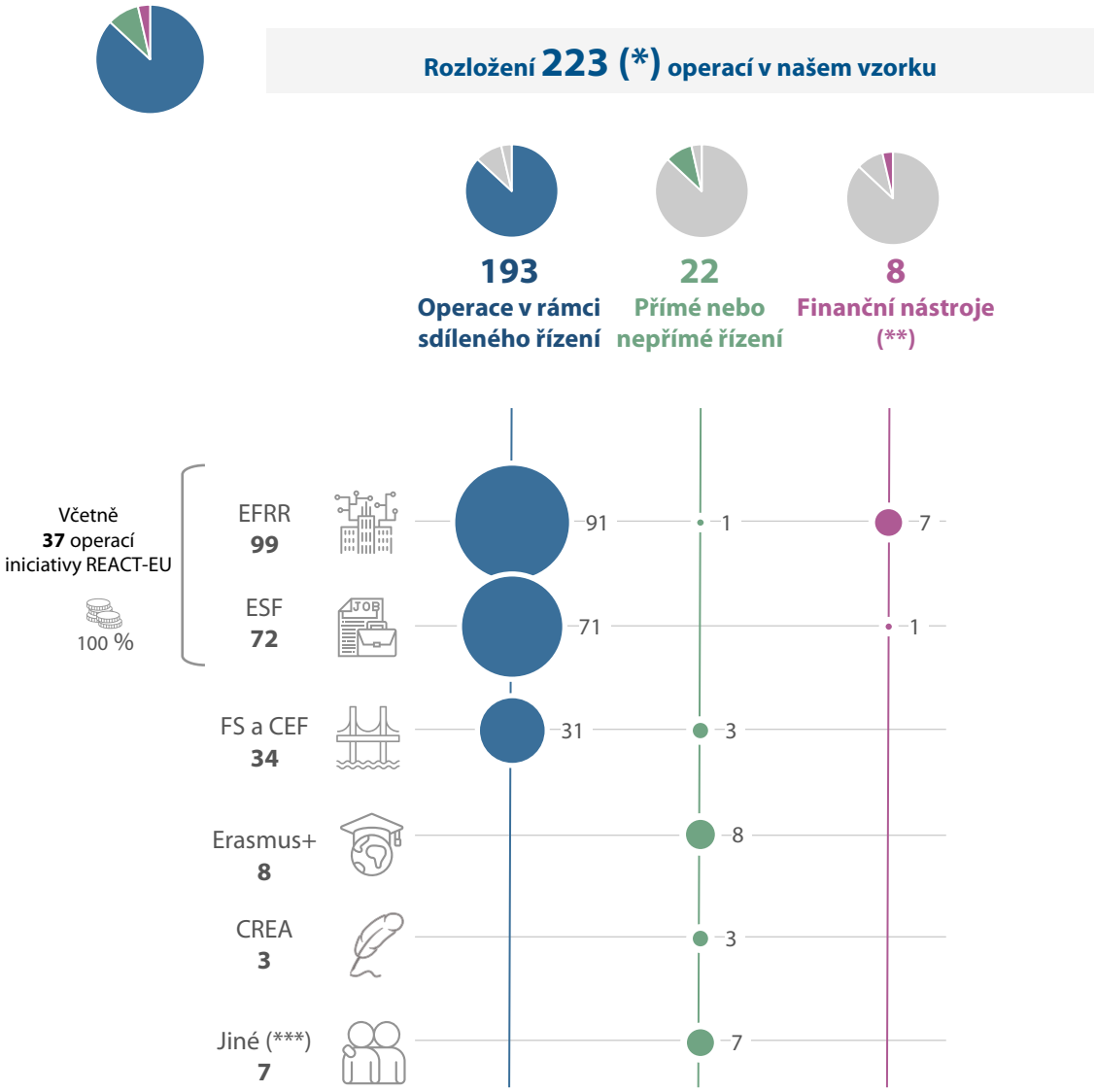

(*) Kromě **223** operací v rámci okruhu 2 VFR jsme provedli také audit dvou operací v rámci Fondu solidarity Evropské unie (EUSF) (viz body ***6.36–6.38***).
(**) V rámci **8 finančních nástrojů** byla provedena kontrola 53 půjček, 20 záruk, 10 kapitálových investic a 2 poplatků za správu.
(***) **Další operace**: dvě operace týkající se zakázek Komise na služby a stavební práce; dvě dohody o přiznání příspěvku s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Evropskou investiční bankou (EIB); jedna operace v rámci *programu Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV)*; jedna operace v rámci *programu EU pro zdraví* (výroba očkovacích látek) a jedna operace týkající se nákladů na financování programu *NextGenerationEU (NGEU)* (úrokové sazby v rámci *Nástroje pro oživení a odolnost (RRF)*).

Zdroj: EÚD.

Správnost operací

Výsledky našeho testování operací

6.10. Náš odhad míry chyb pro okruh 2 VFR za rok 2024 se opět pohybuje nad 2% prahem významnosti (materiality) a činí 5,7 % (viz ***obrázek 6.6***). Tento údaj vychází z našeho auditu 223 operací, při němž jsme zjistili a vyčíslili 44 *chyb* (49 chyb u vzorku 238 operací v roce 2023), které auditní orgány neodhalily nebo je dostatečně neopravily. Náš odhad rovněž zahrnuje zjištění auditních orgánů, které u týchž operací vykázaly 47 chyb (52 v roce 2023). Při sestavování odhadu jsme zohlednili opravy provedené *programovými orgány* (v celkové hodnotě 248,5 milionu EUR).

Obrázek 6.6 – Odhadovaný dopad vyčíslitelných chyb

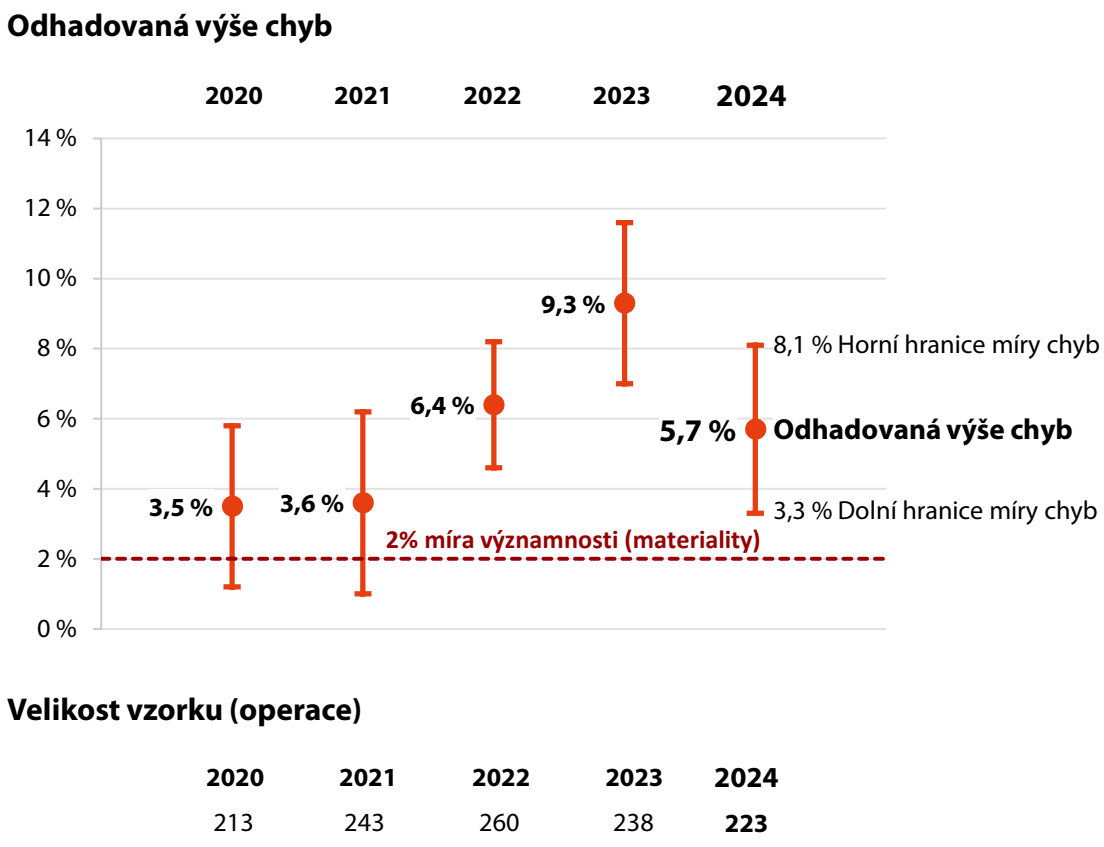

Velikost vzorku (operace)

2020	2021	2022	2023	2024
213	243	260	238	**223**

Zdroj: EÚD.

6.11. Od začátku roku 2020 přijala EU řadu opatření k řešení problémů spojených s využíváním fondů politiky soudržnosti, jakým byl například dopad pandemie COVID-19. Tato opatření zahrnovala procesní zjednodušení výdajů na programové období 2014–2020 a možnost 100% financování ze strany EU. Náš vzorek zahrnoval projekty financované prostřednictvím iniciativy *REACT-EU*, která poskytla další finanční prostředky s mírou financování ze strany EU až 100 %. Zrušení požadavku na vnitrostátní nebo soukromé spolufinancování programů je však v rozporu s dlouholetou zásadou, která říká, že povinné vnitrostátní nebo soukromé spolufinancování je zárukou přijetí závazku a odpovědnosti ze strany členských států (nebo příjemců) a zajišťuje co nejlepší efektivnost nákladů vynaložených v rámci intervencí, které podpořila EU[3].

6.12. Na ***obrázku 6.7*** je provedeno srovnání letošní *odhadované míry chyb* v procentních bodech s údaji za loňský rok. Ukazuje také celkový příspěvek odhadovaných měr chyb (viz kruhový graf) v souvislosti s 12 operacemi financovanými prostřednictvím iniciativy REACT-EU.

[3] Přezkum 03/2024: Přehled informací o rámci pro získávání jistoty a o klíčových faktorech vedoucích k chybám ve výdajích na soudržnost v programovém období 2014–2020, bod 162.

Obrázek 6.7 – Srovnání příspěvku k odhadovaným mírám chyb podle kategorií

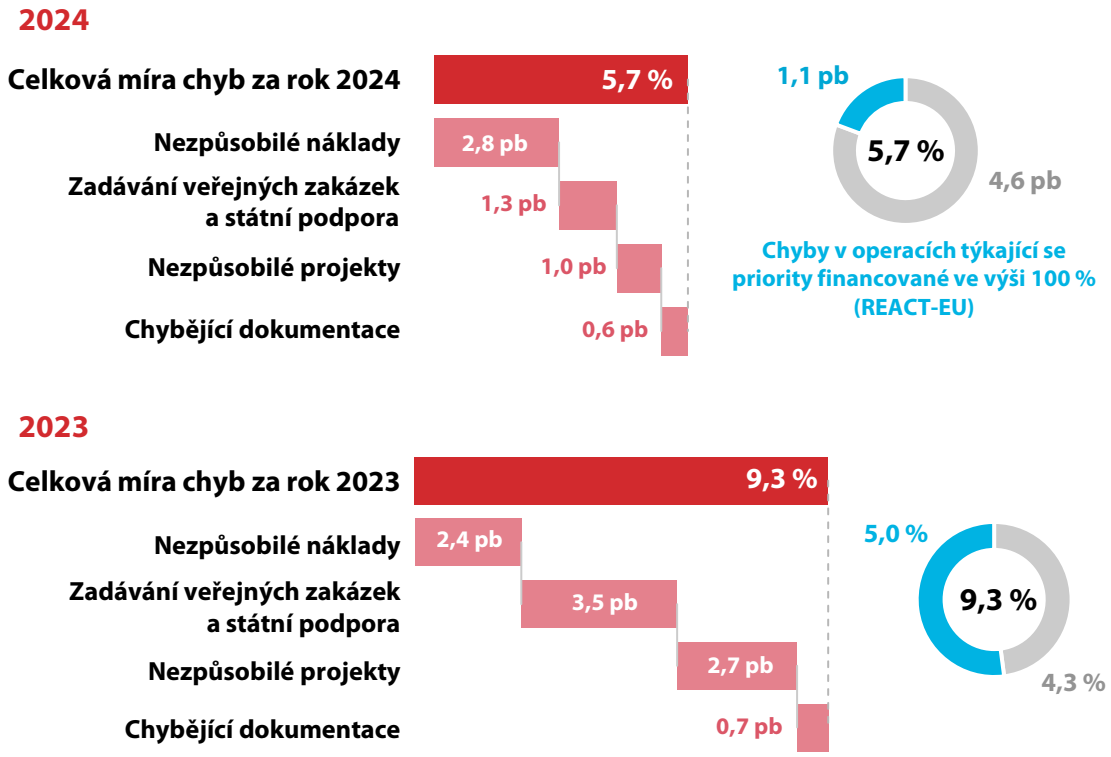

pb: procentní body

Zdroj: EÚD.

6.13. 47 *vyčíslitelných chyb* vykázaných auditními orgány se týkalo nezpůsobilých nákladů (32), nesrovnalostí v *zadávání veřejných zakázek* (9), chybějící podkladové dokumentace (7), účetních chyb a chyb ve výpočtech (2) a problémů se *zjednodušeným vykazováním nákladů* (1)[4]. Členské státy uplatnily na jednotlivé zjištěné chyby finanční *opravy* za účelem snížení míry zbytkových chyb na 2% práh významnosti (materiality) nebo níže. Naše míra chyb tyto opravy zohledňuje.

6.14. Na ***obrázku 6.8*** je znázorněn podíl 44 vyčíslitelných chyb, které jsme zjistili nad rámec chyb zjištěných nebo nedostatečně opravených auditními orgány u stejných operací, na celkové chybovosti. Více informací o jednotlivých kategoriích chyb uvádíme v bodech ***6.16–6.34***.

[4] Jediná operace může být zatížena více druhy chyb.

Obrázek 6.8 – Podíl námi zjištěných chyb na celkové míře chyb

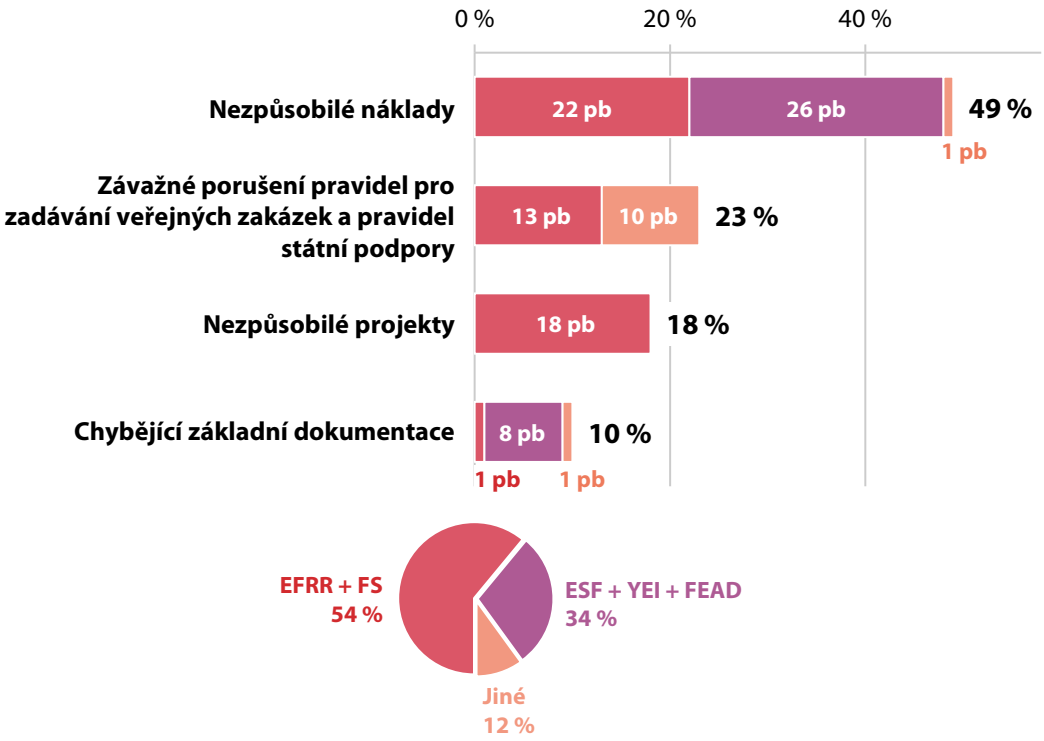

pb: procentní body

Zdroj: EÚD.

6.15. Členění našeho vzorku operací a zjištění souvisejících s operacemi, k nimž jsme dospěli ve 27 členských státech a ve Spojeném království[5] v podokruhu VFR 2a, je uvedeno v ***příloze 6.1***.

Sdílené řízení

Nezpůsobilé náklady a projekty

6.16. Když orgány členských států předkládají ve svých účetních závěrkách Komisi výkazy výdajů, potvrzují, že výdaje vznikly v souladu s platnými unijními a vnitrostátními předpisy a že podpora byla poskytnuta příjemcům a na operace, které splňovaly požadavky operačních programů na způsobilost. Balíček pro poskytnutí jistoty obsahuje výslovné prohlášení řídícího subjektu, že tyto výdaje jsou zcela legální a správné.

[5] Programy Spojeného království v programovém období 2014–2020 jsou stále součástí výdajů okruhu 2 víceletého finančního rámce.

Nezpůsobilé náklady

6.17. Nejčastější chybou, kterou auditní orgány zjišťovaly, byly nezpůsobilé náklady. Podle jejich zpráv bylo na základě společné typologie dohodnuté s Komisí 32 (68 %) všech chyb zjištěných během účetního období 2022/2023 tohoto typu.

6.18. V našem vzorku jsme zjistili dalších 24 případů nezpůsobilých nákladů, které nebyly zjištěny auditními orgány, přestože kontrolovaly stejné operace. Celkově těchto 24 případů představovalo 63 % z celkového počtu zjištěných vyčíslitelných chyb, které jsme zjistili u sdíleného řízení, tedy přibližně 2,7 procentního bodu odhadované míry chyb (47% příspěvek k míře chyb).

6.19. Hlavními příčinami nezpůsobilosti byly nedodržení pravidel způsobilosti stanovených v dohodě o financování a chyby ve výpočtu nákladů. V ***rámečku 6.1*** je uveden příklad nezpůsobilých výdajů.

Rámeček 6.1

Nesplněná očekávání: projekt neposkytoval služby studentům se zdravotním postižením

Jeden projekt ESF, který realizovala soukromá vysoká škola v Polsku, byl zaměřen na zlepšení přístupu ke vzdělávacím zdrojům pro studenty se zdravotním postižením. Za tímto účelem se *příjemce* zavázal poskytovat služby včetně online vzdělávací platformy a knihovního systému.

Z našeho auditu vyplynulo, že online služby knihoven buď nebyly funkční, nebo neplnily svůj účel. Příjemce navíc nezprovoznil online vzdělávací platformu. V důsledku toho byli studenti se zdravotním postižením připraveni o zamýšlené výhody těchto opatření. Vzhledem k tomu, že příjemce porušil *grantovou* dohodu, neboť neposkytl očekávané služby, jsou příslušné náklady projektu nezpůsobilé. Projekt rovněž představuje neefektivní využití zdrojů EU.

6.20. Dvanáct operací v našem vzorku se týkalo nákupu očkovacích látek a léků proti COVID-19. V ***rámečku 6.2*** jsou uvedeny podrobnější informace o vzorku operací týkajících se očkovacích látek a o výsledcích naší činnosti v oblasti souvisejících výdajů.

Rámeček 6.2

Vybrané operace týkající se očkovacích látek a léků proti COVID-19

Dvanáct operací – z našeho vzorku 223 operací – se týkalo očkovacích látek proti COVID-19, v souvislosti s nimiž došlo k výjimečným změnám pravidel politiky soudržnosti. Všech těchto dvanáct operací má zpětný charakter, neboť související výdaje byly vybrány k financování z EU v letech 2022 a 2023 poté, co je členské státy už dříve financovaly a provedly ze svého vnitrostátního rozpočtu.

Tyto operace představují 5,4 % vzorku a týkají se:

— Španělska: pět operací (celkové veřejné výdaje ve výši 2,8 milionu EUR) financovaných ze 100 % z prostředků iniciativy EFRR REACT-EU *(pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy)* v rámci národního operačního programu,

— Itálie: dvě operace spolufinancované (z 75 % a 79 %) z regionálních operačních programů EFRR a jeden projekt (který vzhledem ke své velikosti představuje v našem vzorku čtyři operace) financovaný ze 100 % z prostředků iniciativy EFRR REACT-EU v rámci národního operačního programu. Celkové veřejné výdaje vykázané na tyto operace činily 1 169,9 milionu EUR.

— Portugalska: jedna operace (celkové veřejné výdaje 214,2 milionu EUR) financovaná ze 100 % z prostředků iniciativy EFRR REACT-EU v rámci národního operačního programu.

Nezpůsobilé náklady

Provedli jsme audit výdajů na očkovací látky proti COVID-19 spolufinancované z regionálních operačních programů (celkové veřejné výdaje ve výši 144,9 milionu EUR), které si Itálie objednala na základě předběžné kupní smlouvy mezi Komisí a výrobcem uzavřené jménem členských států. U některých dodávek Komise uhradila část nákladů na očkovací látky předem, čímž se snížila jednotková cena za dávku, kterou měly hradit členské státy.

Zjistili jsme, že příjemce při výpočtu jednotkové ceny za dávku pro účely vykazování výdajů pro financování z EU neodečetl částku odpovídající této zálohové platbě. V důsledku toho si příjemce nárokoval některé náklady, které mu ve skutečnosti nevznikly a které navíc už byly jednou z rozpočtu EU uhrazeny.

Nezpůsobilé výdaje jsme zjistili také v Portugalsku v souvislosti s jednou operací týkající se COVID-19, včetně případů, kdy byly očkovací látky prodávány do zemí EU i třetích zemí a neoprávněně vykazovány k 100% financování z iniciativy EFRR REACT-EU.

Kromě toho jsme při auditu zjistili nedostatky v monitorovacích a kontrolních systémech Španělska a Portugalska. Zejména IT systémy zajišťující různé části procesu nebyly vzájemně propojeny. To mělo za následek, že po dodání očkovacích látek výrobcem nebyla zajištěna jejich úplná sledovatelnost.

6.21. V rámci naší činnosti týkající se operací souvisejících s očkovacími látkami jsme rovněž provedli audit zadávacích řízení, která Komise prováděla jménem členských států za účelem uzavření kupních smluv. Zjistili jsme několik problémů, například nedostatečnou dokumentaci jednání s dodavateli o podmínkách smluv, včetně ceny a počtu dávek. V souladu s naší metodikou[6] jsme tyto nesrovnalosti nevyčíslovali. Konstatujeme, že Tribunál Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 14. května 2025[7] týkajícím se přístupu veřejnosti k určitým dokumentům v souvislosti se zadáváním zakázek na očkovací látky proti onemocnění COVID-19 upozornil na požadavek transparentnosti, v souladu s nímž jsou dotyčné orgány povinny zpracovávat a uchovávat dokumenty týkající se jejich činnosti předvídatelným, a nikoliv svévolným způsobem, a rozhodl, že Komise porušila povinnosti řádné správy.

Nezpůsobilé projekty

6.22. Zjistili jsme tři plně nezpůsobilé projekty, dva v Maďarsku, jeden v České republice a jeden částečně nezpůsobilý projekt v Portugalsku, kterým byla v programovém období 2014–2020 poskytnuta podpora, ačkoli nesplňovaly kritéria příslušných výzev k předkládání návrhů. Na tyto projekty připadá 8 % všech vyčíslitelných chyb, které jsme zjistili u sdíleného řízení, tedy přibližně 0,9 procentního bodu odhadované míry chyb (16% příspěvek k míře chyb). Příklad nezpůsobilých projektů je uveden v ***rámečku 6.3***.

[6] EÚD, *kvantifikace chyb v zadávání veřejných zakázek*.

[7] Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 14. května 2025, *Stevi a The New York Times v. Komise*, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483, zejména body 59 a 85.

Rámeček 6.3

Změna kritérií za účelem přeměny nezpůsobilého projektu na způsobilý

Prováděli jsme audit jednoho projektu EFRR v Maďarsku, jehož záměrem byl rozvoj infrastruktury vysokorychlostních sítí. Ve výzvě k výběru projektů byl stanoven povinný cíl (kvalifikační kritérium pro výběr), kterým bylo zajištění sítě pro určitý minimální počet nových koncových bodů.

Řídící orgán podepsal s příjemcem grantovou dohodu na základě závazku, že dosáhne povinného cíle. Zjistili jsme, že tři roky po datu ukončení projektu příjemce požádal řídící orgán o změnu tohoto kritéria, neboť realizovaný projekt nesplnil cílovou hodnotu. Řídící orgán následně snížil povinný počet nových koncových bodů. Tím znevýhodnil uchazeče, kteří mohli předložit výhodnější nabídku, kdyby jim byl nižší cíl znám už v době, kdy zpracovávali a předkládali projektové žádosti.

Změna povinné podmínky po zahájení realizace projektu zakládá porušení *nařízení o společných ustanoveních*, pravidel *státní podpory*, vnitrostátních právních předpisů a výzvy.

Z těchto důvodů považujeme tento projekt za nezpůsobilý.

Zjištěná porušení pravidel vnitřního trhu týkající se zadávání veřejných zakázek a státní podpory

15 případů nesouladu s pravidly EU nebo vnitrostátními pravidly pro zadávání veřejných zakázek

6.23. Pravidla pro zadávání veřejných zakázek jsou klíčová pro zajištění hospodárného a efektivního vynakládání veřejných prostředků při dodržování zásad transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Veřejné zakázky jsou navíc jedním z klíčových prvků účinného fungování jednotného trhu EU. V naší zvláštní zprávě 28/2023 uvádíme, že za posledních deset let se míra hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek snížila[8]. Kontrolujeme soulad operací s pravidly pro zadávání veřejných zakázek EU stanovenými nařízením o společných ustanoveních[9] a vnitrostátními pravidly pro zadávání veřejných zakázek.

---

[8] Zvláštní zpráva 28/2023: Zadávání veřejných zakázek v EU – Méně konkurence při zadávání zakázek na stavební práce, zboží a služby během 10 let do roku 2021.

[9] Článek 6 nařízení o společných ustanoveních.

6.24. V 15 zadávacích řízeních, jejichž audit jsme prováděli v rámci vzorku, jsme zjistili případy nedodržení pravidel EU nebo vnitrostátních pravidel pro zadávání veřejných zakázek, a to v České republice, Německu, Řecku, Francii, Polsku, Portugalsku, Rumunsku, ve Spojeném království, jakož i na úrovni Komise, kde se případ týkal zadávání veřejných zakázek na očkovací látky a léky proti COVID-19 (viz bod ***6.21***). Vyčíslili jsme tři případy závažného porušení unijních nebo vnitrostátních pravidel pro zadávání veřejných zakázek včetně ustanovení o hospodářské soutěži obsažených v prováděcích pravidlech OP. Jeden takový případ je uveden v ***rámečku 6.4***. Tyto případy celkem tvořily 8 % z celkového počtu vyčíslitelných chyb zjištěných u sdíleného řízení, tedy přibližně 0,8 procentního bodu odhadované míry chyb (14% příspěvek k míře chyb).

Rámeček 6.4

Příjemce neprovedl tržní konzultace

Jeden z příjemců ve Francii čerpal finanční prostředky z EFRR na výstavbu bioplynové stanice. Prováděcí pravidla a dohoda o financování ukládaly příjemci povinnost provést soutěžní řízení (*„mise en concurrence“*) za účelem získání většího počtu cenových nabídek a také zabránit střetu zájmů v tomto řízení.

Zjistili jsme, že příjemce neprovedl tržní konzultace a smlouvu o dílo na stavební práce zadal společnosti ve stoprocentním vlastnictví téže skupiny. Odůvodnění příjemce se zakládalo především na tvrzení, že jen velmi málo dodavatelů má dostatečnou kapacitu pro výstavbu bioplynové stanice, neboť projekt byl poměrně rozsáhlý, takže bylo obtížné zjistit, jaké ceny by si účtovali ostatní dodavatelé.

Nalezli jsme však tři podobné projekty financované stejným řídícím orgánem, u nichž příjemci cenové nabídky od více dodavatelů získali. Přestože tyto informace byly k dispozici, řídící i auditní orgán nesprávně přijaly vysvětlení příjemce a uznaly projekt a příslušné výdaje za způsobilé.

Vzhledem k závažnému porušení povinností příjemce provést tržní konzultace a zamezit střetu zájmů jsme považovali všechny náklady vyúčtované dodavatelem, který je spřízněnou stranou, za nezpůsobilé.

6.25. Nevyčíslili jsme 12 z 15 případů nesouladu s pravidly EU nebo vnitrostátními pravidly pro zadávání veřejných zakázek uvedenými v bodě ***6.23***, protože podle naší metodiky neměly přímý dopad na provedenou platbu.

Pravidla státní podpory porušily čtyři projekty

6.26. Smyslem článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) je zajistit, aby podpora poskytovaná členským státem nebo ze státních prostředků nenarušovala hospodářskou soutěž a obchod v rámci EU. Pokud státní podpora přesahuje strop *de minimis*[10], musí ji členské státy oznámit Komisi. Komise pak musí rozhodnout, zda je tato podpora slučitelná s vnitřním trhem, a udělit s jejím poskytnutím výslovný souhlas. Členské státy mohou rovněž poskytnout státní podporu, pokud se na ni vztahuje *obecné nařízení o blokových výjimkách* nebo jiné režimy výjimek.

6.27. V letošním roce jsme zjistili čtyři projekty, které porušily pravidla EU o státní podpoře, dva v Německu a po jednom v Polsku a Nizozemsku. Vyčíslili jsme dva případy (Německo a Polsko), které podle našeho názoru měly získat méně veřejných prostředků, než získaly (viz ***rámeček 6.5***). Na tyto projekty připadá 5 % všech vyčíslitelných chyb, které jsme zjistili u sdíleného řízení, a představovaly 0,5% příspěvek k míře chyb. Dva zbývající případy neměly přímý dopad na provedenou platbu, a proto jsme je neklasifikovali jako vyčíslitelné.

[10] Nařízení (EU) č. 1407/2013.

Rámeček 6.5

Projekt regionálního rozvoje překračuje povolenou intenzitu státní podpory

Kontrolovali jsme jeden projekt EFRR v Německu, který poskytoval finanční podporu společnosti na výstavbu nového hotelu. Podpora byla přidělena v rámci režimu státní podpory pro regionální investiční projekty *malých a středních podniků*.

Podle platných pravidel státní podpory je výše podpory omezena na 20 % způsobilých nákladů projektu, pokud příjemce spadá do kategorie malých podniků, a na nižší hranici (15 %), pokud je příjemcem střední podnik.

V tomto případě byl příjemce řídícím orgánem pokládán – v době podpisu grantové dohody v roce 2020 – za malý podnik a obdržel podporu odpovídající tomuto zařazení. Příjemce však zahájil podporovanou činnost v roce 2019, po potvrzení přijetí žádosti, kterou podal v roce 2018, a to díky možnosti „předčasného zahájení opatření“ („*vorzeitiger Massnahmenbeginn*“), která v Německu existuje. V době, kdy příjemce podporovanou činnost zahájil, byl středně velkým podnikem. Vzhledem k tomu, že činnost byla zahájena v době, kdy byl příjemce středně velkým podnikem, ale podpora byla udělena za podmínky, že je klasifikován jako malý podnik, obdržel příjemce státní podporu přesahující intenzitu povolenou příslušnými pravidly. Vykazujeme to jako vyčíslitelnou chybu.

Chybějící základní dokumentace

6.28. Příjemci a programové orgány členských států jsou povinny používat systémy a postupy, které zajistí uchování náležité *auditní stopy* umožňující prokázat způsobilost nákladů. Součástí auditní stopy je i vedení dostatečných a vhodných dokumentárních záznamů o důkazních informacích na podporu auditních závěrů[11]. Nařízení o společných ustanoveních kromě toho vyžaduje, aby doklady byly uchovávány po dobu alespoň dvou nebo tří let po schválení účetní závěrky[12]. Získávání a uchovávání řádné dokumentace je pro účinné fungování kontrolních systémů zásadní.

[11] *Mezinárodní auditorské standardy (ISA)* 500, Důkazní informace, a 230, Dokumentace auditu.

[12] Čl. 140 odst. 1 nařízení o společných ustanoveních.

6.29. Zjistili jsme, že u osmi operací, které jsme kontrolovali, nebyly k dispozici podkladové informace nebo dokumentace. Byli jsme nuceni vyčíslit šest z těchto chyb, protože ani programové orgány, ani příjemci nebyli schopni předložit základní dokumenty prokazující splnění podmínek způsobilosti. Jeden z těchto případů je uveden v ***rámečku 6.6***. Na výsledné chyby připadá asi 16 % operací, u nichž jsme zjistili vyčíslitelné chyby, a 0,5 procentního bodu odhadované míry chyb (příspěvek k míře chyb 9 %).

Rámeček 6.6

Poskytnutí poradenských služeb nebylo prokázáno

Provedli jsme audit jedné operace ESF v Nizozemsku, jejímž cílem bylo poskytovat aktivní podporu a poradenské služby podnikům v oblasti bezpečnosti práce.

Zjistili jsme, že chybí důkazy, které by dokládaly skutečné poskytování některých poradenských služeb za vykázané období. Kromě toho jsme zjistili, že některé účtované cestovní náklady nebyly přiměřeně zdůvodněny. Faktury byly přijímány, aniž by byly zkontrolovány vykazované vzdálenosti.

Finanční nástroje

6.30. Finanční nástroje – hlavně půjčky, záruky a vlastní kapitál – jsou vratnou formou podpory. Výplaty prostřednictvím finančních nástrojů se snížily z 3 miliard EUR v účetním období 2021/2022 na 2,4 miliardy EUR v kontrolovaném účetním období 2022/2023.

6.31. U osmi operací, které se týkaly 83 *konečných příjemců* a 2 správních poplatků, jsme zjistili šest konečných příjemců, kteří obdrželi podporu, přestože buď investovali do nezpůsobilého hospodářského odvětví, nebo nesplňovali kritéria způsobilosti (čtyři v Německu, jeden v Řecku a jeden v Maďarsku). V případě Německa jsme rovněž zjistili, že správce fondu požadoval proplacení některých poplatků, ačkoli stejné částky účtoval konečným příjemcům. Tyto nedostatky vedly ke třem vyčísleným chybám, které měly dopad na tři operace z osmi, které jsme kontrolovali (příklad je v ***rámečku 6.7***). Tyto výdaje nesmí být při *uzávěrce* operačního programu započítány jako způsobilé pro finanční nástroje. Příspěvek případů, které jsme kvantifikovali, je zohledněn na ***obrázku 6.6***.

Rámeček 6.7

Úvěr poskytnutý na nezpůsobilou investici do nemovitosti

Jeden *finanční nástroj* v Řecku poskytoval malým a středním podnikům úvěry a subvence úrokových sazeb za účelem podpory podnikání. Podle vnitrostátních pravidel nelze z tohoto nástroje financovat činnosti v oblasti nemovitostí, s výjimkou *produktivních investic*, ani poskytovat nepřímé financování „konečnému spotřebiteli“[13] pro jeho soukromou potřebu.

Zjistili jsme, že jeden z konečných příjemců použil úvěr financovaný z prostředků EU na nákup nemovitosti s bazénem. Tuto nemovitost už obýval hlavní akcionář konečného příjemce a následně mu byla pronajata za nižší než tržní nájemné. Prodávajícím byl navíc *finanční zprostředkovatel*, který poskytoval úvěr. Finanční zprostředkovatel (komerční banka) si byl těchto skutečností vědom, a přesto úvěr schválil, i když věděl, že pro podporu EU není způsobilý.

Pronájem této nemovitosti hlavnímu akcionáři konečného příjemce nelze považovat za produktivní investici. Kromě toho půjčka představovala pro akcionáře neoprávněnou nepřímou finanční podporu.

Operace řízené přímo nebo nepřímo Komisí

6.32. Tento oddíl zprávy představuje naše zjištění týkající se výdajů řízených přímo či nepřímo Komisí, to znamená nikoli v rámci sdíleného řízení. Zjistili jsme čtyři chyby, kdy Komise přímo podporovala projekty prostřednictvím Výkonné agentury pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA), Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA) a EIB, které jsme vyčíslili (viz ***rámeček 6.8***).

[13] Článek 1a zákona č. 2251/1994.

Rámeček 6.8

Osobní náklady vykázané v rozporu s grantovou dohodou

V letošním roce jsme kontrolovali jeden dánský projekt spolufinancovaný z *programu Kreativní Evropa* a období 2021–2027, kde *výkonná agentura* Komise (EACEA) přidělila grant jedné společnosti na podporu kreativních odvětví v oblasti vývoje a průzkumu trhu.

Zjistili jsme, že příjemce v rozporu s grantovou dohodou započítal a vykázal i osobní náklady. Zejména nepoužil povinnou metodu výpočtu denní sazby a nepřevedl pracovní dobu zaznamenanou v systému evidence pracovní doby na počet dní odpracovaných na projektu. Z provedených přepočtů vyplynulo, že vykázané osobní náklady byly ve čtyřech z pěti kontrolovaných případů nadhodnocené.

6.33. Nezpůsobilé náklady spočívající v nadhodnocených osobních nákladech jsme rovněž zjistili i u jednoho opatření financovaného z programu Erasmus+ v Řecku a Portugalsku.

6.34. Celkové vyčíslené případy v rámci přímého a nepřímého řízení představují přibližně 0,7 procentního bodu naší odhadované míry chyb. Příspěvek případů, které jsme vyčíslili, je zohledněn na ***obrázku 6.6***.

Řádné finanční řízení

6.35. Rozpočet EU musí být plněn zákonným a řádným způsobem v souladu se zásadami *řádného finančního řízení*, které zahrnují zásady *hospodárnosti*, *efektivnosti* a *účinnosti*. Nařízení o společných ustanoveních[14] vyžaduje, aby členské státy při využívání fondů politiky soudržnosti tyto zásady dodržovaly. Při naší auditní práci jsme odhalili šest případů, kdy tyto zásady nebyly dodrženy, a to jeden v České republice, tři v Itálii (viz ***rámeček 6.9***) a dva v Polsku.

[14] Článek 125 nařízení o společných ustanoveních.

Rámeček 6.9

Nízký váhový koeficient pro cenu snižuje pravděpodobnost, že bude přijata ekonomicky nejvýhodnější nabídka

Prováděli jsme audit dvou projektů EFRR v Itálii: jeden byl zaměřen na renovaci a obnovu památkově chráněné budovy a druhý na výstavbu protipovodňové ochrany. Veřejní zadavatelé uspořádali otevřená zadávací řízení na provedení příslušných prací.

V rámci příslušných výzev byla kritériem pro zadání zakázky *„ekonomicky nejvýhodnější nabídka“* vycházející z nejlepšího poměru ceny a kvality. V souladu s vnitrostátními právními předpisy o zadávání veřejných zakázek byla v zadávacích podmínkách uvedena relativní váha, která měla být použita pro jednotlivá kritéria (kritérium kvality a ceny), aby bylo možné porovnat různé nabídky a určit, která nabídka je ekonomicky nejvýhodnější.

Použitá metoda by měla umožnit výběr vysoce kvalitní stavební práce a zároveň zohlednit cenu nabízenou uchazeči. Zjistili jsme však, že zadavatelé v těchto dvou případech přiřadili kritériu ceny pouze 10% váhový koeficient. Vademecum o veřejných zakázkách uvádí jako příklad, že *„menší váhový koeficient ceny než 30 % je obvykle příliš nízký na to, aby měl významný dopad na výsledek“*[15].

Zásada řádného finančního řízení a hospodárnosti vyžaduje, aby veřejní zadavatelé upřednostňovali nejen odpovídající kvalitu, množství a včasnost, ale také nejlepší cenu. Třebaže veřejní zadavatelé jednali v souladu s vnitrostátními pravidly, a proto byla operace správná, domníváme se, že tak nízký váhový koeficient ceny vytváří riziko, že nebyla vybrána ekonomicky nejvýhodnější nabídka.

Jiné výdaje

6.36. Během auditu výdajů z rozpočtu na rok 2024 jsme prověřovali také dvě platby grantů z Fondu solidarity Evropské unie (EUSF), které byly čerpány po zemětřesení v Chorvatsku. Fond EUSF nabízí finanční pomoc členským státům a zemím, které se účastní jednání o přistoupení k EU, po závažných přírodních katastrofách a (od roku 2020) i v případě mimořádných událostí v oblasti zdraví.

[15] *Vade-mecum on Public Procurement in the Commission*.

6.37. Podle nařízení o EUSF je cílem fondu doplnit úsilí dotčených zemí a uhradit část jejich výdajů při provádění těchto základních záchranných opatření a opatření na obnovu. Finanční prostředky lze použít na financování opatření, jako je obnova funkčního stavu infrastruktury, poskytnutí dočasného ubytování a vyčištění oblastí postižených katastrofou.

6.38. Podle nařízení o EUSF[16] musí Komise před 1. červencem následujícího roku předkládat Evropskému parlamentu a Radě výroční zprávu o činnosti fondu. Konstatujeme, že Komise od roku 2019 nepředložila Evropskému parlamentu a Radě žádnou *výroční zprávu o činnosti* fondu EUSF.

[16] Článek 12 nařízení Rady (ES) č. 2012/2002.

Správa a řízení

Posouzení činnosti auditních orgánů

U 44 % hodnoty balíčků pro poskytnutí jistoty, které jsme kontrolovali v roce 2024, přesahovala míra zbytkových chyb práh významnosti (materiality)

6.39. V tomto roce jsme posuzovali činnost 22 z celkového počtu 119 auditních orgánů v 15 členských státech a ve Spojeném království. Náš vzorek zahrnoval 30 balíčků pro poskytnutí jistoty spadajících do jejich odpovědnosti. S výjimkou jednoho případu vykázaly auditní orgány Komisi míru zbytkových chyb ve výši 2 % nebo nižší.

6.40. Ve svých *výročních zprávách o činnosti* GŘ REGIO a GŘ EMPL s ohledem na svou vlastní auditní činnost a na předběžné výsledky našich auditů týkajících se rozpočtového roku 2024 upravila míru zbytkových chyb u pěti balíčků pro poskytnutí jistoty z 30 v našem vzorku na hodnotu vyšší než 2 %.

6.41. S přihlédnutím k chybám zjištěným Komisí a k našim vlastním auditním zjištěním z naší kontroly letošního vzorku vyplynulo, že 2% míra zbytkových chyb byla překročena u 16 z 30 kontrolovaných balíčků pro poskytnutí jistoty.

6.42. Balíčky pro poskytnutí jistoty, které jsme kontrolovali, představují významný podíl výdajů, které *certifikační orgány* osvědčily Komisi (2024: 45 %). Od roku 2017 náš každoroční vzorek pokrývá 34 % až 62 % výdajů osvědčených v ročních účetních závěrkách (viz modré sloupce na ***obrázku 6.9***).

6.43. Od roku 2017 jsme klasifikovali chyby jako vyčíslitelné u 69 z 110 balíčků pro poskytnutí jistoty, které jsme alespoň jednou kontrolovali. Jedná se o chyby, které auditní orgány nezjistily při kontrolách týchž operací. Zaznamenali jsme, že podíl balíčků pro poskytnutí jistoty s mírou zbytkových chyb přesahující 2 % v našich vzorcích neklesl pod 39 % výdajů (viz červené sloupce na ***obrázku 6.9***). Tyto skutečnosti odráží přetrvávající nedostatky v práci auditních orgánů, které nejsou v rámci ověřovací činnosti Komise dostatečně řešeny.

Obrázek 6.9 – Balíčky pro poskytnutí jistoty s mírou zbytkových chyb přesahující 2 %, které jsme kontrolovali (2017–2024)

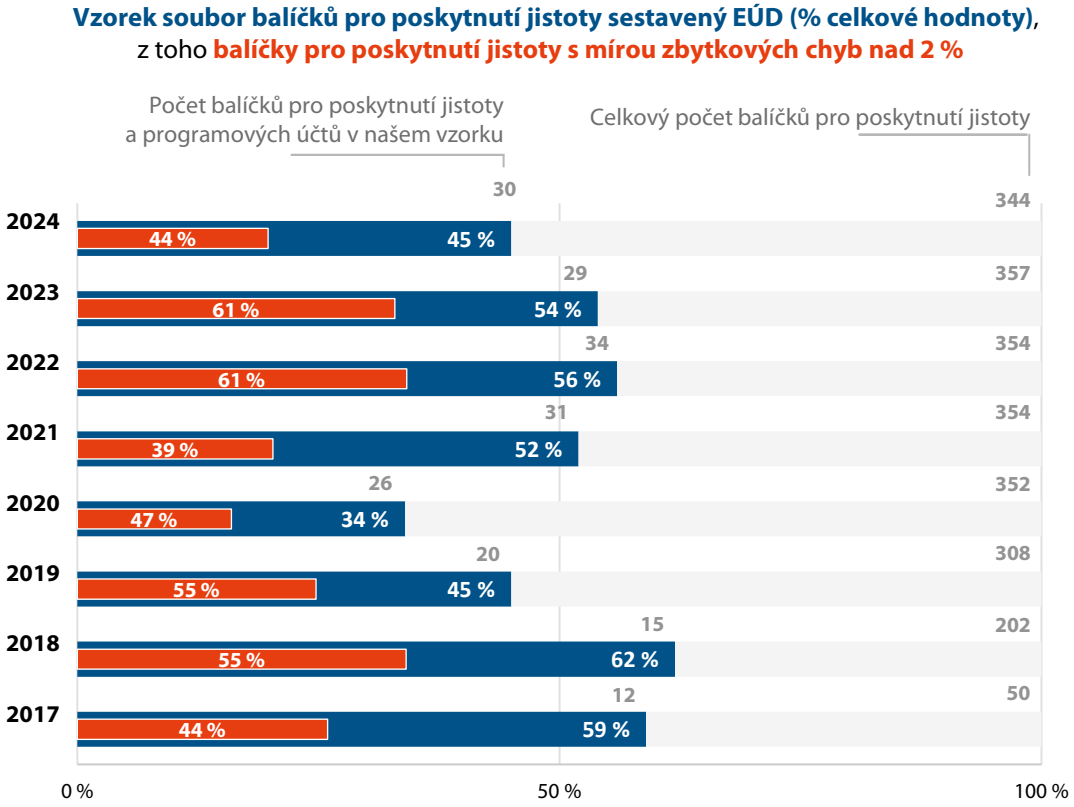

Zdroj: EÚD.

Nedostatky v činnosti auditních orgánů snižují míru, v níž se Komise může spoléhat na jejich závěry

6.44. V činnosti 20 z 22 auditních orgánů, které jsme kontrolovali, jsme zjistili různé druhy nedostatků. Tyto nedostatky se týkaly 137 ze 189 prověřovaných operací. Chyby, které jsme v těchto operacích zjistili, mohly a měly odhalit auditní orgány při provádění kontrol. V důsledku toho se Komise nemůže v plné míře spoléhat na výsledky jejich práce.

6.45. U některých ze 137 operací byl zjištěn větší počet nedostatků. Zjistili jsme pochybení v oblasti:

— plánování a přípravy kontrolní činnosti orgánů, např. nedostatky v přístupech k výběru vzorků a neúplné kontrolní seznamy (kontrolní seznamy, které neobsahují konkrétní otázky týkající se státní podpory, dvojího financování, lhůt pro platby, *podvodů* atd., ačkoli auditní orgány jsou povinny tyto otázky ověřovat),

— kvality provedených auditů,

— dokumentace této práce.

6.46. U 138 ze 189 operací (73 %) jsme museli znovu provést příslušné auditorské postupy. U 89 operací (47 %) jsme se museli obrátit na řídící orgány, zprostředkující subjekty nebo příjemce na místě kvůli potřebným podkladům a dalším důkazům, protože auditní orgány je v rozporu s požadavky auditorských standardů buď neshromáždily, nebo neuchovaly (viz bod ***6.28***).

6.47. Na ***obrázku 6.10*** jsou uvedeny nedostatky, které jsme zjistili a vykázali na úrovni auditních orgánů u jednotlivých balíčků pro poskytnutí jistoty.

Obrázek 6.10 – Druhy nedostatků zjištěných na úrovni auditních orgánů

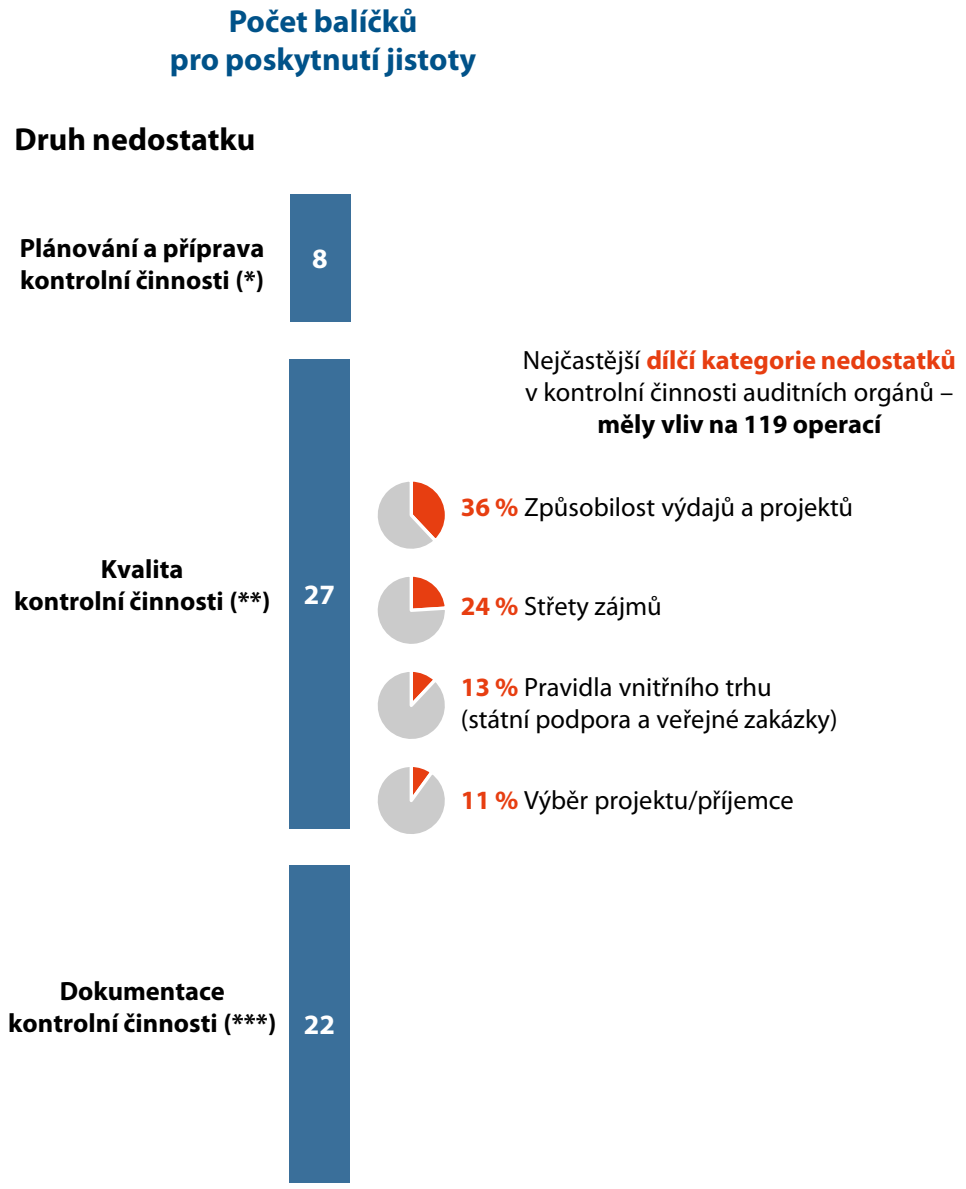

(*) Česká republika, Německo, Itálie, Litva, Nizozemsko a Švédsko.
(**) Česká republika, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Maďarsko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko a Spojené království.
(***) Česká republika, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Litva, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko a Švédsko.

Zdroj: EÚD.

6.48. V ***rámečku 6.10*** uvádíme příklad závažného nedostatku v činnosti a ve vykazování auditního orgánu.

Rámeček 6.10

Nedostatky v činnosti a ve vykazování auditního orgánu

Při auditu v Nizozemsku jsme zjistili nedostatky v plánování, přípravě a kvalitě činnosti auditního orgánu v souvislosti s jedním operačním programem ESF.

Zjistili jsme, že auditní orgán řádně neposoudil uplatňování pravidel státní podpory ani neodhalil výdaje, které byly z různých důvodů nezpůsobilé (viz ***rámeček 6.6***).

Při kontrole určitých operací nebyl auditní orgán schopen identifikovat v úplném seznamu projektových nákladů, které výdaje byly vykázány Komisi. V důsledku toho musel z tohoto seznamu vybrat svůj dílčí vzorek výdajů. Auditní orgán pak započetl některé chyby, které zjistil, proti výdajům vykázaným příjemcem nad rámec grantové dohody. To nebylo v souladu s nařízením o společných ustanoveních ani pokyny Komise pro zpracování chyb[17]; auditní orgán v důsledku toho podhodnotil *zbytkovou celkovou míru chyb (RTER)*.

6.49. Zjistili jsme případ operačního programu, na který byla uplatněna paušální korekce, u něhož auditní orgán opětovně neověřil, zda jsou náklady legální a správné (viz ***rámeček 6.11***).

[17] Oddíl 2.2.3 „Rezerva pro výdaje na úrovni projektů“ pokynů pro členské státy k výroční kontrolní zprávě a výroku auditora, jež mají předkládat auditní orgány, a ke zpracování chyb.

Rámeček 6.11

Opakované nedostatečné kontroly zvyšují riziko nesouladu

V Maďarsku jsme provedli audit jednoho projektu EFRR v rámci OP Hospodářský rozvoj a inovace. Vnitrostátní orgány uplatnily paušální opravu na základě výsledků auditu Komise na všechny projektové náklady *„prioritní osy* 2“ vzniklé před únorem 2022.

Již druhý rok po sobě[18] jsme zjistili, že auditní orgán neprovedl kontrolu některých aspektů v oblasti osobních nákladů (kvalifikace zaměstnanců a zvyšování platů), na něž byla uplatněna paušální oprava.

Dále jsme zjistili, že u finančního nástroje v rámci jiné prioritní osy téhož operačního programu auditní orgán neprovedl kontrolu způsobilosti konečných příjemců a investic, přičemž u nástroje byla uplatněna paušální korekce ve výši 10 %.

Nařízení o společných ustanoveních[19] ukládá kontrolním orgánům povinnost ověřit, zda jsou náklady legální a správné, a členským státům povinnost získat od příjemců zpět neoprávněně vyplacené finanční prostředky bez ohledu na to, zda na ně byla uplatněna paušální korekce. Absence kontrol a zpětného získávání prostředků oslabuje odrazující účinek, který zabraňuje příjemci v porušování platných právních předpisů.

6.50. V operačním programu EFRR v Chorvatsku jsme nicméně identifikovali níže uvedené prvky osvědčených postupů (viz ***rámeček 6.12***).

[18] Výroční zpráva za rok 2023, rámeček 6.9.

[19] Čl. 122 odst. 2 nařízení o společných ustanoveních.

Rámeček 6.12

Vzor osvědčených postupů – zlepšení činnosti auditního orgánu

Od roku 2019 jsme v Chorvatsku šestkrát prováděli audit OP Konkurenceschopnost a soudržnost na programové období 2014–2020, včetně projektů FS a EFRR a finančních nástrojů. Při předchozích auditech jsme opakovaně zjistili systémové nedostatky v činnosti a dokumentaci auditního orgánu.

V letošním roce jsme žádné takové nedostatky nezjistili. Naopak, naše práce potvrdila, že auditní orgán přijal nápravná opatření a na základě našich předchozích zjištění svou činnost i vedení dokumentace zlepšil. Důkazem toho byly:

- účinnější kontrolní seznamy a vyšší kvalita provedené auditní práce,
- podrobné kontrolní seznamy a pracovní dokumenty, které nám umožnily téměř úplně vysledovat auditní stopu,
- uspořádané a kódy opatřené auditní spisy a dokumentace, díky čemuž byly snadno přístupné.

Tato zlepšení představují příklad osvědčeného postupu.

6.51. V reakci na přezkum EÚD 03/2024 týkající se legality a správnosti výdajů na oblast soudržnosti v období 2014–2020 se Komise a auditní orgány společně v prosinci 2024 dohodly na akčním plánu, jehož součástí je řada možných iniciativ usilujících o zlepšení kapacity auditních orgánů v oblasti zjišťování[20]. Komise kromě toho – v návaznosti na náš závěr, že audity souladu s předpisy jsou při zjišťování nesprávností účinnější než dokumentární přezkumy – revidovala svou koncepci, aby se zvětšil rozsah jejích kontrol na místě. Účinnost těchto opatření bude možné posoudit v budoucnu.

[20] Výroční zpráva o činnosti GŘ REGIO za rok 2024, p. 43.

Činnosti Komise za účelem získávání jistoty a vykazování míry zbytkových chyb ve výročních zprávách Komise o činnosti

6.52. Výroční zprávy o činnosti jsou hlavním nástrojem generálních ředitelství Komise, jehož prostřednictvím prohlašují, zda mají přiměřenou jistotu, že kontrolní postupy zajišťují správnost výdajů. V roce 2024 Komise dospěla k závěru, že *řídicí a kontrolní systémy* členských států (řídící orgány/zprostředkující subjekty, auditní orgány) nefungují dobře u 23 z 313 OP vedených GŘ REGIO (14,7 % posuzovaných výdajů) a u 11 z 211 OP vedených GŘ EMPL (4,5 % posuzovaných výdajů).

6.53. Vzhledem k výsledkům auditu Komise a našim vlastním zjištěním (44 nezjištěných chyb – bod ***6.14***, nedostatky v činnosti auditních orgánů – bod ***6.44***) souhlasíme se závěrem Komise, že na konci programového období 2014–2020 nefungovaly řídicí a kontrolní systémy ve všech členských státech účinně. To má dopad i na spolehlivost měr chyb Komise, neboť při jejich stanovení se Komise spoléhá na tyto vnitrostátní systémy (viz také body ***6.44***–***6.49*** a ***rámeček 6.10*** a ***rámeček 6.11***).

Komise se domnívá, že míra neoprávněných výdajů ve schválené účetní závěrce je významná (materiální)

6.54. V oblasti soudržnosti Komise vypočítává váženou průměrnou míru zbytkových chyb na základě individuálních měr zbytkových chyb vykázaných členskými státy, výsledků vlastního prověřování správnosti a dalších dostupných informací, jako jsou výsledky naší auditní činnosti. Tuto míru chyb pak vykazuje jako *klíčový ukazatel výkonnosti* týkající se legality a správnosti pro programy na období 2014–2020.

6.55. Za účetní období 2022/2023 vykázalo GŘ REGIO u programů na období 2014−2020 vyšší celkovou míru zbytkových chyb ve sdíleném řízení ve výši 2,5 % (2,1 % za účetní období 2021/2022). Maximální míra chyb byla 3,6 %[21]. GŘ EMPL rovněž uvedlo vyšší míru než v předchozím roce, a to 2,2 % (1,6 % pro účetní období 2021/2022), přičemž maximální míra činila 3 %[22]. Maximální míra má řešit riziko chyb mimo vzorek operací v operačních programech, z nichž míry chyb vycházejí. Tyto maximální míry mohou rovněž zahrnovat riziko „navýšení“ nebo paušální sazby u operačních programů, u nichž nebyl proveden audit[23]. Přestože Komise zvýšila klíčové ukazatele výkonnosti uvedené ve výročních zprávách o činnosti za rok 2024 v oblasti soudržnosti, stále se pohybovaly pod námi odhadovanou odchylkou (viz ***obrázek 6.6***).

6.56. Pokud jde o programy na období 2021–2027, Komise ve svých výročních zprávách o činnosti uvedla, že v únoru 2024 obdržela 11 balíčků pro poskytnutí jistoty pro GŘ REGIO a GŘ EMPL. Vzhledem k omezenému počtu programů, za něž byly v roce 2024 předloženy balíčky pro poskytnutí jistoty, nebyly tyto balíčky dostatečně reprezentativní, a proto bylo riziko při platbě odhadnuto na 2 % (paušální sazba). Z tohoto důvodu GŘ REGIO a GŘ EMPL na rozdíl od programového období 2014–2020 nevypočítaly své příslušné klíčové ukazatele výkonnosti (viz bod ***6.55***).

6.57. Ve *výroční zprávě o řízení a výkonnosti* za rok 2024 uvádí Komise[24] tyto ukazatele:

- Okruh 2 VFR (jako celek): kombinované riziko při platbě ve výši 2,9 %, tento údaj vychází z rizikových částek vypočtených jednotlivými generálními ředitelstvími. Upozorňujeme, že tento ukazatel je nad hodnotou 1,6 %, kterou Komise vypočetla pro celý rozpočet EU.

- Všechny fondy politiky soudržnosti (jako celek): kombinované riziko při platbě ve výši 2,3 % a 3,2 %, rovněž na základě odhadů generálních ředitelství pro rizikové částky a na základě jejich klíčových ukazatelů výkonnosti.

---

[21] Odhadované celkové riziko při platbě u výdajů GŘ REGIO za rok 2024 (včetně všech programových období a způsobů řízení) se pohybuje mezi 2,30 % a 3,29 %.

[22] Odhadované celkové riziko při platbě u výdajů GŘ EMPL za rok 2024 (včetně všech programových období a způsobů řízení) se pohybuje mezi 2,16 % a 2,82 %.

[23] Příloha 7D výroční zprávy o činnosti GŘ REGIO a GŘ EMPL za rok 2024.

[24] Svazek II výroční zprávy o řízení a výkonnosti za rok 2024, příloha 2, s. 103–106, a svazek III, příloha 5, s. 20–22.

6.58. Celkově dospělo GŘ REGIO[25] ve své výroční zprávě o činnosti k závěru, že navzdory výsledkům kontrol a oprav, které již byly na úrovni členských států provedeny, zůstává ve schválených účetních závěrkách EFRR/FS za rok 2024 významná (materiální) míra neoprávněných výdajů. GŘ EMPL[26] dospělo ke stejnému závěru i v případě *ESF/YEI* a *FEAD*. Jak jsme uvedli v našem přezkumu rámce pro získávání jistoty v oblasti soudržnosti, domníváme se, že míra chyb, kterou Komise uvádí, je podhodnocená, ačkoli Komise souhlasí s naším celkovým závěrem, že výdaje na soudržnost jsou významně (materiálně) zatíženy chybami. Rozdíl mezi naší mírou chyb a mírou chyb vypočtenou Komisí je popsán v ***kapitole 1*** (bod ***1.36***).

Uzávěrka programových období 2007–2013 a 2014–2020

6.59. Lhůta, ve které měly členské státy předložit dokumenty k uzávěrce období 2007–2013, byla stanovena na 31. března 2017, i když byla opakovaně prodlužována. Stav ke konci roku 2024:

- GŘ REGIO plně uzavřelo 282 z 322 operačních programů, což je pouze o tři více než v roce 2023. Zbývajících 40 operačních programů pro programové období 2007–2013 je předběžně uzavřeno.

- GŘ EMPL uzavřelo 101 ze 118 operačních programů a předběžně uzavřelo 15 operačních programů. Stále jsou otevřeny pouze dva rumunské programy ESF. Komise ve své výroční zprávě o činnosti uvádí, že tyto dva programy předběžně uzavře v roce 2025.

6.60. V případě 40 předběžně uzavřených programů GŘ REGIO a 15 předběžně uzavřených programů GŘ EMPL Komise souhlasila s částečnou platbou při uzávěrce, která bude hradit pouze nesporné částky. Zadržela veškeré výdaje, které byly zatíženy možnými nesrovnalostmi nebo probíhajícími vyšetřováními na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni EU. Většina těchto předběžně uzavřených programů je stále předmětem probíhajících řízení na vnitrostátní úrovni, což má za následek zdlouhavý proces uzavírání a ztěžuje předvídání data úplného uzavření. Vzhledem k pomalému průběhu se zvyšuje riziko překrývání s uzavíráním OP na programové období 2014–2020, což může vést k dalším zpožděním.

---

[25] Výroční zpráva o činnosti GŘ REGIO za rok 2024, s. 9.

[26] Výroční zpráva o činnosti GŘ EMPL za rok 2024, s. 8.

6.61. Pro programové období 2014–2020 prodloužilo nařízení o platformě STEP lhůtu pro předložení konečných balíčků pro poskytnutí jistoty členskými státy do 15. února 2026. Komise však vykázala deset OP z programového období 2014–2020 jako uzavřené (dva v roce 2023 a osm v roce 2024).

6.62. Ve své výroční zprávě o činnosti GŘ REGIO uvedlo, že „z 313 dosud neuzavřených programů bylo k 1. březnu 2025 předloženo 58 balíčků pro poskytnutí jistoty v konečné podobě“. Podobně GŘ EMPL uvedlo, že „z 211 dosud neuzavřených programů bylo předloženo 43 balíčků pro poskytnutí jistoty v konečné podobě“. Obě generální ředitelství začnou podávat zprávy o stavu uzavírání těchto programů až od výročních zpráv o činnosti za rok 2025.

Závěr a doporučení

Závěr

6.63. Odhadujeme, že celková míra chyb pro okruh „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ víceletého finančního rámce na rozpočtový rok 2024 činí 5,7 %.

6.64. Z našeho auditu vyplynulo, že je třeba dále zlepšovat způsob, jakým je uplatňován rámec pro získávání jistoty v souvislosti s výdaji na politiku soudržnosti, a to jak ze strany programových orgánů členských států, tak ze strany Komise, vzhledem k tomu, že struktura pro získávání jistoty v rámci sdíleného řízení na období 2021–2027 zůstává podobná.

6.65. Z našeho auditu dále vyplývá, že kontroly řídících orgánů ne vždy účinně zabraňují nesrovnalostem ve výdajích vykázaných příjemci nebo je ne vždy účinně odhalují. Nedostatky, které jsme zjistili v práci několika auditních orgánů v našem vzorku (viz body ***6.44***–***6.49***), dále v současné době omezují rozsah, v jakém se můžeme na jejich práci spoléhat. Přepočtená míra chyb za programové období 2014–2020 překročila 2% práh významnosti (materiality) u 16 z 30 balíčků pro poskytnutí jistoty. Komise upravila míru zbytkových chyb na hodnotu vyšší než 2 % u pěti z těchto balíčků pro poskytnutí jistoty.

6.66. Od roku 2017 připadá na balíčky pro poskytnutí jistoty v našem ročním vzorku soustavně více než jedna třetina výdajů schválených Komisí. Podíl výdajů krytých balíčky pro poskytnutí jistoty s mírou zbytkových chyb nad 2 % je v roce 2024 stále významný, činí 44 % (viz ***obrázek 6.9***).

Doporučení

6.67. Zjištění z našeho přezkumu opatření přijatých v návaznosti na dvě doporučení vyjádřená ve výroční zprávě za rok 2021 jsou uvedena v ***příloze 6.2***. Komise provedla jedno doporučení v plném rozsahu a jedno v některých ohledech. Přezkoumali jsme také tři doporučení z výročních zpráv za roky 2022 a 2023, která měla být provedena do konce roku 2024, z nichž jedno bylo provedeno v plném rozsahu. Posuzovali jsme také doporučení z výroční zprávy za rok 2017, výroční zprávy za rok 2018, výroční zprávy za rok 2019 a výroční zprávy za rok 2020, která dosud nebyla plně provedena, ale zůstávají aktuální.

6.68. Na základě našich zjištění a závěrů za rok 2024 předkládáme Komisi tato doporučení:

Doporučení 6.1 – Zajistit, aby kontrolní orgány zlepšily způsob práce

Zajistit prostřednictvím dokumentárních přezkumů a auditů, aby auditní orgány posílily svou kapacitu v oblasti kontroly a odhalování, konkrétně pak ověřováním toho, zda

a) řádně plánují výběr vzorků a zda vybírají reprezentativní, dostatečný a relevantní auditní vzorek z výdajů vykázaných Komisi, jak to vyžaduje nařízení o společných ustanoveních;

b) ověřují, že splnění kritérií způsobilosti je prokázáno dostatečnými, vhodnými a spolehlivými důkazy;

c) uchovávají řádnou dokumentaci na podporu auditní stopy, včetně auditního spisu opatřeného jasnými odkazy na i) důkazní dokumenty, ii) podrobné kontrolní seznamy a iii) pracovní dokumenty, včetně popisu testovaných položek, souvisejících výpočtů a použitých vzorců.

Cílové datum provedení: počínaje rokem 2026.

Doporučení 6.2 – Obnovit kontroly po zavedení paušálních sazeb

Zajistit, aby v případě zjištění systematických nedostatků v (operačních) programech a následného zavedení paušální sazby nepoužívaly orgány členských států mechanismus opravy paušální sazby k tomu, aby se vyhýbaly své povinnosti kontrolovat způsobilost výdajů před tím, než je vykážou Komisi, a aby v případě potřeby prováděly jednotlivé zpětné získávání prostředků.

Cílové datum provedení: konec roku 2025.

Přílohy

Příloha 6.1 – Členění našeho vzorku sdíleného operací v rámci sdíleného řízení a souvisejících zjištění v rámci prohlášení o věrohodnosti za rok 2024

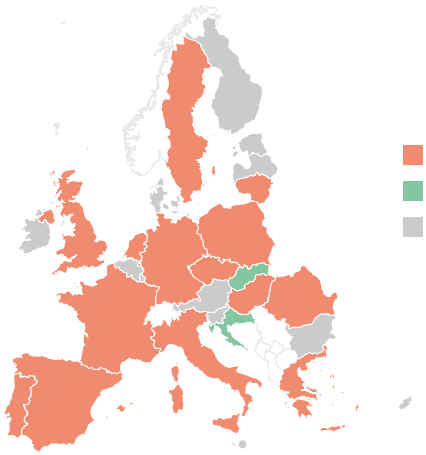

Členský stát (*)	Příspěvek EU *(v mil. EUR)*	Kontrolované operace	Zjištění související s operacemi	
			Vyčíslitelné chyby	Nevyčíslitelné chyby
Polsko	9 002	41	6	1
Itálie	5 775	27	3	3
Rumunsko	3 670	13	–	3
Španělsko	3 532	17	7	3
Česká republika	2 596	18	2	6
Německo	2 583	12	4	3
Portugalsko	2 369	10	4	4
Maďarsko	2 595	9	4	2
Řecko	2 152	16	2	1
Francie	2 076	7	1	2
Chorvatsko	1 775	5	–	–
Spojené království	1 559	7	–	1
Slovensko	1 507	6	–	–
Litva	949	4	–	1
Bulharsko	854	–		
Lotyšsko	463	–		
Estonsko	401	–		
Slovinsko	390	–		
Švédsko	330	5	2	–
Belgie	288	–		
Finsko	184	–		
Malta	171	–		
Nizozemsko	135	4	3	3
Kypr	107	–		
Rakousko	40	–		
Dánsko	35	–		
Lucembursko	19	–		
Irsko	10	–		
CELKEM	**45 567**	**201**	**38**	**33**

(*) Náš vzorek není určen k vyvození závěrů na úrovni jednotlivých členských států.

Zdroj: EÚD.

Příloha 6.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení v oblasti „Soudržnost, odolnost a hodnoty“

Míra přijetí: přijato, částečně přijato, nepřijato, žádné informace.

Míra provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno.

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
2017	Předkládáme Komisi tato doporučení: **Doporučení 1:** zajistit, aby kontrolní mechanismy pro finanční nástroje řízené *EIF* byly na úrovni finančních zprostředkovatelů dostatečné. Pokud EIB/EIF využívá dohodnuté postupy s externími auditory, měla by Komise stanovit minimální podmínky takových smluv s ohledem na potřebu poskytnout jistotu, zejména povinnost provést dostatečnou auditní práci na úrovni členského státu. (Datum provedení: okamžitě).			*Souhrnné nařízení* zavedlo požadavek, aby auditní orgány prováděly audity systémů a operací finančních nástrojů na úrovni finančních zprostředkovatelů, včetně finančních nástrojů spravovaných *skupinou EIB*, ale s vyloučením programů *iniciativy na podporu malých a středních podniků*, které byly zřízeny před 2. srpnem 2018. Komise přijala dodatečná opatření tím, že do metodiky auditu finančních nástrojů začlenila doporučení, aby auditní orgány prováděly audit finančních zprostředkovatelů u nástrojů prováděných skupinou EIB bez ohledu na to, kdy byly zřízeny. Metodika však regulační mandát auditních orgánů nemůže rozšířit. Komise doložila, že auditní orgány v některých členských státech kontroly na úrovni finančních zprostředkovatelů již provádějí. Nicméně při auditech za rok 2020 a 2022 (iniciativa SMEi Španělsko) jsme zjistili, že tyto kontroly se dosud neprovádějí důsledně (v členském státě, který jsme kontrolovali, nebyl na úrovni finančních zprostředkovatelů proveden žádný audit ani externím auditorem, ani auditními orgány). Nebyly předloženy žádné nové doklady, které by prokazovaly, že tato situace byla v roce 2024 napravena.

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
	Doporučení 3: vyřešit nedostatky, které jsme zjistili v jejím ověřování práce auditních orgánů v kontextu auditů správnosti Komise. (Datum provedení: okamžitě).			Viz body 6.58–6.64 výroční zprávy za rok 2018, body 5.48–5.62 výroční zprávy za rok 2019, body 5.43–5.44 výroční zprávy za rok 2020, body 5.40–5.43 výroční zprávy za rok 2021, bod 6.47 výroční zprávy za rok 2022, body 6.50–6.53 výroční zprávy za rok 2023, a body ***6.44***–***6.49*** této výroční zprávy. Přestože Komise počet auditů souladu s předpisy zvýšila, stále se v činnosti auditních orgánů setkáváme s nedostatky.
	Doporučení 4: vyřešit otázku složitosti informací uváděných ve výročních zprávách o činnosti GŘ REGIO a GŘ EMPL v souvislosti s rámcem kontroly a rámcem pro získávání jistoty na programové období 2014–2020 tím, že: (…) iii) bude uvádět celkovou míru zbytkových chyb podokruhu 1b VFR za každé účetní období. (Datum provedení: červen 2019).			

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
	Doporučení 5: zajistit, aby se kontrolní mechanismy změnily v souladu s návrhem Komise pro finanční nástroje v legislativním rámci pro období po roce 2020 tak, aby se do výpočtu míry zbytkových chyb započítávalo pouze skutečné využití prostředků na úrovni konečných příjemců. (Datum provedení: před zahájením provádění legislativního rámce na období po roce 2020)			Nařízení o společných ustanoveních na programové období 2021–2027 (nařízení (EU) 2021/1060) stanoví, že do první žádosti o platbu bude zahrnuta jediná zálohová platba ve prospěch finančních nástrojů. Ve svých odpovědích na kontrolu opatření přijatých v návaznosti na doporučení z výroční zprávy za rok 2020 Komise uvedla, že má v úmyslu přijmout akt v přenesené pravomoci, který auditním orgánům uloží, aby tuto zálohu vyloučily z kontrolovaného základního souboru. Komise tento postoj nyní přehodnotila a uvedla, že tato počáteční záloha bude součástí kontrolovaného základního souboru za dané účetní období.
	Doporučení 6: provést dostatečné prověrky správnosti s cílem dospět k závěru o účinnosti práce auditních orgánů a získat přiměřenou jistotu o správnosti výdajů nejpozději ve výročních zprávách o činnosti zveřejněných rok po schválení účetní závěrky. (Datum provedení: okamžitě).			Viz bod 5.64 výroční zprávy za rok 2021.

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
2018	Předkládáme Komisi tato doporučení: **Doporučení 6.1 – Audit programů iniciativy na podporu malých a středních podniků:** zajistit, aby: auditní orgán nebo auditor vybraný skupinou EIB prováděl na úrovni finančních zprostředkovatelů pravidelné kontroly na základě reprezentativního vzorku úhrad konečným příjemcům, pokud by tyto kontroly byly nedostatečné, vypracovat a provádět vhodná kontrolní opatření, aby se při uzávěrce zabránilo možnosti významných (materiálních) neoprávněných výdajů. (Cílový termín provedení: okamžitě).			Naše předchozí audity potvrdily, že EIF již zlepšil nebo zlepšuje své systémy monitorování a kontroly a dobrovolně rozšířil využívání zpráv o přiměřené jistotě na programy v rámci iniciativy na podporu malých a středních podniků (SMEi). Ačkoli uznáváme, že některé auditní orgány už ověření na úrovni finančních zprostředkovatelů provedly, plná účinnost těchto opatření nebyla dosud prokázána. Jako příklad uvádíme výsledky auditu iniciativy SMEi Španělsko provedeného v souvislosti s *prohlášením o věrohodnosti* za rok 2022.
2019	**Doporučení 5.2 – Opatření ke zvýšení spolehlivosti měr zbytkových chyb vykázaných auditními orgány:** analyzovat hlavní příčiny neodhalení chyb a spolu s auditními orgány vypracovat nezbytná opatření ke zlepšení spolehlivosti vykázaných měr zbytkových chyb. (Časový rámec: červen 2021).			Navzdory úsilí Komise, na něž se poukazuje ve výročních zprávách o činnosti GŘ REGIO (ve zprávě za rok 2019 na s. 25, ve zprávě za rok 2020 na s. 41–43 a ve zprávě za rok 2021 na s. 32–33) a GŘ EMPL (ve zprávě za rok 2019 na s. 37, ve zprávě za rok 2020 na s. 43–44 a ve zprávě za rok 2021 na s. 49), naše auditní činnost od roku 2020 neprokázala, že by v tomto ohledu došlo k významnému zlepšení (viz například bod 5.38 výroční zprávy za rok 2020, body 5.40 a 5.41 výroční zprávy za rok 2021, body 6.48, 6.49 a 6.50 výroční zprávy za rok 2022, body 6.50–6.53 výroční zprávy za rok 2023, a body ***6.44–6.49*** této výroční zprávy). Komise provedla analýzu hlavních zdrojů nezjištěných chyb.

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
2020	Předkládáme Komisi tato doporučení: **Doporučení 5.2 – Udržovat si přehled o riziku podvodů při kontrolách operací prováděných auditními orgány:** výslovně vyzvat auditní orgány, aby do svých kontrolních seznamů zařadily konkrétní otázky o rizicích podvodů a dokumentovaly opatření k řešení případných rizik zjištěných během auditu. Auditní orgány by měly jednat v součinnosti s vnitrostátními koordinačními službami pro boj proti podvodům a zohlednit podezření z podvodu nebo zjištěné podvody nahlášené Komisi prostřednictvím systému pro řízení nesrovnalostí (IMS). Odkazujeme také na svá doporučení ve zvláštní zprávě 6/2019. (Časový rámec: červen 2022).			
2021	**Doporučení 5.2 – Příspěvek vnitrostátních režimů k plnění cílů ESF:** zajistit, aby v případě, že operační programy vycházejí ze stávajících vnitrostátních režimů, realizované operace účinně přispívaly k cílům programu, a to zejména s ohledem na situaci zjištěnou v tomto roce v souvislosti s účastníky spadajícími do kategorie *osob, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET)* u španělských operačních programů ESF/YEI. (Cílové datum provedení: listopad 2022).			Komise podnikla opatření týkající se případu ve Španělsku uvedeného v doporučení. Nevyřešila však otázku, jak operace financované prostřednictvím OP na základě stávajících vnitrostátních režimů účinně přispívají k cílům programu.

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
	Doporučení 5.6 – Právní stát: ve svých výročních zprávách o činnosti uvádět informace o probíhajících řízeních týkajících se dodržování zásad právního státu v členských státech a o tom, jak tato řízení mohou ovlivnit jistotu Komise o správnosti výdajů získanou na základě kontrolních systémů a systémů získávání jistoty příslušných států. (Cílové datum provedení: duben 2023 (příští výroční zpráva o činnosti)).	⊗		
2022	**Doporučení 6.3 – Tematické audity týkající se střetu zájmů:** plánovat a provádět cílené tematické audity zaměřené na střet zájmů u programů v programovém období 2021−2027 na základě vlastního hodnocení rizik a s ohledem na zjištěné nedostatky. (Cílové datum provedení: prosinec 2024).	✓		
	Doporučení 6.5 – Spolehlivost vlastních prohlášení: zajistit, aby auditní orgány zavedly vhodné metody pro kontrolu platnosti a spolehlivosti vlastních prohlášení, a sdílet osvědčené postupy, zejména s ohledem na situaci zjištěnou v tomto roce. (Cílové datum provedení: prosinec 2023).	✓		Bereme na vědomí, že Komise v tomto ohledu podnikla řadu opatření, a konstatujeme, že Komise plánuje i nadále sdílet osvědčené postupy.

Rok	Doporučení EÚD	Přijetí ze strany Komise	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
2023	**Doporučení 6.2 – Harmonizovat přístup k chybám v zadávání veřejných zakázek v rámci přímého a sdíleného řízení** Zavést harmonizovaný přístup k řešení nesrovnalostí při zadávání veřejných zakázek u projektů financovaných v rámci přímého i sdíleného řízení, jako jsou projekty financované z Nástroje pro propojení Evropy nebo z EFRR. Nesrovnalosti vyplývající z porušení stejných právních ustanovení by měly být posuzovány týmž způsobem a vést ke k téže míře opravy. (Cílové datum provedení: prosinec 2024).	⊗	⊗	

Zdroj: EÚD.

Kapitola 7

Přírodní zdroje a životní prostředí

Obsah

	Body
Úvod	7.1.–7.16.
Stručný popis	7.2.–7.14.
Cíle a oblasti politik	7.2.–7.4.
Výdajové nástroje a rámce	7.5.–7.14.
Rozsah a koncepce auditu	7.15.–7.16.
Správnost operací	7.17.–7.28.
Výsledky testování operací	7.17.–7.28.
Přímé platby	7.21.–7.22.
Rozvoj venkova, tržní opatření a další oblasti politiky	7.23.–7.28.
Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy	7.29.–7.42.
Zprávy GŘ AGRI a GŘ CLIMA o správnosti výdajů	7.29.–7.36.
Výroční zpráva Komise o řízení a výkonnosti	7.37.
Přezkum nových systémů vykazování výkonnosti	7.38.–7.42.
Závěr a doporučení	7.43.–7.48.
Závěr	7.43.–7.44.
Doporučení	7.45.–7.48.
Přílohy	
Příloha 7.1 – Informace o opatřeních EU v členských státech a Spojeném království	
Příloha 7.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení	

Úvod

7.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se okruhu 3 *víceletého finančního rámce (VFR)* „Přírodní zdroje a životní prostředí“. Přehled hlavních činností a výdajů v rámci tohoto okruhu v roce 2024 znázorňuje ***obrázek 7.1***.

Obrázek 7.1 – Platby a kontrolovaný základní soubor

Přírodní zdroje a životní prostředí
64,4 miliardy EUR (33,7 % výdajů z rozpočtu EU)

Platby za rok 2024 a jejich rozdělení podle fondů

(v mld. EUR)

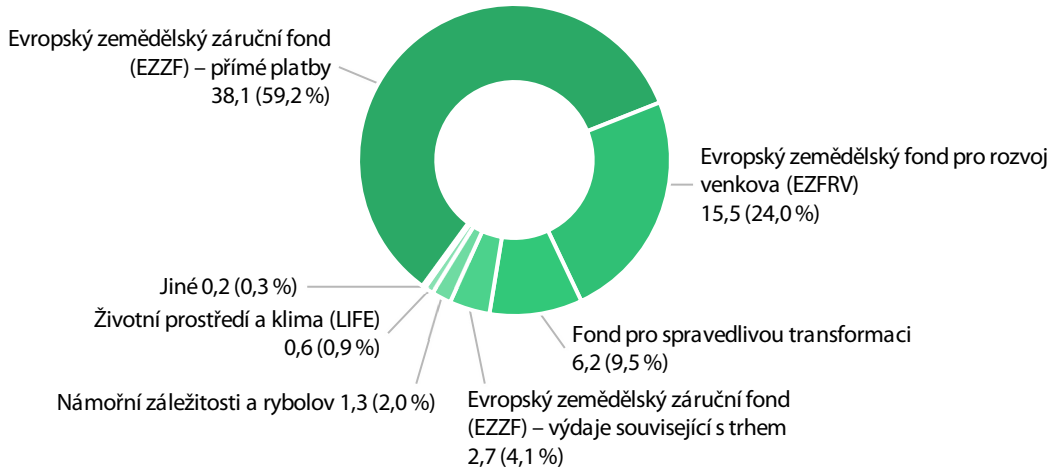

Kontrolovaný základní soubor za rok 2024 ve srovnání s platbami

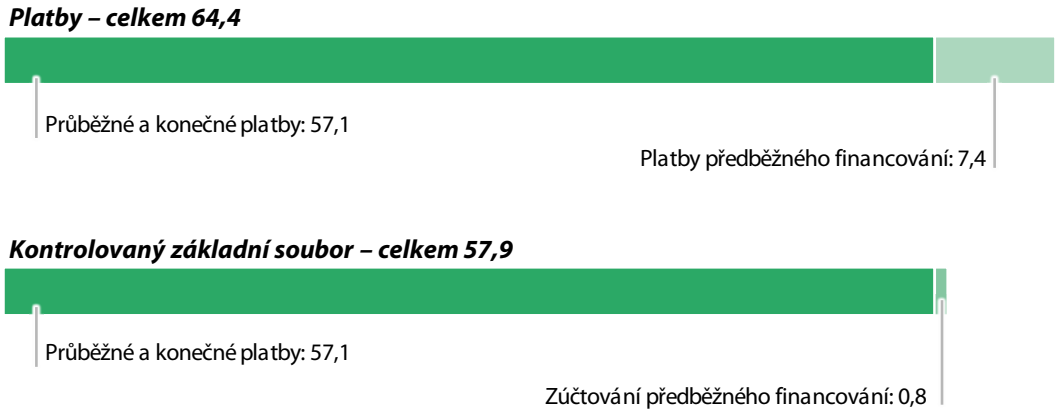

Zdroj: EÚD na základě údajů z *konsolidované účetní závěrky* Evropské unie za rok 2024.

Stručný popis

Cíle a oblasti politik

7.2. V roce 2024 připadal hlavní podíl (87,3 %) výdajů EU na okruh „Přírodní zdroje a životní prostředí“ na *společnou zemědělskou politiku (SZP)*. Ačkoli konečnou odpovědnost za SZP má Evropská komise, zejména Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova (GŘ AGRI), Komise sdílí řízení SZP s *platebními agenturami* v členských státech, které jsou povinny zajišťovat *legalitu a správnost* výdajů vykázaných Komisi. SZP má na období 2023–2027 tři obecné cíle[1]:

- podporovat inteligentní, konkurenceschopné, odolné a diverzifikované odvětví zemědělství, které zajistí dlouhodobé potravinové zabezpečení,
- podporovat a posilovat ochranu životního prostředí, včetně biologické rozmanitosti, a opatření v oblasti klimatu,
- posilovat socioekonomickou strukturu venkovských oblastí.

7.3. Součástí okruhu 3 VFR je rovněž *Fond pro spravedlivou transformaci (FST)*, který byl zřízen pro období 2021–2027 na podporu regionů a lidí, na něž má dopad přechod ke klimatické neutralitě[2]. Na tento fond připadá v rámci tohoto okruhu 9,5 % plateb. Téměř všechny platby z FST v roce 2024 představovaly nezúčtované předběžné financování, které do kontrolovaného základního souboru nezahrnujeme.

7.4. Tento okruh víceletého finančního rámce se rovněž vztahuje na výdaje EU na námořní a rybářskou politiku financovanou *Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF)*, jenž spadá do působnosti Generálního ředitelství pro námořní záležitosti a rybolov (GŘ MARE), a na *program LIFE* pro životní prostředí a oblast klimatu, který spadá do působnosti Generálního ředitelství pro životní prostředí (GŘ ENV), Generálního ředitelství pro oblast klimatu (GŘ CLIMA) a Generálního ředitelství pro energetiku (GŘ ENER).

---

[1] Článek 5 nařízení (EU) 2021/2115, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP).

[2] Článek 2 Nařízení (EU) 2021/1056, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci.

Výdajové nástroje a rámce

7.5. Na období 2023–2027 členské státy vypracovaly strategické plány SZP zahrnující výdaje z *Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF)* a *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)*. Celkem bylo v roce 2024 v rámci *strategických plánů SZP* provedeno 43,6 miliardy EUR z 56,0 miliardy EUR z plateb SZP, zatímco 12,5 miliardy EUR bylo provedeno v rámci SZP na období 2014–2022.
Viz ***obrázek 7.2*** níže:

Obrázek 7.2 – Typy výdajů na SZP podle období

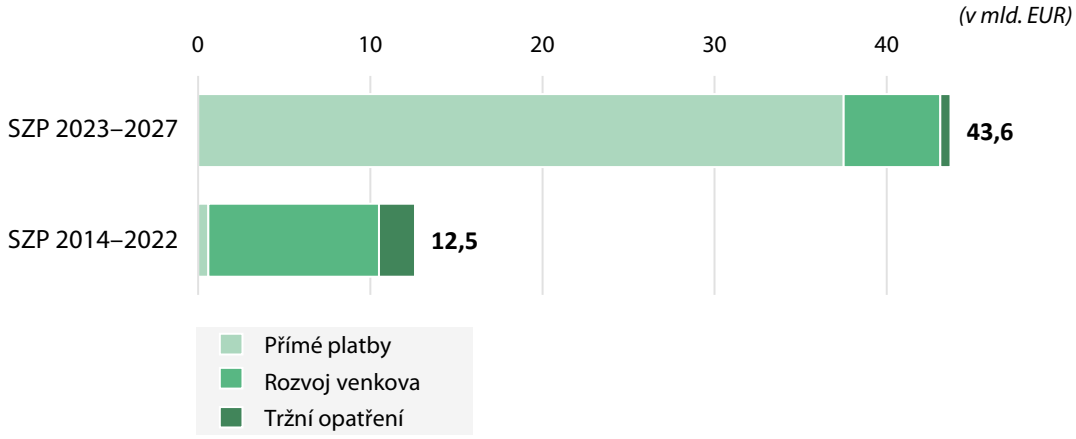

Zdroj: EÚD.

7.6. Hlavními výdajovými nástroji („intervencemi“) pro SZP v roce 2024 byly:

- *přímé platby* zemědělcům, které jsou plně financovány z rozpočtu EU (EZZF),
- celostátní a regionální *programy rozvoje venkova* členských států spolufinancované z rozpočtu EU (EZFRV) a členských států,
- zemědělská *tržní opatření*, která jsou plně financována z rozpočtu EU (EZZF) s výjimkou některých opatření, jako jsou zemědělsko-potravinářská podpůrná opatření, která spolufinancují členské státy.

7.7. Přímé platby představovaly 59,2 % výdajů v rámci okruhu 3 *víceletého finančního rámce* (38,1 miliardy EUR v roce 2024). Téměř všechny přímé platby v roce 2024 byly provedeny v rámci strategických plánů SZP na období 2023–2027 (36,9 miliardy EUR). Hlavními intervencemi v oblasti přímých plateb byly tyto:

- intervence *„základní podpora příjmu pro udržitelnost“* (19,0 miliardy EUR) a intervence *„doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost“* (4,0 miliardy EUR), které poskytují podporu příjmů na základě plochy zemědělského pozemku vykázané zemědělci,

- „*ekoschémata*“ (8,6 miliardy EUR), což je nový typ intervence zavedený v rámci SZP na období 2023–2027 na podporu zemědělských postupů, které přispívají k cílům v oblasti klimatu a životního prostředí a k dobrým životním podmínkám zvířat. V rámci ekoschématu musí *příjemce* splnit požadavky, které jdou nad rámec příslušných povinných požadavků na hospodaření a *standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (DZES).* Příklad je uveden v ***rámečku 7.1***.

- „*podpora příjmu vázaná na produkci*“ (4,4 miliardy EUR) pro specifické typy zemědělské produkce, například hovězí a telecí maso, mléko nebo bílkovinné plodiny.

Rámeček 7.1

Příklad ekoschématu pro pěstování extenzivních travních porostů

Ve Finsku obdržel zemědělec platby v rámci ekoschématu na pěstování extenzivních travních porostů. Cílem režimu je zlepšit biologickou rozmanitost. Fotografie zobrazuje pozemek se starými přírodními travními porosty, který se rozvinul do vícedruhového prostředí příznivého pro mnoho odrůd rostlin, polní ptáky a hmyz. Během našeho auditu jsme potvrdili, že příjemce splnil podmínky způsobilosti.

Zdroj: EÚD.

7.8. Přímé platby zemědělcům se odvozují od nároků; jejich poskytnutí závisí na splnění určitých podmínek. Riziko *chyb* u těchto plateb je nižší než u úhradových plateb, pokud stanovené podmínky nejsou příliš složité (viz bod ***1.18***). Domníváme se, že podmínky pro získání přímých plateb nejsou (s výjimkou některých ekoschémat) složité.

7.9. Přímé platby jsou řízeny v každém členském státě prostřednictvím *integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS)*, který propojuje databáze zemědělských podniků, žádostí o podporu, registrů zvířat a zemědělských pozemků. Součástí IACS je také *systém identifikace zemědělských pozemků (ISAP), systém pro geoprostorové žádosti (GSA)* a *systém monitorování ploch (AMS)*. IACS pomáhá zemědělcům vyplnit jejich žádosti o podporu na plochu a předložit doklady o jejich činnosti, což pak usnadňuje kontroly prováděné platebními agenturami. To rovněž umožňuje opravit některé chyby v žádostech o podporu ještě před platbou a snižuje riziko chyb.

7.10. Na rozvoj venkova připadalo 24,0 % výdajů v rámci okruhu 3 víceletého finančního rámce (15,5 miliardy EUR) a tyto výdaje sestávaly z:

- plateb zemědělcům na základě kritérií týkajících se životního prostředí a klimatu (6,9 miliardy EUR) uplatňovaných na zemědělskou plochu nebo na počet zvířat v zemědělském podniku (výdaje týkající se „plochy nebo zvířat“), na něž se rovněž vztahuje IACS členských států,
- podpory investičních projektů (8,6 miliardy EUR) zaměřených na sociální a hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech („netýkající se plochy“).

7.11. V roce 2024 se většina výdajů členských států na rozvoj venkova opět týkala *závazků* přijatých v rámci národních a regionálních *programů rozvoje venkova* na období 2014–2022 (9,9 miliardy EUR). Podle dohody o vystoupení Spojeného království programy rozvoje venkova tohoto bývalého členského státu probíhaly do konce roku 2023 a byly uzavřeny v roce 2024.

7.12. Zemědělská tržní opatření, která představovala 4,1 % výdajů okruhu 3 VFR (2,7 miliardy EUR), zahrnují řadu režimů, například režim podpory pro organizace producentů ovoce a zeleniny a režim pro restrukturalizaci vinic, které mají své vlastní podmínky způsobilosti. Tržní opatření v odvětví vína mají za cíl zvýšit konkurenceschopnost producentů a pomáhat jim přizpůsobit se požadavkům trhu.

7.13. Se zbývajícími 3,2 % výdajů okruhu 3 VFR, převážně v rámci Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF) a programu LIFE, je rovněž spojena řada výběrových kritérií, požadavků na způsobilost a metod vyplácení.

7.14. Podmínky způsobilosti pro ekoschémata, většinu výdajů na rozvoj venkova, tržní opatření a oblasti politiky spadající do okruhu 3 VFR mimo SZP jsou složitější než u přímých plateb (bez ekoschémat) a riziko chyb je vyšší (viz bod ***1.18***).

Rozsah a koncepce auditu

7.15. Cílem naší auditní práce bylo přispět k celkovému *prohlášení o věrohodnosti* popsanému v ***příloze 1.1*** a posoudit správnost výdajů v rámci tohoto okruhu VFR. V roce 2024 jsme u tohoto okruhu VFR zkoumali:

a) statisticky reprezentativní vzorek 228 *operací* pokrývající všechny výdaje spadající do tohoto okruhu víceletého finančního rámce, včetně:

- 65 přímých plateb z hlavních režimů,
- 35 operací v rámci ekoschémat,
- 41 operací rozvoje venkova týkajících se plochy nebo zvířat,
- 63 operací rozvoje venkova netýkajících se plochy (investiční projekty),
- 14 operací týkajících se tržních opatření,
- deseti operací v rámci oblastí politik mimo SZP, z toho šesti v rámci ENRF, tří v rámci programu LIFE a jedné v rámci dohody o partnerství v oblasti udržitelného rybolovu,

b) informace o správnosti uvedené ve *výročních zprávách o činnosti* GŘ AGRI a GŘ CLIMA a poté začleněné do *výroční zprávy o řízení a výkonnosti* vypracované Komisí.

7.16. Zkontrolovali jsme 228 operací v 19 členských státech[3] a ve Spojeném království. Ze 218 transakcí v rámci SZP se 128 týkalo SZP na období 2023–2027 (zde se jednalo především o přímé platby) a 90 transakcí se týkalo SZP na období 2014–2022, v jejichž případě se jednalo především o opatření pro rozvoj venkova a tržní opatření.

[3] Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Německo, Irsko, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Litva, Maďarsko, Nizozemsko, Rakousko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Finsko a Švédsko.

Správnost operací

Výsledky testování operací

7.17. Ze 228 operací, které jsme kontrolovali, 39 (17 %) obsahovalo chyby. Na základě 22 chyb, které jsme vyčíslili, odhadujeme míru chyb na 2,6 % (viz ***obrázek 7.3***).

Obrázek 7.3 – Výsledky testování operací

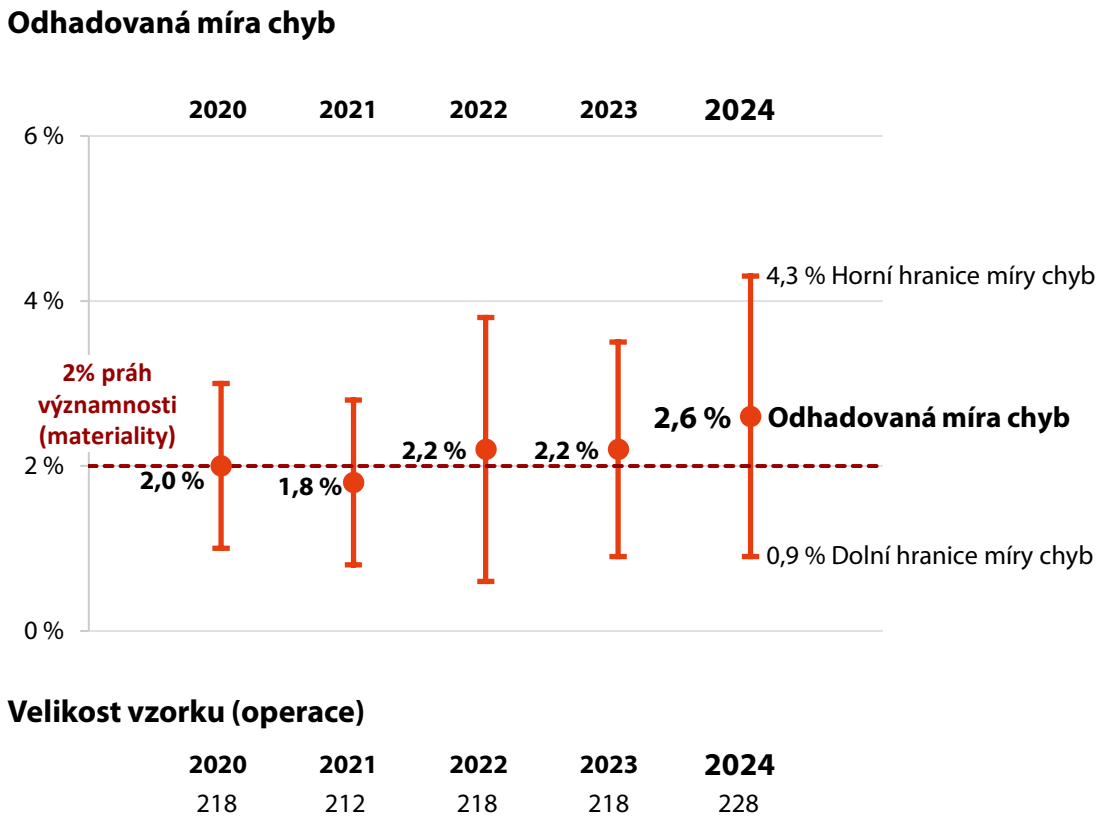

Zdroj: EÚD.

7.18. Největší počet vyčíslitelných chyb, které jsme zjistili, připadá na operace v rámci ekoschémat (8) a na operace v oblasti rozvoje venkova (8). Zjistili jsme tři vyčíslitelné chyby v přímých platbách (bez ekoschémat), dvě v tržních opatřeních a jednu ve výdajích, které nespadají do SZP. Rovněž jsme zjistili 19 problémů s dodržováním předpisů bez dopadu na míru chyb. Přehled výdajů v rámci okruhu 3 VFR a výsledků našeho testování operací je uveden v ***příloze 7.1***.

7.19. Přehled námi odhadované míry chyb za rok 2024 podle jednotlivých kategorií chyb uvádí ***obrázek 7.4***.

Obrázek 7.4 – Většina odhadované míry chyb souvisí s administrativními chybami

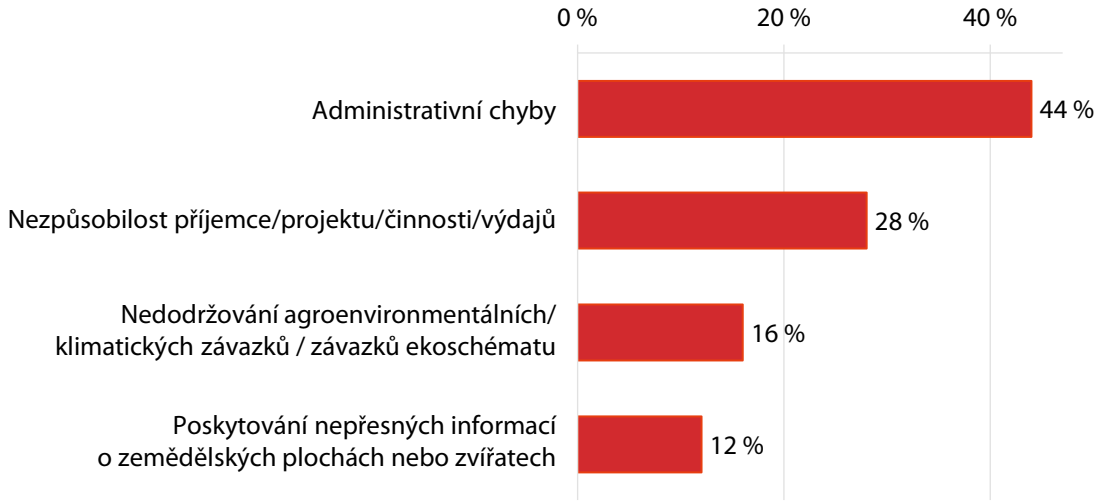

Zdroj: EÚD.

7.20. Orgány členských států uplatnily nápravná opatření, která měla přímý dopad na 51 operací, jež jsme vybrali do vzorku. Tato opatření byla pro naše výpočty relevantní, neboť snížila náš odhad míry chyb pro tuto kapitolu o 0,4 procentního bodu. V 13 případech *vyčíslitelných chyb* měly orgány členských států dostatek informací k tomu, aby těmto chybám předešly, odhalily je a před schválením výdajů je napravily. Pokud by orgány členských států řádně využily všechny informace, které měly k dispozici, odhadovaná míra chyb by u této kapitoly byla o 2,2 procentního bodu nižší.

Přímé platby

7.21. V 65 testovaných operacích přímých plateb (bez ekoschémat) jsme zjistili tři vyčíslitelné chyby: dvě vykázání nadměrné plochy nebo nadhodnoceného počtu zvířat v rámci základní podpory příjmu pro udržitelnost a jedno neoprávněné vyplacení podpory v rámci režimu POSEI pro nejvzdálenější regiony[4].

[4] Program speciálně zaměřený na odlehlost a ostrovní charakter (POSEI). Nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie.

7.22. V 35 prověřovaných operacích ekoschémat jsme zjistili osm vyčíslitelných chyb. Pět z nich bylo na úrovni konečného příjemce; tvořily je dva případy vykázání nadměrné plochy, dva případy nedodržení závazku týkajícího se ekoschématu nebo nesprávného uplatňování pravidel a jeden případ nezpůsobilého příjemce. Tři chyby se vyskytly na úrovni řídicího orgánu, přičemž všechny byly způsobeny nedostatečným právním rámcem nebo nesprávným uplatňováním pravidel, což svědčí o obecné složitosti ekoschémat v prvním roce jejich provádění. Příklad takové chyby, kdy požadavky ekoschématu nešly nad rámec požadavků již stanovených vnitrostátními předpisy, je uveden v ***rámečku 7.2***.

Rámeček 7.2

Příklad nedostatku ve vnitrostátních pravidlech pro ekoschéma

V Německu byla příjemci poskytnuta platba v rámci ekoschématu podporujícího uplatňování zemědělských postupů šetrných k přírodě v oblastech sítě Natura 2000. Podle nařízení o strategických plánech SZP[5] členské státy v rámci těchto ekoschémat poskytují mimo jiné pouze platby na závazky, které jdou nad rámec příslušných závazných požadavků stanovených vnitrostátními právními předpisy. Zemědělec v rámci daného ekoschématu žádal o vyrovnávací platby za to, že na svých pozemcích nerealizuje určitá opatření, jako například vyhloubení nového odtokového systému nebo budování nových výplní a náspů nebo opravu takovýchto stávajících prvků nebo provádění výkopů. Pro některé z pozemků tohoto zemědělce však tato opatření již zakazovaly vnitrostátní právní předpisy platné pro chráněné krajinné oblasti, takže zemědělec neměl být způsobilý k tomu, aby za jejich neprovedení obdržel platbu.

[5] Čl. 31 odst. 5 písm. b) nařízení (EU) 2021/2115.

Rozvoj venkova, tržní opatření a další oblasti politiky

Výdaje na rozvoj venkova týkající se plochy nebo zvířat

7.23. Prověřovali jsme 41 plateb v oblasti rozvoje venkova, které byly vázané na plochu nebo počet zvířat podle údajů vykázaných zemědělci. Mezi tyto platby patřily platby za plnění specifických *agroenvironmentálně-klimatických závazků*, vyrovnávací platby na ekologické zemědělství, platby vyplácené zemědělcům hospodařícím v oblastech s přírodním omezením a vyrovnávací platby na zemědělské činnosti v chráněných oblastech sítě Natura 2000. Ze 41 plateb se 21 týkalo SZP na období 2023–2027 a 20 plateb SZP na období 2014–2022.

7.24. U 41 operací v oblasti rozvoje venkova týkajících se plochy nebo zvířat, které jsme testovali, dvě obsahovaly vyčíslitelné chyby: jedna se týkala vykázání nadměrné způsobilé plochy a druhá nedodržení dobrých životních podmínek zvířat ve vepříně.

Investiční projekty

7.25. Prověřovali jsme 63 plateb na investiční projekty v rámci rozvoje venkova, jako jsou investice do hmotného majetku, podpora při zahájení podnikatelské činnosti pro mladé zemědělce a řízení rizik (pojištění). Ze 63 plateb se sedm týkalo SZP na období 2023–2027 a 56 plateb SZP na období 2014–2022.

7.26. Vyčíslili jsme chyby v šesti platbách, které vznikly v důsledku toho, že příjemci vykázali výdaje nebo činnosti, jež nesplňovaly podmínky způsobilosti. V jednom případě byla chyba způsobena tím, že zemědělec nesplnil podmínky pro získání podpory na neproduktivní investici (viz ***rámeček 7.3***).

Rámeček 7.3

Příklad zemědělce nesplňujícího podmínky pro investiční podporu

V Irsku příjemce požádal o podporu na neproduktivní investici spojenou s agroenvironmentálně-klimatickým opatřením. Za účelem získání podpory se zavázal vytvořit vedle vodního toku plochu s vegetací chránící tento tok před znečištěním („příbřežní ochrannou zónu“), a to oplocením pozemku, které mělo zabránit pronikání zvířat. Během návštěvy na místě jsme však zjistili, že plocha nebyla zcela oplocena a že elektrický plot, který byl nainstalován, nefunguje, neboť je zarostlý vegetací a místy je spadlý na zem.

Zdroj: EÚD.

Tržní opatření

7.27. U 14 testovaných operacích tržních opatření jsme vyčíslili chyby ve dvou případech.

Námořní záležitosti, rybolov, životní prostředí a opatření v oblasti klimatu

7.28. V oblasti námořních záležitostí a rybolovu a dále životního prostředí a opatření v oblasti klimatu jsme kontrolovali deset operací a zjistili jednu vyčíslitelnou chybu u operací podléhajících *sdílenému řízení* v rámci ENRF.

Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy

Zprávy GŘ AGRI a GŘ CLIMA o správnosti výdajů

7.29. V roce 2024 se na podávání zpráv GŘ AGRI o správnosti výdajů vztahovaly dva soubory mechanismů, jednak nový model jistoty založený na výkonnosti pro výdaje strategického plánu SZP a jednak rámec pro dodržování předpisů ze SZP na období 2014–2022. Posledně uvedený rámec se nadále vztahuje na výdaje mimo strategické plány SZP, včetně zbývajících plateb provedených členskými státy v průběhu roku v rámci jejich programů rozvoje venkova na období 2014–2022. U výdajů v rámci strategických plánů SZP nejsou Komise ani členské státy povinny poskytovat odhady rizika chyb při platbě.

7.30. Každý členský stát je povinen poskytnout GŘ AGRI *„balíček pro poskytnutí jistoty“*. Balíček obsahuje roční účetní závěrku výdajů a novou *výroční zprávu o výkonnosti* každé platební agentury a prohlášení řídicího subjektu od jejího ředitele. V tomto prohlášení se uvádí, že poskytnuté informace jsou úplné a přesné a že správní systémy řádně fungují, včetně systémů zajišťujících legalitu a správnost vykázaných výdajů. Balíček rovněž zahrnuje zprávy a stanoviska nezávislých *certifikačních subjektů* týkající se finančních účtů platebních agentur, jejich správních systémů, výroční zprávy o výkonnosti a legality a správnosti výdajů mimo strategické plány SZP.

7.31. U výdajů v rámci strategických plánů SZP, na něž se vztahuje nový model jistoty založený na výkonnosti (42,9 miliardy EUR), GŘ AGRI na základě zpráv certifikačních subjektů a své vlastní auditní činnosti posoudilo riziko pro výdaje na intervence. Pro rok 2024 Komise vyhodnotila 82 % výdajů strategického plánu SZP jako výdaje s nízkým rizikem, 11 % jako výdaje se středním rizikem a zbývajících 7 % jako výdaje s vysokým rizikem. Výdaje s nízkým rizikem odpovídají intervencím, které nejsou ovlivněny potenciálními závažnými nedostatky v příslušných správních systémech. Většina výdajů s nízkým rizikem se týká přímých plateb a další podpory, na něž se vztahuje IACS (33,8 miliardy EUR).

7.32. Pokud jde o ekoschémata, GŘ AGRI se domnívá, že ačkoli se jedná o velmi důležitý nástroj politiky, některá z nich jsou ze své podstaty složitější a jejich správné provádění se ukázalo jako náročné. Celkově Komise dospěla k závěru, že 26 % výdajů na ekoschémata bylo pokryto správními systémy, které buď nefungují, nebo fungují pouze částečně (a tedy vedou k vysokému nebo střednímu riziku), na rozdíl od 10 % u intervencí v oblasti přímých plateb (bez ekoschémat).

7.33. U výdajů mimo strategické plány SZP, na něž se vztahuje rámec pro dodržování předpisů ze SZP na období 2014–2022 (12,5 miliardy EUR), GŘ AGRI nadále používalo míry chyb vykázané platebními agenturami. Provádí úpravy na základě výsledků auditů certifikačních subjektů a vlastních auditů systémů a výdajů platebních agentur. To mu umožňuje vypočítat hodnotu „rizika při platbě“ pro přímé platby, rozvoj venkova a tržní opatření.

7.34. Pro rok 2024 vypočítalo GŘ AGRI „odhadovanou rizikovou částku při platbě“ na přibližně 2,8 % z 12,5 miliardy EUR výdajů mimo strategické plány SZP; u přímých plateb přitom činila přibližně 5,9 %, u rozvoje venkova 2,8 % a u tržních opatření 2,0 % z částky 2,1 miliardy EUR. Údaj o přímých platbách není srovnatelný s hodnotami z předchozích let, neboť se z velké části týká podpory nejvzdálenějších regionů v rámci režimu POSEI, která představovala pouze přibližně 1,2 % přímých plateb (0,5 miliardy EUR).

7.35. Za rok 2024 GŘ AGRI spojilo platby založené na výkonnosti a platby založené na souladu s předpisy a vyhodnotilo 77 % výdajů SZP jako výdaje s nízkým rizikem, 10 % jako výdaje se středním rizikem a 13 % jako výdaje s vysokým rizikem. Pro srovnání – GŘ AGRI ve výroční zprávě o činnosti za rok 2024 uvádí odhad výdajů s nízkým rizikem v SZP za rok 2023 ve výši 69 %, kdy celková „odhadovaná riziková částka při platbě“ činila 1,9 %.

7.36. Rovněž jsme provedli omezený přezkum informací o správnosti obsažených ve výroční zprávě o činnosti GŘ CLIMA. Zjistili jsme, že metodika výpočtu rizikové částky při platbě a rizikové částky při *uzávěrce* pro GŘ CLIMA byla v souladu s pokyny Komise.

Výroční zpráva Komise o řízení a výkonnosti

7.37. Komise již ve své výroční zprávě o řízení a výkonnosti neuvádí odhad rizikové částky při platbě pro oblast „Přírodní zdroje“, neboť rámci pro soulad GŘ AGRI, GŘ MARE, GŘ ENV a GŘ CLIMA je pokryto pouze 23 % tohoto okruhu.

Přezkum nových systémů vykazování výkonnosti

7.38. V rámci našeho auditu za rok 2024 jsme shromáždili a analyzovali informace o zavedení výročních zpráv o výkonnosti:

- u 19 zemí v našem vzorku jsme provedli průzkum s cílem shromáždit informace o jejich mechanismech podávání zpráv, systémech IT a mechanismech zpracování údajů,
- u devíti platebních agentur, kde náš vzorek zahrnoval operace v rámci strategických plánů SZP, jsme zkontrolovali, jak byly výstupy odpovídající kontrolovaným platbám zaznamenány v systémech platebních agentur pro přípravu výroční zprávy o výkonnosti,
- u 76 národních a regionálních platebních agentur a koordinačních subjektů jsme analyzovali posouzení provedené certifikačními subjekty týkající se řádného fungování složky vykazování výkonnosti ve správních systémech a přesnosti a úplnosti jejich výročních zpráv o výkonnosti.

7.39. Na základě našeho průzkumu jsme zjistili, že systémy platebních agentur pro podávání zpráv o výkonnosti byly v roce 2024 stále ve fázi vývoje. Zatímco 18 platebních agentur tvorbu ukazatelů výkonnosti automatizovalo, dvě uvedly, že k vypracování některých klíčových ukazatelů výstupů pro své výroční zprávy o výkonnosti za rok 2024 používají manuální nebo částečně automatizovaný přístup. Vzhledem k probíhajícímu vývoji nebyly modernizované informační systémy pro přípravu výročních zpráv o výkonnosti dosud podrobeny úplnému testování, aby se ověřil jejich soulad s mezinárodními normami bezpečnosti informací (ISO 27001).

7.40. V době našeho auditu jsme u devíti platebních agentur s operacemi podle strategického plánu SZP dokázali zjistit soulad mezi provedenými platbami a výstupy zaznamenanými v jejich IT systémech pro vypracovávání výročních zpráv o výkonnosti.

7.41. Členské státy předkládaly své první úplné výroční zprávy o výkonnosti za rozpočtový rok 2024 do 3. března 2025 spolu se zprávami certifikačních orgánů. Zjistili jsme, že certifikační orgány ohodnotily 93 % systémů vykazování výkonnosti platebních agentur jako „fungující“ nebo „dobře fungující“. Zbývající systémy byly vyhodnoceny jako „částečně fungující“, což naznačuje menší nedostatky. Pokud jde o přesnost ukazatelů výstupů a výsledků, certifikační orgány posoudily 92 % vykazování ukazatelů platebními agenturami jako „fungující“ nebo „dobře fungující“.

7.42. Z výsledků našeho přezkumu rovněž vyplývá, že výroční zprávy o výkonnosti byly z velké části zavedeny podle plánu. U vykázaných údajů jsme nezjistili žádné problémy. Pokud jde o nastavení a koncepci systémů vykazování výkonnosti, mezi akreditační kritéria pro platební agentury a koordinační subjekty patří také řádné zavedení systémů IT. Ty zahrnují systémy vykazování výkonnosti navržené v rámci rozsahu těchto systémů IT. Členské státy jsou povinny zajistit, aby systémy řízení bezpečnosti informací měly příslušnou certifikaci a aby řádně fungovaly.

Závěr a doporučení

Závěr

7.43. Z celkových důkazních informací, které jsme získali a které předkládáme v této kapitole, vyplývá, že míra chyb v celkových výdajích na „Přírodní zdroje a životní prostředí“ byla významná (materiální) (viz bod ***7.17***). V tomto okruhu víceletého finančního rámce z našeho testování operací vyplývá, že odhadovaná celková míra chyb činí 2,6 %.

7.44. Z našich výsledků vyplývá, že u přímých plateb (bez ekoschémat), na které připadá 46 % výdajů v rámci tohoto okruhu víceletého finančního rámce, nebyla míra chyb významná (materiální), zatímco u ostatních výdajových oblastí posuzovaných jako celek (ekoschémata, rozvoj venkova, tržní opatření, námořní oblast, rybolov, životní prostředí a opatření v oblasti klimatu), které představují 54 % výdajů, významná (materiální) byla.

Doporučení

7.45. Přezkum opatření přijatých v návaznosti na dvě doporučení, která jsme uvedli ve výroční zprávě za rok 2021, byl proveden již v roce 2023[6]. Komise provedla obě doporučení v plném rozsahu.

7.46. Přezkoumali jsme rovněž plnění doporučení z výročních zpráv za roky 2022 a 2023, která vyžadovala buď okamžitá opatření, nebo která měla být provedena v průběhu roku 2024. Jedno doporučení uvedené ve výroční zprávě za rok 2022 mělo být provedeno v roce 2024 (viz příloha 7.2).

7.47. Doporučení 7.1 ve výroční zprávě za rok 2022, které se týká monitorování kvality údajů o zemědělské ploše, považujeme za provedené. To odráží naše posouzení, že Komise hodnotí zprávy o hodnocení kvality *systému evidence půdy (LPIS)*, které členské státy každoročně předkládají, a kontroluje úplnost zpráv i navrhovaných nápravných opatření.

---

[6] Výroční zpráva za rok 2023, příloha 7.2.

7.48. Na základě našich zjištění a závěrů za rok 2024 Komisi doporučujeme:

Doporučení 7.1 – Podporovat členské státy při koncipování jejich ekoschémat

Vzhledem k významu ekoschémat při dosahování cílů v oblasti životního prostředí a klimatu poskytovat členským státům dodatečnou podporu při navrhování ekoschémat, která budou méně složitá, ale uchovají si své ambice, a to na základě sdílení informací a odborných znalostí získaných při provádění původních režimů v období 2023–2027.

Cílový termín provedení: 2026.

Přílohy

Příloha 7.1 – Informace o opatřeních EU v členských státech a Spojeném království

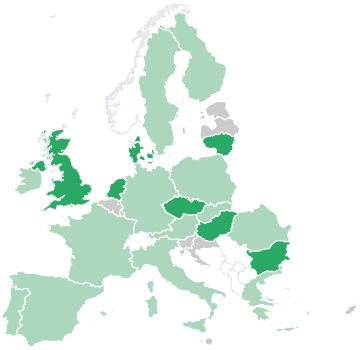

Bez chyb
S chybami
Nekontrolováno

Členský stát / země (*)	Příspěvek EU (*v mil. EUR*)	Kontrolované operace	Vyčíslitelné chyby	Nevyčíslitelné chyby
Výdaje na SZP	**56 300**	**218**	**21**	**16**
Francie	9 737	30	2	2
Španělsko	7 332	30	2	4
Německo	6 303	14	1	2
Itálie	6 143	23	1	1
Polsko	4 819	19	1	1
Rumunsko	3 197	12	3	
Řecko	2 694	7	1	3
Maďarsko	1 978	8		
Portugalsko	1 543	9	2	1
Irsko	1 520	5	1	
Rakousko	1 271	9	4	1
Bulharsko	1 213	8		
Dánsko	999	5		
Česká republika	983	4		
Nizozemsko	976	4		
Švédsko	911	8	1	1
Litva	878	5		
Finsko	779	5	1	
Slovensko	647	9	1	
Spojené království	254	4		
Nekontrolované členské státy	2 122	není relevantní	není relevantní	není relevantní
Jiné politiky	**8 100**	**10**	**1**	**3**
CELKEM	**64 400**	**228**	**22**	**19**

(*) Náš vzorek není určen k vyvození závěrů na úrovni členského státu.

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

Příloha 7.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení

Míra přijetí: přijato, částečně přijato, nepřijato, informace nejsou k dispozici.

Rozsah provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2022	Komisi doporučujeme, aby: **Doporučení 7.1:** Monitorovat kvality údajů o zemědělských plochách Vzhledem k tomu, že zemědělská plocha bude představovat hlavní základ pro ukazatele výkonnosti nové SZP na období 2023–2027, nadále monitorovat, jak přesně členské státy v systému evidence půdy posuzují způsobilou plochu. Cílové datum provedení: rok 2024			

Zdroj: EÚD.

Kapitola 8

Migrace a správa hranic
Bezpečnost a obrana

Obsah

	Body
Úvod	**8.1.–8.9.**
Stručný popis	8.2.–8.6.
Migrace a správa hranic	8.2.–8.3.
Bezpečnost a obrana	8.4.
Provádění programů ve sdíleném řízení	8.5.–8.6.
Rozsah a koncepce auditu	8.7.–8.9.
Správnost operací	**8.10.–8.13.**
Prověrka prvků vnitřních kontrolních systémů	**8.14.–8.16.**
Přezkum práce auditních orgánů týkající se jejich výročních kontrolních zpráv a auditů výdajů	8.14.–8.16.
Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy	**8.17.–8.19.**
Závěr a doporučení	**8.20.–8.22.**
Závěr	8.20.
Doporučení	8.21.–8.22.
Přílohy	
Příloha 8.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení v oblastech „Migrace a správa hranic“ a „Bezpečnost a obrana“	

Úvod

8.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se okruhu 4 *víceletého finančního rámce (VFR)* „Migrace a správa hranic“ a okruhu 5 „Bezpečnost a obrana“. Přehled hlavních činností a výdajů v rámci tohoto okruhu v roce 2024 je uveden na ***obrázku 8.1*** a na ***obrázku 8.2***.

Obrázek 8.1 – Platby a kontrolovaný základní soubor – Migrace a správa hranic

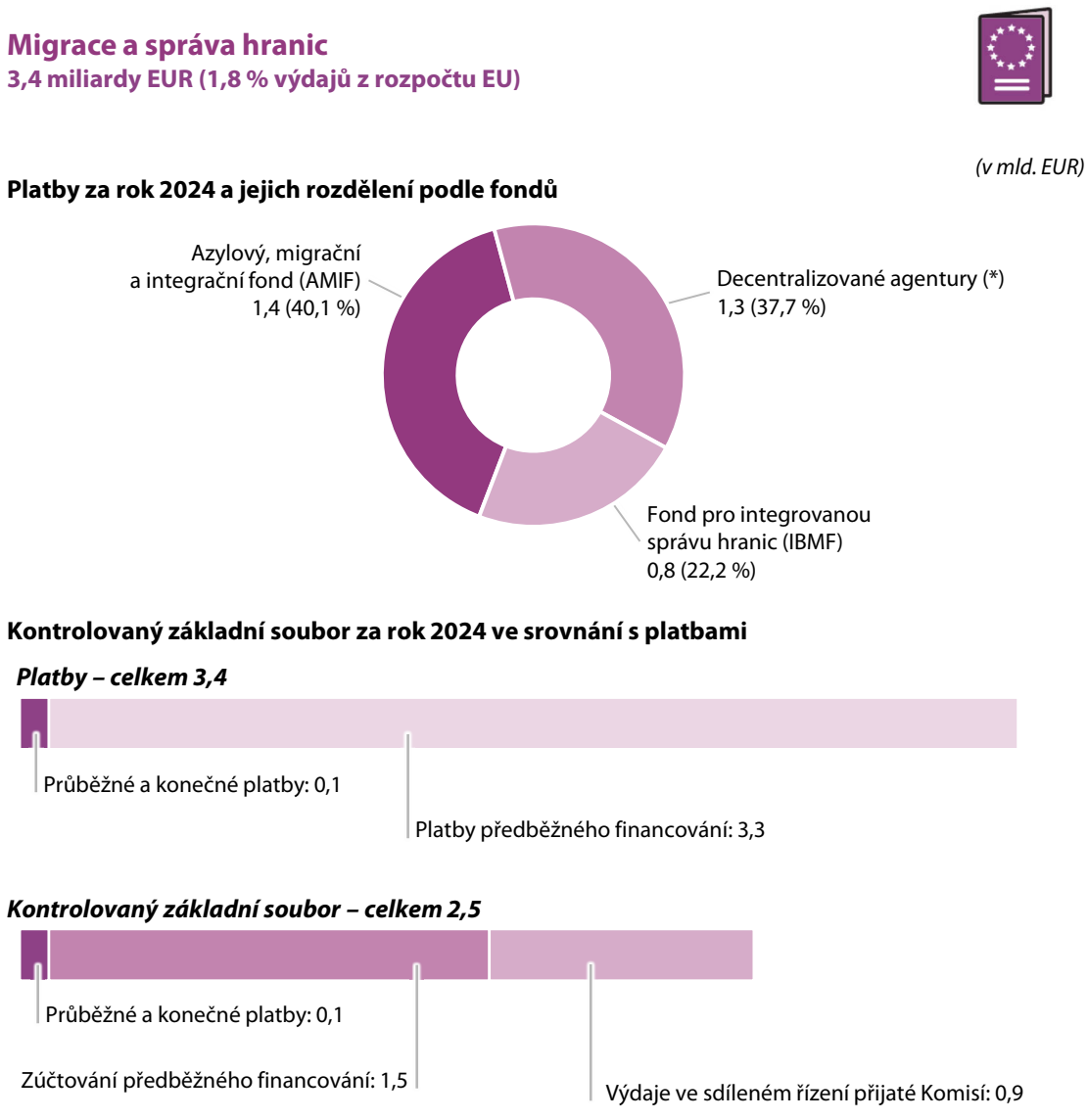

(*) O platbách decentralizovaným agenturám informujeme samostatně v naší výroční zprávě EU o agenturách.

Zdroj: EÚD na základě údajů z *konsolidované účetní závěrky* EU za rok 2024.

Obrázek 8.2 – Platby a kontrolovaný základní soubor – Bezpečnost a obrana

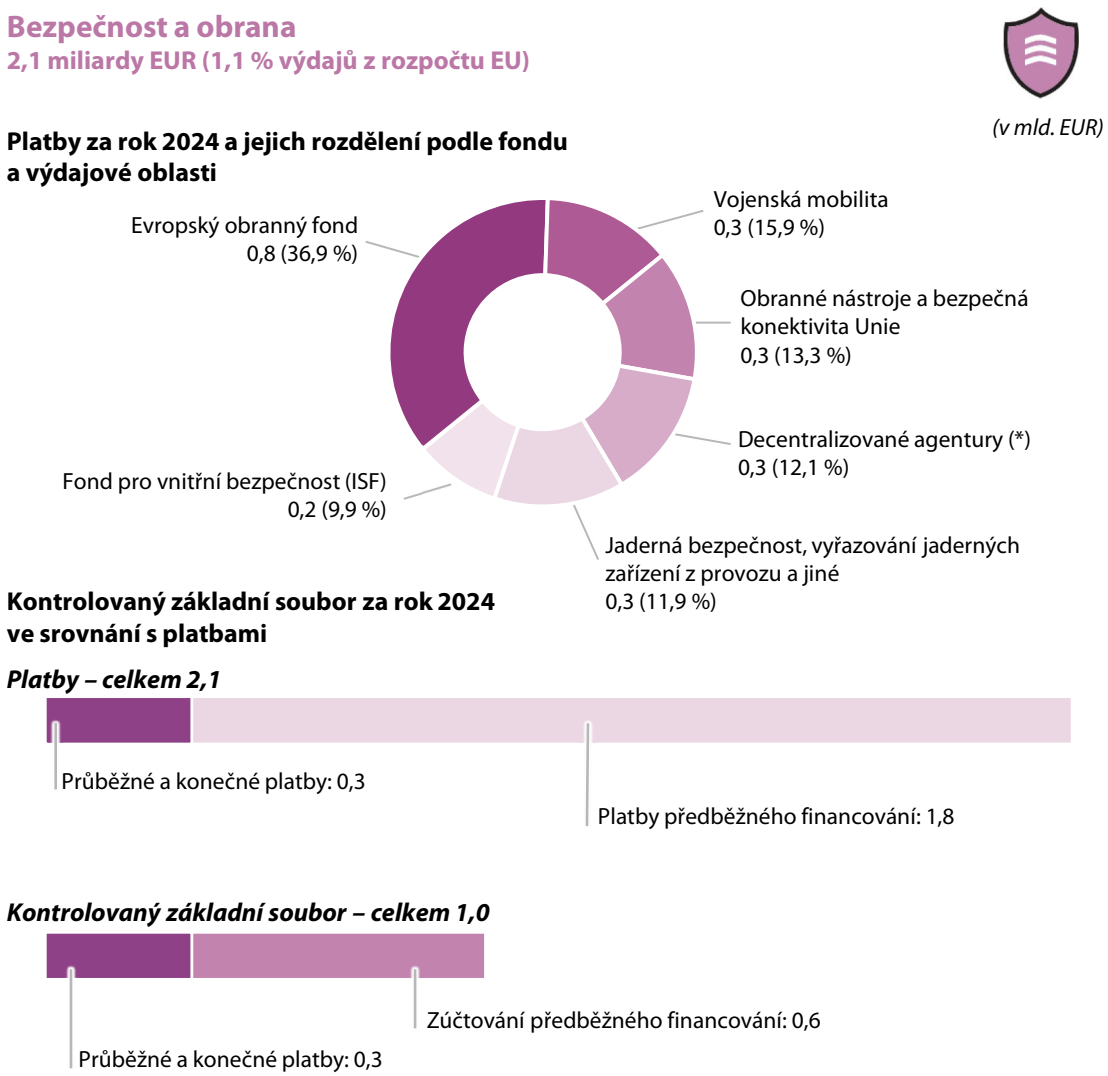

(*) O platbách decentralizovaným agenturám informujeme samostatně v naší výroční zprávě EU o agenturách.

Zdroj: EÚD na základě údajů z konsolidované účetní závěrky EU za rok 2024.

Stručný popis

Migrace a správa hranic

8.2. Okruh 4 víceletého finančního rámce na období 2021–2027 zahrnuje oblasti politiky týkající se migrace a správy hranic. Podrobnosti jsou uvedeny na ***obrázku 8.1***. Značná část výdajů v tomto okruhu v roce 2024 se stále týkala dokončování projektů a programů zbývajících z VFR na období 2014–2020 v souvislosti s ukončením činnosti *Azylového, migračního a integračního fondu*[1] (AMIF) a *Fondu pro vnitřní bezpečnost* – nástroj hranice a víza[2] (ISF-BV). U těchto fondů nyní probíhá uzávěrka a ve VFR na období 2021–2027 byly nahrazeny novým fondem AMIF[3] a *Nástrojem pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky*[4] *(BMVI)*, který je součástí *Fondu pro integrovanou správu hranic (IBMF)*.

8.3. Další významnou výdajovou oblastí okruhu 4 je financování *decentralizovaných agentur* (Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), Agentury Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) a Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA)).

---

[1] Nařízení (EU) č. 516/2014, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond.

[2] Nařízení (EU) č. 515/2014, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu v oblasti vnějších hranic a víz.

[3] Nařízení (EU) 2021/1147, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond.

[4] Nařízení (EU) 2021/1148, kterým se jako součást Fondu pro integrovanou správu hranic zřizuje Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

Bezpečnost a obrana

8.4. Okruh 5 je ve VFR na období 2021–2027 zaměřen na bezpečnost a obranu. Podrobnosti jsou uvedeny na ***obrázku 8.2***. Složka „bezpečnost“ zahrnuje financování z Fondu pro vnitřní bezpečnost (ISF) na období 2021–2027[5] a dokončení projektů a programů financovaných z Fondu pro vnitřní bezpečnost – policie (ISF-P) na období 2014–2020[6], na něž v roce 2024 připadala značná část výdajů v této oblasti. Do této složky patří také financování vyřazování jaderných zařízení z provozu v Bulharsku, Litvě a na Slovensku a financování decentralizovaných agentur EU v oblasti bezpečnosti (Agentury Evropské unie pro drogy (EUDA, do 1. července 2024 Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA)), Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a Agentury Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL)). Složka „obrana“ zahrnuje Evropský program rozvoje obranného průmyslu (EDIDP)[7] a Evropský obranný fond[8], které podporují kooperativní obranné projekty ve všech fázích výzkumu a vývoje a jsou řízeny Generálním ředitelstvím Komise pro obranný průmysl a vesmír (GŘ DEFIS). Ze složky se rovněž podporuje vojenská mobilita prostřednictvím zvláštního rozpočtu v rámci *Nástroje pro propojení Evropy*[9], který se týká přizpůsobování *transevropské dopravní sítě* pro účely civilně-vojenského dvojího užití. V rámci Evropského obranného fondu jsou rovněž financovány konkrétní projekty týkající se vojenské mobility.

Provádění programů ve sdíleném řízení

8.5. Řízení většiny prostředků z fondů AMIF a ISF na období 2014–2020 a většiny finančních prostředků z AMIF, BMVI a ISF na období 2021–2027 sdílejí členské státy (nebo čtyři země přidružené k Schengenu: Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko) s Generálním ředitelstvím Komise pro migraci a vnitřní věci (GŘ HOME). V období 2021–2027 spravuje veškeré financování pro Lichtenštejnsko Komise v přímém řízení. V rámci tohoto typu řízení provádějí členské státy víceleté *programy*, které schválila Komise.

---

[5] Nařízení (EU) 2021/1149, kterým se zřizuje Fond pro vnitřní bezpečnost.

[6] Nařízení (EU) č. 513/2014, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí.

[7] Nařízení (EU) 2018/1092, kterým se zřizuje Evropský program rozvoje obranného průmyslu.

[8] Nařízení (EU) 2021/697, kterým se zřizuje Evropský obranný fond.

[9] Nařízení (EU) 2021/1153, kterým se zřizuje Nástroj pro propojení Evropy.

8.6. Informace o provádění programů AMIF a ISF na období 2021–2027 v rámci sdíleného řízení jsou uvedeny v ***bodě 2.16.*** Členské státy v kumulativním vyjádření od roku 2020 zintenzivnily provádění programů na období 2014–2020, protože financování na období 2014–2020 muselo být vynaloženo do června 2024[10] a konečná účetní závěrka musela být předložena do 31. prosince 2024. Před přijetím konečné účetní závěrky Komisí však ještě zbývalo schválit významnou (materiální) finanční částku (12 %, tj. 528 milionů EUR, v případě AMIF a 16 %, tj. 505 milionů EUR, v případě ISF). Shrnutí vykázaných výdajů, o jejichž úhradu členské státy požádaly Komisi od začátku *programového období* 2014–2020, je uvedeno na ***obrázku 8.3***.

[10] Nařízení (EU) 2022/585, kterým se mění nařízení (EU) č. 514/2014, č. 516/2014 a 2021/1147.

Obrázek 8.3 – Pokrok programů AMIF a ISF v rámci sdíleného řízení na období 2014–2020

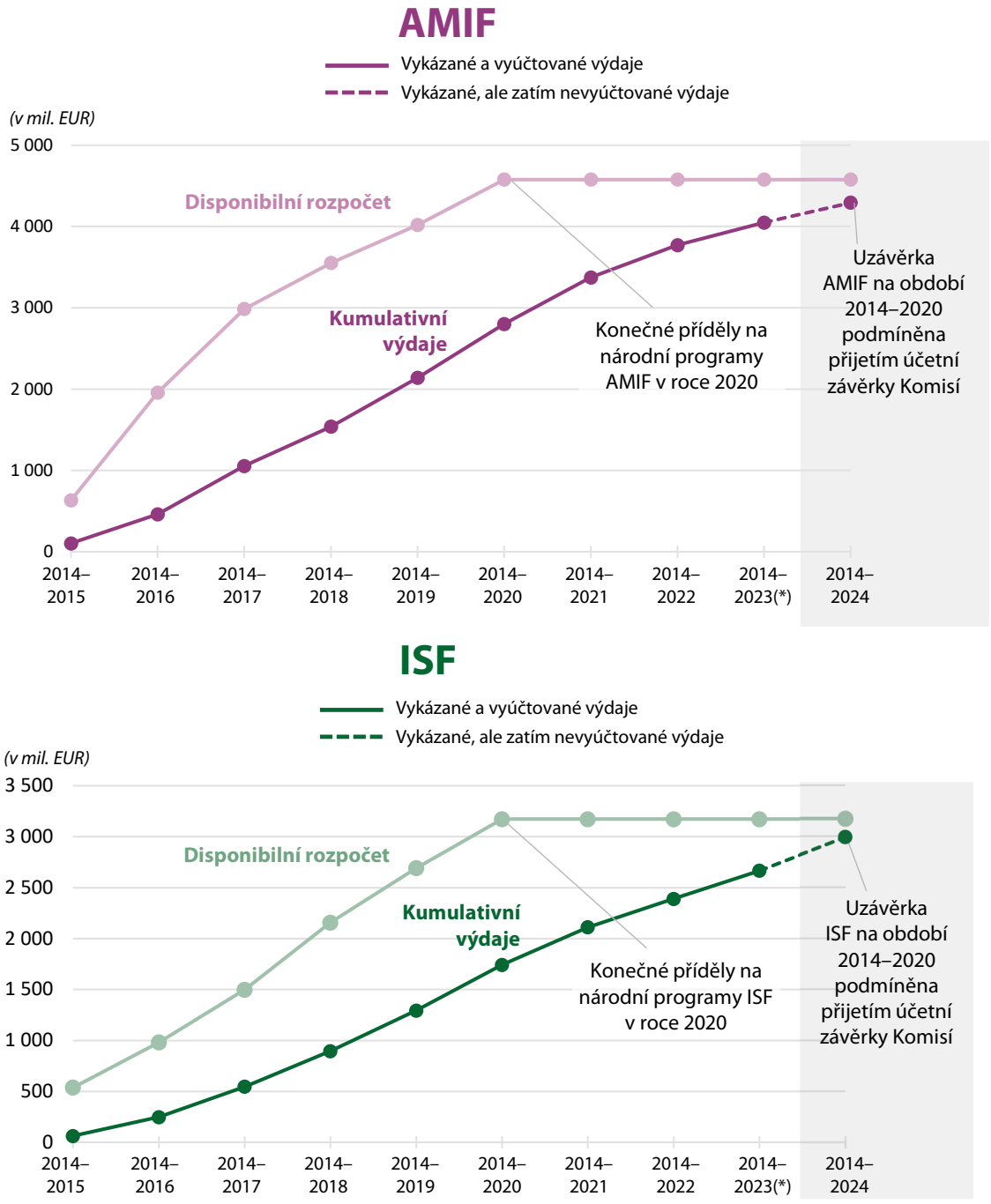

(*) Členské státy obecně vykazují Komisi výdaje z AMIF/ISF ke schválení v roce následujícím po jejich vzniku. V účetní závěrce Komise za rok 2024 jsou tedy zaúčtovány výdaje vzniklé členským státům v roce 2023.

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise (programy a rozhodnutí o schválení do konce roku 2024).

Rozsah a koncepce auditu

8.7. Za rok 2024 jsme pro okruhy 4 a 5 VFR uplatnili koncepci a metody auditu uvedené v ***příloze 1.1***, přičemž jsme zohlednili výsledky našich *auditů souladu s předpisy* u agentur. Prověřovali jsme vzorek 23 *operací*, které přispěly k našemu celkovému *prohlášení o věrohodnosti*. Tento vzorek však není pro výdaje v rámci těchto okruhů víceletého finančního rámce reprezentativní, a proto nám neumožňuje *odhadnout míru chyb* v těchto okruzích. Vzorek se skládá z:

a) 12 operací v rámci *sdíleného řízení* s členskými státy – Francií, Itálií, Litvou, Portugalskem a Švédskem pro okruh 4 VFR a Polskem pro okruh 5 VFR;

b) sedmi operací v rámci *přímého řízení* Komise (čtyři z okruhu 4 VFR a tři z okruhu 5 VFR),

c) čtyř operací v rámci *nepřímého řízení* (dvě z okruhu 4 VFR a dvě z okruhu 5 VFR),

8.8. Rovněž jsme prověřovali vybrané kontrolní systémy, a to tak, že jsme přezkoumali:

a) *výroční kontrolní zprávy* národních *auditních orgánů za rok 2023* pro AMIF (Německo, Finsko a Švédsko) a BMVI (Chorvatsko, Litva a Finsko) v rámci VFR na období 2021–2027;

b) práci vykonanou těmito auditními orgány na roční účetní závěrce členských států za rok 2023 pro AMIF nebo BMVI v souvislosti s jejich výroky auditora poskytnutými Komisi. Posuzovali jsme, zda tyto auditní orgány[11]:

   i) zavedly odpovídající postupy pro vydávání spolehlivých výroků auditora a auditních zpráv;

   ii) použily vhodnou metodiku výběru vzorků;

   iii) vybraly do vzorku dostatečný počet operací, který jim umožnil dospět k závěru o celém základním souboru;

   iv) správně vypočítaly míru chyb.

8.9. Dále jsme prověřovali *správnost* informací uvedených ve *výroční zprávě o činnosti* GŘ HOME a poté začleněných do *výroční zprávy* Komise *o řízení a výkonnosti*.

[11] Jak stanoví nařízení Komise (EU) 2021/1060.

Správnost operací

8.10. Ze 23 operací, které jsme kontrolovali, bylo osm zatíženo *chybami*. Vyčíslili jsme tři z těchto chyb, které měly finanční dopad na částky účtované na vrub rozpočtu EU. Tyto chyby se týkaly výdajů, které nevznikly v prováděcím období, chybějících základních podkladů a jiných typů nezpůsobilých výdajů. Příklad chyb, které jsme vyčíslili, je uveden v ***rámečku 8.1***.

Rámeček 8.1

Výdaje, které nevznikly v prováděcím období

Kontrolovali jsme jeden projekt přesídlení financovaný z AMIF prováděný v rámci sdíleného řízení s Portugalskem. Projekt byl realizován od července 2021 do září 2023. Poskytoval přímou právní a sociální podporu i pokyny týkající se odborné přípravy a zaměstnanosti uprchlíkům usídleným v Portugalsku. Zaměřoval se na potřeby přesídlených skupin a jejich dlouhodobou integraci a autonomii v rámci portugalské společnosti, přičemž zvláštní pozornost byla věnována programům výuky portugalštiny.

Upozornili jsme, že výkaz nákladů zahrnoval fakturu za nákup elektřiny, jejíž součástí byly i dodávky elektřiny nespadající do prováděcího období.

3,7 % souvisejících projektových nákladů tedy považujeme za nezpůsobilé výdaje.

8.11. Rovněž jsme zjistili sedm případů nesouladu s právními a finančními ustanoveními, které však neměly na rozpočet EU žádný finanční dopad. Tyto případy se týkaly například nedostatků v řízeních o udělení *grantů*, monitorování projektů, situací, kdy financovaní EU nebylo plně využito k zamýšlenému účelu, a nedostatků v postupech zadávání veřejných zakázek. Příklady zjištěných chyb jsou uvedeny v ***rámečku 8.2***.

Rámeček 8.2

Nedostatky v řízeních o udělení grantu

Kontrolovali jsme čtyři otevřené výzvy k předkládání návrhů v rámci sdíleného řízení pro ISF hranice a AMIF ve Francii a Portugalsku. Podmínkou francouzské výzvy bylo, aby návrhy posilovaly bezpečnost na vnějších hranicích EU. Portugalská výzva vyžadovala služby k usnadnění integrace státních příslušníků třetích zemí.

Ve případě Francie jsme zjistili, že žadatelé o grant nebyli řádně informováni o procesu hodnocení. Nebyly zveřejněny důležité informace o metodice hodnocení, jako například prahy a různé váhy uplatňované na jednotlivá kritéria.

V případě Portugalska jsme zjistili, že metodika bodového hodnocení neumožňovala dostatečnou diferenciaci projektů podle zásluh, neboť bylo možné udělit pouze 1 bod, 3 body nebo 5 bodů. 19 projektových žádostí tak získalo naprosto stejné hodnocení a pořadí. Vzhledem k tomu, že nebyly k dispozici dostatečné finanční prostředky na financování všech projektů, byla dělicí čára pro poskytnutí financování určena pořadím, v jakém byly žádosti obdrženy, a nikoli uplatněním spolehlivých kritérií pro rozlišování projektů na základě kvality jejich návrhů.

Finanční prostředky EU nejsou plně využity k zamýšlenému účelu

Kontrolovali jsme jeden projekt financovaný z ISF – hranice prováděný v rámci sdíleného řízení s Francií. Projekt byl realizován od ledna 2019 do prosince 2021. Jednalo se o studie proveditelnosti a projektové studie, jejímž cílem bylo začlenit zvláštní sledovací zařízení do konkrétního typu letadla, které má být používáno výhradně ke zvýšení bezpečnosti vnějších hranic EU (schengenský prostor). Kvůli zpožděním byla následná instalace zařízení financována prostřednictvím souvisejícího projektu BMVI (2021–2027). Oba projekty byly nicméně koncipovány jako jedna investice, a proběhlo tedy jedno výběrové řízení na dodavatele jak projektové studie, tak instalace.

Zjistili jsme, že někdy byla takto vybavená letadla nasazována mimo schengenský prostor, což bylo v rozporu s legislativními a smluvními požadavky nástroje ISF, které stanoví, že tyto projekty musí přispívat k vnitřní bezpečnosti hranic EU. Podle informací poskytnutých francouzskými orgány připadala na nasazení v schengenském prostoru téměř třetina doby letu.

Francouzské orgány však neposkytly žádné podkladové důkazní informace odůvodňující nasazení, a projekt je tedy zatížen nevyčíslitelnou chybou.

8.12. Zjistili jsme také, že dvě operace v našem vzorku neodpovídaly zásadě *řádného finančního řízení*, i když nebyly zatíženy chybami souvisejícími se správností. Týkaly se nedostatečné ochrany vybavení financovaného z prostředků EU a úhrady *daně z přidané hodnoty* veřejným subjektům nad rámec vzniklých nákladů, což je v rozporu s pokyny Komise. Příklad chyb, které jsme zjistili, je uveden v ***rámečku 8.3***.

Rámeček 8.3

Nedostatečná ochrana vybavení financovaného EU

Kontrolovali jsme projekt AMIF v rámci přímého řízení v Řecku, který se týkal poskytování ubytovacích zařízení v řeckých migračních hotspotech. Maximální způsobilé výdaje činí 276 milionů EUR a probíhající projekt provádí odpovědný řecký orgán. Naše operace se týkala třetí *průběžné platby* ve výši 52,9 milionu EUR. V říjnu 2024 jsme provedli návštěvy zařízení na místě na ostrovech Samos a Kos.

Zjistili jsme, že během prvních dvou let provozu došlo k podstatnému poškození základního vybavení (např. nábytku a vybavení). Protipožární vybavení bylo navíc přemístěno ze původně plánovaných míst v rámci zařízení na místo, kde bude jeho využití – vznikne-li takováto potřeba – ztíženo, jak je uvedeno níže.

Zdroj: kontroly projektu na místě prováděné EÚD.

8.13. Některé mezinárodní organizace omezily náš přístup k dokumentaci a umožnily pouze časově omezený elektronický přístup v modu pouze k prohlížení, aniž by nám dokumentaci předaly. Domnívaly se, že jejich smluvní ujednání s Komisí jim takový postup umožňují. To nám komplikovalo plánování, provádění a kontrolu kvality auditu. Článek 287 Smlouvy o fungování Evropské unie dává Evropskému účetnímu dvoru právo přístupu k veškerým dokumentům a informacím, jež k realizaci svého úkolu potřebuje. Obdobné připomínky jsme uvedli již dříve v našich výročních zprávách[12] a ve stanovisku 10/2018[13]. Prostor pro vlastní interpretaci našeho práva na přístup k dokumentům, který vede k protiprávním obstrukcím naší možnosti provést audit, vypovídá o vágnosti smluvních ujednání. Po provedení auditní práce a před uzávěrkou auditu nám všechny mezinárodní organizace s výjimkou jedné nakonec umožnily požadované dokumenty stáhnout, ale učinily tak výhradně dobrovolně a v rámci pilotního projektu. Nepovažujeme proto tento problém za účinně vyřešený.

[12] Výroční zpráva za rok 2023, bod 9.17, a výroční zprávy o evropských rozvojových fondech za roky 2018, 2020 a 2023.

[13] Stanovisko 10/2018 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci, bod 18.

Prověrka prvků vnitřních kontrolních systémů

Přezkum práce auditních orgánů týkající se jejich výročních kontrolních zpráv a auditů výdajů

8.14. Členské státy předložily své první národní roční účetní závěrky programů AMIF a BMVI na období 2021–2027 v roce 2024.

8.15. Pět auditních orgánů, které jsme prověřovali, vypracovalo a zavedlo podrobné a dostatečně kvalitní postupy, které jim umožňují informovat ve výroční kontrolní zprávě o své práci. Zjistili jsme však, že finský auditní orgán neprovedl u výdajů vykázaných (*paušální částky*) v roční účetní závěrce AMIF žádné audity operací. Přestože Komise si byla této skutečnosti vědoma, přijala stanovisko auditního orgánu a vyplatila konečný zůstatek bez řízení o sporných otázkách. Zjistili jsme také, že švédský auditní orgán neprovedl v kontrolovaném finančním období žádnou auditní práci u systémů. Přestože oba auditní orgány vydaly výroky auditora bez výhrad, nebyly součásti těchto výroků podpořeny dostatečnou auditní prací, čímž vzniká riziko omezení míry poskytované jistoty.

8.16. Vybrali jsme 14 auditních spisů týchž pěti auditních orgánů. Tyto soubory jsme použili ke kontrole jejich podkladové auditní práce, abychom zjistili, zda se vztahovala na konkrétní klíčové požadavky[14]. Podle našich celkových zjištění vycházely auditní orgány ve svých závěrech z podrobných kontrolních programů a kontrolních seznamů. Zjistili jsme však některé nedostatky, viz příklady v ***rámečku 8.4***.

[14] Klíčový požadavek 12 – patřičné audity systémů, klíčový požadavek 13 – patřičné audity operací a klíčový požadavek 15 – patřičné postupy pro vydávání spolehlivého výroku auditora a pro přípravu výroční kontrolní zprávy, jak je stanoveno v příloze XI nařízení (EU) 2021/1060.

Rámeček 8.4

Nedostatky v práci auditních orgánů

Členský stát a fond	Nedostatky	Potenciální dopad
Švédsko AMIF	Neadekvátní dokumentace kontrol prováděných k ověření souladu vykázaných výdajů s klíčovými požadavky na způsobilost.	Riziko neodhalení nezpůsobilých výdajů
Finsko BMVI	Po zjištění chyby v zadávacím řízení nebyla uplatněna žádná finanční oprava.	Riziko pro přesnost účetní závěrky
	Auditní stopa nebyla úplná a použité kontrolní seznamy nebyly aktuální.	Riziko pro spolehlivost výroku auditního orgánu
Litva BMVI	Auditorské standardy pro audit účetní závěrky nebyly vhodné.	

Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy

8.17. Provedli jsme přezkum výroční zprávy o činnosti GŘ HOME za rozpočtový rok 2024. Naše analýza se zaměřila na to, zda GŘ HOME ve své výroční zprávě o činnosti předložilo informace o správnosti v souladu s pokyny Komise a zda důsledně uplatňovalo metodiku pro odhad budoucích oprav.

8.18. Zjistili jsme, že odhady celkových rizikových částek při platbě a při uzávěrce vypracované GŘ HOME byly vypočítány a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti vykázány v souladu s interní metodikou. Z celkových výdajů za rok 2024 (3 507,5 milionu EUR) odhadlo GŘ HOME celkovou rizikovou částku při platbě na 44,6 milionu EUR (1,3 %) a celkovou rizikovou částku při uzávěrce na 41 milionů EUR na základě svého odhadu budoucích oprav ve výši 3,6 milionu EUR.

8.19. Generální ředitelka GŘ HOME uvedla, že má přiměřenou jistotu o tom, že zdroje vyčleněné na činnosti popsané ve výroční zprávě o činnosti byly použity ke stanovenému účelu a v souladu se zásadou řádného finančního řízení, ale vznesla určité *výhrady*. Vzhledem k tomu, že počet operací, které prověřujeme, představuje jen malou část operací, za něž GŘ HOME odpovídá, nejsme jsme na základě své kontrolní činnosti schopni toto tvrzení potvrdit.

Závěr a doporučení

Závěr

8.20. Naše kontrola operací a systémů poukázala na určité oblasti, které je možno zlepšit. Ačkoli jsme nekontrolovali dostatečný počet operací, abychom mohli u těchto okruhů VRR odhadnout míru chyb (viz bod ***8.7***), z výsledků našeho auditu vzhledem k četnosti zjištěných chyb vyplývá, že se jedná o oblast s vysokým rizikem. Výsledky testování operací přispívají k vypracování našeho prohlášení o věrohodnosti.

Doporučení

8.21. Zjištění z naší kontroly opatření přijatých v návaznosti na dvě doporučení, která jsme předložili ve výroční zprávě za rok 2021, a jedno doporučení uvedené ve výroční zprávě za rok 2022 jsou uvedena v ***příloze 8.1***. Komise realizovala tato doporučení ve všech ohledech.

8.22. Na základě našich zjištění a závěrů za rok 2024 Komisi doporučujeme:

Doporučení 8.1 – Podniknout další kroky k zajištění úplného přístupu k dokumentaci

Podniknout další kroky, které zajistí, aby mezinárodní organizace poskytovaly Účetnímu dvoru úplný, neomezený a včasný přístup k dokumentaci nezbytné k plnění jeho úkolů v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie. Zejména zajistit, aby smluvní ujednání s mezinárodními organizacemi byla jasná a plně respektovala právo EÚD obdržet na jeho žádost veškeré dokumenty nebo informace nezbytné k výkonu jeho auditních funkcí.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Doporučení 8.2 – Poskytnout členským státům další pokyny k platným pravidlům pro výzvy k podávání návrhů

Poskytovat *řídícím orgánům* členských států v rámci sdíleného řízení další pokyny ohledně jejich povinností dodržovat zásady rovného zacházení a transparentnosti při provádění výzev k předkládání návrhů, aby se tak řešily nedostatky v řízeních o udělování grantů.

Cílové datum provedení: konec roku 2025.

Doporučení 8.3 – Provést následnou kontrolu opatření k nápravě nedostatků v práci auditních orgánů

Provést následnou kontrolu opatření k nápravě nedostatků v práci auditních orgánů, pokud se ukáže, že tyto nedostatky zpochybňují výrok auditora bez výhrad, zavést náležitá kontrolní opatření, a snížit tak riziko nezjištění nesprávných výdajů.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Přílohy

Příloha 8.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení v oblastech „Migrace a správa hranic“ a „Bezpečnost a obrana“

Míra přijetí: přijato; částečně přijato; nepřijato; informace nejsou k dispozici.

Rozsah provádění: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Úroveň provedení	Poznámky
2021	Komisi doporučujeme: **Doporučení 1:** poskytnout další pokyny příjemcům opatření Unie a mimořádné pomoci a orgánům členských			Doporučení bylo provedeno v plném rozsahu. Komise poskytla k opatřením Unie a mimořádné pomoci pokyny během různých jednání (například zahajovacích jednání, jednorázových technických jednání, monitorovacích jednání) s příjemci, aby tak splnila část a) doporučení týkající se pravidel pro zachování náležité auditní stopy.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Úroveň provedení	Poznámky
	států odpovědným za čerpání financování GŘ HOME, které se týkají dodržování: a) pravidel pro shromažďování vhodné podpůrné dokumentace, která může být předložena v případě kontrol či auditů; b) povinnosti dodržovat při pořizování zboží nebo služeb vnitrostátní předpisy pro veřejné zakázky.			Komise uspořádala v polovině června 2024 webinář pro orgány členských států, které odpovídají za čerpání prostředků GŘ HOME. Část b) doporučení Komise provedla do konce roku 2024.
2021	**Doporučení 2:** Provádět lépe zacílené kontroly *ex ante* týkající se způsobilosti výdajů, a to zejména v případě mimořádné pomoci, se zvláštním zaměřením na potenciální rizika týkající se: a) typu výdajů (například veřejných zakázek) a	✓		Doporučení bylo provedeno v plném rozsahu. Komise vytvořila strategii na úrovni GŘ, která spojuje různé stávající prvky kontrol, a prováděla lépe cílené kontroly *ex ante*. Jelikož EÚD vydal k opatřením Unie podobné doporučení v souvislosti s výroční zprávou za rok 2022, rozhodla se Komise obě doporučení realizovat společně, aby byla všechna opatření přímo řízená GŘ HOME prováděna jednotným způsobem.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Úroveň provedení	Poznámky
	b) typu příjemců (například příjemců, kteří mají s financováním EU jen malé nebo žádné zkušenosti). Komise by při tom měla zohledňovat skutečnost, že používání auditních osvědčení jako podpůrných dokumentů u žádostí o platbu příjemců má svá omezení.			
2022	Provádět lépe zacílené kontroly *ex ante* týkající se způsobilosti výdajů na opatření Unie se zvláštním zaměřením na potenciální rizika související například s typem výdajů (např. osobní náklady, náklady na vybavení, zadávání veřejných zakázek) nebo s typem příjemce. Komise by při vypracovávání hodnocení rizik měla zohledňovat skutečnost, že používání auditních osvědčení jako podpůrných dokumentů u žádostí příjemců o platbu má svá omezení.	✓		Doporučení bylo provedeno v plném rozsahu. Viz poznámky k provádění předchozího doporučení.

Zdroj: EÚD.

Kapitola 9

Sousedství a svět

Obsah

	Body
Úvod	**9.1.–9.10.**
Stručný popis	9.2.–9.8.
Rozsah a koncepce auditu	9.9.–9.10.
Správnost operací	**9.11.–9.23.**
Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy	**9.24.–9.28.**
Výroční zpráva o činnosti GŘ ECHO	9.24.–9.26.
Výroční zpráva o činnosti GŘ INTPA	9.27.
Výroční zpráva o řízení a výkonnosti	9.28.
Ostatní skutečnosti	**9.29.**
Závěr a doporučení	**9.30.–9.33.**
Závěr	9.30.
Doporučení	9.31.–9.33.
Přílohy	
Příloha 9.1 – Platby podle jednotlivých zemí GŘ NEAR a GŘ INTPA	
Příloha 9.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení týkající se okruhu „Sousedství a svět“	

Úvod

9.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se okruhu 6 *víceletého finančního rámce (VFR)* 6 „Sousedství a svět“. Přehled hlavních činností a výdajů v rámci tohoto okruhu v roce 2024 je uveden na ***obrázku 9.1***.

Obrázek 9.1 – Platby a kontrolovaný základní soubor

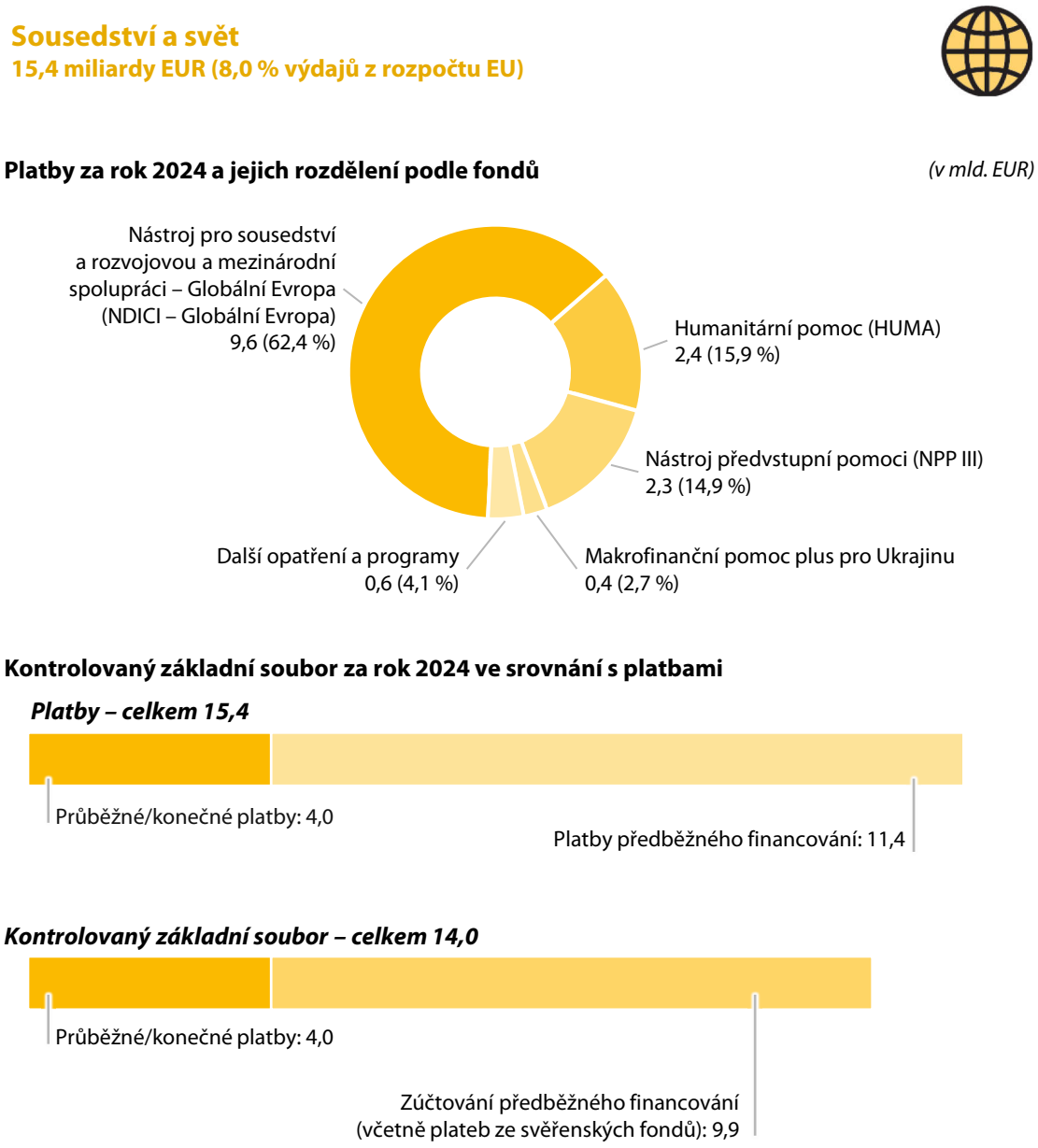

Zdroj: EÚD na základě údajů z *konsolidované účetní závěrky* Evropské unie za rok 2024.

Stručný popis

9.2. Součástí této výdajové oblasti je několik nástrojů financování, zejména *Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa)*[1], rozpočet na humanitární pomoc a Nástroj předvstupní pomoci[2].

9.3. Obecným cílem nástroje NDICI – Globální Evropa je prosazovat a podporovat hodnoty, zásady a základní zájmy EU na celém světě a napomáhat při prosazování multilateralismu a silnějšího partnerství se třetími zeměmi. Ve VFR 2021–2027 bylo do nástroje NDICI – Globální Evropa začleněno 11 předchozích nástrojů, například Evropský nástroj sousedství nebo evropské rozvojové fondy (tyto fondy jsou spravovány mimo rámec rozpočtu EU).

9.4. EU poskytuje také humanitární pomoc lidem zasaženým přírodní nebo člověkem způsobenou katastrofou, a to na základě potřeb a se zvláštním zaměřením na nejzranitelnější osoby.

9.5. Obecným cílem Nástroje předvstupní pomoci je podporovat země, které jsou *příjemci* prostředků, při zavádění a realizaci reforem, které jsou pro členství v Unii vyžadovány pro dosažení souladu s jejími hodnotami. Reformy tak zároveň přispívají ke stabilitě, bezpečnosti a prosperitě těchto zemí.

9.6. Tyto nástroje *vnější činnosti* jsou prováděny v geopoliticky a organizačně náročných oblastech. Jsou určeny na činnosti v rozmanitých regionech s odlišnými právními a institucionálními rámci, což vyžaduje schopnost přizpůsobit se různým regulačním a provozním podmínkám.

9.7. K hlavním generálním ředitelstvím (GŘ) a útvarům, které vnější činnosti EU provádějí, v roce 2024 patřily Generální ředitelství pro politiku sousedství a jednání o rozšíření (GŘ NEAR), Generální ředitelství pro mezinárodní partnerství (GŘ INTPA), Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) a Služba nástrojů zahraniční politiky (FPI). Od 1. února 2025 je GŘ NEAR rozděleno do dvou samostatných generálních ředitelství, kterými jsou GŘ pro rozšíření a východní sousedství (GŘ ENEST) a GŘ pro Blízký východ, severní Afriku a Záliv (GŘ MENA).

---

[1] Nařízení (EU) 2021/947, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa.

[2] Nařízení (EU) 2021/1529, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III).

9.8. V roce 2024 činily *platby* v okruhu „Sousedství a svět“ 15,4 miliardy EUR (*předběžné financování*, *průběžné platby* a konečné platby) a byly vypláceny prostřednictvím několika nástrojů (viz ***obrázek 9.1***) a forem poskytování podpory. Jednalo se například o financování zakázek na stavební práce, dodávky a služby, dále *granty*, zvláštní úvěry, úvěrové záruky a finanční pomoc, *rozpočtovou podporu* a jiné cílené formy rozpočtové pomoci ve třetích zemích (viz ***příloha 9.1***). Celkové platby v rámci tohoto okruhu se zvýšily z 15,2 miliardy EUR v roce 2023 na 15,4 miliardy EUR v roce 2024.

Rozsah a koncepce auditu

9.9. S použitím koncepce a metod auditu popsaných v ***příloze 1.1*** jsme v roce 2024 kontrolovali 139 *operací* rozdělených takto:

a) statisticky reprezentativní vzorek 137 operací pokrývající všechny výdaje spadající do tohoto okruhu víceletého finančního rámce. Náš vzorek obsahoval 57 operací GŘ NEAR, 47 operací GŘ INTPA, 18 operací GŘ ECHO, sedm operací FPI a také osm operací jiných GŘ (GŘ pro zemědělství a rozvoj venkova (GŘ AGRI), GŘ pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu (GŘ EAC), GŘ pro životní prostředí (GŘ ENV), GŘ pro podporu strukturálních reforem (GŘ REFORM), GŘ pro regionální a městskou politiku (GŘ REGIO), GŘ pro obchod a hospodářskou bezpečnost (GŘ TRADE) a také Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA)). Naším cílem bylo odhadnout míru chyb v tomto okruhu víceletého finančního rámce a získat podklady pro celkové prohlášení o věrohodnosti;

b) dvě transakce týkající se „Nástroje pro Ukrajinu“. Na rozdíl od makrofinanční pomoci plus pro Ukrajinu (viz ***obrázek 9.1***) se na financování tohoto nástroje nevztahuje roční strop VFR. *Výsledky* naší kontrolní činnosti těchto operací nemají žádný *dopad* na *odhadovanou míru chyb* v okruhu 6 VFR „Sousedství a svět“, ale ovlivňují naši celkovou odhadovanou míru chyb.

9.10. Prověřovali jsme také:

a) *správnost* informací uvedených ve *výroční zprávě o činnosti* GŘ ECHO a GŘ INTPA a dále jednotnost metodiky použité k odhadu rizikových částek, budoucích oprav a zpětně získaných prostředků a vykázání těchto částek ve *výroční zprávě Komise o řízení a výkonnosti*;

b) kontrolu opatření přijatých v návaznosti na naše předchozí doporučení.

Správnost operací

9.11. Na rozdíl od předchozích let provádíme pro rok 2024 v okruhu 6 VFR „Sousedství a svět“ zvláštní posouzení správnosti uskutečněných operací. Ze 137 operací, které jsme kontrolovali, jich 56 (40,9 %) obsahovalo chyby. Na základě 42 chyb, které jsme vyčíslili, odhadujeme míru chyb na 4,9 % (viz ***obrázek 9.2***).

Obrázek 9.2 – Výsledky testování operací

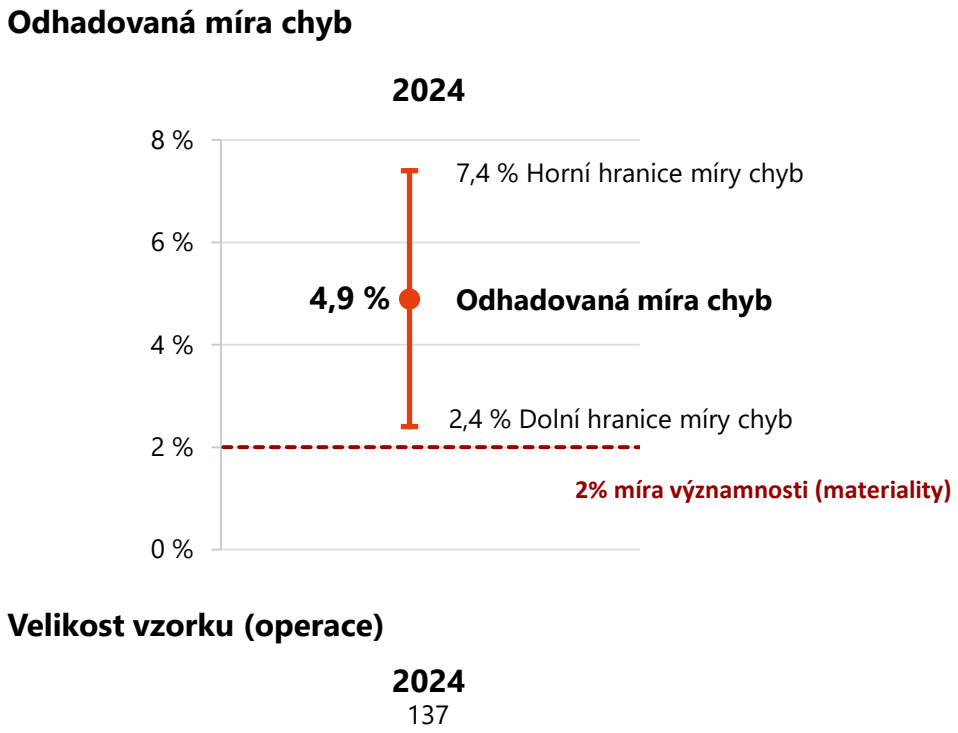

Zdroj: EÚD.

9.12. Podíl jednotlivých typů chyb na námi odhadované míře chyb za rok 2024 je uveden na ***obrázku 9.3***.

Obrázek 9.3 – Podíl jednotlivých typů chyb na odhadované míře chyb

Zdroj: EÚD.

9.13. Zjistili jsme různé typy chyb, které se týkaly více operací a v auditech za několik posledních let se vyskytovaly opakovaně (viz příklady v ***rámečku 9.1***, ***rámečku 9.2*** a ***rámečku 9.3***). Hlavními typy chyb byly:

- „kaskádové“ vykazování *nepřímých nákladů* účtovaných Unii (tj. nepřímé náklady subdodavatelských organizací byly vykázány jako součást přímých nákladů příjemce, a to nad rámec nepřímých nákladů příjemcem již účtovaných). Ke kaskádové struktuře provádění jsme vydali doporučení v naší zvláštní zprávě o zdravotních systémech v partnerských zemích[3],
- zahrnutí nezpůsobilých mzdových nákladů, jako jsou *rezervy* a nepřímé náklady,
- používání nesprávného směnného kurzu,
- porušení pravidel pro *zadávání veřejných zakázek*,
- vyúčtování zálohových plateb vykázaných jako vzniklé náklady.

[3] Zvláštní zpráva 18/2024: „Finanční podpora EU v oblasti zdravotních systémů ve vybraných partnerských zemích – je v souladu s obecnými strategickými cíli, na intervence však mají vliv problémy s koordinací a udržitelností“, doporučení 4.

9.14. Stejně jako v předchozích letech se velká část zjištěných chyb týkala smluv prováděných organizacemi *hodnocenými podle pilířů* (mezinárodními organizacemi, mezinárodními finančními institucemi a státními agenturami) v rámci *nepřímého řízení*. U těchto smluv Komise schválila výdaje na základě finančního výkazu a prohlášení řídicího subjektu. Toto prohlášení je vlastní prohlášení organizace posuzované podle pilířů, které potvrzuje, že předložené finanční údaje jsou vykázány řádně a jsou úplné, přesné a v souladu s povinnostmi stanovenými ve smlouvě. Ze 42 chyb, které jsme vyčíslili (viz bod ***9.11***), se 26 týkalo těchto smluv a jejich podíl na odhadované míře chyb činil 3,1 procentního bodu.

9.15. Některé mezinárodní organizace a mezinárodní finanční instituce nám požadovanou dokumentaci poskytly opět se zpožděním, což následně zpozdilo i naši práci (viz ***příloha 9.2***, doporučení 1 z roku 2020). Přístup k dokumentům nám umožnily pouze elektronicky ke čtení a na dočasnou dobu, aniž by nám dokumenty předaly. To nám zkomplikovalo plánování, provádění a kontrolu kvality auditu. Jednalo se o 19 kontrolovaných operací. Tyto potíže přetrvávaly navzdory snahám Komise o jejich vyřešení průběžnou komunikací s příslušnými mezinárodními organizacemi (viz rovněž bod ***8.13 kapitoly 8*** této zprávy a bod ***26*** naší výroční zprávy o ERF).

9.16. Příklady některých chyb, které jsme vyčíslili, jsou uvedeny v ***rámečku 9.1***.

Rámeček 9.1

Nezpůsobilé náklady: nepřímé náklady vykázané jako přímé – kaskádové vykazování

GŘ INTPA

Kontrolovali jsme fakturu ve výši 3,1 milionu EUR vystavenou v rámci dohody o přiznání příspěvku podepsané s rozvojovou agenturou členského státu, která byla prováděna v nepřímém řízení. Celkové výdaje podle smlouvy činily 8,4 milionu EUR, přičemž příspěvek EU byl vyčleněn ve výši 7,5 milionu EUR.

Kontrolovaná faktura byla založena na finanční zprávě za celé prováděcí období od července 2019 do června 2021.

Agentura požadovala od EU náhradu nepřímých nákladů ve výši 0,49 milionu EUR vypočtenou na základě smluvně dohodnuté maximální sazby ve výši 6,95 % přímých nákladů. Při auditu jsme však zjistili „kaskádově“ vykázané nepřímé náklady, kdy rozvojová agentura zadala provádění dohody jiným organizacím

a nepřímé náklady těchto organizací zahrnula do svých vykázaných přímých nákladů.

Tato agentura ve své finanční zprávě Komisi konsolidovala finanční zprávy organizací a vykázala všechny jejich výdaje jako přímé náklady. Vlastní zprávy těchto organizací však zahrnovaly nepřímé náklady ve výši 0,44 milionu EUR. Po přičtení této částky k 0,49 milionu EUR činí celkové nepřímé náklady 0,93 milionu EUR (14,2 % přímých nákladů), což je výrazně více než smluvně dohodnutý limit 6,95 %. Tyto nadměrné náklady jsme považovali za nezpůsobilé.

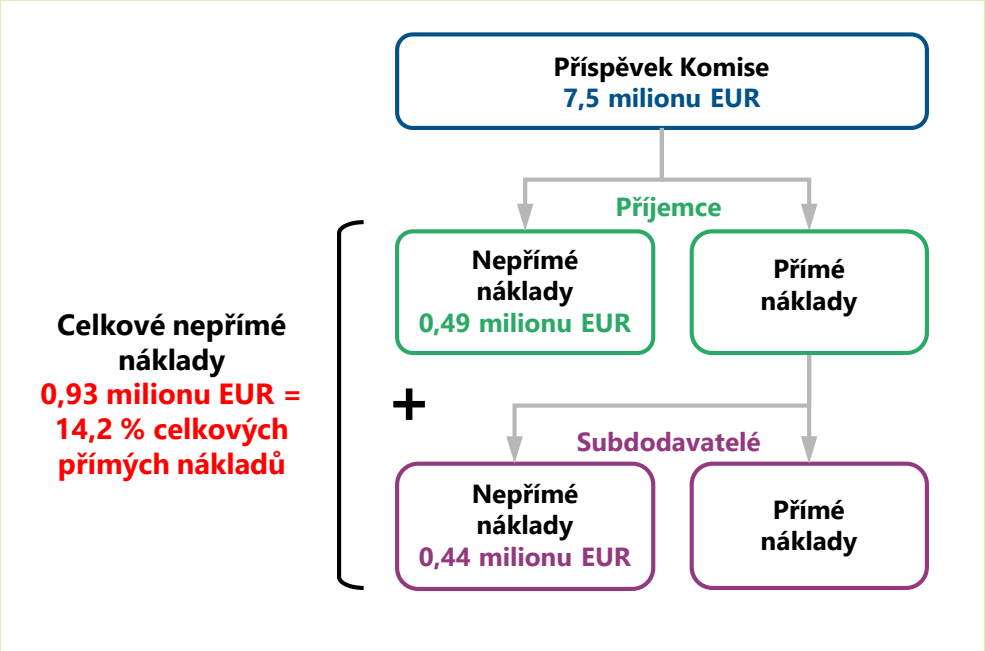

Zdroj: EÚD.

Nezpůsobilé výdaje: rezervy zahrnuté do mzdových nákladů

GŘ ECHO

Kontrolovali jsme fakturu ve výši 1,2 milionu EUR související s *dohodou o přiznání příspěvku* podepsanou s mezinárodní organizací a prováděnou v nepřímém řízení. Náklady podle smlouvy, jejichž výše byla odhadována na 7,6 milionu EUR, částečně financovala EU (50,2 %).

Při kontrole výdajů účtovaných prostřednictvím této faktury jsme prověřovali měsíční příspěvek do „separačního fondu“ pro zaměstnance pracujícího na projektu financovaném EU. Tento příspěvek, vypočtený jako pevně stanovený procentní podíl ze základního platu zaměstnance, je určen na pokrytí případných budoucích nákladů nebo náhrad, které bude muset organizace uhradit v případě odchodu zaměstnance.

Domníváme se, že tento příspěvek vzhledem ke své povaze představuje rezervu, tj. vyhrazenou částku, která je určena k pokrytí případných budoucích výdajů,

a pro financování z prostředků EU je proto jednoznačně nezpůsobilá. Dospěli jsme k závěru, že příčinou této chyby jsou nejasnosti ve způsobu, jakým byly v dohodě o přiznání příspěvku a v souvisejících pokynech definovány „rezervy“.

Chybějící základní podkladová dokumentace: chybějící auditní stopa výpočtu jednotkových nákladů

GŘ INTPA

Kontrolovali jsme fakturu ve výši 1,4 milionu EUR související s grantovou dohodou podepsanou s mezinárodní organizací a prováděnou v nepřímém řízení. Smluvní náklady, jejichž výše byla odhadována na 5,3 milionu EUR, částečně financovala EU (91,4 %).

Faktura se týkala zúčtování nákladů na základě finanční zprávy předložené mezinárodní organizací za období do 10. června 2024.

Podrobně jsme zkontrolovali deset nákladových položek. Ve třech případech jsme nebyli schopni získat dostatečné důkazní informace, abychom ověřili, že výpočty jednotkových nákladů byly přesné nebo v souladu s podmínkami způsobilosti. Tyto náklady jsme proto považovali za nezpůsobilé.

9.17. V deseti případech *vyčíslitelných chyb* měla Komise dostatek informací k tomu, aby těmto chybám předešla, odhalila je a před schválením výdajů je napravila. Pokud by Komise řádně využila všechny informace, které měla k dispozici, odhadovaná míra chyb by byla o 1,4 procentního bodu nižší.

9.18. Zjistili jsme také 34 případů nesouladu s právními a finančními předpisy, které však neměly na rozpočet EU přímý finanční dopad. Příklady chyb, které jsme nevyčíslili, jsou uvedeny v ***rámečku 9.2***.

Rámeček 9.2

Nejasné technické specifikace při zadávání veřejných zakázek

GŘ NEAR

Kontrolovali jsme fakturu ve výši 6,3 milionu EUR související se smlouvou na nákup IT vybavení pro veřejnou správu přijímající země. Smlouva v celkové výši 9,6 milionu EUR byla prováděna v nepřímém řízení a plně financována EU.

Komise zakázku související se smlouvou zadala prostřednictvím zadávacího řízení. Během našeho auditu jsme zjistili, že v dokumentaci k zadávacímu řízení nebyly

dostatečně konkrétní technické specifikace týkající se minimálních technických požadavků na produkty, které mají být dodány.

Složitá koncepce pravidel pro používání směnných kurzů

GŘ NEAR a GŘ INTPA

Kontrolovali jsme výdaje vykázané prostřednictvím dvou různých faktur, které byly vystaveny na základě grantových dohod s nevládními organizacemi v souvislosti s projekty v přímém řízení.

Náklady některých položek na těchto fakturách byly uvedeny v místní měně. Příjemci nám nedokázali poskytnout informace, které by nám umožnily ověřit, zda směnný kurz použitý k přepočtu částek na vykazovací měnu, tj. euro, je v souladu s pravidly stanovenými v grantové dohodě.

Dospěli jsme k závěru, že tento problém vyplývá ze složité koncepce pravidel grantové dohody pro přepočet měn.

Neexistence vhodného účetního systému

GŘ INTPA

Kontrolovali jsme fakturu ve výši 0,65 milionu EUR související s grantovou dohodou, která byla podepsána s konsorciem nevládních organizací a prováděna v *přímém řízení*. Konečné smluvní náklady činily 0,8 milionu EUR a částečně je financovala EU (80 %).

Podle grantové dohody měli příjemci povinnost používat k finančnímu řízení smlouvy vhodný účetní systém pro podvojné účetnictví. Během našeho auditu jsme však zjistili, že jedna z nevládních organizací provádějících zakázku vhodný účetní systém nepoužívala. V důsledku toho neexistovala jasná auditní stopa, což nám zkomplikovalo dohledávání, identifikaci a ověřování výdajů, které této nevládní organizaci při provádění grantové dohody vznikly.

9.19. Zjistili jsme také jeden nedostatek jiné povahy. Jednalo se o případ systémového nedostatku, který souvisel s nepřímými náklady zahrnutými do mezd. Podrobnosti o tomto případu jsou uvedeny v ***rámečku 9.3***.

Rámeček 9.3

Systémový nedostatek

GŘ INTPA

Kontrolovali jsme výdaje vykázané prostřednictvím tří různých faktur souvisejících s dohodami o přiznání příspěvku uzavřenými s jednou mezinárodní organizací.

Při auditu výdajů souvisejících se zaměstnanci jsme zjistili, že tato organizace systematicky začleňovala do mzdových nákladů náklady, které jsou ze své podstaty nepřímé – například náklady na řízení mezd, bezpečnost, IT a školení. Následně požadovala jejich proplacení prostřednictvím námi kontrolovaných faktur, kde je vykázala jako náklady přímé.

Dále jsme během auditu neobdrželi podkladové dokumenty, které by potvrzovaly, že tyto náklady skutečně vznikly, byly identifikovatelné a byly správně vypočteny. Proto jsme je považovali za nezpůsobilé jako přímé náklady.

Jelikož jsme tento problém u této mezinárodní organizace zjistili v souvislosti s výdaji na třech fakturách za rok 2024 a stejně tak i v předchozích letech, považujeme jej proto za systémový nedostatek.

9.20. Ve dvou výdajových oblastech se počet zjištěných chyb během let neustále zmenšoval, a to díky specifickým platebním podmínkám v těchto oblastech. Jsou jimi i) rozpočtová podpora a ii) projekty, u nichž se uplatňuje *„nominální přístup“*. V roce 2024 jsme kontrolovali tři operace rozpočtové podpory a deset operací s „nominálním přístupem“.

9.21. Rozpočtová podpora je příspěvkem do souhrnného rozpočtu daného státu nebo do jeho rozpočtu na konkrétní politiku či cíl. Platby rozpočtové podpory financované ze souhrnného rozpočtu EU v roce 2024 činily 1,2 miliardy EUR. Prověřovali jsme, zda Komise dodržela podmínky, jimiž se platby rozpočtové podpory partnerským zemím řídí, a zda ověřovala, že tyto země splňují podmínky způsobilosti (například uspokojivé zlepšení finančního řízení veřejného sektoru). Při auditu správnosti nemůžeme zjišťovat, co se děje poté, co Komise vyplatí pomoc zemi, která je *příjemcem*, protože tyto prostředky se pak slučují s vlastními rozpočtovými zdroji dané země.

9.22. Pokud se příspěvky Komise na projekty financované větším počtem dárců sloučí s příspěvky ostatních dárců a nejsou vyčleněny na konkrétní identifikovatelné položky výdajů, má Komise v rámci nominálního přístupu za to, že jsou výdaje v souladu s pravidly způsobilosti, pokud souhrnná částka zahrnuje dostatek způsobilých výdajů na pokrytí příspěvku EU. V příslušných případech jsme tuto koncepci zohlednili při testování detailních údajů.

9.23. Při přezkumu správnosti operací jsme zaznamenali i příklady účinných kontrol Komise. Jeden z nich uvádíme v ***rámečku 9.4***.

Rámeček 9.4

Účinné kontroly zúčtování předběžného financování vyplaceného mezinárodním organizacím

GŘ NEAR

Kontrolovali jsme fakturu související s dohodou o přiznání příspěvku podepsanou s jednou mezinárodní organizací a prováděnou v oblasti Balkánu v nepřímém řízení.

Faktura se týkala zúčtování nákladů vynaložených do 31. prosince 2023. Komise požadovala, aby mezinárodní organizace při předkládání své finanční zprávy rozlišovala mezi již vynaloženými výdaji, dosud neuhrazenými závazky a zálohami vyplacenými jiným organizacím, které jejím jménem provádějí projektové činnosti financované EU.

Díky tomuto rozlišení mohla Komise zúčtovat a přijmout jako způsobilé pouze výdaje, které byly skutečně vynaloženy, a vyhnout se tak zúčtování nezpůsobilých nákladů.

Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy

Výroční zpráva o činnosti GŘ ECHO

9.24. Přezkoumali jsme výroční zprávu o činnosti GŘ ECHO za rozpočtový rok 2024. Zaměřili jsme se na to, zda GŘ ECHO v této zprávě uvedlo informace o správnosti v souladu s pokyny Komise a zda jednotným způsobem uplatňovalo metodiku pro odhad budoucích oprav a zpětně získaných částek.

9.25. Z celkových výdajů schválených v roce 2024 (3,605 miliardy EUR) odhadlo GŘ ECHO celkovou rizikovou částku v okamžiku platby na 15,56 milionu EUR (0,43 %). Hodnotu oprav provedených na základě svých kontrol v následujících letech odhadlo na 3,5 milionu EUR (0,1 % celkových příslušných výdajů).

9.26. Generální ředitel GŘ ECHO oznámil, že finanční expozice GŘ je pod 2% *prahem významnosti (materiality)* celkových schválených výdajů. Vzhledem k tomu, že počet operací, které jsme prověřili, představuje jen malou část z operací, za něž GŘ ECHO odpovídá (viz bod ***9.9 a)***), nejsme na základě své kontrolní činnosti schopni toto tvrzení potvrdit.

Výroční zpráva o činnosti GŘ INTPA

9.27. Naše práce týkající se výroční zprávy o činnosti GŘ INTPA za rok 2024 je podrobněji popsána v naší výroční zprávě o činnostech financovaných z 9., 10. a 11. Evropského rozvojového fondu.

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti

9.28. Přezkoumali jsme informace uvedené ve výroční zprávě Komise o řízení a výkonnosti za rok 2024 týkající se odhadovaného rizika při platbě v oblastech politiky spadajících do okruhu „Sousedství a svět“. Riziko při platbě pro tento okruh VFR činilo podle výpočtu Komise 0,8 %. Tato hodnota je pod dolní hranicí naší odhadované míry chyb a pod prahem významnosti (materiality).

Ostatní skutečnosti

9.29. Kontrolovali jsme dvě operace související s granty, které byly poskytnuty v rámci Nástroje pro Ukrajinu a týkaly se výdajů, na něž se nevztahují roční stropy VFR (viz bod ***9.9***). Během auditu těchto operací jsme neučinili žádná zjištění. Jelikož tyto platby nespadají do okruhu 6 VFR, příslušné výsledky auditu nemají žádný dopad na odhadovanou míru chyb v tomto okruhu, ale ovlivňují naši celkovou odhadovanou míru chyb.

Závěr a doporučení

Závěr

9.30. Z celkových důkazních informací, které jsme získali a které předkládáme v této kapitole, vyplývá, že míra chyb ve výdajích na „Sousedství a svět“ byla významná (materiální). V tomto okruhu víceletého finančního rámce z našeho testování operací vyplývá, že odhadovaná celková míra chyb činí 4,9 %.

Doporučení

9.31. Zjištění z našeho přezkumu opatření přijatých v návaznosti na doporučení uvedená v našich předchozích výročních zprávách jsou popsána v ***příloze 9.2***.
U doporučení 1 uvedeného ve výroční zprávě za rok 2020, které se týkalo úplného a včasného přístupu k dokumentům, se stále domníváme, že bylo provedeno pouze v některých ohledech. Mimoto jsme ve výroční zprávě za rok 2023 uvedli, že všechna tři doporučení popsaná ve výroční zprávě za rok 2021 Komise plně provedla.

9.32. Přezkoumali jsme rovněž tři doporučení z výroční zprávy za rok 2022, která vyžadovala okamžité kroky nebo měla být provedena v roce 2023 a 2024. Komise provedla všechna tři doporučení v plném rozsahu.

9.33. Na základě svých zjištění a závěrů za rok 2024 předkládáme Komisi následující doporučení.

Doporučení 9.1 – Zajistit, aby příjemci dodržovali smluvní limity nákladů nepřímé povahy

Komise by měla stanovit postupy, jimiž zajistí, aby se před zúčtováním předběžného financování nebo před provedením plateb kontrolovalo, zda příjemci nežádají o proplacení nepřímých nákladů, které vznikly organizacím provádějícím projektové činnosti financované EU jménem těchto příjemců a které tito příjemci vykazují jako náklady přímé. Tyto kontroly musí zajistit, aby celková částka požadovaná jako náhrada nepřímých nákladů nepřekročila smluvně dohodnutou paušální sazbu. Podle *finančního nařízení* nesmí tato sazba u grantových dohod překročit 7 %.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Doporučení 9.2 – Zajistit jasnou a jednotnou definici pojmu „rezervy“ ve smluvních podmínkách a pokynech

V zájmu odstranění nejasností, zajištění jednotného výkladu a snížení rizika chyb by Komise měla ve svých smluvních podmínkách a pokynech pro příjemce jasně definovat a standardizovat pojem „rezervy“.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Doporučení 9.3 – Zjednodušit a standardizovat v grantových dohodách pravidla pro přepočet měn

Aby se zajistila jednotnost a snížila administrativní zátěž a riziko chyb, měla by Komise zjednodušit a standardizovat pravidla pro přepočet měn uvedená v grantových dohodách.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Přílohy

Příloha 9.1 – Platby podle jednotlivých zemí GŘ NEAR a GŘ INTPA

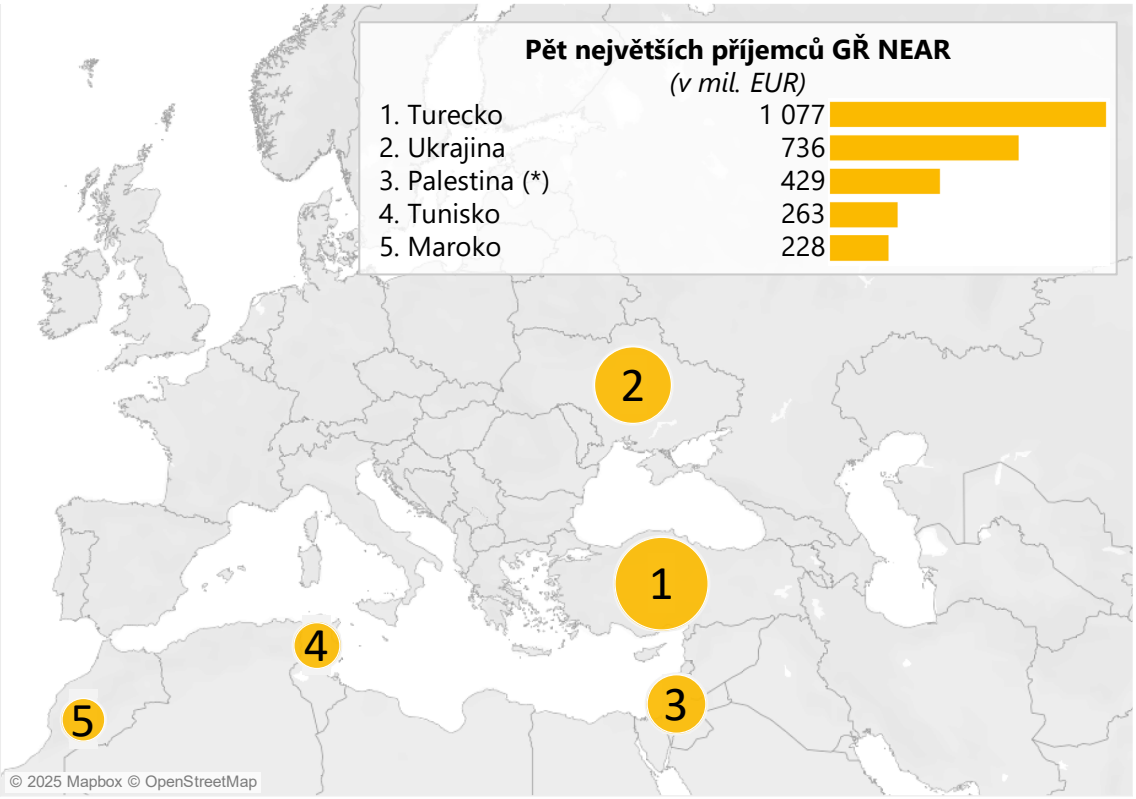

Zdroj: Mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

GŘ NEAR: Pět největších příjemců v předchozích letech *(v mil. EUR)*							
2020		**2021**		**2022**		**2023**	
Maroko	411	Turecko	127	Ukrajina	714	Turecko	992
Turecko	314	Moldavsko	109	Tunisko	268	Ukrajina	399
Tunisko	248	Maroko	106	Egypt	124	Srbsko	338
Palestina (*)	174	Egypt	88	Palestina (*)	120	Palestina (*)	223
Gruzie	119	Jordánsko	70	Maroko	102	Maroko	195
(*) Toto označení nelze vykládat jako uznání Státu Palestina a nejsou jím dotčeny postoje jednotlivých členských států k této otázce.							

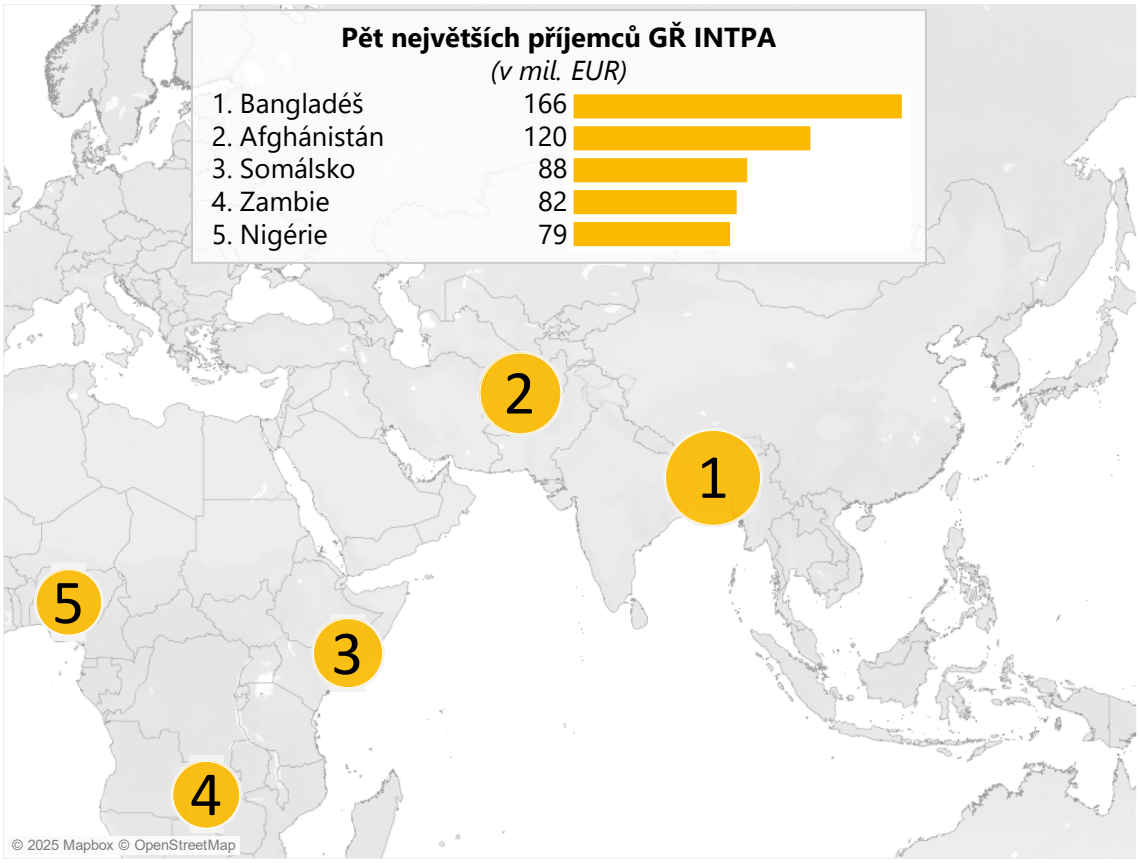

Zdroj: Mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

GŘ INTPA: Pět největších příjemců v předchozích letech *(v mil. EUR)*							
2020		**2021**		**2022**		**2023**	
Bangladéš	153	Bangladéš	140	Afghánistán	200	Afghánistán	135
Afghánistán	138	Irák	103	Kongo (Kinshasa)	79	Bangladéš	120
Myanmar/Barma	74	Pákistán	89	Pákistán	76	Irák	81
Irák	59	Nepál	85	Etiopie	76	Pákistán	79
Kambodža	50	Afghánistán	77	Jemen	69	Kongo (Kinshasa)	76

Příloha 9.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení týkající se okruhu „Sousedství a svět“

Míra přijetí: přijato, částečně přijato, nepřijato, informace nejsou k dispozici.

Rozsah provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2020	Komisi doporučujeme: **Doporučení 1:** podniknout kroky, jimiž zajistí, aby mezinárodní organizace poskytovaly Účetnímu dvoru úplný, neomezený a včasný přístup k dokumentům, které jsou nezbytné k plnění našeho úkolu podle SFEU, a to nikoli pouze ve formátu určeném pouze ke čtení. Časový rámec: do konce roku 2021.			Komise zintenzivnila komunikaci s mezinárodními organizacemi ohledně našeho přístupu k dokumentům. Některé mezinárodní organizace nadále poskytují Účetnímu dvoru k podkladové dokumentaci přístup pouze pro čtení nebo jej k některým požadovaným podkladovým dokumentům neposkytují vůbec (viz bod *9.15*).
2021	Komisi doporučujeme: **Doporučení 1:** přijmout vhodná opatření, aby veškeré závazky nebo zálohové platby, které příjemci ve svých finančních zprávách vykázali jako vzniklé náklady, byly před provedením platby nebo zúčtování odečteny. Cílové datum provedení: konec roku 2023.			

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2021	Komisi doporučujeme: **Doporučení 2:** posílit kontroly při vypracovávání dohod o financování pro operace rozpočtové podpory tak, aby dohody obsahovaly jasné podmínky týkající se převodu prostředků na účet státní pokladny v centrální bance příjemce a platný směnný kurz. Podmínky i směnný kurz by měly být v souladu s pokyny pro rozpočtovou podporu. Cílové datum provedení: konec roku 2023.			
2021	GŘ NEAR doporučujeme: **Doporučení 3:** ve výroční zprávě o činnosti za rok 2022 a v budoucích výročních zprávách o činnosti uvádět typ a hodnotu smluv vyloučených ze základního souboru pro studii míry zbytkových chyb. Cílové datum provedení: ve výroční zprávě o činnosti za rok 2022.			
2022	Komisi doporučujeme: **Doporučení 1:** posílit kontroly, aby nedocházelo k neoprávněným změnám v návrzích ve fázi zadávání při udělování grantů na základě výzvy k podávání návrhů. Cílové datum provedení: červen 2024.			

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2022	Komisi doporučujeme: **Doporučení 2:** provést posouzení rizik, jak je vyžadováno v příručce postupů, k zajištění toho, aby platby předběžného financování v rozmezí od 60 000 EUR do 300 000 EUR byly prováděny bez bankovní záruky pouze tehdy, bude-li riziko vyhodnoceno jako nízké. Cílové datum provedení: konec roku 2024.			
2022	GŘ NEAR doporučujeme: **Doporučení 4:** zlepšit kontroly, aby byly inkasní příkazy týkající se nečerpaného předběžného financování vyloučeny z výpočtu nápravné kapacity GŘ NEAR. Cílové datum provedení: počínaje výroční zprávou o činnosti za rok 2023.			

Zdroj: EÚD.

Kapitola 10

Evropská veřejná správa

Obsah

	Body
Úvod	**10.1.–10.4.**
Stručný popis	10.3.
Rozsah a koncepce auditu	10.4.
Správnost operací	**10.5.–10.19.**
Připomínky k prověřovaným operacím	10.6.–10.19.
Evropský parlament	10.7.–10.13.
Evropská komise	10.14.–10.18.
Evropská služba pro vnější činnost	10.19.
Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy	**10.20.**
Závěr a doporučení	**10.21.–10.24.**
Závěr	10.21.
Doporučení	10.22.–10.24.
Přílohy	
Příloha 10.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení týkající se okruhu „Evropská veřejná správa“	

Úvod

10.1. V této kapitole předkládáme svá zjištění týkající se okruhu 7 *víceletého finančního rámce* „Evropská veřejná správa“. Přehled výdajů orgánů, institucí a subjektů EU v rámci tohoto okruhu v roce 2024 je uveden na ***obrázku 10.1***.

Obrázek 10.1 – Platby a kontrolovaný základní soubor

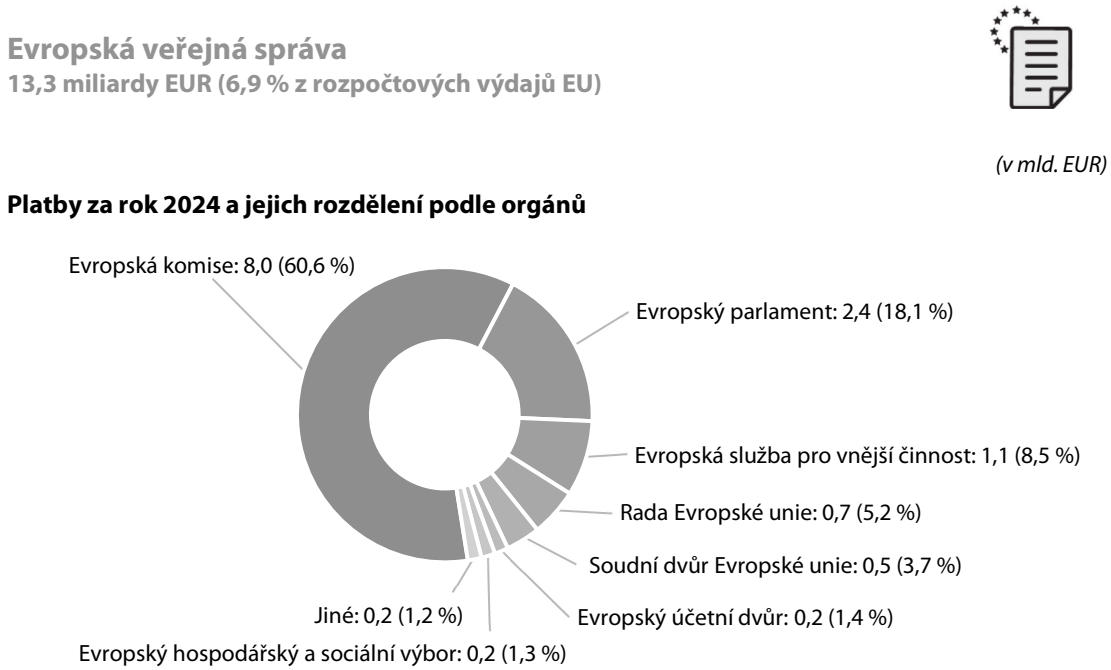

Zdroj: EÚD na základě údajů z *konsolidované účetní závěrky* Evropské unie za rok 2024.

10.2. O agenturách EU, *společných podnicích* EU a evropských školách vydáváme samostatné zprávy. Specifické výroční zprávy týkající se těchto subjektů zveřejňujeme na našich internetových stránkách.

Stručný popis

10.3. Správní výdaje zahrnují výdaje na lidské zdroje (včetně důchodů), které v roce 2024 tvořily přibližně 69 % celkových správních výdajů, a výdaje na budovy, vybavení, energii a komunikační a informační technologie. Výsledky naší práce již řadu let svědčí o tom, že tato výdajová oblast je celkově spojena s malým rizikem.

Rozsah a koncepce auditu

10.4. Na základě koncepce a metod auditu uvedených v ***příloze 1.1*** jsme v tomto okruhu víceletého finančního rámce v roce 2024 kontrolovali:

a) *statisticky reprezentativní vzorek* 70 *operací* vztahujících se na celé rozpětí výdajů spadajících do tohoto okruhu víceletého finančního rámce a zahrnujících všechny orgány, instituce a subjekty EU. Naším cílem bylo odhadnout výši *chyb*, a přispět tak k *prohlášení o věrohodnosti*;

b) informace o *správnosti* uvedené ve *výročních zprávách o činnosti* všech orgánů, institucí a subjektů EU, včetně generálních ředitelství a úřadů Evropské komise primárně odpovědných za správní výdaje[1], jak jsou prezentovány ve *výroční zprávě Komise o řízení a výkonnosti*.

[1] Generální ředitelství pro lidské zdroje a bezpečnost, Úřad pro správu a vyplácení individuálních nároků, Úřady pro infrastrukturu a logistiku v Bruselu a Lucemburku a Generální ředitelství pro digitální služby.

Správnost operací

10.5. Zjistili jsme, že ze 70 kontrolovaných operací jich 16 (23 %) obsahovalo chyby. Na základě tří chyb, které jsme byli schopni vyčíslit, odhadujeme, že míra chyb je pod *prahem významnosti (materiality)*. Zbývající chyby nebylo možné vyčíslit.

Připomínky k prověřovaným operacím

10.6. Naše připomínky se týkají Evropského parlamentu, Evropské komise a *Evropské služby pro vnější činnost*. V případě Rady Evropské Unie, Soudního dvora Evropské unie, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Výboru regionů, evropského veřejného ochránce práv a evropského inspektora ochrany údajů jsme nezjistili žádné významné nedostatky. Náš externí auditor nezjistil žádné významné nedostatky.

Evropský parlament

10.7. V našem vzorku 15 operací byla mimo jiné jedna platba politické skupině a jedna platba politické straně. Jak jsme uvedli již dříve, naposledy ve výroční zprávě za rok 2023, vnitřní pravidla[2] přijatá předsednictvem Evropského parlamentu, která upravují řízení *rozpočtových prostředků* politických skupin, nebyla plně v souladu s *finančním nařízením*, protože podle nich se u veřejných zakázek vysoké hodnoty mohou namísto otevřených nebo užších zadávacích řízení použít *jednací řízení*, což omezuje hospodářskou soutěž.

10.8. Prověřovaná politická skupina zadala tři takové zakázky vysoké hodnoty. Ve dvou dalších případech se pravidly Evropského parlamentu[3] plně neřídila, protože se nesnažila získat dostatečné množství nabídek. V jednom případě prodloužila tato politická skupina rámcovou smlouvu o 18 měsíců, přičemž použila vyšší jednotkové ceny. Podle našeho posouzení tato změna smlouvy omezila hospodářskou soutěž.

---

[2] Pravidla pro rozpočtovou položku 400, naposledy změněna dne 15. července 2024.

[3] Tamtéž.

10.9. Další chyby jsme zjistili ve výdajích vykázaných touto politickou skupinou. U některých svých způsobilých nákupů vykázala *vratnou DPH*, avšak nepožádala o její vrácení, což vedlo ke ztrátě pro rozpočet EU. Tato skupina dále paušální sazbou proplatila cestovní výdaje zaměstnanců, které byly oproti skutečným nákladům nadhodnoceny. O stejných záležitostech jsme informovali ve výroční zprávě za rok 2022.

10.10. Podle finančního nařízení[4] mohou být evropským politickým stranám přiznány finanční prostředky z rozpočtu EU s ohledem na to, že přispívají k utváření evropského politického vědomí a k vyjadřování politické vůle občanů Unie. Domníváme se, že právní základ pro určení toho, které výdaje jsou způsobilé, lze interpretovat různě. Provedli jsme audit jedné takové operace, kdy nezpůsobilé výdaje, které původně vykázala politická strana, již Parlament získal zpět.

10.11. Zjistili jsme také nevyčíslitelné chyby v operaci této evropské politické strany. Jednalo se o nejasná kritéria pro výběr a zadání zakázky, nedostatky v hodnocení nabídek a v jednom případě o neexistenci formální smlouvy.

10.12. *Dohody o přiznání příspěvku* mezi Evropským parlamentem a politickými stranami obsahují požadavek, aby strany předcházely střetu zájmů. Prověřovaná politická strana k tomuto účelu neměla jasné postupy. Podobné zjištění jsme uvedli ve výroční zprávě za rok 2023. Parlament dosud nevydal jasné pokyny pro výklad tohoto požadavku.

10.13. U 13 dalších operací, které jsme kontrolovali, jsme zjistili nedostatky ve dvou zadávacích řízeních organizovaných Evropským parlamentem. Jedno se týkalo smlouvy v oblasti informačních technologií se specificky stanovenou dobou trvání šest let. Tato doba však nebyla dostatečně odůvodněná i přesto, že podle finančního nařízení mají být tyto smlouvy obecně omezeny na čtyři roky – s výjimkou řádně odůvodněných případů.

---

[4] Článek 221 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

Evropská komise

10.14. Mezi 25 prověřovanými platbami jsme zjistili osm nevyčíslitelných chyb, z nichž čtyři se týkaly platby výplat nebo důchodů. Ve třech z těchto případů chybělo v dokumentaci k důchodům aktuální potvrzení o žití partnera důchodce, kterým se dokládá trvající nárok na příspěvky. Komise vyvíjí nový systém, který by měl kontroly nároků zlepšit.

10.15. Jedna operace se týkala platby za IT služby externího poskytovatele, kdy v zadávací dokumentaci nebyly jasně a jednotně stanoveny požadavky na vzdělání a certifikaci pro určení denní sazby.

10.16. Jedna operace, jejíž úhradu prováděl jiný orgán, souvisela s rámcovou smlouvou, kterou měla ve správě Komise a která se týkala nákupu vybavení a pořízení odborných služeb. Nebyla u ní dostatečně odůvodněna specificky stanovená šestiletá doba trvání, podobně jako v případě týkajícím se Evropského parlamentu uvedeném v bodě ***10.13***.

10.17. Jedna operace, rovněž vyplacená jiným orgánem, se týkala platu, který měla ve správě Komise. Jednomu zaměstnanci, který neoznámil nedávné změny své osobní situace, byly nesprávně vypláceny rodinné příspěvky. Tato chyba byla důsledkem nedostatku v algoritmu souvisejícího informačního systému, který Komise poté napravila.

10.18. Jedna operace se týkala platby Komise ve výši 85 milionů EUR za trvání užívacího práva („požívací právo“ nebo také „usufruktus“) k budovám v Bruselu, které prodala. Jednalo se o první ze tří ročních splátek podle smlouvy podepsané v dubnu 2024, která se týkala prodeje 23 budov za 900 milionů EUR a práva na užívání 17 z nich do roku 2029. Prodej a užívací právo byly uděleny po vyhlášení výzvy k podávání nabídek ze strany Komise, která obdržela pouze jednu nabídku od belgického státního podniku. Jednalo se o orientační nabídku, kterou tento podnik předložil již před vyhlášením výzvy Komise k podávání nabídek. Podle výzvy měli uchazeči povinnost složit bankovní záruku ve výši 80 milionů EUR s platností na 6 měsíců, aby tak zajistili závazek k plnění smlouvy, včetně ujednání o užívacím právu. Žádost v rámci této výzvy podal jediný uchazeč, který předložil záruku na vlastní jméno a s platností pouze dva měsíce. Komise ji přijala a v této dvouměsíční lhůtě platnosti s ním uzavřela smlouvu. Zjistili jsme, že záruka nesplňovala původní požadavky uvedené ve výzvě k podávání žádostí. Upozorňujeme také, že hodnoticí komise sestavená Komisí nebyla dostatečně nezávislá, protože všichni její členové byli podřízeni příslušné *schvalující osobě*.

Evropská služba pro vnější činnost

10.19. Mezi 15 prověřovanými platbami jsme zjistili dvě *vyčíslitelné chyby*. Jedna se týkala podstatné změny smlouvy bez platného zadávacího řízení a bez následných opatření v oblasti publicity. Druhá se týkala zaúčtování platby nájemného pomocí nesprávného směnného kurzu.

Výroční zpráva o činnosti a jiné správní mechanismy

10.20. Výroční zprávy o činnosti, které jsme přezkoumávali, neuvádějí žádné významné (materiální) míry chyb, což odpovídá i zjištěním našeho auditu (viz bod ***10.5***).

Závěr a doporučení

Závěr

10.21. Z celkových důkazních informací, které jsme získali a které předkládáme v této kapitole, vyplývá, že míra chyb ve výdajích na „Evropskou veřejnou správu“ nebyla významná (materiální).

Doporučení

10.22. ***Příloha 10.1*** uvádí zjištění z naší kontroly opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili Evropskému parlamentu a Evropské službě pro vnější činnost ve výroční zprávě za rok 2021.

10.23. Ve výroční zprávě za rok 2022 jsme doporučili[5], aby správa Evropského parlamentu posílila své pokyny, které jsou určeny evropským politickým skupinám a týkají se využívání rozpočtových prostředků, a aby předsednictvu Parlamentu navrhla opatření vyžadující, aby politické skupiny účinně uplatňovaly vnitřní pravidla a dodržovaly postupy pro zadávání zakázek. Z našich zjištění za rok 2023[6] a 2024 (viz bod ***10.8***) vyplývá, že toto doporučení je nadále vysoce relevantní.

10.24. Na základě naší kontrolní činnosti předkládáme následující doporučení:

Doporučení 10.1 – Zlepšit kontroly prováděné Komisí před uzavíráním smluv na poskytování služeb IT

Aby Komise zajistila, že pro platby externím poskytovatelům služeb IT používá správné sazby, měla by v zadávací dokumentaci jasněji definovat požadavky na kvalifikaci, čímž by posílila kontroly zajištění souladu s pravidly (viz bod ***10.15***).

Cílové datum provedení: pro zadávací řízení vyhlášená po 1. červnu 2026.

---

[5] Viz výroční zpráva za rok 2022, bod 10.19.

[6] Viz výroční zpráva za rok 2023, body 10.9–10.10.

Doporučení 10.2 – Posílit nezávislost hodnoticích komisí u operací, které zahrnují prodej majetku

V zájmu posílení nezávislosti hodnoticích komisí u operací, které zahrnují prodej majetku, by Komise měla zajistit, aby členové těchto komisí nebyli hierarchicky podřízeni příslušné schvalující osobě (viz bod ***10.18***).

Cílové datum provedení: pro hodnoticí komise jmenované po 1. červnu 2026.

Přílohy

Příloha 10.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení týkající se okruhu „Evropská veřejná správa“

Míra přijetí: ✓ přijato; ✓ částečně přijato; ✗ nepřijato.

Rozsah provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, nerealizováno.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2021	Doporučujeme, aby: **Doporučení 1:** správa Evropského parlamentu revidovala své pokyny k tomu, jak politické skupiny uplatňují pravidla pro *zadávání veřejných zakázek*, a navrhla předsednictvu Parlamentu revizi těchto pravidel, aby byla lépe sladěna s finančním nařízením, a aby správa EP uplatňování těchto pravidel lépe sledovala. Časový rámec: do konce roku 2023.	✓		Správa Parlamentu nerevidovala své pokyny k tomu, jak politické skupiny uplatňují pravidla pro zadávání veřejných zakázek, a nenavrhla předsednictvu Parlamentu revizi příslušných pravidel, aby byla lépe sladěna s finančním nařízením. Pravidla Parlamentu tedy stále neobsahují povinnost používat u veřejných zakázek vysoké hodnoty otevřená nebo *užší zadávací řízení*. Správa Parlamentu sice uspořádala školení a politickým skupinám poskytovala pomoc v oblasti uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, hlavními prvky našeho doporučení se však nezabývala. Podobná zjištění ohledně zadávání veřejných zakázek politickými skupinami jako v roce 2021 jsme uvedli i ve výroční zprávě za rok 2022, 2023 a 2024.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Rozsah provedení	Poznámky
2021	Doporučujeme, aby: **Doporučení 2:** ESVČ přijala vhodná opatření, jako je posílení odborné přípravy a zlepšení pokynů a vzorových dokumentů, kterými zajistí, aby delegace EU uplatňovaly pravidla pro zadávání veřejných zakázek. Časový rámec: do konce roku 2023.			ESVČ zlepšila odbornou přípravu, pokyny a vzorové dokumenty pro uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek delegacemi EU. Je potřeba přijmout další opatření týkající se klasifikace zadávacích řízení v účetním systému.
2021	Doporučujeme, aby: **Doporučení 3:** ESVČ posílila odbornou přípravu a pokyny týkající se výběrových řízení na místní zaměstnance v delegacích EU, aby zajistila dodržování zásad transparentnosti a rovného zacházení. Rovněž by měla posílit dohled nad tím, jak delegace EU dokumentují příslušné kroky výběrového řízení. Časový rámec: do konce roku 2023.			ESVČ přijala významná nápravná opatření, například vydala lepší pokyny pro výběrová řízení na místní zaměstnance v delegacích EU, zlepšila vzorové dokumenty pro oznámení o volných pracovních místech a zavedla používání standardních kontrolních listů. Je potřeba dále zlepšit vzorové dokumenty a plně provádět pokyny.

Zdroj: EÚD.

Kapitola 11

Nástroj pro oživení a odolnost

Obsah

	Body
Úvod	11.1.–11.10.
Stručný popis Nástroje pro oživení a odolnost	11.1.–11.6.
Cíle politiky	11.2.
Řídicí a kontrolní rámec	11.3.–11.4.
Stav provádění	11.5.–11.6.
Rozsah a koncepce auditu	11.7.–11.10.
Posouzení dodržování podmínek pro platby a podmínek způsobilosti	11.11.–11.26.
Některé milníky a cíle nebyly splněny uspokojivě	11.13.–11.17.
Dvojí financování	11.18.–11.21.
Zrušení opatření splněného milníku/cíle	11.22.–11.23.
Některá opatření byla zahájena před obdobím způsobilosti	11.24.–11.26.
Naše prověrka vybraných monitorovacích a kontrolních systémů	11.27.–11.43.
Členské státy neprovádějí neprodleně většinu otevřených auditních doporučení Komise týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění	11.27.–11.32.
Systémy členských států nejsou dostatečně účinné	11.33.–11.40.
Potřeba *kontrolních milníků*	11.33.–11.35.
Nedostatky v systémech některých členských států pro zajištění souladu s pravidly zadávání veřejných zakázek a státní podpory	11.36.–11.39.
Nedostatky v žádostech o platbu	11.40.
Informace, které má Komise k dispozici o zjištěných podvodech, jsou omezené	11.41.–11.43.
Sledovatelnost prostředků z nástroje RRF	11.44.–11.49.
Sledovatelnost prostředků z nástroje RRF není v členských státech systematická	11.45.–11.49.

Problémy týkající se koncepce opatření, milníků a cílů **11.50.–11.52.**

Výroční zprávy o činnosti a výroční zpráva o řízení a výkonnosti **11.53.–11.57.**

Závěry a doporučení **11.58.–11.61.**

Závěry **11.58.–11.60.**

Doporučení **11.61.**

Přílohy

Příloha 11.1 – Koncepce a metodika auditu

Příloha 11.2 – Výsledky auditu

Příloha 11.3 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení

Úvod

Stručný popis Nástroje pro oživení a odolnost

11.1. *Nástroj pro oživení a odolnost* byl zřízen nařízením (EU) 2021/241 (dále jen „nařízení“), které vstoupilo v platnost 19. února 2021. Na základě změny tohoto nařízení v únoru 2023 bylo členským státům umožněno, aby do svých národních plánů pro oživení a odolnost (NRRP)[1] přidaly „kapitolu *REPowerEU*“, a v únoru 2024[2] bylo členským státům umožněno, aby do svých NRRP zahrnuly jako odhadované náklady částku peněžního příspěvku na zřízení *Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)*. Nástroj pro oživení a odolnost podporuje reformy a investice v členských státech od vypuknutí pandemie COVID-19 v únoru 2020 (od 1. února 2022 v případě REPowerEU) a bude v tom pokračovat do 31. prosince 2026.

Cíle politiky

11.2. Hlavním cílem nástroje RRF je zmírnění hospodářských a sociálních dopadů pandemie COVID-19 a současně posílení odolnosti hospodářství členských států vůči budoucím výzvám, včetně urychlení jejich cesty k zelené a digitální transformaci. Plán REPowerEU, který je reakcí EU na narušení globálního trhu s energií způsobené ruskou útočnou válkou proti Ukrajině, přidal další cíl, kterým je ukončit závislost EU na ruských fosilních palivech přeměnou energetického systému EU.

[1] Nařízení (EU) 2023/435.

[2] Nařízení (EU) 2024/795.

Řídicí a kontrolní rámec

11.3. Nástroj pro oživení a odolnost provádí Komise v *přímém řízení*, což znamená, že je za jeho provádění přímo odpovědná. Platby v rámci nástroje RRF jsou podmíněny tím, že členské státy uspokojivě splní *milníky* a *cíle* stanovené v přílohách k *prováděcím rozhodnutím Rady*, kterými se schvalují jejich plány NRRP[3]. K dalším požadavkům patří zákaz rušit cíle nebo milníky, které byly uspokojivě splněny již dříve, a nepřípustnost dvojího financování. K podmínkám způsobilosti stanoveným v nařízení patří povinnost dodržovat období způsobilosti a zásadu „významně nepoškozovat“ a dále nenahrazovat opakující se výdaje rozpočtu členského státu (kromě řádně odůvodněných případů)[4]. Členské státy musí zajistit, aby čerpání finančních prostředků bylo v souladu s platným právem Unie a členských států, zejména pokud jde o předcházení *podvodům*, korupci a střetu zájmů a o jejich odhalování a nápravu. Členské státy mohou požádat o vyplacení prostředků až dvakrát ročně, pokud dostatečným způsobem doloží, že uspokojivě splnily související milníky a cíle. Své žádosti o platbu musí doložit také shrnutím auditů a prohlášením řídicího subjektu o poskytnutých informacích.

11.4. Jak ukládá nařízení, Komise ověřuje uspokojivé plnění milníků a cílů, což je podmínkou pro platbu v rámci nástroje RRF. To znamená, že podmínkou pro to, aby členské státy obdržely platby z nástroje RRF, není soulad výdajů s unijními a vnitrostátními předpisy. Jak jsme již konstatovali v předešlých letech, tato skutečnost znamená významný rozdíl[5] oproti naší kontrolní činnosti v jiných oblastech rozpočtu EU, při níž posuzujeme dodržování všech příslušných unijních a vnitrostátních pravidel až po úroveň konečných příjemců (například způsobilost vzniklých nákladů a dodržování předpisů o *státní podpoře* a *zadávání veřejných zakázek*)[6].

---

[3] Nařízení (EU) 2021/241, čl. 24 odst. 2.

[4] Tamtéž, články 5 a 9 a čl. 17 odst. 2 a čl. 24 odst. 3.

[5] Výroční zpráva za rok 2023, bod XXXVIII.

[6] Tamtéž, bod 11.13.

Stav provádění

11.5. Do konce roku 2024 Komise provedla 65 *grantových* plateb (jednu v roce 2021, 13 v roce 2022, 23 v roce 2023 a 28 v roce 2024) v celkové výši 178,5 miliardy EUR. To znamená, že vyplatila pouze 50 % celkové dostupné částky, přičemž do konce období provádění nástroje RRF v srpnu 2026 zbývají méně než dva roky (viz ***obrázek 11.1***). Nejsou k dispozici žádné informace o celkových částkách, které členské státy vyplatily *konečným příjemcům*[7].

[7] Zvláštní zpráva 13/2024: „*Čerpání* finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost – postupuje se zpožděním a přetrvávají rizika pro dokončení opatření, a tudíž pro dosažení cílů nástroje“, body 53–54.

Obrázek 11.1 – Vývoj grantových plateb z nástroje RRF jednotlivým členským státům k 31. prosinci 2024

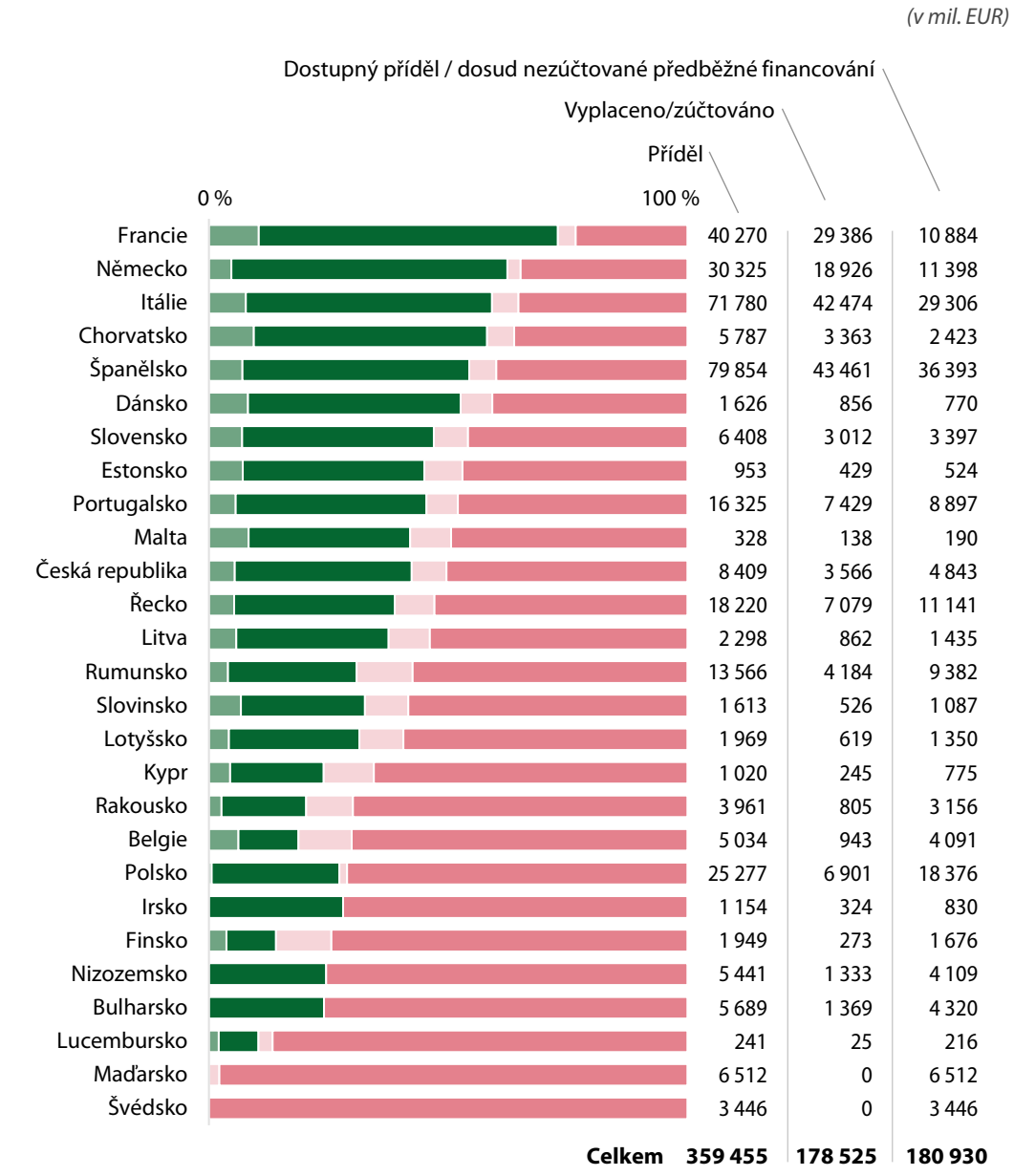

	2021	2022	2023	2024	Celkem
Předběžné financování	36 372	271	1 691	2 412	**40 746**
Vyplaceno	10 000	46 897	46 325	53 484	**156 706**
Zúčtováno	1 494	6 803	7 152	6 370	**21 819**

Zdroj: EÚD.

11.6. Komise při předběžném posouzení v roce 2024 určila šest milníků a cílů v pěti žádostech o grantovou platbu, které nebyly uspokojivě splněny. Následně související platby zčásti pozastavila (viz ***tabulka 11.1***). Členské státy mají na to, aby provedly nápravu, šest měsíců ode dne pozastavení.

Tabulka 11.1 – Žádosti o grantovou platbu pozastavené Komisí v roce 2024

Členský stát	Milníky/cíle (neuspokojivě splněno/ celkem)	Částečná platba (*v mil. EUR*)	Pozastavená částka (*v mil. EUR*)	Datum pozastavení	Stav (v polovině roku 2025)
Belgie	1/20	631,6	31,0	16. 9. 2024	Uzavřeno na základě revize NRRP
Česko	2/63	1 482,5	260,3	18. 12. 2024	Probíhá
Španělsko	1/61	9 882,6	158,1	19. 7. 2024	Probíhá
Itálie	1/23	3 130,2	110,1	26. 7. 2024	Uzavřeno na základě revize NRRP
Kypr	1/38	115,0	43,1	14. 11. 2024	Probíhá

Zdroj: EÚD.

Rozsah a koncepce auditu

11.7. Výdaje z nástroje RRF v roce 2024 činily celkem 59,9 miliardy EUR a náš audit se týkal všech 28 grantových plateb v celkové výši 53,5 miliardy EUR a *zúčtování* předběžného financování v celkové hodnotě 6,4 miliardy EUR (viz ***obrázek 11.2***). Náš audit se netýkal správnosti výdajů vynaložených konečnými příjemci ani úvěrové složky RRF (viz ***příloha 11.1***).

Obrázek 11.2 – Celkové a kontrolované milníky a cíle, na kterých jsou založeny výdaje z nástroje RRF v roce 2024

(v mil. EUR)

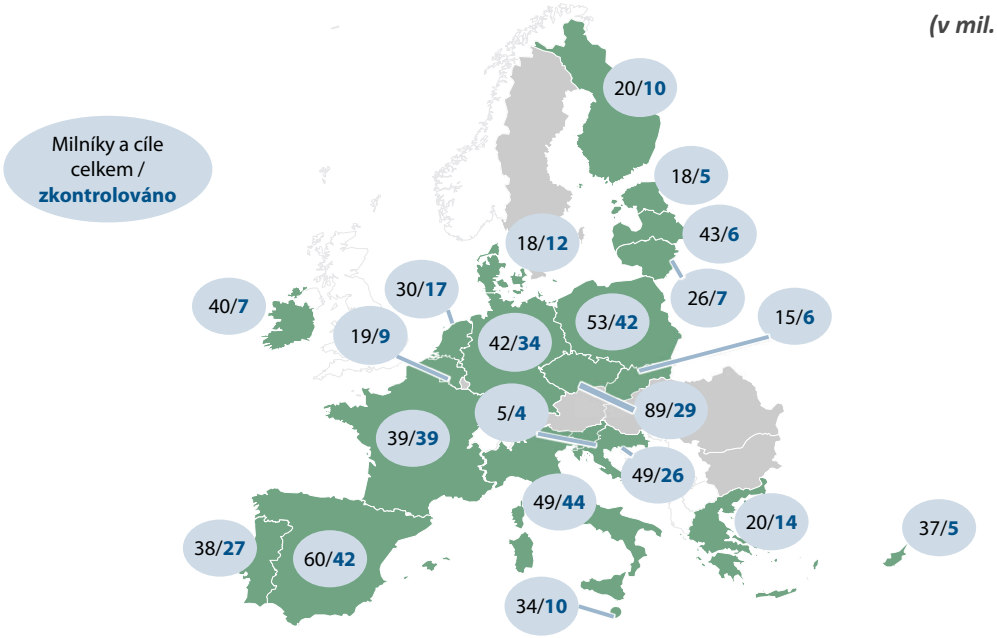

		Kontrolovaný základní soubor		Auditní vzorek		Procento kontrolovaných milníků/cílů z celkového počtu
Členský stát	Výdaje	**Milníky celkem**	**Cíle celkem**	**Kontrolované milníky**	**Kontrolované cíle**	
Belgie	943	18	1	**8**	**1**	47 %
Česko (*)	2 499	55	34	**9**	**20**	33 %
Dánsko	510	6	12	**5**	**7**	67 %
Německo	14 581	16	26	**8**	**26**	81 %
Estonsko	143	15	3	**3**	**2**	28 %
Irsko	324	35	5	**4**	**3**	18 %
Řecko	1 155	16	4	**10**	**4**	70 %
Španělsko	11 277	41	19	**23**	**19**	70 %
Francie	8 663	15	24	**15**	**24**	100 %
Chorvatsko (*)	949	30	19	**14**	**12**	53 %
Itálie (*)	5 675	26	23	**21**	**23**	90 %
Kypr	147	32	5	**3**	**2**	14 %
Lotyšsko	388	40	3	**3**	**3**	14 %
Litva (*)	239	24	2	**5**	**2**	27 %
Malta	78	29	5	**5**	**5**	29 %
Nizozemsko	1 333	25	5	**12**	**5**	57 %
Polsko (*)	6 901	52	1	**41**	**1**	79 %
Portugalsko (*)	2 688	24	14	**13**	**14**	71 %
Slovinsko	164	5	0	**4**	**0**	80 %
Slovensko	924	15	0	**6**	**0**	40 %
Finsko	273	20	0	**10**	**0**	50 %
Celkem	**59 854**	**539**	**205**	**222**	**173**	**53 %**

(*) V roce 2024 byla provedena více než jedna platba.
Výběr milníků a cílů viz ***příloha 11.1***, body 9 až 11.

Zdroj: EÚD.

11.8. V souladu s naší koncepcí auditu stanovenou v ***příloze 11.1*** jsme pro účely výroku o správnosti výdajů z nástroje RRF v roce 2024 prověřovali:

a) 222 milníků a 173 cílů (z celkového počtu 395) uvedených v žádostech o 28 grantových plateb provedených v roce 2024, abychom posoudili, zda jsou v souladu s podmínkami pro platby a podmínkami způsobilosti. Toto posouzení zahrnovalo:

   i) dokumentární kontrolu předběžných posouzení Komise, včetně 12 milníků a cílů souvisejících s auditními a kontrolními systémy členských států;

   ii) kontroly na místě týkající se 26 milníků a cílů v pěti členských státech (Německo, Řecko, Španělsko, Francie a Itálie);

b) čtyři *následné audity* provedené Komisí (Česko, Dánsko, Estonsko a Polsko) s cílem posoudit, zda byly provedeny účinně, aby poskytovaly určitou míru jistoty;

c) provádění doporučení vyplývajících z následných auditů provedených Komise a týkajících se milníků a cílů ze strany členských států;

d) podávání zpráv ze strany Generálního ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti (GŘ ECFIN) o správnosti výdajů z nástroje RRF za rok 2024, které byly součástí jeho *výroční zprávy o činnosti*, a způsob, jakým jsou tyto informace prezentovány ve *výroční zprávě o řízení a výkonnosti*.

11.9. Vzhledem k významu transparentnosti pro ochranu finančních zájmů EU[8] jsme u členských států, v nichž jsme provedli kontroly na místě, zkoumali také sledovatelnost grantových prostředků z nástroje RRF od vnitrostátního rozpočtu až po konečné příjemce a další subjekty (např. dodavatele nebo subdodavatele).

11.10. Dále jsme přezkoumali 38 zadávacích řízení v pěti členských státech (Česko, Německo, Řecko, Španělsko a Francie) a 37 případů státní podpory v šesti členských státech (Česko, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie a Itálie), které se týkaly plateb z nástroje RRF provedených v roce 2024. Cílem této činnosti bylo zjistit, zda byly provedeny v souladu s předpisy EU a vnitrostátními předpisy.

[8] Finanční nařízení, 11. bod odůvodnění a čl. 36 odst. 3.

Posouzení dodržování podmínek pro platby a podmínek způsobilosti

11.11. Zjistili jsme, že 12 z prověřovaných 395 milníků a cílů bylo ovlivněno zjištěními s finančním dopadem (viz ***příloha 11.2***). Jednalo se o šest z 28 plateb z nástroje RRF (a souvisejících zúčtování předběžného financování) v šesti členských státech. Dospěli jsme k závěru, že minimální finanční dopad těchto 12 zjištění je nad naším *prahem významnosti (materiality)*. Nedospěli jsme k závěru o uspokojivém splnění dvou milníků týkajících se „auditu a kontroly“ a souvisejících s reformou soudnictví v Polsku, a to z níže uvedených důvodů (viz bod ***11.16***). Tyto milníky musely být splněny předtím, než Komise může provést jakoukoli platbu ve prospěch členského státu.

11.12. Vzhledem k povaze výdajového modelu nástroje RRF a k tomu, že podle metodiky Komise pro pozastavení plateb[9] je nutné učinit celou řadu vlastních úsudků, což může vést k rozdílným výkladům, neuvádíme míru *chyb* srovnatelnou s jinými výdajovými oblastmi EU (viz ***příloha 11.1***). Jednotlivé druhy našich zjištění týkajících se porušení podmínek pro platby a podmínek způsobilosti jsou uvedeny na ***obrázku 11.3***.

[9] COM(2023) 99 final: Příloha II sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě: Nástroj pro oživení a odolnost: po dvou letech – jedinečný nástroj, který je ústředním prvkem zelené a digitální transformace EU.

Obrázek 11.3 – Druhy zjištění týkajících se podmínek pro platby a podmínek způsobilosti

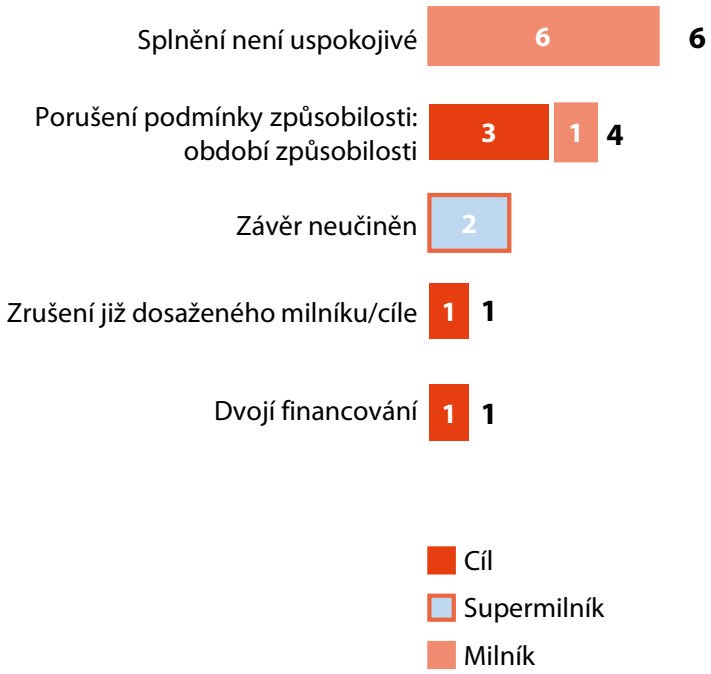

Zdroj: EÚD.

Některé milníky a cíle nebyly splněny uspokojivě

11.13. Nařízení nestanoví žádná kritéria, jak v souvislosti se splněním milníků a cílů vykládat slovo „uspokojivě“. Komise při posuzování akceptuje minimální odchylky co do věcné správnosti, formy, časového rámce a částek[10]. Podotýkáme, že v případě kvalitativních kritérií závisí toto posuzování na mnoha vlastních úsudcích, což vede k několika možným výkladům, zda byly milníky nebo cíle splněny uspokojivě.

11.14. Naše kontroly odhalily šest milníků u pěti plateb, které nebyly splněny uspokojivě. Zjistili jsme, že nebyly splněny všechny prvky vyžadované v rámci *milníku* nebo *cíle* a že tyto chybějící (nesplněné) prvky představují více než minimální přijatelnou odchylku (viz příklad v ***rámečku 11.1***). Komise přesto příslušné platby provedla. V jednom ze šesti případů se Komise při předběžném posouzení opírala o údaje a kontroly předložené členským státem, aniž by provedla další testování za účelem posouzení jejich spolehlivosti. V tomto jednom případě jsme členský stát požádali o další informace, které jsme potřebovali k tomu, abychom mohli učinit závěr o splnění daného milníku.

[10] Tamtéž, příloha I.

11.15. Navíc jsme zjistili dalších 12 případů nedostatků v posouzení Komise, které na uspokojivé splnění příslušného milníku/cíle neměly dopad. Komise v těchto případech neprovedla dostatečné kontroly, aby posoudila spolehlivost poskytnutých údajů a kontrol ze strany členských států. Požádali jsme proto členské státy o další informace potřebné k tomu, abychom mohli dospět k závěru.

Rámeček 11.1

Milník nebyl splněn uspokojivě

Španělský milník 408 – „Úprava doby výpočtu pro účely výpočtu starobního důchodu“

Popis milníku (prováděcí rozhodnutí Rady): „Vstup v platnost právního předpisu o úpravě doby výpočtu, který prodlužuje lhůtu pro účely výpočtu starobního důchodu.“

Jako odůvodnění splnění milníku bylo uvedeno, že dne 1. dubna 2023 vstoupilo v platnost královské nařízení s mocí zákona ((RDL) 2/2023 ze dne 16. března 2023) o naléhavých opatřeních k rozšíření práv důchodců, snížení genderových rozdílů a vytvoření nového rámce udržitelnosti veřejného důchodového systému.

Dva požadavky stanovené ve španělském prováděcím rozhodnutí Rady se týkaly nového pravidla o době pojištění použité pro výpočet referenčního období (čl. 209 odst. 1) a zahrnutí období, kdy se příspěvky neplatí (článek 322), dokud se nesníží genderové rozdíly (41. přechodné ustanovení). Některá důležitá ustanovení týkající se těchto dvou hlavních požadavků vstoupí v platnost až 1. ledna 2026. V prováděcím rozhodnutí Rady není stanovena žádná výjimka týkající se vstupu v platnost. Toto zpoždění je navíc v rozporu se skutečností, že španělské orgány považují opatření zavedená královským nařízením za mimořádná a naléhavá.

Dne 12. března 2024 vydala Komise kladné předběžné posouzení ohledně uspokojivého splnění milníku a dne 26. července 2024 provedla příslušnou platbu. Ve svém posouzení konstatovala, že doba mezi přijetím tohoto předpisu a skutečným uplatněním jeho ustanovení představuje minimální odchylku, neboť je omezená a přiměřená.

My zastáváme názor, že aby byl milník splněn, příslušná ustanovení předpisu musí být uplatnitelná (tj. musí nabýt účinnosti, nestačí pouze jejích přijetí nebo zveřejnění). Za více než minimální časovou odchylku jsme považovali také dobu mezi platbou a datem platnosti předpisu. Jelikož v roce, kdy byla platba provedena, příslušné prvky právního předpisu nevstoupily v platnost, dospěli jsme k závěru, že milník nebyl splněn uspokojivě.

Rovněž jsme zjistili, že milníky/cíle nebyly splněny uspokojivě v případě plateb provedených ve prospěch Řecka, Francie, Chorvatska a Polska.

11.16. První platba Polsku zahrnovala dva milníky, jejichž cílem bylo posílit nezávislost a nestrannost soudů reformou disciplinárního režimu soudců zaměřenou na zlepšení soudní ochrany. V postupu jmenování soudců jsme zjistili závažné nedostatky. Avšak vzhledem k probíhajícímu řízení u Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ve věci C-517/24 týkající se žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, která s touto záležitostí přímo souvisí, jsme se rozhodli, že závěr o uspokojivém splnění či nesplnění těchto dvou milníků v této fázi nepředložíme. Uspokojivé splnění těchto milníků bylo podmínkou pro jakoukoli platbu z nástroje RRF Polsku (viz ***rámeček 11.2***).

Rámeček 11.2

Závažné nedostatky v postupu jmenování soudců

<u>Polský milník F1G – „Vstup v platnost reformy posilující nezávislost a nestrannost soudů“</u>

Podle tohoto milníku mělo Polsko reformovat určité prvky disciplinárního režimu platného pro soudce.

Za účelem splnění tohoto milníku polské orgány novelizovaly zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony (dále jen „zákon“). Zákon vstoupil v platnost dne 15. července 2022 a polské orgány vedle toho přijaly také různá další opatření.

Jedním z pěti požadavků milníku je, aby reforma „*ve všech případech týkajících se soudců, včetně disciplinárních řízení a řízení o zbavení soudní imunity, určila rozsah soudní příslušnosti senátu Nejvyššího soudu, který bude odlišný od rozsahu soudní příslušnosti stávajícího kárného kolegia a který bude splňovat požadavky vyplývající z čl. 19 odst. 1 SEU. Tím se zajistí, aby výše uvedené případy byly přezkoumány nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, …*“. Ke splnění požadavku tohoto bodu zřídilo Polsko kolegium pro služební odpovědnost, které nahradilo zrušené kárné kolegium ve všech disciplinárních věcech a věcech týkajících se zbavení soudní imunity.

Komise i my jsme jako základ pro posouzení použili věc C-791/19 projednávanou u Soudního dvora EU, která se týká nezávislosti a nestrannosti zrušeného kárného kolegia. V souladu s touto věcí je naše posouzení, zda je orgán nezávislým a nestranným soudem, založeno na třech prvcích: 1) objektivní okolnosti, za nichž byl tento orgán vytvořen; 2) charakteristika tohoto orgánu; 3) způsob, jakým byli jmenováni jeho členové. Zjistili jsme, že charakteristika kolegia pro služební

odpovědnost a objektivní okolnosti, za nichž byl vytvořen, odpovídají standardům, které se očekávají od nezávislého a nestranného soudu, což znamená, že splňuje dva ze tří prvků.

Zjistili jsme však, že způsob, jakým byli členové kolegia pro služební odpovědnost jmenováni, by mohl narušit nezávislost a nestrannost kolegia. Konkrétně se jednalo o čtyři soudce, kteří nesplňovali kritéria nezávislosti a nestrannosti, jak je uvedeno v předchozím rozsudku SDEU ve věci C-718/21. Kromě toho jsme zjistili, že dva další soudci kolegia pro služební odpovědnost byli původně jmenováni na doporučení polské Národní rady pro soudnictví, která je z větší části složena z členů vybraných zákonodárným orgánem. Zjistili jsme také, že v praxi nebylo těchto šest soudců vyloučeno z projednávání věcí předložených kolegiu pro služební odpovědnost, neboť 69 % všech případů předložených kolegiu rozhodovaly panely, v nichž byl nejméně jeden z těchto soudců.

Zákon rovněž obsahuje ověřovací mechanismus prověření, zda soudce splňuje kritéria nezávislosti a nestrannosti. Zjistili jsme však, že v panelech provádějících tato ověření mohlo výše uvedených šest soudců zasedat a že nejméně jeden z nich tam skutečně zasedal, a to v případě 21 % požadovaných ověření.

Polský milník F2G – „Vstup v platnost reformy k nápravě situace soudců dotčených rozhodnutími kárného kolegia Nejvyššího soudu v disciplinárních věcech a věcech týkajících se soudní imunity“

Opatření je určeno k nápravě situace soudců dotčených rozhodnutími kárného kolegia Nejvyššího soudu v disciplinárních věcech a věcech týkajících se soudní imunity. Podle milníku musí Polsko zajistit, aby tito soudci měli přístup k přezkumnému řízení a aby případy, o nichž již kárné kolegium rozhodlo, byly přezkoumány soudem, který splňuje požadavky čl. 19 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii.

Zjistili jsme však, že ve většině panelů, které rozhodovaly o případech soudců dotčených pravomocnými disciplinárními rozhodnutími kárného kolegia, byl alespoň jeden „protiprávně“ jmenovaný soudce (viz výše).

Podle našeho názoru je závěr týkající se nezávislosti a nestrannosti kolegia zásadní pro to, aby bylo možné uspokojivé splnění těchto milníků posoudit. Podotýkáme, že tato záležitost je v současné době předmětem probíhajícího řízení o předběžné otázce předložené SDEU ve věci C-517/24. Dokud SDEU v této věci nevydá konečné rozhodnutí, nebudeme ohledně nezávislosti a nestrannosti kolegia, a tedy ohledně uspokojivého splnění těchto milníků, v této fázi činit žádný závěr.

Uspokojivé splnění těchto dvou milníků bylo podmínkou pro dvě platby v roce 2024 z nástroje RRF Polsku, které činily 6,9 miliardy EUR.

11.17. Zjistili jsme také čtyři případy nejasně definovaných milníků nebo cílů, které rovněž identifikovala Komise a zdokumentovala ve svém předběžném posouzení.

Připomínáme, že jsou-li milníky a cíle stanoveny nejasně, budou nejasná také kritéria pro posouzení jejich splnění.

Dvojí financování

11.18. Povinnost zamezit dvojímu financování je klíčovou zásadou pro způsobilost výdajů EU[11], která je zásadní pro ochranu finančních zájmů EU.[12] Neexistence dvojího financování je rovněž jedním z předpokladů *řádného finančního řízení* rozpočtu EU[13].

11.19. V nařízení se používá tradiční definice dvojího financování založená na nákladech[14], i když z plateb z nástroje RRF se neproplácejí vzniklé způsobilé náklady, ale odměňuje se uspokojivé splnění milníků a cílů[15]. Ke dvojímu financování může u nástroje RRF docházet, když jsou tytéž náklady na milník nebo cíl financovány dvakrát anebo když jsou tytéž výstupy/výsledky vykázány – a tedy hrazeny – dvakrát. Tentýž výstup nebo výsledek nelze z rozpočtu EU financovat dvakrát, a to ani v případě, že jeden z dotčených finančních nástrojů není založen na nákladech.

11.20. Ve zvláštní zprávě 22/2024 jsme dospěli k závěru, že systémy zavedené a prováděné Komisí a členskými státy nejsou dostatečné k tomu, aby adekvátně zmírňovaly zvýšené riziko dvojího financování u nástroje RRF, fondů politiky soudržnosti a Nástroje pro propojení Evropy.

11.21. Zjistili jsme jeden případ dvojího financování v Chorvatsku (viz příklad v ***rámečku 11.3***).

---

[11] Finanční nařízení, čl. 191 odst. 3.

[12] Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 2988/95, článek 1.

[13] Finanční nařízení, 130. bod odůvodnění a články 36 a 63.

[14] Nařízení, článek 9.

[15] Zvláštní zpráva 22/2024: „Dvojí financování z rozpočtu EU: Kontrolní systémy postrádají základní prvky, které by zmírňovaly zvýšené riziko plynoucí ze skutečnosti, že model financování Nástroje pro oživení a odolnost není spojen s náklady“, bod 101.

Rámeček 11.3

Cíl financovaný z nástroje RRF a zároveň z jiných fondů EU

Chorvatský cíl 217 – „Nové programy odborné přípravy zavedené v rámci programu justičního vzdělávání“

Popis cíle (prováděcí rozhodnutí Rady): *„V rámci programu justiční odborné přípravy pro soudce a úředníky soudních orgánů v Justiční akademii se vypracuje šest nových programů odborné přípravy: (…).“*

Zjistili jsme, že tři z těchto šesti programů odborné přípravy byly spolufinancovány také z Evropského sociálního fondu, z něhož již bylo proplaceno 4,03 milionu EUR z celkových způsobilých výdajů na projekt ve výši 4,74 milionu EUR. Čtvrtý program odborné přípravy navíc financovalo Generální ředitelství Komise pro podporu strukturálních reforem.

Ačkoli byl cíl vykázán jako opatření s nulovými náklady, Chorvatsko obdrželo prostředky z nástroje RRF za jeho uspokojivé splnění. Proto byl *výstup* tohoto cíle financován z rozpočtu EU dvakrát.

Zrušení opatření splněného milníku/cíle

11.22. V nařízení je uvedeno, že opatření týkající se dříve splněných milníků a cílů nesmí být zrušena. Od členských států se vyžaduje, aby v prohlášení řídicího subjektu připojeném k žádosti o platbu potvrdily, že k takovému zrušení nedošlo.

11.23. Zjistili jsme jeden případ zrušení řeckého cíle týkajícího se zřízení a plného provozu 50 zařízení péče o duševní zdraví. Tento cíl byl součástí třetí žádosti Řecka o platbu. V naší výroční zprávě za rok 2023 jsme uvedli naše zjištění, že cíl nebyl uspokojivě splněn, protože pět z 50 zařízení nebylo v provozu, tj. tato zařízení neměla minimální personální kapacitu požadovanou v pokynech řeckého ministerstva zdravotnictví. Při naší kontrole na místě jsme zjistili, že v době čtvrté platby Řecku již nebylo v provozu dalších pět zařízení. Část cíle, který jsme ve výroční zprávě za rok 2023 považovali za splněný, tak byla v roce 2024 zrušena (***obrázek 11.3***).

Některá opatření byla zahájena před obdobím způsobilosti

11.24. V nařízení se stanoví, že v rámci nástroje RRF jsou způsobilá pouze opatření zahájená 1. února 2020 a později[16], ale nestanoví se v něm další kritéria, která by definovala, co se rozumí slovem „zahájení“ opatření. V říjnu 2024 vydala Komise pokyny[17], v nichž objasnila, že „zahájení“ opatření chápe jako začátek jeho provádění v praxi v okamžiku, kdy náklady skutečně vzniknou.

11.25. Podle našeho názoru, který jsme vyjádřili již dříve[18], by jako začátek opatření mělo být považováno datum prvního (právního) *závazku* (např. v podobě smlouvy, objednávky nebo rozhodnutí o financování), protože to představuje zahájení první činnosti související s opatřením. Taková smlouva nebo rozhodnutí o financování zakládá závazek a spouští hospodářskou a výrobní činnost na úrovni dodavatele a subdodavatele a vede k výsledkům v následných platbách.

11.26. Zjistili jsme, že projekty týkající se jednoho milníku a tří cílů souvisejících se dvěma platbami byly zahájeny dříve než v únoru 2020. Tyto projekty tedy neměly být z nástroje RRF financovány (viz ***rámeček 11.4***).

---

[16] Nařízení, čl. 17 odst. 2.

[17] COM(2024) 474 final: Příloha II zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění Nástroje pro oživení a odolnost.

[18] Výroční zpráva za rok 2023, bod 11.22.

Rámeček 11.4

Příklad nedodržení období způsobilosti

Francouzský milník 7-22 – „Investice na posílení digitálního vybavení ministerstva vnitra“

Popis milníku (prováděcí rozhodnutí Rady):

„Dokončení šesti opatření na posílení digitálního vybavení ministerstva vnitra: • státní meziresortní síť • IT pracoviště územní správy státu • plán ochrany policejní prefektury pomocí videozařízení • bezpečnost sítě • odolnost datového centra • varovný a informační systém pro obyvatelstvo.“

Během naší kontroly na místě ve Francii jsme posoudili důkazní informace, které předložily vnitrostátní orgány a zohlednila Komise a které se týkaly dokončení varovného a informačního systému pro obyvatelstvo zahrnujícího instalaci a opravu 98 sirén. Zjistili jsme, že u 13 sirén z našeho vzorku 30 zařízení bylo datum kupní objednávky dřívější než 1. únor 2020.

Nedodržení období způsobilosti jsme zjistili také u jedné platby ve prospěch Česka.

Naše prověrka vybraných monitorovacích a kontrolních systémů

Členské státy neprovádějí neprodleně většinu otevřených auditních doporučení Komise týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění

11.27. V souladu s *finančním nařízením*[19] a dohodami o financování podepsanými s členskými státy provádí Komise následné audity, jejichž cílem je odhalovat a napravovat chyby týkající se operací po jejich schválení. V rámci těchto auditů se kontroluje správnost plateb.

11.28. V naší předchozí výroční zprávě jsme poukázali na to, že přetrvávají nedostatky v monitorovacích a kontrolních systémech členských států a že při následných auditech Komise bylo zjištěno mnoho takových nedostatků[20]. Proto jsme se v našem hodnocení v letošním roce zaměřili na provádění doporučení Komise.

11.29. Od roku 2021 bylo vypracováno 20 závěrečných auditních zpráv Komise, které se týkaly milníků a cílů a obsahovaly 591 doporučení pro 15 členských států. Ke dni 30. dubna 2025 měla Komise za to, že 417 (71 %) doporučení bylo provedeno a zbývajících 174 (29 %) bylo otevřených. Komise dělí svá zjištění na kritická, velmi důležitá, důležitá nebo žádoucí. Pokud členské státy kritická nebo velmi důležitá zjištění nepřijaly, odmítly nebo neprovedly, může v důsledku toho Komise ve své výroční zprávě o činnost vyjádřit *výhradu*. Tato kritická nebo velmi důležitá zjištění mohou rovněž představovat závažné porušení povinností vyplývajících z dohody o financování a mohou vést k opravě na základě paušální částky[21].

11.30. U většiny (64 %) ze 136 doporučení týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění, která zůstala otevřená, již lhůta pro provedení stanovená v auditní zprávě uplynula (viz ***obrázek 11.4***).

---

[19] Finanční nařízení, čl. 74 odst. 6.

[20] Výroční zpráva za rok 2023, bod 11.33–11.42.

[21] Dohoda o financování, příloha I.

Obrázek 11.4 – Zpoždění při provádění otevřených doporučení týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění

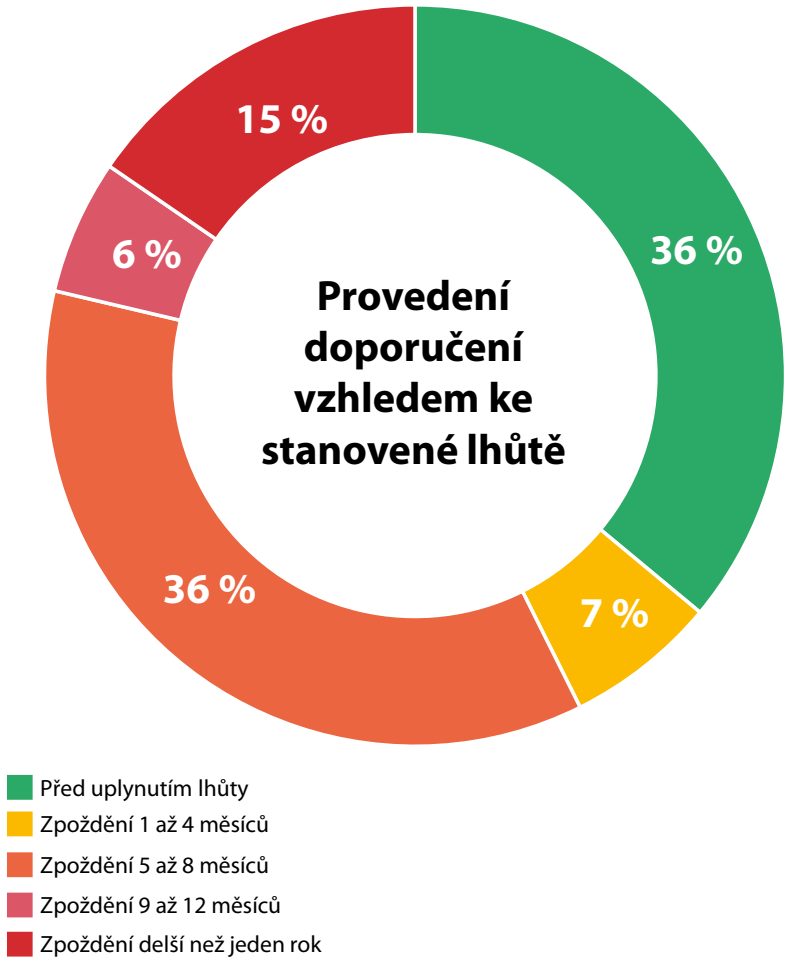

Zdroj: EÚD.

11.31. ***Tabulka 11.2*** uvádí počet doporučení vyplývajících z kritických a velmi důležitých zjištění týkajících se systémů členských států (devět členských států s otevřenými doporučeními) spolu s podrobnostmi o jejich provádění.

Tabulka 11.2 – Většina otevřených doporučení týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění zůstává po uplynutí lhůty stále neprovedena

	Kritické			Velmi důležité		
	Otevřené		Uzavřené	Otevřené		Uzavřené
	Otevřené (před uplynutím lhůty)	Otevřené (po uplynutí lhůty)		Otevřené (před uplynutím lhůty)	Otevřené (po uplynutí lhůty)	
Nedostatky v kontrolních systémech členských států a ochrana finančních zájmů EU						
Nedostatky v kontrolách střetu zájmů, dvojího financování, podvodů a korupce	-	6	16	27	19	31
Nepřiměřené nebo nedostatečné kontroly dodržování unijních či vnitrostátních předpisů (včetně zadávání veřejných zakázek a státní podpory) nebo zásady „významně nepoškozovat“	-	-	1	8	11	9
Případ podezření z podvodu	-	3	-	-	2	4
Nevyužívání nebo omezené využívání Arachne jako nástroje pro odhalování rizika	-	-	-	1	2	3
Nedostatky v žádostech o platbu						
Nezpůsobilé vykázané projekty nebo položky	-	-	2	-	4	-
Nedostatky v auditech prováděných vnitrostátními auditními subjekty (nesprávné posouzení, metodologické nedostatky apod.)	-	-	-	6	10	7
Nedostatečná či slabá *auditní stopa* nebo proces správy údajů	-	3	37	3	7	60
Jiné nedostatky (včetně systému úložiště)						
Nedostatky ve shromažďování údajů v rozporu s čl. 22 odst. 2 písm. d) nařízení	-	2	9	4	-	6
Nedostatečná správní kapacita / odborná příprava nebo nejasná organizační struktura	-	-	2	-	11	20
Nedodržení pravidel pro zajištění publicity	-	4	2	-	3	39
Celkem (počet doporučení / členských států)	**–**	**18/4**	**69/10**	**49/3**	**69/7**	**179/12**

Zdroj: EÚD.

11.32. Přezkoumali jsme provádění deseti doporučení, která Komise považovala za plně provedená. Zjistili jsme, že jedno doporučení označené za důležité bylo provedeno pouze částečně, protože o provedení některých prvků jsme neobdrželi žádné důkazní informace.

Systémy členských států nejsou dostatečně účinné

Potřeba *kontrolních milníků*

11.33. Pokud Komise při svých auditech zjistí v kontrolním systému členského státu nedostatky, může při revizi národních plánů pro oživení a odolnost do nich přidat *kontrolní milníky*. Přidáním kontrolních milníků zablokuje všechny budoucí platby z nástroje RRF, dokud členský stát tyto milníky uspokojivě nesplní. Existenci kontrolních milníků považujeme za pozitivní krok ke zlepšení kontrolních systémů v členských státech[22]. Je však také známkou toho, že systémy členských států nejsou zcela účinné. Nedostatky v kontrolních systémech těch členských států, jejichž druhá nebo každá další platba byla podmíněna dosažením kontrolních milníků, představují – dokud milníky nebudou splněny – riziko pro ochranu finančních zájmů EU s možným dopadem na správnost výdajů.

11.34. Dospěli jsme k závěru, že 12 milníků spojených s kontrolními systémy členských států (Belgie, Dánsko, Irsko, Nizozemsko, Polsko a Finsko) a souvisejících s grantovými platbami z nástroje RRF na rok 2024 bylo splněno uspokojivě. Komise si však od Belgie, Irska a Finska vyžádala dodatečné závazky. Ačkoli podle našeho názoru tyto dodatečné závazky nezpochybňují uspokojivé splnění kontrolních milníků těchto členských států, svědčí o tom, že v jejich vnitrostátních systémech bylo potřeba provést další drobná zlepšení.

11.35. Během revize národních plánů pro oživení a odolnost byly do druhé nebo třetí žádosti o platbu příslušného členského státu přidány tři kontrolní milníky (u dvou členských států se týkaly systémů úložiště pro monitorování provádění nástroje RRF a také systémů ochrany finančních zájmů EU). Zbývajících devět kontrolních milníků se týkalo prvních žádostí o platbu.

---

[22] Přezkum 02/2025: „Orientace na výkonnost, vyvozování odpovědnosti a transparentnost – poučení z nedostatků nástroje RRF“, bod 63.

Nedostatky v systémech některých členských států pro zajištění souladu s pravidly zadávání veřejných zakázek a státní podpory

11.36. V zájmu ochrany finančních zájmů EU musí členské státy zajistit, aby projekty financované z nástroje RRF byly v souladu se všemi platnými předpisy EU a vnitrostátními předpisy. V naší zvláštní zprávě 09/2025 jsme posuzovali, zda systémy pro výdaje z nástroje RRF zajišťují soulad s pravidly pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu. Zjistili jsme, že činnosti, z nichž vychází prohlášení řídicího subjektu některých členských států, které byly předmětem našeho zkoumání, neposkytují dostatečnou jistotu, protože vykazují nedostatky, pokud jde o rozsah, kvalitu, načasování a dokumentaci kontrol.

11.37. Ačkoli dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu obecně nemá vliv na správnost prostředků z nástroje RRF vyplácených Komisí členským státům, jsou tato pravidla důležitá pro zajištění účinného vnitřního trhu. Porušování těchto pravidel je trvalým problémem výdajů v oblasti politiky soudržnosti i v jiných oblastech rozpočtových výdajů. V rámci naší práce týkající se nástroje RRF v roce 2024 jsme zjistili následující nedostatky ve 22 jednotlivých zadávacích řízeních, které nezpochybňují správnost těchto řízení nebo případů:

a) absence kontrol za účelem předcházení střetu zájmu / jeho odhalení (18 případů ve čtyřech členských státech);

b) nedostatky v odůvodnění použití naléhavého řízení (dva případy v jednom členském státě);

c) nedostatky v odhadu hodnoty veřejné zakázky a délky trvání projektu, které vedly ke značným rozdílům mezi zadávací dokumentací a skutečně podepsanými smlouvami (dva případy v jednom členském státě).

11.38. Podotýkáme, že čtyři členské státy (Belgie, Francie, Slovinsko a Finsko) ve svých shrnutích auditů (jichž bylo celkem 28) zjistily a uvedly nedostatky v kontrolách zadávacích řízení, zatímco dva auditní orgány ve svých shrnutích auditů (orgány z Estonska a Řecka) uvedly devět porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Jejich výsledkem byla doporučení vnitrostátních kontrolních orgánů.

11.39. Na základě našeho zkoumání případů státní podpory jsme zjistili, že členské státy používají jako svůj hlavní nástroj pro zajištění souladu s pravidly státní podpory EU elektronické vnitrostátní registry státních podpor. Jeden členský stát[23] se při ověřování, zda konečný příjemce není podnikem v obtížích nebo zda má status malého nebo středního podniku a také zda již dříve obdržel podporu *de minimis*, opíral o vlastní prohlášení těchto příjemců.

Nedostatky v žádostech o platbu

11.40. Nedostatky jsme zjistili také v prohlášeních řídicích subjektů pěti členských států (Česko, Španělsko, Francie, Chorvatsko a Slovensko). Cílem těchto prohlášení je poskytnout jistotu, že informace předložené spolu s žádostmi o platbu jsou úplné, přesné a spolehlivé[24]. Členské státy by měly do svých prohlášení řídicích subjektů předkládaných Komisi zahrnout *výhrady* a v případě potřeby upozornit na chybějící důkazní informace. Zjistili jsme, že pět členských států si bylo při předkládání žádosti o platbu vědomo nedostatečných důkazních informací o uspokojivém plnění některých milníků a cílů. Žádný z členských států však neuvedl ve svém prohlášení řídicího subjektu výhradu, která by poukázala na to, že milník/cíl byl v době podání žádosti o platbu splněn pouze částečně.

---

[23] Zvláštní zpráva 09/2025: „Systémy pro zajišťování souladu výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost s pravidly pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu“, tabulka 4:

[24] Nařízení, čl. 22 odst. 2 písm. c).

Informace, které má Komise k dispozici o zjištěných podvodech, jsou omezené

11.41. Pokud jde o ochranu finančních zájmů EU, v jednom z předchozích přezkumů[25] jsme upozornili na to, že Komise musí od členských států získat dostatečnou jistotu o *účinnosti* vnitrostátních systémů, pokud jde o předcházení nesrovnalostem, korupci a střetu zájmů a jejich zjišťování a napravování. Ve srovnání s fondy politiky soudržnosti se Komise na systémy členských států spoléhá ve vyšší míře[26]. Členské státy mají povinnost oznamovat případy podezření z podvodu nikoli v integrovaném informačním systému, nýbrž v prohlášení řídicího subjektu přiloženém ke každé žádosti o platbu. V současné době provádíme audit, jehož cílem je posoudit, zda systémy zavedené Komisí a členskými státy pro nástroj RRF účinně chrání finanční zájmy EU před podvody.

11.42. Klíčovým ukazatelem rizika podvodů je rozsah podezření z podvodů. Jediné zveřejněné údaje na úrovni celé EU o rozsahu zjištěných podezření z podvodu v souvislosti s nástrojem RRF pocházejí z výroční zprávy Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) za rok 2024. Na konci roku 2024 se úřad EPPO zabýval 311 aktivními případy souvisejícími s nástrojem NextGenerationEU. Kromě čtyř se všechny týkaly nástroje RRF, což představuje přibližně 17 % všech aktivních vyšetřování podvodů týkajících se výdajů. Odhadovaná škoda na finančních zájmech EU činí 2,8 miliardy EUR, což představuje 30 % (2023: 25 %) z celkové odhadované škody způsobené všemi podvody týkajícími se výdajů EU[27]. To je značný rozdíl oproti nízkému počtu případů (pět), které členské státy uvedly v prohlášeních řídicích subjektů připojených k žádostem o platbu v roce 2024.

11.43. Vnitrostátní kontrolní orgány poskytují Komisi jistotu, že kontrolní systémy členských států fungují účinně při prevenci, odhalování a nápravě závažných nesrovnalostí (včetně podvodů). Dvanáct z 28 námi prověřených shrnutí auditů, které se týkaly devíti členských států (Belgie, Česka, Irska, Řecka, Francie, Itálie, Lotyšska, Polska a Finska), vykazovalo v jejich *řídicích a kontrolních systémech*, které mají zajišťovat ochranu finančních zájmů EU, nedostatky.

---

[25] Přezkum 01/2023: „Financování EU prostřednictvím fondů politiky soudržnosti a Nástroje pro oživení a odolnost: srovnávací analýza“, bod 107.

[26] Nařízení, čl. 22 odst. 1.

[27] Výroční zpráva úřadu EPPO za rok 2024.

Sledovatelnost prostředků z nástroje RRF

11.44. Pro ochranu finančních zájmů EU je důležitá sledovatelnost financování, kterou lze definovat[28] jako schopnost sledovat tok peněz od jejich zdroje až po místo určení. Umožňuje identifikovat fyzické osoby, které mají v konečném důsledku z finančních prostředků EU přímo či nepřímo prospěch. V současnosti provádíme audit transparentnosti a sledovatelnosti financování z nástroje RRF. Cílem tohoto auditu je posoudit, zda Komise a členské státy zajišťují jasnou sledovatelnost, včasné monitorování, přesné posouzení nákladů a transparentní zveřejňování informací týkajících se financování z nástroje RRF a jeho čerpání.

Sledovatelnost prostředků z nástroje RRF není v členských státech systematická

11.45. Nařízení neukládá členským státům povinnost shromažďovat a zveřejňovat informace o výdajích vynaložených konečnými příjemci při plnění milníků nebo cílů ani povinnost předkládat tyto informace spolu s žádostmi o platbu z nástroje RRF. Členské státy jsou však povinny shromažďovat údaje pro účely auditu a kontroly a poskytovat srovnatelné informace o využívání finančních prostředků, včetně informací o konečných příjemcích, (sub)dodavatelích a skutečných majitelích[29]. Členské státy jsou nicméně povinny zveřejnit tyto informace pouze u 100 „konečných příjemců“, kteří obdrželi nejvyšší částku finančních prostředků[30,31].

---

[28] Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO), „Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník“, ISO 9000:2015.

[29] Nařízení, čl. 22 odst. 2 písm. d) body i)–iv).

[30] Přezkum 02/2025, bod 90.

[31] Nařízení (EU) 2023/435, čl. 1 bod 10.

11.46. Posuzovali jsme vnitrostátní systémy pěti členských států (Německa, Řecka, Španělska, Francie a Itálie), abychom zjistili, zda jsou schopny sledovat prostředky z nástroje RRF od vnitrostátního rozpočtu až ke konečným příjemcům a dále (např. k zhotovitelům, dodavatelům, poskytovatelům nebo subdodavatelům) a poskytnout údaje o výdajích vynaložených konečnými příjemci (viz ***obrázek 11.5***). Analyzovali jsme také výklad pojmu „koneční příjemci“ v těchto členských státech, včetně metody, kterou používají pro sestavení svého seznamu 100 největších konečných příjemců v souladu s článkem 25a nařízení.

Obrázek 11.5 – Tok finančních prostředků z nástroje RRF

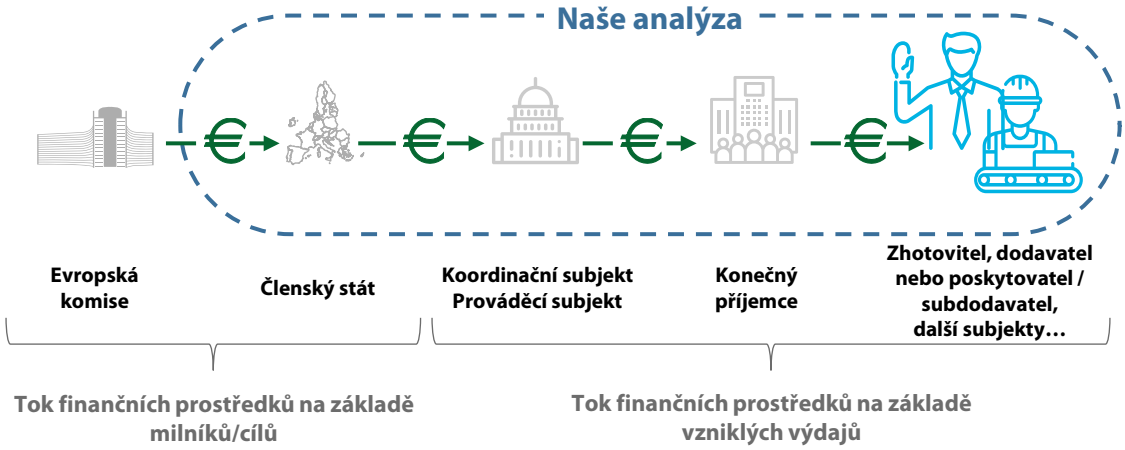

Zdroj: EÚD.

11.47. Dva z pěti členských států (Itálie a Řecko) měly zavedeny systémy, které ústředním orgánům umožňují sledovat tok finančních prostředků z nástroje RRF až po výdaje vynaložené konečnými příjemci (viz ***rámeček 11.5***).

Rámeček 11.5

Italský systém pro sledování prostředků z nástroje RRF až ke konečnému příjemci

V Itálii jsou všechny prostředky z nástroje RRF (granty a půjčky) připisovány na zvláštní běžný účet otevřený u státní pokladny a určený pro správu prostředků plynoucích mezi Itálií a EU. Prostředky z nástroje RRF jsou poté převedeny na dva samostatné běžné účty, jeden pro granty a druhý pro půjčky. Veřejné prostředky potřebné k provádění opatření v rámci nástroje RRF jsou financovány formou předběžného financování ze státního rozpočtu na základě finančních prostředků z nástroje RRF přidělených jednotlivým prováděcím orgánům.

Ústřední služba (italský koordinační subjekt pro nástroj RRF) zajišťuje, aby byly pro každé opatření v rámci nástroje RRF k dispozici finanční prostředky až do výše celkových výdajů vynaložených na základě žádostí předložených příslušnými prováděcími orgány (např. ministerstvy). Prováděcí orgány provádějí příslušné platby subjektům odpovědným za realizaci jednotlivých projektů nebo konečným příjemcům finančních prostředků (v případech, kdy je prováděcí orgán zároveň prováděcím subjektem).

Ke sledování a zajištění sledovatelnosti těchto finančních pohybů používá Itálie informační systém ReGIS. V něm jsou uvedeny informace o projektech v rámci nástroje RRF, včetně: a) jména (jmen) konečného příjemce (konečných příjemců) finančních prostředků z nástroje RRF; b) částky přidělené konečnému příjemci (konečným příjemcům) na realizaci projektu (projektů) v rámci nástroje RRF; c) opatření, k němuž příslušný projekt přispívá, d) výdajů vykázaných/vynaložených konečnými příjemci.

Informace o částkách přidělených jednotlivým prováděcím orgánům / konečným příjemcům a o výdajích jimi vykázaných jsou k dispozici na vnitrostátních internetových stránkách.

11.48. Z údajů, které jsme shromáždili, vyplývá, že na konci roku 2024 vynaložili koneční příjemci v Itálii 49 % a v Řecku 39 % celkových částek plánovaných v jejich vnitrostátních rozpočtech na reformy a investice v souvislosti s nástrojem RRF. To představuje 76 % (v případě Itálie) a 82 % (v případě Řecka) celkové částky, kterou státy obdržely od Komise. Zjistili jsme, že systémy používané ve dvou členských státech (Španělsko a Francie) nezajišťovaly systematické shromažďování údajů o výdajích vynaložených konečnými příjemci finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost a v případě jednoho členského státu (Německo) jsme tyto informace obdrželi na požádání k pěti opatřením Nástroje pro oživení a odolnost (viz ***tabulka 11.3***).

Tabulka 11.3 – Grantové platby a vynaložené výdaje

Členský stát	A. Celková částka plánovaných grantů z nástroje RRF (v *miliardách EUR*)	B. Celková částka grantů z nástroje RRF vyplacených Komisí (v *miliardách EUR*)	C. Celková částka vykázaná konečnými příjemci jako výdaje (v *miliardách EUR*)	Vynaloženo vs. přiděleno v prováděcím rozhodnutí Rady (C/A)	Vynaloženo vs. vyplaceno Komisí (C/B)
Německo	30,3	19,8	Neuvedeno	–	–
Řecko	18,2	8,6	7,0	39 %	82 %
Španělsko	79,9	48,0	Neuvedeno	–	–
Francie	40,3	30,9	Neuvedeno	–	–
Itálie	71,8	46,4	35,2	49 %	76 %

Zdroj: EÚD na základě údajů členských států.

11.49. Prověřili jsme metodiku, kterou členské státy používají při zveřejňování 100 největších konečných příjemců, a zjistili jsme, že druh zveřejňovaných informací se značně liší. V souladu s pokyny Komise[32] vykázaly dva členské státy (Německo a Itálie) skutečně vyplacené částky. Jiné dva členské státy (Řecko a Španělsko) však vykázaly přidělené částky (tj. uvedené v rozpočtu) a jeden (Francie) vykázal částky vyplacené, ale v některých případech pouze do úrovně zprostředkujících subjektů a v některých případech v kombinaci s vnitrostátním financováním. Navíc Španělsko vykázalo pouze údaje týkající se opatření s milníky a cíli předloženými k proplacení Komisi, což plně neodráží provádění probíhajících opatření. To vše je v rozporu s pokyny Komise[33].

[32] COM(2024) 474 final Příloha V, Příloha zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění Nástroje pro oživení a odolnost.

[33] Tamtéž.

Problémy týkající se koncepce opatření, milníků a cílů

11.50. V této části kapitoly uvádíme skutečnosti, které se přímo neváží na naše *prohlášení o věrohodnosti*, ale poukazují na nedostatky v koncepci opatření, milníků a cílů. Úplnější přehled aspektů řádného finančního řízení v souvislosti s nástrojem RRF poskytují zvláštní zprávy[34] a přezkum[35].

11.51. Milníky a cíle by měly měřit pokrok členských států v provádění investic a reforem obsažených v jejich plánech pro oživení a odolnost – a tím i plnění cílů nástroje RRF. Aby tyto milníky a cíle byly smysluplné a v souladu se zásadami řádného finanční řízení, je důležité, aby se vztahovaly na všechny hlavní prvky související reformy nebo investice, především na její dokončení[36].

11.52. Zjistili jsme pět případů reforem nebo investic, u nichž buď nebyly všechny prvky zahrnuty v milnících nebo cílech, nebo dokončení nebylo zachyceno milníkem či cílem, nebo milník nebyl pro opatření relevantní (podobné případy byly zjištěny v předchozích letech[37]). Podotýkáme, že některé z těchto případů byly řešeny prostřednictvím revidovaných prováděcích rozhodnutí Rady.

---

[34] Zvláštní zpráva 21/2022: „Posuzování národních plánů pro oživení a odolnost ze strany Komise – celkově přiměřené, ale přetrvávají rizika spojená s jejich prováděním“.
Zvláštní zpráva 26/2023: „Rámec pro sledování výkonnosti Nástroje pro oživení a odolnost – měří pokrok v provádění, ale nedostatečně zachycuje výkonnost“.
Zvláštní zpráva 13/2024: „Čerpání finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost – postupuje se zpožděním a přetrvávají rizika pro dokončení opatření, a tudíž pro dosažení cílů nástroje“.
Zvláštní zpráva 10/2025: „Reformy trhu práce v národních plánech pro oživení a odolnost – některých výsledků bylo dosaženo, k řešení strukturálních problémů však nestačí“.
Zvláštní zpráva 14/2024: „Ekologická transformace – nejasný příspěvek Nástroje pro oživení a odolnost“.

[35] Přezkum 02/2025.

[36] Zvláštní zpráva 26/2023, body 30–32.

[37] Výroční zpráva za rok 2022, bod 11.36 a Výroční zpráva za rok 2023, body 11.44–11.46.

Výroční zprávy o činnosti a výroční zpráva o řízení a výkonnosti

11.53. Výroční zprávy o činnosti jsou hlavním nástrojem generálních ředitelství Komise, jehož prostřednictvím oznamují, zda mají přiměřenou jistotu, že kontrolní postupy zaručují správnost výdajů. Generální ředitel GŘ ECFIN poskytuje za rok 2024 přiměřenou jistotu ohledně následujících tří skutečností:

a) legality a správnosti plateb z nástroje RRF za rok 2024;

b) v oblasti zadávání veřejných zakázek a státní podpory ohledně toho, že členské státy pravidelně a účinně kontrolují, zda finanční prostředky z nástroje RRF byly využity v souladu se všemi platnými pravidly a zda opatření pro provádění reforem a investičních projektů byla provedena v souladu se všemi platnými pravidly, zejména pokud jde o prevenci, odhalování a nápravu podvodů, korupce a střetů zájmů[38];

c) provádění úměrných snížení v případě podvodů, korupce a střetu zájmů, které členský stát nenapravil, nebo závažného porušení povinnosti vyplývající z dohody o financování.

11.54. Komise ve své výroční zprávě o činnosti za rok 2024 stejně jako v předchozích letech neodhaduje vyčíslitelné riziko při platbě se zdůvodněním, že nelze určit smysluplnou míru chyb. Místo toho Komise stanoví úroveň rizika (nízké, střední a vysoké) pro legalitu a správnost každé platby z Nástroje pro oživení a odolnost, a to na základě výsledků svých *předběžných posouzení*, svých auditů *ex post* a výsledků auditů EÚD, pokud s nimi souhlasí. K platbám z nástroje RRF s vysokým rizikem nad *prahovou hodnotou de minimis* by měla být vznesena výhrada. Komise vyhodnotila všechny platby v roce 2024 jako platby s nízkým rizikem. To však neodpovídá našim vlastním zjištěním.

[38] Nařízení, čl. 22 odst. 2.

11.55. Pokud jde o jistotu v oblasti zadávání veřejných zakázek a státní podpory, ve zvláštní zprávě 09/2025 jsme doporučili, aby Komise mimo jiné klasifikovala platby členským státům jako vysoce rizikové, pokud z auditů vyplynula kritická nebo velmi důležitá zjištění u více než jednoho prováděcího subjektu a pokud nejsou k dispozici důkazní informace o tom, že členský stát přijal doporučená nápravná opatření. Komise však toto doporučení přijala pouze částečně, a platby v této situaci tudíž klasifikovala jako středně rizikové[39]. Učinila tak u 17 z 27 grantových plateb z Nástroje pro oživení a odolnost[40]. Domníváme se, že při tomto přístupu je úroveň rizika pravděpodobně podhodnocena, jelikož neexistuje jistota, že členské státy nápravná opatření skutečně přijmou. Během našeho auditu dále vyšlo najevo, že členské státy provádějí doporučení Komise se zpožděním (viz ***tabulka 11.2***). Dokud nebudou přijata nezbytná nápravná opatření, nemusí být řídicí a kontrolní systémy členských států dostatečně účinné na to, aby odhalily nesrovnalosti.

11.56. Ve zvláštní zprávě 09/2025 jsme uvedli, že v kontrolách Komise zaměřených na systémy členských států týkající se zadávání veřejných zakázek a státní podpory došlo ke zlepšení. Komise zejména zavedla do všech svých auditů posílené kontroly zadávání veřejných zakázek a státní podpory. Ve výroční zprávě o činnosti za rok 2024 Komise potvrzuje, že se tyto kontroly vztahovaly na systémy všech členských států. Doporučili jsme, aby Komise zveřejňovala podíl prováděcích subjektů s investicemi relevantními z hlediska zadávání veřejných zakázek a státní podpory v každém členském státě, v němž audity provádí. Komise však toto doporučení nepřijala, a tyto informace proto nejsou ve výroční zprávě o činnosti uvedeny.

[39] Výroční zpráva o činnosti GŘ ECFIN za rok 2024, přílohy, s. 60–62.

[40] Výroční zpráva o činnosti GŘ ECFIN za rok 2024, přílohy, s. 207–208.

11.57. Pokud jde o závažné nesrovnalosti, které členský stát nenapravil[41], generální ředitel GŘ ECFIN v návaznosti na vysoké riziko zjištěné v jednom členském státě (Česká republika) v důsledku dvou případů střetu zájmů, u nichž členský stát odmítl přijmout nápravná opatření, vznesl výhradu. Tato výhrada se týká dvou plateb z nástroje RRF. Komise rovněž vyhodnotila 20 plateb jako platby se středním rizikem závažných nesrovnalostí a pět plateb jako platby s nízkým rizikem závažných nesrovnalostí. Vzhledem k tomu, že kritéria pro posouzení rizik jsou podobná kritériím, která členské státy používají pro kontroly zadávání veřejných zakázek a státní podpory, domníváme se, že toto posouzení rovněž podhodnocuje úroveň rizika (viz bod ***11.55***). V současné době provádíme audit kontrolních systémů Komise a členských států zaměřených na podvody související s nástrojem RRF (viz bod ***11.41***).

[41] Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, čl. 22 odst. 5.

Závěry a doporučení

Závěry

11.58. Pravidla pro výdaje z nástroje RRF se výrazně liší od pravidel pro výdaje ze souhrnného rozpočtu EU. Výdaje vynaložené konečnými příjemci nejsou v rámci nástroje RRF podmínkou pro to, aby Komise provedla platby členským státům. To má vliv na rozsah našeho auditu správnosti a na míru jistoty, kterou můžeme poskytnout. Z celkových důkazních informací, které jsme získali z naší auditní práce a které předkládáme v této kapitole, vyplývá, že:

a) 12 z 395 milníků a cílů, které jsme prověřovali, nebylo v souladu s podmínkami pro platbu a podmínkami způsobilosti. Týkaly se šesti plateb vyplacených šesti členským státům (viz body ***11.11***–***11.26***). Minimální finanční dopad těchto 12 zjištění je nad naším *prahem významnosti (materiality)*;

b) nedospěli jsme k závěru o uspokojivém splnění dvou milníků „auditu a kontroly“ souvisejících s reformou soudnictví (viz bod ***11.16***);

c) zjistili jsme nedostatky v předběžném posouzení Komise. Komise se ve 13 případech opírala o informace a kontroly členských států, aniž by provedla dostatečnou úroveň testování všech požadavků stanovených v prováděcím rozhodnutí Rady (viz body ***11.14***–***11.15***);

d) čtyři případy nejasně definovaných milníků/cílů přispěly k tomu, že při posuzování jejich uspokojivého splnění se ve větší míře vycházelo z volného uvážení (viz bod ***11.17***);

e) u většiny (64 %) otevřených doporučení Komise vyplývajících z následných auditů týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění již uplynuly dohodnuté lhůty. To svědčí o tom, že v kontrolních systémech členských států přetrvávají nedostatky, které by mohly vést ke snížení podpory na základě paušální částky (viz body ***11.29***–***11.31***);

f) informace, které členské státy uvedly ve svých prohlášeních řídicích subjektů, nebyly vždy spolehlivé (viz bod ***11.40***).

11.59. Finanční prostředky z nástroje RRF nejsou ve všech členských státech systematicky sledovatelné, což oslabuje ochranu finančních zájmů EU (viz body ***11.44***–***11.49***). Kromě toho u pěti reforem a investic nebyly příslušné milníky/cíle definovány v souladu se zásadami souvisejícími s koncepcí ukazatelů, milníků a cílů, což omezuje výsledky, kterých lze prostřednictvím nástroje RRF dosáhnout (viz body ***11.50***–***11.52***).

11.60. Prohlášení poskytnuté generálním ředitelem GŘ ECFIN není v souladu s našimi zjištěními a závěry (viz body ***11.53***–***11.55***).

Doporučení

11.61. V ***příloze 11.3*** jsou uvedena zjištění z našeho přezkumu opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve výroční zprávě za rok 2022 a 2023. Na základě přezkumu našich předchozích doporučení a našich zjištění a závěrů za rok 2024 Komisi doporučujeme:

Doporučení 11.1 – Zvětšit rozsah kontrol prováděných během předběžného posouzení

Při posuzování milníků a cílů doložených především zprávami z monitorování nebo provádění by se Komise neměla opírat o údaje a kontroly členských států, nýbrž by měla provádět dostatečné testování detailních údajů, aby zajistila spolehlivost informací dokládajících, že členské státy dodržují požadavky stanovené v prováděcích rozhodnutích Rady.

Cílové datum provedení: konec roku 2025.

Doporučení 11.2 – Řešit zpoždění při provádění auditních doporučení Komise členskými státy

Analyzovat důvody zpoždění při provádění doporučení členských států souvisejících s kritickými nebo velmi důležitými zjištěními a zvážit uplatnění paušálního snížení.

Cílové datum provedení: konec roku 2025.

Přílohy

Příloha 11.1 – Koncepce a metodika auditu

Obecné informace

1) Tato příloha se zabývá naší koncepcí auditu a metodikou pro prohlášení o věrohodnosti ve vztahu ke správnosti výdajů z nástroje RRF.

2) Ke správnosti výdajů z nástroje RRF vydáváme samostatný výrok jako součást našeho prohlášení o věrohodnosti rozpočtu EU. Důvodem je to, že model provádění nástroje RRF považujeme za odlišný a nástroj považujeme za dočasný. Cílem výroku je poskytnout přiměřenou jistotu ohledně plateb a poskytnout podrobné informace založené na tomto výroku v prohlášení o věrohodnosti.

3) Většinu naší jistoty získáváme z testování detailních údajů a hodnocení systémů dohledu a kontroly. Naši jistotu doplňují výroční zprávy o činnosti, výroční zpráva o řízení a výkonnosti a zprávy Útvaru interního auditu (viz ***obrázek 11.6***).

Obrázek 11.6 – Výrok auditora

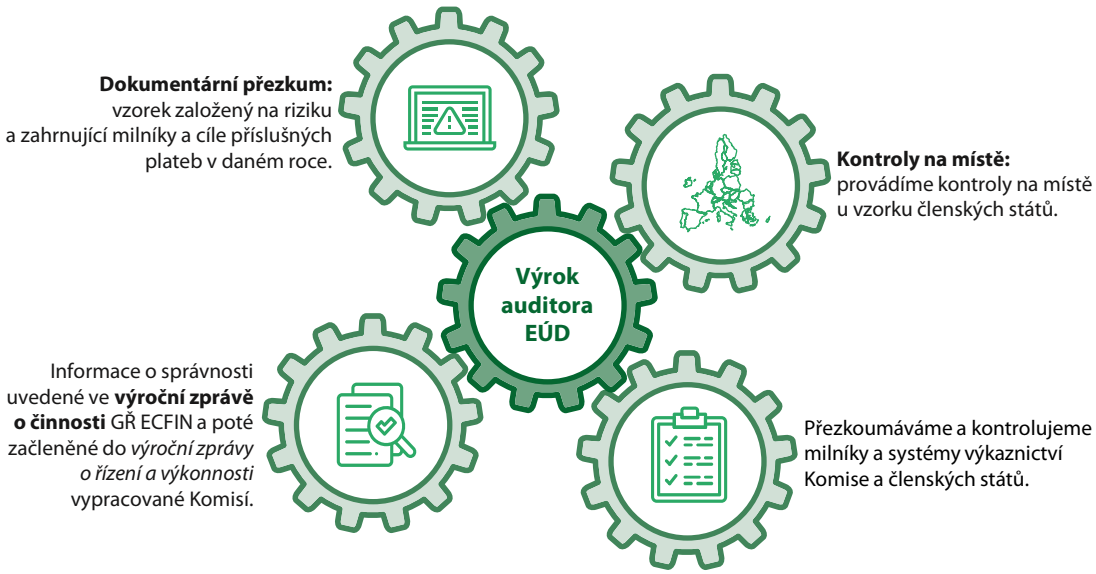

Zdroj: EÚD.

4) V naší práci se řídíme mezinárodními auditorskými standardy a dbáme na to, aby byly naše auditní výroky podloženy dostatečnými a vhodnými důkazními informacemi.

5) Pokud jde o naše auditorské postupy ve vztahu k podvodům, dodržujeme přístup popsaný v části 3 ***přílohy 1.1***.

Správnost *operací*

Jak definujeme související operace a jak je testujeme

6) Související operace, které jsou relevantním podkladem pro práci na prohlášení o věrohodnosti v souvislosti s nástrojem RRF, jsou grantové platby členským státům anebo zúčtování předchozího předběžného financování. Na rozdíl od většiny výdajů v rámci *víceletého finančního rámce* nejsou žádosti o platbu z nástroje RRF doloženy vzniklými náklady, ale odůvodněním uspokojivého splnění milníků a cílů. Protože půjčky z nástroje RRF nejsou v účetnictví EU vedeny jako výdaje, nejsou ani předmětem našeho auditu.

7) Naše testování detailních údajů spočívá především v posouzení, zda byly platby z nástroje RRF v souladu s podmínkami pro provedení platby stanovenými v nařízení[42]. Je-li to možné, posuzujeme, zda nebyla zrušena dříve splněná opatření a zda byla dodržena zásada zamezení dvojímu financování. Posuzujeme také splnění dalších podmínek způsobilosti, jako je dodržení zásady nenahrazovat opakující se rozpočtové výdaje členského státu a období způsobilosti a zásady „významně nepoškozovat“[43].

8) Náš audit správnosti grantových plateb z nástroje RRF členským státům se zaměřuje na to, zda předem stanovené milníky a cíle byly uspokojivě splněny a zda byly dodrženy podmínky způsobilosti stanovené v nařízení. Tato skutečnost představuje významný rozdíl oproti naší kontrolní činnosti v jiných oblastech rozpočtu EU, při níž posuzujeme dodržování všech příslušných unijních a vnitrostátních pravidel až po úroveň konečných příjemců (například způsobilost vzniklých nákladů a dodržování předpisů o státní podpoře a zadávání veřejných zakázek). Na ***obrázku 11.7*** lze vidět porovnání, co kontrolujeme u výdajů na soudržnost a co u výdajů z nástroje RRF, pro ilustraci rozdílů v naší kontrolní činností u těchto dvou oblastí.

---

[42] Nařízení, čl. 24 odst. 3.

[43] Tamtéž, články 5 a 9 a čl. 17 odst. 2.

Obrázek 11.7 – Naše kontrolní činnost v souvislosti se správností výdajů na soudržnost a výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost

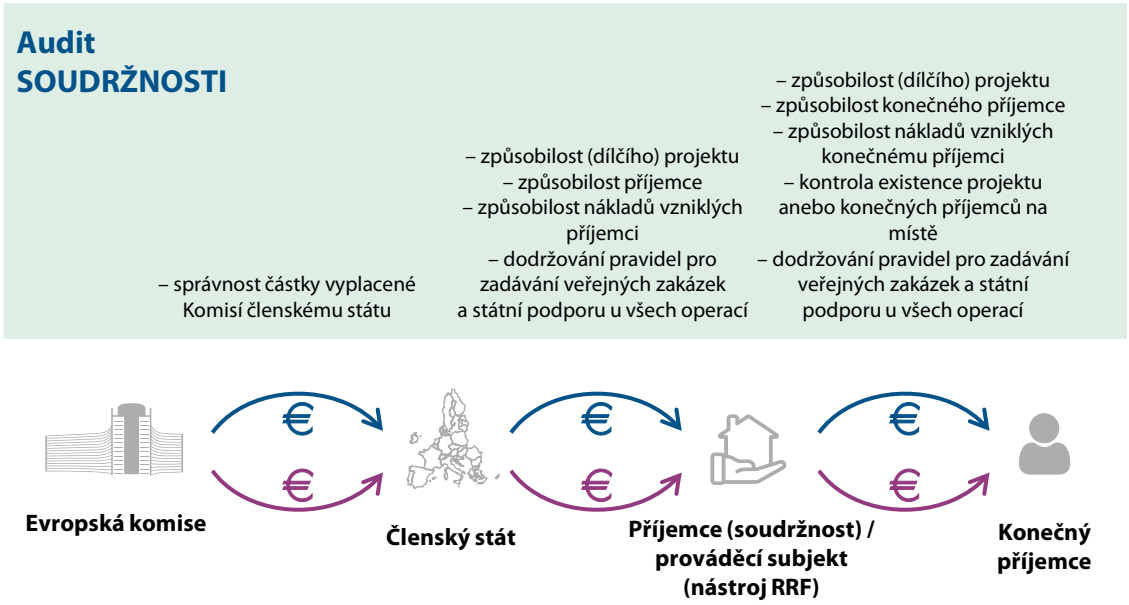

Zdroj: EÚD.

9) Abychom dospěli k závěru, pomocí vzorku založeného na rizicích jsme nejprve přezkoumali, zda Komise během předběžných posouzení shromáždila dostatečné a vhodné důkazní informace na podporu svého hodnocení uspokojivého splnění. Pokud se domníváme, že důkazní informace dostupné ve spisech Komise nejsou dostatečné k tomu, abychom mohli vyvodit závěr, žádáme přímo členský stát, aby poskytl další důkazní informace. Provádíme také kontroly na místě u vzorku členských států.

10) Nejprve vybíráme kontrolní milníky a milníky související s *obecným režimem podmíněnosti* pro ochranu rozpočtu Unie[44]. Poté pomocí řady kritérií rizik vybereme zbývající vzorek.

11) Abychom posoudili, zda byly jednotlivé milníky a cíle splněny uspokojivě, používáme rámec Komise[45]. Pokud povaha milníku (a případně povaha cíle) neumožňuje posoudit jej na základě kvantitativních prvků, v souladu s tímto rámcem akceptujeme minimální odchylky co do věcné správnosti, formy a časového rámce. U milníků nebo cílů, u kterých je možné posouzení na základě kvantitativních prvků, akceptujeme odchylky nepřekračující 5 %.

12) Můžeme odhalit případy podvodu, korupce, střetu zájmů, dvojího financování nebo porušení dohody o financování (například nedostupnost informací o konečných příjemcích a financování z jiných fondů EU). V těchto případech posuzujeme (pokud je to možné), jak tyto „závažné nesrovnalosti“ ovlivňují legalitu a správnost výdajů z nástroje RRF.

Jak hodnotíme výsledky testování *operací*

13) Určujeme typ každého zjištění.

14) Kvantitativní zjištění souvisí s případy nedodržení podmínek pro platbu a podmínek způsobilosti stanovených nařízením, tj. jedná se o neuspokojivé splnění milníků a cílů, zrušení dříve splněných milníků a cílů a dále nedodržení období způsobilosti, zásady „významně nepoškozovat“ a zásady zamezení dvojímu financování.

V souladu s auditorskými standardy by měl auditor zvážit použití již existujících kritérií[46]. Na základě tohoto uvážení vycházíme při kvantifikaci finančního dopadu těchto zjištění z metodiky Komise pro pozastavení plateb[47]. Podle ní se částka, která má být pozastavena, určí ve třech krocích:

i) stanovení jednotkové hodnoty milníku nebo cíle obsaženého v plánu;

ii) oprava jednotkových hodnot použitím koeficientu;

iii) úprava opravených jednotkových hodnot.

---

[44] Nařízení (EU, Euratom) 2020/2092.

[45] COM(2023) 99 final.

[46] ISSAI 4000.

[47] COM(2023) 99 final, příloha II.

Neodhadujeme systematicky finanční dopad, pokud je milník nebo cíl uspokojivě splněn do šesti měsíců[48] po provedení platby a během téhož roku, ve kterém probíhá audit.

15) Zjištění spojená s podezřením z podvodu, korupce a střetu zájmů se kvantifikují pouze v případě, kdy existuje dostatek důkazních informací prokazujících, že mají vliv na splnění milníku nebo cíle (například případ podvodu, který vyvolává pochybnosti o existenci položek, popřípadě zcela chybějící zadávací řízení).

16) Zjištění bez finančního dopadu jsou kvalitativní zjištění.

Prověřování systémů dohledu a kontroly

17) Prověrkou systémů dohledu a kontroly můžeme zjistit:

    i) nedostatky v kontrolní a auditní činnosti Komise a členských států, která má zajistit správnost výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost a ochranu finančních zájmů EU;

    ii) nedostatky v dostupnosti seznamu konečných příjemců, dodavatelů, subdodavatelů a skutečných majitelů;

    iii) nedostatky v dostupnosti informací o opatření a celkovém souvisejícím veřejném financování;

    iv) nedostatky ve vedení záznamů.

18) Takové nedostatky mohou ovlivnit správnost výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost na úrovni členských států a vedou k tomu, že po provedení platby členskému státu bude Komise získávat příslušnou částku zpět (tj. sníží celkovou částku plánu). Dohody o financování stanoví opravy na základě paušální částky za závažná porušení s přihlédnutím k četnosti a rozsahu takových porušení. Pro účely našeho posouzení považujeme systémové nedostatky a porušení dohod o financování za kvalitativní zjištění.

19) Posuzujeme také následné audity Komise. Při těchto auditech je možné zjistit, že milníky a cíle nebyly uspokojivě splněny. Je-li to možné, využíváme k formulaci našeho výroku zjištění, která nebyla během roku platby opravena.

[48] Nařízení, čl. 24 odst. 8.

Formulování našeho výroku auditora

20) Významnost (materialita) je základním pojmem, protože určuje rozsah odchylky, o které se domníváme, že pravděpodobně ovlivní rozhodnutí našich zúčastněných stran.

21) Významnost (materialitu) definujeme kvantitativně i kvalitativně.

22) Stejně jako u jiných auditů používáme pro náš výrok jako práh významnosti (materiality) úroveň 2 % a bereme v úvahu také povahu, počet a kontext chyb a další dostupné informace.

23) Pro vyvození našeho závěru jsou důležitým podkladem kvantitativní zjištění. Při posuzování správnosti výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost dojdeme na základě kvantitativních zjištění k závěru, jaká je odhadovaná částka chyb v porovnání s prahem významnosti (materiality). K výpočtu celkového dopadu kvantitativních zjištění (včetně těch, která předtím učinila Komise při kontrolách *ex post*) používáme jako základ metodiku Komise pro pozastavení plateb.

24) Zvažujeme také dopad kvalitativních zjištění a systémových nedostatků. Kromě svého odborného úsudku zohledňujeme také počet těchto zjištění a významnost (materialitu) dotčených plateb.

25) Náš výrok auditora neuvádí částku či míru chyb. Vzhledem k výdajovému modelu nástroje RRF není možné určit míru chyb srovnatelnou s těmi, které jsou uvedeny v jiných kapitolách VFR. Je tomu tak proto, že mezi platbami z nástroje RRF a náklady vzniklými konečným příjemcům neexistuje žádná vazba. Kromě toho povaha milníků a cílů a výběr vzorků založený na riziku neumožňuje extrapolaci našich výsledků. Výsledek našeho testování proto poskytuje pouze odhad minimální částky chyb.

Příloha 11.2 – Výsledky auditu

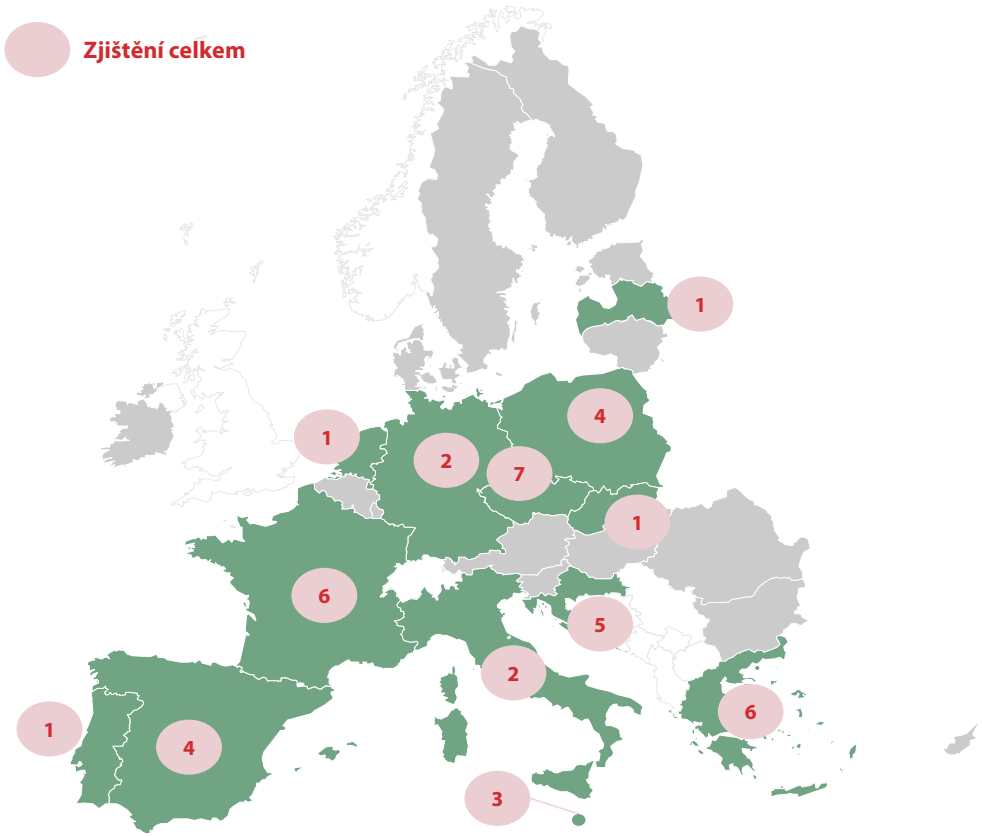

Členský stát	Kvantitativní zjištění	Kvalitativní zjištění	Systémové nedostatky	Zjištění celkem
Česko (*)	3	3	1	**7**
Německo	0	2	0	**2**
Řecko	2	4	0	**6**
Španělsko	1	1	2	**4**
Francie	2	3	1	**6**
Chorvatsko	2	2	1	**5**
Itálie (*)	0	2	0	**2**
Lotyšsko	0	1	0	**1**
Malta	0	3	0	**3**
Nizozemsko	0	1	0	**1**
Polsko	2	2	0	**4**
Portugalsko	0	1	0	**1**
Slovensko	0	0	1	**1**
Celkem	**12**	**25**	**6**	**43**

(*) V roce 2024 se zjištění týkala více než jedné platby.

Zdroj: EÚD.

Příloha 11.3 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení

Míra přijetí: přijato, částečně přijato, nepřijato, informace nejsou k dispozici.

Míra provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
2022	**Doporučení 1 a):** Zahrnout do předběžných posouzení a následných auditů podmínku dodržet období způsobilosti a zásadu nenahrazovat opakující se rozpočtové výdaje členského státu.			Předběžná posouzení a následné audity Komise zahrnují určité kontroly dodržování období způsobilosti, ale nikoli nenahrazování opakujících se rozpočtových výdajů členského státu. Avšak kritérii používanými Komisí pro posouzení zahájení opatření je začátek fyzických prací, a nikoli podpis prvního právního závazku.
	Doporučení 1 b): revidovat postupy následných auditů tak, aby obsahovaly kontroly toho, zda auditované cíle, které byly již dříve vyhodnoceny jako splněné, nebyly po provedení platby zrušeny.			Komise aktualizovala strategii následných auditů tak, aby zahrnovala kontroly, zda nebyly zrušeny již splněné cíle. Kontrolní seznamy auditů, které jsme prověřovali, tyto kontroly neobsahovaly, ačkoli některé zprávy se k tomuto problému vyjadřovaly.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení	
			Míra provedení	Poznámky
	Doporučení 2: Na základě zkušeností získaných během provádění nástroje RRF ověřit, zda přezkoumávané plány jasně definují všechny milníky a cíle a zda pokrývají všechny klíčové prvky daného opatření.	✓	▬	V rámci našeho auditu v roce 2024 jsme zjistili šest plateb s devíti nedostatky týkajícími se prováděcího rozhodnutí Rady. Všechny tyto nedostatky byly napraveny prostřednictvím změny prováděcího rozhodnutí Rady.
2023	**Doporučení 1:** Uplatňovat při posuzování dodržování období způsobilosti přísnější kritéria.	✗	✗	Nepřijato a neprovedeno.
	Doporučení 2: Vymezit zvláštní kritéria pro hodnocení nahrazování opakujících se rozpočtových výdajů členského státu.	✓	▬	V příloze III výroční zprávy o nástroji RRF za rok 2024 jsou uvedena kritéria, která Komise používá k hodnocení nahrazování opakujících se výdajů státního rozpočtu.
	Doporučení 3: Vyřešit zbývající nedostatky v kontrolních systémech členských států.	✓	▬	Většina doporučení Komise z následných auditů, která nebyla provedena, vychází ze zjištěných nedostatků v kontrolních systémech členských států. Tyto nedostatky představují riziko pro ochranu finančních zájmů EU s možným dopadem na správnost výdajů. U 64 % kritických nebo velmi důležitých doporučení, která zůstávají otevřená, již uplynula lhůta stanovená v závěrečné zprávě z auditu vypracované Komisí.
	Doporučení 4: Poskytnout jistotu o účinném fungování kontrolních systémů členských států.	✗	✗	Nepřijato a neprovedeno.

Zdroj: EÚD.

Kapitola 12

Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zvláštních zprávách z roku 2021

Obsah

	Body
Úvod	**12.1.–12.3.**
Stručný popis	**12.1.**
Rozsah a koncepce	**12.2.–12.3.**
Zjištění	**12.4.–12.20.**
Námi kontrolované subjekty přijaly téměř všechna doporučení uvedená ve zvláštních zprávách z roku 2021	**12.4.**
Podíl doporučení, která kontrolované subjekty provedly v plném rozsahu nebo ve většině ohledů, se zvýšil	**12.5.–12.6.**
Z doporučení určených Evropské komisi bylo provedeno v plném rozsahu nebo ve většině ohledů 77 %	**12.7.–12.12.**
Z doporučení určených jiným kontrolovaným subjektům bylo provedeno v plném rozsahu nebo ve většině ohledů 75 %	**12.13.–12.16.**
Podíl doporučení provedených včas se zvýšil	**12.17.–12.18.**
Nejvyšší míru přijetí, provádění a dodržování lhůt vykazují doporučení týkající se fáze provádění politik nebo *programů*	**12.19.–12.20.**
Závěr	**12.21.**
Přílohy	
Příloha 12.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zvláštních zprávách z roku 2021 – Evropská komise	
Příloha 12.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení předložená ve zvláštních zprávách z roku 2021 – ostatní kontrolované subjekty	

Úvod

Stručný popis

12.1. Každoročně provádíme přezkum toho, nakolik kontrolované subjekty provedly opatření přijatá v návaznosti na naše doporučení, a to vždy s tříletým odstupem od jejich vydání. Kontrola opatření přijatých v návaznosti na naše doporučení je důležitou fází auditního cyklu. Poskytuje nám totiž zpětnou vazbu o tom, zda kontrolované subjekty provedly opatření, která jsme doporučili, a zda byly odstraněny problémy, na které jsme upozornili. Hraje také důležitou roli z hlediska koncipování a plánování naší budoucí auditní práce a z hlediska sledování rizik.

Rozsah a koncepce

12.2. Letos jsme analyzovali doporučení ze všech 27 zvláštních zpráv, které jsme zveřejnili v roce 2021. Celkem jsme kontrolovali provádění 245 doporučení. Z nich bylo 194 určeno Evropské komisi. Zbývajících 51 doporučení bylo určeno Evropské centrální bance (ECB), *Evropské službě pro vnější činnost* (ESVČ), *Evropskému orgánu pro bankovnictví* (EBA), Evropské agentuře pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), *Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva* (Europol) a Jednotnému výboru pro řešení krizí (SRB). Podobně jako v minulosti nejsou součástí této kontroly doporučení určená výhradně členským státům.

12.3. Při následné kontrole jsme používali dokumentární přezkumy a prováděli dotazování u kontrolovaných subjektů. Aby byl přezkum objektivní a vyvážený, zaslali jsme svá zjištění kontrolovaným subjektům a jejich odpovědi jsme zohlednili při závěrečné analýze. Abychom se vyhnuli opakování, doporučení uvádíme pod kontrolovaným subjektem, kterému bylo toto doporučení hlavně určeno. *Výsledky* naší práce odrážejí stav na konci dubna 2025.

Zjištění

Námi kontrolované subjekty přijaly téměř všechna doporučení uvedená ve zvláštních zprávách z roku 2021

12.4. Ze 245 doporučení, jejichž provádění jsme v rámci kontroly prověřovali, jich kontrolované subjekty přijaly 239 v plném rozsahu nebo částečně (98 %) a 6 (2 %) nepřijaly. Ve srovnání s předchozím rokem se podíl doporučení plně přijatých kontrolovanými subjekty zvýšil z 80 % na 88 % (viz ***obrázek 12.1***).

Obrázek 12.1 – Přijetí doporučení z našich zvláštních zpráv z roku 2021 a 2020 kontrolovanými subjekty

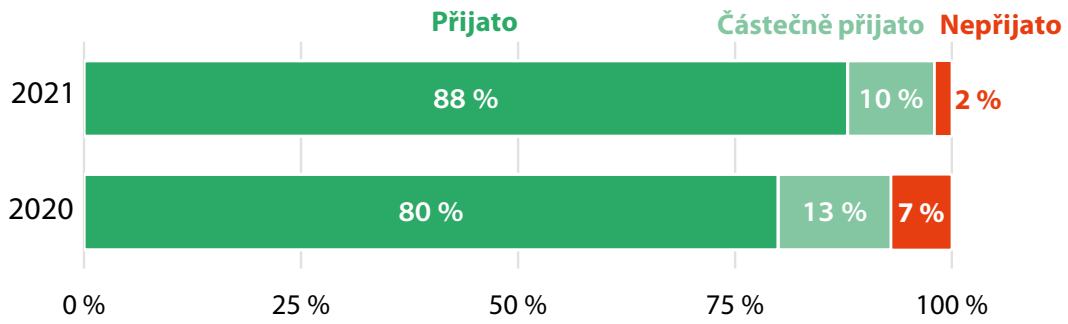

Zdroj: EÚD.

Podíl doporučení, která kontrolované subjekty provedly v plném rozsahu nebo ve většině ohledů, se zvýšil

12.5. U jedenácti ze 245 doporučení, jejichž provádění jsme v rámci kontroly prověřovali, neuplynula v době našeho přezkumu následných opatření ještě prováděcí lhůta. Ze zbývajících 234 doporučení jich kontrolované subjekty plně provedly 134 (57 %). Dalších 44 doporučení (19 %) provedly ve většině ohledů (viz ***obrázek 12.2***).

12.6. V porovnání s předchozím rokem se celkový podíl doporučení provedených zcela nebo ve většině ohledů zvýšil ze 68 % na 76 %. Podíl neprovedených doporučení se snížil z 11 % na 6 %. Pokud kontrolované subjekty naše doporučení neprovedly, ve zhruba jedné třetině případů to bylo proto, že s nimi nesouhlasily. Stav provádění jednotlivých doporučení je podrobněji uveden v ***příloze 12.1*** a ***příloze 12.2***.

Obrázek 12.2 – Jak kontrolované subjekty provádějí doporučení uvedená v našich zvláštních zprávách z roku 2021 a 2020

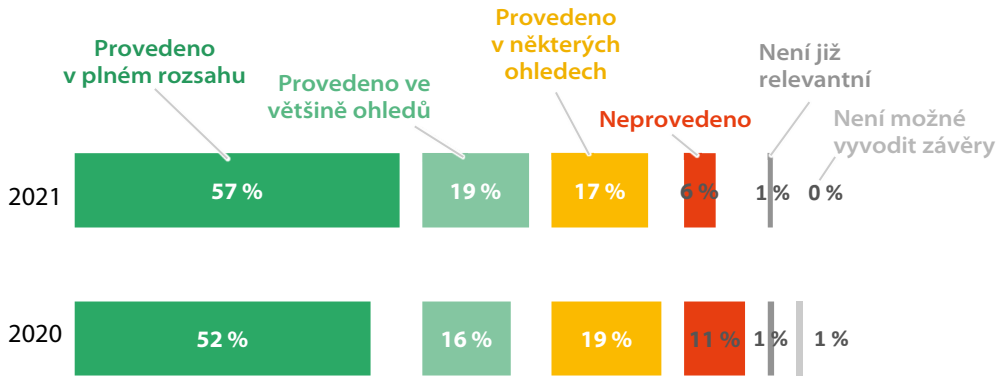

Zdroj: EÚD.

Z doporučení určených Evropské komisi bylo provedeno v plném rozsahu nebo ve většině ohledů 77 %

12.7. Komisi bylo celkem předloženo 194 doporučení. U jedenácti doporučení v době našeho přezkumu následných opatření ještě neuplynula lhůta k provedení. Ze zbývajících 183 doporučení jich Komise v plném rozsahu provedla 100 (55 %) a dalších 40 (22 %) provedla ve většině ohledů. Dále provedla 34 doporučení (18 %) v některých ohledech a 8 (4 %) jich neprovedla vůbec (viz ***obrázek 12.3***). V jednom případě (1 %) nebylo třeba stav provedení posuzovat, neboť podle našeho hodnocení doporučení již nebylo relevantní.

12.8. V porovnání s předchozím rokem se celkový podíl doporučení provedených zcela nebo ve většině ohledů zvýšil ze 68 % na 77 %. Podíl neprovedených doporučení se snížil z 11 % na 4 %.

Obrázek 12.3 – Provádění doporučení určených Komisi z našich zvláštních zpráv z roku 2021 a 2020

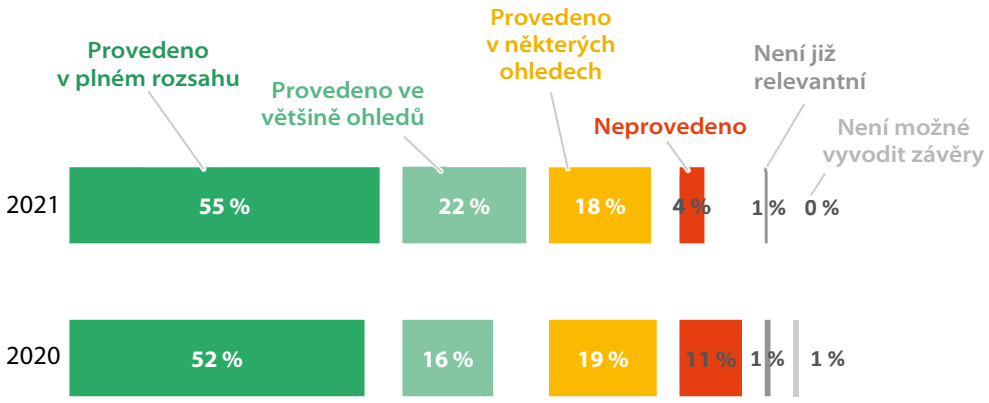

Zdroj: EÚD.

12.9. Stav provádění jednotlivých doporučení určených Komisi je podrobněji uveden v ***příloze 12.1***. Obsahuje rovněž krátký popis dosažených zlepšení a zbývajících nedostatků majících vliv např. na doporučení, která byla prováděna v některých ohledech.

12.10. S Komisí se někdy rozcházíme v hodnocení toho, zda a do jaké míry byla doporučení provedena. Pokud považuje Komise doporučení za provedené v plném rozsahu, obvykle se jím přestane zabývat, a to i v případě, že se naše hodnocení míry provedení liší.

12.11. Při hodnoceních kontrol provedení následných doporučení v roce 2022 a 2023 jsme 71 doporučení z našich zvláštních zpráv z roku 2019 a 89 doporučení z našich zvláštních zpráv z roku 2020 vyhodnotili jako neprovedená[1]. V letošním roce z těchto 160 doporučení zůstávalo neprovedeno 126, přičemž Komise jejich další vývoj již nesleduje (viz ***obrázek 12.4***). Komise 21 z těchto 126 opatření nepřijala už v samotných zvláštních zprávách. Měla za to, že zbývajících 105 opatření bylo v době naší kontroly následných opatření z posledních dvou let plně provedeno, i když se v tomto ohledu naše hodnocení neshodovala.

[1] Viz naše výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rok 2022, body 3.89–3.95, a výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rok 2023, body 3.73–3.76.

Obrázek 12.4 – Opatření přijatá v návaznosti na doporučení ze zvláštních zpráv z roku 2019 a 2020, jejichž provedení nebylo Komisí při předchozích dvou kontrolách následných opatření zajištěno v plném rozsahu

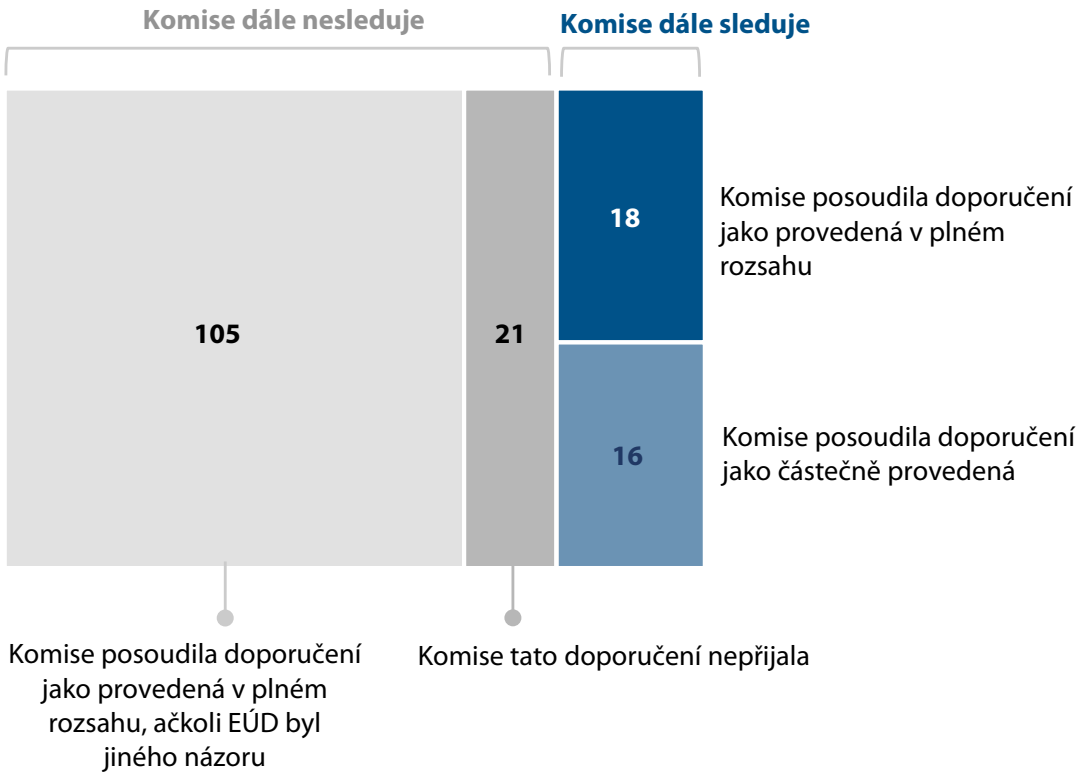

Zdroj: EÚD.

12.12. Komise pokračovala v provádění 34 ze 160 doporučení, která nebyla provedena v plném rozsahu. Komise má za to, že realizaci 18 z těchto 34 doporučení mezitím dokončila. Plnění doporučení, která nebyla provedena v plném rozsahu (ze zvláštních zpráv z let 2019 a 2020), nadále monitorujeme – v souladu s přístupem uplatňovaným při posledních dvou následných kontrolách opatření přijatých v návaznosti na doporučení – prostřednictvím analýzy údajů Komise, podrobně jsme je však nezkoumali.

Z doporučení určených jiným kontrolovaným subjektům bylo provedeno v plném rozsahu nebo ve většině ohledů 75 %

12.13. Zvláštní zprávy 01/2021, 08/2021, 09/2021, 13/2021 a 19/2021 obsahovaly celkem 51 doporučení určených jiným kontrolovaným subjektům než Evropské komisi. Jednalo se o Evropskou centrální banku (ECB), Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), Evropský orgán pro bankovnictví (EBA), Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), Agenturu Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB).

12.14. Tyto kontrolované subjekty plně provedly 34 (67 %) doporučení, další 4 (8 %) provedly ve většině ohledů a 7 (13 %) v některých ohledech (viz ***rámeček 12.5***).

12.15. V porovnání s předchozím rokem se podíl plně nebo z větší části provedených doporučení snížil, a to ze 78 % na 75 %, a podíl neprovedených doporučení nebo doporučení provedených jen v některých ohledech zůstal relativně stabilní.

Obrázek 12.5 – Provádění doporučení určených jiným kontrolovaným subjektům než Komisi a uvedených ve zvláštních zprávách z roku 2020 a 2021

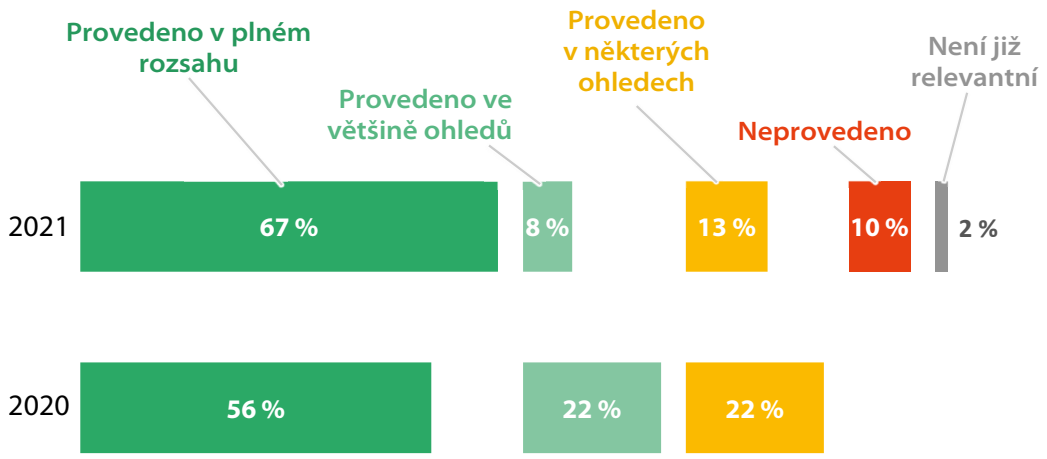

Zdroj: EÚD.

12.16. ***Příloha 12.2*** obsahuje rovněž podrobný přehled stavu provádění těchto doporučení. Její součástí je také krátký popis dosažených zlepšení a v případě doporučení, která byla prováděna jen v některých ohledech, i krátký popis zbývajících nedostatků.

Podíl doporučení provedených včas se zvýšil

12.17. Časové rámce, během nichž mají být doporučení provedena, se projednají a dohadují s kontrolovaným subjektem a uvádějí se ve zvláštních zprávách, aby byly všem zúčastněným stranám jasné.

12.18. V porovnání s předchozím rokem se podíl včas provedených doporučení zvýšil z 52 % na 56 %, zatímco podíl doporučení, u nichž nebyla přijata žádná opatření, se snížil z 11 % na 6 % (viz ***obrázek 12.6***). Dodržování lhůt pro realizaci opatření, která kontrolované subjekty přijaly v návaznosti na naše doporučení, se dosud nevrátilo na úroveň před pandemií onemocnění covid (kdy činilo 60 % nebo více).

Obrázek 12.6 – Dodržování lhůt opatření přijatých kontrolovanými subjekty v návaznosti na naše doporučení předložená ve zvláštních zprávách z roku 2021 a 2020

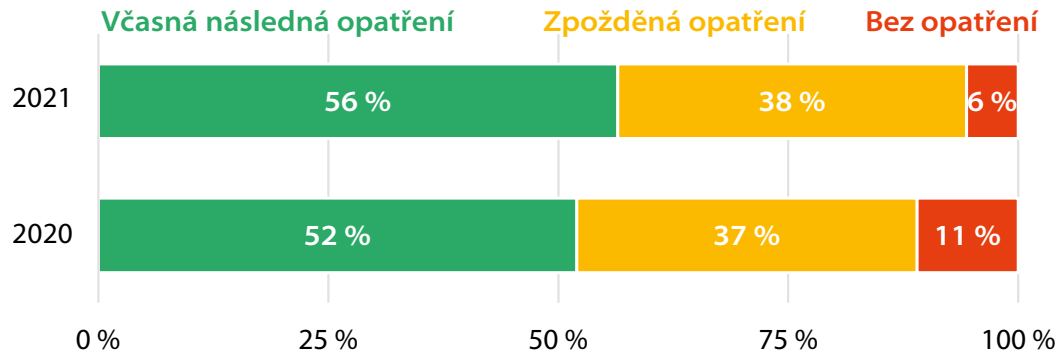

Zdroj: EÚD.

Nejvyšší míru přijetí, provádění a dodržování lhůt vykazují doporučení týkající se fáze provádění politik nebo *programů*

12.19. Klasifikovali jsme svá doporučení ze zvláštních zpráv z roku 2021 podle fáze cyklu politiky, na který se zaměřují: fáze návrhu, fáze provádění a fáze přezkumu (monitorování a hodnocení). Tato klasifikace nám umožnila analyzovat, zda mezi těmito třemi fázemi politiky existují rozdíly, pokud jde o míru přijetí, míru provádění a dodržování lhůt nápravných opatření přijatých v návaznosti na naše doporučení.

12.20. Pokud jde o fáze politiky, 28 % našich doporučení se týkalo fáze návrhu, 56 % fáze provádění a 17 % fáze přezkumu. Doporučení týkající se fáze provádění politiky měla vyšší procento přijetí (94 %) ve srovnání s fází přezkumu (84 %) nebo fází návrhu (81 %). Celkový procentní podíl doporučení provedených v plném rozsahu nebo ve většině ohledů byl nejvyšší ve fázi provádění (78 %). Míra dodržování lhůty, která byla pro opatření přijatá kontrolovanými subjekty v návaznosti na naše doporučení stanovena, byla nejnižší u fáze přezkumu a nejvyšší u fáze provádění. Podrobné výsledky naší analýzy jsou uvedeny na ***obrázku 12.7***.

Obrázek 12.7 – Míra přijetí, provádění a dodržování lhůt podle fází cyklu dané politiky

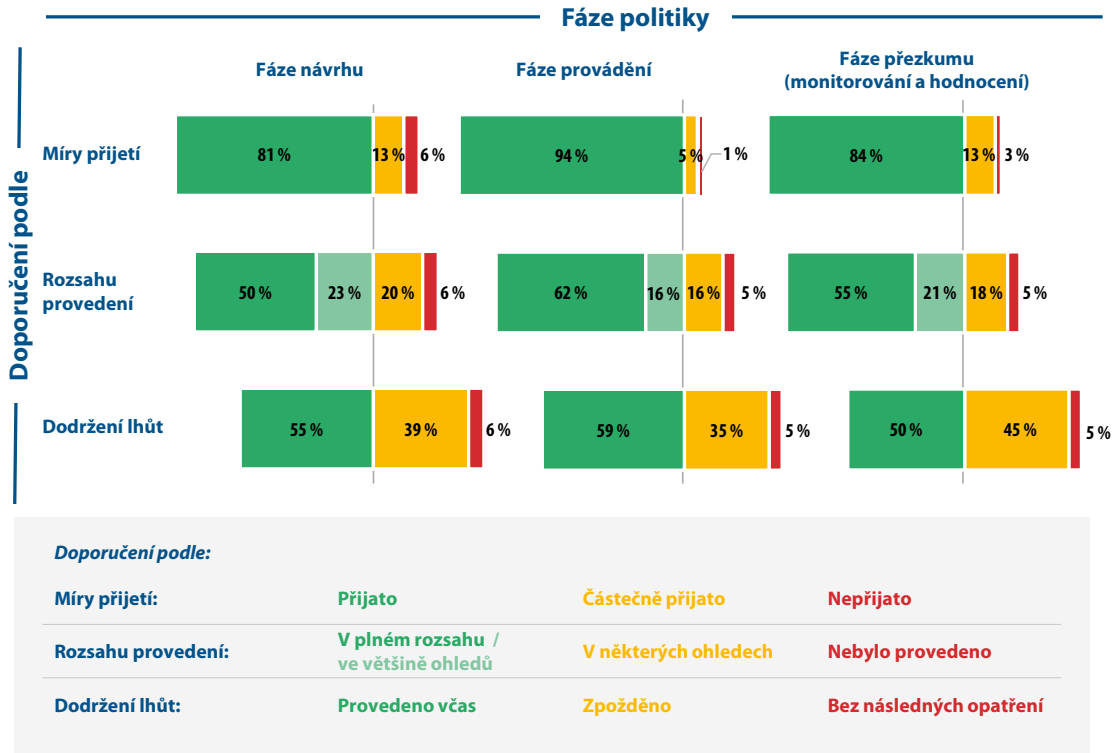

Zdroj: EÚD.

Závěr

12.21. Z naší analýzy vyplývá, že podíl doporučení ze zvláštních zpráv z roku 2021, která byla našimi kontrolovanými subjekty plně nebo částečně přijata, se zvýšil z 93 % v loňském roce na 98 % v letošním roce. Podíl doporučení, která byla provedena v plném rozsahu nebo ve většině ohledů, se zvýšil ze 68 % v loňském roce na 76 % v letošním roce a podíl doporučení provedených ve stanovené lhůtě se zvýšil z 52 % na 56 %. Tento podíl se však ještě nevrátil na úroveň před pandemií covid, která byla 60 % nebo vyšší. Z naší analýzy, jejímž cílem je ověřit, zda existují rozdíly mezi třemi fázemi cyklu politiky (fáze návrhu, fáze provádění a fáze přezkumu), vyplynulo, že nejvyšší míru přijetí, provádění a dodržování lhůt vykazují doporučení týkající se fáze provádění politik nebo programů.

Přílohy

Příloha 12.1 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zvláštních zprávách z roku 2021 – Evropská komise

Míra přijetí: přijato; částečně přijato; nepřijato.

Rozsah provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Dodržení lhůt: včas, se zpožděním, lhůta zatím neuplynula, žádné následné opatření, dodržování lhůt se neposuzovalo.

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZZ 01/2021: „Plánování řešení krizí v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí“	4	121			Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZZ 02/2021: „Humanitární pomoc EU na vzdělávání: pomáhá potřebným dětem, ale měla by být dlouhodobější a dostávat se k většímu počtu dívek“	1	68	✓	▰		✓
	2 písm. a)	68	✓	▰		✓
	2 písm. b)	68	✓	▰		✓
	2 písm. c)	68	✓	▰		✓
	3 písm. a)	69	✓	▰		✓
	3 písm. b)	69	✓	▰		✓
	4 písm. a)	70	✓	▱	Odborníci Komise analyzují náklady a nákladovou efektivnost každého návrhu projektu. Do přehledu v podobě tabulky znázorňující všechny návrhy obdržené v rámci dané výzvy rovněž připojují stručnou poznámku k výsledku tohoto posouzení. Podrobnosti nákladové analýzy provedené odborníky nejsou zdokumentovány v přehledu ani v operačním nástroji pro sledování projektů humanitární pomoci (FichOp). Srovnání se provádí s průměrnými náklady na vzdělávání v mimořádných situacích na *příjemce* stanovenými v plánu humanitární reakce národním vzdělávacím klastrem, a nikoli s náklady na podobné projekty financované Komisí. V případě prodloužení projektu odborníci porovnávají náklady s dřívějšími fázemi projektu.	!
	4 písm. b)	70	✓	▱	Viz připomínky k doporučení 4 písm. a).	!
	4 písm. c)	70	✓	▰		✓
	5	71	✓	▰		✓

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
SR 03/2021: „Výměna daňových informací v EU: pevný základ, trhliny v uplatňování“	1 písm. a)	108	✓	▬	Ačkoli Komise naše doporučení provedla v plném rozsahu, její legislativní návrh byl následně spolunormotvůrci podstatně změněn.	✓
	1 písm. b)	108	✓	▬	Viz připomínky k doporučení 1 písm. a).	✓
	2 písm. a)	110	✓	▬		✓
	2 písm. b)	110	✓	▬		✓
	2 písm. c)	110	✓	✗	Je třeba ještě vypracovat písemné pokyny ke konkrétním prvkům uvedeným v doporučení (provádění směrnice o správní spolupráci (DAC), provádění analýzy rizik a využívání obdržených daňových informací). Dobrým základem pro vypracování těchto pokynů jsou znalosti získané v souvislosti s návštěvami v členských státech, pokud jde o směrnici o správní spolupráci, jakož i příspěvky k činnosti Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.	✗
	5	120	✓	▬		✓

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
SR 04/2021: „Celní kontroly: nedostatečná harmonizace brání ochraně finančních zájmů EU“	1 písm. a)	63	✓			
	1 písm. b)	63	✓			
	1 písm. c)	63	✓			
	1 písm. d)	63	✓		Komise v roce 2021 aktualizovala pokyny ke kritériím finančních rizik doplněním několika podrobností o uplatňování rámce na zjednodušená celní prohlášení. V roce 2023 posoudila, do jaké míry rizikové profily členských států zahrnovaly různé druhy prohlášení. Komise nepřijala žádná opatření, aby zajistila, že stávající nedostatky v provádění rámce kritérií finančních rizik členskými státy budou odpovídajícím způsobem pokryty.	
	1 písm. e)	63	✓		Informace o *hospodářských subjektech*, které jsou předmětem zájmu, lze získat z nového celního systému řízení rizik (CRMS2) pro individuální signály rizik. Komise nevypracovala celounijní databáze rizik, které by členské státy mohly používat, jako jsou například společné seznamy hospodářských subjektů, které jsou předmětem zájmu.	
	1 písm. f)	63	✓			

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	2 písm. a)	64	✓		Návrh Komise o celní reformě (COM(2023) 258 final) stanoví vytvoření ústřední funkce na úrovni EU s cílem lépe řídit celkové úsilí v oblasti celních kontrol (Celní úřad EU). Články 238 a 265 navrhovaného nařízení stanoví, že Celní úřad EU bude plně funkční do roku 2028 a celní datové centrum EU do 31. prosince 2037 (přičemž některá *ustanovení* začnou platit již v roce 2028). Ačkoli cílem několika ustanovení návrhu Komise je reagovat na naše doporučení, konstatujeme, že navrhované nařízení dosud nebylo přijato a jeho skutečné provádění bude záviset na datu jeho přijetí a konečných přijatých ustanoveních.	!
	2 písm. b)	64	✓		Viz připomínky k doporučení 2 písm. a).	!
	2 písm. c)	64	✓		Viz připomínky k doporučení 2 písm. a).	!
SR 05/2021: „Infrastruktura pro dobíjení elektrických vozidel: vybudovalo se více dobíjecích stanic, jejich nerovnoměrné zavádění však dopravu v EU komplikuje“	1	72	✓			✓
	2	74	✓			✓
	3	77	✓			✓
	4 písm. a)	77	✓			✓
	4 písm. b)	77	✓			✓
	4 písm. c)	77	✓		Vzhledem k tomu, že studie nebyly způsobilé v rámci výzev Nástroje pro infrastrukturu pro alternativní paliva *Nástroje pro propojení Evropy* (CEF) vyhlášených v roce 2021 a 2023, nebyl důvod, aby Komise stanovila objektivní kritéria pro počet, typ a umístění dobíjecích stanic, která jsou pro tyto studie přijatelná.	↻

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	5 písm. a)	80	✓			
	5 písm. b)	80	✓			
	5 písm. c)	80	✓	✗	Analýza Komise *ex post* týkající se využívání a *výkonnosti* podporované infrastruktury na základě vzorku/rizika nebude dokončena, dokud nebude dosaženo pokročilé fáze zavádění.	
ZZ 06/2021: „*Finanční nástroje* politiky soudržnosti při *uzávěrce* období 2007–2013: ověřovací práce přinesly celkově dobré výsledky, některé *chyby* však zůstaly“	1	88	✓			
	2	88	✓			
SR 07/2021: „Kosmické programy EU *Galileo* a Copernicus: služby byly spuštěny, ale je nutné posílit jejich využívání“	1 písm. a)	93	✓		Důležitým prvním krokem ke komplexní strategii je zveřejnění *pracovního dokumentu útvarů Komise* o stavu využívání služeb uživateli dne 15. července 2024. Strategie dosud nebyla přijata.	
	1 písm. b)	93	✓		Ve spolupráci s členskými státy byly podniknuty první kroky k lepšímu využívání ze strany uživatelů prostřednictvím vnitrostátních programů spolupráce, činností pro navazující kosmické odvětví a nového znalostního centra pro pozorování Země. Komise však neposkytla další informace o tom, kde by kosmické služby EU mohly zvýšit *efektivnost* a *účinnost* veřejné správy, aby vyřešila problémy spojené s roztříštěnou strukturou trhů.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	2 písm. a)	96	✓		Komise spolu s dalšími subjekty vypracovala a zveřejnila koncepční rámec pro posouzení přínosů Kosmického programu EU. Rámec navrhuje zpeněžit některé (jiné než socioekonomické) ukazatele, které nejsou založeny na spolehlivých metodách nebo zdrojích údajů, a jsou tudíž nespolehlivé. Komise navíc neposkytla údaje, které by umožnily přesnější posouzení socioekonomických přínosů, což je pro takový rámec zásadní.	
	2 písm. b)	96	✓		Nařízení (EU) 2021/696 vymezuje hlavní a specifické cíle Kosmického programu EU. Souvislost mezi hlavními a specifickými cíli není vždy jasná a ukazatele nelze vždy propojit se specifickými cíli. Komise nestanovila pro každý ukazatel milníky nebo cíle. Metoda a zdroje údajů pro jejich výpočet nejsou vždy jasné.	
	3 písm. a)	101	✓			
	3 písm. b)	101	✓		Národní programy spolupráce prováděné službami programu Copernicus, činnostmi Agentury EU pro kosmický program v navazujícím kosmickém odvětví a znalostním centrem pro pozorování Země jsou důležitými kroky směrem ke strukturovanému využívání daných služeb a doplňují opatření členských států. Značnou část doporučení je však ještě třeba provést, aby se zajistila doplňkovost mezi programem Copernicus a iniciativami členských států.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3 písm. c)	101	✓		Díky infrastruktuře datového ekosystému programu Copernicus (CDSE) byl přijat integrovanější přístup k poskytování přístupu k datům programu Copernicus. CDSE se aktivně snaží integrovat do další datové infrastruktury a rozšířit počet a kvalitu datových služeb. Komise však neposkytla informace o tom, do jaké míry řešila roztříštěnost dat a produktů programu Copernicus.	
	4 písm. a)	104	✓			
	4 písm. b)	104	✓		Důležitými kroky k odstranění překážek bránících využívání vesmírných služeb EU jsou identifikace těchto překážek a vytvoření přehledu, aby tak byly k dispozici informace o vesmírných strategiích jednotlivých členských států a o základních ekonomických údajích souvisejících s oblastí vesmíru. Tento přehled je ještě třeba plně zavést. Komise a členské státy pak budou muset jednat a odstranit stávající překážky (například pomocí vhodného regulačního rámce), a tím lépe podporovat využívání kosmických služeb.	
	4 písm. c)	104	✓			
SR 08/2021: „Podpora pro správu *vnějších hranic* poskytovaná agenturou Frontex: zatím není dostatečně účinná“	1 písm. c)	90	✓			
	2 písm. b)	92	✓			
	3 písm. c)	94	✓	✗	Při hodnocení nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráži Komise neanalyzovala potenciální přínosy rozšíření oblasti působnosti hodnocení zranitelnosti prováděného agenturou Frontex na regionální a unijní úroveň.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
SR 09/2021: „Dezinformace s dopadem na EU: tento problém se řeší, ale vyřešen není“	1 písm. a)	111	✓	▰		✓
	1 písm. b)	111	✓	▰		!
	1 písm. c)	111	✓	▰		✓
	1 písm. d)	111	✓	▱	Sdělení Komise COM(2023) 630 poskytuje informace o různých zdrojích financování na podporu provádění evropského akčního plánu pro demokracii proti dezinformacím. Zveřejněné informace nezahrnují souhrnné informace o výdajích vynaložených při provádění opatření.	!
	4 písm. a)	117	✓	▰		✓
	4 písm. b)	117	✓	▰		✓
	4 písm. c)	117	✓	▰		✓
	5 písm. a)	119	✓	▱	Ačkoli Komise zlepšila své koordinační činnosti související s mediální gramotností a připravila dokument mapující stávající iniciativy, dosud neexistuje žádná zastřešující strategie pro mediální gramotnost.	!
	5 písm. b)	119	✓	▱	V prosinci 2023 podepsala Komise smlouvu na vypracování studie s cílem přezkoumat stávající výzkum *dopadu* činností v oblasti mediální gramotnosti. Z právních důvodů byla smlouva ukončena v polovině roku 2024. Komise dosud nepřijala zastřešující strategii pro mediální gramotnost.	!
	5 písm. c)	119	✓	▱	Komise výrazně zlepšila koordinaci s cílem podpořit součinnost v boji proti dezinformacím. Dosud však neexistuje žádná zastřešující strategie pro mediální gramotnost.	!

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	6 písm. a)	120	✓			
	6 písm. b)	120	✓			
	6 písm. c)	120	✓			
SR 10/2021: *„Začleňování* hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu EU: čas změnit slova v činy“	1 písm. a)	103	✓			
	1 písm. b)	103	✓			
	1 písm. c)	103	✓			
	1 písm. d)	103	✓			
	2 písm. a)	104	✓			
	2 písm. b)	104	✓		Komise aktualizovala své pokyny a soubor nástrojů pro *zlepšování právní úpravy*. Aktualizace zlepšování právní úpravy podporuje lepší identifikaci, výběr a kvalitativní a kvantitativní posouzení významných dopadů na rovnost žen a mužů v rámci *posouzení dopadů* a hodnocení, a to v mezích dostupných údajů, při současném dodržování zásady přiměřené analýzy zlepšování právní úpravy. Komise dosud neprovedla genderové analýzy potřeb a dopadů programů a nástrojů financování EU ani o výsledcích těchto analýz neinformovala v posouzeních dopadů, hodnoceních a výročních zprávách o výkonnosti.	
	3 písm. a)	105	✓			
	3 písm. b)	105	✓			

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3 písm. c)	105			Doporučení bylo částečně provedeno prostřednictvím revidovaného souboru nástrojů pro zlepšování právní úpravy z roku 2021 (nástroj č. 43, „Monitorovací opatření a ukazatele“) a v souvislosti s novým *finančním nařízením*, které platí od 30. září 2024. Komise nebude moci provést hlavní části doporučení, dokud nezačne připravovat obsah budoucích legislativních návrhů.	
	4 písm. a)	107				
	4 písm. b)	107			Nové finanční nařízení, které platí od 30. září 2024, by mohlo usnadnit zohlednění rovnosti žen a mužů při přípravě příštího *víceletého finančního rámce* (VFR). Komise dosud do budoucích legislativních návrhů nezahrnula cíle a ukazatele výkonnosti týkající se rovnosti žen a mužů, neboť návrhy týkající se VFR na období po roce 2027 dosud nebyly přijaty.	
	5 písm. a)	108			Komise vyvinula systém pro sledování finančních prostředků přidělených a používaných na podporu rovnosti žen a mužů, který lze uplatnit na všechny programy financování EU, včetně *Nástroje pro oživení a odolnost*. Metodika sledování systému nezohledňuje potenciální negativní účinky a Komise ve velké míře využívá genderové skóre 0* (přibližně 20 % rozpočtu EU). Toto skóre znamená, že není jasné, nakolik program k rovnosti žen a mužů skutečně přispívá.	
	5 písm. b)	108				
	5 písm. c)	108			Komise nezačala analyzovat, zda je vhodné navrhnout procentní podíl rozpočtu EU, který by měl být použit na podporu rovnosti žen a mužů. Domnívá se, že harmonogram této analýzy závisí na přípravě příštího VFR.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	6	109				
SR 11/2021: „Mimořádná podpora pro producenty mléka v EU v letech 2014–2016 - Potenciál ke zlepšení budoucí účinnosti“	1 písm. a)	83				
	1 písm. b)	83				
	2 písm. a)	87			Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.	
	2 písm. b)	87				
	3	89				
SR 12/2021: „Zásada „znečišťovatel platí“: její uplatňování v environmentálních politikách a opatřeních EU není jednotné“	1 písm. a)	72				
	1 písm. b)	72				
	2 písm. a)	73			Hodnocení směrnice o odpovědnosti za životní prostředí (ELD), jehož cílem je posoudit účinnost, efektivnost, relevanci, soudržnost a přidanou hodnotu EU kritérií směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, prošlo *konzultací mezi útvary*. Hodnocení směrnice ELD musí být ještě zveřejněno.	
	2 písm. b)	73			Viz připomínky k doporučení 2 písm. a).	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3 písm. a)	74	✓		Komise zahájila některá informační opatření zaměřená na své zaměstnance a další osoby, které se obracejí přímo na *řídicí orgány*. Je třeba, aby Komise ve spolupráci s členskými státy přijala významnější opatření s cílem zajistit, aby využívání finančních prostředků EU na odstranění znečištění bylo podmíněno kontrolami toho, zda příslušné orgány podnikly veškeré nezbytné kroky, aby od znečišťovatelů byly účtovány poplatky za znečištění, za něž znečišťovatelé nesou odpovědnost.	
	3 písm. b)	74	✓		Komise přijala některá omezená opatření na podporu využívání nástrojů finančního zajištění pro závazky podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí (školicí materiály, semináře, analýza současného stavu využívání nástrojů finančního zajištění). Je třeba, aby Komise v plném rozsahu prozkoumala prostor pro legislativní změny, které by vyžadovaly použití finančního zajištění pro rizika pro životní prostředí pro provozovatele.	
ZZ 13/2021: „Úsilí EU v boji proti praní peněz v bankovním sektoru je roztříštěné a provádění nedostatečné“	1 písm. a)	115	✓		V roce 2022 zveřejnila Komise zprávu o posouzení rizika praní peněz a financování terorismu s dopadem na vnitřní trh a v souvislosti s přeshraničními činnostmi (COM(2022) 554 final). Toto zveřejněné souhrnné posouzení odráželo zeměpisný rozměr a v omezené míře upřednostnilo rizika (pro jedno odvětví). V rámci přezkumu rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu zveřejněného v červnu 2024 byl mandát Komise týkající se posouzení rizik Unie změněn tak, aby zahrnoval konkrétní odkaz na „oblasti a odvětví“, ale dosud nebyl v praxi uplatňován. Celkově je zahrnutí zeměpisného rozměru a stanovení priorit rizik stále velmi omezené.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	1 písm. b)	115	✓		Komise při sestavování seznamu třetích zemí použila novou metodiku, která by měla pomoci lépe integrovat různé zdroje informací. To umožnilo zařadit na samostatný seznam EU řadu zemí; vzhledem k omezeným zdrojům to ale zůstává i nadále výjimečné.	
	1 písm. c)	115	✓			
	2	117	✓			
	3 písm. a)	120	✓			
	3 písm. b)	120	✓			
	3 písm. c)	120	✓			
ZS 14/2021: „Spolupráce Interreg: potenciál přeshraničních regionů Evropské unie není dosud plně využíván“	1 písm. b)	97	✓			
	3 písm. a)	99	✓			
	3 písm. b)	99	✓			

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZS 15/2021: „Práva cestujících v průběhu pandemie COVID-19: navzdory úsilí Komise není zajištěna ochrana hlavních práv“	1 písm. a)	76	✓	▬		◔
	1 písm. b)	76	✓	▬		◔
	1 písm. c)	76	✓	▬		◔
	1 písm. d)	76	✓	▬		◔
	1 písm. e)	76	✓	▬	Komise přijala určitá opatření, ale nepředložila legislativní návrhy na zmírnění rizika krize likvidity nebo platební neschopnosti dopravců, například přezkumem pravidel finanční způsobilosti leteckých společností.	◔
	2 písm. a)	78	✓	▬		◔
	2 písm. b)	78	✓	▬		◔
	3 písm. a)	79	✓	▬		◔
	3 písm. b)	79	✓	▬		◔
	3 písm. c)	79	✓	▬	Komise posoudila účinnost vymáhání právních předpisů EU na ochranu spotřebitele podle nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, včetně využití pravomocí příslušných orgánů. Komise nepředložila návrhy na řešení nedostatků zjištěných při prosazování nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele.	◔
	4	80	✓	▬		◔

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZS 16/2021: „Společná zemědělská politika a klima - Polovina výdajů EU v oblasti klimatu, avšak emise ze zemědělských podniků neklesají“	1 písm. a)	93				
	1 písm. b)	93				
	1 písm. c)	93			Komise informovala členské státy o opatřeních, která by byla nejúčinnější při snižování emisí skleníkových plynů z hospodářských zvířat a hnojiv. Odhadovaný dopad opatření obsažených v konečných plánech *společné zemědělské politiky* na snížení emisí skleníkových plynů z hospodářských zvířat a hnojiv je příliš omezený na to, aby mohl být považován za účinný.	
	2 písm. a)	94				
	2 písm. b)	94				
	3 písm. a)	95			Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.	
	3 písm. b)	95				
ZS 17/2021: „Spolupráce EU se třetími zeměmi v oblasti zpětného přebírání osob: příslušná opatření přinesla omezené výsledky“	1 (první odrážka)	124				
	1 (druhá odrážka)	124				
	2 (první odrážka)	125				
	2 (druhá odrážka)	125				

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3	127	✓	▬		✓
	4 (první odrážka)	135	✓	▬		✓
	4 (druhá odrážka)	135	✓	▬		!
ZS 18/2021: „Dohled Komise nad členskými státy, které opouštějí makroekonomický ozdravný program: vhodný nástroj, který je třeba zefektivnit“	1 písm. a)	94	✓	▬		✓
	1 písm. b)	94	✓	▬		✓
	1 písm. c)	94	✓	▬		✓
	2 písm. a)	96	✓	✗	Neexistují žádné důkazy o tom, že dohled po ukončení programu bude pozastaven před dosažením 75 % prahové hodnoty. Komise odpověděla, že pro odpovídající úpravu právních předpisů nemá dostatečnou podporu od Euroskupiny.	✗
	2 písm. b)	96	✓	▬	Přestože byly činnosti dohledu méně intenzivní, četnost a doba trvání dohledu po ukončení programu zůstávají stejné. V důsledku toho zůstává zátěž pro Komisi a členské státy v podstatě nezměněna.	!
	2 písm. c)	96	✓	✗	Pokud jde o snahu učinit činnosti dohledu méně zatěžující a účinnější, Komise nenavrhla změnu právních předpisů ani změnu svých pokynů. Dosud neexistují žádné důkazy o snížené četnosti hlášení v rámci posíleného dohledu.	✗

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3 písm. a)	99	✓		Reformy, které zůstaly po ukončení programu nedokončené, jsou sledovány prostřednictvím různých pracovních oblastí hospodářského dohledu, včetně evropského semestru a dohledu po ukončení programu. Stále je třeba dokončit revizi interní příručky GŘ ECFIN týkající se ekonomických ozdravných programů eurozóny a aktualizovat dohody o poskytování údajů mezi zeměmi dohledu po ukončení programu a Komisí.	
	3 písm. b)	99	✓			
ZS 20/2021: „Udržitelné využívání vody v zemědělství: finanční prostředky v rámci SZP pravděpodobněji podporují větší, ale ne efektivnější využívání vody“	1	92	✓			
	2 písm. a)	95	✓			
	2 písm. b)	95	✓			
	2 písm. c)	95	✓			
	3 písm. a)	98	✓			
	3 písm. b)	98	✓		Komise má v úmyslu provést hodnocení dopadu financování rozvoje venkova a podpory trhu na využívání vody, které bylo zahájeno v listopadu 2024, jako součást průběžného hodnocení společné zemědělské politiky. Průběžné hodnocení má být provedeno do prosince 2026, a je proto v souladu s cílovým datem pro provedení tohoto doporučení stanoveným v naší zvláštní zprávě.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZS 21/2021: „Financování EU určené na biologickou rozmanitost a změnu klimatu v lesích EU: pozitivní, avšak nedostatečné výsledky“	1 písm. a)	74	✓			✓
	1 písm. b)	74	✓			✓
	2 písm. a)	74	✓			✓
	2 písm. b)	74	✓			✓
	3 písm. a)	74	✓			✓
	3 písm. b)	74	✓			✓
ZS 22/2021: „Udržitelné financování: jsou zapotřebí důslednější opatření EU, aby se finanční prostředky přesměrovaly k udržitelným investicím“	1 písm. a)	85	✓			!
	1 písm. b)	85	✓			✓
	1 písm. c)	85	✓			✓
	2	86	✓			✓
	3 písm. a)	87	✓			✓
	3 písm. b)	87	✓			✓
	4 písm. a)	88	✓			✓
	4 písm. b)	88	✓			✓

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	5 písm. a)	90			Oddíl 6 pracovního dokumentu útvarů Komise *Climate mainstreaming architecture in the 2021-2027 multiannual financial framework* (SWD(2022) 225 final) definuje způsoby provádění zásady *„významně nepoškozovat“* v rozpočtu EU. Uvádí se v něm, že zásada „významně nepoškozovat“ se týká pouze 25 z 36 rozpočtových programů EU a že programy, jako je program Digitální Evropa (jehož účelem je financování projektů v oblastech, jako jsou superpočítače nebo umělá inteligence), nejsou v tomto relevantní.	
	5 písm. b)	90				
	5 písm. c)	90				
	5 písm. d)	90			Komise informuje o výdajích EU, které souvisejí s použitím 100 % klimatického koeficientu na základě kritérií taxonomie EU, pouze v některých *prohlášeních o výkonnosti programů* za rok 2023. Není proto možné přesně konsolidovat celkovou výši výdajů EU, které se k použití 100% klimatického koeficientu vztahují.	
	6 písm. a)	91			V současné době jsou vypracovávány společné ukazatele výkonnosti, které by měly umožnit lepší monitorování udržitelných investic EU.	
	6 písm. b)	91				
	1 písm. a)	91				

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZS 23/2021: „Boj proti velké korupci na Ukrajině: několik iniciativ EU, ale výsledky stále nejsou dostatečné“	1 písm. b)	91	✓		Ukrajina uvalila sankce na významné osoby, u nichž existuje podezření, že narušují národní bezpečnost a podílejí se na korupčních činnostech. Sankce zahrnují zákaz cestování a zmrazení majetku, což fakticky omezuje činnost těchto osob jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni. V rámci procesu přistoupení k EU Ukrajina zavádí spolehlivé mechanismy pro boj proti velké korupci, čímž snižuje potřebu, aby EU ukládala jednotlivcům samostatná omezení. Kromě ukrajinských vnitrostátních sankcí, které platí na Ukrajině, neexistuje žádný mechanismus, který by jednotlivým Ukrajincům podezřelým z velké korupce bránil ve vstupu do EU a využívání jejich majetku.	
	1 písm. c)	91	✓			
	2 písm. a)	92	✓			
	2 písm. b)	92	✓			
	3 písm. a)	93	✓			
	3 písm. b)	93	✓			
	3 písm. c)	93	✓			
	4 písm. a)	95	✓			
	4 písm. b)	95	✓			
	5 písm. a)	98	✓			

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	5 písm. b)	98	✓			
	6	99	✓			
	7 písm. a)	102	✓			
	7 písm. b)	102	✓		Provedení tohoto doporučení není v současné době z důvodu útočné války Ruska proti Ukrajině reálné. Komise však poskytla ukrajinským orgánům podporu při provádění řady zásadních reforem, které položily základy pro budoucí řešení problematiky dluhových moratorií.	
ZS 24/2021: „Financování v rámci politiky soudržnosti založené na výkonnosti: hodnotné ambice, ale překážky v období 2014–2020 přetrvávaly“	1 písm. a)	128	✓		Komise podnikla kroky k zajištění toho, aby plnění základních podmínek bylo stálým bodem na pořadu jednání zasedání monitorovacího výboru. Komise se opírá o informace poskytnuté jednotlivými členskými státy a příslušnými správními orgány ohledně plnění základních podmínek, neboť neprovádí vlastní monitorování a analýzu.	
	1 písm. b)	128	✓		Ačkoli Komise doporučení přijala, ve *výročních zprávách o činnosti* vůbec neinformovala o svých činnostech v oblasti prosazování práva týkajících se plnění základních podmínek členskými státy. Důvodem byla celkově nízká míra neplnění a významný pokrok, jehož bylo v posledních dvou letech dosaženo.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	2 písm. a)	128	✓		Komise přijala opatření, aby zajistila, že členské státy včas informuje o přístupu, který má být uplatněn při přezkumu v polovině období. Informace, které Komise členským státům poskytla, nejsou dostatečně konkrétní na to, aby zajistily uplatňování jasného a společného přístupu k přezkumu všech programů v polovině období. Nenašli jsme dostatečné důkazy o tom, jak by členské státy měly přidělit částku flexibility na zbytek období.	
	2 písm. b)	128	✓		Proces přezkumu v polovině období v roce 2025 dosud nebyl dokončen. Nemůžeme tedy posoudit, zda Komise zohlednila příslušná zjištění hodnocení využívání Nástroje pro oživení a odolnost členskými státy z roku 2024 u investic z Fondu soudržnosti v těchto členských státech. Lhůta pro provedení tohoto doporučení je stále otevřená.	
	3 písm. a)	128	✓			
	3 písm. b)	128	✓		Komise posuzuje odůvodněné žádosti členských států o změnu podmínek, které mají být splněny, nebo o změnu *výstupů*/výsledků, jichž má být dosaženo, ale pro tato posouzení nestanovila konkrétní kritéria.	
	4 písm. a)	128	✓			

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	4 písm. b)	128	✓		Komise sdílela s vnitrostátními orgány pokyny ohledně toho, jak poskytnout jistotu ohledně uplatňování pravidel upravujících vnitřní trh (*zadávání veřejných zakázek* a *státní podpora*) u režimů „financování nesouvisejícího s náklady“. Vysvětlení nestanoví minimální požadavky na kontrolu, které by řídicím orgánům nebo prováděcím subjektům umožnily poskytnout jistotu o souladu s pravidly vnitřního trhu bez kontroly jednotlivých operací. Pro *auditní orgány* není stanovena jasná úloha a nejsou specifikovány důsledky v případě nedostatků.	
ZS 25/2021: „Podpora z ESF na boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti: opatření musí být cílenější, lépe přizpůsobená a monitorovaná“	1	79	✓			
	2	79	✓			
	3	79	✓	✗	Probíhá studie, jejímž cílem je vyhodnotit účinnost opatření „přístupu k zaměstnání“ pro dlouhodobě nezaměstnané v rámci *hodnocení ex post* za období 2014–2020. Nebyla přijata odpovídající opatření na základě závěrů hodnocení *ex post* za období 2014–2020.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
ZS 26/2021: „*Správnost* výdajů u politiky soudržnosti EU: Komise každoročně zveřejňuje minimální *odhadovanou míru chyb*, která není konečná“	1	77	✗	✗	Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.	✗
	2 písm. a)	83	✓	◔	Komise podnikla kroky, aby zlepšila to, jak její plán *auditu souladu s předpisy* odráží posouzení rizik, a aby zdokumentovala a vysvětlila důvody změn vyplývajících ze zohlednění dalších faktorů. Přetrvávají nedostatky, pokud jde o úplnost posouzení rizik a zachycení historických údajů.	◔
	2 písm. b)	83	✓	●		✓
	2 písm. c)	83	✓	●		✓
	2 písm. d)	3	✗	✗	Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.	✗
	3 písm. a)	86	✗	◔	Ve výroční zprávě za rok 2021 (bod 5.62) a výroční zprávě za rok 2022 (bod 6.70) jsme konstatovali, že Komise zlepšila svou metodiku pro odhad maximálního rizika zahrnutím navýšení pro neauditované *operační programy*. Stále přetrvávají nedostatky v metodice.	◔
	3 písm. b)	86	✓	●	Komise zlepšila vypracovávání výročních zpráv o činnosti GŘ EMPL a GŘ REGIO, aby objasnila, jak je u každého programu získána jistota. Oceňujeme zejména zlepšení návrhů výročních zpráv o činnosti obou generálních ředitelství za rok 2024, které s námi před zveřejněním byly neformálně sdíleny, ale dosud nebyly podepsány.	◔

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	4	88	✓		Řídící rada poskytla ústředním útvarům pokyny k vypracování *výroční zprávy o řízení a výkonnosti*. Podle našeho názoru by měl příslušné pokyny vydat vlastník výroční zprávy o řízení a výkonnosti – tj. sbor komisařů, nikoli řídící rada. Kromě toho jsme – v různých zprávách – označili problémy s kvalitou údajů ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za opakující se problém.	
ZS 27/2021: „Podpora cestovního ruchu v EU- Potřeba nové strategické orientace a lepšího způsobu financování“	1	74	✓			
	2	76	✓			

Zdroj: EÚD.

Příloha 12.2 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení předložená ve zvláštních zprávách z roku 2021 – ostatní kontrolované subjekty

Míra přijetí: přijato; částečně přijato; nepřijato; informace nejsou k dispozici.

Rozsah provedení: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, neprovedeno, není možné vyvodit závěry nebo již není relevantní.

Dodržení lhůt: včas, se zpožděním, lhůta zatím neuplynula, žádné následné opatření, dodržení lhůt se neposuzovalo.

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB)						
ZZ 01/2021: „Plánování řešení krizí v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí“	1 písm. a)	112				
	1 písm. b)	112				
	1 písm. c)	112			Podle příručky pro plánování řešení krize z roku 2022 jsou interní týmy příslušné k řešení krize povinny hlásit významné odchylky od politik výboru SRB; dříve tato povinnost neexistovala. Pojem „významný“ není v příručce pro plánování řešení krize vysvětlen, a výklad je tak ponechán na uvážení interních týmů příslušných k řešení krize.	
	2 písm. a)	115				

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	2 písm. b)	115	✓	▨	Dokončení cyklu plánování řešení krize na rok 2020 se zpozdilo o 8 měsíců. Cykly plánování řešení krize na roky 2021 a 2022 se zpozdily o tři měsíce, což ve srovnání s cyklem plánování řešení krizí na rok 2020 představuje 5měsíční zlepšení. Pro cyklus plánování řešení krizí na rok 2023 nejsou k dispozici žádné údaje. Výbor SRB nedokončil roční cykly plánování řešení krize ve stanoveném časovém rámci (viz body 9, 77 a 115 zvláštní zprávy 01/2021).	⏱
	3 písm. a)	119	✓	▩		⏱
	3 písm. b)	119	✓	✗	Výbor SRB vypracoval kvantitativní kritéria pro své personální obsazení. Tato kritéria nebyla dohodnuta s vnitrostátními orgány příslušnými k řešení krize. Výbor SRB nevypracoval kvalitativní kritéria. Kvantitativní i kvalitativní kritéria jsou nezbytná k zajištění vhodného složení zaměstnanců ve vnitřních týmech příslušných k řešení krize.	⏱
Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)						
SR 08/2021: „Podpora pro správu vnějších hranic poskytovaná agenturou Frontex: zatím není dostatečně účinná“	1 písm. a) bod i)	90	✓	▩		⏱
	1 písm. a) bod ii)	90	✓	▩		⏱
	1 písm. a) bod iii)	90	✓	▩		⏱

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	1 písm. a) bod iv)	90	✓	▨	Dosud nebyla zavedena automatizovaná výměna informací mezi vnitrostátními systémy a databází EUROSUR ani automatizovaný překlad; projekt stále probíhá.	◔
	1 písm. b)	90	✓	▨		◔
	2 písm. a) bod i)	92	✓	▨		◔
	2 písm. a) bod ii)	92	✓	▨		◔
	2 písm. a) bod iii)	92	✓	✗	Příslušníci pohraniční stráže stále nemají spolehlivý přístup ke všem relevantním produktům analýzy rizik.	◔
	3 písm. a)	94	✓	▨		◔
	3 písm. b) bod i)	94	✓	▨		◔
	3 písm. b) bod ii)	94	✓	▨	Hlavní proces hodnocení zranitelnosti se provádí zvlášť pro každý členský stát. Ačkoli agentura Frontex příležitostně provádí regionální hodnocení zranitelnosti, tato hodnocení nejsou systematická.	◔
	3 písm. b) bod iii)	94	✓	✗	Nebyly učiněny žádné pokusy o sledování případů, kdy opatření k řešení zjištěných zranitelností v konkrétní zemi mohou vést k řetězové reakci v sousedních zemích.	◔

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	4 písm. a)	97	✓	✗	Agentura Frontex v letech 2020 až 2024 neorganizovala žádná cvičení pro zásahy rychlé reakce.	✗
	4 písm. b)	97	✓	▨		!
	4 písm. c)	97	✓	▨		!
	4 písm. d)	97	✓	▨		!
	5 písm. a)	101	✓	▨		!
	5 písm. b)	101	✓	▨		!
Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ)						
SR 09/2021: „Dezinformace s dopadem na EU: tento problém se řeší, ale vyřešen není“	2 písm. a)	113	✓	▨		✓
	2 písm. b)	113	✓	▨		✓
	2 písm. c)	113	✓	▨		✓
	2 písm. d)	113	✓	▨	Oddělení StratCom ESVČ zveřejňuje od března 2022 výroční zprávy o činnosti. Na základě výsledků činností rovněž připravuje plány na následující rok. Ačkoli u některých projektů v současné době probíhá individuální hodnocení, na úrovni příslušných oddělení neexistuje žádný formální proces hodnocení.	!

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3 písm. a)	115	✓		Doporučili jsme, aby si ESVČ od členských států vyžádala podrobnou zpětnou vazbu ohledně důvodů jejich nízké úrovně zapojení do systému včasného varování (RAS) a přijala nezbytné operativní kroky k jejich řešení. Domníváme se, že toto doporučení již není relevantní, neboť v reakci na ruskou útočnou válku proti Ukrajině v roce 2022 členské státy svou míru zapojení do systému RAS zvýšily.	↻
	3 písm. b)	115	✓			✓
	3 písm. c)	115	✓			✓
Evropský orgán pro bankovnictví (EBA)						
ZZ 13/2021: „Úsilí EU v boji proti praní peněz v bankovním sektoru je roztříštěné a provádění nedostatečné“	3 písm. d)	120	✓			✓
	3 písm. e)	120	✓			✓
	4 písm. a)	122	✓			✓
	4 písm. b)	122	✓			✓
	4 písm. c)	122	✓			✓

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
Evropská centrální banka (ECB)						
ZZ 13/2021: „Úsilí EU v boji proti praní peněz v bankovním sektoru je roztříštěné a provádění nedostatečné“	4 písm. d)	122	✓			
	4 písm. e)	122	✓			
Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol)						
SR 19/2021: „Podpora poskytovaná Europolem v boji proti převaděčství migrantů: ceněný partner, ale málo se využívají zdroje údajů a měření výsledků“	1 písm. a)	75	✓			
	1 písm. b)	75	✓			
	1 písm. c)	75	✓			
	2 písm. a)	77	✓			
	2 písm. b)	77	✓			
	2 písm. c)	77	✓			
	3 písm. a)	80	✓			
	3 písm. b)	80	✓	✗	Europol nestanovil zvláštní ukazatele pro externí podávání zpráv o svém úsilí v boji proti *podvodům* s doklady a praní peněz.	

Číslo a název zprávy	Číslo	Bod ZZ	Míra přijetí	Analýza EÚD týkající se pokroku dosaženého při provádění doporučení		
				Rozsah provedení	Poznámky	Dodržení lhůt
	3 písm. c)	80	✓			
	3 písm. d)	80	✓			
	4 písm. a)	82	✓		Europol využívá mechanismus operativní pracovní skupiny (OTF) k upřednostňování operativních činností, které se zaměřují na trestnou činnost vysoce ceněných cílových osob, které představují nejvyšší riziko pro vnitřní bezpečnost EU. Pod úrovní HVT probíhá přezkum stávajících kritérií pro stanovení priorit a kategorizace příchozích případů (do základní kategorie, kategorie s nízkým významem a kategorie prioritních případů). Tento přezkum vyžaduje zavedení specializované jednotné aplikace pro správu případů k řešení všech operativních případů, která byla upřednostněna a má být předložena v roce 2025.	
	4 písm. b)	82	✓		Viz připomínky k doporučení 4 písm. a).	

Zdroj: EÚD.

Příloha

Vykazování

(podle čl. 92 odst. 4 nařízení (EU) č. 806/2014)

podmíněných závazků za rozpočtový rok 2024 vyplývajících z toho, jak Komise a Rada plnily své úkoly podle tohoto nařízení

Úvod

Právní základ

01 Podle ustanovení čl. 92 odst. 4 nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí má EÚD povinnost upozornit na všechny podmíněné závazky (ať již Jednotného výboru pro řešení krizí (SRB), Rady, Komise, či jiné) vyplývající z toho, jak SRB, Rada a Komise plnily své úkoly podle tohoto nařízení. Tento dodatek se týká podmíněných závazků Komise a Rady souvisejících s jednotným mechanismem pro řešení krizí; o podmíněných závazcích výboru SRB se pojednává v naší výroční zprávě o agenturách EU za rozpočtový rok 2024. O podmíněných závazcích Komise a Rady v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí se rovněž pojednává ve výroku o spolehlivosti konsolidované účetní závěrky EU (viz bod II prohlášení o věrohodnosti, které EÚD předkládá Evropskému parlamentu a Radě – zpráva nezávislého auditora).

Podmíněné závazky: definice a kritéria pro vykazování

02 Podmíněný závazek je definován jako:

- možný závazek, který vzniká jako důsledek událostí v minulosti a jehož existence bude potvrzena pouze tím, že dojde nebo nedojde k jedné nebo více nejistým událostem v budoucnosti, které nejsou plně pod kontrolou Evropské unie, nebo
- současný závazek, který vzniká jako důsledek událostí v minulosti, avšak nebyl vykázán, protože není pravděpodobné, že ke splnění závazku bude nutný odliv ekonomických zdrojů představujících ekonomický prospěch nebo možný užitek, anebo výši závazku není možné dostatečně spolehlivě stanovit.

03 Pro rozhodnutí o tom, zda se má zveřejnit podmíněný závazek nebo vykázat rezerva, je nutno posoudit pravděpodobnost odlivu ekonomických zdrojů (zpravidla hotovosti). Je-li budoucí odliv zdrojů:

- pravděpodobný, musí se vykázat rezerva,
- možný, musí se zveřejnit podmíněný závazek,
- velmi málo pravděpodobný, zveřejnění není nutné.

Základní informace o podmíněných závazcích souvisejících s jednotným mechanismem pro řešení krizí

04 V souvislosti s plněním úkolů podle nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí mohou výboru SRB, Radě a Komisi vzniknout podmíněné závazky spojené s probíhajícími soudními řízeními (u soudů EU nebo členských států), které se týkají:

- **jejich rozhodnutí o řešení krize a rozhodnutí o neřešení krize**[1] – jak rozhodnutí uplatnit nebo neuplatnit nástroje k řešení krize může být napadeno před soudem,
- **zásady, že se žádný věřitel nesmí dostat do méně výhodného postavení** – aby byla ochráněna základní majetková práva, nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí stanoví, že se žádný věřitel v režimu řešení krize nesmí dostat do méně výhodného postavení, než do jakého by se dostal při běžném insolvenčním řízení. Podle této zásady musí být věřitelům, kterým by se dostalo lepšího zacházení v běžném úpadkovém řízení, vyplaceno odškodnění z Jednotného fondu pro řešení krizí. Aby se posoudilo zacházení s věřiteli a akcionáři, je třeba provést ocenění rozdílu v zacházení.

[1] Ve svém rozsudku ze dne 18. června 2024 (případ C-551/22 P) Soudní dvůr uvedl, že před soudy EU lze napadnout pouze rozhodnutí Komise o schválení (viz bod ***10***).

Zjištění

Část I: Podmíněné závazky Komise

05 Počet soudních řízení souvisejících s jednotným mechanismem pro řešení krizí, která se potenciálně týkají Komise a toho, jak Komise provádí své úkoly podle nařízení o SRM, a související podmíněné závazky ve výši 0 EUR uvedené v účetní závěrce Komise, jakož i související rezervy ve výši 0 EUR vykázané v této účetní závěrce jsou uvedeny v ***tabulce 1***.

Tabulka 1 – Soudní řízení související s jednotným mechanismem pro řešení krizí s možným dopadem na Komisi a příslušné podmíněné závazky a rezervy

Řízení týkající se	Počet řízení u soudů EU	Související podmíněné závazky vykázané v účetní závěrce Komise *(v milionech EUR)*	Související rezervy vykázané v účetní závěrce Komise *(v milionech EUR)*
	(V závorkách jsou uvedeny údaje z naší zprávy za rok 2023.)		
Rozhodnutí o řešení krize a rozhodnutí o neřešení krize	**6 (12)**	**0 (0)**	**0 (0)**
Řešení krize Banco Popular Español S.A. (BPE)	*4 (8)*	*0 (0)*	*0 (0)*
Řešení krize Sberbank d.d. a Sberbank banka d.d. a neřešení krize Sberbank Europe AG	*2 (4)*	*0 (0)*	*0 (0)*
Rozhodnutí „zásada, že se žádný věřitel nesmí dostat do méně výhodného postavení“	**2 (0)**	**0 (nepoužije se)**	**0 (nepoužije se)**
CELKEM	**8 (12)**	**0 (0)**	**0 (0)**

Zdroj: účetní závěrka Komise za rok 2024 a další informace poskytnuté Komisí, jakož i informace z curia.europa.eu.

06 Dne 7. června 2017 Komise schválila rozhodnutí SRB o řešení krize **Banco Popular Español S.A.** (BPE). V polovině roku 2025 se u soudů EU projednávaly čtyři věci[2], které by se v tomto ohledu týkaly Komise, oproti tomu ve zprávě z roku 2023 jsme uvedli, že se projednává osm takových případů. Pokles počtu projednávaných věcí lze vysvětlit tímto vývojem:

- V naší zprávě za rok 2023 nebyly zmíněny čtyři nepilotní věci[3] podané v roce 2017, které mají dopad na Komisi;
- ze čtyř kasačních opravných prostředků, v nichž byla Komise žalovanou stranou, podaných proti rozhodnutím Tribunálu týkajícím se pilotních věcí BPE[4], jeden byl stažen navrhovatelkou a vyškrtnut z rejstříku[5], jeden byl vyškrtnut usnesením Soudního dvora[6] a dva byly zamítnuty[7];
- Všechny čtyři žaloby o náhradu škody[8] podané v roce 2022 k Tribunálu byly staženy.

07 Dne 1. března 2022 Komise schválila rozhodnutí SRB o řešení krize týkající se **Sberbank banka d.d.** a **Sberbank d.d.** Týž den SRB schválil rozhodnutí o neřešení krize týkající se **Sberbank Europe AG**. V polovině roku 2025 byly u soudů EU projednávány dvě[9] věci, které měly v tomto ohledu dopad na Komisi, zatímco ve zprávě z roku 2023 jsme uvedli, že se projednávají čtyři takové případy. Pokles počtu projednávaných věcí lze vysvětlit tímto vývojem:

- Následné kasační opravné prostředky[10] proti těmto rozsudkům (usnesením) Tribunálu a SDEU v souvislosti se dvěma žalobami[11] žádajícími zrušení rozhodnutí Komise o schválení byla zamítnuta. Projednávání těchto dvou žalob stále probíhá.

---

2 Věci T-678/17, T-600/17, T-499/17 a T-498/17.

3 Věci T-678/17, T-600/17, T-499/17 a T-498/17.

4 Věci C-448/22 P, C-535/22 P, C-539/22 P a C-541/22 P.

5 Věc C-539/22 P.

6 Věc C-448/22 P.

7 Věci C-535/22 P, C-541/22 P.

8 Věci T-294/22, T-474/22, T-475/22 a T-477/22.

9 Věci T-523/22 a T-524/22.

10 Věci C-690/23 P(I), C-693/23 P(I), C-708/23 P a C-709/23 P.

11 Věci T-523/22 a T-524/22.

- Další dvě žaloby[12], které rovněž žádaly zrušení rozhodnutí Komise o schválení, byly Tribunálem prohlášeny za nepřípustné, žalobce se však proti zamítavým rozhodnutím odvolal[13]. Dále jedna žaloba z roku 2022[14] žádající zrušení rozhodnutí Komise o schválení, kterou Tribunál prohlásil za nepřípustnou, ale v souvislosti s níž se žalobce proti zamítavému usnesení odvolal[15], nebyla v naší zprávě z roku 2023 zmíněna.

- Tyto tři kasační opravné prostředky, v nichž se žalující strana odvolala proti zamítavým usnesením ve věcech T-525/22, T-526/22 a T-527/22, byly v květnu 2025 zamítnuty[16].

08 V březnu 2025 byly podány dvě žaloby[17] týkající se Sberbank banka d.d. a Sberbank d.d. v souvislosti s rozhodnutím SRB podle zásady, že se žádný věřitel nesmí dostat do méně výhodného postavení. Komise intervenuje na obranu legality nařízení o SRM a rozhodnutí SRB.

09 Komise považuje pravděpodobnost nepříznivého výsledku v těchto případech za vzdálenou, a proto nezveřejnila žádné podmíněné závazky ani v této souvislosti nevykázala žádné rezervy.

10 Kromě toho podala proti rozhodnutí Tribunálu kasační opravný prostředek[18] v jiné věci[19] týkající se skutečnosti, že žaloba byla podána pouze proti rozhodnutí SRB o řešení krize, a nikoli proti rozhodnutí Komise, kterým se schvaluje program řešení krize SRB. Ve svém rozsudku ze dne 18. června 2024 Soudní dvůr konstatoval, že u soudů EU lze napadnout pouze rozhodnutí Komise o schválení.

---

12 Věci T-525/22 a T-526/22.

13 Věci C-791/23 P a C-792/23 P.

14 T-527/22.

15 C-793/23 P.

16 Věci C-791/23 P, C-792/23 P a C-793/23 P.

17 Věci T-147/25 a T-149/25.

18 Věc C-551/22 P.

19 Věc T-481/17.

Část II: Podmíněné závazky Rady

11 Počet soudních řízení souvisejících s jednotným mechanismem pro řešení krizí, která se potenciálně týkají Rady a toho, jak Rada provádí své úkoly podle nařízení o SRM, a související podmíněné závazky ve výši 0 EUR uvedené v účetní závěrce Rady, jakož i související rezervy ve výši 0 EUR vykázané v této účetní závěrce jsou uvedeny v ***tabulce 2***.

Tabulka 2 – Soudní řízení související s jednotným mechanismem pro řešení krizí s možným dopadem na Radu a příslušné podmíněné závazky a rezervy

Řízení týkající se	Počet řízení u soudů EU	Související podmíněné závazky vykázané v účetní závěrce Rady (*v milionech EUR*)	Související rezervy vykázané v účetní závěrce Komise *(v milionech EUR)*
	(V závorkách jsou uvedeny údaje z naší zprávy za rok 2023.)		
Rozhodnutí o řešení krize a rozhodnutí o neřešení krize	**0 (0)**	**Nepoužije se**	
Rozhodnutí „zásada, že se žádný věřitel nesmí dostat do méně výhodného postavení“	**0 (0)**	**Nepoužije se**	
CELKEM	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Zdroj: účetní závěrka Rady za rok 2024 a další informace poskytnuté Radou, jakož i informace z curia.europa.eu.

12 Rada nevykázala žádné podmíněné závazky (ani neúčtovala o žádných rezervách) vyplývající z toho, jak plnila své úkoly podle nařízení o jednotném mechanismu pro řešení krizí, protože u soudů EU neprobíhá žádné řízení, v nichž je Rada žalovanou stranou a které by mohlo vést ke vzniku podmíněných závazků.

Odpovědi orgánů a institucí na výroční zprávu o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024

Obsah

		Strana
Kapitola 1	Prohlášení o věrohodnosti a podpůrné informace	
	Odpovědi Evropské komise	441
Kapitola 2	Rozpočtové a finanční řízení	
	Odpovědi Evropské komise	447
Kapitola 3	Rozpočet EU a dosahování výsledků	
	Odpovědi Evropské komise	452
Kapitola 4	Příjmy	
	Odpovědi Evropské komise	458
Kapitola 5	Jednotný trh, inovace a digitální agenda	
	Odpovědi Evropské komise	461
Kapitola 6	Soudržnost, odolnost a hodnoty	
	Odpovědi Evropské komise	469
Kapitola 7	Přírodní zdroje a životní prostředí	
	Odpovědi Evropské komise	480
Kapitola 8	Migrace a správa hranic Bezpečnost a obrana	
	Odpovědi Evropské komise	484

Kapitola 9	**Sousedství a svět**	
	Odpovědi Evropské komise	**489**
Kapitola 10	**Evropská veřejná správa**	
	Odpovědi Evropského parlamentu	**493**
	Odpovědi Evropské komise	**496**
Kapitola 11	**Nástroj pro oživení a odolnost**	
	Odpovědi Evropské komise	**498**
Kapitola 12	**Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která jsme předložili ve zvláštních zprávách z roku 2021**	
	Odpovědi Evropské komise	**511**
	Odpovědi Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex)	**525**
	Odpovědi Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol)	**526**

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 1: PROHLÁŠENÍ O VĚROHODNOSTI A PODPŮRNÉ INFORMACE

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

V roce 2024, uprostřed ruské agresivní války proti Ukrajině a zvýšené globální nejistoty, humanitárních krizí, přírodních katastrof a hospodářských otřesů, zůstala Evropská unie a její rozpočet zdrojem stability, odolnosti a strategických investic. Komise i nadále upřednostňovala co nejlepší využití peněz daňových poplatníků a zajišťovala, aby byl rozpočet EU vynakládán odpovědně a správně.

Komise a orgány členských států v rámci sdíleného řízení provádějí stovky tisíc kontrol[1]. Na základě výsledků těchto kontrol a celkového závěru interního auditora se Komise domnívá, že rozpočet EU na rok 2024 byl dobře chráněn proti chybám ve výdajích a podvodům.

Počínaje rokem 2024 předkládá Komise svůj závěr o úrovni ochrany rozpočtu EU na úrovni okruhů víceletého finančního rámce (VFR). Důvodem je skutečnost, že pro společnou zemědělskou politiku (SZP) na období 2023–2027 již Komise nemůže stanovit kvantitativní riziko při platbě (a při uzávěrce). To vedlo k použití nového ukazatele pro okruh „Přírodní zdroje a životní prostředí“: podíl výdajů, které jsou považovány za výdaje s nízkým rizikem. U všech ostatních okruhů víceletého finančního rámce se nadále kvantifikují rizika při platbě a při uzávěrce.

V roce 2024 zůstalo u okruhů víceletého finančního rámce, kde je stanoveno kvantitativní riziko při platbě, uvedené riziko pod 2% prahem významnosti, s výjimkou okruhu „Soudržnost, odolnost a hodnoty“. To odpovídá předchozím rokům. Tato stabilita je podpořena skutečností, že velká část výdajů v roce 2024 se stále týká programového období 2014–2020, pro které se nezměnila pravidla, systémy ani prováděcí orgány.

V oblasti přírodních zdrojů a životního prostředí činil podíl výdajů s nízkým rizikem 77 %, což je nad průměrem posledních šesti let (64 %).

Komise bere na vědomí odhadovanou úroveň chyb vykázaných Evropským účetním dvorem (ECA) (3,6 %), která je nižší než v roce 2023 (5,6 %) a 2022 (4,2 %), ale vyšší než průměr za období 2016–2021 (2,8 %).

Rozdíl mezi Komisí odhadovaným rizikem při platbě a mírou chyb vykázanou Účetním dvorem je významný u okruhů „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ a „Sousedství a svět“. Tento rozpor je způsoben především rozdílným výkladem skutečností, platných pravidel a metodických přístupů. Vzhledem k těmto nesrovnalostem a zejména v reakci na žádost Parlamentu[2] uspořádaly Komise a EÚD na jaře 2025 řadu seminářů, na nichž se tyto rozdíly projednávaly. Přestože rozdílné úlohy a mandáty Komise

[1] Podrobnosti viz výroční zprávy o činnosti útvarů Komise.

[2] Viz usnesení Parlamentu ze dne 11. dubna 2024 o udělení absolutoria za plnění rozpočtu EU na rozpočtový rok 2022, oddíl III – Komise a výkonné agentury, bod 134 písm. i).

a EÚD neumožňují úplné sladění používaných metodik[3], cílem této aktivity bylo podpořit společné chápání příslušných metodik a snížit rozdíly v názorech. Komise je ochotna v tomto dialogu pokračovat.

U všech okruhů, u nichž je stanoveno kvantitativní riziko při platbě, považuje Komise za nejreprezentativnější ukazatel opatření přijatých členskými státy a jejími útvary riziko při uzávěrce, které měří míru chyb zbývajících po všech následných kontrolách a opravách. Pro rok 2024 se u všech odpovídajících okruhů víceletého finančního rámce[4] odhaduje, že riziko při uzávěrce bude pod 2% prahem významnosti a v souladu s předchozími roky.

Celkově se Komise snaží najít správnou rovnováhu mezi nízkou mírou chyb, rychlými platbami a přiměřenými náklady na kontroly pro všechny účastníky prováděcího a kontrolního řetězce, aby včas dosáhla všech svých politických cílů.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Auditní zjištění

Spolehlivost účetní závěrky

Komise vítá, že EÚD již osmnáctým rokem po sobě považuje účty EU za nezatížené významnými (materiálními) chybami.

Spolehlivost operací

Příjmy

Pokud jde o příjmovou stránku rozpočtu EU (bod 1.12a), Komise vítá, že podle názoru EÚD v příjmech opět nejsou významné (materiální) chyby a že systémy řízení příjmů byly obecně účinné.

Výdaje

Komise sdílí názor EÚD, že způsob, jakým jsou prostředky vypláceny, má dopad na riziko vzniku chyb (bod 1.15), a zejména názor, že riziko chyb je nižší u výdajů, na něž se vztahují zjednodušená pravidla (zejména u nárokových plateb).

Komise proto nadále přijímá opatření ke zjednodušení pravidel, což je rovněž v souladu s požadavky Parlamentu[5]. Patří sem mimo jiné podpora zjednodušeného vykazování nákladů a financování

[3] Viz studie Parlamentu „Srovnání míry chyb – Metodiky, na nichž je založeno riziko Evropské komise při platbě/uzávěrce a odhadovaná míra chyb Evropského účetního dvora“ – oddělení pro rozpočtovou podporu Generální ředitelství pro rozpočtové záležitosti PE 772.485 – březen 2025.

[4] V případě přírodních zdrojů a životního prostředí to nelze kvantifikovat, protože již neexistuje žádné riziko při platbě.

[5] Viz například usnesení Parlamentu ze dne 7. května 2025 o udělení absolutoria za plnění rozpočtu EU na rozpočtový rok 2023, oddíl III – Komise a výkonné agentury, bod 53, písm. viii).

nesouvisející s náklady. V roce 2024 došlo k nárůstu využívání zjednodušených režimů financování v různých oblastech politiky, včetně využívání paušálních částek v oblasti výzkumných a zdravotnických iniciativ. Pokud jde o politiku soudržnosti, Komise v programech na období 2021–2027 nadále podporovala využívání zjednodušeného vykazování nákladů nebo „financování nesouvisející s náklady“. S tímto trendem směřujícím k zefektivnění přístupu k financování je navíc v souladu i posun SZP směrem k modelu, který bude více založen na výkonnosti.

Celkově se Komise na základě podrobných informací, které má k dispozici, domnívá, že míry rizika nejsou jednotné. Riziková expozice se může lišit v rámci téže oblasti politiky, a dokonce i v rámci téhož výdajového programu.

Komise těží ze spolehlivých, ověřených a na důkazech založených informací získaných prostřednictvím svých kontrol a podrobné analýzy, včetně údajů o výsledcích kontrol členských států. To umožňuje Komisi rozdělit příslušné výdaje do tří úrovní rizika:

- **výdaje s nižším rizikem**, s rizikem při platbě nižším než 2 %, nebo s „nízko rizikovým“ hodnocením kvality systémů členských států pro výdaje v rámci SZP 2023–2027, jež představují **54,7 %** celkových výdajů rozpočtu EU (67 % v roce 2023),

- **výdaje se středním rizikem**, s rizikem při platbě mezi 2 % a 2,5 % nebo se „středně rizikovým“ hodnocením kvality systémů členských států pro výdaje v rámci SZP 2023–2027, které představují **24,5 %** celkových výdajů (9 % v roce 2023), a

- **výdaje s vyšším rizikem**, s rizikem při platbě vyšším než 2,5 %, nebo s „vysoce rizikovým“ hodnocením kvality systémů členských států pro výdaje v rámci SZP 2023–2027, což představuje **20,8 %** celkových výdajů na rok 2024 (24 % v roce 2023).

Snížení podílu výdajů s nižším rizikem ve srovnání s rokem 2023 je vysvětleno tím, že Komise záměrně obezřetně použila paušální sazbu ve výši 2 % pro všechny programy soudržnosti na období 2021–2027, jakož i pro všechny programy soudržnosti na období 2014–2020, u nichž dosud nebyly předloženy balíčky pro poskytnutí jistoty a u nichž byla míra chyb v minulém roce odhadnuta na méně než 2 %.

Přesněji řečeno při zkoumání míry rizika pro jednotlivé okruhy VFR:

- v oblasti „**Jednotný trh, inovace a digitální agenda**“ (bod 1.19), Komise bere na vědomí míru chyb předpokládanou EÚD, která odpovídá míře v posledních letech. Komise uznává, že hlavním zdrojem chyb jsou i nadále osobní náklady, což je logicky odůvodnitelné tím, že tyto náklady mají největší podíl na celkových nákladech vykázaných příjemci v rámci programů Horizont 2020 a Horizont Evropa. Program Horizont 2020 již byl významným krokem vpřed ve zjednodušení a harmonizaci pravidel způsobilosti nákladů, včetně výpočtu osobních nákladů. Zvýšené využívání financování paušálními částkami v rámci programu Horizont Evropa a zavedení jednotkových nákladů u osobních nákladů snižuje administrativní zátěž příjemců a očekává se, že dále sníží riziko výskytu chyb. U ostatních přímých nákladů, stejně jako v případě chyb v osobních nákladech Komise dále snižuje riziko chyb zaměřením se na příjemce prostřednictvím informačních akcí a internetových seminářů, uvedením pokynů v komentované vzorové grantové dohodě programu Horizont 2020 a komentované grantové dohodě programu Horizont Evropa a podporou využívání správy informačního servisu (Research Enquiry Service).

- V oblasti „**Soudržnost, odolnost a hodnoty**“ (bod 1.20) Komise konstatuje, že míra chyb odhadovaná EÚD se ve srovnání s loňským rokem snížila a že se rozdíl mezi rizikem při platbě Komise a mírou chyb podle EÚD v tomto roce snížil. V roce 2024 Komise rovněž odhaduje, že

riziko při platbě zůstane významné až do výše 2,9 % pro různé fondy a rozpočtové nástroje v rámci okruhu 2 VFR. V porovnání s mírami vykázanými v předchozích letech se jedná o mírný nárůst, který je však nižší, než vypočítal EÚD. Komise přičítá rozdíl mezi svým rizikem při platbě a mírou chyb podle EÚD rozdílným metodickým přístupům (body 1.31–1.34) a v některých případech také rozdílným výkladům skutečností nebo platných pravidel. Ačkoli se Komise nemusí nutně domnívat, že všechny případy nahlášené EÚD jako vyčíslené chyby představují nesrovnalosti podle nařízení o společných ustanoveních, bude řádně sledovat všechny chyby nahlášené EÚD a bude požadovat nápravná opatření nebo finanční opravy, pokud to bude považovat za nezbytné a právně proveditelné. Na základě všech důkazů, které posoudila, včetně vlastních auditů, dospěla Komise k závěru, že účinnost řídicích a kontrolních systémů a úroveň rizik se u jednotlivých programů liší, a programy se zjištěnými závažnými nedostatky zveřejnila v příslušných výročních zprávách o činnosti. Podobně jako v předchozích letech Komise rovněž doporučila příslušným programovým orgánům cílená opatření, aby podle potřeby dále zlepšily řídicí a kontrolní systémy.

- V oblasti „**přírodních zdrojů a životního prostředí**“ (bod 1.21) Komise vítá hodnocení EÚD, že přímé podpory zemědělcům, s výjimkou ekoschémat, neobsahují významné (materiální) chyby. Pokud jde o ekoschémata, je hodnocení EÚD v souladu s vlastním hodnocením Komise, která v této oblasti rovněž identifikuje vyšší riziko chyb. Důvodem je skutečnost, že ekoschémata jsou navržena tak, aby se dala přizpůsobit různým regionálním podmínkám v členských státech a aby zohledňovala různé klimatické podmínky, půdní typy, krajinu a strukturu zemědělských podniků, aby bylo možné dosáhnout ambiciózních politických cílů. Podmínky způsobilosti stanovené členskými státy proto mohou být složité, což způsobuje problémy při provádění. Velká rozmanitost a četné požadavky na způsobilost zemědělců zvyšují riziko chyb při těchto intervencích. Je rovněž důležité poznamenat, že ekoschémata jsou v SZP na období 2023–2027 novými intervencemi a jako u každé nové iniciativy je nutné poskytnout čas na přizpůsobení. Komise nabízí členským státům významnou podporu při navrhování, provádění a změnách intervencí obsažených v jejich strategických plánech SZP.

- V oblasti „**Sousedství a svět**“ (bod 1.22) se Komise domnívá, že se zde výdaje s nízkým nebo středním rizikem neomezují pouze na platby na podporu rozpočtu a správní výdaje, ale zahrnují také další výdaje v rámci segmentů přímého a nepřímého řízení. Podle vlastního odhadu Komise je tedy riziko při platbě v tomto okruhu nižší než 2% práh významnosti. Komise v současné době přezkoumává svou strategii auditu a kontroly s cílem snížit celkovou míru chyb. Jedním z hlavních výsledků je vytvoření spolehlivého a cíleného systému profilování rizik, který umožní lépe posoudit a řešit riziko chyb nejen na úrovni projektů, ale i na úrovni příjemců.

Informace Komise o správnosti

Cílem Komise je zjistit problémy a odpovídajícím způsobem přijmout vhodná a cílená nápravná opatření. Za tímto účelem buduje svou **jistotu** zdola nahoru a podrobně, tj. podle programu nebo jiného příslušného výdajového segmentu, jelikož provádění není v jednotlivých programech a členských státech stejnoměrné. To je rovněž nezbytné k tomu, aby pověřené schvalující osoby Komise mohly vykonávat své povinnosti.

Počínaje rokem 2024 používá Komise pro **výdaje v rámci SZP na období 2023–2027 nový ukazatel**, a v důsledku toho okruh „Přírodní zdroje a životní prostředí“: podíl výdajů s nízkým rizikem. U většiny výdajů SZP (které představují 74,8 % výdajů okruhu a téměř 24 % celkových rozpočtových výdajů na daný rok) představuje právní rámec na období 2023–2027 **posun od politiky založené na souladu s předpisy k většímu zaměření na výkonnost**. Důraz je rovněž kladen na řádné fungování systémů řízení zavedených v členských státech, které zajišťují jak legalitu a správnost uskutečněných operací, tak kvalitu výsledků výkonnosti. V souladu s tímto přístupem založeným na

výkonnosti se od členských států požaduje nové vykazování výkonnosti a hodnocení systémů řízení. Nařízení o SZP neukládá členským státům povinnost podávat Komisi kontrolní statistiky na úrovni konečných příjemců. V návaznosti na to Komise namísto stanovení míry chyb a rizika při platbě rozděluje výdaje do tří kategorií rizika: nízké, střední a vysoké na základě posouzení fungování (správních) systémů členských států. Závěr týkající se toho, jak dobře je rozpočet EU chráněn, vychází z porovnání podílu výdajů s nízkým rizikem a podílu výdajů s nízkým rizikem v předchozích letech.

Díky tomuto novému přístupu **nelze stanovit riziko při platbě a riziko při uzávěrce** pro Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, okruh „Přírodní zdroje a životní prostředí“ a pro Komisi jako celek. Proto se ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti uvádí kvantitativní riziko při platbě a riziko při uzávěrce na úrovni okruhů VFR, s výjimkou okruhu „Přírodní zdroje a životní prostředí“.

Rizika při platbě, o nichž útvary Komise informovaly ve svých příslušných výročních zprávách o činnosti, představují jejich nejlepší odhady vycházející ze stovek tisíc kontrol, jež Komise a členské státy každoročně společně provádějí na základě svých pečlivě vypracovaných kontrolních strategií přizpůsobených specifikům každého výdajového programu.

Přístup Komise jako správce rozpočtu EU se liší od přístupu EÚD v roli externího auditora. To může vést k rozdílům mezi odhadem míry chyb ze strany obou orgánů. Jak uvádí EÚD (bod 1.30), riziko při platbě podle Komise a míra chyb podle EÚD nejsou totožné pojmy, a proto je nelze plně srovnávat. Kromě toho Komise ne vždy sdílí posouzení EÚD týkající se jednotlivých chyb, podle nichž EÚD vypočítává svou míru chyb.

To vede k situaci, kdy riziko při platbě podle Komise spadá do rozmezí měr chyb odhadovaných EÚD pro rozpočtový okruh „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“, nikoli však pro oblasti „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ a „Sousedství a svět“.

Studie[6] z března 2025, kterou si nechal vypracovat Výbor pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu a která porovnává riziko při platbě a při uzávěrce podle Komise a odhadovanou míru chyb podle EÚD, zdůrazňuje užitečnost a vhodnost obou přístupů, jež odpovídají potřebám a očekáváním jednotlivých institucí.

A konečně, v souladu s víceletou povahou svých výdajů a svých diferencovaných kontrolních strategií vyvíjí Komise spolu s členskými státy ve sdíleném řízení značné úsilí s cílem provádět kontroly a opravy **po provedení plateb až do konce programového cyklu**. Pokud je stanoveno riziko při platbě, odráží se toto úsilí v riziku při uzavření programu. U všech dotčených okruhů se odhaduje, že je riziko při uzávěrce s ohledem na další nápravná opatření, která je třeba přijmout, nižší než 2 %.

Komise nadále přijímá opatření ke zlepšení účinnosti kontrol *ex post*. Připomíná však, že mají-li kontroly zůstat nákladově efektivní, musí být cílené a založené na rizicích.

V oblasti **politiky soudržnosti** bere Komise na vědomí hodnocení EÚD, že **řídicí a kontrolní systémy členských států** stále nejsou vždy účinné při prevenci nebo odhalování všech nesrovnalostí (bod 1.36). Na základě komplexního a průběžného hodnocení všech dostupných výsledků auditů se však Komise domnívá, že se celkově lze spolehnout na práci auditních orgánů a jejich kontrolních subjektů, s výjimkou omezeného počtu, u nichž každoročně identifikuje potřebu zlepšení (v roce 2024 dvanáct auditních orgánů nebo jejich kontrolních subjektů z celkového počtu 116, jak je uvedeno ve výročních zprávách o činnosti). Pokud zjištěné závažné nedostatky ovlivňují konkrétně práci auditních orgánů, sama Komise opakovaně pracuje na posouzení rizik nebo je

[6] Viz studie Parlamentu „Srovnání míry chyb – Metodiky, na nichž je založeno riziko Evropské komise při platbě/uzávěrce a odhadovaná míra chyb Evropského účetního dvora“ – oddělení pro rozpočtovou podporu Generální ředitelství pro rozpočtové záležitosti PE 772.485 – březen 2025.

kvantifikuje paušálně, což se odráží v riziku při platbě a maximálních rizicích uvedených ve výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti. V některých případech chyby, které nebyly dříve zjištěny, i když ovlivňují přepočtenou míru chyb ve vykazovaném roce, nemusí nutně poukazovat na systémové nedostatky v práci příslušného auditního orgánu. Komise rovněž vítá, že EÚD v tomto roce zjistil zlepšení a osvědčené postupy auditního orgánu (viz bod 6.50 a rámeček 6.12).

Komise nadále úzce spolupracuje s programovými orgány, aby zajistila společné chápání právního a prováděcího rámce. Na základě zjištění a doporučení EÚD a svých vlastních zjištění a doporučení z minulých let se Komise a vnitrostátní auditní a řídicí orgány dohodly na akčním plánu se souborem 22 opatření, která mohou orgány přijmout k dalšímu posílení své schopnosti odhalování a řešení zbývajících problémů před ukončením programového období 2014–2020 (více podrobností viz bod 6.51 a odpovědi Komise v kapitole 6, oddíl II.2). Kromě toho Komise zahájila v roce 2024 dialog s EÚD, aby lépe porozuměla různým přístupům k posuzování míry chyb na základě práce vykázané auditními orgány. V návaznosti na závěry EÚD Komise rovněž přezkoumala svůj přístup k auditům souladu s předpisy pro programové období 2021–2027 s cílem zvýšit pokrytí programů a auditních orgánů, jež podléhají jejímu opakovanému provádění auditů (účinnější nástroj dohledu, jak uzavřel EÚD), a zajistit úplnost a vhodnost kontrolních seznamů používaných auditními orgány.

V oblasti politiky „**Sousedství a svět**“ (bod 1.37) je Komise toho názoru, že studie míry zbytkových chyb – která není ani ověřovací zakázkou, ani auditem – je vhodná pro daný účel a nevztahují se na ni omezení, která mohou přispívat k podhodnocování chyb. Komise pracuje na aktualizaci své metodiky míry zbytkových chyb, aby zohlednila doporučení EÚD týkající se studie míry zbytkových chyb, a revidovaná metodika bude platit od roku 2025.

Komise rovněž zdůrazňuje, že míru chyb EÚD měří mimo jiné chyby ve smlouvách, jež mohou být předmětem kontrol a oprav ze strany Komise i v následujících účetních obdobích. Prostřednictvím studie míry zbytkových chyb Komise odhaduje úroveň chyb na základě reprezentativního vzorku uzavřených smluv – do té doby bude mnoho problémů vyřešeno. Míra chyb podle EÚD a míra zbytkových chyb podle Komise pro výdaje GŘ INTPA a GŘ NEAR v roce 2024, které představují většinu výdajů v okruhu „Sousedství a svět“, proto nejsou přímo srovnatelné.

2. Oznamování podezření z podvodu

Komise připomíná, že **ne všechny nesrovnalosti nebo případy nedodržení pravidel představují podvod**.

Komise rovněž připomíná, že na začátku programového období byly programové orgány za podpory Komise povinny zavést a provádět účinná a přiměřená opatření proti podvodům na základě posouzení rizika podvodů.

Komise vítá hodnocení EÚD, že doporučení 5.2 z výroční zprávy za rok 2020, které se týká sledování rizika podvodů při auditech operací prováděných auditními orgány, bylo ve většině ohledů provedeno. V rámci auditů pro programové období 2021–2027 provádí Komise specializované auditní šetření, jehož cílem je ověřit ve všech hlavních auditních orgánech, zda kontrolní seznamy, které používají při provádění auditů operací, zahrnují všechny požadované auditní otázky, včetně těch, jež se týkají podezření na podvod. To umožní řešit zbývající případy, u nichž se v tomto ohledu stále očekává zlepšení.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024

KAPITOLA 2: ROZPOČTOVÉ A FINANČNÍ ŘÍZENÍ

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise přijímá veškerá nezbytná opatření k zajištění **úplného a účinného plnění rozpočtu EU** v souladu se stávajícím finančním a právním rámcem. Komise neustále **sleduje plnění rozpočtu** a **vývoj zbývajících závazků**, jakož i související základní faktory. Během ročních rozpočtových procesů bude rovněž i nadále navrhovat výši prostředků na platby, která odpovídajícím způsobem uspokojí platební potřeby. Pravidelně informuje Radu a Evropský parlament o předpokládaných potřebách (pro daný rok i následující roky) a o možných rizicích do budoucna a pravidelně prezentuje a vysvětluje aktuální stav plnění rozpočtu.

Pokud jde o **úroveň zbývajících závazků** (RAL) na konci roku 2024 a související rizika uvedená v kapitole zprávy EÚD, Komise připomíná, že přibližně **jedna třetina** celkové částky pochází z nevratné části nástroje **NextGenerationEU** (NGEU)**,** z níž většina je poskytována prostřednictvím **Nástroje pro oživení a odolnost (RRF**). V tomto ohledu Komise podporuje členské státy, aby zajistily rychlé a účinné provádění svých plánů pro oživení a odolnost, aniž by snížily své ambice nebo oslabily kritická opatření. Pokud jde o obavy týkající se **čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost**, Komise zdůrazňuje obtíže při provádění, které přineslo **několik krizových** událostí, jež ovlivnily nebo pozdržely provádění opatření Nástroje pro oživení a odolnost. V zájmu plného provedení Nástroje pro oživení a odolnost a využití jeho výhod Komise nedávno vydala sdělení určené členským státům, v němž jim poskytuje pokyny, jak dále zefektivnit plány pro oživení a odolnost před předložením **posledních žádostí o platbu v roce 2026**[1].

Přibližně polovina zbývajících závazků spojených s programy víceletého finančního rámce na konci roku 2024 pochází z **politiky soudržnosti,** a v širším smyslu tedy z provádění fondů členskými státy v rámci sdíleného řízení. Vzhledem k tomu, že úroveň výběru projektů v praxi dosahuje přibližně poloviny dostupného finančního krytí programů soudržnosti na období 2021–2027, **předpokládá se, že i finanční plnění dosáhne** v krátkodobém horizontu **plné funkčnosti**. Komise pozorně sleduje související riziko zrušení závazků na úrovni programu a spolupracuje s členskými státy na jeho zmírnění. Komise je přesvědčena, že **nový legislativní balíček** v rámci přezkumu v polovině období dále **zvýší míru čerpání** fondů, a očekává, že se tím výrazně sníží riziko zrušení závazků.

Pokud jde o **zvýšenou úroveň výpůjček v rámci NGEU a** vyšší úroveň **rozpočtové angažovanosti**, Komise zdůrazňuje, že splácení výpůjček NGEU začne od roku 2028, což zajistí stabilní a předvídatelné snižování závazků. Rozpočet EU bude splácení závazků v rámci nástroje NextGenerationEU hradit ze svých příjmů.

Za účelem řešení **nárůstu výpůjčních nákladů** po přijetí přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období je nyní překročení nákladů oproti původnímu finančnímu krytí kryto novým kaskádovým mechanismem zahrnujícím zvláštní nástroj (nástroj EURI). Komise je transparentní, pokud jde o **vývoj podmíněných závazků,** a zachází s nimi v souladu s mezinárodními účetními standardy. Podmíněné závazky jsou zveřejňovány v roční účetní závěrce EU a jejich rizika (zejména

[1] COM(2025) 310: Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě: NextGenerationEU – Cesta do roku 2026.

přiměřenost tvorby rezerv) jsou pravidelně vyhodnocována, zejména v souvislosti s tzv. čl. 41 odst. 5 finančního nařízení a se zprávami podle článku 256 finančního nařízení.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Rozpočtové a finanční řízení v roce 2024

Plnění rozpočtu EU

Komise konstatuje, že Účetní dvůr do analýzy zahrnul všechny typy prostředků. Při analýze **konečné míry plnění** rozpočtu EU Komise připomíná, že finanční nařízení a některé právní základy umožňují přenést do následujícího roku prostředky na závazky a platby, které nebyly na konci roku využity. Jedná se o běžnou praxi zejména u účelově vázaných příjmů.

Jak Účetní dvůr uvedl v bodě 2.7, bylo přeneseno přibližně 1 miliardy EUR schválených **prostředků na závazky** (z toho 50 milionů EUR prostředků na závazky bylo přeneseno rozhodnutím Komise[2] a 1 miliarda EUR prostředků na závazky byla přenesena automaticky). Při zohlednění přenesených prostředků dosáhlo plnění schváleného rozpočtu oddílu Komise u závazků 99,4 %. Z nevyužitých prostředků na závazky ke konci roku zaniklo 40 milionů EUR (z toho 26 milionů EUR pro Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, které nebyly uvolněny, zatímco zbývající částka byla způsobena omezenými částkami, které zůstanou nevyužity po dokončení zadávacích nebo grantových řízení).

Pokud jde o **prostředky na platby**, Komise by k údajům uvedeným v bodě 2.10 ráda doplnila, že 2,6 miliardy EUR schválených prostředků na platby z roku 2024 bylo **přeneseno do roku 2025** rozhodnutím Komise (0,1 miliardy bylo přeneseno uvedeným rozhodnutím a 2,5 miliardy EUR prostředků na platby bylo přeneseno automaticky), a 0,9 miliardy EUR bylo přeneseno ostatními institucemi. Při zohlednění přenosu prostředků z roku 2024 do roku 2025 dosáhlo plnění 99,9 % celkových dostupných plateb. V důsledku toho zůstalo na konci roku nevyužito pouze 78 milionů EUR ze schválených prostředků na platby. Do roku 2024 byly kromě toho přeneseny účelově vázané příjmy ve výši 24,6 miliardy EUR.

Plnění rozpočtu fondů ve sdíleném řízení v rámci nařízení o společných ustanoveních pro období 2021–2027

Komise připomíná, že **programy na** programové období 2021–2027 **byly** v důsledku vnějších faktorů **přijaty o sedm měsíců později než** programy na programové období 2014–2020. Míra čerpání na konci roku 2024 by tak měla být srovnávána spíše s mírou čerpání v polovině roku 2017. Při porovnávání obou uvedených programových období je navíc třeba vzít v úvahu, že **míry předběžného financování** v období 2014–2020 byly vyšší a byly zúčtovány v jiném okamžiku, než tomu bylo v období 2021–2027. Vezmeme-li v úvahu průběžnou míru plateb na konci roku 2017 (pro období 2014–2020) a 2024 (pro období 2021–2027), činila by 7,96 %, resp. 2,84 %, pokud vezmeme v úvahu Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti (FS) a Evropský sociální fond plus (ESF+) dohromady. Na konci června 2017 činila tato míra pro EFRR, FS a ESF 3,49 %, což je srovnatelné s mírou na konci roku 2024.

[2] C(2025) 808 final ze dne 4.2.2025.

Grant z Nástroje pro oživení a odolnost a provádění nástroje NGEU

Tempo plateb z Nástroje pro oživení a odolnost bylo celkově rychlé, přičemž do konce května 2025 bylo vyplaceno téměř 50 % všech prostředků (315 miliard EUR). To platí zejména pro granty, kde bylo členským státům vyplaceno již 57 % (205 miliard EUR).

V roce 2024 bylo v rámci grantové podpory z Nástroje pro oživení a odolnost vyplaceno téměř 56 miliard EUR, z toho 2,4 miliardy EUR v rámci předběžného financování REPowerEU. Na konci roku 2024 činilo celkové **vyplacení grantů** v rámci Nástroje pro oživení a odolnost 197,5 miliardy EUR, což **představovalo 55 % všech grantů přidělených v** rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Vývoj celkových zbývajících závazků

Komise připomíná, že **přibližně jedna třetina** celkové částky pochází z nevratné části nástroje **NextGenerationEU** (NGEU), která je z větší části poskytována prostřednictvím **Nástroje pro oživení a odolnost**. V tomto ohledu Komise podporuje členské státy, aby zajistily rychlé a účinné provádění svých plánů pro oživení a odolnost, aniž by snížily své ambice nebo oslabily kritická opatření.

Přibližně polovina zbývajících závazků spojených s programy víceletého finančního rámce na konci roku 2024 pochází z **politiky soudržnosti,** a v širším smyslu tedy i z provádění fondů členskými státy v rámci sdíleného řízení. Vzhledem k tomu, že úroveň výběru projektů v praxi dosahuje přibližně poloviny dostupného finančního krytí programů soudržnosti na období 2021–2027, **předpokládá se, že i finanční plnění dosáhne** v krátkodobém horizontu **plné funkčnosti**.

2. Úkoly a výzvy

Zrušení závazků a rychlost provádění

Vzhledem k návrhu Komise týkajícímu se zvláštních opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období[3] a k očekávanému využití navrhované flexibility členskými státy se očekává, že se riziko zrušení závazků výrazně sníží. Nadcházející aktualizace dlouhodobé prognózy přítoku a odtoku prostředků rozpočtu EU tento trend potvrdí.

Pokud jde o politiku soudržnosti, Komise v souladu s doporučením Účetního dvora, aby přijala opatření týkající se **rizika zrušení závazků**, **pečlivě sleduje** toto riziko na úrovni programů a spolupracuje s členskými státy na jeho zmírnění prostřednictvím vhodných opatření přizpůsobených každé konkrétní situaci. Komise se doví, jak přijetí nového legislativního balíčku v rámci přezkumu v polovině období přispělo ke snížení tohoto rizika, až v pozdější fázi.

Včasné čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost

Komise zdůrazňuje, že **čerpání z Nástroje pro oživení a odolnost** bylo nebývale **rychlé**, neboť do konce května 2025 bylo vyplaceno **téměř 50 %** všech vyčleněných finančních prostředků (315 miliard EUR z 650 miliard EUR). To platí zejména pro granty, kde již bylo členským státům vyplaceno 57 % (205 miliard EUR).

Komise však také zdůrazňuje, že provádění Nástroje pro oživení a odolnost probíhalo uprostřed **několika krizí**. Nevyprovokovaná ruská útočná válka proti Ukrajině a následná energetická krize,

[3] COM(2025) 123 final.

vysoká inflace, překážky v dodavatelském řetězci a některé katastrofy související s klimatem **ohrozily nebo zpozdily provádění** opatření Nástroje pro oživení a odolnost.

Aby bylo možné Nástroj pro oživení a odolnost zavést v plném rozsahu a využívat jeho přínosů, je zřejmé, že **členské státy musí výrazně urychlit provádění**, protože současné tempo není dostatečné k tomu, aby zajistilo splnění všech milníků a cílů ve lhůtě do 31. srpna 2026. Ve sdělení ze dne 4. června poskytla Komise **členským státům další pokyny ohledně zefektivnění** jejich plánů pro oživení a odolnost, ohledně **možností, které mají členské státy k dispozici** pro revizi svých plánů, a **ohledně toho, jak si mají předem naplánovat předložení posledních žádostí o platbu** v roce 2026.

Komise vyslala členským státům jasný signál, že je třeba jednat ihned. Pokud si členské státy i nadále uchovají své soustředění a v případě potřeby **se jim podaří plány pro oživení a odolnost urychleně revidovat**, je Komise toho názoru, že **je možné plány pro oživení a odolnost ve zbývajícím čase provést**.

Závazky související s výpůjčkami pro NGEU podle budoucího víceletého finančního rámce

Komise zdůrazňuje, že **splácení výpůjček pro nástroj NGEU** bude zahájeno od roku 2028, což zajistí stabilní a předvídatelné tempo snižování výše závazků. Skutečný **profil splácení** bude definován **v budoucích víceletých finančních rámcích (VFR),** a v tuto chvíli jej nelze předjímat.

Komise rovněž zdůrazňuje, že splácení v rámci nástroje NGEU bude **hrazeno** z rozpočtu EU **prostřednictvím jeho příjmů**. V tomto ohledu nemusí být budoucí očekávané příjmy z nových vlastních zdrojů **stejně vysoké jako potřeba splátek**, přičemž jejich zavedení zůstává pro Komisi i nadále prioritou.

Vzhledem k nárůstu úrokových sazeb od roku 2022 ve srovnání s prognózami v době přijetí víceletého finančního rámce budou **celkové náklady na financování nástroje NextGenerationEU** do konce roku 2027 **výrazně vyšší** než 14,9 miliardy EUR, které byly původně přiděleny v rámci finančního plánování na celé období. K řešení nárůstu výpůjčních nákladů byl v rámci revize víceletého finančního rámce v polovině období zaveden **kaskádový mechanismus** a nový zvláštní nástroj (**nástroj EURI**), který přispěl **k pokrytí překročených nákladů ve** srovnání s původním finančním krytím.

Komise zdůrazňuje, že nedávné **mírné snížení úrokových sazeb** vedlo ke snížení tohoto překročení nákladů. Přesto návrh rozpočtu na rok 2026 uvádí celkové náklady na financování ve výši přibližně 8 miliard EUR, což je téměř o 4,3 miliardy EUR více, než činilo původní krytí. Pokud jde o střednědobý výhled, nejnovější odhady **dodatečných potřeb nad rámec původního finančního plánování** se pohybují v rozmezí 5,6 až 7,0 miliard EUR pro rok 2027.

Úroveň expozice rozpočtu EU

Komise je plně transparentní, pokud jde o vývoj podmíněných závazků, a zachází s nimi v souladu s mezinárodními účetními standardy. Podmíněné závazky jsou zveřejňovány v ročních účetních závěrkách EU a jejich rizika (tj. přiměřenost tvorby rezerv) jsou pravidelně vyhodnocována, zejména v souvislosti s výročními **zprávami** stanovenými v **čl. 41 odst. 5 a v článku 256 finančního nařízení**. **Roční účetní závěrka** EU rovněž **uvádí splátkový kalendář** všech programů finanční pomoci až do jejich ukončení.

Komise dále uznává, že do roku 2027 by mohla expozice rozpočtu EU dosáhnout až 567 miliard EUR, což **odpovídá kapacitě jednotlivých nástrojů, které** jsou prováděny, za předpokladu jejich plného provedení.

Inflace v EU

Komise souhlasí s připomínkou Účetního dvora, že vzhledem k pevně stanovenému 2% deflátoru pro úpravu ročních stropů víceletého finančního rámce v běžných cenách **má** inflace vyšší než 2 % v prvních letech víceletého finančního rámce **negativní vliv na kupní sílu** rozpočtu EU. Současně souhlasí se zprávou, že vzhledem k **výrazným rozdílům mezi členskými státy, pokud jde o kumulativní míru inflace** od zahájení víceletého finančního rámce, se **její dopad v** jednotlivých členských státech **liší**.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Doporučení 2.1 – Zajistit, aby splácení nástroje NGEU zohledňovalo provádění programů EU

Komise by k výpůjčkám nevratné podpory NGEU měla navrhnout a zavést vhodné splátkové kalendáře, v nichž zohlední provádění stávajících a budoucích programů EU.

(Cílové datum provedení: do konce roku 2026)

Komise doporučení **přijímá**.

Zavedení Nástroje Evropské unie na podporu oživení (EURI) nad rámec stropů víceletého finančního rámce s revizí stávajícího víceletého finančního rámce v polovině období umožňuje včasné poskytnutí dodatečných rozpočtových prostředků v případě navýšení za účelem pokrytí nákladů na úrokové výdaje do roku 2027. Příští návrh víceletého finančního rámce se bude týkat také splácení nevratné podpory z nástroje NGEU. Zatímco příští návrh víceletého finančního rámce se připravuje a v tuto chvíli jej nelze předjímat, Komise rovněž konstatuje, že struktura splatnosti dluhopisů NGEU je uspořádána tak, že zajišťuje stabilní a předvídatelné klesání závazků NGEU v průběhu období do roku 2058.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 3: ROZPOČET EU A DOSAHOVÁNÍ VÝSLEDKŮ

Část 1 – Výsledky auditů výkonnosti provedených EÚD: Klíčová sdělení

Závěry uvedené v části 1 kapitoly 3 vycházejí ze zvláštních zpráv EÚD zveřejněných v roce 2024. Tyto zvláštní zprávy byly předmětem rozsáhlých postupů schvalování a řízení o sporných otázkách v souladu s požadavky finančního nařízení. Podrobné odpovědi Komise představující její postoj ke zvláštním zprávám a souvisejícím doporučením, která v nich byla uvedena, byly zveřejněny spolu se zprávami a jsou přístupné veřejnosti.

Komise bere na vědomí shrnutí prohlášení Evropského parlamentu a Rady, která EÚD vydal po zveřejnění zvláštních zpráv vydaných v roce 2024 a uvedených v části 1 kapitoly 3.

Komise zdůrazňuje, že míra přijetí doporučení EÚD uvedená v části 1 (bod 3.5) je obecně velmi vysoká (86 % zcela nebo částečně přijatých doporučení), což dokládá konstruktivní přístup Komise k řešení problémů zjištěných EÚD. V roce 2024 Komise nepřijala pouze 14 % doporučení EÚD, což lze částečně vysvětlit zvýšeným počtem auditů Nástroje pro oživení a odolnost v roce 2024 a nepřijetím některých jejich doporučení.

Konkrétně by Komise ráda připomněla svůj postoj k některým zvláštním zprávám, na něž EÚD odkazuje v části 1 kapitoly 3.

V souvislosti se svou **zvláštní zprávou 14/2024 o ekologické transformaci** Účetní dvůr uvádí, že zjistil „potenciální nadhodnocení částek přidělených na opatření v oblasti klimatu“. Přestože se Komise řídila ustanoveními nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost (RRF), která spolunormotvůrci stanovili pro odhad toho, do jaké míry opatření Nástroje pro oživení a odolnost přispívají k opatřením v oblasti klimatu, EÚD nesouhlasil s některými koeficienty stanovenými v příloze VI tohoto nařízení. EÚD se proto rozhodl příspěvek k opatřením v oblasti klimatu přepočítat tak, že použil nižší koeficienty, než jaké jsou stanoveny v právním textu, což vedlo k nižšímu odhadovanému příspěvku k opatřením v oblasti klimatu. Komise nesouhlasí s přístupem EÚD, jenž se odchyluje od právním základem stanovené metodiky, kterou jsou Komise a členské státy povinny uplatňovat.

V souvislosti se svou **zvláštní zprávou 22/2024 o dvojím financování z rozpočtu EU** EÚD uvádí, že „využívání financování, které není spojeno s náklady, vede k vyššímu riziku dvojího financování“. Komise by ráda připomněla, že tento závěr vychází z právního výkladu EÚD, který podle Komise není v souladu s literou a duchem článku 9 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, jenž výslovně stanoví: „Reformy a investiční projekty mohou obdržet podporu z jiných programů a nástrojů Unie za předpokladu, že nepokrývá stejné náklady“. V souladu s tímto ustanovením je Komise pevně přesvědčena, že pokud členský stát *ex ante* uvede, že na realizaci opatření nebudou použity žádné prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost (a opatření tedy není „nákladově vyčísleno“ v rámci plánu pro oživení a odolnost, tj. jedná se o opatření s nulovými náklady), nemůže z definice dojít k dvojímu financování. Tato skutečnost nezávisí na tom, zda jsou na realizaci použity jiné fondy EU. Komise proto nevidí důvod pro závěr EÚD o riziku dvojího financování v souvislosti s nástroji založenými na financování nesouvisejícím s náklady.

V souvislosti se **zvláštní zprávou EÚD 05/2024 o rejstříku transparentnosti EU** Komise připomíná, že po období auditu bylo přijato několik opatření ke zlepšení rejstříku transparentnosti[1], včetně dokončení úplného cyklu monitorování databáze rejstříku s cílem zvýšit celkovou kvalitu údajů, jakož i spuštění nových internetových stránek a podpůrné IT platformy v dubnu 2024. Kromě toho Komise i další auditované instituce pracují na plnění ročních priorit rejstříku transparentnosti pro rok 2025[2], přičemž zohledňují technická doporučení EÚD. Je rovněž důležité poznamenat, že Komise na začátku svého nového mandátu v roce 2024 přijala nová opatření v oblasti transparentnosti, která výrazně posilují její vnitřní režim spojený s rejstříkem transparentnosti, a to prostřednictvím rozhodnutí (EU) 2024/3081 a 2024/3082.

V souvislosti se **zvláštní zprávou EÚD 3/2024 o zásadách právního státu v EU** by Komise ráda připomněla různé účely, oblasti působnosti a cíle tří hlavních nástrojů uvedených v této zprávě EÚD: nařízení o podmíněnosti, nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a nařízení o společných ustanoveních. Komise zdůrazňuje, že Nástroj pro oživení a odolnost a nařízení o společných ustanoveních nejsou specifickými nástroji právního státu a k řešení určitých otázek právního státu mohou sloužit pouze nepřímo v rámci příslušných nařízení. Nařízení o podmíněnosti umožňuje EU přijmout opatření na ochranu rozpočtu, například pozastavení plateb nebo finanční opravy, pouze v případech, kdy porušení zásad právního státu dostatečně přímo ovlivňuje nebo může ovlivnit finanční zájmy EU, a pouze tehdy, pokud žádný jiný nástroj neumožňuje účinnější ochranu rozpočtu Unie. Komise vítá hodnocení EÚD, že Komise zjistila porušení zásad právního státu v případě Maďarska na základě důkladného kvalitativního posouzení a že bylo v souladu s požadavky stanovenými v nařízení o podmíněnosti. Komise dále vítá hodnocení EÚD, že Komise v jednom případě, kdy bylo nařízení o podmíněnosti dosud použito, účinně použila nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, nařízení o společných ustanoveních a nařízení o podmíněnosti.

Část 2 – Výkonnost programů v rámci prvního okruhu víceletého finančního rámce

Rámec pro podávání zpráv o výkonnosti

Komise vítá hodnocení EÚD, že její rámec pro podávání zpráv o výkonnosti byl v souladu s pokyny stabilní a že většina kvantitativních odkazů na programy, které Účetní dvůr zkoumal ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti rozpočtu za rok 2023, byla založena na příslušných podkladech (bod 3.44, bod 3.46). Rozpočtové údaje uvedené v prohlášeních o výkonnosti programu u programů zařazených do vzorku byly získány z účetního systému Komise. EÚD v těchto vykázaných údajích nezjistil žádné podstatné chyby, s výjimkou toho, že celkový rozpočet programu Horizont Evropa na období 2021–2027 byl v důsledku přerozdělení finančních prostředků podhodnocen o 367 milionů EUR.

Návrh ukazatelů výkonnosti

Komise vítá hodnocení EÚD, podle něhož jsou ukazatele výkonnosti ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027 lépe navrženy, i když s některými výjimkami. Komise by ráda zdůraznila, že je nezbytné rozlišovat mezi ukazateli výkonnosti, které měří okamžité výstupy a výsledky programu, a

[1] Rejstřík transparentnosti provozují společně Evropský parlament, Rada a Komise na základě interinstitucionální dohody ze dne 20. května 2021 (Úř. věst. L 207, 11.6.2021, s. 1).

[2] Roční priority rejstříku transparentnosti jsou zveřejněny na internetových stránkách rejstříku: Správa – Evropská unie

ukazateli dopadu, které hodnotí dlouhodobé změny a přínos k širším strategickým cílům po ukončení programu (bod 3.47), neboť slouží k odlišným účelům.

Komise konstatuje, že ukazatele programu **Horizont Evropa**, jejichž výklad EÚD považuje za obtížný, nejsou v souladu s nařízeními o programu Horizont Evropa (bod 3.51 a rámeček 3.1). Pokud jde o prohlášení o výkonnosti programů, Komise zlepšila terminologii ukazatele uvedeného v SAP tak, aby usnadnila jeho výklad. U programu Horizont Evropa na období 2014–2020 Komise změnila metodu měření několika ukazatelů s cílem zlepšit kvalitu údajů, a to z přechodného a pravidelného podávání zpráv na průběžné (bod 3.54 až bod 3.55). To mělo dopad na podávání zpráv a prvky, na které EÚD upozornil, se v období 2021–2027 zlepšily.

Pokud jde o **Nástroj pro propojení Evropy**, Komise uznává, že výsledky uváděné v prohlášeních o výkonnosti programu obvykle odrážejí výstupy z dokončených projektů, avšak Komise projekty průběžně monitoruje po celou dobu jejich životního cyklu (tabulka 3.1). Tento přístup zaměřený na budoucnost pomáhá včas odhalit rizika a umožňuje Komisi posoudit, zda jsou ukazatele na dobré cestě k dosažení cílů, a to i s dílčími výsledky. Pokud jde o systémy monitorování výkonnosti (bod 3.49), Komise zlepšila výkonnostní rámec Nástroje pro propojení Evropy na období 2021–2027 tím, že do něj začlenila více ukazatelů zaměřených na výsledky a zlepšila shromažďování údajů, přičemž zohlednila výsledky hodnocení Nástroje pro propojení Evropy na období 2014–2020 v polovině období. Systém monitorování Nástroje pro propojení Evropy byl navržen tak, aby odrážel klíčové cíle programu a poskytoval ucelený rámec pro sledování jeho provádění, nikoli aby zachycoval všechny výsledky a dopady. Hodnocení Nástroje pro propojení Evropy na období 2014–2020 v polovině období odhalilo příležitosti k dalšímu posílení ukazatelů souvisejících s všeobecnými cíli politiky.

Pokud jde o Program **InvestEU** (bod 3.52), Komise uznává, že dva uvedené ukazatele (tj. mobilizované investice a multiplikační účinek) jasně nespecifikují, zda se vztahují ke schváleným, podepsaným nebo vyplaceným operacím, a že tyto informace lze nalézt v souboru návrhu rozpočtu s metadaty ukazatelů. Proto bude Komise tyto informace v budoucnu zahrnovat také do hlavního textu prohlášení o výkonnosti Programu InvestEU. Komise konstatuje, že záruční dohody podepsané s Komisí ani nařízení o Programu InvestEU nevyžadují, aby prováděcí partneři InvestEU vykazovali klíčové ukazatele výkonnosti na úrovni projektů. Kromě toho Komise v současném kontextu úsilí o snížení administrativní zátěže nehodlá dále zvyšovat složitost a podrobnost požadavků na podávání zpráv v rámci Programu InvestEU (bod 3.62).

Posouzení pokroku při plnění cílů klíčových ukazatelů výkonnosti

Komise se domnívá, že při posuzování pokroku ukazatelů výkonnosti při plnění jejich cílů by měly být brány v úvahu všechny relevantní dostupné informace – nejen minulé výsledky. Relevantní jsou například také informace o probíhajících projektech. Jeho hodnocení proto odráží očekávaný vývoj jednotlivých ukazatelů na základě dostupných údajů. Pokud se provedou vhodná opatření, lze například řešit a překonat počáteční zpoždění. Uplatňování ukazatelů navíc neprobíhá vždy lineárně; v mnoha případech se většina výsledků projeví až ke konci prováděcího období.

Komise by rovněž ráda zdůraznila, že ačkoli jsou cíle pro hodnocení pokroku ukazatelů obecně užitečné, není vždy možné nebo užitečné je stanovit. Cíle jsou například méně smysluplné u ukazatelů dopadu, na které mají významný vliv vnější faktory, jež rozpočet EU nemůže ovlivnit. Podobně jsou pro stanovení cílů méně vhodné ukazatele, které měří výsledky závisející na poptávce – například využívání finančních produktů.

V souvislosti s **Nástrojem pro propojení Evropy** Komise průběžně monitoruje projekty v průběhu jejich životního cyklu, což umožňuje používání přístupu zaměřeného na budoucnost, který může včas

odhalit rizika (tabulka 3.3). To napomáhá k posouzení toho, zda jsou ukazatele na dobré cestě k dosažení cílů, i když jsou k dispozici pouze dílčí výsledky. Na tomto základě se Komise domnívá, že 12 ukazatelů bylo na dobré cestě a čtyři vykazovaly mírný pokrok a že výsledky uvedené v prohlášeních o výkonnosti programů obvykle odkazují na výstupy dokončených projektů. Komise uznává, že to může vést ke zdánlivému nesouladu.

Komise zdůrazňuje, že projekty dopravní infrastruktury neprobíhají podle lineárního harmonogramu a většina výsledků se projeví až ke konci programu, jak ukazuje i příklad v rámečku 3.2, který se týká dopravních tratí vybavených evropským systémem řízení železničního provozu. U několika projektů bylo prodlouženo období provádění do roku 2024, přičemž konečné výstupy jsou vykazovány po dobu až 12 měsíců po dokončení. To odůvodňuje posouzení mírného pokroku.

Pokud jde o Nástroj pro propojení Evropy na období 2021–2027, Komise konstatuje, že ukazatel týkající se čerpacích stanic poskytujících alternativní paliva je na dobré cestě, a to i přes omezený pokrok v počáteční fázi (rámeček 3.3). Vzhledem k tomu, že Nástroj pro infrastrukturu pro alternativní paliva (AFIF) v rámci Nástroje pro propojení Evropy je stále v počáteční fázi, Komise očekává další výsledky do konce období. Do konce roku 2023 vykázalo 10 projektů čerpací stanice již v provozu, přičemž na ně byla vynaložena 4 % (64 milionů EUR) z celkového rozpočtu, a předpokládá se, že čerpacích stanic bude zřízeno více než 30 000.

Komise nesdílí názor EÚD, že u 65 % ukazatelů Nástroje pro propojení Evropy na období 2014–2020 pravděpodobně nebude dosaženo jejich cílů (bod 3.72). Průběžné monitorování životního cyklu všech projektů poskytuje přesnější přehled, díky němuž si je Komise jistá, že hlavní cíle programu budou z velké části splněny. Pokud jde o Nástroj pro propojení Evropy na období 2021–2027, Komise na základě probíhajících projektů konstatuje, že většina ukazatelů je na dobré cestě nebo dosahuje mírného pokroku, přičemž dostupné údaje odpovídají očekávaným časovým harmonogramům (bod 3.75).

Komise podotýká, že Program **InvestEU** je program řízený trhem a poptávkou, který pokrývá širokou škálu oblastí politiky, takže pokrok u jeho ukazatelů závisí na absorpci programu trhem, což omezuje možnosti Komise stanovit předem konkrétní milníky a cíle (bod 3.68, bod 3.76). Tím se podstatně liší od jiných programů EU, zejména od přímo řízených programů poskytujících granty, u nichž může Komise předem stanovit měřitelné milníky a cíle, jichž má být dosaženo. Nařízení o Programu InvestEU výslovně uznává specifické rysy tohoto programu, zejména jeho charakter založený na poptávce a omezený počet kvantifikovatelných milníků a cílů, kterých má být dosaženo.

Všechny ukazatele uvedené v nařízení o Programu InvestEU byly řádně monitorovány prostřednictvím každoročních údajů o výkonnosti, které poskytovali prováděcí partneři Programu InvestEU a které Komise uváděla v prohlášeních o výkonnosti programu. Komise rovněž sleduje pokrok při dosahování cílů u všech ukazatelů, pro které byl v nařízení o Programu InvestEU stanoven cíl.

Ačkoli některé ukazatele Programu InvestEU nejsou vzhledem k povaze programu vázány na konkrétní cíle nebo milníky, jejich celkový pokrok při plnění cílů programu je možné sledovat a Komise tak činí prostřednictvím každoročních údajů o výkonnosti, které vykazují prováděcí partneři Programu InvestEU.

Závěrem by Komise ráda zdůraznila, že v rámci Programu InvestEU mají prováděcí partneři a Komise podávat zprávy o mobilizovaných investicích nejen na základě schválených operací, ale také na základě podepsaných smluv a vyplacených částek (bod 3.76).

Doporučení 3.1 – Dále zlepšit sledovatelnost údajů, které podporují vykazování klíčových ukazatelů výkonnosti

V zájmu dalšího zvýšení spolehlivosti klíčových ukazatelů výkonnosti programů uváděných v prohlášeních o výkonnosti programu by Komise měla zajistit jasnou a zdokumentovanou vazbu mezi podkladovými údaji o výkonnosti a částkami uváděnými v prohlášeních o výkonnosti programu.

(Cílový termín provedení: výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu za rok 2025)

Komise doporučení 3.1 **přijímá**.

Komise uznává, že je důležité zajistit solidní sledovatelnost a spolehlivost vykazovaných údajů o výkonnosti, a v souladu s pokračujícím úsilím o zlepšování kvality a spolehlivosti podávání zpráv o výkonnosti týkajících se rozpočtu EU neustále pracuje na zvýšení transparentnosti a konzistentnosti vazby mezi podkladovými údaji o výkonnosti a částkami vykázanými v prohlášeních o výkonnosti programu.

Doporučení 3.2 – Zvýšit kvalitu vykazovaných informací

V zájmu usnadnění podávání zpráv o výkonnosti v průběhu provádění programu by Komise u těch ukazatelů, u nichž je relevantní měřit průběžný pokrok, měla stanovit více než jeden milník v průběhu programového období.

(Cílový termín provedení: při podání zprávy o plnění příštího víceletého finančního rámce)

Komise doporučení 3.2 **částečně přijímá**.

Komise uznává význam stanovení cílů a milníků pro sledování ukazatelů výkonnosti a v příslušných případech měření průběžného pokroku.

Proveditelnost tohoto doporučení bude záviset na podobě víceletého finančního rámce po roce 2027 a příslušných programů, které budou definovány v budoucích nařízeních. Ty i nadále podléhají souhlasu zákonodárce a Komise nemůže předjímat jejich výsledek.

Kromě toho by Komise ráda zdůraznila, že je třeba zvážit potenciální související zátěž, kterou by mohlo stanovení milníků a cílů znamenat mimo jiné pro členské státy a prováděcí partnery.

Doporučení 3.3 – Zlepšit hodnocení klíčových ukazatelů výkonnosti

V zájmu zlepšení hodnocení pokroku při dosahování cílů klíčových ukazatelů výkonnosti obsažených v prohlášeních o výkonnosti programu, by Komise měla odůvodnit hodnocení, která se opírají o jiné informace, než jsou ověřené údaje.

(Cílový termín provedení: výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu za rok 2025)

Komise doporučení 3.3 **přijímá**.

Komise již v příslušných případech uvádí odůvodnění hodnocení ukazatelů výkonnosti v tabulkách s údaji o výkonnosti přiložených k návrhu rozpočtu.

Komise souhlasí s tím, že poskytne odůvodnění hodnocení i pro ukazatele vybrané pro webové stránky s prohlášeními o výkonnosti programů, pokud budou založeny na jiných informacích než na ověřených výsledcích.

Část 3 – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení, která EÚD předložil ve zprávě o výkonnosti rozpočtu EU – stav ke konci roku 2021

Na provádění všech přijatých doporučení klade Komise velký důraz. Následná opatření a provádění doporučení tvoří nedílnou součást systému správy a řízení Komise.

Komise by ráda zdůraznila, že u čtyř doporučení EÚD jsou cílové termíny provedení spojeny s přípravou víceletého finančního rámce na období po roce 2027, což je proces, který bude probíhat v průběhu roku 2025.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 4: PŘÍJMY

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise vítá skutečnost, že Evropský účetní dvůr (EÚD) má za to, že příjmové transakce i nadále neobsahují významné chyby a že systémy související s příjmy, které prověřovala, byly celkově účinné. Komise se bude zabývat problémy zjištěnými Účetním dvorem a vlastní kontrolní a auditní činností.

Pokud jde o **hrubý národní důchod (HND)**, Komise vítá připomínku Evropského účetního dvora, že Komise dodržuje harmonogram a postupy stanovené pro cyklus ověřování HND na období 2020–2024 a že v porovnání s předchozím cyklem zkrátila období, kdy byly údaje o HND používané pro účely vlastních zdrojů otevřeny revizi. Komise přikládá velký význam pečlivému sledování včasnosti předkládání prací na výhradách k HND členskými státy a zavedla systém sledování dodržování právních požadavků ze strany členských států.

Pokud jde o **vlastní zdroj z daně z přidané hodnoty**, Komise pokračuje ve svém úsilí o snížení počtu otevřených výhrad a hodlá dokončit probíhající revizi správních postupů použitelných pro správu výhrad týkajících se vlastního zdroje z daně z přidané hodnoty v souladu se zkušenostmi získanými na konci prvního kontrolního cyklu v rámci nového systému.

Pokud jde o **tradiční vlastní zdroje**, Komise bude pokračovat v monitorování otevřených případů týkajících se tradičních vlastních zdrojů a spolehlivost účtů A a B zařadila pro rok 2025 jako zvláštní téma do programu kontrol pro dalších šest členských států (tj. kromě dvanácti členských států, které již byly v tomto ohledu kontrolovány v programu kontrol na rok 2024). Komise je plně odhodlána provést celní reformu co nejdříve a přijme k tomu veškerá nezbytná opatření.

Pokud jde o **příjmy EU z nerecyklovaných plastových obalových odpadů**, Komise aktivně pokračuje v práci na zavedení prvního kontrolního cyklu tohoto nového vlastního zdroje.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Prověrka prvků vnitřních kontrolních systémů

Ověřovací práce na HND

Komise vítá připomínku Evropského účetního dvora, že Komise dodržuje harmonogram a postupy stanovené pro cyklus ověřování HND na období 2020–2024 (bod 4.11.) a že v porovnání s předchozím cyklem zkrátila období, kdy byly údaje o HND používané pro účely vlastních zdrojů otevřeny revizi (bod 4.13.).

Komise přikládá velký význam pečlivému sledování lhůt pro předkládání práce na výhradách k HND členskými státy (body 4.14–4.15). Komise zavedla systém umožňující monitorovat, jak členské státy dodržují právní požadavky, a transparentním způsobem informuje zúčastněné strany o stavu výhrad k HND.

Posouzení systému zjednodušeného vlastního zdroje z DPH, které provedla Komise, nezahrnovalo dopad na příspěvky členských států

Komise se domnívá, že splnila své povinnosti podle článku 13a nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/769. Komise byla pověřena vypracováním zprávy o fungování systému vlastního zdroje z DPH a tato zpráva byla zveřejněna 12. prosince 2024 a představila dopad změn zavedených nařízením Rady (EU, Euratom) 2021/769 na systém vlastního zdroje odvozeného z DPH.

Ve zprávě byl učiněn závěr, že zavedené změny neměly na systém vlastního zdroje z DPH významný dopad, přičemž bylo dosaženo cílů zjednodušení a snížení administrativní zátěže pro všechny zúčastněné strany. Ukončení oprav a kompenzací mělo na hodnotu vlastního zdroje jen minimální dopad (méně než 1 % základu DPH), zatímco dopad použití zmrazené hodnoty WAR podle odhadu Komise vedl k odchylkám od přepočtených sazeb pro rok 2024 v rozmezí od +4 % do –11 %.

Kromě toho se počet výhrad v průběhu času mírně snížil, protože většina kompenzací a oprav byla ukončena a členské státy uznaly pozitivní dopad reformy na administrativní zátěž a na základě průzkumu provedeného Komisí ji ohodnotily známkou 8,9 z 10.

Údaje členských států týkající se plastů nejsou plně v souladu s pravidly EU

Během kontrol Komise ověřuje, zda jsou zdrojové údaje pro výpočet nerecyklovaného plastového obalového odpadu vhodné, dostatečně kvalitní a zajišťují dostatečné pokrytí, zda jsou tyto údaje shromažďovány vhodným způsobem, zda jsou metody výpočtu nerecyklovaného plastového obalového odpadu správné a sledovatelné a zda jsou výsledky konzistentní. Pokud Komise po kontrolách ve vykázaných údajích zjistí nedostatky, stanoví výhrady s konkrétními lhůtami, do nichž by měly být nedostatky odstraněny. V současné době Komise na základě dosud provedených kontrol podala 23 výhrad, které se týkají mimo jiné výpočtu množství vyprodukovaného plastového obalového odpadu a dvou metod používaných pro jeho odhad. Komise očekává, že poté, co členské státy vykonají činnosti zaměřené na vyřešení těchto výhrad, budou otázky týkající se souladu s pravidly EU vyřešeny. Do června 2026 budou zkontrolovány všechny členské státy.

Existuje riziko zpoždění při provádění celní reformy EU

Pokud jde o rizika zpoždění při provádění celní reformy EU (bod 4.27 – bod 4.30), Komise je plně odhodlána provést celní reformu co nejdříve a přijme veškerá nezbytná opatření, aby toho dosáhla. Komise již zahájila přípravy a provádí plánování v co největším předstihu vzhledem k tomu, že jednání stále probíhají. Komise pečlivě vykonává své právo podnětu a předkládá velmi ambiciózní návrhy na reformu celní unie, přičemž úzce spolupracuje s oběma spolunormotvůrci ve snaze podpořit dosažení dohody a uskutečnit řešení nezbytná k nápravě problémů, na které upozornil EÚD.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Doporučení 4.1 – Urychlit přípravy na provedení navrhované celní reformy

Zintenzivnit opatření k zajištění včasného provedení celní reformy, jakmile bude přijata, a to vypracováním plánu s podrobným harmonogramem a přidělením odpovědností za sledování pokroku v těchto oblastech:

i) zřízení a počáteční fungování Celního úřadu EU, dokud nebude mít Celní úřad EU provozní způsobilost k plnění vlastního rozpočtu;

ii) vývoj, zavedení a údržba celního datového centra EU.

(Cílový termín provedení: konec roku 2026)

Komise obě dílčí doporučení **přijímá**.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024

KAPITOLA 5: JEDNOTNÝ TRH, INOVACE A DIGITÁLNÍ AGENDA

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Platby provedené v roce 2024 v rámci okruhu 1 víceletého finančního rámce „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“ (VFR1) zahrnují několik programů, jako je Horizont Evropa, který je stěžejním rámcovým programem pro výzkum a inovace v Evropě, jeho předchůdce Horizont 2020 (H2020) a Nástroj pro propojení Evropy (CEF). Vzhledem k obvykle víceleté povaze výzkumných projektů se dvě třetiny auditovaných plateb za výzkum týkaly ještě programu H2020 za rok 2024.

Komise bere na vědomí míru chyb odhadovanou Evropským účetním dvorem (EÚD) (bod 5.10), která je v rozmezí míry chyb zaznamenané v minulých letech, avšak mírně nižší než v roce 2023.

Způsob, jakým jsou prostředky vypláceny, má přímý dopad na riziko výskytu chyb, a zjednodušení pravidel může toto riziko snížit. Program Horizont Evropa proto pro všechny programy financování EU používá standardní vzorovou grantovou dohodu, která je připojena jako příloha k vnitřním předpisům Komise, ve velké míře využívá možnosti zjednodušeného vykazování nákladů (jednotkové náklady, paušální sazby a jednorázové částky), v příslušných oblastech používá jednodušší systémy úhrady nákladů a zavádí efektivnější systém auditu. Další pokyny ke vzorové grantové dohodě jsou uvedeny v anotované vzorové grantové dohodě. Komise je i nadále plně odhodlána pokračovat ve zjednodušování pravidel a postupů, aby se snížilo riziko výskytu chyb i zátěž pro příjemce.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Správnost operací

Komise bere na vědomí míru chyb ve výši 3,2 % odhadovanou EÚD (bod 5.10) a bude se zabývat problémy, které EÚD zjistil (viz body 5.10 až 5.33 zprávy EÚD), jak je popsáno v níže uvedených oddílech.

Komise bere na vědomí případy vyčíslitelných chyb, které EÚD vykázal pro další opatření.

Chyby ve výzkumných programech

Osobní náklady

Komise uznává, že hlavním zdrojem chyb jsou i nadále osobní náklady (bod 5.15), což je logicky odůvodnitelné tím, že osobní náklady mají největší podíl na celkových nákladech vykázaných příjemci v rámci programu H2020 a podobně i v rámci programu Horizont Evropa. Komise rovněž bere na vědomí, že v důsledku nesprávného uplatňování pravidel pro výpočet osobních nákladů v projektech programu Horizont Evropa došlo ke dvěma nevyčíslitelným chybám.

Program H2020 zaznamenal výrazný pokrok v oblasti zjednodušení a harmonizace pravidel způsobilosti nákladů včetně pravidel týkajících se výpočtu osobních nákladů. Komise poskytla rozsáhlé pokyny a praktické příklady v rámci anotované vzorové grantové dohody programu H2020. Kromě toho organizovala iniciativy na zvyšování povědomí tak, že účastníkům, kteří se následně zúčastnili schůzek zaměřených na podávání zpráv, vydala interaktivní dotazník, a poskytla tak příslušné poradenství přizpůsobené na míru odpovědím příjemců. Komise navíc uspořádala webový seminář, který byl specificky zaměřen na poskytovatele osvědčení o finančních výkazech u grantů programu H2020.

Změny zavedené pravidly programu Horizont Evropa

U programu Horizont Evropa přijala Komise vzorovou grantovou dohodu pro podniky platnou od začátku víceletého finančního rámce na období 2021–2027 a pro podniky vydala komplexní pokyny pro praktické provádění. Tyto pokyny zavádějí zjednodušenou metodu účtování osobních nákladů založenou na výpočtu denních sazeb, jež nahradí metodiky používané u programu H2020, které jsou náchylné k chybám. Anotovaná vzorová grantová dohoda, která tuto vzorovou grantovou dohodu doplňuje, obsahuje praktické pokyny a příklady týkající se výpočtu osobních nákladů. Komise v rámci svých dokumentů obsahujících pokyny uvádí také seznam dokumentů, v němž podrobně popisuje řízení nákladů specifických pro jednotlivé země.

Komise navíc uspořádala pro program Horizont Evropa řadu webových seminářů, které jsou nahrávány a je možné je na vyžádání zhlédnout, a které jsou věnovány poučení příjemců o správném vykazování nákladů včetně osobních nákladů, (např. tzv. Horizon Implementation Days – Dny provádění programu Horizont). Kromě toho se uskutečnila řada informačních dnů v zemích rozšiřování účasti, jejichž součástí byly specializované semináře o vykazování nákladů, které vysvětlovaly, jak efektivně vykazovat osobní náklady. Příjemcům se rovněž doporučuje, aby pro vysvětlení související s řízením grantů, zejména s výpočtem osobních nákladů, využili informační servis pro oblast výzkumu (Research Enquiry Service). Všechny výše uvedené činnosti kladou důraz na způsob, jakým vykazovat osobní náklady.

V roce 2024 byly zavedeny jednotkové osobní náklady, které výrazně usnadňují vykazování osobních nákladů u projektů financovaných z programu Horizont Evropa, neboť denní sazba je stanovena ex ante na základě historických údajů příjemce. Zároveň s tímto zavedením byly vydány podrobné pokyny, které poskytují komplexní instrukce týkající se tohoto nového postupu. Dále byla uspořádána řada webových seminářů věnovaných tomuto tématu s cílem zajistit důkladné pochopení a zavedení metodiky jednotkových osobních nákladů.

Komise bere na vědomí skutečnost, že někteří příjemci dosud používali metodu výpočtu z programu Horizont 2020 nebo se neřídili novými pravidly programu Horizont Evropa (body 5.17 a 5.18). Jak bylo vysvětleno výše, Komise kladla a klade důraz na informování o nových pravidlech včetně nového výpočtu denních sazeb zavedeného v rámci programu Horizont Evropa prostřednictvím výše uvedených webových seminářů a informačních akcí.

Náklady na výzkumné pracovníky vyslané z jiných organizací

Pokud jde o příklad chyby v rámečku 5.1, Komise se zjištěním souhlasí. Konstatuje, že specifický případ vysílání mezi příjemci je výslovně řešen jak v rámci programu H2020, tak v rámci anotovaných vzorových grantových dohod programu Horizont Evropa.

Další chyby v osobních nákladech

Komise bere na vědomí chyby zjištěné v souvislosti s vykazováním osobních nákladů (bod 5.21, rámeček 5.2). Kromě výše uvedených opatření Komise připomíná, že v souladu se vzorovou grantovou dohodou programu Horizont Evropa může orgán poskytující grant v případě potřeby a v rámci

sledování provádění akce požádat příjemce o doplňující informace, které mohou vést k identifikaci nezpůsobilých nákladů, včetně nezpůsobilých osobních nákladů.

Odpověď na rámeček 5.2

Příklad příjemce žádajícího o úhradu nákladů za čas, který nebyl věnován práci na auditovaném projektu

Komise bere na vědomí, že Účetní dvůr zjistil, že osobní náklady nebyly v souladu s podmínkami způsobilosti, zejména pokud jde o čas strávený na projektu. Komise připomíná, že v anotované vzorové grantové dohodě programu Horizont Evropa je jasně uvedeno, že pro výpočet osobních nákladů lze použít pouze čas strávený na dané akci.

Nezpůsobilé jiné přímé náklady

Komise bere na vědomí, že EÚD zjistil případy, kdy příjemci vykázali jiné přímé náklady, které nesplňovaly některé z obecných podmínek způsobilosti nákladů, a zejména nebyly vynaloženy v souvislosti s akcí a nebyly nezbytné pro její provedení (bod 5.22). Dále zjistil případy, kdy se příjemci dopustili chyb při vykazování nákladů souvisejících s vybavením (bod 5.23, rámeček 5.3).

Stejně jako v případě chyb v osobních nákladech Komise tyto problémy zmírňuje cílenými pokyny a informačními komunikačními akcemi a webovými semináři. V případě dotazů a v rámci osvědčených postupů Komise propaguje rovněž specializovanou asistenční službu (Research Enquiry Service) a vybízí příjemce k tomu, aby ji využívali a rovněž k tomu, aby se obraceli na své projektové pracovníky. Kromě toho Komise pořádá pravidelné schůzky s vnitrostátními kontaktními místy pro právní a finanční záležitosti v rámci programu Horizont Evropa, která hrají důležitou roli, neboť příjemcům rovněž nabízejí podporu a informace o tom, jak správně vykazovat náklady.

Odpověď na rámeček 5.3

Příklad chyby ve výkazu nákladů souvisejících s vybavením

Komise s tímto zjištěním souhlasí. Náklady na pronájem nebo leasing zařízení jsou zpravidla způsobilé, ale pouze v případě, že skutečně nepřesahují odpisové náklady podobného zařízení. To je stanoveno v článku 6.2.C.2 vzorové grantové dohody programu Horizont Evropa a dále vysvětleno v anotované vzorové grantové dohodě programu Horizont Evropa

Komise uznává chyby zjištěné v jiných kategoriích nákladů (bod 5.24). Aby zmírnila jejich výskyt prostřednictvím zvyšování povědomí a vysvětlování příjemcům, poskytla Komise rozsáhlá a podrobná vysvětlení týkající se odpočitatelné DPH, pravidelného finančního výkaznictví, nezbytných podkladů pro vedení záznamů a použití správného směnného kurzu pro přepočet finančních výkazů závěrky na EUR. Pravidla týkající se těchto témat jsou obsažena v anotovaných vzorových grantových dohodách programu H2020 a programu Horizont Evropa.

V případě interně fakturovaného zboží a služeb byla navíc pravidla programu Horizont Evropa ve srovnání s programem H2020 zjednodušena, aby se rozšířil rozsah způsobilých nákladů. V tomto ohledu se program Horizont Evropa (ve srovnání s programem H2020) více spoléhá na obvyklé postupy účtování nákladů příjemce při výpočtu jednotkových nákladů, což by mělo v zásadě vést k menšímu počtu chyb v této kategorii nákladů.

Zjednodušení pomocí financování jednorázovými částkami

Pokud jde o připomínku v bodě 5.30, cílem Komise je poskytnout do roku 2027 alespoň 50 % rozpočtu výzvy ve zveřejněných pracovních programech ve formě jednorázových částek. Komise se zavázala k průběžnému sledování a hodnocení využívání jednorázových částek, aby byla zachována soudržnost přístupu, kvality a integrity.

Komise připomíná, že rozpočtové podíly financování jednorázovými částkami ve zveřejněných pracovních programech a v podepsaných grantech se liší. Důvodem je skutečnost, že granty vyplývající z provádění výzev v jednotlivých pracovních programech se podepisují až po přijetí příslušného pracovního programu.

Odpověď na rámeček 5.4

Příklad auditu jednorázové platby grantu

Z dokladů předložených příjemcem vyplývá, že odhad nákladů předložený v rozpočtu jednorázových částek v návrhu na dotčené zařízení (vícekanálové automatizované zařízení TEER s 24 jamkami) byl přiměřený (byl doložen cenovou nabídkou z ledna 2020). Komise se proto domnívá, že v době hodnocení bylo oprávněné tuto částku akceptovat. Nebyly zjištěny žádné nedostatky v procesu hodnocení ani přehlédnutí ze strany odborných hodnotitelů.

Po auditu EÚD příjemce vysvětlil, že nezakoupil konkrétní zařízení podle plánu, protože po zahájení projektu se ukázalo, že demoverze tohoto zařízení není kompatibilní s potřebami projektu, a následná verze byla k dispozici příliš pozdě na to, aby ji bylo možno použít včas. V souladu s technickými potřebami projektu se příjemce rozhodl použít jednodušší verzi tohoto zařízení, které bylo zakoupeno před zahájením projektu, a zároveň vyčlenil další zdroje na kompenzaci manuálnějšího přístupu (další personální zdroje a spotřební materiál). To představuje odchylku od popisu akce (příloha 1 grantové dohody), kterou příjemce nevysvětlil a nezdůvodnil v technické zprávě. Příjemce na požádání poskytl výše uvedené odůvodnění svých rozhodnutí, které bylo považováno za plně dostačující. Na základě tohoto vysvětlení se na danou odchylku v plném rozsahu vztahuje flexibilita přípustná v grantech na výzkum a inovace. Tato odchylka byla totiž nutná pro řádnou realizaci projektu.

Komise se domnívá, že v tomto konkrétním případě se jediný nedostatek týká procesu výkaznictví.

Komise nicméně připomíná, že tento grant byl podepsán v rámci pilotního programu Horizont 2020 týkajícího se jednorázových částek. Mezitím byly prováděcím útvarům a odborným hodnotitelům poskytnuty rozsáhlejší pokyny k tomu, jak hodnotit rozpočet jednorázových částek a dokumentovat to v hodnotících zprávách a jak posuzovat dokončení pracovního balíčku, aby bylo možné zahájit platby. Celkově se Komise domnívá, že současný přístup založený na jednorázových částkách zajišťuje řádné finanční řízení a zároveň poskytuje příjemcům grantů značné zjednodušení. Komise však financování jednorázovými částkami pečlivě sleduje a v případě potřeby upravuje pokyny a metodiku. Tento proces neustálého zlepšování se zabývá doporučeními EÚD a zkušenostmi získanými na základě zpětné vazby od uživatelů, údajů o provádění a výsledků přezkumu.

V rámci jednorázového grantu nemůže mít samotná existence jakéhokoli rozdílu mezi skutečně vynaloženými náklady a náklady uvedenými v rozpočtu, které vedly k přiznání dané jednorázové částky, sama o sobě finanční důsledky pro daný jednorázový grant.

Chyby v infrastrukturních programech

Pokud jde o připomínku v bodě 5.33, Komise se domnívá, že příjemce dodržel zásadu nejlepšího poměru kvality a ceny v souladu s ustanoveními grantové dohody. Komise zjistila, že dokumenty předložené ve fázi závěrečné platby poskytují přiměřenou jistotu, že výběrové řízení proběhlo podle

předem stanovených technických a ekonomických kritérií. Příjemce prokazatelně použil transparentní a objektivní hodnotící kritéria a dospěl k odůvodněnému rozhodnutí podpořenému odbornou úvahou.

2. Přezkum řízení finanční podpory v oblasti výzkumu určené třetím stranám, jak ho provádí Komise

Odůvodnění finanční podpory určené třetím stranám nad hranicí 60 000 EUR stanovenou ve finančním nařízení EU

Komise uznává, že je možné dále posílit odůvodnění vyšších částek finanční podpory určené třetím stranám než 60 000 EUR (viz bod 5.38, první odrážka). V tomto ohledu bude Komise sledovat, jak posílit návrhy takovýchto odůvodnění vyšších částek finanční podpory určené třetím stranám v různých klastrech pracovních programů Horizont Evropa.

V případě akcí spolufinancovaných z programu Cofund sítě ERA-NET v rámci programu Horizont 2020 však obecné přílohy pracovního programu H2020 uvádějí, že „*prahovou hodnotu 60 000 EUR uvedenou v čl. 204 odst. 2 písm. a) finančního nařízení 2018/1046 lze překročit v případě finanční podpory poskytované účastníky akcí spolufinancovaných z programu Cofund sítě ERA-NET (jelikož tato finanční podpora je nezbytná k dosažení jeho cílů*).“ Kromě toho jsou cíle akcí spolufinancovaných z programu Cofund sítě ERA-NET podrobně popsány v obecných přílohách pracovního programu H2020 na období 2018–2020.

Povinnosti, které mají být přeneseny na příjemce finanční podpory určené třetím stranám

Komise uznává, že je odpovědností příjemců zajistit, aby se určité povinnosti vyplývající z podmínek výzvy EU a/nebo grantové dohody EU vztahovaly také na jejich příjemce finanční podpory určené třetím stranám (bod 5.38, druhá odrážka). Toho lze dosáhnout převzetím těchto povinností do smluv uzavřených mezi příjemci a jejich případnými příjemci finanční podpory určené třetím stranám, ale lze toho dosáhnout i prostřednictvím jiných právních mechanismů (např. prostřednictvím podmínek výzvy finanční podpory určené třetím stranám navržených příjemci; pravidel soutěže, pokud má systém finanční podpory určené třetím stranám spíše podobu ceny). Obecněji řečeno, Komise poskytla pokyny a vysvětlení v anotované vzorové grantové dohodě programu Horizont Evropa a uspořádala konkrétní prezentace pro vnitrostátní kontaktní místa pro právní a finanční záležitosti ohledně finanční podpory určené třetím stranám. Komise rovněž plánuje zveřejnit další pokyny pro příjemce, které jim pomohou co nejlépe spravovat jejich systémy finanční podpory určené třetím stranám.

Účinnost kontrol příjemců vůči příjemcům finanční podpory určené třetím stranám, které zajišťují správnost výdajů EU

Komise uznává, že příjemci, kteří nakládají s finančními podporami určenými třetím stranám, by k tomu měli být dostatečně způsobilí (bod 5.39). V tomto ohledu Komise zdůrazňuje, že tato způsobilost je posuzována ve fázi návrhu výzvy, kdy se povoluje finanční podpora určená třetím stranám pro určité typy akcí a/nebo pro určité typy příjemců (např. vnitrostátní nebo regionální financující orgány v akcích programu Cofund). Tato způsobilost se posuzuje ve fázi žádosti při hodnocení návrhu. Za tímto účelem musí příjemci v programu Horizont Evropa ve fázi návrhu vyplnit zvláštní přílohu, v níž podrobně popíší řízení svých programů finanční podpory určené třetím stranám, aby zajistili soulad s podmínkami výzvy. Tato příloha se stává součástí přílohy I grantové dohody a umožňuje sledovat provádění akce včetně úkolů souvisejících s finanční podporou určenou třetím stranám (prostřednictvím výstupů, milníků a pravidelných technických zpráv). Kromě toho je v modulu průběžného vykazování systému pro řízení grantů na portálu k dispozici speciální obrazovka finanční podpory určené třetím stranám, na níž musí konsorcium zadat podrobnosti týkající se výzev finanční podpory určené třetím stranám a vybraných příjemců.

ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Kontrola provedení doporučení z předchozích let

(bod 5.46, příloha 5.1)

2021 – Doporučení 1: Vývoj průvodce náklady programu Horizont Evropa „Personnel Costs Wizard“ se nachází v posledním kole testovací fáze a cílem Komise je zpřístupnit jej v první polovině roku 2025.

2022 – Doporučení 3: Komise se domnívá, že toto doporučení bylo do značné míry splněno.

Komise v rámci průběžného zlepšování pracuje na další harmonizaci terminologie ve všech pokynech a na vyjasnění zásad včetně těch, které se týkají přijímání pracovních balíčků. Úplný balíček pokynů a šablon bude brzy znovu zveřejněn.

Závěrem Komise připomíná, že plnění jednorázových grantů není posuzováno přísněji než plnění grantů na skutečné náklady. Platí pro ně tytéž standardy. Z našich údajů však vyplývá, že ve skutečnosti jsou jednorázové granty posuzovány přísněji na základě realizace, přičemž u 5 % projektů bylo zjištěno, že nebyly zcela dokončeny, a tudíž nebyly uhrazeny v plném rozsahu. To je mnohem více než u grantů na skutečné náklady, což naznačuje, že provádění jednorázových grantů je monitorováno přísněji.

Doporučení 5.1 — Přezkoumat provádění grantů v podobě jednorázových částek

Přezkoumat reprezentativní vzorek jednorázových grantů a analyzovat dosavadní zkušenosti získané na základě dosavadního provádění jednorázových grantů a metody používané pro stanovení finanční podpory EU s cílem poskytnout vstupní informace pro budoucí využívání financování jednorázovými částkami.

(Cílové datum provedení: polovina roku 2026)

Komise toto doporučení pro granty v podobě jednorázových částek v rámci programu Horizont Evropa **přijímá**.

Doporučení 5.2 — Zlepšit řízení finanční podpory určené třetím stranám

a) **Stanovit minimální kontrolní standardy, které příjemci budou uplatňovat, aby byla zajištěna účinná kontrola správnosti výdajů EU.**

(Cílové datum provedení: konec roku 2026)

Komise toto doporučení **přijímá**.

Příjemci musí řídit své programy finanční podpory určené třetím stranám a jsou odpovědní vůči orgánu EU poskytujícímu granty za to, že zajistí, aby prostředky finanční podpory určené třetím stranám byly použity v souladu s jakýmikoli platnými podmínkami finanční podpory určené třetím stranám stanovenými v příslušných podmínkách výzvy EU a/nebo v grantové dohodě EU. Příjemci mohou v zásadě používat své vlastní obvyklé praktiky a postupy za předpokladu, že jsou dodrženy uvedené specifické podmínky finanční podpory určené třetím stranám.

V souladu s článkem 207 finančního nařízení (2024/2509) a jak je dále uvedeno v článku 6.2.D.1 vzorové grantové dohody programu Horizont Evropa, musí podmínky finanční podpory určené třetím stranám zajistit objektivní a transparentní výběrová řízení a obsahovat minimální požadavky, zejména pokud jde o kritéria a postupy pro udělování kritérií finanční podpory a pro výpočet přesné výše finanční podpory. Kromě toho se na projekty programu Horizont vztahují další podmínky finanční podpory určené třetím stranám, jak je stanoveno v čl. 15 odst. 1 vzorové grantové dohody programu H2020, v čl. 9 odst. 4 vzorové grantové dohody programu Horizont Evropa, jakož i v obecných přílohách hlavního pracovního programu Horizontu Evropa, které stanoví zejména to, že příjemci musí široce zveřejňovat své otevřené výzvy týkající se finanční podpory určené třetím stranám a dodržovat normy EU týkající se transparentnosti, rovného zacházení, střetu zájmů a důvěrnosti.

Příjemci musí být rovněž schopni prokázat splnění všech platných podmínek finanční podpory určené třetím stranám při veškerých kontrolách, revizích, auditech nebo šetřeních. V orientačním auditním programu na účastnickém portálu je zdůrazněno, že ověřování se zaměří na interní a externí dokumentaci postupů nebo obvyklých praktik při poskytování finanční podpory a zajištění objektivních a transparentních výběrových řízení. Ověřování se bude týkat také odsouhlasování nákladů ve finančních výkazech a podrobného rozpisu nákladů v porovnání s účetním systémem příjemce. V tomto ohledu je nutné zavést minimální standardní postupy nebo obvyklou praxi, aby bylo zajištěno dodržování podmínek finanční podpory určené třetím stranám vůči orgánu EU poskytujícímu grant.

Aby Komise posílila informovanost příjemců ohledně zajištění souladu s platnými pravidly EU pro vzorové grantové dohody a/nebo s podmínkami výzvy, plánuje zveřejnit zvláštní pokyny, v nichž budou popsány osvědčené postupy provádění finanční podpory určené třetím stranám v grantech EU. Tyto pokyny vybaví příjemce potřebnými znalostmi a osvědčenými postupy pro efektivní řízení grantů finanční podpory určené třetím stranám v rámci programů financování EU.

b) Požadovat, aby příslušné povinnosti vyplývající z grantové dohody EU byly rovněž zohledněny buď v dohodách příjemců s třetími stranami, nebo v pravidlech příjemců sdělených třetím stranám.

(Cílové datum provedení: konec roku 2026)

Komise toto doporučení **přijímá**.

Příjemci jsou povinni zajistit, aby se na příjemce finanční podpory určené třetím stranám vztahovaly určité povinnosti vyplývající z grantové dohody EU a/nebo z podmínek výzvy EU. Přestože začlenění těchto povinností do smluv uzavřených mezi příjemci a příjemci finanční podpory určené třetím stranám představuje nepochybně právně nejjednodušší přístup, mohou příjemci zvolit i jiné právní mechanismy (např. zahrnout je do pravidel svých výzev týkajících se finanční podpory určené třetím stranám, která by byla stejně závazná pro příjemce finanční podpory určené třetím stranám a byla by jim sdělena stejným způsobem). To bude záviset především na rozsahu a cíli systému finanční podpory určené třetím stranám, a tedy na tom, zda je finanční podpora určená třetím stranám poskytována prostřednictvím (dílčí) dohody. To je popsáno v aktuální anotované vzorové grantové dohodě pro podniky (viz verze 2.0 z 1. dubna 2025 , s. 165–166).

Komise může prostřednictvím svých připravovaných Pokynů k osvědčeným postupům pro provádění finanční podpory určené třetím stranám v grantech EU a během informačních akcí dále zdůraznit význam zajištění toho, aby se určité povinnosti vyplývající z grantových dohod EU nebo z podmínek výzev EU vztahovaly také na příjemce finanční podpory určené třetím stranám, a to i prostřednictvím (dílčích) dohod, pokud je příjemce využívá.

c) Uvádět dostatečné odůvodnění, pokud pracovní programy nebo výzvy umožňují individuální podporu třetích stran vyšší než 60 000 EUR.

(Cílové datum provedení: konec roku 2026)

Komise toto doporučení **přijímá**.

Poskytnutí zvláštního odůvodnění v podmínkách výzvy v případě, že finanční podpora třetím stranám přesahuje prahovou hodnotu 60 000 EUR, je vysvětleno v interních pokynech programu Horizont Evropa k přípravě pracovních programů. Je také začleněno do standardních podmínek systému Call Passport, který se používá pro přípravu výzev: „Příjemci mohou poskytovat finanční podporu třetím stranám. Podpora třetím stranám může být poskytnuta pouze formou grantů/cen. Maximální částka, která má být poskytnuta každé třetí straně, činí 60 000 EUR (pokud je vyšší než 60 000 EUR, uveďte rovněž odůvodnění).“

U některých akcí, např. v případě programu Cofund v rámci programu Horizont Evropa, jsou cíle odůvodňující vyšší částku finanční podpory určené třetím stranám než 60 000 EUR podrobněji popsány v obecných přílohách příslušných pracovních programů.

Existuje však prostor pro systematičtější zvyšování úrovně zdůvodnění u jednotlivých akcí programu Horizont Evropa, které se z politických důvodů opírají o takovéto vyšší částky finanční podpory určené třetím stranám.

V tomto ohledu byly v roce 2024 dále rozvinuty interní pokyny, a to formou pokynů GŘ pro výzkum ze dne 21. 10. 2024 o využívání finanční podpory určené třetím stranám v klastrech pracovního programu Horizont Evropa a interního školení pro autory pracovních programů, které se konalo dne 23. května 2024 a týkalo se toho, jak navrhovat témata týkající se finanční podpory určené třetím stranám. Kromě toho se připravují interní pokyny pro podniky týkající se finanční podpory určené třetím stranám, které jsou zaměřeny na projektové pracovníky a dále zdůrazní potřebu poskytnout dostatečné odůvodnění.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLU 6: SOUDRŽNOST, ODOLNOST A HODNOTY

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise na základě deváté zprávy o hospodářské, sociální a územní soudržnosti[1] konstatuje, že politika soudržnosti v posledních desetiletích účinně snižovala rozdíly mezi členskými státy a jejich regiony[2], prováděla strukturální reformy jejich ekonomik a budovala vysoce konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství v Evropské unii (EU), přičemž respektovala zásadu subsidiarity. V roce 2024 se EU nadále vyrovnávala s minulými krizemi a politika soudržnosti zůstávala klíčovou hnací silou konvergence a stability. Komise posílila podporu členských států na pomoc vysídleným Ukrajincům prostřednictvím iniciativ Akce v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě (CARE, CARE+) a Flexibilní pomoc územím (FAST-CARE), které nabízejí flexibilitu, jednodušší postupy a více předběžného financování pro programy na období 2021–2027. V oblasti politiky zaměstnanosti a sociálních věcí Komise pokračovala v práci na provádění evropského pilíře sociálních práv a mimo jiné předložila akční plán pro řešení nedostatku pracovních sil a dovedností v EU.

Finanční prostředky určené na hospodářskou, sociální a územní soudržnost v EU jsou vynakládány prostřednictvím systému sdíleného řízení mezi Evropskou komisí a vnitrostátními orgány. U každého spolufinancovaného programu jsou členské státy odpovědné za zavedení řídicích a kontrolních systémů, které musí splňovat klíčové požadavky definované v nařízení, a za prevenci, odhalování a nápravu nesrovnalostí ve vykázaných výdajích. Komise dohlíží na účinné fungování těchto systémů a hodnotí je na základě výsledků všech auditů zpřístupněných auditními orgány, auditů Evropského účetního dvora (EÚD) nebo svých vlastních auditů, a v případě potřeby vydává doporučení ke zlepšení nebo ohledně nápravných opatření a snaží se získat přiměřenou jistotu, že roční míra chyb u každého programu je pod prahem významnosti (materiality) ve výši 2 %. Pokud to Komise považuje za nezbytné, využívá nástroje, které má v právním rámci k dispozici, k zastavení plateb do doby, než budou provedena požadovaná zlepšení, a zahajuje postupy finančních oprav u již vykázaných výdajů (jež mohou doplňovat postupy, které již uplatnily členské státy), aby ochránila finanční zájmy Unie.

Auditní strategie Komise pro politiku soudržnosti zohledňuje odpovědnost za řízení a kontrolu v rámci sdíleného řízení, kdy za provádění auditů výdajů v oblasti politiky soudržnosti a vykazování Komisi odpovídají především auditní orgány členských států. Aby se snížila auditní zátěž příjemců a správních orgánů a byly účinně využívány zdroje, usiluje Komise v rámci přístupu jednotného auditu o získání přiměřené jistoty prostřednictvím důkladných dokumentárních přezkumů výsledků vnitrostátních auditů a výroků auditora předkládaných každoročně u všech programů, což je doplněno audity založenými na posouzení rizik. Ty zahrnují opětovné provedení kontrol programových orgánů, včetně auditních orgánů, s cílem posoudit spolehlivost jejich ověřovací práce a podávání zpráv pro programy určené prostřednictvím posouzení rizik.

---

[1] Inforegio – Devátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti (europa.eu)

[2] Viz zpráva, s. xiii: „Třicet let po souběžném zavedení jednotného evropského trhu a posílené politiky soudržnosti a dvacet let po rozšíření v roce 2004 je dlouhodobý trend jasný: v mnoha částech Evropy došlo k pozoruhodné vzestupné hospodářské a sociální konvergenci“

Auditní přístup je rovněž doplněn opatřeními pro budování kapacit na úrovni řídicích a auditních orgánů, včetně sdílení společných metodik, doporučených nápravných opatření, podpory vzájemných výměn a zpětné vazby ke zjištěným chybám, aby se v případě potřeby zlepšila kapacita v oblasti odhalování chyb na všech úrovních.

Průběžným hodnocením kvality řídicího a kontrolního systému každého programu může Komise určit programy nebo jejich části, které vykazují nedostatky, a tudíž nejvyšší pravděpodobnost chyb, a zaměřit se na potřebná nápravná opatření k nápravě minulých výdajů a zlepšení systémů do budoucna. Může také posoudit, zda se takové nedostatky nebo nesrovnalosti vyskytly i v jiných částech programu, v jiných programech téhož členského státu nebo v jiných členských státech, aby podle toho mohla zaměřit svou auditní činnost.

V návaznosti na závěry a doporučení EÚD, že v politice soudržnosti zůstává neodhaleno příliš mnoho chyb, přestože na vnitrostátní úrovni fungují dvě úrovně kontroly, se Komise a společenství auditorů v oblasti soudržnosti v prosinci 2024 společně dohodly na akčním plánu (viz oddíl II.2 níže v odpovědi Komise). V členských státech probíhají související opatření a Komise bude v letech 2025 a 2026 průběžně sledovat jejich účinné provádění s cílem snížit riziko přetrvávajících významných chyb při uzávěrce a během programového období 2021–2027.

Na základě dostupných výsledků vnitrostátních auditů a auditů Komise dospěla Komise ve svých výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti k závěru, že riziko při platbě v případě politiky soudržnosti jako celku zůstalo v roce 2024 významné (nad 2% prahovou hodnotou). Výsledky Komise však také ukazují, že tato situace se u jednotlivých členských států a programů liší: Komise došla k závěru, že řídicí a kontrolní systémy fungují dobře u 91 % ze 431 otevřených programů politiky soudržnosti. U zbývajících 9 % (30 celých programů a částí dalších 7 programů) přetrvávaly závažné nedostatky zejména na úrovni řídících orgánů nebo jejich zprostředkujících subjektů (závažné nedostatky v oblasti řídicích kontrol, kontroly prvního stupně vedoucí k vykázání významné míry neoprávněných výdajů). Komise navíc zjistila, že v roce 2024 zůstaly chyby některými auditními orgány neodhaleny. U 12 auditních orgánů (nebo jejich kontrolních orgánů) z celkového počtu 116 to zpochybnilo spolehlivost provedených auditů, a proto byla doporučena konkrétní nápravná opatření ke zlepšení situace.

Komise je přesvědčena, že víceletá schopnost politiky soudržnosti zajistit nápravu umožní snížit riziko při uzávěrce pod práh významnosti, a to i nahrazením neoprávněných nebo odejmutých výdajů jinými výdaji, které jsou považovány za způsobilé, jak to umožňuje nařízení o společných ustanoveních. Programové orgány skutečně každoročně odnímají z certifikovaných účtů významné dříve vykázané částky, u nichž bylo zjištěno, že jsou nesprávné nebo rizikové. Souhrnně od začátku programového období 2014–2020 činily takto odejmuté částky 16,2 miliardy EUR v případě Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti (FS) a 3,7 miliardy EUR v případě Evropského sociálního fondu (ESF), Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI) a Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD). Na základě zpětné vazby od programových orgánů se Komise domnívá, že existence právního ustanovení o možných čistých finančních opravách v nařízení o společných ustanoveních, které v případě uplatnění právních podmínek a přísných kritérií vedou k přímé ztrátě finančních prostředků pro dotčené členské státy, v praxi zvýšila množství preventivních a nápravných opatření členských států. V roce 2024 Komise dospěla k závěru, že tato kritéria čistých finančních oprav byla splněna ve třech případech EFRR/FS nebo více fondů, a zahájila související postupy. V roce 2025 probíhá závěrečné hodnocení dalšího postupu zahrnujícího program ESF. Ve stejném období si pak Komise v důsledku své auditní činnosti a dohledové úlohy a v návaznosti na zjištění EÚD a OLAF vyžádala více než 1,36 miliardy EUR (v příspěvku EU) dodatečných finančních oprav, které mohly programové orgány znovu použít v rámci nařízení o společných ustanoveních. Po provedení všech nápravných opatření Komise ve svých výročních zprávách o činnosti odhadla, že riziko při uzávěrce je v této fázi na úrovni 2 % nebo nižší

pro všechny účetní roky až do roku 2023, přičemž se nadále uplatňují další nápravná opatření. To dokládá víceletou schopnost politiky soudržnosti zajistit nápravu.

Komise proto dospěla k závěru, že má přiměřenou jistotu, že řídicí a kontrolní systémy fungují obecně dobře, aby zajistily, že uskutečněné operace jsou legální a správné, a že jsou v souladu s právním rámcem přijímána přiměřená a účinná nápravná opatření, pokud jsou zjištěny systémové nedostatky nebo porušení platných pravidel, která ohrožují legalitu a správnost uskutečněných operací.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Správnost operací (body 6.10 – 6.38)

Výsledky testování operací provedeného ze strany EÚD (body 6.10 – 6.15)

Komise vítá zlepšení situace v oblasti míry chyb odhadované EÚD ve srovnání s minulým rokem a skutečnost, že se rozdíl v hodnocení příslušných měr chyb v tomto roce snížil. V roce 2024 Komise rovněž odhaduje, že riziko při platbě zůstane významné až do výše 2,9 % pro okruh 2 víceletého finančního rámce, což je mírný nárůst oproti mírám vykázaným v předchozích letech, avšak na nižší úrovni, než vypočítal EÚD. Podle metodiky Komise a v souladu s povinností pověřených schvalujících osob vychází tento odhad z komplexního přezkumu všech výroků auditora a měr chyb vykázaných programovými auditními orgány, které Komise případně upravila na základě vlastního posouzení a také s ohledem na výsledky auditu EÚD. Přístup Komise umožňuje vyvozovat závěry o rizicích na úrovni členských států a dokonce i na úrovni jednotlivých programů, a tak ukázat diferencovanou situaci pro každý program.

Za účelem vysvětlení rozdílu v míře chyb vykázané oběma institucemi, které nelze přímo porovnávat, Komise odkazuje na kapitolu 1 zprávy (body 1.27 až 1.34) a související odpovědi Komise.

Ačkoli se Komise nutně nedomnívá, že všechny případy, na které EÚD upozorní, představují nesrovnalosti podle nařízení o společných ustanoveních, bude řádně sledovat všechny chyby nahlášené EÚD a bude požadovat nápravná opatření nebo finanční opravy, pokud to bude považovat za nezbytné a právně proveditelné. Komise rovněž doporučí příslušným programovým orgánům, aby v případě potřeby dále zlepšily řídicí a kontrolní systémy, a to i s ohledem na provádění v období 2021–2027.

V tomto ohledu Komise náležitě zohledňuje nedostatky v práci a ve zprávách některých auditních orgánů, na které EÚD upozornil, kromě případů, které již uvedla ve výročních zprávách o činnosti. Komise uznává určité systémové problémy zjištěné EÚD. Komise rovněž vítá zmínku EÚD o prvcích osvědčených postupů a zlepšení práce auditních orgánů v průběhu času (Rámeček 6.12, Chorvatsko), což poukazuje na diferencovaný přístup členských států a programů a na schopnost poučit se a zlepšit se na základě předchozích doporučení EÚD a Komise.

Komise zdůrazňuje význam úlohy auditních orgánů při odhalování chyb. Jak však EÚD zjistil ve svém vzorku (bod 6.10) a v auditech Komise, stále existuje potenciál, aby tyto klíčové orgány byly ve své práci ještě efektivnější. Kromě toho ve sledovaném účetním roce vykázaly auditní orgány

celkovou míru chyb vyšší než 2 % u každého čtvrtého programu, což ukazuje, že u těchto programů je nadále třeba zlepšit kontroly prvního stupně. Programové orgány provedly opravy, které snížily míru zbytkových chyb pod 2 % ve všech programech kromě tří[3]. Tato kapacita pro účely odhalování na úrovni členských států vedla k významným finančním opravám a odejmutím před předložením účetní závěrky programu Komisi (viz výše oddíl I odpovědi Komise).

Komise však rovněž uznává, že některé chyby zůstaly na úrovni řídících a/nebo auditních orgánů neodhaleny nebo nebyly v konkrétních případech při výpočtu vykázaných měr chyb správně zohledněny. Z tohoto důvodu a po posouzení jednotlivých programů upravily GŘ REGIO a EMPL míry chyb, jak je vykázaly členské státy, aby ve svých výročních zprávách o činnosti odhadly riziko při platbě a jeho maximální úroveň (klíčový ukazatel výkonnosti legality a správnosti), přičemž zohlednily také výsledky EÚD (viz část 2 níže). Takto vykázaná maximální úroveň rizika při platbě (3,6 %) je v tomto roce nad prahem významnosti pro obě generální ředitelství, avšak nižší než úroveň vypočtená EÚD na základě statistické extrapolace zjištěných a vyčíslených chyb.

Pokud jde o typy chyb (bod 6.13), podílejí se obecně na mírách chyb Komise a auditních orgánů na základě jejich společné typologie obecně stejné kategorie nesrovnalostí jako v případě EÚD, a to: nezpůsobilé výdaje, veřejné zakázky, auditní stopa a v letošním roce v menší míře státní podpora. Komise bude i nadále spolupracovat s příslušnými programovými orgány, aby jim pomohla zlepšit jejich schopnosti lépe předcházet těmto nesrovnalostem a odhalovat je. Nedostatky zjištěné v období 2014–2020 a jejich hlavní příčiny navíc poslouží jako podklad pro návrh jednoduššího, odolnějšího a spolehlivějšího systému získávání jistoty, který bude spolunormotvůrcům navržen pro programové období po roce 2027.

V neposlední řadě se Komise domnívá, že další chyby vykázané EÚD, které jsou někdy způsobeny tím, že řídicí orgány nebo příjemci plně nerozumí složitým pravidlům, nebo chybějící či nedostatečnou podkladovou dokumentací, nemusí nutně zpochybňovat výstupy nebo dopad spolufinancovaných projektů.

Sdílené řízení (body 6.16 – 6.31)

Nezpůsobilé náklady a projekty (body 6.16 – 6.22)

Pokud jde o nezpůsobilé náklady a projekty, které EÚD považuje za nezpůsobilé, Komise konstatuje, že související grantové dohody nebyly vypracovány jasně a nesly s sebou riziko rozdílných výkladů, případně nebyly včas aktualizovány, pokud došlo k chybám.

Komise souhlasí s tím, že nezpůsobilé náklady jsou nejčastějším typem chyb zjištěných auditními orgány, a uznává některé z dalších chyb, které EÚD na tomto základě vyčíslil, nikoli však všechny.

Pokud jde o kontrolované operace týkající se nákupu očkovacích látek proti COVID-19, Komise bere na vědomí omezený počet chyb, které EÚD v kontrolovaných členských státech vyčíslil. Komise rovněž zdůrazňuje, že členské státy musely zavést systémy monitorování a kontroly dodávek očkovacích látek do očkovacích center v obzvláště obtížných a náročných obdobích. Pokud jde o jednotkové náklady v Itálii, je třeba se na tuto otázku podívat globálně, pokud jde o výdaje vykázané celkem za všechny programy a regiony, a Komise zajistí, aby členský stát nevykázal celkově více výdajů, než kolik bylo vynaloženo na očkovací látky dotčeného výrobce.

[3] Kromě toho Komise znovu vyhodnotila, že míra chyb je vyšší než 2 % u dalších 23 programů ze 439 dotčených programů.

Pokud jde o provádění centralizovaných zadávacích řízení týkajících se očkovacích látek (bod 6.21), Komise je pevně přesvědčena, že tyto postupy, včetně předběžných výměn názorů s dodavateli, byly plně v souladu s finančním nařízením, a to ve specifickém kontextu mimořádné naléhavosti pandemie, a měly za cíl zajistit dostatek bezpečných očkovacích látek pro obyvatelstvo v členských státech v době pandemie. Pokud jde o rozsudek Tribunálu ve věci T-36/23, Tribunál shledal, že Komise měla ve svém rozhodnutí podrobněji vysvětlit, že nedisponuje požadovanými dokumenty. Komise již proto přijala nové rozhodnutí v plném souladu s rozsudkem.

Soulad s pravidly vnitřního trhu: zadávání veřejných zakázek a státní podpora (body 6.23 – 6.27)

Útvary Komise konstatují, že veřejné zakázky (a v menší míře v letošních zjištěních EÚD i státní podpora) zůstávají zdrojem chyb, nicméně nutně nesouhlasí s hodnocením EÚD ohledně všech chyb, které vyčíslil z důvodu nedodržování pravidel EU nebo vnitrostátních pravidel pro zadávání veřejných zakázek a pravidel státní podpory (bod 6.24).

Pokud jde o projekt kontrolovaný EÚD ve Francii (rámeček 6.4), útvary Komise by rády zdůraznily, že tato operace nepodléhala ani vnitrostátním právním předpisům o zadávání veřejných zakázek, ani směrnicím EU týkajícím se zadávání veřejných zakázek. Komise se domnívá, že řídicí orgány správně akceptovaly výběr dodavatele, který je spřízněnou stranou, ze strany příjemce a odpovídající náklady na projekt. Komise se navíc domnívá, že s ohledem na poměr veřejného financování (10 % celkových nákladů projektu) a skutečnost, že vykázané náklady byly v souladu s tržními cenami, by byl dopad případného střetu zájmů minimální.

Pokud jde o projekt EFRR v Německu (rámeček 6.5), který poskytoval finanční podporu v rámci režimu státní podpory na regionální investiční projekty malých a středních podniků, měl EÚD za to, že příjemce měl partnerský i propojený podnik, což mělo být zohledněno při výpočtu velikosti společnosti v době podání první žádosti a zahájení projektu. Ke dni zaslání druhé žádosti (o 2 roky později) a podpisu grantové dohody však již obě společnosti nebyly partnerskými podniky ve smyslu čl. 3 odst. 3 definice malého a středního podniku (příloha 1 nařízení Komise (EU) č. 651/2014). Příslušné právní a skutkové okolnosti by měly být posuzovány podle stavu v době vydání rozhodnutí, a to v souladu s německým správním právem i zásadami práva EU v oblasti státní podpory. Na základě grantové dohody, která stanoví příspěvek na počet vytvořených pracovních míst (45 v této operaci), se Komise domnívá, že v tomto případě nedošlo k žádnému nebo jen k velmi omezenému pochybení.

V souvislosti s dodržováním pravidel jednotného trhu bude Komise i nadále podporovat programové orgány prostřednictvím opatření navržených v rámci svých akčních plánů pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu, aby zajistila dobré pochopení a správné provádění platných právních ustanovení ohledně vnitřního trhu, včetně předcházení možným situacím střetu zájmů. Veřejné zakázky zůstávají důležitým zdrojem dalších nezjištěných chyb, které Komise zjistila při svých vlastních auditech souladu, a zdrojem dalších finančních oprav požadovaných od členských států. V takových případech Komise systematicky vyžaduje zavedení dodatečných opatření ke zlepšení schopnosti příslušných auditních orgánů odhalovat nesrovnalosti při zadávání veřejných zakázek (zdokonalené kontrolní seznamy, další cílená školení a písemné pokyny pro auditory, dialog s auditory o příčinách dodatečně zjištěných chyb).

Chybějící základní dokumentace (body 6.28 – 6.29)

V souvislosti s body 6.28 a 6.29 Komise souhlasí s tím, že je nutná základní dokumentace, aby byla zajištěna odpovídající auditní stopa výdajů vykázaných pro každou operaci v souladu s čl. 72 písm. g) nařízení o společných ustanoveních na období 2014–2020, jinak může být zpochybněna

způsobilost podporované operace (viz příklad uvedený v rámečku 6.6). Komise konstatuje, že chybějící podkladové informace nebo dokumentace zůstávají třetím zdrojem chyb, které v programovém období 2014–2020 uvedly ve zprávách auditní orgány i auditoři Komise.

Informace požadované od příjemců a programových orgánů by měly zůstat přiměřené v každém jednotlivém případě s ohledem na dopad a administrativní náklady žádostí o dokumenty, výzvy zúčastněných stran a úsilí v rámci vlastního programu Komise ke zjednodušování za účelem dalšího zjednodušení při provádění fondů EU.

Pokud jde o dokumentaci auditních procesů prováděných auditními orgány (bod 6.28), je nutné dodržovat auditorské standardy, které by ale měly být vyváženy přiměřenými administrativními postupy. V letech 2019 a 2020 zřídila Komise spolu s auditními orgány pracovní skupinu, která má zlepšit auditní dokumentaci a poskytnout minimální doporučení při dodržení proporcionality administrativních nákladů. To vedlo k vypracování „diskusního dokumentu o auditní dokumentaci“, o němž EÚD informoval ve své výroční zprávě za rok 2019 jako o pozitivním kroku (rámeček 5.8). V případě potřeby Komise i nadále doporučuje auditním orgánům, aby se řídily dohodnutými pokyny, zejména v rámci svých specifických auditů shody, pokud jde o úplnost kontrolních seznamů a postupů auditu.

Finanční nástroje (body 6.30 a 6.31)

Komise bere na vědomí jednotlivé případy konečných příjemců, které EÚD považoval za nezpůsobilé. Vzhledem k tomu, že nařízení o společných ustanoveních stanoví, že způsobilost podkladových výdajů pro finanční nástroje se určuje při uzávěrce (článek 42), může být jakákoli nesrovnalost zjištěná v tomto okamžiku až do uzavření opravena a nahrazena způsobilými výdaji a nemá vliv na způsobilost zálohových plateb vyplacených Komisí během provádění programu. Komise provedla v letech 2024 a 2025 audity přípravy na uzavření, aby zajistila, že programové orgány provedou do uzavření dostatečná ověření způsobilosti výdajů a konečných příjemců v rámci finančních nástrojů.

Operace řízené přímo nebo nepřímo Komisí (body 6.32 – 6.34)

V jednom případě Komise (agentura CINEA) s hodnocením EÚD nesouhlasí.

Řádné finanční řízení (bod 6.35)

Pokud jde o dva italské případy uvedené v rámečku 6.9, Komise konstatuje, že dotyčné zakázky nedosahují prahové hodnoty pro použití směrnic EU o veřejných zakázkách. Tyto zakázky tedy podléhají vnitrostátním právním předpisům o zadávání veřejných zakázek, které byly řádně dodrženy. Vzhledem k výše uvedenému, a aniž by to mělo finanční dopad, jak potvrdil EÚD, Komise znovu upozorní programové orgány dotčených členských států, že 10% váha cenového kritéria není správnou praxí, jak připomíná ve svém dokumentu „Vademecum o veřejných zakázkách“.

Jiné výdaje (body 6.36 – 6.38)

Pokud jde o Fond solidarity Evropské unie, Komise uznává zpoždění při poskytování souvisejících výročních zpráv o činnosti Evropskému parlamentu a Radě, které se nyní řeší.

2. Správa a řízení (body 6.39 – 6.62)

Práce auditních orgánů (body 6.39 – 6.51)

Podíl balíčků pro poskytnutí jistoty s mírou zbytkových chyb nad prahem významnosti v roce 2024 (body 6.40 – 6.44 a obrázek 6.9)

Pokud jde o účetní závěrky přijaté v roce 2024, Komise na základě svého posouzení – a případných úprav – míry chyb vykázané auditními orgány a s přihlédnutím k finančním opravám uplatněným členskými státy potvrdila ve výročních zprávách o činnosti GŘ REGIO a EMPL za rok 2024 míru zbytkových chyb:

– pod prahem významnosti u 95 % všech programů soudržnosti (302 programů GŘ REGIO[4] a 203 programů GŘ EMPL),

– nad prahem významnosti u 5 % všech programů soudržnosti (16 programů GŘ REGIO a 11 programů GŘ EMPL).

U těchto programů s přepočtenou mírou zbytkových chyb nad 2 %, včetně případů nahlášených EÚD (bod 6.43), Komise požádá členské státy o uplatnění dodatečných nápravných opatření, včetně finančních oprav, pokud je to právně proveditelné, tak, aby v konečném důsledku bylo „riziko při uzávěrce“ u všech programů na období 2014–2020 pod prahem významnosti (materiality). Pokud členské státy nepřijmou vhodná opatření, má Komise nástroje k tomu, aby sama provedla finanční opravy.

Komise bere na vědomí, že EÚD přepočítal míru zbytkových chyb nad 2 % u šestnácti ze třiceti balíčků pro poskytnutí jistoty, které byly v tomto roce auditovány. Přestože Komise již některé z nich upravila nad 2 % (bod 6.40), domnívá se, že přepočty provedené EÚD nad 2 % lze částečně přičíst rozdílům v posuzování některých chyb (viz výše oddíl II.1 odpovědi Komise). V jednom případě již Komise míru chyb upravila ve výroční zprávě o činnosti. Požadované finanční opravy provedl členský stát již během auditu EÚD.

Komise nadále úzce spolupracuje s auditními orgány, aby zajistila společné chápání společného právního a prováděcího rámce (viz podrobnosti o dohodnutém akčním plánu v následujícím oddíle), a v roce 2024 zahájila dialog s EÚD s cílem porozumět různým přístupům při posuzování práce vykazované auditními orgány.

Komise bere na vědomí závěry Účetního dvora o spolehlivosti práce auditních orgánů, které jsou v zásadě založeny na kritériích přepočtu vykázané míry chyb nad 2 % v případě dodatečných chyb vyčíslených EÚD. Komise posuzuje účelnost a spolehlivost práce auditního orgánu na základě řady aspektů, přičemž míra chyb je jedním z nich, nikoli však jediným. Například některé chyby (nebo i jedna jediná chyba), které auditní orgány dříve nezjistily kvůli složitým nebo specifickým pravidlům, i když významně ovlivňují přepočtenou míru chyb ve vykazovaném roce, nemusí nutně ukazovat na systémový nedostatek v práci příslušného auditního orgánu.

[4] Financovaných z EFRR, Fondu soudržnosti nebo s podporou Nástroje předvstupní pomoci (NPP-přeshraniční spolupráce) nebo evropského nástroje sousedství (přeshraniční spolupráce v rámci evropského nástroje sousedství).

Činnosti Komise za účelem získávání jistoty a vykazování zbytkové míry chyb v jejích výročních zprávách o činnosti (body 6.52 – 6.62)

Pokud jde o hodnocení EÚD, že na konci období nefungují všechny systémy účinně (bod 6.53), Komise odkazuje na své systematické a průběžné hodnocení účinnosti systémů provozovaných řídicími a auditními orgány na základě všech dostupných výsledků auditů. Komise rovněž zveřejňuje jednotlivé míry chyb podle programů, přičemž vychází ze zpráv členských států, ale po řádném posouzení a provedení požadovaných úprav a případných přepočtů na základě Komisí prováděných dokumentárních přezkumů auditů nebo opakovaných kontrol na místě u vzorku programů, které jsou považovány za rizikové. Komise se proto nespoléhá pouze na míru chyb hlášenou programovými orgány, ale pečlivě ji posuzuje s ohledem na své vlastní zprávy. Pokud zjištěné závažné nedostatky ovlivňují konkrétně práci auditních orgánů, provádí Komise vlastní opakovanou činnost za účelem posouzení rizik nebo kvantifikuje rizika paušálně, jak se odráží v riziku při platbě a maximálním riziku vykázaném ve výročních zprávách o činnosti a v nařízení o výkazu výdajů.

Stejně jako v předchozích letech věnovali auditoři Komise při přezkumech dokumentace a auditech zvláštní pozornost rizikům spojeným s výdaji týkajícími se onemocnění COVID-19, dvojím financováním a střetem zájmů, což jsou všechno standardní kontrolní body v různých kontrolních seznamech Komise. Pokud jsou v souvisejících otázkách zjištěny nedostatky, jsou provedeny finanční opravy. Jako příklad lze uvést výroční zprávu o činnosti GŘ REGIO za rok 2024 (strana 37), která popisuje několik případů rizika střetu zájmů zjištěných auditory Komise, které buď byly identifikovány řídicím orgánem, ale nebyly dostatečně zmírněny, nebo nebyly identifikovány v první instanci.

V příslušných výročních zprávách o činnosti za rok 2024 dospěla Komise na základě posouzení všech dostupných informací z auditů členských států a auditů EU k závěru o účinnosti řídicích a kontrolních systémů (viz následující graf). U těch programů, kde je třeba podstatných zlepšení, jsou v každém případě požadována nápravná opatření.

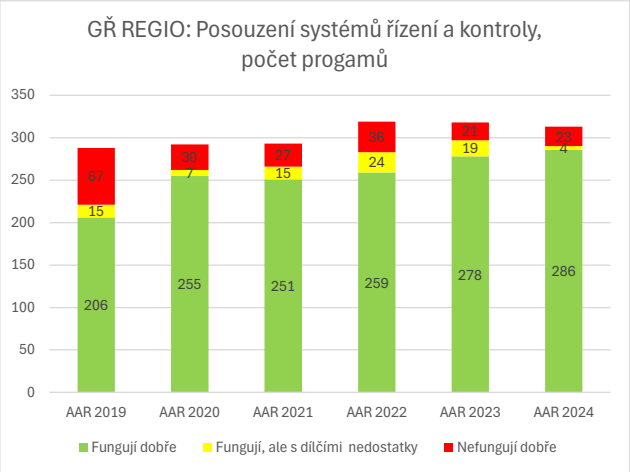

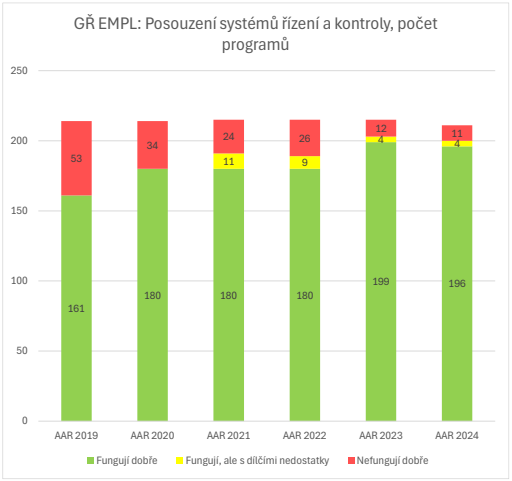

Významná míra nesprávných výdajů ve schválené účetní závěrce (body 6.54 – 6.58)

Komise navrhla svůj systém poskytování jistoty, aby generální ředitelé EMPL a REGIO mohli poskytovat jistotu ohledně jejich plateb ke každému ze 431 programů v rámci politiky soudržnosti s ohledem na povinnost, již mají jakožto pověřené schvalující osoby.

Na základě tohoto podrobného posouzení podle jednotlivých programů a souhrnné míry zbytkových chyb (riziko při platbě) u fondů, které spravují, dospěli generální ředitelé ve svých příslušných výročních zprávách o činnosti k závěru, že ve výdajích certifikovaných Komisi u fondů v účetních

závěrkách schválených v roce 2024 přetrvávají významné (materiální) nesrovnalosti (bod 6.55). Mohli také určit, které programy (či jejich části) vykazují závažné nedostatky (viz přílohy 7.F příslušných výročních zpráv o činnosti) a u kterých byla požadována nápravná opatření, a informovali o finančních opravách přijatých v návaznosti na zjištěné nesrovnalosti z předchozích let.

Zvýšení rizika při platbě a maximálního rizika ve srovnání s předchozím rokem je způsobeno především obezřetným přístupem v důsledku změny nařízení o společných ustanoveních týkající se platformy STEP, která umožnila prodloužit kontrolní činnosti do února 2026 (viz výše část II.1). S ohledem na vysoké částky výdajů vykázaných Komisi v roce 2024 a omezené kontroly a audity dokončené ke dni podpisu výročních zpráv o činnosti Komise použila paušální sazbu 2 % pro všechny programy, u nichž bylo v předchozím období vykázáno riziko při platbě nižší než 2 %, ale u nichž budou aktualizované výsledky auditu k dispozici až po podpisu výroční zprávy o činnosti.

Kromě toho Komise uvádí také odhadované obezřetné maximum, aby zohlednila možná dodatečná rizika, přičemž používá paušální sazby pro jednotlivé programy v závislosti na jejich konkrétní situaci. Na základě doporučení EÚD[5] zahrnuje maximální hodnota také konzervativní přístup, který zohledňuje možné chyby v neauditovaných výdajích, například pokud byl proveden pouze přezkum dokumentace nebo pokud je stále zapotřebí další auditní práce v rámci probíhajících řízení o sporných otázkách, a/nebo také zohledňuje výsledky auditů z předchozích let, které poukazují na možná přetrvávající rizika v analyzovaných výdajích.

Komise je proto přesvědčena, že její výpočty rizika při platbě, včetně maximálního rizika, které zohledňují výsledky EÚD bez extrapolace, ale po pečlivém posouzení toho, zda by mohly být ovlivněny další programy, představují spravedlivé vyjádření skutečného stavu s ohledem na rizika zjištěná u každého programu.

Uzávěrka programových období 2007–2013 a 2014–2020 (body 6.59 – 6.62)

Komise připomíná, že v návaznosti na nedávné legislativní změny[6] byly administrativní lhůty pro uzavření programů prodlouženy do února 2026, aby programové orgány mohly před vykázáním konečných výdajů provést všechny hloubkové prověrky a kontroly. Komise zahájila a bude i nadále provádět důkladné posouzení závěrečných balíčků, aby zajistila, že při uzávěrce byly provedeny odpovídající kontroly a že zbývající významné úrovně chyb byly před předložením závěrečných účetních závěrek náležitě opraveny. Posuzování legality a správnosti výdajů, které byly vykázány jako legální a správné při uzavření, může pokračovat i po formálním přijetí souvisejících účetních závěrek a každý program bude informován o definitivním uzavření programu až poté, co členské státy náležitě vyřeší všechny otázky týkající se správnosti.

V souladu s doporučeními EÚD vydanými v předchozích výročních zprávách provedla Komise v roce 2024 preventivní audity připravenosti na uzávěrku u vzorku programů považovaných za rizikové, aby zajistila, že dotčené orgány včas provádějí všechna požadovaná ověření s cílem zabránit zbývajícím nesrovnalostem a napravit je a přijmout do uzávěrky náležitá opatření v návaznosti na všechny nahlášené výsledky auditu. Podrobnější informace o těchto auditech jsou k dispozici v přílohách 7I výročních zpráv o činnosti GŘ REGIO a EMPL za rok 2024. Komise bude o pokroku při uzavírání období 2014–2020 informovat ve svých výročních zprávách o činnosti za rok 2025.

---

[5] Viz Zvláštní zpráva 26/2021, doporučení 3a, a Přezkum 03/2024, závěr s. 23.

[6] Nařízení (EU) 2024/795 – přijaté spolunormotvůrci dne 29. února 2024 – kterým se zřizuje *Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP)*.

3. Závěry zprávy (body 6.63 – 6.66)

Komise souhlasí s EÚD, že v roce 2024 zůstala míra chyb u výdajů na soudržnost celkově významná. Na základě všech výsledků auditů odhadla Komise ve výročních zprávách o činnosti a výročních zprávách o řízení a výkonnosti celkovou úroveň rizika, včetně jeho maximální hodnoty založené na možných dalších nezjištěných rizicích, která je vyšší než v předchozích letech, ale zůstává nižší než úroveň odhadovaná EÚD (Komise rovněž odkazuje na kapitolu 1 zprávy, body 1.27 až 1.36). Komise rovněž informovala o diferencované situaci mezi programy a členskými státy.

S ohledem na závěry a doporučení EÚD a Komise z posledních let se Komise spolu s auditními orgány dohodla na akčním plánu nápravných opatření, která se zavázaly přijmout k řešení konkrétních doporučení ohledně auditu, jež obdržely od EÚD nebo Komise během programového období, s cílem zlepšit svou schopnost odhalování v období 2021–2027 a vyřešit zbývající problémy před uzavřením období 2014–2020. Kromě toho Komise navázala na doporučení EÚD, aby zvýšila svou práci při opakovaných kontrolách na místě s cílem důkladněji a preventivněji dohlížet na práci auditních orgánů, včetně potvrzení, že používají vhodné a úplné kontrolní seznamy a postupy auditů, s cílem zvýšit spolehlivost výsledků auditů, které vykazují.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Doporučení 6.1 – Zajistit, aby kontrolní orgány zlepšily způsob práce

Zajistit, aby auditní orgány posílily svou kapacitu v oblasti kontroly a odhalování tím, že budou při přezkumu dokumentace a při auditech Komise ověřovat, zda členské státy

a) řádně plánují výběr vzorků a zda vybírají reprezentativní, dostatečný a relevantní auditní vzorek z výdajů vykázaných Komisi, jak to vyžaduje nařízení o společných ustanoveních;

b) ověřují, že splnění kritérií způsobilosti je prokázáno dostatečnými, vhodnými a spolehlivými důkazy;

c) uchovávají řádnou dokumentaci na podporu auditní stopy, včetně auditního spisu opatřeného jasnými odkazy na i) důkazní dokumenty, ii) podrobné kontrolní seznamy a iii) pracovní dokumenty, včetně popisu testovaných položek, souvisejících výpočtů a použitých vzorců.

(Cílové datum provedení: od roku 2026)

Komise **přijímá** doporučení a bude se jím řídit, zejména při svých budoucích auditech, ale také prostřednictvím monitorování opatření, která mají být přijata v souvislosti s akčním plánem, na němž se Komise a auditní orgány společně dohodly v prosinci 2024 s cílem posílit jejich kapacitu v oblasti odhalování.

Doporučení 6.2 – Obnovit kontroly po zavedení paušálních sazeb

Zajistit, aby v případě zjištění systematických nedostatků v (operačních) programech a následného zavedení paušální sazby nepoužívaly orgány členských států mechanismus opravy

paušální sazby k tomu, aby se vyhýbaly své povinnosti kontrolovat způsobilost výdajů před tím, než je vykážou Komisi, a aby v případě potřeby prováděly zpětné získávání prostředků.

(Cílové datum provedení: konec roku 2025)

Komise doporučení **přijímá**. Komise se domnívá, že opravy paušálních sazeb jsou účinným nástrojem k nápravě minulých nesrovnalostí, které nelze přesně vyčíslit (a například ve specifickém případě veřejných zakázek, které nadále vytvářejí výdaje v rámci dotčených zakázek, za účelem zamezení vykazování dalších neoprávněných výdajů), aniž by to znamenalo nepřiměřenou administrativní zátěž. Při uplatňování těchto paušálních sazeb bude Komise i nadále požadovat jasné písemné vymezení záležitostí, na které se vztahuje paušální oprava, a stanovení konečného data, po kterém musí být zlepšeny řídicí a kontrolní systémy. Navíc v případě, že auditní vzorky obsahují takové výdaje, které již podléhají paušální opravě, budou auditní orgány požádány, aby systematicky prováděly kontroly s cílem vyloučit přítomnost dalších záležitostí, na které se případně paušální oprava nevztahuje, nebo vyloučit riziko neodhaleného podezření na podvod a případně umožnit individuální zpětné získání prostředků. Komise objasní auditním orgánům přístup k odhadu extrapolované statistické míry chyb na základě statistického výběru, pokud část posuzovaného souboru již podléhá paušální opravě.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 7: PŘÍRODNÍ ZDROJE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Okruh 3 víceletého finančního rámce (VFR) „Přírodní zdroje a životní prostředí“ se vztahuje na výdaje EU na společnou zemědělskou politiku, na námořní a rybářskou politiku a na program LIFE pro životní prostředí a oblast klimatu

Společná zemědělská politika (SZP), na kterou připadá většina výdajů na tento okruh, je skutečně evropskou politikou, neboť členské státy sdružují zdroje na provádění jednotné společné politiky s jednotným evropským rozpočtem. Cíle SZP stanovené ve Smlouvě a v nařízeních o SZP jsou: zvýšit produktivitu zemědělství, zajistit odpovídající životní úroveň zemědělců, stabilizovat trhy, zajistit plynulé zásobování, zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny. Od roku 2023 se 77,7 % podpory poskytované v rámci SZP přesunulo z politiky založené na souladu s předpisy na politiku založenou na výkonnosti, která členským státům poskytuje větší flexibilitu při přizpůsobování intervencí SZP jejich specifickým potřebám.

V roce 2024 má SZP 5,7 milionu příjemců a je prováděna v rámci sdíleného řízení prostřednictvím komplexního systému řízení a kontroly. Robustní a vícevrstevný rámec pro ověřování, zahrnující kontroly na vnitrostátní úrovni, nezávislé audity a dohled pod vedením Komise, doplněný přezkumem výkonnosti prováděným každé dva roky, úspěšně zajišťuje ochranu finančních zájmů EU.

V rámci SZP pro období 2023–2027 se Komise zaměřuje na výsledky výkonnosti a na řádné fungování systémů řízení zavedených členskými státy, aby zajistila jak kvalitu výsledků výkonnosti, tak legalitu a správnost uskutečněných operací. Na rozdíl od předchozího programového období proto členské státy nejsou povinny podávat podrobné kontrolní statistiky na úrovni příjemců, ale vykazovat výkonnost politiky podle ukazatelů výstupů a výsledků. Komise proto nevypočítává míru chyb ani riziko při platbě pro výdaje v rámci strategických plánů SZP[1].

Komise bere na vědomí míru chyb odhadovanou EÚD pro celý okruh 3 (bod 7.43). U výdajů v rámci SZP (včetně výdajů na zajištění výkonnosti i na soulad s předpisy) se odhaduje, že 77 % výdajů spadá do segmentu s nízkým rizikem, zatímco 10 % výdajů do segmentu se středním a 13 % výdajů do segmentu s vysokým rizikem. Ačkoli tyto výsledky nejsou přímo srovnatelné s mírou chyb odhadovanou EÚD, naznačují, že míra jistoty zůstává velmi vysoká i v SZP pro období 2023–2027.

Komise v tomto ohledu vítá závěr EÚD, že i přímé platby v rámci SZP pro období 2023–2027 (s výjimkou ekoschémat) zůstávají bez významných (materiálních) chyb, což znovu potvrzuje důležitou úlohu, kterou při prevenci a snižování míry chyb hraje integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS), včetně systému evidence zemědělské půdy (LPIS).

[1] Namísto stanovení míry chyb a rizika při platbě rozděluje Komise výdaje v rámci SZP pro období 2023–2027 do tří kategorií rizika (nízké, střední a vysoké) na základě konečného upraveného hodnocení systémů řízení zavedených členskými státy. Certifikační orgány každoročně stanoví tuto kategorii na základě kvalitativního hodnocení řádného fungování systémů řízení pro každou intervenci a každou platební agenturu, které může Komise v jednotlivých případech upravit s ohledem na svá vlastní kontrolní zjištění a zjištění Účetního dvora.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Správnost operací

Výsledky testování operací

Komise bere na vědomí míru chyb v okruhu 3 VFR (bod 7.17), kterou EÚD odhaduje na 2,6 %.

Pokud jde o vyčíslitelné chyby zjištěné EÚD, Komise ve dvou případech došla k podobným zjištěním během vlastních auditů nezávisle na auditech EÚD. V současné době probíhají schvalování souladu těchto auditů a riziko pro fondy bude pokryto navrhovanou finanční opravou podle výsledku řízení.

Klíčovým prvkem kontrolního rámce pro intervence podle plochy a podle zvířat v rámci SZP je integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS), který v roce 2024 pokrýval 80 % výdajů SZP, a hrál tak i nadále velmi důležitou roli při zajišťování finančního dohledu.

Přímé platby

Komise vítá velmi nízkou úroveň chyb, kterou EÚD zjistil u přímých plateb (s výjimkou ekoschémat) (bod 7.44).

Ekoschémata

Ekoschémata jsou novým politickým nástrojem (v rámci přímých plateb) nové společné zemědělské politiky (SZP) pro programové období 2023–2027. Představují významný posun v evropské zemědělské politice směrem k posílení environmentální udržitelnosti a řešení změny klimatu. Ekoschémata jsou dobrovolné intervence, jež mohou zemědělci využít výměnou za finanční podporu postupů přispívajících k cílům EU v oblasti životního prostředí, včetně zachování biologické rozmanitosti, účinného využívání zdrojů a snižování uhlíkové stopy.

Mezi tyto ekologicky šetrné postupy patří mimo jiné diverzifikace plodin, udržování trvalých travních porostů, zlepšování zdraví půdy pomocí krycích plodin a provádění metod ekologického zemědělství snižujících závislost na používání chemikálií. Tyto zásahy mají zmírnit nepříznivé dopady intenzivního zemědělství, podpořit ukládání uhlíku a chránit vodní zdroje, a tím přispět k odolnosti zemědělských systémů vůči změně klimatu.

Environmentální cíle a závazky spojené s ekoschématy jsou podrobně definovány ve strategických plánech SZP. Uvedená složitost vyplývá z několika prvků. Závazky stanovené členskými státy jsou někdy velmi podrobné, což způsobuje problémy s kontrolou. Intervence musí být ze své podstaty přizpůsobitelné různým regionálním podmínkám v členských státech, a to s ohledem na rozdílné podnebí, půdní typy, krajinu a strukturu zemědělských podniků. Jedině tak mohou dosáhnout smysluplných výsledků v oblasti životního prostředí. Vzhledem k velké rozmanitosti a vysokému počtu závazků pro zemědělce jsou některá ekoschémata více ohrožena chybami, jež jsou specifické pro jednotlivé členské státy. Velká rozmanitost ekoschémat navržených členskými státy, pokud jde o jejich počet, ambice, obsah, cíle a platby, je důležitým faktorem, který je třeba vzít v úvahu při vyvozování obecných závěrů o ekoschématech na základě zjištění v jednotlivých členských státech.

V posledních letech **Komise poskytla členským státům významnou podporu, aby umožnila navrhování, změnu a provádění ekoschémat**. To zahrnuje cílené poradenství prostřednictvím otázek a odpovědí (včetně právních vysvětlení), *ad hoc* jednání s členskými státy, výměn v rámci sítě

SZP EU a dalších specializovaných nástrojů a fór, jejichž cílem je zajistit hladké zavádění a jednotné uplatňování ekoschémat v celé Unii.

V rámci sítě SZP EU proběhla v období od října 2023 do března 2024 **tematická skupina „Návrh a provádění ekoschémat“**, do které se zapojila široká škála zúčastněných subjektů EU. Tato tematická skupina zkoumala různé přístupy k jejich navrhování a provádění v různých členských státech, které přístupy se osvědčily v prvním roce provádění a jaké překážky se vyskytly. Tematická skupina rovněž identifikovala možná řešení a doporučení pro další rozvoj ekoschémat, jako je zajištění jejich dostupnosti pro zemědělce ze zemědělských podniků všech typů a velikostí, zajištění atraktivity plateb, včetně nákladů na vzdělávání, a zajištění environmentálních ambicí.

Ekoschémata jsou novým opatřením, jež má řešit cíle v oblasti životního prostředí a klimatu, a jako u každé nové iniciativy je nutný čas na přizpůsobení. Od schválení strategických plánů SZP již členské státy provedly řadu změn ekoschémat s cílem vyjasnit a zlepšit jejich provádění. Byly upřesněny a vyjasněny závazky, byly zařazeny nové programy nebo postupy, aby se rozšířil katalog nabízený zemědělcům, a byly zvýšeny úrovně prémií (jednotkové částky), aby se zvýšila atraktivita a bylo osloveno široké spektrum zemědělců.

Komise nabízí členským státům poradenství a podporu při navrhování, provádění a změnách jejich ekoschémat prostřednictvím různých kanálů. Patří sem častá setkání s otázkami a odpověďmi (písemně i na schůzkách), jednání skupin odborníků členských států a iniciativy sítě SZP EU, které nejen usnadňují optimalizaci ekoschémat členských států, ale rovněž podporují výměnu osvědčených postupů.

2. Výroční zprávy o činnosti a jiné správní mechanismy

Zprávy GŘ AGRI a GŘ CLIMA o správnosti výdajů

Audity certifikačních orgánů jsou i nadále klíčovým prvkem ověřování výdajů v rámci SZP. Členské státy mají povinnost každoročně zasílat Komisi své „balíčky pro poskytnutí jistoty“, včetně nových výročních zpráv o výkonnosti a stanoviska a zpráv certifikačního orgánu. Komise využívá tyto informace, výsledky vlastních auditů a zjištění Evropského účetního dvora, aby dospěla k závěru o věrohodnosti výdajů v rámci SZP.

U celkových výdajů v rámci SZP (všechny příslušné kontrolní systémy, včetně výdajů na zajištění výkonnosti a soulad s předpisy) se odhaduje, že 77 % výdajů spadá do segmentu s nízkým rizikem, zatímco 10 % výdajů do segmentu se středním rizikem a 13 % výdajů do segmentu s vysokým rizikem.

Odhadované výdaje na rok 2024 v segmentu s nízkým rizikem jsou v souladu s výsledky kontrol za posledních šest let. V průběhu let byl zjištěn trend zlepšování, což potvrzuje vyspělost systémů řízení členských států, v jejichž rámci jsou výdaje na SZP vynakládány.

GŘ AGRI neustále spolupracuje s členskými státy na řešení hlavních problémů spojených s prováděním SZP prostřednictvím různých akcí na budování kapacit a propagace osvědčených postupů.

Nové systémy vykazování výkonnosti

Komise bere na vědomí připomínky EÚD týkající se systémů vykazování výkonnosti a vítá, že u všech devíti platebních agentur s operacemi v rámci strategických plánů SZP, které byly součástí vzorku EÚD, byl EÚD schopen zjistit soulad mezi provedenými platbami a výstupy zaznamenanými v jejich informačních systémech pro vypracování výročních zpráv o výkonnosti (bod 7.40, bod 7.42).

V průběhu roku 2024 Komise nadále sledovala a podporovala platební agentury a koordinační orgány při přizpůsobování jejich informačních systémů pro vykazování výkonnosti. Část kontrolního programu GŘ AGRI se zaměřila na systémy vykazování výkonnosti, přičemž se posuzovalo, zda je architektura systémů řádná, zda je mechanismus zpracování údajů z výročních zpráv o výkonnosti přesný a zda pokrývá celou činnost. V době provádění těchto auditů výročních zpráv o výkonnosti byly tyto systémy stále ve vývoji, nicméně bylo hlášeno, že jejich vývoj probíhá podle plánu. Nejdůležitější zjištění a doporučení se zaměřila na zavedení dobře zdokumentovaných validačních pravidel a kontrolních mechanismů ve všech fázích zpracování údajů v systémech vykazování výkonnosti, aby byla zajištěna úplnost a přesnost údajů.

Kromě doporučení pro zlepšení vypracovalo GŘ AGRI účinnou metodiku auditu pro posuzování systémů vykazování výkonnosti a předalo tuto jednotnou metodiku certifikačním orgánům, aby tyto audity prováděly v rámci každoroční certifikace.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Kontrola provedení doporučení z předchozích let

Komise vítá hodnocení EÚD, že doporučení 7.1 z výroční zprávy za rok 2022 týkající se monitorování kvality údajů o zemědělských plochách, které mělo být provedeno do konce roku 2024, bylo plně provedeno.

Doporučení 7.1 – Podporovat členské státy při koncipování jejich ekoschémat

Vzhledem k významu ekoschémat při dosahování cílů v oblasti životního prostředí a klimatu poskytovat členským státům dodatečnou podporu při navrhování ekoschémat, která budou méně složitá, ale uchovají si své ambice, a to na základě sdílení informací a odborných znalostí získaných při provádění původních režimů v období 2023–2027.

(Cílový termín provedení: 2026)

Komise toto doporučení **přijímá**.

Komise bude i nadále podporovat členské státy při navrhování, provádění a změnách ekoschémat, aby zajistila jejich úspěšné provádění a dosáhla společných cílů v oblasti životního prostředí a klimatu na základě sdílení znalostí a zkušeností získaných v průběhu let.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 8: MIGRACE A SPRÁVA HRANIC – BEZPEČNOST A OBRANA

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise vítá závěry, že navštívené auditní orgány vypracovaly a zavedly podrobné a dostatečně kvalitní postupy, které jim umožní o své práci informovat ve výroční kontrolní zprávě, a že celkově měly zavedeny podrobné kontrolní programy a k dokládání svých závěrů používaly kontrolní seznamy. V souvislosti s prováděním doporučení uvedených v této kapitole se Komise bude zabývat nedostatky, které v ní byly uvedeny, aby do budoucna snížila riziko chyb.

S odkazem na bod 8.20 považuje Komise výdaje na migraci, správu hranic, bezpečnost a obranu za výdaje s nízkým rizikem. Komise odhaduje riziko při platbě na méně než 2 %. Tento odhad je založen na všech kontrolách a auditech provedených Komisí a členskými státy, při nichž byl zkontrolován velký počet operací.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

Pokud jde o připomínku uvedenou v bodě 8.6, podle níž zbývá schválit finanční částky před přijetím konečných finančních závěrek členských států, Komise by ráda poukázala na to, že celková částka vykázaná členskými státy v období 2014–2020, včetně předložení konečných finančních závěrek, činila 94 % pro Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) a 94 % pro Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF).

1. Správnost operací

Pokud jde o prověřované operace, které byly zatíženy chybami (bod 8.10 zprávy EÚD), Komise se bude zjištěnými problémy zabývat, aby v budoucnu snížila počet chyb.

Odpověď na rámeček 8.1

Výdaje mimo prováděcí období

V souvislosti s nezpůsobilými náklady vykázanými u projektu v rámci sdíleného řízení v Portugalsku v rámečku 8.1 portugalské orgány uznaly, že náklady na dodávky elektrické energie v období od 20. do 30. června 2021 byly do výdajů zahrnuty nesprávně.

Odpověď na rámeček 8.2

Nedostatky v řízeních o udělení grantu

Francouzské orgány se domnívají, že zásady transparentnosti a rovného zacházení byly dostatečně dodrženy. Vnitrostátní finanční pravidla neukládají povinnost uvádět podrobnosti o váze jednotlivých kritérií, všichni kandidáti byli hodnoceni stejně.

V případě projektu v Portugalsku přijal členský stát v návaznosti na audit EÚD opatření k odstranění zjištěných nedostatků v programovém období 2021–2027. Problém s metodikou bodového hodnocení vyřešil vypracováním podrobných příruček pro hodnotitele, zavedením zásady čtyř očí pro každé hodnocení, začleněním systematických kontrol konzistence a validace, jež upozorňují na případné nesrovnalosti v bodovém hodnocení, a poskytnutím školení externím hodnotitelům.

Komise dále zdůrazňuje, že portugalský řídící orgán AMIF pro programové období 2021–2027 není stejný jako orgán, který byl pověřen řízením v předchozím programovém období (2014–2020). Současný řídící orgán spolupracuje s Komisí na vývoji metodiky hodnocení. Navíc využil zkušeností národní agentury, která dohlíží na provádění ostatních fondů soudržnosti.

Finanční prostředky EU nejsou plně využity k zamýšleným účelům

V souvislosti s projektem v rámci sdíleného řízení ve Francii spočíval kontrolovaný projekt ISF ve studii proveditelnosti a definování stabilního řešení optoelektronické instalace pro letoun Falcon 50M používaný k ostraze hranic.

V pozdější fázi měl být na základě vyvinutého řešení umožňujícího začlenění výkonnějšího optoelektronického senzoru vyroben, otestován a kvalifikován prototyp, který bude následně sériově vyráběn pro vybavení flotily francouzského námořnictva, která zahrnuje osm letounů F50M. Tyto aspekty a instalace zařízení nebyly do kontrolovaného projektu zahrnuty, a proto nebyly v rámci tohoto projektu financovány. Kvůli onemocnění COVID-19 nezahrnovala konečná smlouva náklady na prototyp a instalaci.

Komise se domnívá, že kontrolovaný projekt zůstal v rámci svého mandátu a cílů nástroje ISF – hranice a víza, neboť úspěšně vyvinul technické řešení použitelné na letounu F50M pro zvýšení bezpečnosti vnějších hranic, a proto byly náklady vykázané v rámci projektu ISF způsobilé.

Náklady spojené s instalací v letadlech a jejich používáním jsou hrazeny z jiné grantové dohody podepsané v rámci Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (BMVI) [1], a nikoliv v rámci kontrolovaného projektu ISF. Projekt BMVI, u něhož jsou hrazeny náklady na zavedení, nebyl EÚD kontrolován.

[1] Nařízení (EU) 2021/1148, kterým se jako součást Fondu pro integrovanou správu hranic zřizuje Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

Pokud jde o operace, které nebyly v souladu se zásadami řádného finančního řízení (viz bod 8.12 zprávy EÚD), Komise zdůrazňuje, jak uvedl EÚD, že tyto operace nebyly zatíženy chybami souvisejícími se správností.

Odpověď na rámeček 8.3

Nedostatečná ochrana vybavení financovaného EU

Komise by ráda dodala, že zařízení, která auditoři navštívili, byla vybudována a předána orgánům v letech 2021–2022. Údržba zařízení, včetně oprav, a provoz středisek nespadají do oblasti působnosti kontrolované grantové dohody. Odpovědnost za jejich údržbu proto spadá do sdíleného řízení a nevztahuje se na ni příslušná grantová dohoda. Totéž platí pro údržbu protipožárního vybavení.

Pokud jde o vybavení, Komise již tento problém odhalila a přijala opatření k zajištění bližšího sledování a následné kontroly příjemce, zejména prostřednictvím:
– zesíleného monitorování prostřednictvím subdodavatelské smlouvy (také fyzických kontrol zařízení a vybavení),
– pravidelných návštěv pracovníků Komise umístěných na ostrovech,
– diskusí na toto téma v řídících výborech pro zvládání migrace,
– dopisu ministerstvu s návrhem akčního plánu.

Pokud jde o otázku omezeného přístupu, který poskytují mezinárodní organizace k dokumentům (bod 8.13), se Komise domnívá, že stávající smluvní dohody s mezinárodními organizacemi již poskytují rámec pro zajištění dostupnosti dokumentů způsobem, který umožňuje požadované kontroly. Komise to mezinárodním organizacím, s nimiž podepsala dohody o přiznání příspěvku, opakovaně připomněla.

Komise podporuje EÚD při získání plného přístupu k dokumentům potřebným pro jeho auditní práci. Komise se aktivně obrátila na mezinárodní organizace a vyzvala je k urychlenému řešení tohoto problému.

2. Prověrka prvků vnitřních kontrolních systémů

Přezkum práce auditních orgánů týkající se jejich výročních kontrolních zpráv (VKZ) a auditů výdajů

Pokud jde bod 8.15, Komise vítá závěry, že pět auditních orgánů, které byly prověřovány, vypracovalo a zavedlo podrobné a dostatečně kvalitní postupy, které jim umožňují informovat o své práci ve výroční kontrolní zprávě.

Přestože finský AMIFvzal na vědomí připomínku EÚD, v jeho roční účetní závěrce nebyly vykázány žádné výdaje na projekt. Jediný vykázaný výdaj se týkal paušální částky na přesídlení a humanitární přijetí. Auditní orgán následně přijal opatření v souvislosti s účetní závěrkou za období 2023–2024. Komise zjistila nedostatky, pokud jde o kontroly kritérií způsobilosti, tento aspekt byl řádně zohledněn v dopise s připomínkami, které Komise zaslala auditnímu orgánu k další kontrole.

Absenci systémových auditů ve Švédsku zjistila Komise již při posuzování balíčku pro poskytnutí jistoty pro rok 2023/2024 a ve svém následném dopise auditnímu orgánu zdůraznila „důležitost provedení systémového auditu alespoň u provádění novinek zavedených v období 2021–2027“.

Ohledně bodu 8.16 Komise vítá závěr, že auditní orgány měly podrobné kontrolní programy a ve svých závěrech vycházely z kontrolních seznamů.

Odpověď na rámeček 8.4

Nedostatky v práci auditních orgánů

Komise zdůrazňuje, že rámeček 8.4 uvádí potenciální dopad zjištěných nedostatků.

V případě švédského AMIF auditní orgán objasnil, že dotčený kontrolní seznam obsahuje pole, jehož cílem je zajistit, aby byly provedeny kontroly, na které se dotazuje.

V případě finského BMVI sice nebyly odkazy na právní předpisy v kontrolních seznamech aktuální, auditní orgán se nicméně domníval, že pokrývají všechny relevantní otázky týkající se auditů v období 2021–2027. Kontrolní seznamy byly přezkoumány před zahájením auditu projektu.

V případě litevského BMVI Komise nezjistila žádné nedostatky týkající se přiměřenosti rozsahu provedených auditních činností.

3. Výroční zprávy o činnosti a jiné správní mechanismy

Pokud jde o bod 8.19, Komise připomíná, že prohlášení generální-ředitelky o věrohodnosti je založeno na přezkoumání informací z více zdrojů(sebehodnocení, kontroly *ex post*, zprávy Útvaru interního auditu a EÚD), –přičemž všechny z nich zajišťují spolehlivost tohoto prohlášení.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Kontrola provedení doporučení z předchozích let

Komise vítá analýzu EÚD a potvrzení (bod 8.21 a příloha 8.1) o úplném provedení doporučení vydaných ve výročních zprávách za roky 2021 a 2022.

Doporučení 8.1 – Podniknout další kroky k zajištění úplného přístupu k dokumentům

Podniknout další kroky k zajištění toho, aby mezinárodní organizace poskytovaly EÚD úplný, neomezený a včasný přístup k dokumentaci nezbytné k plnění jeho úkolu v souladu se Smlouvou o fungování EU. Zejména zajistit, aby smluvní ujednání s mezinárodními organizacemi plně respektovala právo EÚD obdržet na jeho žádost veškeré dokumenty nebo informace nezbytné k výkonu jeho auditních funkcí.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Komise **toto doporučení** částečně přijímá.

Komise přijímá první část doporučení. Komise bude i nadále poskytovat podporu auditorům a spolupracovat s partnerskými organizacemi, aby usnadnila audity EÚD.

Komise nepřijímá druhou část doporučení, neboť se domnívá, že stávající smluvní dohody s mezinárodními organizacemi již poskytují rámec pro zajištění přístupnosti dokumentů způsobem, který umožňuje požadované kontroly.

Doporučení 8.2 – Poskytnout členským státům pokyny k platným pravidlům pro výzvy k podávání návrhů

Poskytovat řídícím orgánům členských států v rámci sdíleného řízení pokyny ohledně jejich povinností dodržovat zásady rovného zacházení a transparentnosti při provádění výzev k předkládání návrhů, aby se tak řešily nedostatky v řízeních o udělování grantů.

Cílové datum provedení: konec roku 2025

Komise doporučení **přijímá**.

Komise jej provede společně s podobným doporučením vydaným ve výroční zprávě za rok 2023 (doporučení 8.1).

Ve druhé polovině roku 2025 plánuje Komise uspořádat zasedání s orgány členských států (které provádějí fondy v rámci sdíleného řízení). Během tohoto zasedání budou tyto orgány upozorněny na nedostatky zjištěné během auditů v roce 2024 jako na problémy, kterým je třeba věnovat pozornost při organizaci výzev k předkládání návrhů a při výběrovém řízení.

Doporučení 8.3 – Řešit nedostatky v práci auditních orgánů

Řešit nedostatky v práci auditních orgánů a v případě zjištění, která zpochybňují výrok auditora bez výhrad, zavést vhodná kontrolní opatření ke snížení rizika neodhalení neoprávněných výdajů.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Komise doporučení **přijímá**.

Komise bude sledovat, zda auditní orgány řádně přijímají opatření v návaznosti na zjištěné nedostatky, a v případě potřeby bude nadále poskytovat pokyny, zejména během pravidelně pořádaných setkání s auditními orgány.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 9: SOUSEDSTVÍ A SVĚT

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Okruh 6 rozpočtu EU „Sousedství a svět“ obsahuje tři hlavní nástroje: Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI), Nástroj předvstupní pomoci (NPP III), který doprovází kandidátské země a potenciální kandidátské země na jejich cestě k přistoupení, a nástroj humanitární pomoci, jakož i další cílené programy (například Evropský nástroj pro mezinárodní spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti). Prostřednictvím nástroje NDICI – Globální Evropa se EU snaží spolupracovat s partnerskými zeměmi, zejména s těmi nejpotřebnějšími, při překonávání střednědobých a dlouhodobých výzev v oblasti rozvoje a při prosazování hodnot a zájmů EU a zároveň přitom řeší i naléhavé a okamžité potřeby. Nástroj NDICI – Globální Evropa je prováděn prostřednictvím přímého řízení (Komisí a delegacemi EU ve třetích zemích) a nepřímého řízení (subjekty, jako jsou agentury členských států EU, mezinárodní organizace nebo partnerské země). Aby se maximalizoval dopad financování Unie, lze pomoc poskytovat prostřednictvím grantů, veřejných zakázek, rozpočtové podpory, rozpočtových záruk, operací kombinování zdrojů a finanční pomoci. Pokud jde o nástroj humanitární pomoci, jeho mandátem je záchrana a ochrana životů, předcházení lidskému utrpení a jeho zmírňování a ochrana integrity a důstojnosti obyvatelstva postiženého přírodními katastrofami a krizemi způsobenými člověkem, a to i v těch nejsložitějších situacích.

Komise by ráda zdůraznila, že provádění nástroje NDICI a nástroje humanitární pomoci často probíhá v rizikovém, složitém a stále rychleji se vyvíjejícím prostředí. Je pro něj charakteristická různorodost: v případě nástroje NDICI z hlediska geografického rozptylu a odlehlosti a z hlediska zapojení mnoha různých delegací EU po celém světě, v případě prováděcích subjektů a partnerských zemí z hlediska jejich kapacit pro řízení a kontrolu, od malých místních nevládních organizací po mezinárodní organizace, různorodé jsou i metody poskytování pomoci, které zahrnují tradiční projekty, rozpočtovou podporu, programy na podporu odvětvové politiky, příspěvky do globálních nástrojů, kombinování zdrojů financování, rozpočtové záruky, víceodvětvovou humanitární pomoc a dalších způsoby poskytování pomoci.

Komise vítá, že v této kapitole výroční zprávy EÚD, byly uvedeny příklady účinných kontrol, které Komise provedla. Komise rovněž bere na vědomí zjištění zprávy a hodlá v příslušných případech přijmout vhodná nápravná opatření. Komise konstatuje, že auditoři EÚD vyhodnotili všech šest doporučení vydaných ve výročních zprávách EÚD za roky 2021 a 2022 (kapitola 9) jako plně provedená a jedno doporučení z roku 2020 jako provedené v některých ohledech. Toto doporučení požadovalo, aby Komise zajistila, že subjekty posuzované podle pilířů, zejména mezinárodní organizace, poskytnou auditorům lepší přístup k dokumentům, a konkrétně auditorům umožní získat dokumenty, které dokládají jejich zjištění. Komise je přesvědčena, že již během prohlášení o věrohodnosti z roku 2025 se ukáže, že došlo ke zlepšení, a to díky nedávnému vývoji dialogu Komise s významnými mezinárodními organizacemi.

Pokud jde o některé připomínky ke správnosti operací, které byly předmětem auditu, Komise podává vysvětlení k chybám uvedeným v této kapitole výroční zprávy.

V roce 2024 zůstala míra zbytkových chyb vypočítaná GŘ INTPA, GŘ NEAR a GŘ ECHO pod prahem významnosti o hodnotě 2 %[1]. Úrovně rizika se posuzují podle metodiky Komise a jsou zveřejněny ve výroční zprávě Komise o řízení a výkonnosti za rok 2024.

Roční míra chyb podle EÚD měří mimo jiné chyby ve smlouvách, které mohou být předmětem kontrol a oprav ze strany Komise i v následujících účetních obdobích. Prostřednictvím studie míry zbytkových chyb Komise odhaduje míru chyb na základě reprezentativního vzorku uzavřených smluv – do té doby bude mnoho problémů vyřešeno. Míru chyb podle EÚD a míru zbytkových chyb podle Komise pro výdaje GŘ INTPA a GŘ NEAR v roce 2024, které představují většinu výdajů pro okruh 6, proto nelze přímo srovnávat.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Správnost operací

Komise bere na vědomí míru chyb ve výši 4,9 % odhadovanou EÚD (bod 9.11). Komise bude řešit chyby zjištěné EÚD prostřednictvím vhodných následných opatření s příjemci finančních prostředků EU. Jak bylo uvedeno výše, míry zbytkových chyb vykázané útvary Komise zůstávají pod prahem významnosti.

Odpověď na rámeček9.1

Nezpůsobilé výdaje: rezervy zahrnuté do mzdových nákladů

Komise objasňuje, že příspěvky do fondů pro zaměstnance určené výhradně k plnění stanovených zákonných práv se považují za způsobilé náklady v souladu s platným smluvním rámcem. Komise proto tyto náklady nepovažuje za rezervy.

Odpověď na rámeček 9.2

Nejasné technické specifikace při zadávání veřejných zakázek

Příklad popsaný v rámečku 9.2 se týká veřejné zakázky, u níž Komise považovala technické specifikace za dostatečně konkrétní, aby umožnily spravedlivou hospodářskou soutěž. Vzhledem k rychlému vývoji IT technologií nabídli někteří uchazeči v průběhu výběrového řízení vlastní kombinaci parametrů, která umožňovala dosáhnout lepších výsledků. Výkonnost vybrané služby byla mnohem lepší než požadované minimum.

[1] Od 1. února 2025 bylo GŘ NEAR (sousedství a rozšíření) rozděleno na dvě samostatná GŘ: Generální ředitelství pro rozšíření a východní sousedství (GŘ ENEST) a Generální ředitelství pro Blízký východ, severní Afriku a Záliv (GŘ MENA).

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Kontrola provedení doporučení z předchozích let

V reakci na doporučení 1 výroční zprávy EÚD za rok 2020 Komise zintenzivnila komunikaci s mezinárodními organizacemi s cílem informovat je o tom, že je potřeba zajistit auditorům EÚD přístup k dokumentům při auditu projektů financovaných EU.

Komise v tomto ohledu podnikla řadu kroků: Komise zprostředkovala diskuse mezi organizacemi OSN a EÚD a podpořila všechny iniciativy, které vedou k nalezení trvalých řešení v oblasti přístupu k dokumentům a jejich uchovávání. Tato problematika je pravidelně zařazována na program jednání s partnery, a to i při formálním zasedání skupiny pro finanční a správní rámcovou dohodu mezi EU a OSN (FAFA) a při zasedání operativnější společné referenční skupiny, která systematicky projednává otázky auditu a kontroly.

Komise však uznává, že navzdory veškerému vyvíjenému úsilí je přístup k dokumentům stále do určité míry omezen, a to s ohledem na stávající právní rámce prováděcích partnerů. Komise bude i nadále auditory podporovat a bude s partnerskými organizacemi spolupracovat na usnadnění auditů EÚD.

Pokud jde o všechna ostatní doporučení uvedená v příloze 9.2 této kapitoly, Komise vítá závěr, že tato doporučení byla v plném rozsahu provedena.

Doporučení 9.1 – Zajistit, aby příjemci dodržovali smluvní limity nákladů nepřímé povahy

Komise by měla stanovit postupy, jimiž zajistí, aby se před zúčtováním předběžného financování nebo před provedením plateb kontrolovalo, zda příjemci nežádají o proplacení nepřímých nákladů, které vznikly organizacím provádějícím projektové činnosti financované EU jménem těchto příjemců a které tito příjemci vykazují jako náklady přímé. Tyto kontroly musí zajistit, aby celková částka požadovaná jako náhrada nepřímých nákladů nepřekročila smluvně dohodnutou paušální sazbu. Podle finančního nařízení nesmí tato sazba u grantových dohod překročit 7 %.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Komise toto doporučení **nepřijímá**.

Komise vždy zastávala stanovisko, že v nepřímém řízení se subjekty posuzovanými podle pilířů se nepřímé náklady, o které žádají příjemci grantů, započítávají do přímých nákladů organizace/partnera posuzovaného podle pilířů. Příručka Komise k dohodám o přiznání příspěvku stanoví, že „nepřímé náklady, které si nárokují příjemci grantů udělených organizací a/nebo jejími partnery, se hradí z přímých způsobilých nákladů opatření, nikoli z náhrad“. Tento výklad se vztahuje na všechny služby Komise.

Doporučení 9.2 – Zajistit jasnou a jednotnou definici pojmu „rezerva“ ve smluvních podmínkách a pokynech

V zájmu odstranění nejasností, zajištění jednotného výkladu a snížení rizika chyb by Komise měla ve svých smluvních podmínkách a pokynech pro příjemce jasně definovat a standardizovat pojem „rezerva“.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Komise doporučení **přijímá**.

Zatímco „rezervy na budoucí ztráty nebo dluhy“ jsou výslovně definovány jako nezpůsobilý náklad pro granty v rámci přímého řízení, pojem „rezerva“ by mohl být v rámci nepřímého řízení dále upřesněn. Komise proto poskytne další vysvětlení pojmu „rezerva“ prostřednictvím příslušných pokynů.

Doporučení 9.3 – Zjednodušit a standardizovat pravidla pro přepočet měn v grantových dohodách

Aby se zajistila jednotnost a snížila administrativní zátěž a riziko chyb, měla by Komise zjednodušit a standardizovat pravidla pro přepočet měn uvedená v grantových dohodách.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Komise doporučení **přijímá**.

Komise se domnívá, že zjednodušení a standardizace pravidel pro přepočet měn v grantových dohodách (přímé řízení) by pomohly snížit riziko chyb na straně příjemců. Komise začala tento problém řešit prostřednictvím ustanovení zahrnutého do vzorové grantové dohody pro podniky, které se bude používat i pro projekty v oblasti vnějších vztahů. Toto nové ustanovení je v souladu s ustanovením vzorů grantových dohod, které se používají v jiných programech financování.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

ODPOVĚDI EVROPSKÉHO PARLAMENTU NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024

KAPITOLA 10: EVROPSKÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA

I. ODPOVĚDI PARLAMENTU NA PŘIPOMÍNKY

Správnost operací

10.7. Parlament bere připomínky Účetního dvora (EÚD) na vědomí.

Podle článku 1 pravidel použití prostředků z rozpočtového bodu 4 0 0 (dále jen „pravidla k bodu 400“) spravují politické skupiny prostředky, které jim byly přiděleny, v souladu se zásadami nepřímého řízení prostředků, přičemž se analogicky uplatní čl. 62 odst. 1 písm. c) finančního nařízení. Sama pravidla k bodu 400 nahrazují tzv. dohody o přiznání příspěvku (jak je uvedeno v čl. 157 odst. 3 a čl. 158 odst. 7 finančního nařízení).

Správa Parlamentu se řídí finančním nařízením a jeho pravidlům pro zadávání veřejných zakázek. Pro politické skupiny však předsednictvo přijalo „pravidla k bodu 400“, která obsahují řadu zvláštních ustanovení pro zadávací řízení s ohledem na jejich zvláštní situaci a právní povahu.

Podle článku 1.4 těchto předpisů odpovídají politické skupiny Evropskému parlamentu za používání finančních prostředků v rámci pravomocí, které jim udělilo předsednictvo v souvislosti s prováděním těchto předpisů. Politické skupiny odpovídají za to, že prostředky budou použity v souladu s těmito ustanoveními, a musí podniknout patřičné kroky, aby nedocházelo k výdajům, které nejsou v souladu s těmito předpisy.

Správa Parlamentu již prokázala úsilí o pomoc politickým skupinám s cílem zlepšit jejich příslušné interní finanční řízení, jak tomu bylo v případě školení na toto téma, jež jim byla poskytnuta v letech 2023 a 2024. Příslušné útvary Parlamentu na žádost politických skupin vždy poskytují přizpůsobené poradenství týkající se všeobecných otázek a jednotlivých případů. Správa Parlamentu bude politickým skupinám i nadále poskytovat odbornou pomoc a zvláštní školení.

10.8. Parlament připomínky EÚD bere na vědomí a odkazuje na své připomínky k bodu 10.7.

Aby se předcházelo podobným případům, budou tyto otázky (potřeba dosáhnout požadovaného počtu nabídek a možné prodloužení rámcových smluv) zdůrazněny v nadcházejícím školení pro zaměstnance politických skupin pracující na finančních záležitostech.

10.9. Parlament bere připomínky EÚD na vědomí.

V návaznosti na tato zjištění zahrne správa EP do svého školení pro zaměstnance politických skupin pracující na finančních záležitostech modul o DPH. S politickými skupinami bude rovněž projednána otázka paušálních úhrad cestovních výdajů zaměstnanců.

10.10. Parlament bere připomínky EÚD na vědomí.

Ačkoli celkový právní rámec může v určitých situacích skutečně ponechávat prostor pro různé výklady, Parlament se domnívá, že opatření přijatá v souvislosti s touto transakcí jsou plně v souladu s článkem 221 finančního nařízení z roku 2018. Parlament zajišťuje rovné zacházení se všemi politickými stranami díky harmonizovanému výkladu pravidel.

10.11. Parlament bere připomínky EÚD na vědomí.

Na podporu dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek pořádá správa Parlamentu dvakrát ročně setkání se všemi příjemci, aby je informovala o požadavcích týkajících se zadávacích řízení a připomínala jim je, včetně potřeby řádně dokumentovat všechny kroky. Kromě toho Parlament v červenci 2023 uspořádal zvláštní školení o zadávání veřejných zakázek pro všechny evropské politické strany a nadace.

Správa Parlamentu je i nadále odhodlána evropské politické strany podporovat a bude pokračovat ve svém úsilí o posílení jejich kapacit v oblasti finančního řízení prostřednictvím průběžné odborné pomoci a cílených školících iniciativ.

10.12. Správa Parlamentu soustavně poskytuje politickým stranám odbornou pomoc, a to i pokud jde o vymezení a řešení střetů zájmů. Parlament se domnívá, že ustanovení čl. II.1 odst. 5 dohody o přiznání příspěvku a článku 61 finančního nařízení poskytují příjemcům dostatečnou jasnost a vodítka k zajištění souladu s platnými pravidly.

Správa Parlamentu bere na vědomí návrh EÚD, že by mohly být přínosné další informace k výkladu definice střetu zájmů. Zároveň je důležité zdůraznit, že příjemci jsou i nadále odpovědní za zavádění a udržování účinných systémů vnitřní kontroly a preventivních opatření s cílem zajistit dodržování předpisů a bránit střetům zájmů.

10.13. Parlament bere připomínky EÚD na vědomí.

Aby mohl dodavatel poskytovat smluvní služby na požadované úrovni, vyžaduje technická a organizační složitost dané rámcové smlouvy o poskytování služeb dlouhé zaváděcí období k tomu, aby dodavatel získal potřebné znalosti o infrastruktuře Parlamentu v oblasti informačních a komunikačních technologií. V praxi má tento nezbytný proces učení podobu přebíracího období, které běží současně s konečným předávacím obdobím, kdy nastupující a odcházející dodavatel plní smlouvu souběžně. Je proto vhodné, aby bylo možné uzavřít smlouvu o „dlouhodobých službách“, v jejímž rámci může veřejný zadavatel využívat služeb dodavatele po dobu delší než čtyři roky.

V důsledku toho může být maximální doba trvání rámcové smlouvy v délce 6 let odůvodněna dlouhým obdobím a obtížemi, s nimiž se dodavatel potýká v souvislosti se získáním nezbytného porozumění infrastruktuře Parlamentu v oblasti informačních a komunikačních technologií, což vyžaduje počáteční zaváděcí období a závěrečné ukončovací období.

S ohledem na výše uvedené se Parlament domnívá, že doba trvání rámcové smlouvy v délce nejvýše 6 let je legitimní.

Parlament však může souhlasit s tím, že odůvodnění prodloužené doby platnosti této rámcové smlouvy lze zlepšit. Vysvětlení možných budoucích rámcových smluv s trváním delším než 4 roky tedy bude podrobnější.

II. ODPOVĚDI PARLAMENTU NA DOPORUČENÍ

10.22. Opatření přijatá v návaznosti na **doporučení** uvedená ve **výroční zprávě Účetního dvora za rok 2021**:

„**Doporučení 9.1** – Správa Evropského parlamentu by měla revidovat své pokyny k tomu, jak politické skupiny uplatňují pravidla pro zadávání veřejných zakázek, a měla by revizi těchto pravidel navrhnout předsednictvu Parlamentu, aby byla lépe sladěna s finančním nařízením. Měla by lépe sledovat uplatňování těchto pravidel.

Časový rámec: do konce roku 2023“

Parlament bere připomínky EÚD na vědomí.

Správa Parlamentu přijala v souladu s body uvedenými v doporučení 9.1 několik opatření:

1) Správa Evropského parlamentu by měla revidovat své pokyny k tomu, jak politické skupiny uplatňují pravidla pro zadávání veřejných zakázek.

Hlavním dokumentem, jenž se na politické skupiny vztahuje, jsou pravidla k bodu 400 a správa Parlamentu neposkytuje žádný jiný zvláštní dokument, který by pro politické strany mohl sloužit jako jednotný referenční bod pro výklad těchto pravidel. Správa Parlamentu nemá pravomoc stanovovat ani jménem politických skupin přijímat pokyny ohledně toho, jak pravidla pro zadávání veřejných zakázek uplatňovat.

Správa Parlamentu v letech 2023 a 2024 politickým skupinám průběžně poskytovala pomoc a školení, týkající se mimo jiné pravidel pro zadávání veřejných zakázek, a bude v tomto přístupu pokračovat. Dále jsou politickým skupinám na požádání poskytovány ad hoc pokyny týkající se všech finančních otázek, a zejména zadávacích řízení (viz odpovědi na připomínky z bodu 10.7).

2) Správa Evropského parlamentu by měla předsednictvu Parlamentu navrhnout revizi těchto pravidel, aby byla lépe sladěna s finančním nařízením.

Pokud jde o revizi Pravidel k bodu 400, to spadá do působnosti předsednictva Parlamentu.

3) Evropský parlament by měl lépe sledovat uplatňování těchto pravidel.

Politické skupiny mají pravomoci schvalující osoby, a proto mají povinnost zavést systém vnitřní kontroly, který zajistí dodržování finančních pravidel, jež se na ně vztahují (pravidla k bodu 400 a vnitřní prováděcí pravidla politických skupin). Správa Parlamentu poskytovala politickým skupinám pomoc a školení a bude tak činit i nadále, a to mimo jiné v oblasti dodržování zásad řádného finančního řízení a osvědčených postupů při zadávání veřejných zakázek (viz odpovědi na připomínky z bodu 10.7).

10.23. Parlament bere připomínky EÚD na vědomí.

Více informací lze nalézt v odpovědích na připomínky 10.7 a 10.22 výše.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 10: EVROPSKÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise vítá závěr, že odhadovaná míra chyb ve správních výdajích zůstává pod prahem významnosti (bod 10.5).

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Správnost operací

Poznámky ke zkoumaným transakcím

V souvislosti s připomínkou uvedenou v bodě **10.14** Komise podotýká, že nedostatek aktuálních potvrzení o žití partnerů důchodců nepředstavoval vyčíslitelnou chybu. Účetní dvůr nezjistil žádné neoprávněné platby. Komise zlepšila svůj kontrolní systém zavedením životních ukazatelů namísto potvrzení o žití, které budou v průběhu roku 2025 rozšířeny i na manžele.

V souvislosti s připomínkou uvedenou v bodě **10.15** se Komise domnívá, že navrhovaný externí poskytovatel služeb byl schválen na správné úrovni a s odpovídající denní sazbou.

V souvislosti s připomínkou uvedenou v bodě **10.16**, která se týká prodloužené doby platnosti rámcové smlouvy, se Komise domnívá, že právní norma stanovená finančním nařízením pro překročení čtyřletého limitu byla splněna. Odůvodnění překročení doby platnosti rámcové smlouvy na více než 4 roky uvedené v zadávací dokumentaci je vyčerpávající a přiměřené. Finanční nařízení sice vyžaduje odůvodnění trvání rámcových smluv překračující 4 roky, ale neukládá odůvodnění pro každý další rok nad rámec tohoto 4letého limitu.

V souvislosti s připomínkou uvedenou v bodě **10.17** Komise zlepšila základní aplikace IT.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Doporučení 10.1 – Posílit kontroly před uzavřením smluv na poskytování IT služeb v Komisi

V zájmu zajištění toho, aby Komise za služby v oblasti IT poskytované externími poskytovateli služeb platila správné ceny, měla by zlepšit srozumitelnost kvalifikačních požadavků v zadávací dokumentaci, aby bylo možné vylepšit kontrolu jejich dodržování.

Cílové datum provedení: pro zadávací řízení zahájená po 1. červnu 2026.

Komise toto doporučení **přijímá**.

Komise je odhodlána i nadále zajišťovat odpovídající kontroly kvalifikace a zlepšovat srozumitelnost kvalifikačních požadavků v zadávací dokumentaci v rámci budoucích výběrových řízení na služby v oblasti IT poskytované externími poskytovateli služeb.

Doporučení 10.2 – Posílit nezávislost hodnotících komisí u transakcí, jejichž součástí je prodej majetku

V zájmu posílení nezávislosti hodnotících komisí u transakcí, jejichž součástí je prodej majetku, by Komise měla zajistit, aby ne všichni jejich členové byli hierarchicky podřízeni příslušné schvalující osobě.

Cílové datum provedení: pro hodnotící výbory jmenované po 1. červnu 2026.

Komise toto doporučení **přijímá**.

Při budoucích transakcích, jejichž součástí bude prodej majetku, bude jmenování osob pověřených hodnocením provedeno v souladu s požadavky hlavy V finančního nařízení Společná pravidla a ustanoveními článku 153 Hodnotící komise, jež se vztahují na přímé řízení.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 11: Nástroj pro oživení a odolnost

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Evropská komise bere na vědomí kapitolu 11 Evropského účetního dvora (EÚD) týkající se Nástroje pro oživení a odolnost (RRF).

V roce 2024 Komise provedla posouzení 27 žádostí o platbu, které se týkaly 839 milníků a cílů, přičemž u šesti z nich bylo zjištěno, že nebyly uspokojivě splněny. Vyplatila 85,3 miliardy EUR ve formě grantů a půjček na základě 838 uspokojivě splněných milníků a cílů, včetně pěti, které souvisely se zrušením pozastavení vydaných v roce 2023. EÚD prověřil 395 milníků a cílů, které se týkaly všech grantových plateb. Z toho pouze u 12 milníků a cílů týkajících se šesti plateb z Nástroje pro oživení a odolnost šesti členským státům spočíval nález EÚD ve zjištění „s finančním dopadem“. U ostatních 383 kontrolovaných milníků a cílů, které představují 97 % kontrolovaného souboru, EÚD nezjistil žádné finanční problémy.

Pokud jde o dodržování podmínek plateb a způsobilosti, Komise konstatuje, že 12 zjištění EÚD s finančním dopadem (bod 11.11) představuje 1,6 % z celkového počtu milníků a cílů týkajících se grantů, které Komise posuzovala v roce 2024. Stejně jako v předchozích letech vychází všech 12 zjištění z rozdílů ve výkladu mezi EÚD na jedné straně a Komisí a členskými státy na straně druhé. V porovnání s předchozími roky EÚD zvýšil počet kontrolovaných milníků a cílů, a přesto byl výsledkem nižší počet zjištění, a to v absolutním i v relativním vyjádření. Komise se domnívá, že to svědčí o vyspělosti modelu provádění Nástroje pro oživení a odolnost a odráží zlepšení, která členské státy a Komise v uplynulých letech provedly v systémech monitorování a kontroly Nástroje pro oživení a odolnost. Komise v této souvislosti děkuje EÚD za jeho průběžnou kontrolu a doporučení, která přispěla k tomuto příznivému výsledku.

Šest zjištění Účetního dvora, u nichž EÚD nesouhlasí s hodnocením „uspokojivého splnění milníků a cílů“, k němuž došla Komise, a jedno zjištění, kde se Účetní dvůr se domnívá, že došlo ke „zrušení (reverzi)“ dříve splněného cíle, je způsobeno rozdíly ve výkladu právních požadavků stanovených Radou nebo důkazů poskytnutých dotčeným členským státem k prokázání splnění požadavků v daném konkrétním případě. Komise pečlivě posoudila analýzy a závěry EÚD pro každý případ a trvá na svém názoru, že milníky a cíle byly uspokojivě splněny.

Komise nicméně uznává, že v jednom případě ji zjištění EÚD upozornilo na některé problematické skutečnosti. Konkrétně se jedná o milník, který vyžadoval vstup určitého zákona v platnost, přičemž EÚD zjistil, že orgány následně prvky tohoto zákona neprovedly. Ačkoli se Komise nedomnívá, že tyto události po datu účetní závěrky zpochybňují legalitu a správnost platby, domnívá se, že mohou naznačovat, že v daném členském státě došlo ke zrušení. Na základě zjištění Účetního dvora zahájila Komise s příslušným členským státem formální přezkum za účelem zjištění všech skutečností a získání podkladů pro další postup.

Zbývající čtyři zjištění EÚD týkající se období způsobilosti Nástroje pro oživení a odolnost a jedno zjištění EÚD týkající se „dvojího financování“ vycházejí z rozdílů ve výkladu právních ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Tyto rozdíly ve výkladu vedly v předchozích letech ke stejným zjištěním EÚD a očekává se, že budou pokračovat po celou dobu trvání Nástroje pro oživení a odolnost. V návaznosti na doporučení EÚD zveřejnila Komise nové pokyny týkající se dvojího

financování a způsobilosti[1]. I po konstruktivních diskusích mezi oběma orgány zastává EÚD v obou otázkách (dvojího financování a způsobilosti) jiný výklad než Komise a členské státy. Komise konstatuje, že v této fázi provádění Nástroje pro oživení a odolnost, kdy do konce provádění zbývá pouhých 18 měsíců, tedy není schopna tyto rozdíly vyřešit. Jakékoli změny stávajícího právního rámce nebo pokynů Komise by navíc neřešily nové právní nejistoty ohledně způsobilosti opatření pro členské státy, nýbrž by je naopak vytvářely. Komise tvrdí, že její výklad právních ustanovení je plně v souladu s právním rámcem. Komise navíc připomíná, že podle jejího názoru nemají zjištění týkající se otázek způsobilosti žádný vliv na legalitu a správnost plateb v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Jak je uvedeno v odpovědi Komise na výroční zprávy EÚD za roky 2022[2] a 2023[3], poté, co Komise provede posouzení způsobilosti opatření při posouzení plánů pro oživení a odolnost, Rada prostřednictvím prováděcího rozhodnutí Rady rozhodne, zda je opatření způsobilé, či nikoli. Komise nemůže ve fázi platby přehlasovat Radu, pokud jde o to, zda je dané opatření způsobilé, či nikoli.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Komise nedomnívá, že by milníky a cíle byly vyplaceny chybně. Pokud jde o zpoždění při provádění doporučení auditu členským státům, Komise jejich provádění členskými státy pečlivě sleduje. K 30. dubnu 2025 bylo provedeno 71 % auditních doporučení, přičemž některá doporučení členské státy uskutečnily ještě před vydáním závěrečné auditní zprávy, což svědčí o jejich aktivním zapojení a odhodlání provést změny.

Komise uznává, že provádění některých doporučení, která vydala členským státům, bývá v některých členských státech zpožděno. Tyto případy, které představují 22 % všech doporučení týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění, zůstávají otevřené i po uplynutí lhůty dohodnuté s členskými státy. Při uzavírání doporučení Komise zaujímá konzervativní přístup. Doporučení jsou uzavírána až poté, co členský stát předloží úplné a dostatečné důkazy o provedení všech částí doporučení, což znamená, že i když členský stát splní všechny části doporučení kromě jedné, doporučení zůstává „otevřené“. Komise dále konstatuje, že pokud se tato zpoždění týkají jednotlivých zjištění, nemusí nutně zakládat porušení dohody o financování nebo vést ke snížení paušální sazby. Kromě toho mohou otevřená doporučení týkající se velmi důležitých nebo kritických zjištění důležitých pro celkový auditní a kontrolní systém rovněž odůvodnit doplnění milníků v oblasti auditu a kontroly během revizí plánu.

Komise vítá uznání milníků v oblasti auditu a kontroly ze strany EÚD jako příznivý krok k posílení kontrolních systémů členských států. Komise se domnívá, že tyto milníky významně přispívají k posílení kontrolních systémů v členských státech, aniž by zpochybňovaly přiměřenost kontrolního systému členských států, neboť zajišťují řešení zjištěných nedostatků a ochranu finančních zájmů EU. Podobně pokud jde o kontrolní systémy členských států, které zajišťují dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a státní podpory, Komise konstatuje, že EÚD na základě výběrového souboru postupů zadávání veřejných zakázek zjistil některé nedostatky. Tyto nedostatky však nezpochybňují správnost postupů ani legalitu a správnost plateb. Komise rovněž konstatuje, že členské státy samy úspěšně odhalily a oznámily nedostatky.

Pokud jde o jistoty poskytnuté ve výroční zprávě o činnosti za rok 2024 v oblasti zadávání veřejných zakázek a státní podpory, Komise revidovala svou metodiku hodnocení rizik a členské státy, které přijaly nápravná opatření, která však dosud nebyla nepotvrzena, klasifikuje jako středně rizikové. Komise je toho názoru, že tento přístup, důsledně uplatňovaný ve výroční zprávě o činnosti za rok 2024, poskytuje přiměřenou jistotu, a nesdílí názor EÚD, že Komise podceňuje míru rizika.

[1] COM(2024)474, zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: o provádění Nástroje pro oživení a odolnost z roku 2024, příloha II *Způsobilost opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost – datum zahájení způsobilých opatření* a příloha IV *Koncepce dvojího financování v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.*

[2] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2022, strana 453.

[3] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2023, strana 481.

EÚD rovněž informuje o vytvoření nových pracovních okruhů auditu zaměřených na „sledovatelnost finančních prostředků z nástroje RRF“ v pěti členských státech. Tato činnost nezpochybňuje legalitu nebo správnost plateb, které Komise vyplatila členským státům. EÚD požadoval informace o výdajích vynaložených konečnými příjemci, které členské státy podle právního rámce Nástroje pro oživení a odolnost nejsou povinny shromažďovat a zveřejňovat. Vlastní audit Komise potvrdil, že těchto pět členských států shromažďuje údaje požadované právním rámcem Nástroje pro oživení a odolnost.

Komise připomíná, že Nástroj pro oživení a odolnost zavádí přísné kontroly, které mají předcházet závažným nesrovnalostem, včetně podvodů. Hlavní obrannou linii pro ochranu finančních zájmů EU však představují vnitrostátní kontrolní systémy. Členské státy mohou nahlásit podezření na podvod různými způsoby, včetně prohlášení řídicího subjektu, které je přiloženo k žádostem o platbu, a rovněž mohou informovat příslušné orgány, zejména Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO). Skutečnost, že 90 % nově zahájených šetření úřadem EPPO je výsledkem oznámení podaných vnitrostátními orgány, je dokladem toho, že členské státy své oznamovací povinnosti pečlivě plní.[4]

EÚD předložil dvě doporučení, z nichž jedno Komise přijímá a druhé přijímá částečně.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Dodržování platebních podmínek a podmínek způsobilosti (body 11.11–11.26)

Splnění některých milníků/cílů (body 11.13–11.17)

Aby členský stát mohl čerpat platbu z Nástroje pro oživení a odolnost, musí nejprve splnit soubor předem stanovených milníků (kvalitativních ukazatelů) a cílů (kvantitativních ukazatelů), které měří pokrok v provádění reforem a investic v rámci plánu pro oživení a odolnost. Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vyžaduje, aby Komise u každého z těchto milníků/cílů posoudila, zda byl „uspokojivě splněn“, aniž by byla stanovena kritéria, jak tento požadavek vykládat. V zájmu zajištění transparentního a odpovědného přístupu zveřejnila Komise rámec, v němž vymezuje, jakým způsobem považuje milník nebo cíl za uspokojivě splněný v souladu s právním základem.[5] U každého milníku nebo cíle Komise přezkoumává veškeré důkazní informace poskytnuté členským státem a svou analýzu předloží ve veřejném „předběžném posouzení“[6]. Než Komise přijme rozhodnutí a uskuteční platbu, získá stanovisko Hospodářského a finančního výboru k předběžnému posouzení a

[4] Výroční zpráva EPPO za rok 2024, strana 71.

[5] COM(2023) 99, Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě: Nástroj pro oživení a odolnost: *po dvou letech – jedinečný nástroj, který je ústředním prvkem zelené a digitální transformace EU,* příloha I – Rámec pro posuzování milníků a cílů podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

[6] Veškerá dokumentace je k dispozici na internetových stránkách Nástroje pro oživení a odolnost věnovaných jednotlivým zemím; https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_cs

stanovisko specializovaného výboru odborníků z členských států[7]. Komise se proto domnívá, že každé rozhodnutí o platbě je transparentní a podléhá důkladné kontrole.

Z 395 milníků a cílů, které EÚD kontroloval, dospěl v šesti případech k jinému názoru než Komise. Ve všech šesti případech tento názor vyplýval buď z odlišného výkladu požadavků, nebo z odlišného výkladu toho, zda předložené důkazní informace dokládají jejich splnění. Konkrétně v jednom případě se EÚD domnívá, že Komise měla provést dodatečné testování na základě výběrového souboru (bod 11.14). Komise poznamenává, že při posuzování každého požadavku jednotlivých milníků a cílů uplatňuje důkladný postup. Jako jednu z možností tohoto procesu může použít testování věcné správnosti k potvrzení kvantitativních požadavků. Takové testování však není formálně vyžadováno ani není vždy nezbytné k dosažení přiměřené jistoty. V jednom takovém případě, kdy Komise považovala dostupné důkazy za dostatečné, zastává EÚD jiný výklad.

Pokud jde o příklad španělského milníku 408 „Úprava výpočtového období pro výpočet starobního důchodu“ (*rámeček 11.1*), důchodový zákon přijatý Španělskem předpokládal přechodný právní režim a odklad vstupu dvou prvků metody výpočtu důchodových příspěvků v platnost až do 1. ledna 2026. Tento postupný přístup k důchodové reformě byl v souladu s plánem pro oživení a odolnost a praxí uplatňovanou u podobných reforem v celé Unii. V souladu s rámcem pro posuzování milníků a cílů považovala Komise přechodný přístup s odkladem konkrétních prvků za omezenou a přiměřenou minimální odchylku založenou na konkrétních okolnostech případu a na uznání skutečnosti, že postupné provádění je výslovně stanoveno ve španělském plánu pro oživení a odolnost[8]. Naproti tomu Účetní dvůr považoval dobu mezi platbou a datem podání žádosti za více než minimální odchylku v načasování, protože příslušné prvky právních předpisů nevstoupily v platnost v roce platby, která byla předmětem výroku auditora EÚD. Na základě toho EÚD vyhodnotil, že milník nebyl uspokojivě splněn. Metodika Komise pro uspokojivé plnění milníků a cílů neobsahuje žádné ustanovení, které by omezovalo minimální časové odchylky na odchylky v rámci téhož roku.

Komise souhlasí s tím, že v některých případech mohly být milníky a cíle stanovené prováděcími rozhodnutími Rady formulovány jasněji (bod 11.17). Vítá také, že v letošním roce Účetní dvůr zjistil pouze čtyři takové případy, což je výrazně nižší počet než v předchozím roce. Komise však upozorňuje, že všechny tyto případy nepovažuje za správné. Komise se zavazuje pokračovat ve svém úsilí o zjednodušení a vyjasnění milníků a cílů v budoucích revizích plánů pro oživení a odolnost, zejména odstraněním jakýchkoli nejednoznačných nebo nejasných formulací nebo specifikací, které překračují požadavky potřebné k prokázání splnění opatření[9].

EÚD konstatuje, že zjistil závažné nedostatky u dvou milníků, nedospěl však k žádnému závěru ohledně jejich uspokojivého splnění (viz bod 11.16). Polský milník F1G „Vstup v platnost reformy posilující nezávislost a nestrannost soudů“ (*rámeček 11.2*) vyžaduje, aby vstoupila v platnost reforma posilující nezávislost a nestrannost soudů prostřednictvím reformy kárného režimu soudců. Komise vyhodnotila splnění jednotlivých prvků milníku jako uspokojivé. Účetní dvůr se domnívá, že posouzení Komise u čtyř z pěti požadavků milníku F1G bylo správné, zatímco v souvislosti s jedním z těchto pěti požadavků dospěl k závěru, že způsob, jakým byli jmenováni někteří členové Kolegia pro služební odpovědnost „*by mohl narušovat nezávislost a nestrannost*“ tohoto kolegia. Pokud jde o splnění polského milníku F2G „Vstup v platnost reformy k nápravě situace soudců dotčených rozhodnutími kárného kolegia Nejvyššího soudu v disciplinárních věcech a věcech týkajících se soudní imunity“

[7] Výbor pro Nástroj pro oživení a odolnost; všechny dokumenty ze schůzí jsou k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/committees/C102400/consult?lang=cs

[8] Předběžné kladné posouzení uspokojivého plnění milníků a cílů souvisejících se čtvrtou žádostí o platbu, kterou Španělsko předložilo dne 20. prosince 2023 a kterou Evropská komise předala Hospodářskému a finančnímu výboru, 12. června 2024, s. 293.

[9] Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě: NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, COM(2025)310.

(*rámeček 11.2*), EÚD v podstatě opakuje své připomínky týkající se jmenování soudců do Kolegia pro služební odpovědnost. Komise nesouhlasí s prohlášeními Účetního dvora ohledně milníků F1G a F2G.

Komise při posuzování příslušných milníků vycházela z ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU), a to i ve věci jmenování soudců. Výklad Komise se opírá o stanovisko generálního advokáta Spielmanna ze dne 29. dubna 2025 ve věci C-521/21 týkající se právě tohoto tématu, v němž dospěl k závěru, že doporučení ke jmenování vydané polskou Národní radou soudnictví v novém složení v roce 2018 samo o sobě jmenovaného soudce nediskvalifikuje s ohledem na požadavky na nezávislý a nestranný soud, které byly dříve stanoveny zákonem.

Komise dále konstatuje, že EÚD nevydal stanovisko v této záležitosti vzhledem k probíhajícímu řízení ve věci C-517/24 o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se posouzení nezávislosti Kolegia pro služební odpovědnost. Komise nicméně konstatuje, že v době posuzování musela Komise nezávislost Kolegia pro služební odpovědnost zjišťovat na základě stávající judikatury. Na základě toho Komise neměla důvod zpochybňovat nezávislost a nestrannost Kolegia pro služební odpovědnost, a dospěla tedy k závěru, že milníky byly uspokojivě splněny.

Komise připomíná, že milníky F1G a F2G posílily řadu aspektů nezávislosti soudů v Polsku prostřednictvím reformy kárného režimu pro soudce. Dřívější kárný režim, který polská reforma nahradila, aby splnila milníky, ohrožoval nezávislost soudců, protože soudci se museli obávat kárných sankcí například za postoupení věci Soudnímu dvoru EU nebo za zpochybnění nezávislosti a nestrannosti jiného soudce. V souladu s milníky F1G a F2G reforma nyní výslovně vylučuje kárnou odpovědnost za postoupení věci Soudnímu dvoru EU nebo za ověření nezávislosti jiných soudců.

Dvojí financování (body 11.18–11.21)

Jak bylo uvedeno v odpovědi na podobné zjištění ve výroční zprávě EÚD za rok 2022[10] a v odpovědi na zvláštní zprávu EÚD[11] věnovanou tomuto tématu, Účetní dvůr vychází z jiného pojmu „dvojího financování“ než Komise a členské státy. EÚD se domnívá, že *„ke dvojímu financování může […] docházet, když jsou tytéž náklady na milník nebo cíl financovány dvakrát anebo když jsou tytéž výstupy/výsledky vykázány – a tedy hrazeny – dvakrát“* (bod 11.19). Naproti tomu Komise se řídí koncepcí dvojího financování stanovenou v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, podle níž *„[p]odpora z tohoto nástroje doplňuje podporu poskytovanou z jiných programů a nástrojů Unie. Reformy a investiční projekty mohou obdržet podporu z jiných programů a nástrojů Unie za předpokladu, že nepokrývá stejné náklady“.* To znamená, že podpora Unie na jedno opatření může pocházet z více nástrojů, *„pokud nepokrývají stejné náklady“*. V tomto ohledu je jak ve finančním nařízení, tak v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost koncepce dvojího financování spojena s náklady. Komise poskytla pokyny[12], v nichž vysvětluje, jak uplatňovat koncepci dvojího financování založenou na nákladech na logiku provádění Nástroje pro oživení a odolnost založenou na výkonnosti.

Komise rovněž připomíná, že zahrnutí reforem, které většinou nevytvářejí žádné náklady, do plánů pro oživení a odolnost je základní podmínkou pro kladné posouzení plánů, a proto je výslovně zmíněno, a dokonce vyžadováno nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost. V různých bodech odůvodnění nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost jsou uvedena možná reformní opatření, která pravděpodobně nebudou mít žádné přímé náklady, jako jsou reformy na podporu softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, posílení sociálního dialogu nebo na minimalizaci administrativní zátěže, z čehož je zřejmé, že spolunormotvůrci očekávali a dokonce požadovali, aby byla do plánů pro oživení

[10] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2022, strana 453.

[11] Odpověď Komise na zvláštní zprávu EÚD 22/2025: *Dvojí financování z rozpočtu EU.*

[12] COM(2024)474, zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: o provádění Nástroje pro oživení a odolnost z roku 2024, příloha IV *„Koncepce dvojího financování v rámci Nástroje pro oživení a odolnost“*.

a odolnost zahrnuta opatření s nulovými náklady. Jelikož s prováděním těchto reforem nejsou spojeny žádné náklady, členský stát v mnoha případech v „odhadu nákladů“ předkládaném při přípravě plánu pro oživení a odolnost vykazuje „nulové náklady“. EÚD podle svého pojetí pokládá opatření, která se členské státy zavázaly provést z jiných zdrojů než z fondů Nástroje pro oživení a odolnost, za opatření, jimž bylo poskytnuto „financování“, nebo „dvojí financování“, pokud čerpaly příspěvek z jiných fondů EU.

O tomto problému svědčí jedno zjištění týkající se „dvojího financování“, které EÚD uvádí v souvislosti s chorvatským cílem 217 „Nové vzdělávací programy zavedené v rámci programu justičního vzdělávání“ (*rámeček 11.3*). Cíl souvisí s rozsáhlou a ambiciózní reformou justice v Chorvatsku, která zahrnuje několik nových právních předpisů, zřízení nových mediačních center a technologické změny. Chorvatsko uvedlo, že náklady na toto opatření vůči Nástroji pro oživení a odolnost jsou nulové, to znamená, že Chorvatsko se zavázalo provést toto opatření plně z jiných prostředků než z Nástroje pro oživení a odolnost. EÚD zjistil, že některá opatření v oblasti odborné přípravy, která se Chorvatsko zavázalo provést, byla podpořena z Evropského sociálního fondu. Ačkoli Účetní dvůr dospěl k závěru, že „*výstup tohoto cíle je financován z rozpočtu EU dvakrát*“ (*rámeček 11.3*), Komise se domnívá, že vzhledem k tomu, že na toto opatření nebyly použity žádné prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost, nemohlo dojít ke dvojímu financování.

Zrušení (reverze) (body 11.22–11.23)

V souladu s nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost nelze žádný milník nebo cíl považovat za uspokojivě splněný, pokud „*dříve uspokojivě splněné milníky a cíle*“ byly příslušným členským státem zrušeny.

EÚD uvádí jediné zjištění týkající se „zrušení“ řeckého cíle (cíl 50) v souvislosti s otevřením 50 jednotek duševního zdraví (viz bod 11.23). Účetní dvůr již tento cíl uvedl ve své výroční zprávě za rok 2023 jako zjištění o „neuspokojivém plnění“ s finančním dopadem. Komise se s tímto zjištěním neztotožňuje a ve své odpovědi[13] vysvětlila, že podle EÚD podmínkou toho, aby mohla být některá z těchto jednotek duševního zdraví v Řecku pokládána za „funkční“, je počet zaměstnanců, který odpovídá teoretickému maximálnímu počtu pacientů, které by mohla daná jednotka pojmout, přičemž dospěl k závěru, že počet zaměstnanců na pěti jednotkách je příliš nízký na to, aby mohly být považovány za „funkční“. Komise naopak zastávala názor, že oddělení musí mít dostatek zaměstnanců, aby zvládla skutečný počet pacientů, a dospěla k závěru, že Řecko tento cíl uspokojivě splnilo. EÚD nyní uvádí, že při kontrole na místě zjistil, že počet zaměstnanců je příliš nízký (v porovnání s teoretickým maximem) u pěti jednotek, navíc k pěti jednotkám, v nichž považoval tento počet za příliš nízký už v předchozím roce.

Kromě argumentů, které Komise předložila v loňském roce, aby prokázala, proč je tento cíl uspokojivě splněn, a které jsou i nadále relevantní, bere Komise na vědomí ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, podle něhož se zrušení týká „*dříve uspokojivě splněných milníků a cílů*“, a konstatuje, že Účetní dvůr vykazuje finanční chybu u téhož cíle dva roky po sobě: nejprve dospěl k názoru, že cíl nebyl splněn, a poté jej označil za zrušený. Komise dále upozorňuje na ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, které je uvedeno v pokynech Komise, že zrušení musí být přičitatelné jednání nebo opomenutí členského státu. Komise proto připomíná svou odpověď na jediné předchozí zjištění EÚD o zrušení, že „*členský stát nemůže zabránit určitým výkyvům v počtu zaměstnanců, například tomu, aby u jednotlivých odborníků došlo ke změně pracovního místa. Komise se proto nedomnívá, že by byl tento cíl členským státem „zrušen“ z důvodu dočasného snížení počtu zaměstnanců*“[14]. Komise dále konstatuje, že orgány poskytly důkazy o tom, že zaměstnanci, kteří odešli, byli nahrazeni, čímž bylo zajištěno, že počet zaměstnanců je vyšší než stav, který EÚD považuje

[13] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2023, strana 484.

[14] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2022, strana 455.

za minimální. To dále ukazuje, že členský stát nenese za dočasné snížení počtu zaměstnanců žádnou vinu, a proto mu nelze přičítat odpovědnost. Komise proto s tímto zjištěním nesouhlasí.

Zahájení opatření v období způsobilosti (body 11.24–11.26)

EÚD uvádí čtyři zjištění týkající se rozdílného výkladu právního základu. Jak je uvedeno v bodě 11.24, Komise *vychází* z právního ustanovení v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, že *„opatření zahájená od 1. února 2020 jsou způsobilá“*[15]. Jak Komise připomíná ve svých odpovědích na výroční zprávu EÚD za rok 2023 *„legislativní návrh Nástroje pro oživení a odolnost byl předložen v květnu 2020 a nařízení vstoupilo v platnost v únoru 2021. Ustanovení o „způsobilosti“, které zavedli spolunormotvůrci, je de facto ustanovením o retroaktivitě, které umožňuje, aby byla do plánů pro oživení a odolnost zahrnuta i opatření zahájená od 1. února 2020. Záměrem této doložky o retroaktivitě bylo poskytnout členským státům již v průběhu legislativního procesu Nástroje pro oživení a odolnost ujištění, že příslušná opatření do něj budou zahrnuta, a zajistit, aby členské státy nezastavily nebo neomezily investice v souvislosti s vážnou hospodářskou a sociální krizí způsobenou pandemií právě proto, aby se hospodářský pokles ještě více nezhoršil. Komise poskytla členským státům v lednu 2021 (tedy dokonce ještě dříve, než nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vstoupilo v platnost) pokyny, jak bude toto ustanovení uplatňovat, a Komise i členské státy je poté důsledně uplatňovaly“*[16].

V reakci na předchozí doporučení EÚD[17] v říjnu 2024 Komise zveřejnila další pokyny[18], v nichž uvedla dva testy, které použila k zajištění jednotného přístupu: *1) „Bylo navrhované opatření zahájeno až 1. února nebo později?“*; *2) „Byly náklady vzniklé v souvislosti s tímto prováděním zahájeny až 1. února nebo později? Konkrétně, jsou veškeré náklady (v evropském systému účtů (ESA 2010)) zaznamenány po 1. únoru 2020?“* Komise konstatuje, že opatření, u nichž EÚD uvádí tento typ zjištění, splňují oba testy.

To zahrnuje příklad francouzského milníku 7–22 „Investice na posílení digitálního vybavení ministerstva vnitra“ (*rámeček 11.4*), u něhož EÚD zjistil problém se způsobilostí ve vztahu k jednomu ze šesti prvků milníku. Francie oznámila, že v rámci opatření na posílení systému varování a informování obyvatelstva byly instalovány další tísňové sirény. Ačkoli EÚD uvádí, že 13 ze souboru 30 sirén bylo objednáno před 1. únorem 2020, Komise konstatuje, že všechny montážní práce byly nakonec provedeny během období způsobilosti, a jsou tedy způsobilé. Komise navíc připomíná, že milník 7–22 nepožaduje výslovně montáž sirén ani nestanoví konkrétní kvantitativní cíl pro tyto sirény, ale spíše obecněji požaduje, aby Francie vyvinula jako jeden ze šesti prvků tohoto milníku „systém varování a informování obyvatelstva“, což Francie v každém případě učinila prostřednictvím poskytnutí softwaru umožňujícího aktivaci varování a monitorování zařízení. Komise proto konstatuje, že milník je plně splněn, i když jsou vyloučeny sirény, které EÚD dle svého výkladu považuje za nezpůsobilé.

[15] Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, čl. 17 odst. 2.

[16] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2023, strana 485.

[17] Odpovědi Komise na kapitolu 11 ve výroční zprávě EÚD za rok 2023, strana 491.

[18] COM(2024)474, zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: o provádění Nástroje pro oživení a odolnost z roku 2024, příloha II: *Způsobilost opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost – datum zahájení způsobilých opatření.*

2. Zkoumané systémy monitorování a kontroly (body 11.27–11.43)

Reakce členských států na klíčová doporučení Komise z auditu (body 11.27–11.32)

Komise důsledně sleduje provádění auditních doporučení, která vydává členským státům. Na základě toho byla do 30. dubna 2025 provedena většina (71 %) všech dosud vydaných auditních doporučení bez ohledu na jejich úroveň hodnocení. Komise je v úzkém spojení s dotčeným členským státem, aby získala lepší představu důvodech případných zpoždění nebo nedostatku informací o stavu provádění. V odůvodněných a vhodných případech může Komise na základě individuálního posouzení povolit prodloužení lhůty pro provedení, a poskytnout tak odpovědnému subjektu dostatek času na vyřešení podstaty doporučení.

EÚD uvádí údaje o počtu otevřených doporučení týkajících se „kritických“ a „velmi důležitých“ zjištění (*obrázek 11.5*). V této souvislosti Komise zdůrazňuje, že z 384 vydaných doporučení týkajících se kritických a velmi důležitých zjištění je 136 otevřených (což představuje 35 % z celkového počtu vydaných doporučení týkajících se velmi důležitých a kritických zjištění). Z těchto doporučení uplynula lhůta pro provedení stanovená v auditní zprávě u 87 doporučení, což představuje pouze 22 % z celkového počtu vydaných doporučení týkajících se velmi důležitých a kritických zjištění.

Komise připomíná, že uplatňuje velmi konzervativní přístup a doporučení označuje jako „provedená“ až poté, co členský stát předloží odpovídající, dostatečné a spolehlivé důkazy o jejich úplném provedení. V tomto ohledu již orgány členských států ve většině případů poskytly zpětnou vazbu k doporučením, která Komise (dosud) nepovažovala za zcela provedená nebo dostatečná pro uzavření doporučení a jejichž provádění stále probíhá.

Kromě toho Komise při každé revizi prováděcího rozhodnutí Rady systematicky posuzuje potřebu dalších milníků v oblasti auditu a kontroly. Za tímto účelem zvažuje, zda některá doporučení, která jsou relevantní pro celkový systém auditu a kontroly a týkají se kritických a velmi důležitých zjištění, zůstávají otevřená, přičemž zvláštní pozornost věnuje zjištěním, která členský stát nepřijal nebo která nebyla vyřešena ve schváleném časovém rámci. Pokud jsou tyto milníky v oblasti auditu a kontroly zavedeny v prováděcím rozhodnutí Rady, blokují veškeré další platby až do jejich uspokojivého splnění.

Účinnost kontrolních systémů členských států (body 11.33–11.40)

Potřeba kontrolních milníků (body 11.33–11.35)

Když členské státy předloží žádosti o revizi svých plánů pro oživení a odolnost, Komise znovu posoudí přiměřenost navrhovaných kontrolních systémů podle kritéria 2.10 přílohy V nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Toto opětovné posouzení je založeno zejména na informacích získaných při auditu. Jakmile Komise dospěje k závěru, že kontrolní opatření členského státu jsou přiměřená, pokládá je tak za plně funkční a účinná při ochraně finančních zájmů Unie.

Komise se domnívá, že její narůstající auditní činnost odhalila konkrétní nedostatky, které lze odstranit prostřednictvím milníku v oblasti auditu a kontroly, aniž by byla zpochybněna přiměřenost kontrolního systému členského státu. Následná zlepšení vnitrostátních kontrolních systémů v členských státech proto zvýšila úroveň jistoty. Kromě toho se v rámci Nástroje pro oživení a odolnost správnost výdajů odvíjí pouze od uspokojivého plnění milníků a cílů.

Z těchto důvodů Komise sice vítá uznání milníků v oblasti auditu a kontroly ze strany EÚD jako příznivý krok k posílení kontrolních systémů členských států, nesouhlasí však s tvrzením (bod 11.33), že

„nedostatky v kontrolních systémech těch členských států, jejichž druhá nebo následné platby byly podmíněny dosažením kontrolních milníků, představují riziko pro ochranu finančních zájmů EU s možným dopadem na správnost výdajů“.

Zatímco Komise posuzuje uspokojivé plnění milníků v oblasti auditu a kontroly, členské státy mohou přijímat závazky. Vzhledem k tomu, že EÚD konstatuje (bod 11.34), že tyto závazky mají za cíl zlepšit zavedené systémy, závazky byly použity na zajištění průběžného plnění příslušného milníku.

Kontrolní systémy členských států zajišťující dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a státní podpory (body 11.36–11.39)

Účetní dvůr připomíná zjištění nedávné zvláštní zprávy EÚD, která uvádí některé nedostatky v kontrolách veřejných zakázek a státní podpory prováděných některými členskými státy (bod 11.36), což podle názoru EÚD znamená, že činnost, na níž jsou založena prohlášení řídicího subjektu, neposkytuje dostatečnou jistotu. Komise zdůrazňuje, že zatímco prohlášení řídicího subjektu poskytují doplňující informace, ujištění Komise o dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a státní podpory vychází z vlastní auditní činnosti Komise. Zvláštní zpráva EÚD, o níž byla zmínka, rovněž uznává, že Komise posílila své kontroly zadávání veřejných zakázek a státní podpory, což hodnotí jako „pozitivní vývoj“[19]. Kromě toho Komise přezkoumává své pokyny členským státům s cílem zlepšit související kontroly na vnitrostátní úrovni.

V rámci své činnosti týkající se prohlášení o věrohodnosti za rok 2024 vybral EÚD také výběrový soubor 38 veřejných zakázek v pěti členských státech (CZ, EL, DE, FR, ES) pro testování věcné správnosti. Zjištěné nedostatky bereme na vědomí a uznáváme, že nezpochybňují správnost postupů. Uvedené nedostatky nemají také vliv na legalitu a správnost plateb.

Pokud jde o státní podporu, Komise připomíná, že ve zvláštní zprávě EÚD 09/2025 bylo zjištěno, že *„[k]ontroly členských států se týkaly hlavních rizik státní podpory“*[20], že členské státy prováděly *„dobré kontroly existence státní podpory“* a *„že podmínky poskytnutí podpory jsou řádně dodržovány“*[21]. V souvislosti s používáním vlastních prohlášení konstatujeme, že se to týká pouze jediného členského státu ve zvláštní zprávě EÚD 09/2025[22].

Žádosti o platbu (bod 11.40)

V případě pěti plateb se EÚD domnívá, že členské státy si byly vědomy nedostatečných důkazů o uspokojivém plnění některých milníků a cílů, aniž by na to ve svých prohlášeních řídicího subjektu upozornily. EÚD uvádí pět případů „nedostatků v žádostech o platbu“. Komise připomíná, že podání žádosti o platbu je věcí jednotlivých členských států a prohlášení řídicího subjektu členského státu by mělo vycházet z nejlepších znalostí členského státu v době podání žádosti. Komise dále poznamenává, že většina oznámených případů se týká situací, kdy byla určitá informace k dispozici jako součást důkazů poskytnutých členským státem, pouze nebyla v prohlášení řídicího subjektu uvedena jako výhrada. Komise konstatuje, že od prohlášení nelze očekávat, že bude opakovat a

[19] Zvláštní zpráva EÚD 09/2025: *Systémy pro zajišťování souladu výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost s pravidly pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu*, bod 16.

[20] Zvláštní zpráva EÚD 09/2025, podnadpis v bodě 69.

[21] Zvláštní zpráva EÚD 09/2025, podnadpis a bod 72.

[22] Zvláštní zpráva EÚD 09/2025, bod 73.

obsahovat všechny detaily a informace uvedené v průvodních poznámkách a důkazech předložených ke konkrétním milníkům a cílům, které by jinak postrádaly smysl.

Informace, které má Komise k dispozici o zjištěných podvodech (body 11.41–11.43)

EÚD uvádí, že členské státy vykázaly nízký počet případů podvodů v prohlášeních řídicího subjektu předkládaných spolu s žádostmi o platbu ve srovnání s výroční zprávou Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) za rok 2024 (viz bod 11.42). Komise chce připomenout, že členské státy řádně využívají prohlášení řídicího subjektu k podávání zpráv, mohou tak však činit i různými způsoby. Členské státy jsou v každém případě povinny ohlásit případy podezření na podvody příslušným orgánům, včetně úřadů OLAF a EPPO[23]. Musí také uchovávat záznamy o těchto případech po dobu pěti let od poslední platby, jak je uvedeno v čl. 11 odst. 1 písm. d) dohody o financování. Výroční zpráva EPPO[24] potvrzuje, že 90 % nově zahájených vyšetřování úřadu EPPO bylo ve skutečnosti zahájeno na základě oznámení vnitrostátních orgánů[25], což vypovídá o tom, že systémy členských států pro odhalování a oznamování případů podezření na podvod jsou jedním z rozhodujících prvků činnosti úřadu EPPO.

Od počátku provádění Nástroje pro oživení a odolnost do 27. května 2025 obdržela Komise od úřadu EPPO celkem 75 oznámení, z nichž 64 představovalo aktivní případy, u nichž probíhalo soudní řízení nebo vyšetřování, zatímco 11 případů bylo zamítnuto. Komise připomíná, že 80 % oznámených probíhajících případů se týká jediného opatření v jednom členském státě. Rozdíl mezi počtem případů ve výroční zprávě úřadu EPPO a případů oznámených Komisi je způsoben tím, že úřad EPPO informuje Komisi o svých šetřeních, pokud to považuje za nezbytné, aby mohla přijmout vhodná preventivní opatření, nebo pokud se úřad EPPO domnívá, že má dostatek informací k tomu, aby případ posoudily vnitrostátní soudy.

Účetní dvůr konstatuje, že „*řada shrnutí auditů poskytnutých vnitrostátními kontrolními orgány poukázala na nedostatky ve vnitrostátních systémech řízení a kontroly pro zajištění ochrany finančních zájmů*“ (viz bod 11.43). Komise bere tyto výsledky v úvahu při výběru milníků a cílů, které mají být následně kontrolovány, a sleduje tyto otázky s vnitrostátními kontrolními orgány.

3. Sledovatelnost prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost (body 11.44–11.49)

Nástroj pro oživení a odolnost je program založený na výkonnosti, který poskytuje podporu členským státům při provádění reforem a investic. Jak je uvedeno v oddíle 1, všechna rozhodnutí o platbách z Nástroje pro oživení a odolnost a finanční toky do členských států jako příjemců a rozhodnutí jsou plně transparentní. Kromě toho nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost vyžaduje, aby členské státy shromažďovaly údaje pro účely auditu a kontroly[26], zejména jména konečných příjemců prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost a případně jejich zhotovitelů, dodavatelů a příslušných skutečných majitelů. Členské státy musí rovněž vést seznam všech opatření pro provádění reforem a investičních projektů v rámci plánu pro oživení a odolnost s celkovou výší veřejného financování těchto opatření.

[23] Ustanovení čl. 24 odst. 1 nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce.

[24] Výroční zpráva úřadu EPPO za rok 2024.

[25] Tamtéž, strana 71.

[26] Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, čl. 22 odst. 2. písm. d).

Členské státy musí také dvakrát ročně zveřejnit 100 konečných příjemců, kteří obdrželi nejvyšší částku[27].

Během provádění Nástroje pro oživení a odolnost Komise poskytovala podrobné pokyny a prostřednictvím auditních doporučení[28] a kontrolních milníků zajišťovala dodržování předpisů ze strany členských států. Komise pravidelně spolupracuje s členskými státy na dvoustranné úrovni i v rámci specializované skupiny odborníků, aby zajistila, že přijmou nezbytná opatření a budou sdílet osvědčené postupy pro shromažďování a zveřejňování požadovaných údajů. Komise rovněž aktivně připomíná členským státům jejich stávající povinnosti, kontroluje přijatá opatření v případech, kdy nebyly poskytnuty aktualizované údaje, a analyzuje poskytnuté údaje, aby v případě potřeby navázala kontakt s vnitrostátními orgány.

EÚD se rozhodl pro rok 2024 kromě své pravidelné činnosti týkající se prohlášení o věrohodnosti provést posouzení vnitrostátních systémů pěti členských států za účelem zjištění, „*zda jsou schopny vysledovat prostředky Nástroje pro oživení a odolnost od vnitrostátního rozpočtu až po konečné příjemce a další subjekty*“ a „*poskytnout údaje o výdajích vynaložených konečnými příjemci*“ (bod 11.46). Komise konstatuje, že oba prvky nejsou vyžadovány nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost ani nezpochybňují legalitu a správnost těchto plateb členským státům. Vzhledem k tomu, že se prostředky Nástroje pro oživení a odolnost po vyplacení členským státům stávají vnitrostátními prostředky, očekává se, že budou rozdělovány zcela v souladu s vnitrostátními rozpočtovými postupy, které se v jednotlivých členských státech liší. Přesný způsob přidělování a vyplácení finančních prostředků závisí na řadě činitelů, zejména na existujících vnitrostátních strukturách financování (např. centralizovaných nebo federálních strukturách), na konkrétní reformě nebo investici (např. zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dotace, nákup informačních a komunikačních technologií ve školách nebo granty na zateplování domů) a na konkrétních vnitrostátních a odvětvových zákonech, pravidlech a zvyklostech a na tom, zda členský stát přispívá na konkrétní opatření dalšími vnitrostátními prostředky.

S ohledem na tuto skutečnost a výslovné ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, že členské státy mohou využívat stávající vnitrostátní kontrolní systémy, nutně dochází k určitým rozdílům v dostupnosti údajů. Vzhledem k tomu, že Komise nebyla účastníkem souvisejících jednání s členskými státy, pouze konstatuje, že EÚD požadoval údaje, které jdou nad rámec právních požadavků nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Vzhledem k tomu, že na toto téma nyní probíhá specializovaný audit výkonnosti, vyhrazuje si Komise posouzení závěrů, které z této auditní činnosti vzejdou.

4. Otázky týkající se návrhu opatření, milníků a cílů (body 11.50–11.52)

Komise uznává, že zajištění řádného rozsahu reforem a investic pomocí milníků a cílů je klíčové pro měření jejich pokroku, a je toho názoru, že je tomu tak v případě všech regionálních programů reforem. Stejně jako v předchozím roce EÚD uvádí, že milníky a cíle by se měly „*vztahovat na všechny hlavní prvky související reformy nebo investice, především na její dokončení*“ (bod 11.51). Jak již bylo uvedeno[29], nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost výslovně definuje milníky a cíle jako „měření

[27] Článek 25a nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

[28] Nejnověji: COM(2024)474, zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: o provádění Nástroje pro oživení a odolnost z roku 2024, příloha V „*Koneční příjemci v rámci Nástroje pro oživení a odolnost*“.

[29] Odpověď Komise na zvláštní zprávu EÚD 26/2023, strana 4.

pokroku“[30]. Komise proto konstatuje, že zjištění vycházejí z výkonnostní normy EÚD, a nikoli z právního rámce Nástroje pro oživení a odolnost. V praxi není úplné pokrytí nebo zahrnutí milníků a cílů pro dokončení vždy vhodné nebo možné a v některých případech může představovat i značnou administrativní zátěž s malým dopadem na konečné výsledky. Komise se snažila zajistit úplné milníky nebo cíle pro dokončení, kdykoli to bylo možné, a poznamenává, že předchozí práce EÚD ve zvláštní zprávě 26/2023[31] potvrdila, že milník pro dokončení je uveden u všech opatření kromě 5 %. V tomto ohledu Komise vítá zjištění EÚD za rok 2024, že to platí pouze pro pět opatření týkajících se 395 milníků a cílů, které byly předmětem auditu.

5. Výroční zprávy o činnosti a výroční zpráva o řízení a výkonnosti (body 11.53–11.58)

Komise vítá, že EÚD uznává, že Komise zlepšila kontroly systémů členských států v oblasti veřejných zakázek a státní podpory (bod 11.57). Pokud jde o míru jistoty v těchto oblastech (bod 11.56), Komise připomíná, že v návaznosti na doporučení uvedené ve zvláštní zprávě 09/2025 o kontrolních systémech v oblasti zadávání veřejných zakázek a státní podpory souhlasila s revizí své metodiky klasifikace rizik členských států, jak je patrné z její výroční zprávy o činnosti za rok 2024. Členské státy, které přijmou doporučená nápravná opatření týkající se velmi důležitých nebo kritických zjištění o zadávání veřejných zakázek v oblasti státní podpory a zaváží se je provést, avšak jejich provedení dosud nebude potvrzeno Komisí, budou klasifikovány jako středně rizikové. Jak je však uvedeno v odpovědi Komise na zvláštní zprávu 09/2025, Komise nesouhlasila s tím, že by takové situace byly klasifikovány jako vysoce rizikové případy.

Tento přístup byl důsledně uplatňován v rámci posouzení rizik provedeného v souvislosti s výroční zprávou o činnosti za rok 2024, na níž je založeno prohlášení o věrohodnosti. Kritéria použitá pro hodnocení rizik jsou podrobně popsána a dostupná v příloze 5 výroční zprávy o činnosti za rok 2024.

Upravená metodika hodnocení rizik se odráží ve zvýšeném podílu členských států zařazených do kategorie středně rizikových, pokud jde o soulad s čl. 22 odst. 2 písm. a) a čl. 22 odst. 5 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost. Komise se domnívá, že výsledky vyplývající z revidované metodiky hodnocení rizik poskytují přiměřenou jistotu, pokud jde o úroveň rizika přiřazenou jednotlivým členským státům. V tomto ohledu Komise nesouhlasí s tvrzením EÚD, že tento přístup pravděpodobně podhodnocuje úroveň rizika.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Doporučení 11.1 – Zvětšit rozsah kontrol prováděných během předběžného posouzení

Při posuzování milníků a cílů podložených především monitorovacími nebo prováděcími zprávami by Komise měla namísto spoléhání se na údaje a kontroly členských států provádět dostatečné

[30] Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, čl. 2 odst. 4: *„‚milníky a cíli‘ se rozumí měření pokroku směrem k dosažení reformy nebo investice, přičemž milníky představují kvalitativní výsledky a cíle představují kvantitativní výsledky“.*

[31] Zvláštní zpráva 26/2023: *Rámec pro sledování výkonnosti Nástroje pro oživení a odolnost*, bod 31.

testy věcné správnosti za účelem zajištění spolehlivosti informací dokládajících plnění požadavků prováděcích rozhodnutí Rady ze strany členských států.

(Termín provedení doporučení: do konce roku 2025)

Komise **částečně přijímá** toto doporučení.

Komise důsledně a transparentně posuzuje každý milník a cíl, aby získala přiměřenou jistotu, že všechny požadavky jsou uspokojivě splněny. Aniž jsou dotčeny konkrétní požadavky prováděcích rozhodnutí Rady, Komise se obecně domnívá, že přiměřenou jistotu, že jsou požadavky uspokojivě plněny, nemůže získat pouze z monitorovacích nebo prováděcích zpráv. To platí zejména v případě, kdy tyto zprávy vypracovávají přímo orgány členských států, a to pouze za účelem prokázání uspokojivého plnění. Komise proto souhlasí s tím, že v těchto případech je nutné předložit další důkazy, včetně případného testování věcné správnosti. V ostatních případech, kdy jsou monitorovací nebo prováděcí zprávy součástí souboru důkazů poskytnutých členskými státy, však musí Komise v každém jednotlivém případě posoudit, zda je tento soubor důkazů dostatečný k tomu, aby Komise nabyla přiměřenou jistotu.

Doporučení 11.2 – Zabývat se zpožděními členských států při provádění doporučení Komise vyplývajících z následných auditů

Analyzovat důvody zpoždění při provádění doporučení členských států souvisejících s kritickými nebo velmi důležitými zjištěními a zvážit uplatnění paušálního snížení.

(Termín provedení doporučení: do konce roku 2025)

Komise toto doporučení **přijímá**.

Komise provádí přezkum s cílem posoudit stav provádění všech zbývajících doporučení, aby zajistila vhodnou kategorizaci zbývajících otevřených otázek.

Kromě toho si Komise ponechává možnost uplatnit rámec pro snižování a zpětné získávání prostředků. Vyhrazuje si proto právo v jednotlivých případech posoudit, zda neprovedení doporučení související s „kritickými“ nebo „velmi důležitými“ zjištěními Komise z auditu systematické povahy představuje závažné porušení povinností vyplývajících z dohody o financování nebo dohody o půjčce, jež může vést k paušálnímu snížení přídělu z Nástroje pro oživení a odolnost členského státu v rozmezí od 5 % do 100 %.

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024 KAPITOLA 12: Kroky v návaznosti na doporučení, která EÚD předložil ve zvláštních zprávách z roku 2021

Pokud jde o doporučení Evropského účetního dvora (EÚD) určená Komisi (body 12.7–12.12), **přikládá Komise provedení všech přijatých doporučení zásadní význam.** Komise sleduje činnosti, k jejichž provádění se zavázala a které spadají do oblasti její působnosti. Nelze však vyloučit, že EÚD posoudí některá doporučení jako částečně provedená, přičemž z pohledu Komise jsou plně provedena. EÚD posuzuje míru provádění na základě doporučení, které formuloval, nezávisle na tom, zda bylo Komisí plně přijato, či nikoli. Na druhé straně Komise posuzuje míru provádění ve srovnání se závazkem, který přijala v odpovědích na zvláštní zprávy.

V této souvislosti Komise bere na vědomí, že **úroveň provádění doporučení adresovaných Komisi se oproti loňskému roku zvýšila** (bod 12.8), jelikož 77 % doporučení bylo provedeno v plném rozsahu nebo z větší části, zatímco v loňském roce to bylo 68 %.

Pokud jde podrobněji o míru přijetí doporučení (bod 12.4), počet nepřijatých doporučení v roce 2021 se oproti roku 2020 snížil (přibližně dvě procenta doporučení vydaných v roce 2021 oproti 7 % v roce 2020). **Nepřijetí nebo částečné přijetí doporučení** může mít několik důvodů. Patří mezi ně například i) omezení vyplývající ze stávajícího regulačního rámce a/nebo obtížnost předjímat budoucí právní předpisy EU, ii) působnost úloh a pravomocí (včetně ujednání o odpovědnosti a odpovědnosti) mezi různými orgány, institucemi, členskými státy a zúčastněnými stranami EU, iii) doplňkovost s politikami, právními předpisy a programy, iv) posouzení proveditelnosti doporučení a/nebo zdrojů a časových důsledků Komisí.

Pokud jde o **včasné provádění doporučení** (bod 12.18), Komise vítá závěr EÚD, že se zvýšila míra doporučení, která Komise provedla včas. Komise v této souvislosti poznamenává, že včasnost následných opatření je třeba posuzovat také v souvislosti s mírou přijetí doporučení. Komise je i nadále plně odhodlána provést všechna přijatá doporučení ve lhůtách, které EÚD ve zvláštních zprávách stanovil. To však neplatí pro doporučení, která Komise z důvodů uvedených ve zveřejněných odpovědích na příslušnou zvláštní zprávu původně nepřijala.

V některých případech si následná opatření mohou vyžádat více času, než se původně předpokládalo, a to kvůli složitosti opatření, legislativnímu nebo politickému vývoji, omezeným zdrojům, vnějším faktorům nebo nutnosti zapojit do nich další instituce či subjekty. Skutečnost, že některé doporučení nebylo plně provedeno do původně předpokládaného data, ještě neznamená, že nebude provedeno následně. Měnící se okolnosti nebo změny v politice nebo politickém kontextu mohou obvykle vést ke změně priorit opatření.

V příloze jsou uvedeny odpovědi Komise na doporučení, která podle hodnocení EÚD dosud nebyla plně nebo včas provedena.

Příloha – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na doporučení předložená ve zvláštních zprávách z roku 2021 – Evropská komise

Zvláštní zpráva č. 01/2021: Plánování řešení krizí v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí

Odpověď na doporučení č. 4 v bodě 121: Komise toto doporučení nepřijala. Jak vyplývá z diskusního dokumentu Evropského orgánu pro bankovnictví o opatřeních včasného zásahu, může existovat řada důvodů, proč tato opatření nemusí být použita, a jakékoli prahové hodnoty / podmínky jsou pouze dílčími částmi kontextu, který je třeba při navrhování dalšího postupu v této oblasti pečlivě zvážit. Podobný argument platí i pro podmínky pro selhání nebo pravděpodobné selhání. Zda se jedná o selhání nebo pravděpodobné selhání, je na rozhodnutí orgánu dohledu. Tvrdé kvantitativní podmínky mohou zabránit dostatečnému včasnému opatření nebo naopak vynutit si prohlášení o selhání nebo pravděpodobném selhání v situaci, kdy to orgán dohledu tak nevyhodnotí. Smyslem podmínek pro selhání nebo pravděpodobné selhání je poskytnout orgánům dohledu a orgánům příslušným k řešení krize dostatečnou flexibilitu při přijímání tohoto rozhodnutí s ohledem na to, že se jedná o úsudek orgánu dohledu, který musí zohlednit posouzení zaměřené do budoucnosti. Komise by rovněž ráda připomněla, že má výlučné právo iniciativy k legislativním aktům a změnám.

Zvláštní zpráva č. 02/2021: Humanitární pomoc EU na vzdělávání: pomáhá potřebným dětem, ale měla by být dlouhodobější a dostávat se k většímu počtu dívek

Odpověď na doporučení 4 a a 4b v bodě 70: Komise se domnívá, že toto doporučení je provedeno. V zájmu zajištění lepší dokumentace analýzy Komise zlepšila interní pokyny pro dokumentaci analýzy nákladové efektivnosti. Kromě toho se Komise domnívá, že porovnání průměrných nákladů na vzdělávání v mimořádných situacích na příjemce stanovených národním vzdělávacím klastrem spíše než s jinými konkrétními projekty financovanými Komisí poskytuje širší a spolehlivější srovnávací základnu.

Zvláštní zpráva č. 03/2021: Výměna daňových informací v EU: pevný základ, trhliny v uplatňování

Odpověď na doporučení 2c v bodě 110: Pokyny a otázky a odpovědi vypracovaly útvary Komise společně s členskými státy pro směrnici o správní spolupráci (DAC) DAC6, DAC7 a DAC8. Tato práce byla provedena v době, kdy směrnice ještě nebyla členskými státy provedena nebo byla provedena teprve nedávno. Práce na podobných pokynech pro uplatňování DAC1 až DAC4 se liší svým charakterem, protože tyto směrnice se uplatňují již řadu let, a jakékoli pokyny proto vyžadují podrobné znalosti o tom, jak členské státy směrnice provádějí, a o jejich potřebách, které se v jednotlivých členských státech liší. Projekt návštěv programu Fiscalis (VISDAC) se týká směrnic DAC1– DAC4 právě proto, že k tomu, aby bylo možné poskytnout užitečné pokyny, je zapotřebí hloubkový přezkum toho, jak byly tyto směrnice provedeny a uplatňovány ve všech členských státech. Výsledkem projektu VISDAC bude seznam osvědčených postupů pro využívání údajů (některé z nich se budou týkat analýzy rizik) a také doporučení ohledně nejvhodnějších opatření. V případě hodnocení rizik by se mohlo jednat o semináře programu Fiscalis, na nichž by byly představeny osvědčené postupy a následně by projektová skupina mohla pracovat na pokynech.

Zvláštní zpráva č. 04/2021: Celní kontroly: nedostatečná harmonizace škodí ochraně finančních zájmů EU

Odpověď na doporučení 1d v bodě 63: Komise provedla plánované činnosti uvedené ve zvláštní zprávě v doporučení 1d. Komise poskytla zvláštní pokyny, které se tímto aspektem zabývají, a aktualizovala rozhodnutí o kritériích finančních rizik v roce 2024. Komise zaslala dotazník a provedla analýzu stavu provádění rozhodnutí o kritériích finančních rizik v souvislosti se standardními a zjednodušenými prohlášeními. Zpráva o „aktualizaci provádění rozhodnutí o kritériích finančních rizik" z prosince 2023 ukazuje zlepšení v některých členských státech. Mezitím bylo rozhodnutí o kritériích finančních rizik aktualizováno a od dubna 2024 platí nová pravidla. Očekává se, že monitorovací návštěvy se uskuteční do konce roku 2026.

Odpověď na doporučení 1e v bodě 63: Komise přijala několik relevantních opatření, aby se doporučením EÚD zabývala:

1) vytvoření kapacity pro získávání seznamů hospodářských subjektů z celního systému řízení rizik (CRMS)) (provedeno od ledna 2022). Účetní dvůr byl informován;

2) aktualizace rozhodnutí o kritériích finančních rizik tak, aby zahrnovala koncept zájmového hospodářského subjektu a úrovně rizik (provedeno od dubna 2024), EÚD byl informován. Další upřesnění tohoto konceptu přinesly pokyny ke kritériím finančních rizik novelizované v prosinci 2024;

3) přijetím nového prováděcího nařízení o technických postupech dne 7. února 2025 získala Komise právní základ pro zpracování registračních a identifikačních čísel hospodářských subjektů (EORI) pro analýzu a řízení rizik. Použití čísel EORI umožní propojit anomálie zjištěné na úrovni EU s jednotlivými hospodářskými subjekty. Vyvíjená analytická kapacita bude využívat poznatky na úrovni EU na podporu členských států.

Zvláštní zpráva č. 05/2021: Infrastruktura pro dobíjení elektrických vozidel: vybudovalo se více dobíjecích stanic, jejich nerovnoměrné zavádění však cestování v EU komplikuje

Odpověď na doporučení 5c v bodě 80: Příprava prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci byla dokončena a jejich přijetí spolunormotvůrci se očekává ve druhém čtvrtletí roku 2025. Následně po zavedení bude zahájena analýza *ex post* týkající se využívání a výkonnosti podporované infrastruktury, a to na základě vzorku, nebo na základě rizika.

Zvláštní zpráva č. 07/2021: Kosmické programy EU Galileo a Copernicus: služby byly spuštěny, ale je nutné posílit jejich využívání

Odpověď na doporučení 1a v bodě 93: Komise se domnívá, že vývoj strategie je v plném proudu, přičemž jednoho důležitého milníku již bylo dosaženo, a to zveřejněním pracovního dokumentu útvarů Komise o stavu využívání uživateli dne 15. července 2024. Komise vítá, že EÚD uznal dosažený pokrok, a souhlasí s tím, že toto doporučení považuje v některých ohledech za provedené.

Pokud jde o obavy EÚD ohledně neexistence konečné komplexní strategie, Komise by ráda zdůraznila, že načasování této iniciativy zcela závisí na sladění s širšími prioritami Unie, které poskytnou soudržný rámec pro odvětvové iniciativy. Je rovněž důležité připomenout, že prostor je sdílenou pravomocí Evropské unie a jejích členských států na základě čl. 4 odst. 3 SFEU. Vypracování účinné strategie proto vyžaduje úzkou koordinaci s členskými státy a zúčastněnými stranami s cílem vyjasnit role, integrovat všechny příslušné subjekty a stanovit realistické a měřitelné cíle. Komise je i nadále odhodlána provádět osvětovou činnost a konstruktivně se angažovat, aby zajistila úspěšné přijetí služeb systému Galileo a Copernicus.

Odpověď na doporučení 1b v bodě 93: Komise by ráda znovu zdůraznila, že vesmír je sdílenou pravomocí EU a členských států, která vyžaduje silnou koordinaci a spolupráci. Konzultační proces pro Kosmický program EU je jasně stanoven v nařízení EU o vesmíru, které vstoupilo v platnost v květnu 2021. V zájmu další podpory členských států byl navýšen rozpočet na národní programy spolupráce, což umožňuje urychlit úsilí v rámci členských států i nadnárodní a průřezové iniciativy. To je odrazem strukturovaného a koordinovaného přístupu k podpoře využívání uživateli v celé EU. Pokrok v těchto snahách se projednává na seminářích národních programů spolupráce. Komise je i nadále odhodlána zajistit doplňkovost mezi opatřeními programu Copernicus a iniciativami členských států a vítá jakýkoli další dialog nebo objasnění, které by se týkaly připomínek Účetního dvora.

Odpověď na doporučení 2a v bodě 96: Komise považuje toto doporučení za provedené. Rozsah doporučení spočíval ve vytvoření koncepčního rámce pro odhad přínosů a zlepšení měření výkonnosti. Tento proces byl ukončen zveřejněním závěrečného dokumentu, jak jej uznal EÚD. Kromě toho Komise zajistila potřebný rozpočet na rok 2025, aby mohla tento rámec posílit provedením zkušebního provozu na základě vypracované metodiky. Tento krok, který představuje další proaktivní opatření navazující na přijaté doporučení, umožní stanovit počáteční výchozí úroveň s využitím nového koncepčního rámce pro posouzení přínosů kosmických programů EU. Komise proto považuje provádění za dokončené a nyní se zabývá používáním vytvořeného koncepčního rámce.

Odpověď na doporučení 2b v bodě 96: Komise považuje doporučení za provedené. Audit byl proveden v jiném kontextu, než jaký je stanoven v současném nařízení o Kosmickém programu EU (2021), které samo o sobě představuje provádění obdrženého doporučení. Ačkoli doporučení zahrnout socioekonomické přínosy je skutečně relevantní, je důležité zdůraznit, že v době zveřejnění zprávy EÚD již spolunormotvůrci dosáhli politické dohody o ukazatelích, o nichž má kosmický program EU podávat zprávy. Tyto ukazatele byly dohodnuty v rámci legislativního procesu a Komise je povinna je odpovídajícím způsobem provádět a dodržovat. Ukazatele nelze revidovat bez změny stávajícího nařízení a konečné rozhodnutí o schválení konkrétních ukazatelů zůstane vždy výsadou spolunormotvůrců. Komise nicméně uznává význam doporučení EÚD a aktivně pracuje na zlepšení kvality definovaných ukazatelů s ohledem na možné změny nařízení v budoucích legislativních procesech.

Odpověď na doporučení 3b v bodě 101: Komise souhlasí se stavem provádění, který posoudil EÚD. Iniciativy popsané v poznámkách EÚD jsou příkladem probíhajícího úsilí o zajištění doplňkovosti mezi akcemi programu Copernicus a iniciativami členských států. Pokrok v těchto snahách bude projednán na seminářích národních programů spolupráce a následně o něm bude informováno uživatelské fórum.

Odpověď na doporučení 3c v bodě 101: Komise považuje doporučení za provedené. Komise vítá uznání pokroku dosaženého v oblasti infrastruktury Copernicus Data Space Ecosystem, která podporuje přístup k údajům z programu Copernicus. Pokud jde o zmínku o roztříštěnosti údajů z programu Copernicus a produktů programu Copernicus, je důležité zdůraznit, že program Copernicus poskytuje svoje údaje a informace několika komunitám: orgánům veřejné správy, výzkumným pracovníkům, komerčním subjektům a široké veřejnosti. Zejména pro výzkumné pracovníky jsou infrastruktury pro šíření informací v rámci programu Copernicus připojeny k síti GéANT, která poskytuje přístupové služby k vnitrostátním sítím pro výzkum a vzdělávání. Systém Copernicus vyvíjí svá rozhraní pro uživatele v návaznosti na technologický pokrok a nabízí jim nástroje pro využívání údajů v cloudu. Přijímání nových technologií se usnadňuje a bude dále usnadňovat prvky

interoperability. Komise se i nadále zaměřuje na usnadnění udržitelného přístupu k údajům z programu Copernicus a na zajištění spolupráce s příslušnými subjekty.

Odpověď na doporučení 4b v bodě 104: Komise souhlasí se stavem provádění, který posoudil EÚD. Od provedení auditu vyvinulo několik útvarů Komise značné úsilí k řešení a překonání zjištěných překážek. Proces řešení těchto překážek vyžaduje trvalou spolupráci mezi Komisí a členskými státy. Vzhledem k tomu, že podle SFEU je oblast vesmíru sdílenou pravomocí Evropské unie a jejích členských států, je navíc zapotřebí spolupráce mezi Komisí a členskými státy a přijetí cílených opatření, aby byl zajištěn udržitelný pokrok, pokud jde o využívání údajů a služeb EU v oblasti vesmíru v regulačních rámcích EU (což byl konzistentní přístup). Dosud odvedená práce ukazuje jasný závazek k těmto cílům a úsilí o jejich komplexní uskutečnění pokračuje.

Zvláštní zpráva č. 08/2021: Podpora pro správu vnějších hranic poskytovaná agenturou Frontex: zatím není dostatečně účinná

Odpověď na doporučení 3c v bodě 94: Doporučení týkající se možných přínosů rozšíření oblasti působnosti hodnocení zranitelnosti agentury Frontex na regionální úroveň a úroveň EU nemohlo být plně provedeno, protože v době, kdy EÚD prováděl své hodnocení, neprobíhala revize regulačního rámce Evropské pohraniční a pobřežní stráže (EBCG). Hodnocení provedené v roce 2022 se výslovně netýkalo oblasti působnosti na regionální úrovni a na úrovni EU, protože se ukázalo, že tato otázka má omezený zájem členských států. V příslušné diskusi (v rámci kulatého stolu na vysoké úrovni agentury Frontex o hodnocení zranitelnosti v roce 2021) členské státy zdůraznily, že zprávy o hodnocení zranitelnosti (tj. výsledky hodnocení zranitelnosti) by měly zůstat členským státům. Vzhledem k tomu, že členské státy dostatečně nepodpořily změnu mandátu pro hodnocení zranitelnosti, která by umožnila regionální hodnocení zranitelnosti, rozhodla se Komise v rámci svých diskrečních pravomocí zaměřit na prvky, které by mohly potenciálně vést k doporučení na zlepšení hodnocení zranitelnosti – reagovat na potřeby členských států. Komise je i nadále otevřena jakýmkoli návrhům v tomto ohledu, zejména v souvislosti s úvahami o možném směřování agentury Frontex po roce 2028 v souladu s politickými pokyny předsedkyně Komise na období 2024–2029, pokud jde o posílení agentury Frontex.

Zvláštní zpráva č. 09/2021: Dezinformace s dopadem na EU: tento problém se řeší, ale vyřešen není

Odpověď na doporučení 1d v bodě 111: Komise bere na vědomí připomínky EÚD k informacím uvedeným v příloze sdělení o obraně demokracie COM(2023) 630 final. Zdůrazňuje, že samotná příloha měla poskytnout souhrnný přehled o provádění Akčního plánu pro evropskou demokracii. Sdělení Komise COM(2023) 630 poskytuje informace o různých zdrojích financování na podporu provádění Akčního plánu pro evropskou demokracii proti dezinformacím. Zveřejněné informace neobsahují souhrnné informace o výdajích vynaložených na provádění akcí, ačkoli u konkrétních financovaných činností jsou uvedeny částky a činnosti jsou jasně určeny.

Odpověď na doporučení 5a v bodě 119: Ačkoli Evropská komise dosud formálně nepřijala zastřešující strategii pro mediální gramotnost, podporuje pravidelnou výměnu informací s členskými státy o nejdůležitějších postupech a opatřeních v oblasti mediální gramotnosti prostřednictvím své expertní skupiny pro mediální gramotnost a Evropského sboru pro mediální služby (dříve ERGA). Vzhledem k pravomoci a zásadní roli členských států v oblasti politiky mediální gramotnosti bude přijetí zastřešující strategie ze strany Komise vyžadovat úzkou spolupráci nejen mezi jejími útvary, ale také s členskými státy. S cílem zajistit inkluzivní proces přípravy potenciální budoucí strategie pro mediální gramotnost zahájila Komise výměnu názorů a zahrnula konkrétní otázky týkající se

mediální gramotnosti do své veřejné konzultace a výzvy k předkládání důkazů o Evropském štítu pro demokracii vydané dne 31. března 2025 [https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14587-European-Democracy-Shield_cs]. Souběžně budou probíhat diskuse s členskými státy, které Komisi umožní propojit její opatření v oblasti mediální gramotnosti s politickými prioritami iniciativy Štít a určit prioritní oblasti, v nichž může svými opatřeními doplnit opatření členských států.

Odpověď na doporučení 5b v bodě 119: Aby bylo možné stanovit jasné cíle, na jejichž základě by bylo možné posoudit dopad jejích opatření v oblasti mediální gramotnosti, chce Komise v rámci probíhajících konzultací o Evropském štítu pro demokracii zohlednit zpětnou vazbu získanou od zúčastněných stran, včetně členských států. Tím se zajistí, že cíle zohlední nejnaléhavější potřeby a politické priority.

Odpověď na doporučení 5c v bodě 119: Přestože neexistuje formální strategie pro mediální gramotnost, Komise zajišťuje dobrou vnitřní koordinaci činností v oblasti mediální gramotnosti napříč různými útvary a s ostatními orgány EU. Komise rovněž vede konzultace s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami, aby zajistila, že tato opatření budou relevantní a účinná.

Zvláštní zpráva č. 10/2021: Začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu EU: čas změnit slova v činy

Odpověď na doporučení 2b v bodě 104: Komise toto doporučení částečně přijala.

V souladu se svým závazkem podle interinstitucionální dohody připojené k novému víceletému finančnímu rámci posílí Komise posouzení dopadů na genderovou rovnost v hodnoceních a posouzeních dopadů u příslušných budoucích programů a nástrojů financování z EU a odpovídajícím způsobem aktualizuje své pokyny pro zlepšování právní úpravy.

Při přípravě budoucích návrhů výdajových programů EU Komise ověří, zda je potenciální dopad budoucích programů a nástrojů financování z EU na genderovou rovnost významný.

U příslušných výdajových programů EU předloží Komise posouzení dopadů na genderovou rovnost v hodnocení a posouzení dopadů a během podávání výročních zpráv o výkonnosti, a to v mezích dostupných údajů.

Jako podpůrné doprovodné opatření zvažte, že Komise rovněž aktualizovala své pokyny a soubor nástrojů pro zlepšování právní úpravy, které zveřejnila do 25. listopadu 2021. Aktualizace zlepšování právní úpravy podporuje lepší identifikaci, výběr a kvalitativní a kvantitativní hodnocení významných dopadů na rovnost žen a mužů v rámci posouzení dopadů a hodnocení, a to v mezích dostupných údajů, při dodržení zásady přiměřené analýzy v rámci zlepšování právní úpravy.

Kromě toho, bez ohledu na to, zda jsou pro danou iniciativu relevantní, je stále nutné ve všech posouzeních dopadů informovat o základních právech, včetně dopadů na rovnost žen a mužů, a v případě, že tomu tak je, zdůvodnit, proč nebyla dále posuzována (revidováno v roce 2021, nástroj č. 18 a 29 – Určení dopadů). V důvodových zprávách k návrhům Komise jsou v relevantních případech uvedeny také významné dopady na rovnost žen a mužů. Úplné provedení bude do 31. prosince 2025, kdy budou dokončena průběžná hodnocení a provedena posouzení dopadů pro další návrhy programů VFR. Pokud jde o společnou zemědělskou politiku (SZP), vzhledem k tomu, že nová SZP vstoupí v platnost v roce 2023, bude konec roku 2025 pro hodnocení příliš brzy. Do konce roku 2025 však bude k dispozici rozdělení výdajů podle pohlaví pro první rok provádění nové SZP v roce 2023. Kromě toho Komise v květnu 2023 uspořádala školení pro řídicí orgány strategických plánů SZP o začlenění genderového rozměru do rozpočtu EU. V listopadu 2022 navíc síť SZP EU s podporou Komise uspořádala akci na téma prosazování rovnosti žen a mužů ve venkovských

oblastech v EU za účasti řídicích orgánů pro strategické plány SZP s cílem zvýšit jejich povědomí o rovnosti žen a mužů a zajistit, aby byly genderové aspekty při provádění SZP 2023–2027 řádně ošetřeny. Kromě toho síť SZP Evropská asistenční služba pro hodnocení v rámci budování kapacit uspořádala skupinový praktický seminář o hodnocení generační obnovy v EU, v SZP, včetně aspektů rovnosti žen a mužů.

Odpověď na doporučení 3c v bodě 105: Komise toto doporučení přijala částečně, neboť v této fázi nemůže poskytnout závazky ohledně obsahu budoucích legislativních návrhů (jak bylo uvedeno v původní odpovědi).

Pokud jde o část doporučení, kterou Komise přijala, doporučení je v současné době částečně prováděno prostřednictvím revidovaného souboru nástrojů pro zlepšování právní úpravy z roku 2021 – nástroj č. 43, monitorovací opatření a ukazatele, který stanoví, že monitorovací a hodnotící opatření by měla být analyzována ve zprávě o posouzení dopadů, a to pro upřednostňovanou možnost, pokud je stanovena, nebo jinak na základě cílů iniciativy.

Tato část posouzení dopadů by měla být podkladem pro právní ustanovení o monitorování a hodnocení, která budou zahrnuta do samotného návrhu. Mezi hlavní prvky mohou patřit ukazatele a/nebo regulační požadavky na podávání zpráv, které jsou předpokladem pro zajištění včasného monitorování iniciativ EU. V návrhu Komise bude třeba zohlednit monitorovací a hodnotící opatření, která byla původně stanovena v posouzení dopadů. Je možné, že později bude nutné se k nim znovu vrátit a zohlednit změny návrhu provedené v legislativním procesu, aby se předešlo tomu, že původně zvolené ukazatele již nebudou odrážet cíle iniciativy.

Kromě toho přepracované znění finančního nařízení pro víceletý finanční rámec po roce 2027 vyžaduje, aby údaje shromážděné v souvislosti s ukazateli výkonnosti byly v případě potřeby rozděleny podle pohlaví a aby byly shromažďovány způsobem, který umožní agregaci těchto údajů ve všech příslušných programech.

Vzhledem k tomu, že se toto doporučení týká přípravy budoucích legislativních návrhů, nemůže jej Komise plně provést dříve, než budou v rámci prvních posouzení dopadů / hodnocení / přípravných kroků analyzována vhodnost shromažďování a vykazování těchto údajů při přípravě návrhů budoucích programů financování EU.

Pokud jde o údaje členěné podle pohlaví, které jsou k dispozici v souladu s víceletým finančním rámcem v období 2021–2027, výkazy výkonnosti programů (připojené k výroční zprávě o řízení a výkonnosti na rok 2023) poskytují příslušné informace členěné podle pohlaví, které jsou k dispozici pro každý rozpočtový program EU.

Odpověď na doporučení 4b v bodě 107: Komise toto doporučení přijala částečně, protože se nemůže zavázat k obsahu budoucích legislativních návrhů.

Komise navrhuje u každého programu cíle na základě jejich významu pro hlavní aspekty zmíněného programu. Při přípravě návrhů budoucích programů financování z EU posoudí Komise vhodnost zahrnutí těchto cílů a souvisejících ukazatelů v rámci hodnocení a posouzení dopadů či jiných přípravných kroků.

Ukazatele výkonnosti jsou poté vybrány podle jejich významu pro daný cíl, dostupnosti a kvality údajů a rovněž nákladové efektivnosti.

Odpověď na doporučení 5a v bodě 108: Komise se domnívá, že toto doporučení je plně provedeno. Komise vypracovala metodiku sledování rovnosti žen a mužů a od návrhu rozpočtu na rok 2023 ji uplatňuje na celý rozpočet EU, včetně Nástroje pro oživení a odolnost. Metodika byla inspirována koeficienty definovanými Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. V průběhu času se výsledky neustále zlepšují, což odráží pozitivní trend v příspěvku rozpočtu EU k rovnosti žen a mužů

(genderové skóre 1 a 2) a zároveň výrazné snížení využívání genderového skóre 0* (nejasný příspěvek).

Odpověď na doporučení 5c v bodě 108: Posouzení vymezení procentního podílu rozpočtu EU na podporu rovnosti žen a mužů bude provedeno v souvislosti s přípravou víceletého finančního rámce na období po roce 2027.

Zvláštní zpráva č. 11/2021: Mimořádná podpora pro producenty mléka v EU v letech 2014–2016 – Potenciál ke zlepšení budoucí účinnosti

Odpověď na doporučení 2a v bodě 87: Komise doporučení nepřijala a nepřijala žádná další opatření. Jak již bylo uvedeno v první odpovědi, tržní krize nelze předem stanovit pomocí provozních prahových hodnot.

Zvláštní zpráva č. 12/2021: Zásada „znečišťovatel platí“: její uplatňování v environmentálních politikách a opatřeních EU není jednotné.

Odpověď na doporučení 3a v bodě 74: Komise považuje doporučení za částečně provedené a připomíná, že lhůta pro provedení tohoto doporučení, jak je uvedeno ve specializované databázi RAD, je stanovena na 31. prosince 2025 a dosud neuplynula.

Několik aktivit Komise se přímo týkalo řídicích orgánů (např. konference platformy pro spravedlivou transformaci v říjnu 2024 – zasedání „Konverze, obnova a nové využití lokalit po ukončení těžby uhlí“ – toto zasedání se zabývalo zásadou „znečišťovatel platí“ v souvislosti s odstraňováním znečištění průmyslových lokalit a zúčastnily se ho i řídicí orgány).

Zvláštní zpráva č. 13/2021: Úsilí EU v boji proti praní peněz v bankovním sektoru je roztříštěné a provádění nedostatečné

Odpověď na doporučení 1a v bodě 115: V přezkumu rámce Unie pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AML/CFT), zveřejněném v červnu 2024, byl mandát Komise týkající se posouzení rizik Unie upřesněn tak, aby zahrnoval konkrétní odkaz na „oblasti a odvětví“ vnitřního trhu, které jsou nejvíce vystaveny rizikům, což znamená uplatnění specifického zeměpisného rozměru tam, kde činnosti nejsou společné pro všechny členské státy nebo se výrazně liší co do objemu/rizikovosti.

Komise v současné době také reviduje metodiku posouzení rizik Unie ve spolupráci se Světovou bankou, přičemž mimo jiné zkoumá možnosti lepšího shromažďování statistických údajů, které by umožnily ještě účinnější uplatňování zeměpisných prvků.

Odpověď na doporučení 1b v bodě 115: Komise se domnívá, že toto doporučení bylo provedeno, a ráda by zopakovala, že tyto třetí země jsou na seznamu EU uvedeny autonomně: Afghánistán, Panama, Vanuatu a Trinidad a Tobago. Tyto země byly vyřazeny ze seznamu Finančního akčního výboru (FATF), nikoli však ze seznamu EU, a to z důvodu specifických kritérií EU, která byla s těmito zeměmi vypracována nad rámec jejich akčního plánu FATF. V návaznosti na metodiku 2020 Komise výrazně navýšila své zdroje, aby pokryla všechny čtyři společné skupiny FATF odpovědné za monitorování zemí uvedených na seznamu FATF s cílem aktivněji se zapojit do procesu FATF a zajistit, aby veškeré obavy, které EU má, byly již v rámci tohoto procesu účinně řešeny. Toto úsilí a aktivní zapojení Komise do pracovního proudu FATF vysvětluje, proč se autonomní zařazení na seznam používá pouze výjimečně v případech, kdy není možné účinně řešit obavy EU přímo

prostřednictvím procesu FATF. Komise žádá, aby byly plně uznány přednosti tohoto přístupu a aby závěry doporučení byly upraveny na „plně provedeno“.

Zvláštní zpráva č. 15/2021: Práva cestujících v letecké dopravě během pandemie COVID-19: navzdory úsilí Komise není zajištěna ochrana hlavních práv

Odpověď na doporučení 1e v bodě 76: Komise přezkoumala nařízení (ES) č. 261/2004 a (ES) č. 1107/2006. Komise provedla posouzení, které prokázalo úzkou souvislost mezi ochranou cestujících před platební neschopností leteckých společností a finanční odolností leteckých společností, což vedlo k závěru, že tato otázka by měla být řešena společně s přezkumem nařízení č. 1008/2008 o leteckých službách, které se zabývá finanční způsobilostí leteckých společností.

Komise se proto domnívá, že příslušná opatření, která mohla být přijata v rámci nařízení o právech cestujících, byla přijata. Budoucí opatření na toto téma budou muset být přijata v rámci nařízení o leteckých službách.

Odpověď na doporučení 3c v bodě 79: V souladu se závěry své nedávné zprávy o uplatňování nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele a jak bylo oznámeno ve sdělení o elektronickém obchodu, které Komise přijala dne 5. února 2025 (https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/e-commerce-communication-comprehensive-eu-toolbox-safe-and-sustainable-e-commerce), Komise uvažuje o přezkumu nařízení s cílem dále posílit prosazování spotřebitelského práva EU, zejména pokud jde o rozšířené nezákonné praktiky.

Zvláštní zpráva č. 16/2021: Společná zemědělská politika a klima – Polovina výdajů EU v oblasti klimatu, avšak emise ze zemědělských podniků neklesají

Odpověď na doporučení 1c v bodě 93: Komise považuje toto doporučení za plně provedené. Komise vyvinula vůči členským státům několik snah o poskytnutí pobídek k řešení emisí skleníkových plynů z chovu hospodářských zvířat a hnojiv. Nedávno zveřejněná studie)(Rough estimate of the climate change mitigation potential of the Common Agricultural Policy (CAP) Strategic Plans (EU27) over the 2023-2027 period (Hrubý odhad potenciálu strategických plánů společné zemědělské politiky (SZP) (EU-27) pro zmírnění změny klimatu v období 2023–2027)) uvádí, že postupy strategických plánů SZP by vedly ke zmírnění změny klimatu o 35 milionů tun ekvivalentu CO2 ročně, rozdělených mezi 5 milionů tun snížení emisí skleníkových plynů a 30 milionů tun zvýšeného ukládání uhlíku ročně. Většina potenciálu pro zmírnění dopadů spočívá v odstraňování uhlíku a snižování emisí z používání hnojiv, a to v rozsahu, který je významný ve srovnání s cíli EU v oblasti klimatu. I když je odhadovaný zmírňující účinek strategických plánů SZP v případě emisí z chovu hospodářských zvířat méně relevantní, je třeba jej brát v úvahu jako komplementární s ostatními vnitrostátními politikami.

Odpověď na doporučení 3a v bodě 95: Komise toto doporučení nepřijala. Přestože důvody uvedené v odpovědi Komise na toto doporučení stále platí, Komise hledala alternativu ke sledování ukazatelů. 26. května 2025 zveřejnila síť SZP EU Evropská asistenční služba pro hodnocení studii(Rough estimate of the climate change mitigation potential of the CAP Strategic Plans (EU-27) over the 2023-2027 period) (Hrubý odhad potenciálu strategických plánů SZP (EU-27) pro zmírnění změny klimatu v období 2023–2027) | Síť SZP EU), která odhaduje potenciál několika intervencí strategických plánů SZP na úrovni EU pro období 2023–2027 ke zmírnění změny klimatu. Tato studie zkoumá potenciální příspěvek strategických plánů SZP ke snížení emisí skleníkových plynů, zvýšení pohlcování uhlíku a zachování stávajících zásob uhlíku.

Zvláštní zpráva č. 18/2021: Dohled Komise nad členskými státy, které opouštějí makroekonomický ozdravný program: vhodný nástroj, který je třeba zefektivnit

Odpověď na doporučení 2a, 2b a 2c v bodě 96: Při přijímání těchto doporučení, aby zvážila „návrh na změnu příslušného právního aktu“, Komise zdůraznila, že „není schopna přijmout konkrétní závazky týkající se možných legislativních návrhů nebo výsledku legislativních jednání se spolunormotvůrci“. V souvislosti s přezkumem správy ekonomických záležitostí Komise skutečně zvažovala legislativní návrhy, ale rozhodla se v této fázi nepokračovat. Místo toho Komise v současné době znovu zkoumá potřebu změn nařízení (EU) č. 472/2011, včetně změn týkajících se dohledu po ukončení programu a zvýšeného dohledu, aby bylo nařízení lépe začleněno do fiskálního rámce po provedení přezkumu správy ekonomických záležitostí a zjednodušeno. Kromě toho Komise snižuje intenzitu dohledu po ukončení programu, a to i dalšími kroky racionalizace od jarního kola dohledu po ukončení programu v roce 2025, které mají podobné účinky, aniž vyžadují legislativní změnu. Z těchto důvodů se Komise domnívá, že tato doporučení jsou plně provedena.

Odpověď na doporučení 3a v bodě 99: Byla přijata opatření s podobným účinkem, jaká doporučil EÚD, přičemž je třeba je formalizovat a zdokumentovat prostřednictvím revizí „Interní příručky ECFIN o makroekonomických ozdravných programech eurozóny“ a dohod o poskytování údajů mezi zeměmi, které jsou součástí dohledu po ukončení programu, a Komisí.

Zvláštní zpráva č. 20/2021: Udržitelné využívání vody v zemědělství: finanční prostředky v rámci SZP pravděpodobněji podporují větší, ale ne efektivnější využívání vody

Odpověď na doporučení 3b v bodě 98: Provádění doporučení stále probíhá. Hodnocení dopadu financování rozvoje venkova a podpory trhu s vodou bude součástí průběžného hodnocení společné zemědělské politiky (SZP), které má být provedeno do prosince 2026. Kromě toho byla v listopadu 2024 zahájena studie o přizpůsobování se změně klimatu v zemědělství v EU se zvláštním zřetelem na vodní hospodářství (konečný výstup má být předložen ve 4. čtvrtletí 2025). Komise doporučení provádí v souladu s cílovým datem uvedeným ve zvláštní zprávě (2026).

Zvláštní zpráva č. 22/2021: Udržitelné financování: jsou zapotřebí důslednější opatření EU, aby se finanční prostředky přesměrovaly k udržitelným investicím

Odpověď na doporučení 5a v bodě 90: Komise považuje toto doporučení za provedené. Dne 20. června 2022 Komise zveřejnila pracovní dokument útvarů Komise s názvem „Climate Mainstreaming Architecture in the 2021–2027 Multiannual Financial Framework“ (Architektura začleňování problematiky klimatu ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027) (viz https://europa.eu/!GcQXcq), který obsahuje zvláštní přílohu o tom, jak je zásada „významně nepoškozovat“ uplatňována v různých výdajových programech EU.

Komise zdůrazňuje, že v červnu 2022, kdy byl zveřejněn pracovní dokument útvarů Komise o začleňování problematiky klimatu, programy na období 2021–2027 teprve začínaly vyhlašovat první výzvy podle nového rámce.

V důsledku toho nebylo dosud jasné, jak bude zásada „významně nepoškozovat“ uplatňována v některých novějších programech, včetně programu Digitální Evropa. Přesto je příspěvek programu Digitální Evropa k plnění cílů v oblasti klimatu průběžně sledován.

Očekává se, že ekologická transformace podpoří několik aktivit, zejména iniciativa Cíl Země, která vytvoří vysoce přesný digitální model Země, jenž pomůže reagovat na velké přírodní katastrofy, přizpůsobit se změně klimatu a předpovídat její socioekonomické dopady. Do programu bylo a bude začleněno i několik dalších iniciativ, aby se zajistilo, že program Digitální Evropa přispěje k ekologické transformaci (například datový prostor v rámci Zelené dohody, digitální pas výrobku,

referenční zavádění řešení služeb založených na technologii cloud-to-edge, referenční rámec EU pro úspory energie, datový prostor pro zemědělství a datový prostor pro energetiku).

Současně Komise vydala nové pokyny pro současný víceletý finanční rámec (VFR), v nichž požaduje, aby příslušné pracovní programy vysvětlily svůj příspěvek k zeleným prioritám. To umožňuje útvarům Komise vysvětlit provádění zásady „významně nepoškozovat“, pokud je to relevantní. Tento přístup pomáhá zajistit, aby byly cíle v oblasti klimatu řádně začleněny do všech příslušných programů již od fáze programování. To dokládá i nejnovější pracovní program programu Digitální Evropa (viz oddíl „Zelená digitální Evropa“). Program rovněž zavedl nepovinné kritérium hodnocení digitálních projektů: do jaké míry se projekt zabývá udržitelností životního prostředí a evropskými cíli Zelené dohody, a to jak z hlediska přímých účinků, tak z hlediska povědomí o dopadech na životní prostředí. V této souvislosti se první modul exakapacitního superpočítače JUPITER, financovaný z programu Digitální Evropa, umístil na prvním místě v seznamu energeticky nejúčinnějších superpočítačů na světě.

Odpověď na doporučení 5d v bodě 90: Komise považuje toto doporučení za provedené. Zatímco Komise bude i nadále používat metodiku EU v oblasti klimatu (viz https://europa.eu/!GcQXcq) pro podávání zpráv o pokroku při dosahování 30% cíle výdajů na ochranu klimatu, poskytuje také informace o rozpočtových výdajích na činnosti spadající do oblastí intervence se 100% klimatickým koeficientem, a to na základě splnění technických kontrolních kritérií taxonomie EU týkajících se zmírňování změny klimatu nebo přizpůsobování se této změně. Od roku 2023 se tak děje ve výkazech výkonnosti programů, které jsou přiloženy k návrhu rozpočtu a k výroční zprávě o řízení a výkonnosti.

Komise dále zdůrazňuje, že výkaz výkonnosti programu je každoroční a každý rok jsou k dispozici nové aktualizované informace. Programy, které vykázaly výdaje relevantní pro taxonomii v prvním roce 2023, jsou relevantní pro výdaje, na které se taxonomie vztahuje.

Odpověď na doporučení 6a v bodě 91: Komise považuje doporučení za provedené. Má interní informační panel pro sledování udržitelných finančních aspektů ekologické transformace, který byl nedávno aktualizován a dále vylepšen. Zahrnuje ukazatele týkající se zelených dluhopisů, udržitelných fondů, včetně článků 8 a 9 nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování, které sledují referenční hodnoty EU v oblasti klimatu, relativní výkonnost zelených finančních nástrojů a využívání taxonomie u fondů.

Existují také různá veřejná hodnocení: v červnu 2023 přijala Komise balíček týkající se udržitelného financování, včetně aktualizace taxonomie EU a hodnocení provádění rámce udržitelného financování. Součástí balíčku bylo posouzení dosavadního zavádění rámce, přehled některých problémů, které zaznamenaly hospodářské subjekty na trhu, a řada manuálů, které mají usnadnit provádění.

V návaznosti na to byla platforma EU pro udržitelné financování, poradní orgán Evropské komise (zřízený podle článku 20 nařízení o taxonomii), pověřena vypracováním metodiky pro sledování finančních toků do udržitelných investic v Evropské unii.

Závěrečná zpráva platformy, která byla zveřejněna 11. března 2025, navrhuje architekturu pro měření efektivního přínosu financování k cílům Zelené dohody pro Evropu, přičemž vychází z regulačních informací i tržních údajů. Předkládá první analýzu založenou na této metodice a dostupných údajích, zkoumá trendy, zejména mezi finančními a nefinančními společnostmi. Závěrečná zpráva obsahuje doporučení pro budoucí opakování sběru údajů a systematické sledování kapitálových toků.

Komise zváží, jak navázat na práci platformy a vypracovávat pravidelné výroční monitorovací zprávy, které se budou zabývat přínosem finančních toků k udržitelným investicím.

Dne 26. února 2025 Komise rovněž předložila svůj první souhrnný balíček. V závislosti na výsledku jednání by tento balíček mohl změnit rozsah povinností podniků podávat zprávy o udržitelnosti, což by mělo přímý dopad na to, kolik údajů bude v budoucnu k dispozici pro monitorování.

Zvláštní zpráva č. 23/2021: Boj proti velké korupci na Ukrajině: několik iniciativ EU, ale výsledky stále nejsou dostatečné

Odpověď na doporučení 1b v bodě 91: V červnu 2023 přijala Komise balíček týkající se udržitelného financování, který zahrnuje aktualizaci taxonomie EU a hodnocení provádění rámce udržitelného financování na Ukrajině. Součástí balíčku bylo posouzení dosavadního zavádění rámce, přehled některých problémů, které zaznamenaly hospodářské subjekty na trhu, a řada manuálů, které mají usnadnit provádění.

Odpověď na doporučení 7b v bodě 102: Válka na Ukrajině zásadně změnila ekonomickou situaci, takže provedení tohoto doporučení je v současné době nerealizovatelné. Ukrajinské státní podniky byly hluboce zasaženy ruskou invazí a dolehla na ně křehká hospodářská situace Ukrajiny. Aby bylo možné prozkoumat podmínky pro zrušení moratoria na zadlužení státních podniků, musí se situace v zemi nejprve stabilizovat. Je třeba poznamenat, že prezidentským dekretem č. 64/2022 bylo na Ukrajině od 24. února 2022 zavedeno stanné právo. Vzhledem k platnému stannému právu bylo od března 2022 pozastaveno zveřejňování finančních zpráv státních podniků, včetně dluhů. Od té doby není k dispozici konsolidovaná zpráva o všech státních podnicích. Přestože některé aspekty tohoto dílčího doporučení nebylo možné vzhledem k výše popsaným okolnostem provést, Komise poskytla ukrajinským orgánům podporu při provádění řady zásadních reforem, které vytvářejí základ pro řešení dluhových moratorií v budoucnosti.

Zvláštní zpráva č. 24/2021: Financování v rámci politiky soudržnosti založené na výkonnosti: hodnotné ambice, ale překážky v období 2014–2020 přetrvávaly

Odpověď na doporučení 1a v bodě 128: Komise považuje doporučení za částečně provedené. Komise se nespoléhá výhradně na informace poskytnuté jednotlivými členskými státy ohledně plnění podmínek a provádí vlastní monitorování a analýzu. Komise využívá všechny dostupné zdroje informací a shromažďuje je prostřednictvím monitorovacích výborů, které jsou složeny ze zástupců regionálních, místních, městských a jiných veřejných orgánů, hospodářských a sociálních partnerů, příslušných subjektů zastupujících občanskou společnost, výzkumných organizací a univerzit.

Odpověď na doporučení 1b v bodě 128: Komise ve výročních zprávách o činnosti informuje o stavu plnění podmínek, nikoli o činnostech Komise v oblasti prosazování práva. Zejména s ohledem na velmi nízkou míru nesplnění a významný pokrok v posledních dvou letech.

Odpověď na doporučení 2a v bodě 128: Komise považuje toto doporučení za plně provedené. Přístup k přezkumu v polovině období je stanoven v předpisovém rámci, zejména v čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1060. Kromě toho 24. bod odůvodnění téhož nařízení stanoví, že každý program „by měl zajistit plnohodnotnou úpravu programů na základě jejich výkonnosti a současně vytvořit příležitost k zohlednění nových úkolů a příslušných doporučení pro jednotlivé země“.

Tento přístup umožňuje pružnost v závislosti na kontextu každého programu. Útvary Komise poskytly členským státům konkrétní pokyny ve formě odpovědí na otázky. Všechny otázky a odpovědi jsou zveřejněny, a tudíž dostupné všem členským státům, což zajišťuje jasný a společný přístup, pokud je to vyžadováno. Členským státům byl vysvětlen postup a podrobnosti předkládání.

Odpověď na doporučení 2b v bodě 128: Komise souhlasí s posouzeními EÚD. V souladu s čl. 18 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2021/1060 přijme Komise jako součást důkazní základny pro přezkum v polovině období jakékoli relevantní hodnocení, případně včetně hodnocení v polovině období Nástroje pro oživení a odolnost.

Odpověď na doporučení 3b v bodě 128: Komise považuje toto doporučení za plně provedené. Posuzování odůvodněných žádostí členských států o změnu podmínek, které mají být splněny, nebo výstupů/výsledků, kterých má být dosaženo, provádějí útvary Komise v souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů. Komise a členský stát by měly zaručit, že použité zdroje odpovídají realizovaným investicím, zejména pokud jde o přiměřenost částek vázaných na splnění příslušných podmínek nebo dosažení výsledků. Pokud tedy členské státy požádají o změnu přijatého režimu financování, které není spojeno s náklady, Komise na základě aktualizovaného návrhu znovu ověří vhodnost navrhovaných částek ve srovnání s navrhovanými podmínkami nebo výsledky. Komise pak potvrzuje, že dodržování obecných kritérií stanovených předpisovým rámcem ve spojení s důkladnou individuální analýzou odůvodněných žádostí členských států o změnu podmínek, které mají být splněny, nebo výstupů/výsledků, kterých má být dosaženo, je dostatečné.

Odpověď na doporučení 4b v bodě 128: Komise považuje toto doporučení za plně provedené. V souladu se stávajícím právním rámcem se audity a řídící ověření výdajů vykázaných v rámci režimů financování, které není spojeno s náklady, omezují na ověření, zda byly splněny podmínky pro proplacení ze strany Komise nebo zda bylo dosaženo výsledků. Komise vypracovala vysvětlující poznámku, v níž podrobně popsala, jak získat ujištění o dodržování platných pravidel tím, že se jimi bude zabývat *ex ante*, tedy v okamžiku schválení režimu financování, které není spojeno s náklady.

Během auditů operací Komise kontroluje, zda orgány získávají jistotu v souladu s opatřeními popsanými v systému. Komise v této souvislosti vypracovala příslušné kontrolní seznamy pro audit.

Zvláštní zpráva č. 25/2021: Podpora z ESF na boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti: opatření musí být cílenější, lépe přizpůsobená a monitorovaná

Odpověď na doporučení č. 3 v bodě 79: Komise se domnívá, že toto doporučení je v některých ohledech provedeno. Byla zahájena podpůrná studie hodnocení *ex-post* pro programové období 2014–2020, která je v závěrečné fázi a prochází dalšími nezbytnými revizemi.

Zveřejnění se očekává ve třetím čtvrtletí roku 2025.

Zvláštní zpráva č. 26/2021: Správnost výdajů u politiky soudržnosti EU: Komise každoročně zveřejňuje minimální odhadovanou míru chyb, která není konečná

Odpověď na doporučení č. 1 v bodě 77: Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.

Odpověď na doporučení 2a v bodě 83: Komise vítá, že EÚD uznal zlepšení dokumentace týkající se vypracování plánu auditu. Audity zahrnuté do plánu auditů jsou výsledkem třístupňového postupu, který je v souladu se strategií auditu a dostupnými zdroji Komise / Společného ředitelství auditu pro soudržnost (DAC):

1. Dvoustupňové hodnocení rizik: nejprve na úrovni auditních orgánů, poté na úrovni programů

2. Analýza pracovního zatížení s cílem sladit plán auditu s dostupnými zdroji pro audit po odečtení zdrojů potřebných pro povinné úkoly v rámci auditu dokumentů.

3. Vytvoření soupisů pro jednotlivé země, které odrážejí kumulativní provedené audity a výsledky současného hodnocení rizik, aby bylo možné identifikovat zbývající nedostatky a potřebu stanovení priorit a/nebo pokrytí.

Kvantitativní odraz v hodnocení rizik je proto doplněn kvalitativní analýzou, která se odráží v přehledech jednotlivých zemí na základě odborného úsudku, včetně zohlednění historických údajů.

Odpověď na doporučení 2d v bodě 83: Komise doporučení nepřijala ani neprovedla.

Odpověď na doporučení 3a v bodě 86: Komise vítá potvrzení EÚD, že zlepšil svou metodiku odhadu maximálního rizika. Komise potvrzuje, že doporučení nepřijala, nicméně nakonec přijala další opatření ke zlepšení metodiky s ohledem na doporučení EÚD. U programů, které byly auditovány Komisí nebo EÚD (audity souladu) a u nichž byly zjištěny chyby a u nichž byly orgány členských států požádány o provedení dodatečných kontrol, bylo maximální riziko zvýšeno paušální sazbou od výroční zprávy o činnosti za rok 2022. Komise proto ve výročních zprávách o činnosti uvádí maximální rizika, která zohledňují konkrétní situaci každého programu a možná zbývající rizika.

Odpověď na doporučení 3b v bodě 86: Komise vítá, že EÚD při vypracovávání svých posledních výročních zpráv o činnosti potvrdil zlepšení způsobu získávání jistoty pro jednotlivé programy. Tyto zprávy jsou nyní podepsány a zveřejněny.

Odpověď na doporučení č. 4 v bodě 88: Komise toto doporučení přijala pouze částečně. Důvodem je skutečnost, že Komise, jak je uvedeno v jejích odpovědích, se domnívá, že vhodným orgánem, který by měl poskytovat pokyny k obsahu výroční zprávy o řízení a výkonnosti, je řídící rada (CMB). Součástí těchto diskusí jsou kabinety předsedy a komisaře odpovědného za rozpočet jako pozorovatelé v řídící radě. Komise zavedla postupy, v jejichž rámci ústřední útvary vydávají podrobné pokyny, poskytují pokyny a podporu a provádějí kvalitativní přezkumy s cílem zajistit, aby informace ve výročních zprávách o činnosti útvarů Komise představovaly spolehlivý a relevantní zdroj informací pro výroční zprávu o řízení a výkonnosti. Po vypracování návrhu výroční zprávy o řízení a výkonnosti na základě informací z těchto zpráv organizují ústřední útvary konzultace mezi útvary a úplný proces kolegiálního přijetí. Komise se proto domnívá, že kvalita údajů a informací uvedených ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti je relevantní a spolehlivá.

Souvislost mezi úrovní schválení pokynů k výroční zprávě o řízení a výkonnosti a problémy s kvalitou údajů, které uvádí EÚD, zůstává nejasná.

Komise se domnívá, že ohledně části, která byla přijata, bylo toto doporučení provedeno prostřednictvím podrobných pokynů, jež byly doplněny do přílohy orientační poznámky k výroční zprávě o řízení a výkonnosti od řídící rady a prostřednictvím zveřejnění výroční zprávy o řízení a výkonnosti na rok 2021 dne 7. června 2022.

ODPOVĚDI AGENTURY FRONTEX NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024, KAPITOLA 12: NÁSLEDNÁ OPATŘENÍ PŘIJATÁ V NÁVAZNOSTI NA DOPORUČENÍ UVEDENÁ V NAŠICH ZVLÁŠTNÍCH ZPRÁVÁCH Z ROKU 2021

Příloha 12.2. Agentura vítá pozitivní výsledek následných opatření ke zvláštní zprávě 8/2021, kdy 13 doporučení (tedy 72 %) bylo plně realizováno a další 2 (11 %) byla realizována částečně. Agentura by ráda zdůraznila, že ani regionální přístup k hodnocení zranitelnosti (3 písm. b) bod ii)), ani organizování cvičení rychlé reakce (4 písm. a)) není v současnosti platným nařízením (EU) 2019/1896 vyžadováno. Agentura i přesto provedla zásah rychlé reakce na hranicích, organizovala další nácviky a rychlé přesuny a účastnila se jich, a to s podobným potřebným účinkem.

ODPOVĚDI AGENTURY EVROPSKÉ UNIE PRO SPOLUPRÁCI V OBLASTI PROSAZOVÁNÍ PRÁVA (EUROPOLU) NA KAPITOLU 12 „KONTROLA OPATŘENÍ PŘIJATÝCH V NÁVAZNOSTI NA DOPORUČENÍ UVEDENÁ V NAŠICH ZVLÁŠTNÍCH ZPRÁVÁCH Z ROKU 2021" VÝROČNÍ ZPRÁVY EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024

Doporučení 3b:

Na úrovni EU neexistuje žádný rámec pro vykazování konkrétních statistických aspektů praní peněz a podvodů s doklady v souvislosti s převaděčstvím migrantů.

Aspekty praní peněz a podvodů s doklady, které jsou podle zprávy SOCTA 2025[1] klíčovými faktory umožňujícími převaděčství migrantů, jsou ve vyšetřováních týkajících se převaděčství migrantů řádně zohledňovány. Na zaměření vyšetřování na používání falešných dokladů a paralelních finančních systémů pachateli organizované trestné činnosti, kteří se podílejí na převaděčství migrantů, mimo jiné upozorňuje například tisková zpráva Europolu[2], která informuje o osmnácti zatčeních v rámci činnosti operativní pracovní skupiny podporované Europolem v Bulharsku.

[1] https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.
[2] https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/bulgarian-authorities-arrest-18-for-smuggling-migrants-across-its-southern-border.

Výroční zpráva o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024

Obsah

Strana

Výroční zpráva o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024 527

Odpovědi Evropské komise 563

Obsah

	Body
Úvod	01–06
Stručný popis	02–06
Finanční plnění 9., 10. a 11. ERF	07–09
Prohlášení o věrohodnosti týkající se 9., 10. a 11. ERF předkládané Evropským účetním dvorem Evropskému parlamentu a Radě – zpráva nezávislého auditora	I.–34
Informace, z nichž vychází prohlášení o věrohodnosti	10–14
Rozsah a koncepce auditu	10–14
Spolehlivost účetní závěrky	15–18
Správnost operací	19–34
Posouzení výsledků projektů během našich auditních návštěv	35–37
Závěr a doporučení	38–41
Závěr	38–39
Doporučení	40–41
Přílohy	
Příloha I – Platby z ERF zemím, které jsou hlavními *příjemci*: Afrika, Tichomoří a Karibik	
Příloha II – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení	

Úvod

01 V této výroční zprávě předkládáme svá zjištění týkající se 9., 10. a 11. Evropského rozvojového fondu (ERF). Na ***obrázku 1*** je uveden přehled výdajů podle jednotlivých ERF a náš kontrolovaný základní soubor v této oblasti v roce 2024. Náš kontrolovaný základní soubor za rok 2024 (2,864 miliard EUR) představoval více než dvojnásobek částky plateb provedených v průběhu roku (1,345 miliard EUR), a to zejména v důsledku zúčtovaných částek předběžného financování.

Obrázek 1 – Evropské rozvojové fondy: finanční přehled za rok 2024

(v mil. EUR)

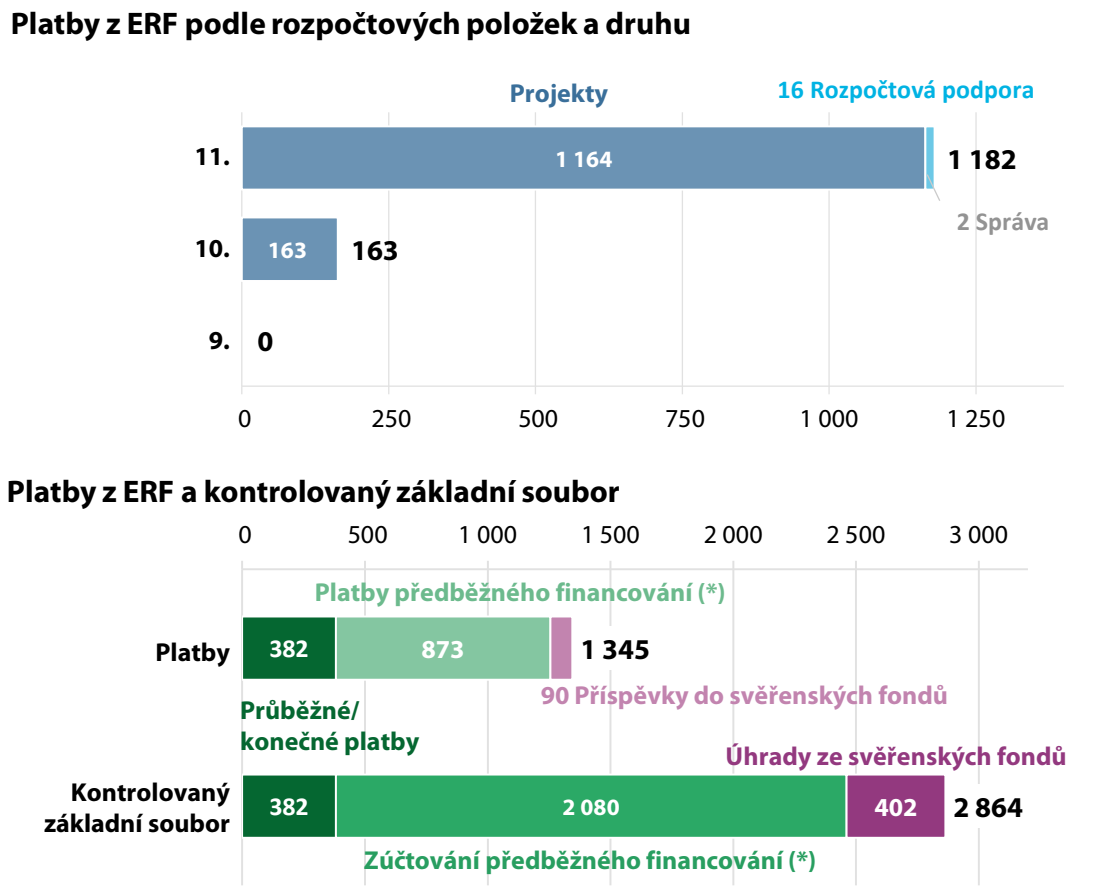

(*) V souladu s harmonizovanou definicí uskutečněných *operací* (podrobnosti viz ***příloha 1.1***, bod ***19***).

Zdroj: EÚD na základě účetní závěrky 9., 10. a 11. ERF za rok 2024.

Stručný popis

02 Evropské rozvojové fondy, jejichž provoz byl zahájen v roce 1959, byly hlavními nástroji, jejichž prostřednictvím Evropská unie (EU) financovala rozvojovou spolupráci s africkými, karibskými a tichomořskými státy (AKT) a *zámořskými zeměmi a územími (ZZÚ)*. Hlavním cílem ERF je snížit a výhledově vymýtit chudobu v souladu s hlavním cílem rozvojové spolupráce, který je stanoven v článku 208 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Jedenáctý (poslední) ERF se vztahuje na *víceletý finanční rámec (VFR)* na období 2014–2020.

03 Ve VFR na období 2021–2027 je rozvojová spolupráce se zeměmi AKT začleněna do *Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa* v rámci souhrnného rozpočtu EU a spolupráce se ZZÚ je integrována do rozhodnutí o přidružení zámoří, včetně Grónska. Avšak 9., 10. a 11. ERF nebyly začleněny do souhrnného rozpočtu EU a budou až do svého *uzavření* i nadále prováděny a vykazovány odděleně.

04 Evropské rozvojové fondy jsou prováděny v náročném geopolitickém a organizačním prostředí. Jejich činnosti pokrývají různé regiony s odlišnými právními a institucionálními rámci, což vyžaduje schopnost přizpůsobit se různým regulačním a provozním podmínkám. Tyto fondy jsou specifické tím, že:

a) jsou přímo financovány z příspěvků členských států a Spojeného království založených na kvótách neboli „klíčích pro stanovení příspěvku“;

b) mimo rámec souhrnného rozpočtu EU je spravuje Komise spolu s Evropskou investiční bankou;

c) vzhledem k mezivládní povaze evropských rozvojových fondů je úloha Evropského parlamentu v jejich fungování menší než u nástrojů rozvojové spolupráce financovaných ze souhrnného rozpočtu EU. Parlament se zejména nepodílí na stanovování a přidělování zdrojů ERF. Evropský parlament je nicméně orgánem udělujícím *absolutorium*, s výjimkou investičního nástroje, který spravuje Evropská investiční banka. Pravidla pro náš přístup k informacím, jimiž disponuje Evropská investiční banka a které souvisejí s těmito operacemi, stanoví trojstranná dohoda mezi Evropskou investiční bankou, Komisí a EÚD uzavřená v roce 2012[1];

[1] Podle článku 134 nařízení (ES) č. 215/2008 o finančním nařízení pro 10. Evropský rozvojový fond.

d) nevztahuje se na ně zásada *ročního rozpočtu*: dohody o ERF se obvykle uzavíraly na *závazkové* období pěti až sedmi let, přičemž platby lze uskutečňovat v průběhu mnohem delšího období, neboť vnitřní dohoda, kterou se zřizuje 11. ERF[2], zůstává v platnosti po dobu nutnou pro úplné provedení všech operací.

05 Evropské rozvojové fondy řídí téměř výhradně Generální ředitelství Komise pro mezinárodní partnerství (GŘ INTPA). Malou část (5 %) plateb ERF za rok 2024 spravovalo Generální ředitelství pro evropskou politiku sousedství a jednání o rozšíření (GŘ NEAR). Od 1. února 2025 se GŘ NEAR rozdělilo na dvě samostatná generální ředitelství: Generální ředitelství pro rozšíření a východní sousedství (GŘ ENEST) a Generální ředitelství pro Blízký východ, severní Afriku a Záliv (GŘ MENA).

06 Výdaje, o nichž pojednává tato zpráva, se týkají podpory, jež se provádí v 76 zemích (země, které jsou hlavními *příjemci*, viz ***příloha I***) pomocí celé řady metod, jako jsou zakázky na stavební práce, dodávky a služby, *granty*, *rozpočtová podpora*, *programové odhady* a *dohody o přiznání příspěvku* uzavřené se subjekty, u nichž proběhlo *posouzení pilířů* (například mezinárodní organizace).

[2] Čl. 14 odst. 3 vnitřní dohody, kterou se zřizuje 11. ERF.

Finanční plnění 9., 10. a 11. ERF

07 Rozpočet 9. ERF (2000–2007) činil 13,8 miliardy EUR a v případě 10. ERF (2008–2013) to bylo 22,7 miliardy EUR. Vnitřní dohoda, kterou se zřizuje 11. ERF (2014–2020), vstoupila v platnost 1. března 2015. Prostředky v 11. ERF činí celkem 30,5 miliardy EUR, z čehož bylo 29,1 miliardy EUR vyčleněno pro země AKT, 0,4 miliardy EUR pro zámořské země a území a 1 miliarda na správní náklady.

08 Od roku 2019 se nadále snižují zdroje ERF (tj. příspěvky členských států EU a Spojeného království) a od roku 2020 se snižují také platby ERF. Od roku 2023 nebyly přijaty žádné nové závazky. Očekává se, že platby budou nadále klesat až na 0,75 miliardy EUR v roce 2026 (viz ***obrázek 2***).

Obrázek 2 – Vývoj závazků, plateb a zdrojů (tj. příspěvků) ERF, včetně prognóz na roky 2025 a 2026

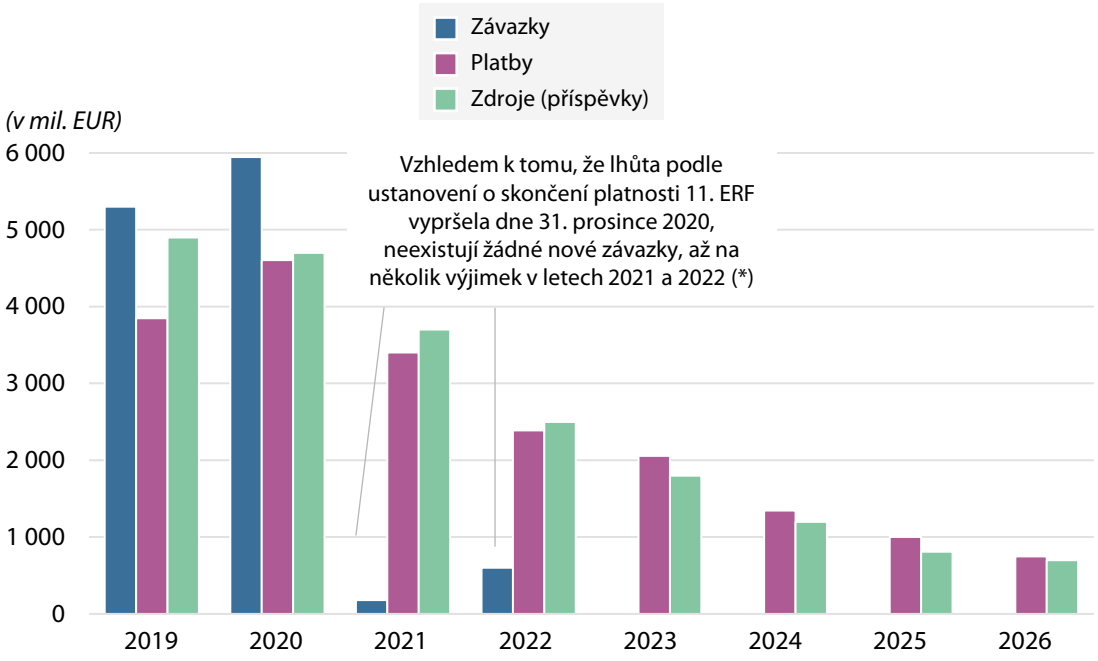

(*) Těmito výjimkami jsou závazky týkající se:
1) zpětných toků v rámci investičního nástroje AKT z operací prováděných v rámci 9., 10. a 11. ERF
2) opětovného použití rezervy 10. a 11. ERF na základě rozhodnutí Rady 2022/1223

Zdroj: EÚD na základě výročních zpráv EÚD z let 2019–2023, rozhodnutí Rady (EU) 2022/1223 a sdělení Komise COM(2024) 432 final.

09 ***Obrázek 3*** zobrazuje čerpání zdrojů ERF jak v roce 2024, tak souhrnně pro 9., 10. a 11. ERF.

Obrázek 3 – Čerpání zdrojů ERF k 31. prosinci 2024

(v mil. EUR)

	Stav na konci roku 2023		*Plnění rozpočtu během rozpočtového roku 2024* (čisté závazky po zrušení závazků k prostředkům / čisté platby po zpětném získání částek)				*Stav na konci roku 2024*				
	Celková částka (zaokrouhleno)	Míra čerpání (% zdrojů)	*9. ERF[2]*	*10. ERF[2]*	*11. ERF[2]*	*Celková částka (zaokrouhleno)*	*9. ERF*	*10. ERF*	*11. ERF*	*Celková částka (zaokrouhleno)*	*Míra čerpání (% zdrojů)*
A – ZDROJE[1]	**65 990**		***–1***	***–92***	***45***	***–47***	***15 238***	***21 054***	***29 651***	***65 943***	
B – ČERPÁNÍ											
1. Souhrnné závazky (rozhodnutí o financování)	***65 423***	***99,1 %***	***–1***	***–73***	***–297***	***–371***	***15 238***	***21 005***	***28 809***	***65 053***	**98,7 %**
2. Individuální závazky (individuální smlouvy na veřejné zakázky)	***64 605***	**97,9 %**	***–1***	***–35***	***77***	***41***	***15 237***	***20 964***	***28 444***	***64 646***	**98,0 %**
3. Platby	***59 489***	**90,1 %**	***0***	***163***	***1 182***	***1 345***	***15 221***	***20 640***	***24 973***	***60 834***	**92,3 %**
C – *Zbývající závazky* (B1 – B3)	**5 934**	**9,0 %**					***17***	***365***	***3 836***	***4 219***	**6,4 %**
D – Disponibilní zůstatek (A – B1)[3]	**567**	**0,9 %**					***0***	***49***	***842***	***890***	**1,3 %**

1 Zahrnují původně přidělené prostředky 9., 10. a 11. ERF, spolufinancování, úroky, různé zdroje a převody z předchozích ERF.

2 Záporné částky odpovídají *zrušeným závazkům k prostředkům*.

3 Disponibilní zůstatek zahrnuje „*nečerpatelnou rezervu*“ (nelze ji použít bez jednomyslného souhlasu Rady).

Zdroj: EÚD na základě účetní závěrky 9., 10. a 11. ERF za rok 2024 a dalších informací poskytnutých Komisí. Uvedené údaje se netýkají té části ERF, kterou řídí Evropská investiční banka.

Prohlášení o věrohodnosti týkající se 9., 10. a 11. ERF předkládané Evropským účetním dvorem Evropskému parlamentu a Radě – zpráva nezávislého auditora

Výrok

I. Provedli jsme audit:

a) účetní závěrky devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu, jež obsahuje rozvahu, výkaz o finanční *výkonnosti*, výkaz peněžních toků, výkaz změn čistých aktiv, přílohu účetní závěrky a zprávu o finančním plnění za rozpočtový rok 2024, schválené 24. června 2025;

b) legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá a za jejichž finanční řízení odpovídá Komise[3].

Spolehlivost účetní závěrky

Výrok o spolehlivosti účetní závěrky

II. Podle našeho názoru účetní závěrka devátého, desátého a jedenáctého ERF za rozpočtový rok 2024 ve všech významných (materiálních) ohledech věrně zobrazuje finanční situaci evropských rozvojových fondů k 31. prosinci 2024, *výsledky* jejich hospodaření, jejich peněžní toky a změny jejich čistých aktiv za daný rok v souladu s ustanoveními finančního nařízení pro ERF a účetními pravidly vycházejícími z mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor.

[3] Podle článků 43, 48–50 a 58 *finančního nařízení* pro jedenáctý ERF se toto prohlášení o věrohodnosti nevztahuje na zdroje ERF, které spravuje EIB.

Legalita a správnost operací, na nichž se zakládá účetní závěrka

Příjmy

Výrok o legalitě a správnosti příjmů

III. Podle našeho názoru jsou příjmy, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2024, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

Výdaje

Záporný výrok o legalitě a správnosti výdajů

IV. Vzhledem k významnosti skutečnosti popsané v bodě „Východisko pro vyjádření záporného výroku o legalitě a správnosti výdajů“ se domníváme, že výdaje schválené v účetní závěrce za rozpočtový rok 2023 jsou zatíženy významnou (materiální) *mírou chyb*.

Východisko pro vyjádření výroku

V. Audit jsme provedli v souladu s mezinárodními auditorskými standardy (ISA) a etickými kodexy vydanými Mezinárodní federací účetních (IFAC) a mezinárodními standardy nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) vydanými Mezinárodní organizací nejvyšších kontrolních institucí (INTOSAI). Naše odpovědnost vymezená těmito standardy a etickými kodexy je podrobněji popsána v oddílu naší zprávy Odpovědnost auditora. Splnili jsme rovněž požadavky na nezávislost a dodrželi etické požadavky stanovené Etickým kodexem pro auditory a účetní znalce vydaným Radou pro mezinárodní etické standardy účetních. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření výroku.

Východisko pro vyjádření záporného výroku o legalitě a správnosti výdajů

VI. Naše celková *odhadovaná míra chyb* ve výdajích schválených v účetní závěrce 9., 10. a 11. ERF za rozpočtový rok 2024 činí 6,5 %. Dopady zjištěných chyb jsou proto ve schválených výdajích za tento rok jak významné (materiální), tak rozsáhlé.

Hlavní záležitosti auditu

VII. Hlavní záležitosti auditu jsou skutečnosti, které byly podle našeho odborného úsudku při auditu účetní závěrky za běžné období nejvýznamnější. Těmito záležitostmi jsme se zabývali v kontextu auditu účetní závěrky jako celku a v souvislosti s formulací souvisejícího výroku, ale samostatný výrok k těmto záležitostem nevyjadřujeme.

Výdaje příštích období

VIII. Posuzovali jsme výdaje příštích období zaúčtované v účetní závěrce, jež jsou ve velké míře založeny na odhadu. Na konci roku 2024 Komise odhadovala, že způsobilé výdaje, které již vznikly, ale příjemci je zatím nevykázali, činily 3,885 miliardy EUR (konec roku 2023: 5,074 miliardy EUR).

IX. Prověřili jsme výpočet těchto odhadů časově rozlišených částek a přezkoumali jsme vzorek 30 jednotlivých plateb předběžného financování a 24 zaúčtovaných, ale dosud nezkontrolovaných faktur, abychom zjistili, jaké bylo riziko zkreslení časově rozlišených částek. Na základě provedené práce jsme došli k závěru, že výdaje příštích období zaúčtované v konečné účetní závěrce jsou náležité.

Odpovědnost vedení (Komise)

X. Podle článků 310 až 325 Smlouvy o fungování Evropské unie a podle finančního nařízení pro 11. ERF je vedení odpovědné za vypracování a prezentaci roční účetní závěrky Evropských rozvojových fondů na základě mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor a za legalitu a správnost operací, na nichž se tato roční účetní závěrka zakládá. Součástí této odpovědnosti vedení je navrhnout, zavést a provádět vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení a prezentaci účetní závěrky, jež neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti způsobené *podvodem* nebo chybou. Konečnou odpovědnost za legalitu a správnost operací, na nichž se účetní závěrka ERF zakládá, nese vedení.

XI. Při sestavování účetní závěrky ERF je vedení povinno posoudit schopnost ERF pokračovat ve své činnosti a v příslušných případech zveřejnit záležitosti související s jejich schopností pokračovat ve své činnosti, a to s využitím účetnictví založeného na předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky s výjimkou případu, kdy má v úmyslu subjekt zrušit nebo ukončit svou činnost, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

XII. Za dohled nad procesem účetního výkaznictví ERF je zodpovědné vedení.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky ERF a uskutečněných operací

XIII. Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka ERF neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti a že uskutečněné operace jsou legální a správné, a na základě našeho auditu předložit Evropskému parlamentu a Radě *prohlášení o věrohodnosti* týkající se spolehlivosti účetní závěrky a legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Přiměřená jistota je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit odhalil veškeré případy významné (materiální) nesprávnosti nebo nesouladu. K těm může docházet v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí přijatá na základě této účetní závěrky ERF.

XIV. U příjmů prověřujeme všechny příspěvky členských států a vzorek ostatních druhů příjmových operací.

XV. Pokud jde o výdaje, kontrolujeme platební operace v okamžiku, kdy vznikly, byly zaznamenány a schváleny. Tato kontrola se vztahuje na všechny kategorie plateb (kromě záloh) v okamžiku, kdy jsou provedeny. Zálohové platby se kontrolují, když *příjemce* finančních prostředků poskytne podklady k jejich řádnému využití a orgán či subjekt tyto podklady přijme zúčtováním zálohové platby, k čemuž může dojít až v následujícím roce.

XVI. Při provádění auditu uplatňujeme odborný úsudek a zachováváme profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- identifikovat a vyhodnotit rizika významných (materiálních) nesprávností v účetní závěrce ERF a rizika, že uskutečněné operace nejsou ve významné (materiální) míře, ať z důvodu podvodu nebo chyby, v souladu s požadavky právního rámce ERF. Navrhujeme a provádíme auditorské postupy reagující na tato rizika a získáváme dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Případy významných (materiálních) nesprávností nebo nesouladu, k nimž došlo v důsledku podvodu, se odhalují obtížněji než případy způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol. U takových případů tudíž hrozí vyšší riziko, že nebudou odhaleny;

- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem účetní jednotky relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout vhodné auditorské postupy, ale nikoli abychom mohli vyjádřit výrok o *účinnosti* vnitřního kontrolního systému.

- posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a vysvětlující a popisné informace, které v této souvislosti vedení účetní jednotky uvedlo v účetní závěrce;

- posoudit, zda je vhodné, že vedení použilo účetnictví založené na předpokladu stálého trvání účetní jednotky, a zda s ohledem na získané důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota související s událostmi nebo podmínkami, které mohou zásadním způsobem zpochybnit schopnost ERF nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností ve zprávě upozornit na vysvětlující a popisné informace uvedené v této souvislosti v účetní závěrce ERF, a pokud tyto vysvětlující a popisné informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události a podmínky mohou vést k tomu, že ERF přestanou nepřetržitě trvat;

- vyhodnocovat celkovou prezentaci, členění a obsah konsolidované účetní závěrky, včetně vysvětlujících a popisných informací, a posoudit, zda konsolidovaná účetní závěrka věrně prezentuje podkladové operace a události.

XVII. Naší povinností je informovat vedení mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

XVIII. Ze záležitostí, o nichž jsme jednali s Komisí, vybíráme ty, které byly pro audit závěrky ERF nejvýznamnější, a které tudíž představují hlavní záležitosti auditu v běžném období. Tyto záležitosti popisujeme v naší zprávě, pokud právní předpisy jejich zveřejnění nezakazují nebo jestliže v krajně výjimečném případě usoudíme, že bychom o dané záležitosti neměli v naší zprávě informovat, protože lze reálně očekávat, že možné negativní dopady zveřejnění převáží nad přínosem z hlediska veřejného zájmu.

4. července 2025

Tony Murphy
předseda

Evropský účetní dvůr

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Lucemburk

Informace, z nichž vychází prohlášení o věrohodnosti

Rozsah a koncepce auditu

10 Naše koncepce a metody auditu jsou popsány v ***příloze 1.1*** naší výroční zprávy o plnění rozpočtu za rok 2024, která se vztahuje i na audit ERF.

11 Naše připomínky ke spolehlivosti účetní závěrky ERF vycházejí z finančních výkazů[4] 9., 10. a 11. ERF schválených Komisí[5], které jsme obdrželi spolu s prohlášením účetního k auditu dne 20. června 2025. Testovali jsme částky a zveřejněné skutečnosti a posuzovali jsme použité účetní zásady, jakož i podstatné odhady provedené Komisí a celkovou prezentaci účetní závěrky.

12 V rámci kontroly správnosti operací jsme prověřili vzorek 85 operací, které byly reprezentativní pro celé rozpětí výdajů z ERF. Jednalo se o 16 operací souvisejících s *nouzovým svěřenským fondem pro Afriku*, jednu operaci týkající se *svěřenského fondu Bêkou*, 54 operací schválených 14 delegacemi EU[6] a 14 operací schválených ústředím Komise. Pokud jsme v operacích zjistili chyby, analyzovali jsme jejich příčiny, abychom mohli určit potenciální nedostatky. Kromě toho jsme u operací kontrolovaných na místě provedli posouzení výkonnosti, pokud to bylo možné a relevantní.

13 Dále jsme v souvislosti s rokem 2024 zkoumali:

a) všechny příspěvky členských států;

b) systémy používané GŘ INTPA a delegacemi EU, které se týkají: i) předběžných kontrol prováděných zaměstnanci Komise a externími auditory (najatými Komisí nebo příjemci) před provedením plateb, ii) monitorování a dohledu, zejména kontrol opatření přijatých na základě externích auditů a studie *míry zbytkových chyb*;

---

[4] Podle článku 39 nařízení Rady (EU) 2018/1877 o finančním nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond a o zrušení nařízení (EU) 2015/323.

[5] V souladu s článkem 38 nařízení Rady (EU) 2018/1877 o finančním nařízení pro 11. Evropský rozvojový fond a o zrušení nařízení (EU) 2015/323.

[6] Burundi, Demokratická republika Kongo, Guinea-Bissau, Keňa, Malawi, Mauritánie, Mauricius, Mosambik, Namibie, Nigérie, Sierra Leone, Togo, Uganda, Zambie.

c) správnost informací uvedených ve *výroční zprávě o činnosti* GŘ INTPA a jednotnost metodiky odhadu rizikových částek, budoucích oprav a zpětně získaných prostředků a jejich uvedení ve *výroční zprávě* Komise *o řízení a výkonnosti*;

d) kontrolu opatření přijatých v návaznosti na naše předchozí doporučení.

14 Jak je uvedeno v bodě ***05***, většinu nástrojů vnější pomoci financovaných jak ze souhrnného rozpočtu EU, tak z ERF provádí GŘ INTPA. Naše připomínky k výroční zprávě o činnosti se vztahují na celou oblast působnosti GŘ INTPA, nikoli jen na ERF.

Spolehlivost účetní závěrky

15 Dospěli jsme k závěru, že účetní závěrka není zatížena významnými (materiálními) nesprávnostmi.

16 K 31. prosinci 2024, více než 17 let po zavedení *ustanovení o skončení platnosti* v roce 2007, stále neproběhla úplná účetní uzávěrka 9. ERF (2000–2007). To poukazuje na složitost a dlouhou dobu trvání některých *programů* ERF. V rámci 9. ERF stále probíhá plnění osmi smluv.

17 Zjistili jsme, že Komise při výpočtu odhadů souvisejících s oddělením účetních období důsledně zohledňovala prodloužení doby plnění smluv, ke kterým došlo po skončení vykazovaného období. K tomuto zlepšení došlo zejména proto, že Komise provedla doporučení uvedené v naší výroční zprávě za rok 2023.

18 Stejně jako v předchozích letech jsme zjistili, že některé platby předběžného financování zůstávaly nezúčtovány po dobu až 16 let, včetně 446 milionů EUR, které na zúčtování čekaly více než deset let. Tyto platby předběžného financování se týkají především svěřenského fondu EU pro infrastrukturu v Africe (EU-AITF). Vzhledem k dlouhodobé povaze operací podporovaných z tohoto fondu je každoročně zúčtován pouze zlomek starého předběžného financování svěřenského fondu EU pro infrastrukturu v Africe, přičemž toto zúčtování trvá mnoho let.

Správnost operací

Příjmy

19 Příjmové operace nebyly zatíženy významnou (materiální) mírou chyb.

Výdaje

20 Z 85 operací, které jsme kontrolovali, 34 (40,0 %) obsahovalo chyby. Na základě 27 chyb, které jsme vyčíslili, odhadujeme míru chyb na 6,5 % (viz ***obrázek 4***).

Obrázek 4 – Výsledky testování operací

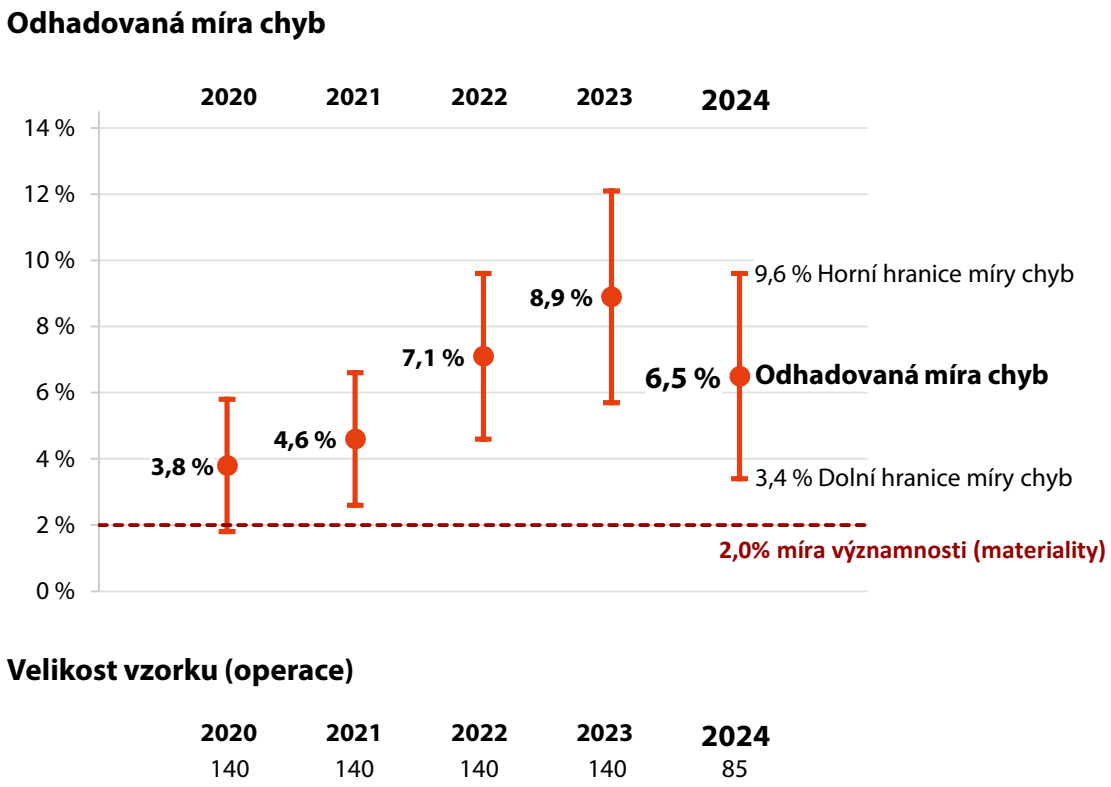

Zdroj: EÚD.

21 Podíl jednotlivých typů chyb na námi odhadované míře chyb za rok 2024 je uveden na ***obrázku 5***. Typy chyb, které nejvíce přispěly k námi odhadované míře chyb, byly nezpůsobilé výdaje, chybějící základní podkladová dokumentace, nadměrné zúčtování předběžného financování, výdaje, které nevznikly, a závažné porušení pravidel pro *zadávání veřejných zakázek*.

Obrázek 5 – Podíl jednotlivých typů chyb na odhadované míře chyb

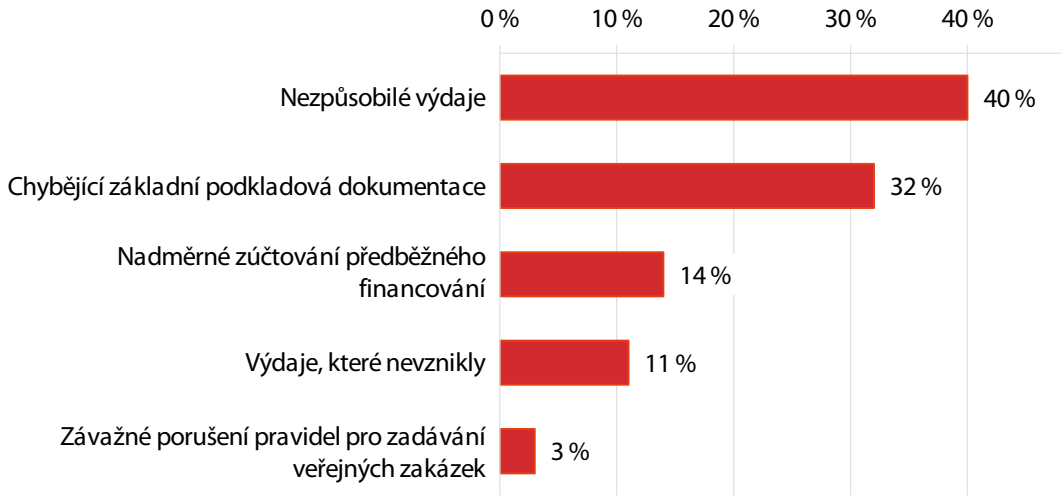

Zdroj: EÚD.

22 Příklady chyb, které jsme vyčíslili, jsou uvedeny v ***rámečku 1***.

Rámeček 1

Nezpůsobilé výdaje účtované na vrub projektu

Komise podepsala s jednou mezinárodní organizací *dohodu o přiznání příspěvku* na podporu ochrany a opětovného začleňování migrantů v severní Africe. Celkové náklady na toto opatření činily 58 milionů EUR a byly plně financovány EU.

Mezinárodní organizace vyúčtovala náklady na pomoc při opětovném začlenění 4 496 migrantů v celkové výši 7,2 milionu EUR, které zahrnovaly *paušální částku* 250 EUR na každého migranta vracejícího se z Libye do Čadu. Tato částka byla určena k pokrytí nákladů a služeb asistenta pro opětovné začleňování, kterého zaměstnává kancelář této organizace v Čadu.

Tato paušální částka však nebyla v příloze k dohodě o přiznání příspěvku jasně definována ani odůvodněna, jak vyžadují obecné podmínky. Použití této kategorie nákladů navíc nebylo schváleno Komisí v rámci přezkumu *ex ante* a nebylo uvedeno ve zvláštních podmínkách smlouvy.

Tyto náklady proto považujeme za nezpůsobilé.

Chybějící základní podkladová dokumentace a výdaje, které nevznikly během období plnění smlouvy

Komise podepsala s jednou organizací grantovou dohodu o poskytnutí institucionální podpory. Celková hodnota dohody činila 23 milionů EUR s příspěvkem EU ve výši 17 milionů EUR.

Provedli jsme audit nákladů souvisejících s požitky, které někteří zaměstnanci obdrželi na konci svých smluv, a zjistili jsme několik chyb.

V jednom případě jsme neobdrželi základní podkladovou dokumentaci, jako je pracovní smlouva a výplatní páska, abychom mohli ověřit nárok zaměstnance na vykázané požitky v celkové výši 0,1 milionu EUR. Tyto náklady proto považujeme za nezpůsobilé.

Kromě toho jsme zjistili, že ačkoli období plnění smlouvy trvalo od ledna do prosince 2021, některé z vykázaných požitků ve výši 0,7 milionu EUR se týkaly zaměstnanců, jejichž smlouvy skončily již v roce 2020. To znamená, že náklady spojené s těmito požitky vznikly mimo období plnění smlouvy. Tyto náklady tudíž považujeme za nezpůsobilé.

Nadměrné zúčtování předběžného financování: výdaje, schválené jako způsobilé, ve skutečnosti nevznikly

Kontrolovali jsme operaci v hodnotě 1,8 milionu EUR provedenou na základě dohody o přiznání příspěvku uzavřené s jednou mezinárodní organizací. Opatření bylo realizováno v *nepřímém řízení* s příspěvkem EU ve výši 3,2 miliony EUR.

Operace se týkala zúčtování předběžného financování na základě finanční zprávy předložené mezinárodní organizací za období do 31. prosince 2023.

Během auditu jsme zjistili, že ve finanční zprávě byly vykázány 0,4 milionu EUR, které byly zúčtovány nesprávně, protože se týkaly *rozpočtových prostředků*, nikoli skutečných výdajů. Tuto částku proto považujeme za nezpůsobilou.

Závažné porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek: nedostatky v technických specifikacích a kritériích pro udělení veřejné zakázky na solární čerpadla

Komise podepsala grantovou dohodu s jednou nevládní organizací a jejími partnery na projekt ve východní Africe zaměřený na posílení hodnotových řetězců v oblasti zeleniny a zlepšení ekonomického postavení mladých lidí. Hodnota projektu byla stanovena na 0,6 milionu EUR s financováním EU ve výši až 0,5 milionu EUR.

V rámci projektu nainstalovala nevládní organizace v zemědělských podnicích, na které se tento projekt vztahoval, pět solárních čerpadel. Tato čerpadla byla pořízena v jednacím řízení. Žádosti o cenovou nabídku, které nevládní organizace zaslala třem podnikům, však neobsahovaly technické specifikace ani hodnoticí kritéria. Nabídku předložily dva podniky a zakázka byla zadána podniku, který předložil dražší nabídku. Důvody pro toto rozhodnutí uvedené v hodnoticí zprávě byly předchozí výkonnost podniku a jeho vnímaná spolehlivost.

Jelikož nebyly definovány technické specifikace a hodnoticí kritéria, konkurent s levnější nabídkou neměl možnost spravedlivého posouzení. V důsledku toho neexistovala jistota, že v zadávacím řízení byl zajištěn optimální poměr kvality a ceny, a související výdaje považujeme za nezpůsobilé.

23 Z 27 operací obsahujících *vyčíslitelné chyby* bylo osm zatíženo chybami způsobenými tím, že příjemci vykazovali paušální částky nebo jiné náklady v rámci zjednodušeného vykazování nákladů nikoli samostatně, nýbrž jako součást osobních nákladů nebo rozpisu výdajů. Ve smlouvách nebylo jasně uvedeno, co se rozumí paušální částkou. Tato nejasnost zvyšuje riziko, že příjemci nesprávně vykáží výdaje, a poukazuje na nutnost, aby Komise poskytla k používání a vykazování paušálních částek jasnější pokyny (viz ***rámeček 1***).

24 Zjistili jsme, že tři operace byly zatíženy nadměrným zúčtováním předběžného financování, což přispělo k odhadované míře chyb 0,9 procentního bodu. V těchto případech Komise schválila finanční zprávy, které obsahovaly zálohové platby, jež nepředstavují vzniklé náklady, a jsou proto nezpůsobilé (viz příklad v ***rámečku 1***). Ve výroční zprávě za rok 2023 jsme doporučili, aby Komise prováděla dostatečné kontroly ke zmírnění rizika týkajícího se zúčtování nezpůsobilých částek vyplacených organizacím hodnoceným podle pilířů. Komise souhlasila, že doporučení provede do konce roku 2025.

25 Ze 36 operací týkajících se smluv v rámci nepřímého řízení s organizacemi hodnocenými podle pilířů (mezinárodními organizacemi a státními agenturami) bylo 15 zatíženo vyčíslitelnými chybami, které přispěly k odhadované míře chyb 2,8 procentního bodu. U těchto smluv Komise schvaluje výdaje na základě finanční zprávy a prohlášení řídicího subjektu. Jedná se o vlastní prohlášení organizace hodnocené podle pilířů, které potvrzuje, že finanční údaje jsou předloženy řádně a jsou úplné, přesné a v souladu s povinnostmi stanovenými ve smlouvě.

26 Stejně jako v předchozích letech nám některé mezinárodní organizace poskytly požadovanou dokumentaci se zpožděním, což následně zpozdilo naši kontrolu. Přístup k dokumentům nám umožnily pouze elektronicky ke čtení a na dočasnou dobu, aniž by nám dokumenty předaly. To nám zkomplikovalo plánování, provádění a kontrolu kvality auditu. Tyto potíže přetrvávaly i přesto, že se je Komise snažila průběžnou komunikací s danými mezinárodními organizacemi řešit. V předchozích výročních zprávách[7] jsme doporučili, aby nám mezinárodní organizace poskytovaly přístup k dokumentům, jež potřebujeme k plnění svých úkolů v souladu se Smlouvou o fungování EU. Toto doporučení jsme připomněli i ve výroční zprávě za rok 2023. Tato problematika je popsána také v bodě ***8.13 kapitoly 8*** a v bodě ***9.15 kapitoly 9*** naší výroční zprávy o plnění rozpočtu EU za rok 2024.

[7] Výroční zprávy o ERF za rok 2018 a 2020.

27 Ve 13 případech vyčíslitelných chyb měla Komise dostatek informací k tomu, aby těmto chybám předešla, odhalila je a před schválením výdajů je napravila. Pokud by Komise řádně využila všechny informace, které měla k dispozici, odhadovaná míra chyb by byla o 2,2 procentního bodu nižší.

28 Zjistili jsme také 10 případů nesouladu s právními a finančními *předpisy*, které však neměly na rozpočet EU přímý finanční *dopad*. Tyto chyby, které byly nevyčíslitelné, se týkaly například nedodržení pravidel EU pro zajištění viditelnosti (viz ***rámeček 2***).

Rámeček 2

Nedodržení pravidel pro zajištění viditelnosti

Provedli jsme audit zúčtování předběžného financování v hodnotě 38 milionů EUR v rámci dohody o přiznání příspěvku, která byla uzavřena s jednou mezinárodní organizací a prováděna v rámci nepřímého řízení. Cílem projektu bylo posílit systém zdravotní péče na podporu všeobecné zdravotní péče prostřednictvím řady různých činností. Celkové náklady na opatření činily 215 milionů EUR s příspěvkem EU ve výši 208 milionů EUR (97 %).

Příjemci finančních prostředků EU jsou povinni jasně informovat veřejnost o tom, že opatření, které provádějí, financovala plně nebo částečně EU. Zjistili jsme několik případů nedodržení těchto pravidel pro zajištění viditelnosti: v grafických prvcích vytvořených pro celosvětové zdravotnické fórum, na oficiálních internetových stránkách dotovaných akcí zaměřených na všeobecnou zdravotní péči ani v dokumentech týkajících se dílčího grantu, který mezinárodní organizace poskytla veřejnému subjektu v zemi AKT, nebyla o finančním příspěvku EU žádná zmínka.

29 Ve dvou výdajových oblastech se počet zjištěných chyb během let neustále zmenšoval, a to díky specifickým platebním podmínkám v těchto oblastech. Těmito oblastmi jsou: i) rozpočtová podpora a ii) projekty, u nichž se uplatňuje *„nominální přístup“*. V roce 2024 jsme provedli audit čtyř operací s *„nominálním přístupem“*, ale náš vzorek nezahrnoval žádné operace rozpočtové podpory. O rozpočtové podpoře a nominálním přístupu podrobněji pojednávají body ***9.20–9.22 kapitoly 9*** naší výroční zprávy o plnění rozpočtu EU za rok 2024.

Přezkum výroční zprávy o činnosti GŘ INTPA za rok 2024

30 Prohlášení generálního ředitele o věrohodnosti ve výroční zprávě o činnosti GŘ INTPA za rok 2024 neobsahuje žádné *výhrady*. GŘ INTPA výrazně snížilo rozsah výhrad (tj. podíl výdajů, na něž se výhrady vztahují), a to ze 16 % v roce 2017 na 1 % v roce 2018 a následně od roku 2019 na nulu. Rozsah výhrad, které jsou uvedeny ve výročních zprávách o činnosti od roku 2011 do roku 2024, je uveden na ***obrázku 6***.

Obrázek 6 – Výhrady ve výročních zprávách o činnosti GŘ INTPA v letech 2011–2024

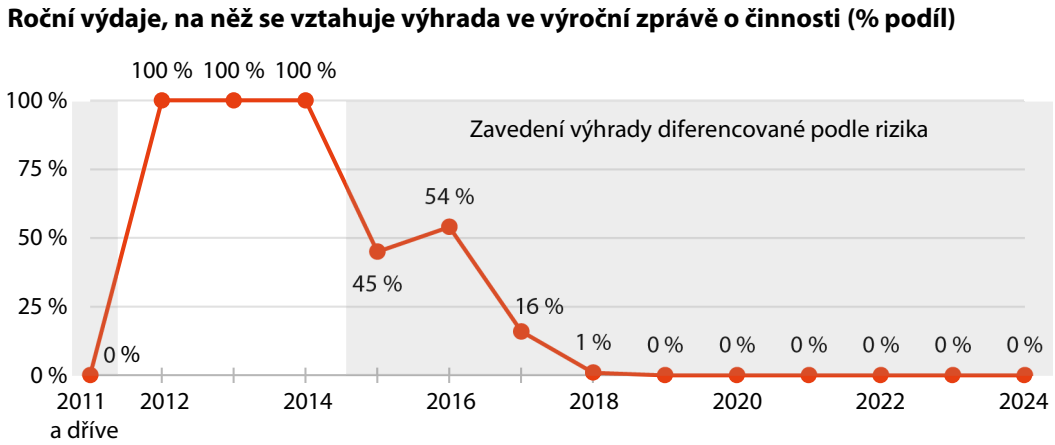

Zdroj: EÚD na základě údajů z výročních zpráv o činnosti GŘ INTPA, 2011–2024.

31 GŘ INTPA odhaduje celkovou rizikovou částku při platbě na 89,7 milionu EUR (1,1 % výdajů roku 2024) a celkovou rizikovou částku při uzávěrce na 78,6 milionu EUR (0,97 % výdajů roku 2024). Podle odhadu GŘ INTPA založeném na průměru historických údajů o rizikové částce při platbě bude v příštích letech kontrolami opraveno 11,1 milionu EUR (12,4 %) z rizikové částky při platbě (tato částka se označuje jako *„nápravná kapacita“*). Z této odhadované částky vykázala Komise v roce 2024 jako skutečně získanou zpět částku ve výši 5,0 milionů EUR. Při testování 60,9 % této realizované částky (3,1 milionu EUR) jsme zjistili, že 0,2 milionu EUR nemělo být vykázáno jako realizovaná nápravná kapacita.

Studie míry zbytkových chyb za rok 2024

32 V roce 2024 zadalo GŘ INTPA externímu dodavateli vypracování 13. studie míry zbytkových chyb. Účelem studie je odhadnout míru chyb, které nebyly odhaleny po provedení všech správních kontrol GŘ INTPA v celé oblasti, za niž toto GŘ odpovídá, a dospět tak k závěru o účinnosti těchto kontrol. Studie je důležitým prvkem pro přípravu *prohlášení* generálního ředitele *o věrohodnosti* a jedním ze zdrojů informací o správnosti v souvislosti s *vnější činností*, které se zveřejňují ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti.

33 Již v předchozích výročních zprávách[8] o ERF jsme popsali omezení ve studiích, která mohla přispět k podhodnocení míry zbytkových chyb, a v roce 2022 jsme doporučili zlepšit metodiku používanou pro studii míry zbytkových chyb, aby byly správně extrapolovány položky vysoké hodnoty. Studie míry zbytkových chyb vychází z metodiky pro stanovení míry zbytkových chyb a příručky, kterou poskytlo GŘ INTPA. Pro studii míry zbytkových chyb za rok 2024 použilo GŘ INTPA vzorek o velikosti 401 operací. Podle odhadu uvedeného ve studii činí celková míra zbytkových chyb 0,48 %. Již devátým rokem zůstává míra zbytkových chyb pod 2% *prahem významnosti (materiality)* stanoveným Komisí.

34 V roce 2024 se Komise rozhodla revidovat metodiku pro stanovení míry zbytkových chyb, a to s účinností od roku 2025. Cílem změn je mimo jiné jasněji definovat zacházení s položkami vysoké hodnoty a omezit možnost spoléhat se výhradně na výsledky správních kontrol a práci jiných auditorů. V revidované metodice však existují určité nedostatky. Tato metodika stále umožňuje klasifikovat chyby jako „ojedinělé“, což znamená, že při výpočtu míry zbytkových chyb mohou být vyloučeny z extrapolace. Stejně jako v předchozích letech se audit zaměří pouze na uzavřené smlouvy, zatímco většina plateb GŘ INTPA se týká probíhajících smluv. Nyní probíhají přípravné práce na zavedení této revidované metodiky a v příštím roce bychom měli být schopni ověřit její správné provedení (viz ***příloha II***).

[8] Výroční zprávy o ERF za rok 2017, 2018, 2019 a 2020.

Posouzení výsledků projektů během našich auditních návštěv

35 V rámci auditních návštěv jsme posuzovali rovněž plnění projektů, které byly buď dokončeny, nebo se dokončení blížily. Naším cílem bylo vznést připomínky k aspektům týkajícím se *výkonnosti*, a to nad rámec kontroly správnosti operací. Součástí našeho posouzení byl mimo jiné přezkum ukazatelů *výstupů* a efektů a také přezkum výsledků projektů.

36 Výsledky našich kontrol byly různé. V některých případech bylo financování využito účinně a přispělo k dosažení cílů projektu (viz ***rámeček 3***).

Rámeček 3

Úspěšné provedení projektu

Komise podepsala s jednou státní agenturou *dohodu o přiznání příspěvku* v hodnotě 8,65 milionu EUR, jejímž cílem bylo zlepšit transparentnost a účinnost správy veřejných zdrojů v jedné jihoafrické zemi a podpořit mobilizaci domácích příjmů. V externím hodnocení byl projekt hodnocen jako „velmi úspěšný“. Náš audit potvrdil, že projekt úspěšně přispěl k posílení rozpočtového plánování a správy investic. K významným úspěchům patří zavedení rozpočtování orientovaného na výstupy, podpora databáze veřejných investic a pilotní projekt mobilních kanceláří, jehož cílem bylo posílit působení daňového úřadu daného státu ve vzdálených regionech.

37 Stejně jako v předchozích letech[9] jsme však zjistili i případy, kdy projekty EU nedosáhly všech svých cílů (viz ***rámeček 4***). Zejména infrastruktura vybudovaná v rámci projektů nebyla po jejich dokončení vždy udržována, což vyvolává vážné obavy o životnost projektů. Komise před provedením konečných plateb systematicky nehodnotila stav projektové infrastruktury a ani neprováděla následné kontroly, aby zajistila, že tato infrastruktura zůstane v provozu.

[9] Výroční zprávy o ERF za rok 2022 a 2023.

Rámeček 4

Projekty, které nedosáhly všech svých cílů

a) **Rozpadlé skleníky a opuštěné zemědělské podniky**

Provedli jsme audit projektu za 600 000 EUR na podporu zaměstnanosti mladých lidí prostřednictvím udržitelného skleníkového zemědělství v jedné západoafrické zemi. Iniciativa zahrnovala výstavbu skleníků, zavlažovacích systémů a zařízení péče o děti na podporu mladých zemědělců. Většina skleníků, které jsme viděli během našich návštěv v terénu, se však krátce po svém údajném dokončení rozpadla kvůli slabé konstrukci a extrémním povětrnostním podmínkám.
Na některých místech nefungovaly zavlažovací systémy kvůli porouchaným solárním čerpadlům, takže plodiny usychaly. Také zařízení pro péči o děti a třídění plodin byla buď vážně poškozena, nebo opuštěna.

Obrázek 1 – Skleníky, které se rozpadly nebo byly v havarijním stavu

Zdroj: EÚD, kontrola na místě.

b) **Koželužské centrum se nikdy nepoužívalo a prostory na drůbežím trhu zůstaly prázdné**

Provedli jsme audit projektu na podporu hospodářské konkurenceschopnosti v jedné zemi na severozápadě Afriky. Projekt zahrnoval výstavbu infrastruktury v celkové hodnotě 4 miliony EUR. Navštívili jsme koželužské centrum a drůbeží trh. Návštěva odhalila, že koželužské centrum nebylo nikdy využíváno, protože neodpovídalo potřebám zamýšlených uživatelů, neboť nádrže nebyly vodotěsné.

Stejně tak prostory na drůbežím trhu zůstávaly měsíce po dokončení prázdné. Chyběly jim potřebné zdroje pro každodenní provoz: neměly elektřinu, protože poté, co skončila podpora EU, přestaly místní orgány hradit náklady na veřejné služby. Kromě toho se stále čekalo na potřebná správní rozhodnutí na úrovni obce o přidělení plochy k prodeji drůbeže.

Obrázek 2 – Koželužské centrum, které se nikdy nepoužívalo

Zdroj: EÚD, kontrola na místě.

Závěr a doporučení

Závěr

38 Z důkazních informací celkově vyplývá, že účetní závěrka evropských rozvojových fondů za rozpočtový rok 2024 ve všech významných (materiálních) ohledech věrně zobrazuje finanční situaci evropských rozvojových fondů a výsledky jejich hospodaření, jejich peněžní toky a změny čistého kapitálu za daný rok v souladu s ustanoveními finančního nařízení pro ERF a účetními pravidly vycházejícími z mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor.

39 Z důkazních informací celkově vyplývá, že v rozpočtovém roce 2024:

a) míra chyb v příjmech ERF nebyla významná (materiální);

b) platební operace ERF byly ve významném (materiálním) rozsahu zatíženy chybami (viz body ***20***–***27***). Na základě našeho testování operací odhadujeme míru chyb na 6,5 %.

Doporučení

40 Zjištění z našeho přezkumu opatření přijatých v návaznosti na doporučení vyjádřená v našich předchozích výročních zprávách jsou uvedena v ***příloze II***. Doporučení 1 z naší výroční zprávy za rok 2020, týkající se poskytování úplného a včasného přístupu k dokumentům ze strany mezinárodních organizací, stále považujeme za splněné pouze v některých ohledech. Přezkoumali jsme dvě doporučení vyjádřená v naší výroční zprávě za rok 2021. Komise obě doporučení realizovala ve většině ohledů.

41 Přezkoumali jsme rovněž šest doporučení z naší výroční zprávy o ERF za rok 2022 a jedno doporučení z naší výroční zprávy o ERF za rok 2023, které vyžadovalo okamžitá opatření. Komise provedla dvě doporučení z roku 2022 v plném rozsahu, tři ve většině ohledů a jedno v některých ohledech a dále jedno doporučení z roku 2023 v plném rozsahu (viz ***příloha II***). Na základě tohoto přezkumu a zjištění a závěrů za rok 2024 předkládáme Komisi následující doporučení.

Doporučení 1 – Zajistit soulad s pravidly pro viditelnost

Posílit kontroly tak, aby organizace provádějící smlouvy i jejich vlastní prováděcí partneři dodržovali pravidla pro zajištění viditelnosti. Součástí toho by mohl být požadavek na doložení tohoto dodržování před zúčtováním konečné částky předběžného financování nebo před provedením konečné platby.

Cílové datum provedení: konec roku 2027.

Doporučení 2 – Posílit kontroly týkající se paušálních částek nebo jiných nákladů vykázaných formou zjednodušeného vykazování nákladů

Aby se snížilo riziko, že požadavky příjemců na proplacení paušálních částek nebo jiných nákladů vykázaných formou zjednodušeného vykazování nákladů budou nesprávné, měla by Komise:

a) poskytnout další pokyny a objasnit, co se rozumí paušální částkou;

b) v souvislosti s náklady vykázanými formou zjednodušeného vykazování nákladů zajistit, aby u používané metodiky bylo v souladu s postupy Komise provedeno předběžné posouzení s kladným výsledkem. Komise by měla dále ověřovat, zda jsou tyto náklady, pokud jsou vykázány k proplacení, v souladu se smluvními požadavky.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Doporučení 3 – Podniknout kroky ke zvýšení životnosti projektů

Komise by měla podniknout kroky v zájmu zvýšení životnosti projektů, aby byla zachována veškerá infrastruktura vybudovaná v rámci projektů. Zejména by měla:

a) lépe spolupracovat s vnitrostátními orgány na tom, aby infrastrukturní projekty měly dostatečné zdroje pro každodenní provoz a údržbu a aby koneční příjemci měli odpovídající školení a odborné znalosti;

b) posílit – například prostřednictvím návštěv na místě – kontroly týkající se skutečného využívání této infrastruktury;

c) zohlednit zjištění těchto kontrol při podobných budoucích rozhodnutích o financování nebo v rámci budoucích nástrojů financování a uplatnit získané poznatky.

Cílové datum provedení: konec roku 2026.

Přílohy

Příloha I – Platby z ERF zemím, které jsou hlavními *příjemci*: Afrika, Tichomoří a Karibik

Platby z Evropského rozvojového fondu v roce 2024 – Afrika

Platby z Evropského rozvojového fondu – Afrika

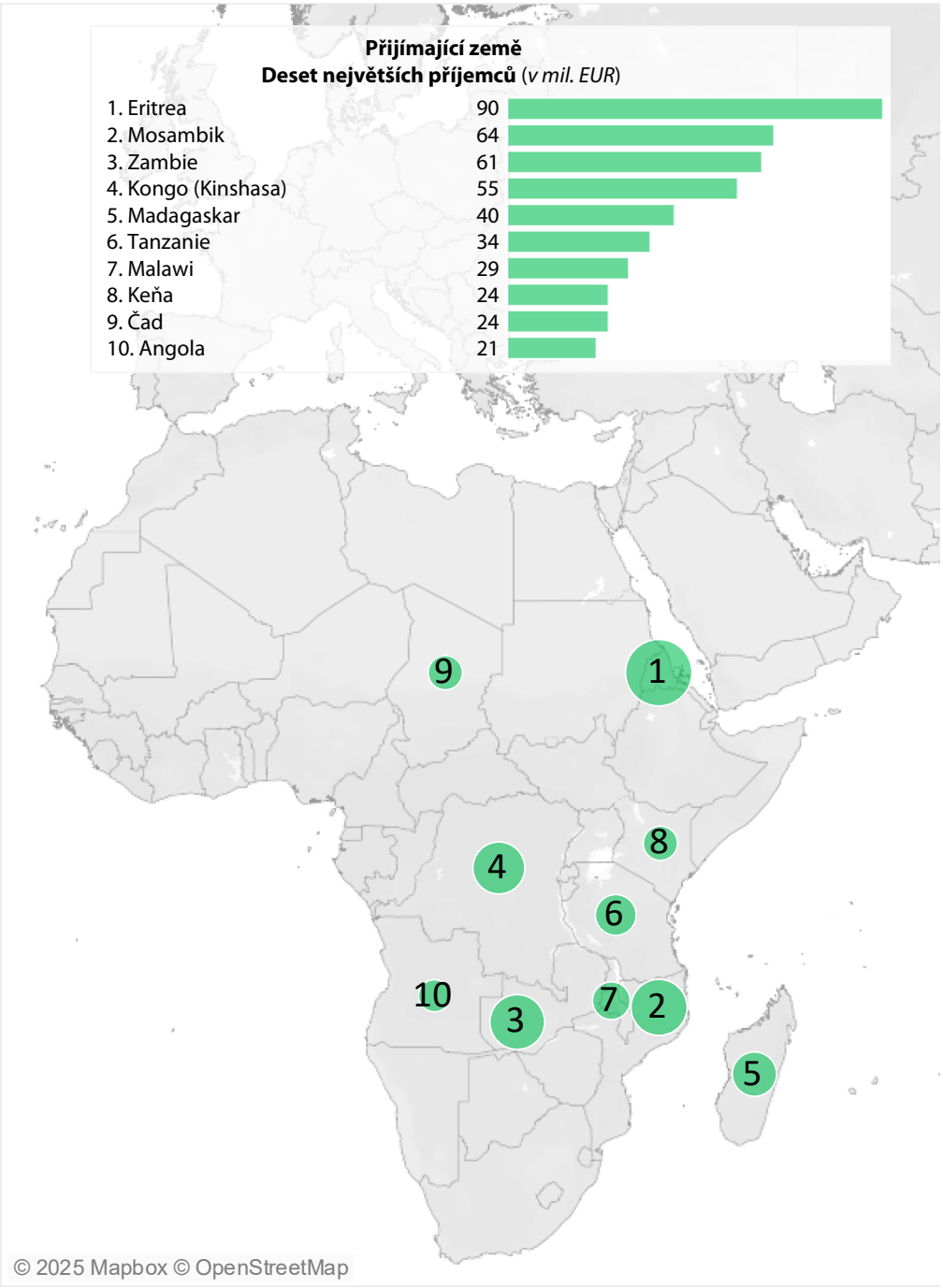

Zdroj: mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

Deset největších příjemců (zemí) v předchozích letech (v mil. EUR)										
2019		2020		2021		2022		2023	
Nigérie	119	Senegal	141	Somálsko	219	Mosambik	104	Mosambik	80
Mali	103	Burkina Faso	141	Kongo (Kinshasa)	109	Súdán	100	Madagaskar	73
Burkina Faso	94	Benin	116	Tanzanie	101	Uganda	60	Tanzanie	67
Etiopie	91	Mosambik	114	Uganda	84	Kongo (Kinshasa)	57	Kongo (Kinshasa)	57
Kongo (Brazzaville)	91	Nigérie	104	Niger	81	Zambie	56	Keňa	57
Nigérie	91	Niger	104	Malawi	79	Malawi	51	Středoafrická republika	55
Malawi	87	Ghana	100	Mosambik	74	Čad	48	Zambie	55
Tanzanie	71	Čad	95	Súdán	70	Tanzanie	48	Niger	53
Uganda	64	Kongo (Kinshasa)	93	Nigérie	66	Burundi	48	Uganda	43
Rwanda	60	Uganda	90	Keňa	65	Keňa	48	Eritrea	40

Platby z Evropského rozvojového fondu v roce 2024 – Tichomoří

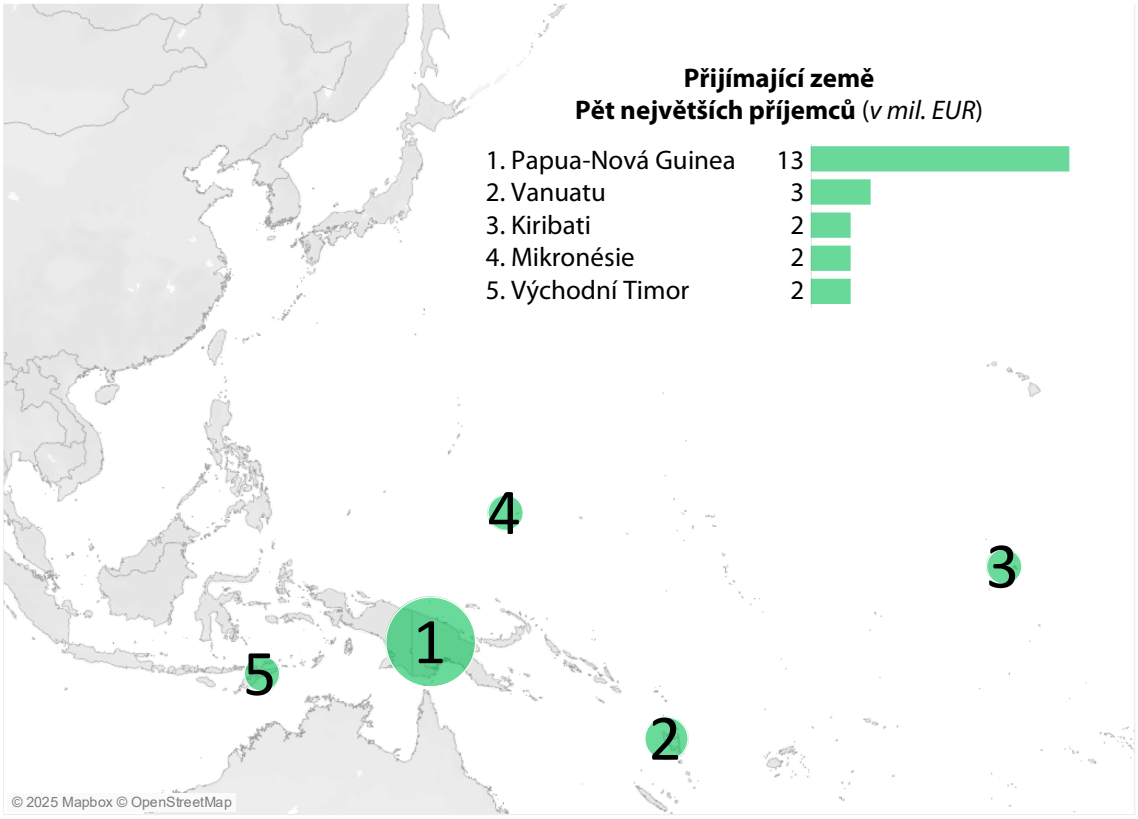

Zdroj: mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

Pět největších příjemců (zemí) v předchozích letech (v mil. EUR)									
2019		*2020*		*2021*		*2022*		*2023*	
Papua-Nová Guinea	14	Východní Timor	19	Papua-Nová Guinea	29	Papua-Nová Guinea	23	Papua-Nová Guinea	24
Nová Kaledonie	13	Vanuatu	12	Východní Timor	9	Východní Timor	11	Východní Timor	7
Francouzská Polynésie	11	Fidži	11	Vanuatu	6	Fidži	5	Fidži	7
Východní Timor	7	Papua-Nová Guinea	10	Fidži	5	Vanuatu	4	Vanuatu	5
Šalomounovy ostrovy	4	Šalomounovy ostrovy	8	Marshallovy ostrovy	3	Kiribati	4	Kiribati	3

Platby z Evropského rozvojového fondu v roce 2024 – Karibik

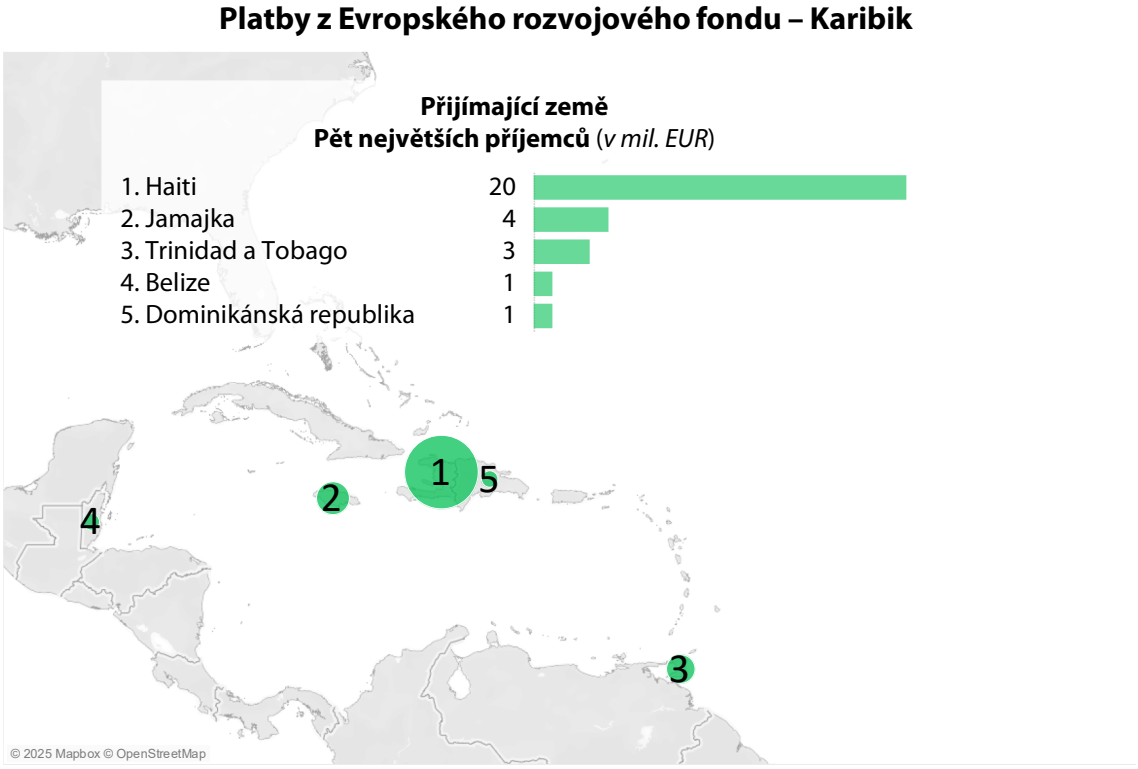

Zdroj: mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

Pět největších příjemců (zemí) v předchozích letech (v mil. EUR)

2019		*2020*		*2021*		*2022*		*2023*	
Haiti	35	Haiti	76	Haiti	47	Haiti	18	Haiti	19
Dominikánská republika	19	Jamajka	23	Jamajka	11	Jamajka	7	Surinam	6
Jamajka	10	Dominikánská republika	15	Guyana	8	Dominikánská republika	6	Belize	4
Dominika	9	Guyana	10	Belize	7	Belize	3	Dominikánská republika	4
Curaçao	7	Surinam	3	Dominikánská republika	6	Dominika	3	Jamajka	3

Příloha II – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na předchozí doporučení

Rozsah realizace: v plném rozsahu, ve většině ohledů, v některých ohledech, nerealizováno, není možné vyvodit závěry nebo již není aktuální.

Míra přijetí: přijato, částečně přijato, nepřijato, informace nejsou k dispozici.

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza pokroku při provádění doporučení vypracovaná EÚD	
			Rozsah realizace	Poznámky
2020	**Doporučení 1:** Podniknout kroky, jimiž zajistí, aby mezinárodní organizace poskytovaly Účetnímu dvoru úplný, neomezený a včasný přístup k dokumentům, které jsou nezbytné k plnění jeho úkolu podle SFEU, tedy nikoliv jen ve formátu určeném pouze ke čtení. Časový rámec: do konce roku 2021.			Komise zintenzivnila komunikaci s mezinárodními organizacemi ohledně našeho přístupu k dokumentům. Některé mezinárodní organizace nadále poskytují přístup k dokumentaci ve formátu určeném pouze ke čtení (viz bod ***26***).

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza pokroku při provádění doporučení vypracovaná EÚD	
			Rozsah realizace	Poznámky
2021	**Doporučení 1:** Posílit vnitřní kontrolu, aby žádné smlouvy nebyly podepsány bez platného právního základu. Časový rámec: do konce roku 2023.			Komise harmonizovala a zjednodušila postupy a smluvní podmínky přijetím „vzorové grantové dohody“ a zavedením a používáním aplikace *eGrants*. Tyto kroky se v současné době dokončují. Kromě toho byly posíleny příslušné kontrolní seznamy, aby žádné smlouvy nebyly podepsány bez platného právního základu. Zaměstnanci ústředí a delegací byli o těchto změnách informováni prostřednictvím sdělení zaslaného v prosinci 2023.
	Doporučení 2: Přijmout vhodná opatření, aby veškeré závazky nebo zálohové platby, které příjemci ve svých finančních zprávách vykázali jako vzniklé náklady, byly před provedením platby nebo před zúčtováním odečteny. Časový rámec: do konce roku 2023.			Komise přijala opatření, např. vydala pokyny, zavedla další kontrolní seznam a pracovala na zvyšování informovanosti, zejména na schůzi společné technické referenční skupiny ES-OSN v roce 2024.
2022	**Doporučení 1:** Dbát na to, aby byly včas zúčtovány všechny účetní zůstatky uzavřených ERF a aby informace v roční účetní závěrce byly včas aktualizovány. Časový rámec: s dostatečným předstihem s ohledem na přípravu účetní závěrky za rok 2023.			

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza pokroku při provádění doporučení vypracovaná EÚD	
			Rozsah realizace	Poznámky
	Doporučení 2: Dbát na to, aby byly včas zúčtovány předběžné financování a faktury. Časový rámec: konec roku 2024.			V roce 2024 provedlo GŘ INTPA analýzu rozpočtových rizik a vydalo pokyny zaměřené na další snížení částky starého předběžného financování, které dosud nebylo zúčtováno.
	Doporučení 3: Přijmout vhodná opatření k tomu, aby se zkvalitnily kontrolní systémy delegací EU, aby tak bylo možné zjišťovat částky, které dosud nebyly vynaloženy, ale byly vykázány jako vynaložené náklady, ještě před provedením plateb nebo zúčtováním výdajů. Časový rámec: konec roku 2024.			Komise v současné době přezkoumává svou kontrolní strategii. Jedním z očekávaných výsledků je zlepšení pokynů pro podávání finančních zpráv, ale také zlepšení předběžných kontrol, aby se lépe předcházelo chybám (včetně nadměrného zúčtování).
	Doporučení 4: Připomínat příjemcům projektů EU jejich povinnost plnit smluvní podmínky týkající se způsobilosti DPH, a provádět nezbytné kontroly, aby na vrub projektů nebyla účtována odpočitatelná DPH. Časový rámec: konec roku 2024.			

Rok	Doporučení EÚD	Míra přijetí	Analýza pokroku při provádění doporučení vypracovaná EÚD	
			Rozsah realizace	Poznámky
	Doporučení 5: Před schválením výdajů zohledňovat všechny dostupné technické a finanční informace umožňující předcházet chybám nebo je zjišťovat a opravovat. Časový rámec: konec roku 2024.			Komise přezkoumává svou kontrolní strategii a s podporou poradenské společnosti zahájila v roce 2024 studii, která má prozkoumat *efektivnost* a účinnost současných kontrol a způsoby jejich zlepšení. Očekává se, že závěry budou předloženy v roce 2025.
	Doporučení 6: Zlepšit metodiku používanou pro studii míry zbytkových chyb, aby se správně extrapolovaly položky vysoké hodnoty, a ověřovat, zda ji smluvní dodavatel řádným způsobem uplatňuje. Časový rámec: konec roku 2024.			Komise toto doporučení nepřijala. V květnu 2024 však byla v návaznosti na přezkum kontrolní strategie GŘ INTPA přehodnocena metodika pro stanovení míry zbytkových chyb a vyjasněna metodika extrapolace položek vysoké hodnoty. Tato nová metodika pro stanovení míry zbytkových chyb by měla vstoupit v platnost v roce 2025. Nyní probíhají přípravné práce na jejím zavedení a od roku 2025 bychom měli být schopni posuzovat její správné uplatňování (viz bod ***34***).
2023	**Doporučení 1:** Při výpočtu odhadů souvisejících s oddělením účetních období v rámci vypracování předběžné účetní závěrky zohledňovat změny smluv po skončení účetního období. Časový rámec: od účetní závěrky za rok 2024.			

Odpovědi Evropské komise na výroční zprávu o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA ZA ROK 2024: ZPRÁVA O ČINNOSTECH 9., 10. A 11. EVROPSKÉHO ROZVOJOVÉHO FONDU ZA ROZPOČTOVÝ ROK 2024

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise vítá zprávu Evropského účetního dvora, bere na vědomí zjištění a zavazuje se v případě potřeby zavést vhodná nápravná opatření. Komise s uspokojením konstatuje, že došlo ke snížení míry chyb, kterou Účetní dvůr v tomto roce vykázal ve výši 6,5 %, ve srovnání s 8,9 % v roce 2023 a 7,1 % v roce 2022. Komise stupňuje své úsilí o další snížení míry chyb v budoucnu. Komise bere na vědomí příklad úspěšného provedení projektu a pečlivě sleduje provádění projektů financovaných EU. Komise se zavazuje přijmout nápravná opatření v případech, kdy prováděcí partneři neplní své povinnosti.

Komise by ráda zdůraznila, že provádění evropských rozvojových fondů probíhá v rizikovém, složitém a stále rychleji se vyvíjejícím prostředí. Vyznačuje se rozmanitostí:

- z hlediska geografického rozptylu pokrývajícího řadu různých delegací EU po celém světě,
- z hlediska prováděcích subjektů a partnerských zemí s jejich různými řídícími a kontrolními možnostmi, od malých místních nevládních organizací až po mezinárodní organizace, a
- z hlediska metod poskytování pomoci: zahrnuje mimo jiné tradiční projekty, rozpočtovou podporu, programy na podporu odvětvové politiky, příspěvky do globálních nástrojů, kombinování zdrojů financování, rozpočtové záruky a další způsoby poskytování pomoci.

Komise se navíc potýká s problémy při přidělování zaměstnanců delegacím v zemích, které se nacházejí v obtížné situaci, a rovněž s nedostatkem specializovaných odborníků jak v delegacích Evropské unie, tak v ústředí. Komise přijímá veškerá nezbytná opatření, aby zajistila úplné a účinné provádění evropských rozvojových fondů v souladu se stávajícím právním a finančním rámcem. Komise pokračuje v úpravách a zdokonalování svých postupů s cílem dále snížit riziko chyb, přičemž mimo jiné zohledňuje výsledky prohlášení EÚD o věrohodnosti. Generální ředitelství Komise pro mezinárodní partnerství (GŘ INTPA) upravuje svou celkovou kontrolní strategii s cílem řešit hlavní příčiny chyb a reagovat na doporučení EÚD.

Roční míra chyb Účetního dvora měří mimo jiné chyby ve smlouvách, které mohou být předmětem kontrol a oprav ze strany Komise i v následujících účetních obdobích. Prostřednictvím studie míry zbytkových chyb Komise odhaduje úroveň chybovosti na základě reprezentativního vzorku uzavřených smluv a do té doby bude mnoho problémů vyřešeno. Míra chyb Evropského účetního dvora a míra zbytkových chyb Komise týkající se výdajů evropských rozvojových fondů v roce 2024 proto nejsou přímo srovnatelné.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EÚD

1. Spolehlivost účetní závěrky

Komise upozorňuje, že z celkových plateb předběžného financování ve výši 446 milionů EUR, které zůstávají po dobu více než deseti let nezúčtované, se částka 426 milionů EUR týká dvou smluv v rámci svěřenského fondu EU pro infrastrukturu v Africe (AITF). Cílem tohoto svěřenského fondu je poskytovat finanční podporu formou grantů infrastrukturním projektům, a to vedle dlouhodobého financování poskytovaného subjekty financujícími projekty (konkrétními rozvojovými finančními institucemi, které byly určeny jednotlivými dárci svěřenského fondu). Doba platnosti obou těchto smluv vyprší v roce 2030 a roční zúčtování starého předběžného financování svěřenského fondu EU pro infrastrukturu v Africe je velmi omezené a rozložené do několika let. S cílem lépe zohlednit smluvní podmínky byla částka 392 milionů EUR nově klasifikována jako dlouhodobé předběžné financování. Tyto dva případy představují 96 % celkového otevřeného předběžného financování staršího než deset let. Dále je celkem 2,8 milionu spojeno s jedním starým soudním sporem.

Komise již zavedla různé roční kontroly za účelem snížení zbývající částky starého otevřeného předběžného financování a bude pokračovat v jejich provádění. Platforma pro přehled portfolia, kterou Komise zavedla od října 2023, navíc dále podpoří snížení starého otevřeného předběžného financování ERF:

- zdůrazněním úsilí, které má každá delegace nebo jednotka vyvinout, a
- určením, které operace by měly být považovány za priority.

2. Správnost operací

Výdaje

Komise souhlasí s tím, že by byly přínosné další pokyny k paušálním částkám (viz doporučení 2 písm. a) zprávy Účetního dvora). Současně se domnívá, že čtyři z osmi chyb se týkají operací řízených v režimu nepřímého řízení se smlouvami realizovanými subjekty hodnocenými podle pilířů, které předkládají souhrnnou finanční zprávu, jež neobsahuje podrobný rozpis výdajů. U zakázek řízených v režimu nepřímého řízení jsou tyto paušální částky součástí ostatních nákladů (velmi často osobních nákladů) a ve zprávě nejsou viditelné.

Komise pokračuje ve svém úsilí řešit chyby týkající se smluv řízených v rámci nepřímého řízení s organizacemi hodnocenými podle pilířů (viz bod 25) pravidelným zvyšováním informovanosti svých zaměstnanců prostřednictvím záznamů, oběžníků a školení o tom, jak správně uplatňovat smluvní rámec a příslušné postupy, pokud jde o zohlednění dostupných technických a finančních informací před schválením výdajů.

Komise rovněž posílila analýzu opakujících se a systémových zjištění s cílem předcházet chybám, odhalovat je a opravovat. Tato analýza a nejčastější chyby jsou projednávány s partnerskými organizacemi, zejména s OSN, na každoročních schůzkách pracovních skupin, jako je pracovní skupina pro finanční a správní rámcovou dohodu (FAFA) mezi EU a OSN.

Komise vítá připomínku (viz bod 26), že zintenzivnila komunikaci s mezinárodními organizacemi s cílem zvýšit informovanost o tom, že je potřeba zajistit auditorům EÚD přístup k dokumentům při auditu projektů financovaných EU.

Komise v tomto ohledu podnikla řadu kroků: Komise zprostředkovala diskuse mezi organizacemi OSN a EÚD a podpořila všechny iniciativy, které vedou k nalezení trvalých řešení v oblasti přístupu k dokumentům a jejich uchovávání. Tato problematika je pravidelně zařazována na program jednání s partnery, a to i na formální zasedání skupiny pro finanční a správní rámcovou dohodu (FAFA) mezi EU a OSN a na zasedání operativnější společné referenční skupiny, která systematicky projednává otázky auditu a kontroly.

Komise však uznává, že navzdory veškerému vyvíjenému úsilí je přístup k dokumentům stále do určité míry omezen, a to s ohledem na stávající právní rámce prováděcích partnerů. Komise bude i nadále poskytovat podporu auditorům a spolupracovat s partnerskými organizacemi, aby usnadnila audity EÚD.

Přezkum výroční zprávy o činnosti GŘ INTPA za rok 2024

GŘ INTPA se řídí pravidly a pokyny Komise pro právnické osoby ohledně toho, zda vydat výhradu v rámci výroční zprávy o činnosti. V roce 2024 byly míry zbytkových chyb vypočtené GŘ INTPA i nadále pod prahem významnosti ve výši 2 %.

Studie míry zbytkových chyb za rok 2024

Studie míry zbytkových chyb je důležitým prvkem pro prohlášení o věrohodnosti generálního ředitele GŘ INTPA, není však jediným zdrojem věrohodnosti. GŘ INTPA disponuje komplexním rámcem vnitřní kontroly a kontrolní strategií, které pokrývají celý prováděcí cyklus. Všechny prvky kontrolního rámce slouží jako stavební kameny pro zajištění jeho věrohodnosti, což je uvedeno v jeho výroční zprávě o činnosti. Ta je základem pro informace o správnosti ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti.

Komise uznává omezení, pokud jde o kontroly stanovené ve finanční a správní rámcové dohodě (FAFA) uzavřené s OSN, a hledá schůdná řešení, která budou přijatelná pro obě strany. Komise pokračuje v práci na zlepšení metodiky pro stanovení míry zbytkových chyb. S ohledem na provádění studie míry zbytkových chyb za rok 2025 se již používá nový přístup zabývající se připomínkami Účetního dvora.

3. Posouzení výsledků projektů během auditních návštěv EÚD

Komise souhlasí s tím, že je důležité zajistit udržitelnost projektů infrastruktury (viz bod 37 a rámeček 4 zprávy Účetního dvora). Za účelem dosažení tohoto cíle Komise od počátku systematicky zapojuje vnitrostátní (a v případě potřeby místní) orgány, žádá dlouhodobé závazky, začleňuje udržitelnost do koncepce projektů a usiluje o koordinaci a součinnost s dalšími partnery, zejména s cílem podpořit/posílit institucionální rámce pro údržbu.

Dlouhodobá životnost projektů infrastruktury však v konečném důsledku závisí na národních strategiích a politikách a rovněž na trvalém závazku vnitrostátních orgánů vyčlenit odpovídající finanční a lidské zdroje, navázat na stávající technické kapacity a dále rozvíjet regulační rámec. To je také strategickým zájmem ostatních dárců, zejména členských států EU.

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ

Doporučení 1 – Zajistit soulad s pravidly pro viditelnost

Posílit kontroly tak, aby organizace provádějící smlouvy i jejich vlastní prováděcí partneři dodržovali pravidla pro zajištění viditelnosti. Součástí toho by mohl být požadavek na doložení tohoto dodržování před zúčtováním konečné částky předběžného financování nebo před provedením konečné platby.

Cílové datum provedení: konec roku 2027

Komise doporučení **přijímá**.

Doporučení 2 – Zpřísnit kontroly týkající se paušálních částek nebo ostatních nákladů vykázaných v rámci zjednodušeného vykazování nákladů

Aby se snížilo riziko, že příjemci budou nesprávně vykazovat paušální částky nebo ostatní náklady vykázané v rámci zjednodušeného vykazování nákladů, měla by Komise:

a) poskytnout další pokyny a objasnit, co se rozumí paušální částkou, a

b) **zajistit, pokud jde o náklady vykázané v rámci zjednodušeného vykazování nákladů, že podkladová metodika byla podrobena kladnému předběžnému posouzení v souladu s postupy Komise. Dále by měla ověřovat, zda jsou tyto náklady, pokud jsou vykázány, v souladu se smluvními požadavky.**

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Komise doporučení **přijímá**.

Doporučení 3 – Podniknout kroky ke zvýšení životnosti projektů

Komise by měla podniknout kroky v zájmu zvýšení životnosti projektů, aby byla zachována veškerá infrastruktura vybudovaná v rámci projektů. Měla by zejména:

a) **lépe spolupracovat s vnitrostátními orgány, aby projekty infrastruktury měly dostatečné zdroje pro každodenní provoz a údržbu a aby koneční příjemci měli odpovídající školení a odborné znalosti;**
b) **posílit kontroly, například prostřednictvím kontrol na místě, týkající se skutečného využívání této infrastruktury a**
c) **zohlednit zjištění těchto kontrol při podobných budoucích rozhodnutích o financování nebo v rámci budoucích nástrojů financování a uplatnit získané poznatky.**

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Komise toto doporučení **přijímá**. Komise bude dále zkoumat inovativní způsoby, jak posílit navrhování, účinné využívání a životnost podporované infrastruktury.

AUTORSKÁ PRÁVA

© Evropská unie, 2025

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropského účetního dvora (EÚD) upravuje rozhodnutí Evropského účetního dvora 6-2019 o politice týkající se veřejně přístupných dat a opakovaném použití dokumentů.

Pokud není uvedeno jinak (například v jednotlivých upozorněních o ochraně autorských práv), je obsah EÚD vlastněný EU předmětem licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Opakované použití je tedy obecně povoleno za podmínky, že je uveden zdroj a případné změny jsou označeny. Osoby opakovaně používající obsah EÚD nesmí měnit jeho původní význam či sdělení. EÚD nenese za jakékoli důsledky opakovaného použití odpovědnost.

Pokud určitý obsah zobrazuje identifikovatelné fyzické osoby, například na fotografiích zaměstnanců EÚD, nebo zahrnuje díla třetích stran, je nutno získat další povolení.

Je-li takové povolení poskytnuto, ruší a nahrazuje výše uvedené obecné povolení a musí jasně uvádět veškerá omezení týkající se použití.

K použití nebo reprodukci obsahu, který není ve vlastnictví EU, může být nezbytné požádat o svolení přímo držitele autorských práv:

Kapitola 3:

- Obrázky 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8:
  tyto obrázky byly vytvořeny s použitím ikon z platformy Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

Kapitola 6:

- Obrázek 6.2:
  tento obrázek byl vytvořen s použitím ikon z platformy Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.
- Obrázek 6.3:
  tento obrázek byl vytvořen s použitím ikony z platformy Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.
- Obrázek 6.4:
  tento obrázek byl vytvořen s použitím ikony z platformy Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.
- Obrázek 6.5:
  tento obrázek byl vytvořen s použitím ikon z platformy Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

Kapitola 9:

- Příloha 9.1:
  vytvořil EÚD pomocí platformy Tableau, mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA)

Kapitola 11:

- Obrázek 11.5:

  tento obrázek byl vytvořen s použitím ikon , z platformy Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

- Obrázek 11.6:

  tento obrázek byl vytvořen s použitím ikon z platformy Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

  Použité ozubené kolo upravil EÚD, © **Ramziia –** stock.adobe.com

- Obrázek 11.7

  Obrázek 11.7 byl vytvořen s použitím ikon z platformy Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Všechna práva vyhrazena.

ERF:

- Příloha I:
  vytvořil EÚD pomocí platformy Tableau, mapový podklad © Mapbox a © OpenStreetMap, povolení uděleno na základě licence Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA)

Programové vybavení nebo dokumenty, na něž se vztahují práva průmyslového vlastnictví, jako patenty, ochranné známky, zapsané (průmyslové) vzory, loga a názvy, jsou z politiky EÚD pro opakované použití vyloučeny.

Internetové stránky orgánů a institucí Evropské unie využívající doménu europa.eu obsahují odkazy na stránky třetích stran. Protože nad jejich obsahem nemá EÚD žádnou kontrolu, doporučujeme seznámit se s jejich vlastními zásadami ochrany soukromí a politikou v oblasti autorských práv.

Použití loga EÚD

Logo EÚD nesmí být použito bez předchozího souhlasu EÚD.

PDF	ISBN 978-92-849-5398-1	ISSN 2600-1535	doi:10.2865/2618208	QJ-01-25-038-CS-N

JAK CITOVAT

Evropský účetní dvůr, výroční zprávy za rok 2024 o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024 a o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

Ve výroční zprávě předkládáme výrok o tom, zda je roční účetní závěrka EU spolehlivá a zda jsou uskutečněné příjmové a výdajové operace v souladu s platnými pravidly a nařízeními. Analyzujeme v ní také rozpočtové a finanční řízení a aspekty výkonnosti provádění rozpočtu EU.

CURIA RATIONUM
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace Evropské unie